

II

138177

Inouabou

E

13

(36860.)

86.
v. F. 360

Fol 587
Dipl 86.

1491.

~~v. 587~~

~~CIX. e. 12~~

~~F. 587~~
Dübel 86

+AM462372207

Laudes beate Ma
rie virginis.

Jo. Oct. Jesu Cat. ms. 1774

Olomouc Jac. Dubl. 1817
(54)

ROYAL SOCIETY
II

138177

Incunabel

№167173

Incipiunt laudes beate Marie
virginis.

Digitavi dies an-
tiquos et annos
eternos in mente ha-
bui. quoniam iam senili-
tate super prouectus
et patrie celestis de-
siderio anxius. id est

dies antiquos vite mee sepe cogito
et annos vite eterne perpetua mente re-
uoluo. ut sic facili possim dicere cum
propheta Logitavi dies antiquos et
annos eternos in mente habui. Ultra
quod ei cogitatio tanta etate senilis quam vite
celestis salubritas me inducit. ne in tem-
pore quo quod restat animus meus torpescat.
et ignavia vel desidia resoluat. Sed
potius in laudem dei et gloriose matris eius di-
es meos antiquos finiam: ut sic annos
eternos felicitate apprehendam. et quibus po-
ntificali infula insignitus. quibus in episcopali
speculo profuturus. tandem in cinerem cito re-
soluar: et in ventre cois matris cito in-
grediar. ut ibidem me fuerit ad requi-
em donec in beata resurrectione me pa-
riat ad salutem. Quia igitur beata Virgo
maria in se sperantes a peccato preseruat
et se laudantes copiose remunerat ipsa
dicente. Qui operantur in me non peccabunt
et qui me elucidant: habebunt vitam
eternam. Iohannes volens sue commendationi
operam dare. Virgineas laudes de pro-
mere. prius opusculum ipsa inspirate in-
cepi. et ad finem debitorum ipsa adiun-
ta produxi. Volui autem librum hunc secundum
ordinem litterarum alphabeti distingere.

ut quilibet possit quod voluerit facili-
ter inuenire etc.

De Abstinencia beate Marie
virginis.

Abstinencia multiplex fu-
it in beata maria virgine
Est ei quadruplex species
abstinencie Prima est
abstinencia ab omnibus nocuis De qua
dicitur. i. Cor. ix. Omnis qui in agone
contendit ab omnibus se abstinere scilicet no-
cuis: ista nocua sunt vicia et peccata a
quibus semper est abstinendum Eccles. iii. Cor.
sapiens et intelligibile abstinere se
a peccatis Secunda est abstinencia ali-
quando a licitis quod dicitur. i. Cor. x. Domine
michi licet: sed non omnia mihi expediunt
Omnia mihi licent: sed non edificat
Tercia est abstinere a superfluis si-
cut a superfluitate curarum et diuitiarum
ista tamen abstinencia peccatores non ha-
bet Ecclesiastes. ij. Pro coram deo dedit deus
afflictionem et curam superfluarum. ut ad-
dat et congreget et tradat ei qui pla-
cuit deo Quarta est abstinencia a ne-
cessariis sicut a cibo et potu. ibidem
Logitavi in corde meo abstinere a vi-
no carne mea. tale abstinencia habu-
it daniel. Danielis. x. Panem deside-
rabilem non comedi. et caro et vinum non
introierunt in os meum. Ista quadru-
plicem abstinencia videtur habuisse beata
Virgo maria Ipsa namque abstinuit ab
omnibus nocuis. quod nulli unquam nocuit.
nullum unquam lesit. Hieronimus in epistola
ad Cromacium et Eliodozum Mariae
irascens nullum unquam vidit. maledice-
re nullum unquam audiuit. Ambrosius in li-

bro d' & ginitib'. Solita erat maria nullū ledere. omib' bene velle. as-
furgere mioribus natu equalibus
nō inuidere. fugere iactātia. ratio-
nez sequi. amare & tute. Qñ illa vul-
tu lesit parētes: qñ fastidiuit hūilē
qñ irrifit paupes: qñ vitauit iopē

Secdo abstinuit a licit. licitū q-
dē erat m'rimoniū & trahere. s; ipsa
ab illo licito abstinere voluit. qñ p
petuā & ginitatez deo deuouit. Un
dixit angelo. quō fiet illd qm virū
nō cognosco. id ē nō & gniturā pro
pono. Cōsensit at in m'rimoniū qñ
tū ad cōiugalē cohabitātōz simpli-
citer. qñtū & o ad carnalē copulā nō
& sensit nisi sub cōditiōe. videlicet si
deo aliter placeret. Dugo d' sancto
Victore. Suscepit & go cōiugiū. s; nō
mutauit & ginitatis proposituz
Nec qdē fides et pietas cōfiter. q
ei' professionē nullaten' minuit cō-
iugal' & sensus. sicut ipi' castitatē nō
violauit & cept'. nec integritatē ab-
stulit ptus. Tercio abstinuit a su-
pfluis. qz nec supflua hūit sicut pa-
tet in sui purificatōe vbi agnū eme-
re nō potuit: nec supflua dixit. qz nō
est locuta nisi verba q̄ spectaret ad
dei honozē vel proximi edificatōz
vel ad sue hūilitat' ostēsiōnē: nec su-
pflua. sed vtilia et necessaria cogita-
uit. Un d' Luē. j. Et cogitauit qlis
ess; illa salutatio: nec supflua cōcu-
piuit: s; tm vnū necessariū scz adhe-
rere dō & frui dō. Lu. x. poro vnū
ē necessariū. Maria optimā ptē ele-
git q̄ nō auferet ab ea. Quarto ab

stinuit a necessariis sicut a cibo & po-
tu. et alijs necessarijs corpis. Am-
brosi' vbi supra. Si qñ marie suc-
cessisset reficiēdi volūtas cibū acce-
pit q̄ mortē arceret nō delicias mi-
straret dormire nō pus cupiditas
quā necessitas fuit. & tm cū qesceret
corp' vigilabat ai' q̄ freqñt' i som-
no aut lecta repetit aut sompno inē-
rupto cōtinuat. aut disposita gerit.
aut gerēda pronūciat.

Quomodo beata & go maria ē ad-
uocata nostra

Duocata nra ē beata & go
maria: q̄ causas nras corā
deo assumēs ipas sapiēter
īcepit. & inceptas multis allegatio-
nib' eas defedit. & defesas ad pro-
spez finē deducit. Primo em sapi-
enter īcepit: qz pmo captat beniuo-
lentia. scdo insinuat nostrā miserā
ultimo petit dei misericordiā. iō sig-
nata est p illā sapiētissimā mulierē
q̄ dixit ad dauid. ij. Reg. xxiii. Si-
cut angel' dñi: sic & dñs meus rex.
vt nec maledictōe nec bñdictōe mo-
ueat. Ecce captatio beniuolētie. ds
em est tate bonitat': q̄ nec nris be-
nedictiōib' extollit: nec nris pcis
et maledictiōib' cōmouet. Deinde
subdit. om̄s morimur: & q̄si aq̄ dila-
bimur q̄ nō reuertūtur. ecce insinua-
tio nre miserie. homo em ē spūs va-
dēs & nō rediēs. Deinde subdit. Re-
duc abiectū tuū. id ē pctōzē quē ab-
ieciisti p culpā: reduc p tuā miaz. Ec-
ce īploratio misericōdie. Primo cau

sas n̄as multis allegationibus de
 fendit: 7 p̄mo sapiēti v̄bo. iō signi-
 ficata ē Lūi dixit dauid. i. Reg. xxv
 B̄ndictū eloquū tuū 7 b̄ndicta tu.
 quia prohibuisti me ne vlciscar me
 manu mea. Ecce audiui vocē tuā et
 honoravi faciē tuā. Ber̄n. Aduoca-
 tā p̄missit pegrinatio n̄ra. q̄ tanq̄ iu-
 dicis matrē 7 m̄r miscdie supplicii
 et efficacii negocia n̄ra ptractabit.
 Secdo aduocat pietat̄ signo. Ber̄.
 Securuz accessum habes o hō ad
 deū. vbi m̄r est añ filiū. 7 fili⁹ ante
 p̄rēm. mater oñdit filio pect⁹ 7 vbe-
 ra. fili⁹ oñdit p̄ri lat⁹ 7 vulnera. nul-
 la igiṯ poterit esse r̄pulla vbi tot oc-
 currūt caritatis insignia. Tercio
 aduocat sc̄t̄itatis merito. Si ei me-
 rita alioꝝ sc̄tōꝝ pro nobis ap̄d de-
 um intercedūt. multo forti⁹ merita
 illi⁹ q̄ plenitudinē obtinet meritoꝝ
 Ecc̄i. xxiii. In plenitudinē sc̄tōꝝ de-
 tētio mea. Quarto aduocat ardē-
 ti desiderio. desideria sc̄tōꝝ sunt in-
 cessiōes pro nobis ap̄d deū. vñ di-
 ctū fuit Daniel. ix. Ego aut̄ veni vt
 iudicārē tibi. qz vir desiderioꝝ es.
 Ip̄a nāqz d̄t Lan̄. j. Lū essz rex in
 accubitu suo nard⁹ mea dedit odo-
 rē suū. Nardus ē herba calida et si-
 gnat ei⁹ desideria inflammata q̄ ad
 deū ascēdūt. 7 gratū sibi desideriuꝝ
 faciūt. Tercio causas n̄as in de-
 bitū finē p̄ducit. Tūc aduocat⁹ cau-
 sam suā ad debitū finē p̄ducit qñ ē
 sollicit⁹ p̄t⁹ 7 i curia gr̄osus. Debz
 qdē aduocat⁹ eē diligēs et sollicit⁹.
 qz sepe aduocat⁹ ex sua negligentia

succūbit in cā Debz etiā eē sapiēs 7
 p̄t⁹ vt sapiēter sciat inuenire iura q̄
 faciāt pro causa sua Debet etiā gra-
 tiolus eē corā rege 7 corāz familia
 sua. qz si odiosus eēt: nihil proficēt.
 Talis aduocata ē br̄a v̄go maria.
 P̄s. Astitit regina a dextris tuis.
 ecce q̄nte ē sollicitudis et diligētie.
 nō em̄ ad horā recedit: s; a dextris
 dei stat sp̄: 7 pro pctōribus sp̄ orat.
 Seq̄t in vestitu deaurato. ecce q̄n-
 ta sapia. p̄ aurū em̄ in sacra sc̄ptura
 intelligit̄ sapia dina. alij em̄ sc̄ti ha-
 buerūt aux. i. sc̄pturā dinā. s; nul-
 l⁹ fuit vestit⁹ auro: nisi br̄a v̄go ma-
 ria. Tūc ei dina sapia ip̄az vestiuit
 qñ nonē mēsi⁹ in ei⁹ v̄tero hitauit
 Seq̄t circūdata varietate. ecce q̄n-
 te ē gr̄e. nā corāz rege 7 ei⁹ familia
 intm̄ ē gr̄osa. q̄ om̄s eā circūdat as-
 sociāt et honorāt. in celo ei sunt tot
 varietates quot sunt ordies sc̄tōꝝ.
 q̄ tāqz domicelli 7 domicelle suā re-
 ginā associāt 7 honorāt Talē aduo-
 cata sc̄us Ber̄n. inuocat dicēs. Do-
 mina n̄ra. mediatrix n̄ra. aduocata
 n̄ra. tuo filio nos recōmēda. tuo fi-
 lio nos rēp̄senta. fac o b̄ndicta per
 gr̄az quā inuēisti. p̄ p̄rogatiuā quā
 meruisti. p̄ miscdiāz quā pepisti. vt
 sicut te mediāte. fili⁹ tu⁹ dignat⁹ es
 princeps fieri infirmitatis et miserie
 n̄re. sic quoqz te incedēte p̄ticipes
 nos faciat sue b̄titudis 7 gl̄ie iesus
 xp̄us fili⁹ tu⁹ dñs n̄r q̄ est deus su-
 per oīa benedict⁹ in sc̄ta sc̄loꝝ
 Quomodo beata virgo Maria
 est adiutrix nostra

Diutrix nra est bta & go ma
ria. ipsa em fuit adiutrix nre
redēptōnis z ē adiutrix nre
iustificatōis. Fuit em adiutrix nre
redēptōis qntū ad qttuor genera
causaz. Primo qntū ad causam ef
ficientē. qz illū genuit q nram salu
tē opat^r est. Secdo qntū ad causam
materialez. qz de suis viscerib⁹ nre
redēptōis materiā misit. Ter
cio qntū ad causam formalem. qz p
suā sanctā puerationē nobis exem
plū bñ viuēdi p̄buit. Quarto qntū
ad causam finalē. qz ad b̄titudinez
p̄se qndā nobis a dō data fuit. Un
dē Apoē. xij. q in capite ei⁹ erat cō
rona xij. stellaz. qz oēs sancti p ip
sam sunt coronati. Secdo ipsa est
adiutrix nre iustificatōis. circa cu
ius adiutoriū tria sunt videnda. scz
q̄ efficaciter adiuuat. q̄liter. z pro
pter qd. multi sunt q adiuuat. sz nō
ita efficacit. aut qz nō possunt. aut
qz nesciūt. aut qz volūt. Ipsa at hz
adiuuādi posse. qz est mī oīpotēt.
Eccli. xxiiij. In hierlīn ptās mea.
Dabet adiuuādi nosse qz est mī sa
piētē. Prover. xiiij. Sapiēs muli
er edificat domū suā. Dabet adiu
uādi velle. qz est mī miscdie. iō dē
Eccli. xxiiij. Ego mī pulchre dilecti
onis. Ipsa em est tātē potētē q de
monib⁹ est ad terrores. iō dē mī ti
moris. Est tātē sapie q est erranti
bus ad directionē: iō dē mī agniti
onis. Est tātē miscdie q desperati
bus est ad spem z ad venie reducti
onē. iō dē mī sancte spei Bern. Nō

deest ei ptās. qz est mī oīpotētē.
nec volūtas. qa est mī miscdie. nec
industria. qz est mater sapie diuine

Secdo est vidēdū quō adiuuat.
Ipsa qdē adiuuat hoiez in omī sta
tu. qz in vita. in morte. z post mor
tē. Un cantat de ea. Maria mater
grē mater miscdie. tu nos ab holte
protege. et in hora mortis suscipe.
Adiuuat qdē in vita tā bonos qm
malos. bonos in grā p̄suado. iō di
citur mī grē. malos vero ad miseri
cordiā reducēdo. iō dē mī miscdie.
Adiuuat etiaz in morte ab insidijs
dyaboli protegendo. iō dē tu nos
ab holte protege. Adiuuat p̄ mor
tē aias. scz in suis manib⁹ suscipien
do z eas in celū deducēdo. iō subdi
tur. et in hora mortis suscipe Ter
cio vidēdū est propter quid adiu
uat nos. Circa qd notandū q plu
ra sunt propter que nos adiuuare
tenet. Primo propter debitum
ipsa em pctōrib⁹. vt b̄tus Aug⁹ dē.
Tenetur multū. qz propter eos ha
bet qcqd hz. qz si nos pctōres non
fuissem⁹: xpūs de ea carnem nō as
sumpsisset. z sic ipsa mī dei effecta n̄
fuisset Nos igr tenemur ei laudem
et honorē. qz p eā sum⁹ reconciliati
et ipsa nobis tenetur. qz prop̄ nos
ipsa est mater dei effecta. Secdo
propter cōmissum officiū. ds enim
de ea confidēs omīs grās fiendas
sibi cōmisit. z ipsa officiū suū diligen
ter facit. Nā inuat tribulatos: dās
eis paciētā Prover. vl. Cōfidit in
ea cor viri sui. z seq̄. de nocte sur

rexit: vt scz tribulatis subuēiat. Ad
iuuat temptatos dans eis victoriā
Uñ subdit. deditq; pdā domesticis
suis. Ad iuuat i amore di famelicos
dādo eis refectionē infnā. Uñ sub
dit. z cibaria ancill' suis. Tercio
prop' suū aimū viscerosuz. nā diuī
na pietas nouē mēlib' in ei' vtero
hitauit. z iō ipam totā pietate reple
uit. Bern'. Quid mirū si pietatē ex
hibēt viscera pietat'. nōne q pomū
in māu sua tenuerit dimidia die: re
liqua diei pte pomi suabit odorem
qntū igit viscera illa pietat' affectit
in qb' nouē mēlib' dina pietas re
quieuit. Quarto prop' dine pie
tatis impēsū sibi bñficiū. Si enīz
ds intm sibi fuit liberal' nō debz ip
sa esse amara: s; de plenitudine eius
nobis effundere qm accepit. De q
ipa dē Eccī. xxiiij. In plenitudine sa
croz detēuo mea. Legit. iij. Reg. i.
q; Bersabee filio suo regnū ipetra
uit suis p'cb'. Bersabee iterptatur
pute' sacietatis Pute' nō est aim'
nō. aut ē sicc'. aut ē semiplen'. Du
teus at brē marie xgis fuit plen' z
supplen'. z iō de sua plenitudine no
bis debz effundere habūdāter. qā
bz oēm plenitudinē grāz.

Quomodo btā xgo maria assi
milatur amigdalo.

Migdal' signat btām xginē
Mariā rōe arboris. floris. et
fruct'. Arbor enī amigdali mltipli
ci' depurat Sic btā xgo maria fu
it mltipl'r depurata z mūdāta. Dic
enīz ysid'. q; qñ radix amigdali est

amara depurat p surculuz arboris
piree. Iste surcul' ē xbu' di. Jaco
bi. i. Suscipite isitū xbu' qd pt sal
uare aīas vras Ili ū surculū maria
in corde hēbat. Luc. ij. Maria aut
p'huabat oia xba hec. p'ferēs ea in
corde suo. z iō ipam mundabat Jo
hānis. xv. Iā vos mūdi estis pro
pter hmonē quē locut' sum vobis.
Paladius quoq; dē q; amigdal' a
sui amaritudine liberat p imissionez
cunei in radicē Iste cune' est spūs
scūs. q; amaritudinē oīs pcti ab ea
expulit. Phūs quoq; dē. q; si amig
dal' vetust' a clauis p'forēt. emittet
gūmī z depurabitur humor in me
dulla z apli' fructificabit. p illd fo
ramē itelligitur occlta di ispiratio.
De qua dē Land. v. Dilect' me' mi
sit manū p foramē. Legit quoq; Ex
odi xv. q; aq; marach dulcorate sūt
p imissionē ligni. p illd lignū intelli
gitur fili' di q; platat' fuit secus de
cursus aq; z. Maria xgo igr fuit p
fecte mundata et depurata p hmo
nē dinuz ei' aim' adiplētē. z p spm
scm eā scificatē. z p dinā inspirati
onē ei' mētē penetratē. z p filiuz di
se in ei' vtez imittentē. Scdo dē
amigdal' rōne floris sic ei' amigda
l' an oēs arbores producit flores.
Sic z ipa an oēs mulieres votum
xgitatis emisit: z post eā mlte Ds
Adducetur regi xgies p' eam. Ex
ista at xgitatis promissioē secuta ē
p'uersio gētiū z reprobatuo iudeoz
Eccs vl. Florebit amigdal' z ipm
guabitur locustq. dissipabitur cap

paris. tūc amigdal⁹ floruit qñ brā
 hgo maria votū hgitat⁹ emisit. z tē
 locusta. i. instabilitas gentil⁹ z vaga.
 gra spūs scī ipinguata fuit Lappa
 ris. i. popul⁹ iudoz iuit i dissipatio
 nē. Lapparis enī ē fruct⁹ spinosus
 sup trā expāsus. z bt populū iudai
 cū duz z rebellē in tēnis sp adhe
 rētē Tercio d^r amigdal⁹ rōe fru
 ct⁹. nā fruct⁹ ei⁹ sū nuces lōge. Dic
 at b. Aug⁹ i bñdōe d nūitate dñi vbi
 loq^r d hga Harō q protulit nuces
 z i nuce sunt tria. scz coreū. testa. et
 nucleū. p coreum signat^r caro xpi q
 hūit aspritate z amaritudinē passio
 nis. p nucleū itelligit^r ei⁹ dñitas q
 hūit dulcedinē et oēm suauitatē sa
 pozis z dat illūiatōez. p testā q est
 firma z inē nucleū z coreū beat^r ei⁹
 aīa bñdicta. q fuit firma ptra omīa
 aduersa q ē media inē naturā dīnā
 et hūanā. qz mediante aīa: dñitas
 ipa fuit carni vnita.

De amore btē Marie hginis

Mor btē marie hgis h saba
 tur circa amorē filiū vl amorē
 di vl circa amorē ceteroz. amabat
 qdē filiū amore pcor diali et itimo.
 Amabat deū amore seraphico. z a
 mabat cetera oīa amore ordiato. fili
 um qdē amabat amore pcor diali z
 intimo qd talit^r ondi p^r In xpo enī
 erat triplex substātia. aīa. caro. z di
 tās. In mīe silr erāt tria. caro. aīa
 z spūs. Erat at inē filiū et mīem tri
 plex cōiunctio. scz carnis ad carnem
 hm naturā. aīe ad aīa z hm amicitia
 z spūs ad deitatē hm gram. Ama

bat ig^r xpm amore naturali vt mī
 filiū. amore amicitie: vt amica dile
 ctū. amore grē: vt creatura creato
 rē suū. Tant⁹ ig^r amor fuit matris
 ad filiū. qz ipa tota i amorē fuit cō
 uersa. Sicut enī ferrū missum in ig
 nem efficit^r ignis. sic ipa caritate in
 censa tota erat facta caritas. qz ipa
 tota p amorē erat liqfacta. Lat. v.
 Aīa mea liqfacta est. qz ipsa tota p
 amore erat vulnerata: vt d^r sponsa
 vulnerata sum caritate Scdo ip
 sa amabat deū amore seraphico. sic
 ait Dyonisi⁹ in angelica ier archia.
 Amor seraphic⁹ est mobilis. acut⁹
 calid⁹ z superuid⁹. Amor dei fecit
 eā mobile ad cito credendum deo.
 Scdo fec^r eā acutā. i. hūilē ad subi
 ciendū se deo. Sicut enī supbia fa
 cit cor grossum. sic hūilitas fac^r cor
 gracile z acutū. Ista duo tāgit cū
 dixit Ecce ancilla dñi. ecce hūilitas
 in se subiciēdo. fiat mihi hm hbum
 tuū. ecce magnanimitas in creden
 do. De his duobus d^r Bern. Ista
 tāta ei⁹ humilitas nō minnit ei⁹ ma
 gnanimitatem. nec magnanimitas
 humilitatē: vt hm sui existinationē
 esset humilis: z nihilominus in pro
 missionis credulitate magnanimitas
 Agit hoc nūmū in seruis suis diui
 ne gratie p rogatiua. vt eos nec hu
 militas pusillamines. nec magna
 nimitas facit arrogantes. Tercio
 fecit eā calidā. i. valde feruentē. qz
 amor ad alta hūitū ascēdit z signi
 ficatū est in hoc q cōcepto saluato
 re statim abiit in mōtana. Ambro

sius sup lucam Abijt in mōtana nō
 quasi incredula de oraculo. nec q̄si
 incerta de nūcio. nec quasi dubitās
 de exemplo. S3 quasi leta pro vo
 to. religiosa pro officio. felina pro
 gaudio. quo enī iā dō plena nisi ad
 supiora p̄cederet: z hoc cū festina
 tōne. qz nescit tarda molimīa spūs
 scū grā. Beda in omel. Abijt in mō
 tana q̄ gustata suauitate supnoꝝ ci
 mū hūilitat̄ gressib⁹ se ad alta tran
 stulit x̄tutū Tres enī causas po
 nit ambrosi⁹ quare iuit cū festinati
 one. Una ē. qz nolebat diu morari
 in publico. Scda ē. qz impellebat̄
 ab immēso gaudio. Tercia ē ad in
 nuendū q̄ feruētes dñt esse illi qui
 sunt pleni spūs scū Quarto fecit eā
 supferuidā. i. i solo dei amore q̄scē
 te. oēm enī amorē mundanū impa
 ciēter ferebat z solū ad dei amorez
 anhelabat dicēs Cant. v. Nūciate
 dilecto qz amore ei⁹ lagueo Ter
 cio amabat cetera oīa amore ordiā
 to. Nā s̄m Augustinū quattuor sūt
 gradus amoris. Primo enī debe
 m⁹ diligere qd̄ supra nos ē. scz d̄m
 scdo q̄ nos sum⁹. t̄cio q̄ iuxta nos.
 id est proximū. q̄rto q̄ infra nos ē
 scz mundū. Brā igr̄ x̄go maria or
 dinatū an. orem habuit ad id qd̄ su
 pra nos est. nā deū dilexit reueren
 ter z qd̄ iuxta se erat. scz filiū dilex
 it dulciter. qd̄ ipa erat. i. sc̄ipam dile
 xit sapiēter. z qd̄ infra se erat. i. gē⁹
 humanū dilexit misericordit̄. p̄op
 ter illa quattuor ipa d̄t Eccl. xxiii.
 Ego m̄r pulchre dilectōnis. z timo

ris. z agnitōis. z sancte spei. Ipsa
 ei fuit m̄r pulchre dilectōis quo ad
 filium: q̄ pro sua pulchritudie ē d̄ll̄
 gēd⁹ que dilexit dulcit̄. Et timoris
 quo ad deum quez ti more filiali di
 lexit reuerent̄. Et agnitōis quo ad
 se. qz se dilexit sapiēter. Et sc̄tē spei
 quo ad gen⁹ humanuz quod dilex
 it misericorditer.

Quomō beata virgo Maria
 dicitur ancilla dei.

Ancilla dei est btā x̄go maria
 qz ipsa dixit Ecce ancilla dñi.
 Sunt at quattuor signa p̄ q̄ cogno
 sciā bona ancilla Primuz est qm̄
 in humilitate se semp cōbuar. tal̄ an
 cilla fuit hester regina. Ness. xiiij.
 Tu scis dñe qz ab hominōz signuz
 supbie z gl̄ie mee. z nunq̄ letata sit
 ancilla tua nisi in te dñe deus meus
 Cōmēdabilis fuit illa humilitas q̄
 cuz esset regia. tñ sic erat humilima
 Humilitas enī honorata multum
 deo est grata Itā humilitatez ha
 buit btā x̄go maria: q̄ licz ab ange
 lo reuerēter fuit salutata. Licz a pa
 tre celesti ab eterno fuit electa z pe
 lecta. licet a filio fuit imp̄gnata. lz
 a spū sc̄to fuit oī grā repleta. lz a to
 ta trinitate fuit in reginā celi et mū
 di p̄stituta tñ se recognoscit mimaz
 ancillā dicens. Respexit dñs humi
 litatē ancille sue. Ber. Supmissus
 est q̄ ē hec tā sublimis humilitas q̄
 honori cedē n̄ nouit. i. solescē gl̄ie ne
 scit. dei m̄r eligit̄ z ancillaz se noiat
 Non est magnū humilē esse in ab

iectione magna & prozusus & rara
vntus huilitas honorata. Scdm
signū est qñ dñm iratū placat & re-
cōsiliat. talis ancilla fuit Abigail q̄
David iratū placauit: vñ ip̄ dixit.
i. Regū. xxv. loquaſ obsecro ancil-
la tua in aurib⁹ tuis & audi vba fa-
mule tue. Talis ancilla dei fuit btā
vgo maria: q̄ deū iratum cōtra ge-
nus hūanū sua humilitate placauit
Eua habuit duos dños. scz Adā
et dei filiū. sz vnū fecit cici de padi-
so. aliū fecit suspēdi in ligno. Econ-
trario similiter virgo maria habuit
duos p̄res et dños. scz dei filiuz et
gen⁹ hūanū: cuius ip̄a fuit filia. sed
vnū scz dei filiū de celo ad terrā de-
duxit. et. ix. mensib⁹ in suo ytero ha-
bitauit. Aliū scz gen⁹ hūanū deo re-
consiliavit. Aug⁹. Mater generis
nr̄i scz Eua penā intulit mūdo. Be-
nitrix dñi nr̄i salutē attulit mundo.
auctrix Eua peccati. auctrix meriti
maria. eua occidēdo obfuit. maria
viuificādo profuit. p̄cussit illa. sana-
uit ista Terciu signū est qñ inimi-
cos dñi sui nō recipit: sz confutat &
expellit. Talis ancilla fuit iudith q̄
Dolofernem interfecit & dixit Ju-
dith. xiiij. Nō pmisit me dñs ancillā
suā coingnari. sz sine pollutiōe pec-
cati reuocauit me vobis gaudentē
in victoria sua in euasione mea et li-
beratōe v̄ra. Talis ancilla fuit btā
vgo maria. q̄ caput demonū. id est
ip̄m p̄ncipē demoniorū contriuit.
Ben. iij. Ipsa p̄teret caput tuū: qa
ptatē ei⁹ ligauit. Job. xl. Ligabis

eū ancillis tuis: q̄ in tota curia iser-
nali magnā p̄fusionē fecit. Judith
xiiij. Una mulier hebreza magnā cō-
fusionē fecit in domo Nabuchodo-
nosoz. Istam ancillam non permi-
sit d̄s coingnari. qz suauit ei⁹ vgi-
nitatē & fuit sine pollutione peccati: qz
habuit toti⁹ peccati imunitatē Ipsa de
inimico dei fecit magnā victoriā. ip̄-
sa euasit oēm carnis spurciā. ipsa
fecit liberatōez nr̄am. Qualiter
aut̄ ptatē dyaboli p̄triuuit d̄t Bern.
Multi v̄sucijs insidiat⁹ ē calcaneo
marie sz sine causa. qm̄ vniuersā he-
reticā p̄auitatē ip̄a sola p̄triuuit Ali-
us sigdē illā nō de subliatua carnis
sue xpm̄ edidisse dogmatizabat Ali-
us puulū nō pepisse sz repisse sibila-
bat. Sz p̄triuisti insidiatores. p̄cul-
cati sup̄platores. p̄futari deroga-
tores. & btām eā dicat om̄s genera-
tōes. Quartū signū ē qñ ad oēm
obediētā ē p̄ata. iuxta illd̄ ps̄. Ecce
sic̄ oculi suor̄ i manib⁹ dñoz suor̄. et
sic̄ oculi ancille i manib⁹ dñe sue. p̄
manū dī itelligit ei⁹ potētia vñ ipse
dī fili⁹. sic̄ ei hō p̄ manū opaf: sic̄ p̄
ip̄m facta s̄t oīa. vñ p̄ manū dī itelli-
git volūtas dī. qz sic̄ hō opaf māu:
sic̄ & d̄s opaf sua volūtate. ps̄. Dīa
q̄cūq; voluit fec̄ i celo & i tra Aug⁹
Dei facē ē ase velle fieri. Et btā vir-
go maria ācilla dī oculos suos. i. itel-
lectū & affectū sp̄ habuit in manib⁹
dī. id est in potentia dī: cōsiderādo
in seip̄a opa sue potētie. Un̄ ipsa d̄t.
Quia fecit mihi magna q̄ potēs est

Itē fec̄ potētā i brachio suo. habu-
it etiā intellectū z affectū in māu di
id est in filio di ipm sup oēs intelle-
ctū angelicū cognoscēdo: z euz sup
oia diligēdo. Dabit etiā oculos su-
os. i. totū affectū et intētōem suā in
manu dei. i. in volūtate di. qz qc qd
ds voluit: ipa sp voluit. Nā cuz ds
voluit vt votū ḡginitatis vouerit:
statū vouit. Si voluit vt infūonio
psentiret: statū psensit. si voluit vt di
filiū p̄cipet: statū desiderauit. si volu-
it vt in egiptū fugeret: statū fugit.
Si voluit vt rediret: statū rediit.
Ecce quō oculi ei⁹ sp fuerit i māu di

De Annūciatōe bte marie ḡgis

Annūciatio filij di q̄ facta fu-
it bte ḡgini non debuit fieri
p̄ hoīem: s̄ p̄ angelū. s̄ nō p̄
angelū missū ab aliquo angelo: s̄
missū a deo. nec p̄ angelū infūmū
s̄ p̄ summū. Debuit igit fieri p̄ an-
gelū multiplici ratiōe. vna ē vt mo-
dus redēptiōis rīderet modo pdi-
tōis. vt sicut Eua a malo anglo edo-
cta fuit causa nre pditōis. Sic ma-
ria ab angelo bono instructa fieret
causa nre salutis. Beda mors iera-
uit p̄ feminā. apte vita rediit p̄ femi-
nā. illa siqdē a diabolo seducta per
sp̄entē gustum viro necis obtulit.
Neca dō p̄ angelū edocta mundo
salutis auctore edidit. Proverbio
rū xvij. Mors z vita in manu lin-
gue. In māu lingue eue fuit mors
dubitatōis. In manu lingue ade
fuit mors stulte excusatōis In ma-
nu etiā lingue sp̄ētis fuit mors pe-

stifere suggestiōis Sz in manu lin-
gue bte marie ḡgis fuit vita nre sa-
lutis. Beda rō est. vt in hoīes
z angelos pax reformaret. angel⁹
qdē odiebat hoīem. qz ipm sua re-
itauratiōe defraudauerat. hō odie-
bat angelū. qz ipm decepat. z quia
xp̄us carnez assumebat vt vtriqz
recōsiliaret iō vtriqz debebat i hoc
negocio mīteriū exhibere. ad Lo-
locē. i. Pacificās sanguinē crucis
ei⁹ siue in cel siue q̄ in terris sunt.

Tercia rō. qz pro mīorib⁹ nego-
cijs sepe ds angelos mittere cōlue-
uit. Nā misit raphaelē ad curatōez
infirmitatū. misit gabrielē ad capti-
uoz liberatōz. vt hēt Dan. ix. Mi-
sit michaelē ad expugnatōez inimi-
coz. vt hēt Apoc. xij. Congruū igr̄
fuit vt angel⁹ mitteret ad annūcia-
dū illū q̄ veniebat ad ifirmitatū cu-
ratōez. ad captiuoz liberatōem. et
ad hoīum expugnatōem. Ysa. lxi.
Sp̄s dñi sup me z infra: vt mede-
rer cōtritis corde. Ecce infirmozū
curatio z pdicārē captiuoz indulgē-
tiā. ecce captiuoz liberatio: z diem
viciōis deo nro. ecce inimicoz ex-
pugnatio. Quarta rō est. qz bta
ḡgo maria ḡginitatē suabat: z hō-
minū p̄forcia fugiebat. angelos di
sepe videre psueuerat. qz igr̄ ḡgita-
tē suabat. Debuit ab angelo vuita-
ri. qz sepe videre angelos consueue-
rat. debuit in hoc negocio eis fami-
liaritate p̄iungi. Hieron. Recte an-
gelus ad virginē mittit. qz semper
ē angel⁹ cognata ḡgitas. profecto

em̄ in carne p̄ter carnē viuere nō ē
terrena vita: s; celest̄ ē. non hūana
sed angelica est. Cū in carne ange-
licā gl̄iam acq̄rere mai⁹ est meritū
qm̄ h̄re. esse qp̄pe angelū felicitat̄.
est eē v̄ginē v̄tut̄ dū nit̄ obtinere.
hec ex gr̄a qđ h; angel⁹ ex natura.

Sec̄do iste angel⁹ nō debuit mit-
ti ab alio angelo: s; a deo z hoc tri-
plici de causa. Primo ratioe ne-
gocij pro quo mittebat̄ qđ tā gran-
de erat qđ ad illud mitti non debuit
aliquis subdelegat⁹ sicut fuisset ange-
l⁹ ab alio angelo missus. nec aliquis
simplex legat⁹ sicut fuisset aliquis an-
gel⁹ minor. s; legat⁹ a latere tal̄ fu-
it angel⁹ gabriel qđ deo semp̄ assistit.
Luce. i. Ego sum gabriel qđ asto añ
deū. Sec̄da causa ē ratioe v̄gini-
tatis. qz s̄m Bern̄. Nō fuisset p̄ueni-
ens qđ d̄s tale secretū angel̄ reuelat̄
set p̄uisq̄ v̄gini excepto sc; ange-
lo gabriele. Et illa fuerunt q̄tuor si-
cut d̄t Bern̄. ad Hugonē de sancto
Victore. sc; t̄pus. modus. loc⁹. z p̄-
sona eligēda. Cetera em̄ mult̄ pro-
phetis fuerunt reuelata. Tercia
causa ē rōne cuiusdā p̄gruitat̄. De-
buit qđē mitti a p̄re. qz erat op⁹ po-
tēte a filio. qz erat op⁹ sapie. a spū
sancto. qz erat opus gr̄e z misericōdie.
Tercio nō debuit mitti angel⁹ infi-
mus: s; summ⁹ sicut angel⁹ gabriel
Bern̄. Nō arbitror hūc angelū ad
v̄ginē missum de minorib⁹ esse qđ q̄
libet ex causa solent ad cās crebra
fungi legatōe. Et̄ at̄ magnitudo ap-
paret ex trib⁹ magnis officijs qđ de

us in curia sua sibi cōmisit. Primū
ē reuelatio secretoz. Cū d̄t Daniel
viij. Gabriel fac istā intelligere vi-
sionē. Sc̄dm̄ ē victoria p̄lioz. Cū
d̄t qđā glosa sup̄ danielē. qđ gabri-
el p̄posit⁹ ē a d̄o p̄lijs gerēdis Ter-
ciū ē assistētia añ deū. Cū ip̄e d̄t Lu-
ce. i. Ego sum gabriel arch̄angel⁹: qđ
asto añ deū. Magnū igit̄ ē secreta
reuelare. mai⁹ ē victoria p̄lioz p̄ce-
dere. maximū ē añ deū sp̄ assistere.

Quō bt̄a v̄go maria dicit̄ ap̄is.
pis d̄t v̄go maria. qđ fuit bre-
uis p̄ hūilitatez. volatit̄ p̄ sup̄-
nozū cōtēplationem. mellificans
p̄ celestis fructus productionē De
his trib⁹ d̄t Ecc̄. xi. Breuis in vo-
latilibus est apis. z initū dulcoris
h; fruct⁹ ei⁹ De ista ape d̄t Ambro-
si⁹ in libro de v̄gib⁹ Apis roze pa-
scit̄. p̄cubit⁹ nescit. mel cōpōit. Sic
bt̄a virgo maria roze celesti. i. gr̄a
spūs sc̄ti pasca fuit. v̄go p̄mansit. z
p̄adisi dulcedinē generauit. No-
tādū at̄ qđ apes q̄tuor diligūt. Pri-
mo aerē serenū. qz tūc plus d̄ roze
inuēit̄ z i t̄pe plumoso a volatu ip̄e
diūt. 2⁹ habūdātia floz. 3⁹ suauē so-
nū. Nā sic d̄t Aresto. p̄ catilenas et
suauē sonū attrahūt. q̄rto dulce vi-
nū. qz deficiēte melle dulci vino pa-
scūt. Ista q̄tuor in se bt̄a v̄go ma-
ria habuit. p̄mo serenitatē interne
p̄scientie. P̄s. Omnis gloria eius
filie regis abintus. sc̄do flores vir-
tutū et omnis gratie habundanter
dilexit. i. virtutū diuersitatez. P̄s.
Circūamicta varietatib⁹. sc̄cio sonū

diuine vñ angelice locutõis. Un̄ ibi dē. Audi filia z vide et inciā aurez tuā. Lāf. v. Vox dilecti mei pulsantis: api mihi soroz mea. Quarto vinuz interne iocūditatis. Lanf. vij. Guttur tuū sicut vinū optimū dignū dilecto meo ad potandū. labijs qz et detib⁹ ei⁹ ad ruminandū. De his q̄tuoꝝ dī Lāf. ij. En dilect⁹ meus loq̄tur mihi. ecce interna allocutio Surge amica mea z veni. Iaz em̄ hyems trāsijt ymber abiit z recessit. Ecce serenitas p̄sciētie flores apparuerūt ī terra n̄ra. ecce diuersitas p̄tutū et gr̄e vinee flozētes de dērt odorē suū. Ecce vinū iocūditatis inf̄ne. tūc em̄ aime dāt odorē tā q̄ florentes vinee q̄n coraz deo re dolēt interna iocunditate.

Quomodo beata virgo maria assimilatur aqueductui.

Queduct⁹ est btā v̄go maria q̄ dicit Eccl. xxiiij. Ego q̄si aq̄ duct⁹ exiui de paradiso. i. de delicijs dei misericordiaz. p̄ istū aq̄ductuz fluūt aque gr̄az de celo in mūduz Un̄ seq̄tur. Rigabo ortū plātationū meaz. Et qz ille aq̄duct⁹ nobis iniciū fuit gr̄az. iō dyabol⁹ ip̄m fugere conat̄ Hoc signatū ē Judith vij. vbi dī q̄ holofernes p̄cepit icidi aq̄ductū qz p̄ illū in fluebat fons interior ī ciuitatē. Tūc aut̄ dyabolus icidit q̄n ab ei⁹ deuotōe nos retrahat Iste at̄ aq̄duct⁹ cōmēdabil⁹ ē ex pte sui. ex pte n̄ri. ex pte modi. z

ex pte aq̄ Ex pte qdē sui cōmēdabil⁹ ē. qz hz effluere z refluere Nā aq̄ gr̄az p̄ ip̄m aq̄ductū nobis d̄ celo effluūt Sap. vij. Venērt michi oīa bona piē cū illa z innūerabil⁹ honestas p̄ manū illi⁹. Ip̄e ei⁹ aq̄ gr̄az ad celū refluūt dū ip̄a ad referēdū dō gr̄as nos iducit. iuxta illd̄ Eccl̄s. j. Ad loca vñ exēūt flūia reuertēt et itez fluūt Est etiā iste aq̄duct⁹ cōmēdabil⁹ ex pte sui. qz hz magnā lōgitudinē latitudinē et sublimitatez. Et at̄ lōgitudō tāta ē: q̄ attingit a celo vsqz ad trā. Ber. Aq̄duct⁹ ē btā v̄go maria cui⁹ nimiz iūmitas instar scale iacob celos tāgit. immo z trāscēdit. vt illū aq̄z fontē q̄ sup celos s̄d attingē possit. Latitudo at̄ uti us aq̄duct⁹ fuit tāta: q̄ totū diuinū fontē capere potuit. Bernard. Natus ē fons vsqz ad nos. qz descēdit illa celestis vena p̄ aqueductū. non tamē fontis copiā nobis exhibēs. s̄z stillicidia gr̄e cordib⁹ n̄ris arenibus infundens. alij quidez plus alij aut̄ minus accipiunt pl⁹ egdez aq̄ductus: vt ceteri de plenitudine s̄z nō plenitudinē ip̄am accipiāt. Idē aq̄duct⁹ est btā v̄go maria q̄ plēitudinē fontis de corde p̄ris accepit. z nobis nō pro vt ē: s̄z pro vt capē poteram⁹ edidit Altitudo v̄o illi⁹ aq̄duct⁹ tāta fuit. q̄ vsqz ad fontē toti⁹ dinitat̄ se erexit z illū attingit Bern. Quomō n̄r hic aqueductus fontē illuz attingit taz sublimē quō putas n̄ri vehēntia d̄siderij feruore duotōis puritate ozōis. quō igr̄

maiestatē attigit in accessibiles nisi
pulsando petendo q̄redo Sc̄do
iste aq̄duct⁹ cōmēdabilis ē ex pte
nostri. nos enī aquas gr̄az d̄ celo
h̄re nō poteram⁹ propter nimiam
ceū altitudinē et nr̄az nimia depres
sionē. et iō oportuit q̄ esset i medio
aq̄duct⁹. Bern̄. Humano generi
propterea tāto tpe fluēta gr̄e defu
erūt. qz nōdū itercesserat aq̄duct⁹
Idē queram⁹ gr̄az sc̄z p̄ m̄rez gr̄e
maria. Certe quicqd̄ e illd̄ q̄ offer
re deo paras marie cōmēdare me
mēto. vt eodē alueo ad gr̄e largito
rē gr̄a redeat qua influxit. neq̄ enī
impotēs erat sine hoc aq̄ductu gra
tā prout vellz infundere sc̄z tibi vo
luit vehiculū prouidere. quia forte
man⁹ tuc plene s̄t sanguie. itaq̄ mo
dicū qd̄ deo offerre desideras gra
tissimis ill̄ marie manib⁹ z omī ac
ceptōe dignissimis offerēda trade
si nō vis repulsā sustinere Tercio
iste aq̄duct⁹ ē cōmēdabil ex pte mo
di. iste aut̄ mod⁹ ē triplex. Prim⁹
est qz se diuersimode diffundit Nā
qbusdā se diffundit i modū aq̄ pu
tei. qbusdā i modū aq̄ fontis. qbus
dā in modū aq̄ flumis. Pute⁹ ha
bet aquas ocultas z cū labore edu
ctas. et q̄ntū ad hoc ip̄a se diffūdit
pctōrib⁹. qz aq̄ gr̄e est in eis occul
ta: sc̄z tū p̄ labore penitētie p̄t hauri
re. Aqua nō font̄ sine labore hau
rit̄ z p̄tinue emanat: z q̄ntū ad hoc
diffundit se bōis et deuotis sibi. qz
p̄tinue eis gr̄am suaz tribuit. et sine
nīto labore se eis diffundit. Aqua

vero flumis in magna habūdātia
emanat. z q̄ntū ad hoc diffundit se
bōis qb⁹ largiter habūdāter aq̄m
spūs s̄cti tribuit. Ista triplex dīa
aquaz tāgit. Lan̄. iij. Fons orto
ruz ecce p̄icat se bōis et deuotis in
modū fontis. Pute⁹ aq̄z viuētū
ecce qz p̄icat se pctōrib⁹ in modū
putei viuificātis q̄ fluūt impetu de
libano. ecce qz p̄icat se beatis i mo
dū flumis in habūdātia z cū impe
tu decurrētis Sc̄ds modus est
quia habūdāter se diffundit Aqua
nō largiter se diffūdere z fluere cō
suevit mltis de causis Primo ex
nimia repletōe sicut p̄tz i flumie re
pleto: qz p̄ loca vicina se diffundit
Et qz br̄a nōgo maḡ nimīū ē f̄ple
ta. ideo de sua plēta sine in corda
p̄ deuotionē sibi vicina se diffūdit.
Eccl̄. xx iij. in plenitudine sc̄tōz de
tētio mea: iō angel⁹ vocat̄ eā gr̄a
plena Sc̄do ex violēta ventozū
impulsōe sicut p̄z in mari. qd̄ q̄nqz
ventozū impulsione et violētia intu
mescit atqz diffundit. Auster ei spi
ritus sanctus. sic ei⁹ mētē repleuit.
q̄ ip̄am ad se diffundēdā impellit.
Lan̄. iij. Surge aquilo z veni au
ster p̄fla ortū meū et fluēt aromata
illi⁹. Tercio ex nimia z vehemē
ti ebullitōe. q̄n ei vas nimīū ebulit
tūc aquā ex se proicit. ignis qd̄ spi
ritus sancti sic ei⁹ mētē repleuit et
inflāmant. et sic eā ebullire fecit qd̄
ad spergēdū nobis aquam sue gra
tie ipsaz impulit. vt nō sit q̄ a calore
suo se abscondere possit Ps̄. Nō est

q se abscondat a calore eius. Quarto ex vasis percussione. si eni vas plenum aqua percussitur: mox aqua effunditur. Ipsa autem est dei situla: gratia dei repleta. et ideo si quis eam cum deuotione tetigerit: mox gratiam suam effundit. Numeri. xxiiij. Fluent aque. id est gratie in habundantia de situla eius. id est. in gremio matris eius. Quinto ex vallium depressio. sicut enim aqua se diffundit in valles et loca depressa. sic et ipsa aquam gratie sue immittit in corda humilia. Ps. Qui emittit fontes in conuallibus. Sexto ex lune virtuosae operatione. ex qua fiunt fluxus et refluxus in mari. Luna est beata Virgo Maria de qua procedunt fluxus gratiarum dum nobis gratiam infundit et influxit. et dum omnia ad deum per recognitionem et gratiarum actionem refundere nos inducit Eccles. i. Ad loca vbi exeunt flumina reuertuntur ut iterum fluant. Quarto iste aqueductus commendabilis est ex parte aque. quia habet aquas purissimas. Tunc autem secundum Aresium. aqua est pura quam nullum habet colorum. nullum habet odorem. nullum saporum. Aqua igitur gratie beate marie virginis est pura. quia auferat a nobis calorem. id est. mundanam conuersationem Roman. xij. Nolite confirmari huic seculo. Auferat odorem. id est. est peccatorum preteritorum vanam recordationem quem odorem habebant illi qui dicebant. Numeri. xi. Recordamur piscium quos comedebamus in egypto gratis. Auferat saporem mundi. id est. amoris mundi. ut scilicet amor sibi decipiat et solus amor dei

sibi sapiat. Quia sicut dicit Crisostomus. Uere non habet in terra quod amet: qui donum celeste in veritate gustauerit.

Quomodo beata virgo Maria dicitur arbor celestis.

Arbor celestis est beata Virgo Maria. quia protulit folia flores et fructus. folia fuerunt eius verba. De quibus dicitur Apocalipsis. xxij. Folia ligni ad sanitatem gentium. vnum enim folium valet ad sanandum carnalem concupiscentiam cum dixit. Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco. Aliud ad sanationem superbie cum ait. Quia respexit humilitatem ancille sue. Tercium ad sanationem auaricie: cum dixit. Esurietes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. Flores fuerunt virtutes. In totos flores habuit in triplici differentia siue excellentia. Primo quia flos virginis in ipsa primo apparuit. Lanticoz. ij. flores apparuerunt in terra nostra et in virgine Maria que dicitur terra. iuxta illud Ysaie. xlv. Aperiat terra et germinet saluatorem Secundo quia floribus virtutum tota fuit circumdata et vallata ita ut nec modica impuritas in cor eius intrare potuerit. Unde cantatur de ea Sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum et lilia conuallium. Talem circumdationem et vallationem non habuerunt alie virginis

nec alij sancti. quia nūq̄ vllus fuit
vallatus & tutibus. quin aliquñ hau
serit cum aliquo sensu corpis aliqm
impuritatē saltem veniale. Tercio
quia floribus & tutum sic fuit fulci
ta et & firmata: q̄ nūq̄ cadere potu
it in peccatū. *Lāt. ii. Fulcite me flo
ribus. Istud tale fulcimentuz non
habuerūt alij sancti qñ a & tutibus
cadere potuerunt. Fructus autem
hui⁹ arboris fuerunt ei⁹ opa. *Lāt.
vij. Videamus si floruerunt ei⁹ fru
ctus in terra nostra. Maxime autē
eius fructus vel huius arboris fu
it ille. De quo dicit Luce. i. Bñdictus
fructus v̄tris tui. Iste em̄ fruct⁹
vere fuit bñdictus. in odore. in ca
loze. et in sapore. Est enī suavis ad
odorādū. *Eccī. xliij. Ego quasi vi
tis fructificauī suauitatem odoris.
Est venustus et honorabilis ad in
tuendū. Un̄ sequitur. et flores mei fru
ctus honoris et honestatis est dul
cis ad gustandū. *Lāt. ij. Fructus
eius dulcis gutturi meo.****

Quomō btā & go maria fuit ar
cha dei.

Archa dī quā fecit Moyses ē
& go Maria. que cōmēdabi
lis est ex causa efficiēti materiali.
formali & finali. Causa efficiens ē
ipse de⁹: q̄ ipam fecit & inhabitauit
D⁹. Fundauit eā altissimus d⁹ in
btā & gine. fuit altus qñ eā in vtero
sanctificauit. fuit altior qñ de ea ite
gra & ginitate nasci voluit. fuit altis
sim⁹ qñ ipam sup om̄s angelos ex

altauit. Maria hui⁹ arche fuit de
lignis zethim. q̄ ligna s̄m Hieron̄.
hnt leuitatē. pulchritudinē. fortitu
dinē. & impuribilitatez. p̄ q̄ intelli
gūtur quattuor dotes corpis gl̄o
sc marie. corpus em̄ ei⁹ modo est le
ue p̄ subtilitatē. pulchz p̄ claritatē.
forte p̄ agilitatē. & impuribile p̄ im
mortalitatē. Forma at̄ huius arche
fuit. qz habuit in longitudine duos
cubitos et semissem. i. quinqz pal
mos. Iosephus em̄ hic vocat cubi
tū duos palmos. Fuit autēz hec ar
cha spūalis quiqz palmoz in longi
tudie. qz btā & go maria quiqz sen
sus suos vsqz in finē puros suauit.
Fuit etiā archa triū palmoz in alti
tudine. qz restauratiōē angelozū
saluatōnem hoim & renouatio oim
creaturaz procurauit. Dabuit etiā
archa cubitū & semissem in alti
tudine. qz eius celsitudo humanā &
angelicā naturā exercebat. s̄z vsqz
ad iulij excellentiā nō attingebat. Fi
nis aut̄ hui⁹ arche fuit: vt cōtineret
& gam Aaron tabulas testamēti &
vz nam auream in qua erat manna
Ista enī archa spūalis s̄z btā vir
go maria intrase & tinuit xpm i quo
fuerūt tres substantie. s̄z deitas dile
ctissima q̄ significat p̄ manna. Ais
sapientissima q̄ significat p̄ tabulas
in quib⁹ septa erat sapia dei. Caro
mūdissima q̄ resurrexit q̄ significat
p̄ & gam aaron q̄ fronderat. vl̄ p̄
dici q̄ in hac archa fuit māna dul
cis & templatōis & & ga. i. rectitudo
p̄fecte opatōis. & ga enī fronduit &

fructum produxit. quia vita actiua est magis fructuosa q̄ contemplatiua z discretōis. q̄libet enī vita taz actiua q̄ p̄tēplatiua indiget discretōne matura. Ab ista archa habem⁹ mlt̄a bñficia Primo ī piculis magnū auxilium qd̄ figuratur Numeri. x. vbi dicebat Moyses in eleuatione arche. Surge dñe z dissipētur inimici tui. Secdo in dubijs magnum p̄siliū qd̄ figuratur. i. Regum. xiiij. vbi cū Saul vellet inire inimicos: dixit. applica archā dñi. Tercio in aduersitatib⁹ magnū solaciū. qd̄ figuratur. iij. Regū. ij. vbi dixit Salomon abiathar sacerdoti Uir qdē mortis es s̄z nolo hodie te interfici qz portasti archam dñi Quarto in ter amorē dei z mundi facit diuisionē. hoc figuratur Josue. iij. vbi d̄z. q̄ cum sacerdotes q̄ portabant archam fuissent in flumine aque protinus sunt diuise. ita q̄ superiores intumuerunt ad modū montis Inferiores at̄ descenderunt vsqz in mare mortuum. Aqua superior est dei amor q̄ eleuat vsqz in celū. Aqua inferior est amor mūdi q̄ facit influere vsqz ad infernū. Quinto dat gratie sanctificatōez. Ps̄. Surge dñe in regem tuā: tu et archa sanctificationis tue. Sexto dat glorie bñdictionem. qd̄ figuratur est. ij. Regū. vi. vbi d̄z q̄ ad introitū arche dñi ī domuz obededon dñs ei bñdixit. De ista archa sicut d̄t Ambrosi⁹ Archa intrinsecus portabat tabulas testamenti. Maria at̄ testamenti gesta

bat heredem illa intra se legeꝝ hec euangeliū retinebat illa vocē habebat. hec h̄bum verū illa intus foris q̄ auri nitore radiabat. S̄z beata h̄go maria intus forisq̄ h̄ginitatis splendorē fulgebat illa terreno auro ornabat̄ ista celesti.

Quomodo beata virgo Maria est arcus celestis.

Arcus celestis significat btām h̄ginē mariā propter generationē. dispositōez. z colorationem. Generat̄ autē arcus celestis ex reflexione radij solaris in nubem. lucidam. z caua z aquosam Btā h̄go fuit nubes inq̄ntum fuit a terrenis eleuata p̄ celestīū p̄templationez z fuit lucida p̄ fulgidā p̄uersationem z cōcaua p̄ humilitatez et aquosa p̄ cōpassionē z pietatē. qz ei⁹ cor erat molle z ductile ad cōpaciendū Radius igit̄ solaris. i. gratia dei q̄ est ī maria. fuit nubes lucida et cōcaua et aquosa refulsit. z sic eam archam celestem fecit. Secdo d̄z celestis propter dispositiōē. Arcus em̄ ile ita est dispositus q̄ est sine corda z sine sagitta z ad nos profēdit cornua. Quidā sunt sicut arcus cū corda et sagitta. qz extendūtur a nimia seueritate. z iaciūt sagittas et cōminatōes cum nimia crudelitate. continēt cornua versus se. i. indulgētiā z beneficentiā. qz nec inimicis suis volunt parcere nec bñficia exhibere. Sed btā h̄go maria est sine cor

da seueritatis: qz est tota mitissima
et est sine sagitta cōminationis z ti-
moris: qz est tota dulcissima. Bern̄
supmissus est Quid humana fragi-
litas trepidet accedere ad mariam
nihil aultez in ea est. nihil terribi-
le tota suavis est Habet at̄ duo cor-
nua. scz grām z misc̄diaz. z iō voca-
tur m̄r gr̄e z m̄r misc̄die. Tercio
sz arcus celestis propter colorati-
onē. Arcus em̄ ille ex q̄ttuor elemē-
tis cōtrahit colores vt dicit Beda.
Nā ex igne p̄trahit colorē rubeum
ex aqua ceruleū. ex aere iacinctiuū
ex terra gramineū. Isti q̄ttuor co-
lores sp̄ualiter fuerunt in ip̄a. Ha-
buit em̄ colorē rubeum. qz tota fuit
ignis amoris inflāmata: z istū colo-
re traxit ab illo igne. De quo sz ad
Hebre. xij. De^o n̄r ignis p̄sumens
est Sec̄do habuit colorē ceruleū
qz tota fuit p̄ cōpassionē ligda effe-
cta. Juxta illud ps̄. factuz est cor
meū tāq̄z cera liq̄scens Et istū colo-
rem traxit ab aquis. i. ab hoīm tri-
bulationibus et miserijs Tercio
habuit colorē iacinctiuū. qz sp̄ fuit
in celestib⁹ cōuersata. et istū colorē
traxit ab aere. i. a mentis sue purita-
te. qz in mente sua fuit sp̄ serenitas
puritatis. Quarto habuit colo-
rē viridē vl̄ gramineū. qz tota fuit
i p̄uersatōe viridis z amena. z istū
colorem traxit a terra. i. a seip̄a ex q̄
vtutes generabāt p̄ quas gratio-
sa deo z hominib⁹ reddebatur Et^o
autē viroz vtutum emniū aliozum
sanctoz vtutes et gratias super ad

dat Ecc̄i. xl. Gratiā et speciem desi-
derabat oculus. et sup hoc virides-
sationes. i. vtutes virentes ex ter-
ra v̄ginea procedētes Qualiter at̄
ipsa fuit dō et hominibus gratiosa
Dicit gilbert^o carnoten̄. ep̄s. vir-
tutes marie depromebant cogitati-
one z affectio ne cordis ineffabilez
armonia quā ipsa creatrix et inha-
bitatrix eius di sapientia delectaba-
tur audire. Choruscabat quoq̄z fo-
ris z in sup̄ficie sermonis et intus.
vñ possent homines glorificare de-
um et exēpla salutis accipe.

De Assumptione beate Marie virginis.

Assumpta est maria in celum
cum corpe z anima q̄ qdē fu-
it cōueniens multiplici ratōe. Pri-
ma sumitur ex pte sui. sc̄da ex pte dī
tercia ex pte n̄ri. Ex parte sui fuit
magna dignitas. z ista fuit quintu-
plex prout ostēdit Aug^o in smone
quodam Prima fuit. qz fuit m̄r
xpi deifica: z ideo debuit honorari
Un̄ d̄t. Putredo z vermis obpro-
briū humane conditionis ab hoc ob-
probrio cū ih̄s sit alienus natura
marie excipitur quā ihesus de ipsa
accepisse probatur. Caro enī ihesu
caro marie est. illud ergo sacratissi-
mū corpus de quo xp̄s carnez as-
sumpsit vermibus escam traditum
esse: quia sentire non valeo dicere p̄-
timesco. Letatur igiē maria leticia
inenarrabili anima et corpoze in fi-
lio proprio. z p̄ propriū filium quē

in vtero suo gessit. quē genuit quez
 fouit. quē aluit. dei genitrix. dei ser
 uatrix. dei ministratrix. Videm⁹ em̄ q̄
 xp̄s voluit totus esse matris sue.
 qz patrē carnalē habere noluit. No
 luit z matrē totā esse suā: qz alios fi
 lios nō generauit. qui eā noluit cō
 municare homi: nūqd eaz cōcābie
 vermi: et qui ex ea noluit generari
 filios. nūqd ex ea voluit generari
 vmes putridos: Debit igitur ho
 norando matrē seruare preceptuz
 quia dixit. Honora patrem tuū et
 matrē tuā. Scda causa est. quia
 fuit xp̄i fidelis ministra. idō debuit
 ex altari. qz idem suis ministris ait.
 vbi ego suz illic z minister me⁹ erit
 Ministra eius fuit maria virgo q̄
 ipm in vtero suo gessit. ptuzqz fusu z
 aluit et fouit et in presepio recliauit
 In egyptum fugiens abscondit. z
 oēm eius infantiam p̄secuta est
 pio mētis affectu. ita vt vsqz ad cru
 cem ab eius non recessit consecratu
 nec solūmodo pedum gressu verū
 etiā mutationis affectu. Fuit enīz si
 de z ope xp̄i ministratrix: z vsqz ad
 mortē eius deuota seruitrix. Dein
 de subdit. si ergo vbi xp̄s multros
 suos esse vult ipa non fuerit. vbi er
 go erit. si ergo ibi. nūqd gratia pa
 riet si equali gratia vbi est equa dei
 censura que reddit vnicuiqz fm̄ sui
 merita. sed merito p̄e om̄ibus ma
 rie viuenti donata est gratia nūqd
 erit mortue gratia denegata: absit.
 Nam si omniū sanctorz mors est p̄
 ciosa. marie sane est preciosissima

Tercia causa est quia fuit vestia
 ch̄isti deaurata. et ideo integre de
 buit seruari. Idem si elegit diuina
 voluntas puerorum vestimenta in
 igne seruare illesa. Cur nō amat in
 matre p̄pria qd̄ elegit in veste ali
 ena Quarta est qz fuit archa dei
 sanctificata. et iō debuit in tēplo ce
 lesti collocari. Damascen⁹. Hodie
 brā virgo maria celesti tēplo inue
 hitur sacra z aiata archa in templo
 non manufacto reponit colūba in
 nocens auolans ex archa corpore
 quo deū suscepit pedib⁹ requie ad
 inuenit. Quia est q̄ fuit thesau
 rus dei z gēma p̄ciosa. iō debuit in
 thesauro celesti reponi. Augustin⁹
 Thronū dei thalamū dñi celi atqz
 tabernaculū xp̄i ipm dignuz est ibi
 esse vbi ipse est. tam p̄ciosum the
 saurum dignius est seruare celū q̄
 terra. Scda ratio sumit ex pte dei.
 scz eius magna liberalitas. Deus
 ei intm̄ est sanctis liberalis q̄ non
 solum animas glorificat. sed etiā cor
 pora multiplici honore illustrat. q̄
 dā em̄ eoz corpora adhuc integra
 z illesa seruātur. Quedam miracu
 lozum gloria illustrantur Quedaz
 visitatione fidelium visitantur z fre
 quētantur Quedam sepulchra gē
 mis et auro adornantur. Quibus
 dam manibus angelicis monumē
 ta p̄pabantur. Si ergo corpus
 eius esset in terra cum nihil tale im
 pēdatur videretur ch̄istus hono
 rem materni corporis cōtemplisse
 Hieronim⁹ in s̄mōe de assumptōe

Legimus q̄ sepe ad funera sepul-
turasq; sanctorū angelos aduenisse
et ad exequas eorū obsequia presti-
tisse. necnō ad aīas eorū vsq; ad ce-
los ym̄pnis et laudib⁹ detulisse. et
eosdē multo lumine resplenduisse:
etiā adhuc viuentes in carne. Ibi
dem miri odoris fragrantiaz p̄sen-
sisse. Si igitur talia et tanta circa de-
functos de⁹ dignatus est exhibere
q̄nto mai⁹ eius genitrici in die obi-
tus sui credendū est celoz miliciaz
obuiā aduenisse eāq; ingenti lumie
circūfulsisse: et vsq; ad thronuz glie
p̄duxisse. Tercia ratio sumitur ex
pte nr̄i et ista est duplex. Una ē ma-
gna nostra utilitas qz ex hoc maxi-
me feminis magna spes resurrectio-
nis et ascensionis datur. Sicut em̄
xp̄s dedit spem resurrectiōis et as-
censiōis viris ex sua resurrectiōe et
ascensione. dedit magnā spem femi-
nis ex matris sue resurrectiōe et as-
sumptiōe. Sc̄da est humane natu-
re magna sublimitas. qz natura hu-
mana in xp̄o et in matre eius est su-
per om̄s angelos sublimata. Ipsi
em̄ angeli minorationē nature hūa-
ne sciebāt et hoc ī p̄ma creatōe. iux-
ta illd̄ ps̄. Minuisti eū paulomin⁹
ab angelis. Ad equationē etiā didi-
cerūt et hoc in tempe gratie vbi ho-
mines adequari possunt. sublimati-
onem autes credere non valebant.
et ideo videntes nostrā naturā in
christo et in matre super omnes ip-
sos exaltari admirantes dixerunt.
Esay. lvi. Quis est iste qui venit d̄

edom 27. Et de matre eius Cant. vi.
Que est ista que progreditur qua-
si auroza consurgens pulchra vt lu-
na electa vt sol.

De Assumptiōe beate Marie vir-
ginis.

Assumptio beate Marie vir-
ginis facta est in celo multipli-
citer Primo em̄ assumpta est cū
honorabili societate. Istud signifi-
catur est. ij. Regū. vi. vbi dicitur qd
David et om̄s israel deducebāt ar-
cham domini cū gaudio. et erant cū
David. vij. chori. p̄ David xp̄s in-
telligitur. per septē choros vniuer-
sitas sanctorū angeloz figuratur
qd septenarius numerus est nume-
rus vniuersitatis. vel per septē cho-
ros intelligūtur angeli patriarche
prophete apostoli martyres cōfesi-
sores et virginis qui om̄s eam ho-
norabiliter deduxerūt et merito. qz
om̄s sancti eam honorare teneban-
tur. et āgeli sancti. quia ip̄a angelicā
vitam duxit. patriarche. quia ip̄a d̄
progenie eorum descendit. prophe-
te. quia ip̄a spiritu prophete plenā
fuit. apostoli. quia eorū magistra
extitit. martyres. quia ipsa gladio
passionis perforata fuit. p̄fessores
quia ipsa sola in confessione christi
fidem tenuit et xp̄m cōfessa fuit. vir-
gines. quia ip̄a primiceria virginū
extitit et regina Bis em̄ euacuatur
fuit celum Primo quando christ⁹
ascendit. quia tunc nullus angelus
in celo remansit. sed om̄es obuiam

christo venerunt. Secundo euacuata fuit celum quoniam homo gloriosa assumpta fuit. quod omnes angeli et anime sanctorum et ipse christus obviam sibi venerunt. Tercio euacuabitur in iudicio quando omnes in valle iosaphat proficietur. Secundo assumpta est cum ineffabili iocunditate quod figuratum est in Regum. vi. ubi dicitur David autem et omnes israel deducebant archas testamenti domini in iubilo et clangore buccine. Et ibidem David autem et omnes israel iudebant coram domino in omnibus lignis fabrefactis et cytharis et lyris. Ubi notandum quod sicut dicit beatus Augustinus super psalmum triplex est sonus musicus unus qui fit cum voce sicut in cantu. alius qui fit cum flatu sicut in buccina et organo. tertius qui fit cum tactu ut in cythara. primus qui fit in voce tangitur cum dicitur in iubilo Est enim iubilatio cantus modulatio. secundus qui fit cum flatu tangitur cum dicitur in clangore buccine. tertius qui fit cum pulsu tangitur cum dicitur in omnibus lignis fabrefactis et cytharis. per hoc igitur quod dicitur quod ista archa dei deducta fuit cum iubilo. tuba et cythara debet intelligi quod ibi fuerunt omnia genera musicorum. Hieronymus in sermone de assumptione. Nulli dubium est totam illam celestem curiam superne hierusalem ineffabili leticia tunc exultasse et tunc iocundatam fuisse ineffabili claritate cumque congratulatione iubilasse nec immerito. Creditur enim quod ipse salvator per se totus festinus occurreret et eam cum gaudio

secum in throno collocaverit. Alioquin quomodo crederetur implevisse quod ipse precepit in lege. Nonora patrem tuum et matrem tuam Tercio assumpta est cum mirabili claritate. De cuius claritate dicit Lantius. vi. Que est ista que progreditur quasi auroa surgens pulchra ut luna. electa ut sol terribilis ut castrorum acies ordinata. Fuit enim tunc multiplici luce perfusa. scilicet luce substantiali. quia christus qui est vera lux obviam sibi venit et eam sibi associavit. secundo luce spirituali. id est anima sua omni luce et gloria illustrata etc. ysa. viii. Implebit dominus splendoribus aiam tuam. tertio luce corporali. quod eius corpus immortalitate et claritate resplenduit. Si enim iusti fulgebunt ut sol. ut habetur Mathei. xiiij. quanto magis eius corpus fulgebit quod deum portavit. quarto luce rationali quod omnes sancti qui erant in celo ipsam associaverunt. Unde cantat ecclesia. sicut dies anni circumdabant eam flores rosarum et lilia convallium. flores rosarum sunt martyres. lilia convallium sunt confessores et virgines. quinto luce intellectuali. id est luce angelica. quia omnes angeli eam associaverunt. quorum quidam precedebant tamquam domicelli. quidam comitabantur tamquam baiuli. quidam subsequerentur tamquam fideles ministri. Omnes autem iubilabant tamquam ioculatores devoti. Ecce quam luminosa ascendit quia a superiori illuminata fuit luce substantiali. ab inferiori luce

Intellectuali et rationali. Ab interiori luce spirituali. ab exteriori luce corporali. Quarto assumpta est cum terribili potestate. iuxta illud Cant. vi. Terribilis ut castrorum acies ordinata. Terribilis quidem fuit demonibus eius assumptio. quod demones disto aere caliginoso in quo morantur penitus aufugerunt nec mirum fuerunt enim perterriti a tam honorabili societate Cant. vii. Quid videbitis in sumnamite inter choros castrorum. i. choros angelorum et omnium sanctorum. fugerunt vulnerati a tam ineffabili iocunditate. Demones enim semper in luce sunt sicut dicit Eccli. xxij. Musica in luctu importuna narratio. fugerunt excecati a tam mirabili claritate. ipsi enim tamquam noctuae divinam claritatem ferre non possunt. malicia enim eorum penitus excecavit. Sap. ij. Excecavit enim eos malicia eorum. fugerunt tremefacti a tam terribili potestate. sicut enim canis cum videt hygam qua percussus est territus fugit. sic demones cum viderunt virgam yesse in celum deduci territi aufugerunt Ysa. xxx. A voce domini pauebit assur. i. dyabolus virga percussus. Maria demonibus est valde terribilis. nam terribiliter est demonibus nominatio eius saluatio et laudatio eius. Quando enim audit nomen eius ita est ac si sentiret clauam cum qua percutitur Numeri xxiiij. Consurget hyga de israel et percutiet duces moab. Unde cum in forma humana quandam mulierem vexaret. et illa nec per aquam benedictam nec per sig-

num sancte crucis eum expellere possit tandem a quodam sancto viro edocta dixit. sancta maria adiuua me. mox ille tamquam percussus claua obmutuit et tandem ad se rediens dixit. malus dyabolus intret in buccam illius qui te hoc docuit et sic euauit. Quam audire salutationem eius ita est ac si audiret tonitruum quo terreatur. Ps. Vox tonitruum tuum in rota. tunc enim dyabolus tamquam insanus terretur et rotatur. quando insuper audit laudationem eius ita est ac si sentiret gladium quo iuguletur. Hoc signatum est Judith. xij. vbi dicitur quod ipsa Judith amputauit cum pugione caput holofernis. Judith enim interpretatur confidens vel glorificans et signat mariam que deum semper in omnibus laudauit et glorificauit.

Quomodo beata virgo Maria fuit assumenda in celum.

Assumi debuit beata virgo maria in celum corpore et anima: quia hoc competit diuine iusticie. Sapientie et bonitati inmensae et sue potentie. Iusticie quidem competit. quia si deus in honore corpora sanctorum iusticia dei requirit quod honoraret corpus in his si esset in terris. Videmus enim quod deus in magno honore vult haberi crucem suam. Corpora sanctorum ymagines pictas eorum et archam figuratiuam veteris testamenti. Si igitur in tanto honore habet crucem que christus ad horam portauit. In maiori honore debet haberi corpus illius in quo

christus nouē mensibus habitauit
 Si in tanto honore vult hēre corpo-
 ra sanctorū: quia fuerunt spūs san-
 cti organa In maiori honore debz
 hēri corpus illud q̄ fuit et spūs san-
 cti organū et xp̄i speciale domiciliū
 et totius trinitatis nobile tricliniū.
 Si in tanto honore habent yma-
 gines picte In maiori honore de-
 bet haberi corpus illi⁹ in quo yma-
 go dei illibata p̄mansit. in qua fili⁹
 dei qui est ymago p̄ris habitauit p̄
 quaz ymago nostra que corrupta
 erat repata fuit. Si in tanto hono-
 re habita fuit archa testamenti in q̄
 erat virga aaron manna et tabule
 conscripte. In maiori honore ha-
 bere debuit archa ista sanctificata.
 in qua habitauit virga. id est caro
 christi que floruit. manna id est di-
 uinitas que omnē dulcedinē habu-
 it. et tabula scripta id est anima chri-
 sti que omni sapientia plena fuit.

Secūdo hoc cōpetit diuine sapiē-
 tie sicut em̄ dicitur Proverbio. ix.
 Sapientia edificauit sibi domum.
 Sapiens architectus domū facit
 pulchram intus et extra. Sūt que-
 dam dom⁹ pulchre foris et turpes
 intus sicut sunt ypocrite. 8 quibus
 Mathei. xxvij. Ue vobis scribis et
 phariseis ypocritis qui similes estis
 sepulchris dealbatis. Alie sunt pul-
 chre interius: sed turpes exterius.
 sicut sunt serui dei qui sunt pulchri
 intus. sed turpes exterius vidētur.
 quia a mundanis hominibus con-
 temptantur. Alie sunt pulchre in-

tus et extra. sicut erunt beati quorū
 corpus est lucidum et anima lucida
 et preclara. Dom⁹ igitur beate ma-
 rie virginis etiaz in presenti fuit to-
 ta pulchra et interius in anima per
 puritatem. et exterius in corpore p̄
 virginitatez. Si igitur sapientia di-
 in hac vita sibi edificauit domū tam
 pulchram ad eandem sapientiā p̄ti-
 net post hanc vitam ip̄am pulchri-
 tudinem non minuere: sed auge-
 re. Ut sit pulchra intus in anima
 per felicitatem. et extra in corpore
 per immortalitatem. idco sponsus
 eam alloquitur dicens. Canticozū
 q̄rto. Tota pulchra es amica mea

Tercio hoc competit inuense
 filij bonitati. Boni enim filij est ma-
 gis parcere matri q̄m sibi ipsi. tam
 bonus filius fuit christus qui i hac
 vita maxime in partu magis peper-
 cit matri q̄m sibi: quia matrem tūc
 voluit gaudere. Juxta illud Dum
 paris et gaudes celi dant agmina
 laudes. ipse autem voluit flere. Ju-
 xta illud Sapientie septimo. Pru-
 mam vocem similem omnibus emi-
 si plorans. Cum igitur post hanc vi-
 taz sibi ipsi pepererit ab illa senten-
 tia qua dictum fuit. puluis es et in
 puluerem reuerteris. credendū est
 q̄ tam bonus filius matri similiter
 in hoc pepererit: vt corpus suum
 non corrumperetur nec in pulue-
 rem reuerteretur. Boni etiam filij
 est matris memorem esse: et inter
 aduersa et inter prospera. Vide-
 mus enim q̄ Christus tam bonus

filius fuit. q̄ etiā inter aduersa sue
passionis curā habuit matris. Si
igitur tantam curam de ea habuit
dum esset inter aduersa z dum esset
passibilis et mortalis nūquid post
q̄ fuit inter prospera .i. inter bona
p̄na. z post q̄ factus est immortalis
z gl̄iosus de ea amplius non cura-
bit? Boni etiam filij est magis vel-
le q̄ mater honoraretur q̄ ipse. taz
bonus filius fuit christus q̄ corp⁹
matris in p̄nti valde honorauit. q̄
de eius vtero carnem suscepit. sigil-
lum virginitatis in ea seruauit. sibi
semp̄ subditus fuit. Quia igitur tm̄
honorauit matrē in terris. nūquid
eam honorare desperit in celis? bo-
ni etiā filij est velle vt magis serui-
tur matri q̄ sibi. Olim date fuerūt
due snie a deo. vna cōiter homini z
multeri scz puluis es z in puluere z
reuerteris. Alia tm̄ mulieribus in
doloze paries filios. Christus igit̄
exceptus fuit a prima snia z matrē
exceptit a sc̄da. Ad bonitatē igit̄ tan-
ti filij ptinet q̄ matrē excipiat a pri-
ma snia scz in puluerem reuerteris
Qui tante bonitatis fuit q̄ exceptit
ip̄am a sc̄da. quia nō in doloze: s̄ in
gaudio filiū pturiuit. q̄rto hoc com-
petit sue potentie. De hoc sicut dicit
Aug⁹ Si in ptate saluatoris est de
sanctoꝝ capite capillū non p̄ire est
z matrē suā in aīa z corpe integraz
posse saluare q̄ si nullus fidelīū du-
bitet. hoc eū posse cur dubitandū ē
etiā eū velle ionā in ventre ceti p̄ter
naturalē vsum suauit incorruptum

sola misericōdia. mariam incorruptam
p̄ter naturā non suauit. B̄ra ser-
uat⁹ est daniel in int̄pantissima fa-
me leonū z non est suata maria tot
dotata meritū dignitatū. quā ergo
in vita p̄ ceteris gratia sui cōcep-
tus honorauit credere. p̄ium est q̄
eam in morte singulari saluatōe et
speciali gr̄a honorauit. potuit em̄ a
putredine z puluere aliena z facere
qui ex ea nascens potuit v̄ginē re-
linquere. Post q̄ sctūs Aug⁹ mul-
tis rōnibus hoc ostendit in fine sic
cludit. si ergo dixi vt debui app̄o-
ba xp̄e obsecro tu z tui. Si v̄o non
dixi vt debui ignosce tu z tui.

De saluatōe angelica Aue ma-
ria gratia plena.

De maria gr̄a plena dñs tecū
z̄. sicut d̄t Bern̄. in quodā ser-
mōe Ista saluatō in secretario tri-
nitat̄ di facta ē z digito dei sc̄pta. z
cū in p̄sistorio sup̄ celest̄ palacij an-
notatōe diuine maiest̄at̄ sup̄sisset ori-
ginē vni d̄ fortissimis sui palacij ad-
deferēdū ē data scz gabrieli. q̄ dei
fortitudo interpretat̄. Mittit̄ igit̄ ga-
briel angel⁹ z egredit̄ d̄ rege ad re-
ginā. de impatore ad impatricē. de
ciuib⁹ ad dñam palacij. Ista igit̄ sa-
lutatōe angelica dat̄ itelligi q̄ bt̄a
v̄go maria habuit om̄s gr̄as sp̄ua-
liter quas ceterae mulieres habere
desiderāt ip̄aliter. Desiderāt ei h̄c
pulchritudinē. nobilitatē. diuicia-
rū vbertatem. sponsum pulchrum

z nobilem. famā celebrē z nobilez
 prolez. Prima igitur beata virgo
 maria habuit magnaz pulchritudi
 nez. tunc autē aīma est pulchra qñ
 est sine peccato et sine macula et istō
 notatur Ave id est sine ve alicuius
 peccati originalis siue mortalis si
 ue venialis. ideo sponsus eam allo
 quitur dicens Cant. iiii. Tota pul
 chra es amica mea z macula nō est
 in te. Ipsa enī fuit pulchra: qz sine
 peccato originali. fuit tota pulchra
 qz sine peccato mortali. et sine ma
 cula. quia sine peccato veniali. et fu
 it dei amica. quia tota plena amore
 celesti. Scdo habuit magnā no
 bilitatē: iō dicit maria. quia interpreta
 tur domina. Est autē triplex nobili
 tas. scz originis. moris. z virtutis.
 Ista triplici nobilitate ipa fuit p̄di
 cta. Primo nobilitate originis. qz
 de stirpe regali fuit progenita. Un
 cantat ecclesia. Regali ex progenie
 maria ex orta refulget Scdo nobi
 litate moris. qz fuit morū honesta
 te p̄clara. Un Ambrosius in libro
 de virginib⁹ de ea dicit. Nunc sum
 tis exemplum viuendi tamq̄ in ex
 emplari magisteria exp̄ssa probita
 tis quid corrigere qd effugere qd
 tenere debeat: ostendit. Tercio no
 bilitate virtutis. quia omī virtute fu
 it repleta Eccī. xxiiij. In me omīs
 grā vie z virtutis. in me oīs spes et
 vitā. ps. Astitit regia a dextris tu
 is. ecce nobilitas generis seu origi
 nis. In vestitu deaurato .i. i corpore
 mox honestate p̄clara ecce nobi

litas moris Circūdata varietate. i.
 virtutū multiplicitate. ecce nobilitas
 virtutis Tercio habuit vbertatē spi
 ritualiū diuitiaz. iō dicit grā plena
 Prover. vi. Multe filie cōgrega
 uerūt diuitias tu supgressa es vni
 uersas. vere supgressa. qz cū cetera
 habeant aliqua mensura grē. ipsa ī
 se habuit fontē omniū gratiarū. ve
 re supgressa. qz ea q̄ cetera habue
 runt p̄ticulariter: ipa habuit vniuer
 saliter. Sicut ei s̄m p̄h̄m. q̄ sparsa
 sunt in aīalib⁹ per naturā. collecta
 sunt in homīe p̄ rationē. vt simplici
 tas in colūba. benignitas in agno.
 liberalitas in leone. ita omēs grē q̄
 sparsim alijs sunt date: in maria in
 simul fuerunt collecte. Hieron. Cle
 re grā plena. qz ceteris p̄ ptes. In
 maria at se totaz infudit plenitudo
 gratie. Idem. talibus decebat vir
 ginē oppignorari munerib⁹ vt eēt
 grā plena q̄ celis dedit gloriā. tris
 deum pacemq̄ refudit gētib⁹ si
 dem. finem vicij. vite ordinez. mo
 rib⁹ disciplinā. Vera supergressa
 quia non tm̄ habuit plenitudinem
 grē ad sufficientiā sicut hnt oēs san
 cti. Non tm̄ ad habundantiaz sicut
 apostoli habuerunt. sed etiā habu
 it ad supeffluentia. vñ ipa dicit Eccī.
 xxiiij. In plenitudine sanctorū detē
 tio mea. Bern. Legim⁹ stephanū
 plenū gratia. et aplos plenos spiri
 tu sc̄to. s̄z longe z dissit a maria qz
 nec ī illis corporalit̄ hitauit diuinita
 tis plenitudo. nec illi cōceperūt de
 spiritu sancto. De ei⁹ supeffluentia

Dicit idē Bern. De plenitudine ei⁹
capiunt vniuersi. scz egri curationē
tristes p̄solationē. pctōres veniam
iusti gratiā. angeli leticiā. fili⁹ hoīs
humane carnis naturaz. tota trini-
tas gloriā. Quarto habuit spon-
sum nobile. iō d̄r dñs tecū scz dñs
pater q̄ eam suo filio despōsavit. do-
minus fili⁹ q̄ de ea carnem suscepit
dñs spūs sc̄tus q̄ ei⁹ cōceptū opat⁹
fuit. et sic p̄t̄ q̄ntē sit potētē cū q̄ ē
pater. q̄ntē sapientie cū qua est fili-
us. q̄ntē clemētie cū qua est spūs
sc̄tus. et sic st̄uare ⁊ adiuuare pōt.
quia in ea est p̄is potētia scit ⁊ no-
uit. qz in ea filij sapientiā. ⁊ vult qz in
ea est spūs sc̄ti clemētia. Bern. do-
minus tecū. Nō solū fili⁹ quē car-
ne induis: s̄ etiā spūs sc̄tus de quo
p̄cipis. ⁊ ip̄e pater q̄ genuit quē cō-
cipis. Pater inq̄ tecū q̄ filiū suū fe-
cit ⁊ tuū. fili⁹ tecū q̄ ad condendū in
te mirabile sacramentum miro mo-
do ⁊ sibi reseravit genitale secretū
et tibi seruauit integzū virgīnale sig-
naculū. Spūs sc̄tus tecū q̄ cū p̄e-
ct filio tuū sc̄tificauit vtez. Quarto
habuit famā celebrē. iō d̄r b̄ndicta
tu in mulierib⁹. Ipa etiā ait. ecce eī
ex hoc btām me dicēt om̄s genera-
tiones. Vere om̄s generatiōes. qz
om̄s p̄ugate propter prolē quam
habuit. oēs vidue propter viduita-
tez quā post mortē ioseph p̄suauit
oēs v̄gines qz mentis et corporis
integritatē habuit. Al̄ p̄t dici qz ip̄a
fuit famosa dō p̄ humilitatē p̄ quaz
ad terrā deū traxit. Aug⁹. Facta ē

hūilitas marie scala celestis p̄ quaz
d̄s ad terrā descendit. Fuit famosa
angelis propter v̄ginitatem. iō be-
ne angelus ad v̄ginē mittit. qz sem-
per est angelis cognata v̄ginitas.
fuit famosa hoīb⁹ p̄ fecūditatez: qz
nobis edidit saluatores. De his tri-
bus d̄r Judith. ix. Tu glia hierlm
id est dei in quo est visio et glia n̄re
pacis. Tu leticia isrl. i. angeloz qui
semp vidēt faciē patris. Tu honori-
ficentia populi n̄ri. i. generis hūa-
ni ⁊ sequitur qz vicisti viriliter. scz qz
p̄ tuā hūilitatē deū ad terrā traxisti
et p̄fortatū est cor tuū. qz p̄ tuam fe-
cūditatē salutē humano generi iue-
nisti. eo qz castitatē amaueris. et iō
p̄ v̄ginitatem te angelis associasti.
Bern. b̄n̄ gr̄a plena. qz dō angelis
et hoīb⁹ grata. deo p̄ hūilitatē. āge-
lis p̄ v̄ginitatē. hoibus p̄ fecūdi-
tate. Sexto habuit nobile prolē
iō d̄r. b̄ndictus fructus ventris tui
De ista b̄ndictiōe fructus d̄r Bern.
xxvj. In benedictione facta iacob
Det tibi de⁹ de roze celesti. et d̄ pin-
guedine terre habundantiam fru-
menti vini et olei. esto dñs fratrum
tuorum. et in ps̄ d̄r. A fructu frumē-
ti vini et olei sui multiplicati sunt. In
ilto enim fructu beate Marie vir-
ginis sunt tres sublt̄tie scz caro q̄
significatur per frumentū que fuit
mortua in passiōe: sed pullulauit in
resurrectione. ⁊ multū fructum at-
tulit in spiritus sancti missione. Jo-
hannis. xij. Nisi granum frumenti
cadens in terram mortuum fuerit.

oleum intelligitur eius aia q̄ oleo
spūs sancti corporaliter fuit puncta.
Ps. Anxit te de^o ds tu^o oleo leti-
cie p̄ cōsorzib⁹ tuis. p̄ vinū qd̄ letifi-
cat cor hoīs intelligitur ei⁹ dinitas
in cui⁹ visione p̄sistit gaudiū et iubi-
lus omniū sanctorū Job. xxxij. Tu
debit faciem ei⁹ in iubilō.

Qualiter augusta fuit beata vir-
go Maria.

Augusta et impatrix celi et ter-
re est beata virgo maria ratio-
ne propinquitatis. potestatis. et au-
ctoritatis. Primo enī dicitur augusta
et impatrix rōne propinquitatis q̄
tanta est inter ipam et celestē impa-
tozem. q̄ ipa est m̄r eius. filia eius.
et sponsa eius. q̄ em̄ ipa sit m̄r eius
et filia dicitur in ps̄. Homo nat⁹ est i ea
et ipse fundavit eā altissim⁹. ecce ipa
est creatura et filia ei⁹. q̄ nō sit ei⁹
sponsa dicitur Jobā. iij. Qui habet spō-
sam sponsus est. q̄ igitur est mater
impatoris celestis. idō sup̄ ipm̄ ma-
terne auctoritatis habet impū et p̄t
sibi tanq̄ mater filio imperare. hoc
figuratu est. iij. Regū. ij. vbi mater
salomonis dixit ei Petitionē vnaz
peto a te ne pfundas faciē meā. tūc
em̄ faciē suam cōfunderet. q̄ illud
qd̄ peteret denegaret. iō rex sibi re-
spondit. Perte m̄r mi. nec em̄ fas ē
vt auertē faciē meaz a te. q̄ est filia
eius. iō ipse ad eā h̄z paternū affec-
tum. Ps̄. Audi filia et vide et incli-
na aurē tuā. et obliuiscere populuz
tuū et domū patris tui. q̄ concupiuit

rex decorē tuū: qm̄ ipse est dñs de⁹
tu⁹. q̄ nō est spōsa ei⁹ idō ad ipam
h̄z amorē sincerū. Sap. viij. Hanc
amaui et exq̄siui a iuuentute mea. et
q̄siui sponsam mihi eam assumere.
et amator factus sum forme illius.
Recte igitur in celesti palacio ipsa
est dña et augusta q̄ ipse impato-
ris meruit esse mater sponsa et filia.

Secūdo dicitur augusta et impatrix ra-
tione dignitatis. d̄ cuius dignitate
dicitur in ps̄. Altitit regina a dextris tu-
is in vestitu deaurato circūdata va-
rietate. vbi ei⁹ dignitas determinat̄
q̄ntū ad tria. Primo q̄ntū ad locū
cū dicitur. Altitit regina a dextris tuis.
istud signatū ē. iij. Regū. ij. vbi dicitur.
Positus q̄ est thron⁹ m̄ri regis q̄
sedit ad dexterā ei⁹. Secūdo q̄ntū
ad habitū cū dicitur. in vestitu deaurato.
Apoē. xix. Uxor agni p̄pauit se:
et datum est ei vt cooperiat se bisso
splendenti et candido. Proverbio-
rū xl. Bissus et purpura indumētū
eius. Tercio q̄ntū ad obsequiū famu-
lorū: cū dicitur. circūdata varietate. id ē
angelorū et sc̄torū vniuersitate. om̄s
em̄ angeli et sancti sibi tanq̄ domi-
ne et auguste humiliter famulatur.
De famulatu angelorū dicit sc̄tus Be-
nardus ep̄s et martyr in suis ome-
liis. Solus em̄ dñs ih̄s xp̄s p̄t
ipam magnificare quēadmodū fec̄
vt ab ipa maiestate laudem p̄tinue
accipiat. et honorē angelicis stipen-
ditio choris archāgelicis vallata tur-
mis thronorū hinc inde possessa iu-
bilationib⁹ dñationū circūamicta

tripudijs pncipatuū circūsepta ob
sequijs. p̄tātū amplexata plausib⁹
virtutū girata honorib⁹ cherubin
circūstantiata ympnificatōib⁹ sera
phin vndiq; possessa ineffabilibus
caucōibus. Qualiter autē ceteri s̄a
ctieidē famulātur. dicit ibidē. Apo
stolorū splendidissim⁹ ordo in effa
bili laude illā extollit. martirū exer
citus om̄imode supplicat dñe tante
p̄fessorum multitudo innumerabil
cōtinuū sibi p̄sonat canticū. & ginū
cōcio candidissima iugem coreā ad
suam celebrant gl̄iam. Deinde sub
dit inuite etiā infernus sibi iubilat.
et procacissimi demones cōclamat
Tercio d̄r augusta et impatrix ra
tione imperij et potestatis. ipsa enī
tāq; dñā et augusta anglos in mini
steriū mittit. eis secreta palacij com
mittit. Demones & tāq; prodito
res d̄ celesti palacio expellit. q̄ em̄
anglos mittat et secreta palacij sibi
cōmittat. Dicit Bern̄. in quodā ser
mone. psuadet ymmo cōpellit nos
celsitudo tua credere: vt in regno fi
lij tui btissima & go maria ita impio
se pnciparis. q̄ p̄ angloz m̄isteria
tuis sepe deuotis subuenias. Si eī
angelus angelū mittit p̄fidēter cre
dere debet xp̄iana deuotio q̄ impe
ratrix angeloz tanto magis habet
angelos ad obsequiū q̄nto differē
tius p̄ ill̄ nomē hereditauit. Si em̄
Josue dux isrl̄ iussit solē stare quo
modo non omnia sidera ad nutum
gl̄iose impatricis discurrāt. Deide
subdit. Si cherubin et seraphin de

fonte bibentes inferioribus ange
lis quedā archana reuelant. q̄nto
magis gl̄iosa & go de occultis filij
sui amplexibus eius degustata mi
nisteria angelis copiosius effundit
q̄ & demones tāq; palacij prodi
tores expellit Dicit Fulbertus car
notē. ep̄s. Maria mater mater
na dignitate facta est. et erga supos
impiosa p̄ caritatē. et sup̄ inferos p̄
discretōez vbiq; impiosa vbiq; ma
gnifica cui certe propriū est et an
gelos sctōs in m̄isterium mittere. et
ad bñplacitū suū inferiorū pacta ces
sare Quarto d̄r augusta et impa
trix rōe auctoritatis et p̄tātis. tāta
em̄ p̄tātē et auctoritatē h̄z in celesti
palacio. q̄ om̄ibus alijs sctis inter
medijs obmissis ad ipam licet ab oī
grauamine appellare tamq; ad do
minā et augustā. siue grauetur q̄s
a dyabolo siue a tyranno siue a cor
pore proprio: siue etiā ab ipso deo.
Si q̄s em̄ grauatur a dyabolo ad
ipam appellare potest sicut ad do
minā et augustā sicut fecit theophi
lus q̄ ab ep̄scopo suo a vice dñatu
fuit depositus intātā despationē ce
cidit. q̄ dyaboli seruiz se fecit. et de
sua fuitute cyrographū manu pro
pria conscp̄sit et dyabolo tradidit.
Postmodū & go ad cor suū rediēs
et penitens ad dominā et augustā
appellauit. et ipa totū ir̄ritum fecit.
et dyabolo vt cyrographum theo
philo redderet p̄cepit. et sic ipsuz in
statū p̄stinū restituit. et grām et ve
niam sibi promeruit. Sec̄do licet ap

pellare ad ipam si quis grauatur a tyranno istud patz in Basilio. Cui cum Julianus apostata ad prelum vadens minatur fuisset qui in suo reditu ciuitate sua destrueret Sanctus Basilius ad augustam dnaz appellauit que quondam milite noie Mercuriu iam defunctu suscitauit. q sup equu pscendens et ad Julianu pergens et lanceam fortiter vibras ipsum occidit. ideo dicit sanctus gilbertus. veniant ad Mariam iusti cum Basilio effectum celerem pcepturi. Veniant et pctores cum Theophilo desideratam misericordiaz adepturi. Tercio licet ad ipam appellare. si quis grauatur a corpe propro istud patet in maria egyptiaca: q multo tpe carnali concupiscentie deseruiuit. sed tandem ad dniam et augustam pfugit: et ad ipam appellauit. et sic concupiscentia vicit et castitate seruauit. Refert etiam sanctus Dugo abbas Cluniacens. q dicit quidam ad sanctum Jacobum pgeret: et in fornicatione cecidisset. diabolus in forma sancti iacobi apparuit. ei q dixit. q veniam psequi non posset nisi genitalia sibi abscideret: et seipm occideret. Quod cum fecisset: et demones eius aiam ad inferna traherent. sanctus Jacobus eis obuiauit. et ad dniam et augustam appellauit. Que iudicauit et sniam dedit vt aia illi ad corp rediret. et sic penitentiam de pcto qd fecerat ageret Quod et factum est. ecce qz ille q a corpe propro fuit grauatur in fornicatōem est lapsus. sed a dnā et augusta fuit

adiutus Quarto licet ad ipam appellare si quis a iusticia dei grauatur se sentit. hoc figuratum est Nester v. Ubi cum rex Assuerus iudeis esset iratus Regina Nester ad eum placam dum accessit Cui rex dixit. etiam si dimidia parte regni mei petieris: dabo tibi. Ista est beata virgo maria cum q dicit signum suum diuisit. Cum ei dicitur habeat iusticia et misericordiam. iusticie sibi retinuit et misericordiam mri pcessit Et ideo si quis se sentit grauari a foro iusticie dei appellat ad forum misericordie matris dei Hebreo. iiii. Accedam cum fiducia ad thronum grē vt misericordiam psequamur et gratiam inueniam in auxilio oportuno. thronus dei est mri dei in quo ipse nouem mētib sedit. et est thronus grē et thronus misericordie. qz omnes grās et misericordias sibi fiendas commisit. Thronus autem iusticie est thronus dei De quo in ps. Thronus tuus dicitur in seculum seculi. Virga directionis virga regni tui. Si quis igitur grauatur a throno iusticie diuine appellet ad thronum misericordie dne et auguste.

Quo beata virgo maria dicitur aurore
Aurore dicitur virgo maria. Iuxta illud Cant. vi. Que est ista q progreditur quasi aurore p surgens Cōpatur autem aurore quattuor de causis. quarum prima sumitur ex parte sui et hoc propter fecunditatem. virginitatem. et suauitatem. Sicut enim ros in aurore descendens conchas margarinas fecundat et margaritas in eis gignit. sic ros spiritus sancti in ea superueniens fecundauit et christi pceptum

fecit Et sicut ros in auroza sup her-
bas descendēs eas in viroze custo-
dit. sic fili⁹ dei in ei⁹ vterū descendēs
virozē sue ḡginitatis sibi ꝑsuavit.
Un̄ cantat ecclesia. Descēdit in vte-
rum ḡginis sicut ros sup gramen.
Et sicut manna in auroza descende-
bat. sic ⁊ tora dulcedo celestis in e⁹
vterū descendit. ⁊ postea in nativi-
tate ꝑ totū mundū sparsa fuit. Un̄
cantat ecclia. Hodie ꝑ totū mundū
melliflui facti sunt celi. Sc̄da ratio
sumitur ex ꝑe demonū quos ipsa in
fugam ꝑuertit Job. xxiii. d̄ de la-
tronib⁹. i. de demonib⁹ si subito ap-
paruerit auroza. i. ḡgo maria. ar-
bitrant̄ vmbzā mortis. i. fugiūt tā-
q̄ insani. Sc̄do ipos in profun-
dū inferni dimersit. hoc figuratum
est Exod. xiiii. vbi d̄. Adueniente
auroza siue vigilia matutia submer-
sus est in profundū totus exercit⁹
pharaonis. Tercio om̄ia opera
dyaboli tenebrosa fugat. Sicut ei
auroza tenebras expellit ⁊ lucē ad-
ducit. sic ⁊ ipsa om̄ia opa tenebrarū
expellebat ⁊ lucem gr̄e adduxit. ita
vt modo possim⁹ dicere Roma. xiiij
Nox ꝑcessit. dies autē appropin-
quabit. Abiciam⁹ ergo opera tene-
brarum ⁊ induamur arma lucis.

Tercia ratio sumit̄ ex ꝑte ange-
loz quos ipsa letificat. sicut em̄ i au-
roza aues cantus resumūt. sic in or-
tu ist⁹ auroze angeli letificati fuerūt
intm̄ q̄ ipi angeli qui ꝑzi⁹ nolebāt
nos illuminare purgare et ꝑficere.
postmodū adueniente ista auroza

ceperunt nos disponere ad suscipi-
endū illuminationē gr̄e. purgatio-
nem culpe et ꝑfectionē glorie. Ista
tria figurant̄ Gen. xxiiij. Nā cum
angelus dixisset Jacob dimitte me
qz auroza est. cuz dimittere noluit
donec tria bñficia ab eo assecut⁹ fu-
it scz purgationē sue affectōnis qd̄
notat̄ in eo qd̄ d̄. q̄ emarcuit ner-
uus femoris eius. Illuminationē
intellectiue qd̄ notat̄ ꝑ hoc q̄ impo-
suit sibi nomē israel. i. vir vidēs deū
Et ꝑfectionē glorie qd̄ notat̄ ꝑ hoc
q̄ benedictionē ab eo obtinuit illaz
scz de qua d̄ Ephes. j. Benedixit
nos omni bñdictione in celestibus

Quarta ratio sumitur ex ꝑte ho-
minū quos ipsa ꝑfortauit. pus eniz
hoies infest abant̄ multiplici temp-
tatione. impediabant̄ a bono ope.
et retrahabant̄ a finali ꝑsumatione
sed in aduentu ist⁹ auroze ista om̄ia
cessauerunt. Ps. Ortus est sol
id est bñā ḡgo maria nata est i mū-
do. ⁊ ꝑgregati sunt scz demones. ⁊
in cubilibus suis collocabūtur. i. in
inferno. ecce temptationū cessatio.
Exibit homo ad opus suū. ecce ad
bene opandū expeditio. et ad opa-
tionē suā vsqz ad vespērā. ecce i bo-
no ope perseverantia ⁊ finalis con-
sumatio. Notandū autē q̄ auro-
za ⁊ diluculū idē sunt scz aer ꝑmus
illuminatus. sed cū diluculū a luce
auroza ḡo ab aere nomē traxerūt
Per diluculū igit̄ christus. ꝑ auro-
raz ḡo bñā ḡgo maria intelligitur
Job. xxxviij. Nūquid post ortum

tuum precepisti diluculo: et ostēdit
 tibi aurore locū suū. Lux enī s̄m̄ dio
 nisiū de se est inuisibil' nisi incorpēt
 Un̄ adueniente ad nostrū emisperi
 um luce solari grossiori materie ae
 ris incorpatur. et sic diluculū et au
 roza efficitur De⁹ igitur qui est lux
 inaccessibilis de se erat inuisibilis.
 Sed veniente ad nostrā habitatio
 nē grossiori materie. i. humane na
 ture se vniuit et sic diluculū fecit. qñ
 scz h̄bū caro factū est et habitauit i
 nobis. Ipsa etiā lux in vtez beate
 marie h̄ginis se posuit: et sic aurozā
 fecit Deus igitur diluculū precepit
 qñ filiū suū qui est vera lux incarna
 ri p̄stituit. Aurore h̄o locū ostēdit:
 quādo in btā h̄gine maria habita
 tionē elegit. Juxta illud ps̄. Elegit
 eam in habitationē sibi.

Quomodo beata virgo Maria
 cōpatur balsamo.

Balsamū significat beatā virgi
 nem maria. Est autē balsamū
 arbor siue frutex duoz cubitorum
 in quātitate silis viti in s̄ ipite. in fo
 liis h̄o similis rute. Olim autē in vi
 neis engaddi nascebat. s̄ facta ca
 ptiuitate iudeozū translate sunt ille
 plante in egyptū et in quodā cāpo
 plantate vbi sunt septez fontes In
 vno quoqz fontū btā h̄go Maria
 dum in egyptū fugeret d̄z puerum
 balneasse sicut autē d̄t glosa Eccli.
 xxiiij. Omnia que in balsamo sunt:
 h̄tuosa sunt. scz lignū. fructus. et li

quoz. Lignū quidez est virtuosum
 et odoriferum. fructus virtuosior.
 liquor h̄tuosissim⁹ et suauissim⁹. Et
 ideo bene per balsamū beata h̄go
 maria significatur. qz om̄ia que in
 ipsa fuerūt: h̄tuosa et odorifera fue
 rūt. scz lignū. i. corpus virgineum.
 qd̄ intm̄ fuit h̄tuosum: qz deū trax
 it ad suū vterū. Cant. j. Dū essz rex
 in accubitu suo. nardus mea dedit
 odorem suū. Nardus ē herba odo
 rifera aromatica et nigra. De q̄ eti
 am p̄ficitur p̄ciosum vngentū. Et⁹
 quidē corp⁹ fuit aromaticū p̄ odo
 rē puritatis. Eccli. xxiiij. Sicut cy
 namomū et balsamū aromatizans
 odorem dedit. Sed habuit nigredi
 nem hūilitatis. Cant. j. Nigra sum
 s̄z formosa filie hierl'm Et plena fu
 it vngentis omniū graruz Cant. j.
 Trabe me post te. currem⁹ in odo
 re vngentoz tuoz. oleum effusum
 nomē tuū. Scdo fructus balsa
 mi est p̄ciosus. Est autē fruct⁹ bal
 sami in colore rubicūdus. in odore
 aromaticus. et interius videtur eē
 melleus. et h̄cat h̄ginis fructū bñ
 dictum scz iesum ch̄stū in quo fue
 runt tres substantie. scz caro q̄ fuit
 in passiōe rubicūda ysa. lxiiij. Qua
 re rubz est indumentū tuū zc. Aia
 que erat aromatica. i. odore omniū
 virtutū repleta. Cant. iiij. Sic vir
 gula fumi ex aromaticis myrrē et
 thuris. et deitas que est dulcedo et
 suauitas n̄ra. Eccli. xxiiij. Spirit⁹
 meus sup mel dulcis. Tercio in
 balsamo est liquor dulcissim⁹ miri

odoris. Et ille odor fuit in btā v̄gi
ne gl̄iosa que dicit Eccli. xliij. qua
si balsamū nō mixtū odor meus. Et
pōt intelligi ille odor vel de odore
yteri v̄ginalis v̄l de odore sue san-
cītatis. Quā enī btā v̄go maria ha-
bebat in ytero christū tūc habebat
balsamū. ⁊ ideo fuit odor balsami
nō mixtū ibi enim nulla fuit cōmix-
tio nec naturaz qz natura dīna et
humana nō fuerūt mixte: sed vnite
Tūc cantat ecclia. id qđ fuit pmāsit
et qđ nō erat assumpsit. nō cōmixti-
one passus neqz diuisionē. nec fuit
cōmixtio seminu. qz v̄go nō p̄cepit
humano semine: s̄ multico spirami-
ne. Nec fuit ibi mixtio viciosa p̄ ali-
qđ peccatū originale. In alijs v̄go
pueris peccatū originale admisces-
cit in p̄ceptu ⁊ i ortu. qz cū peccato cō-
cipiūtur. ⁊ cum pctō nascūtur. In
btā v̄gine autē fuit mixtio original-
is in conceptu: sed sine pctō nata. In
L. hito autē nō fuit mixtio. nec in
p̄ceptu. nec in ortu. qz sine pctō fuit
p̄cept⁹ ⁊ natus. Quāuis at nō fue-
rit aliqua mixtio. fuit tūc ibi triplex
p̄iunctio. Nā sicut d̄t Bern̄. Coniun-
ctus fuit adinuicē d̄s ⁊ homo. ma-
ter ⁊ v̄go. fides ⁊ cor humanū. Ul-
t̄ illud qđ d̄t. quasi balsamū nō mix-
tum odor me⁹ pōt intelligi de odo-
re sue sanctitatis. Balsamo quidez
aliquādo admiscetur oleū. aliquan-
do mel. et sic sophisticat⁹ ⁊ corripit⁹.
Multi sunt qui sunt admixti melli
carnalis delectatōnis: ⁊ qui habēt
tm̄ oleū exterioris nitōris ⁊ iō sunt

balsamū sophisticatū Btā at virgo
maria fuit balsamū nō mixtū. quia
nō dilexit mel carnalis delectatōis
qz suauit integerrimā v̄ginitatem
Nec habuit tm̄ oleū exterioris ni-
toris: sed dilexit interiorē scītatem
Iuxta illud ps̄. Om̄is gl̄ia eius fi-
lij regis abiutus. Balsamū aut nō
mixtū ⁊ verū a balsamo mixto et so-
phisticato p̄ quattuor signa cogno-
scitur. p̄ que ⁊ btā v̄go maria vez
balsamū ⁊ nō mixtū esse cōprobat⁹.

Primū signū est qđ balsamū pu-
rum si ponitur in veste v̄l in panno
laneo. ipm nō maculat nec inficit. si
autē est mixtū: statim p̄ maculas se-
diffundit. sicut puichritudo mulie-
ris sepe se aspicientē cōmaculat. iu-
ta illud Eccli. ix. Propter speciem
mulieris multi perierūt. Pulchri-
tudo autē v̄ginis gl̄iose nullū aspi-
cientē: cōmaculat. s̄ potius macu-
las abstergebat. Quāuis enī pul-
cherrima fuerit tum a nullo potuit
concupisci. sed odore sue sanctita-
tis corda penetrabat ⁊ motus illicitos
extinguebat. Scđm signū ē
qz si balsamū purū ponatur in aq̄.
statim funduz petit: ⁊ ibi quiescit. si
est balsamū mixtū: statim aque sup-
enatat. Aqua est fluxus mundana-
rum deliciarum ⁊ honoz. In qua
aqua si aliqui ponuntur mox super-
enatat ⁊ in supbiā efferunt. Beata
autē virgo maria in maximo hono-
re posita se non extulit. sed mox fun-
dum humilitatis petijt: dicens. Ec-
ce ancilla dñi. Terciuū signū est.

quia si balsamū verum si ponitur in lacte: statim coagulatur. balsamū vero mixtū in ipso lacte dissoluit vel diffunditur. Beata virgo maria est mons ille. De quo dicitur in psalmo. Mons coagulatus mons pinguis. Est enim quoddam lac liquidū. quoddam coagulatum. quoddam pingue. Ceteri sancti fuerunt lac liquidū. quia aut a dei gratia quāquam effluerunt aut effluere potuerunt. Debe. ij. Oportet nos obseruare ea quae adiuuimus ne forte peffluamur. Apoli post aduentū spūs sancti fuerunt quasi lac coagulatum quia fuerunt in gratia solidati et confirmati. Unde cantatur de eis sicut lac coagulati sunt. Beata autem virgo maria nunquam fuit lac liquidus quia nunquam effluxit nec effluere potuit. sed fuit mons coagulatus et mons pinguis. Fuit enim mons pinguis propter virtutum altitudinem et contemplationis. coagulatus propter gratie conseruationem. et pinguis propter spiritus sancti plenitudinem. Quartū signū est. quia si balsamū verum in manu teneatur et radio solis exponatur: statim ignescit et calefit. ita ut vit manu teneri possit. Balsamū autem mixtum nihil horum facit. Radius solaris est virtus spiritus sancti. quae illud balsamū scilicet virginis animū sic illustrauit: quod totum ipsum ignitum et feruidum fecit. imo ut amplius ut dicamus ipsum radius solaris conuertit ipsam in solem. sicut habetur Apocalipsis xij. quod ipsa erat mulier sole amicta. id est radijs diuini amoris et gratie tota puerfa.

Quomodo beata virgo Maria predicatur beata.

Eata predicatur virgo maria ab omnibus generationibus. Juxta illud Luce. j. Beata me dicent omnes generationes. Sunt autem generationes celi et terre. Generationes celi consistunt in nouē ordinibus angelorum qui omnes eam dicunt beata. scilicet seraphim. quia fuit igne diuini amoris totaliter inflammata. Cherubin. quia fuit splendore diuine agnitōis totaliter illustrata. Throni. quia tota fuit mente tranquilla et quieta. Dñationes. quia corpori suo omnibus vicijs plane dñata fuit. Virtutes. quia gloria miraculorum illustrata exiit. Potestates. quia potentia demonū refrenauit. Principatus. quia de omnibus regnis et prouincijs magnā habet prouidentia. Archangeli. quia de omnibus ciuitatibus et locis magnas habet diligentia. Angeli. quia de omnibus hominibus et singularibus personis magnā habuit curam. Generationes autem terre consistunt in sex ordinibus sanctorum qui omnes eam dicunt esse beatam. ex eo quod omnes virtutes quas ipsi habuerunt peculiariter in ea fuerunt vniuersaliter et magis excellenter. Nam in ea fuit fides patriarcharum. spiritus prophetarum. zelus apostolorum. constantia martyrum. sobrietas confessorum. et puritas siue castitas virginum. Ut potest dici quod sunt tres generationes. Una est pure spiritualis

id est angelorum Secunda est pure corporalia. Tercia ex utroque compositum. i. hominum. Prima generatio dicitur ea beatam. quia genuit suam restaurationem. secunda quia genuit suam renouationem. Tercia quia genuit suam redemptionem. Ut potest dici secundum Augustinum quattuor sunt generationes hominum. Una sine viro et femina: sicut Adam. Secunda de viro sine femina: sicut Eua. Tercia de viro et femina: sicut nos omnes generamur. Quarta est de femina sine viro: sicut Christus generatus est. Unus igitur virginem beatam dicunt omnes generationes. quia tres prime generationes beatificat et glorificat quarta generatione virginis. ex eo quod per illam omnes ad celestem patriam reuertuntur. vnde in primo puncto fuerunt expulsi. quod significatum est Genesim. xv. vbi dixit deus abraham quod semen suum debebat esse peregrinum in egypto usque ad quartam generationem. generatio autem quarta inquit dominus reuertetur huc. Qualiter autem prime tres ea dicere debent beatam. dicit Bernardus. Letare pater abraham. sed tu magis o Eua exulta. quia sicut omnes parentes sic omnium fuistis proditores. et quod infeliciter est peemptores magis quam parentes propterea curre o eua ad maria. curre mater ad filiam. filia pro matre rideat. illa materis obprobrium auferat. ipsa patri pro matre satisficiat. Quis scilicet vir cecidit pro femina. iam non erigit nisi pro femina. Idem currite nunc matres et filie. currite omnes qui post eam peccavimus. et peccavistis cum trinitate. addite virginem thalamum. ad-

dite si potestis sororis vestre pudicum cubiculum. Ut potest dici quod est una generatio in celo. scilicet generatio angelorum. Alia erat in inferno. scilicet generatio patrum. Tercia est in purgatorio. scilicet generatio purgandorum. Quarta est in mundo scilicet generatio fidelium. Omnis ille generatio ipsam beatificat. Nam angeli in numero per ipsam reparant. patres de infernali carcere liberantur. purgandi de purgatorio eripiuntur. fideles per ipsam saluantur. Bernardus. Ecce enim inquit Maria. Ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Ecce intuentis et demonstrantis est veritas. Ac si dicat. ecce iam video quod futurum sit de me. quis fructus procedet ex me. et quanta bona non mihi soli sed omnibus generationibus perveniunt per me. Nam et angelicarum generationum numerus per meum generatum reintegrabitur. et hominum generatio in Adam maledicta per benedictum fructum vestris mei ad eternam benedictionem regnabit.

Qualiter beata virgo Maria sit benedicta.

Benedicta fuit virgo Maria inter omnes mulieres. in mulieribus. et super omnes mulieres. De prima benedictione dicitur Luce primo. Benedicta tu inter mulieres. De secunda ibidem. Benedicta tu in mulieribus. De tertia dicitur in figura. Judith. xiii. Benedicta tu a domino deo excelso pro omnibus mulieribus super terram. Ista autem tri-

plex bñdictio taliter accipi potest.
 Prima enī qua dicitur Benedicta
 inē mulieres accipiē penes statum
 quia ipsa conuenit cum omni statu
 omniū mulierum. scilicet cum virgi
 nibus. quia fuit uirgo incorrupta.
 cum cōiugatis. quia fuit cōiugio co
 pulata. cum uiduis. quia fuit uidua
 derelicta. Si enim Ioseph spon
 sus suus tempore passionis christi
 uixisset. non est uerisimile q̄ reco
 mendasset eam alteri iam factā qui
 quagenariā quā sibi recommenda
 uit iuuenulaz. propter hunc tripli
 cem statum potest sibi conuenire il
 lud Ecclesiastici xxiiij. In iacob in
 habita. id est in cōiugatis qui sunt
 in luctu mundane tribulationis. et
 in israel hereditare. id est in uiduis
 que debent in orationibus deū cō
 templando uidere. et in electis me
 is mitte radices. id est in uirgibus
 quas deus elegit: ut sibi mistraret
 propter suam mundiciam. Juxta
 illud Ps̄. Ambulans in uia unma
 culata hic mihi ministrabit. Se
 cunda benedictio de qua dicit. Be
 nedicta in mulieribus accipitur pe
 nes fructum siue merita. ipsa enī ha
 buit merita et fructum omniū femi
 narum Dabit enim fructum trice
 simū qui debetur coniugatis. fruc
 tum sexagesimū qui debet uiduis.
 et fructum centesimū qui debet uir
 ginibus. Ipsa enī in domo dei fu
 it sicut lapis angularis qui ē in vno
 quoq; pietate. non tamē est totus in
 vno. nec tot⁹ in altero. et eminet to

ti edificio. Sic bñdictio uirgo Maria fu
 it in numero matrum quo ad fecun
 ditatē. in nūero uiduaz quo ad spō
 si subtractionē. et in nūero uirginum
 quo ad incorruptōez. et tñ nec i to
 to fuit in pietate matrum qz fuit icor
 rupta. nec ex toto i pietate uirginuz qz
 fuit fecūda. Quāuis at sic fuerit in
 his pietib⁹. tamen eminet uniuers⁹.

Tercia bñdictio de qua dicit Bñ
 dicta sup oēs mulieres. accipiē pe
 nes qdā singulare p̄miū qd ipsa hz
 respectu oim muliez scz uirginū. vi
 duaz et uigataz. qz qcqd boni fu
 it in eis: ipsa habuit. quicqd ho ma
 li ipsa uitauit. In uirgitate enī ē vnū
 bonū scz integritas carnis. et vnuz
 malū scz sterilitas prolis. Sicut in
 uiduitate ē vnū bonuz. scz libertas
 aīmi. et vnū malū. scz solitudo cōsor
 cij. Sicut i uigatio ē vnū bonū scz io
 cunditas prolis. et vnum malū. scz
 corruptio carnis. Bñ at uirgo ma
 ria fuit uirgo sine sterilitate. uidua si
 ne solitudine. et coniugata sine corru
 ptōe. Ut fuit bñdicta sup oēs mulie
 res. i. sup oēs uirgines uiduas et uig
 atas. Fuit ei bñdicta sup uirgines i
 positate. qz p̄mo uirginitatem seruauit.
 impuritate quā post deū maiorem
 habuit. in fecunditate. qz m̄ et uir
 go extitit. Fuit bñdicta sup uiduas
 qz fuit in orationib⁹ et in opib⁹ pie
 tatis magis assidua. In castitate
 magis pura. Fuit benedicta super
 uigatas. quia in ea fuit proles di
 gnior. fides integrior et sacramētū
 .i. hītatō idiuisibilioz Aliē p̄t accipi

ista triplex bñdictio. qz dicit bñdicta
sup mulieres. inf mulieres. z in mu-
lieribus. Prima eni mulier supbi-
uit vsqz ad deum. i. vsqz ad deitatis
appetitū. contra deum. i. contra di-
preceptū. et supra deū in hoc scz qz
voluit illud qd dō noluit eā velle. z
iō voluntatē suā sup dei voluntatez
posuit. z qz sic supbiuit. ideo maledi-
cta fuit. Btā autē virgo maria hū-
liauit se vsqz ad mulieres p p̄for-
mitatē. qz tamq̄ vna illaz se eis cōfir-
mabat. sicut patz in sua purificatōe
et ideo bñdicta fuit inter mulieres
humiliauit se nō p̄tra: s; p̄p̄t mu-
lieres. i. p̄p̄t eaz salutē Naz qz
Eua supbiendū abstulit. humilitas
marie mulierib⁹ restituit. z iō fuit
bñdicta in mulierib⁹. Hūiliauit se
infra mulieres qñ se ancillā appel-
lauit. z iō bñdicta fuit sup om̄s mu-
lieres. qz qui se humiliat exaltabit.
De bñdictione in mulieribus dicit
Bern. Benedicta tu in mulieribus
q̄ generalē muliez euasisti maledi-
ctōez. vt nec steril maneas. nec cū
doloze parias. p̄cipies quippe. sed
sine culpa. grauida eris: sed nō gra-
uata. paries: sed nō cū tristitia. ne-
scies virū z gignes filiū. illius eris
mater cui⁹ deus est pater. filius p̄-
ne caritatē erit corona tue castitatē.
Sapientia paterni cordis erit fru-
ctus vteri v̄ginalis. deum deniqz
paries z de celo p̄cipies. De bñdi-
ctione inter mulieres dicit Petr⁹
Rauenān. Supmissus est vere be-
nedicta inter mulieres que celo fu-

it maior. terra fortior. orbe latior.
Deum namqz quem mundus nou
capit sola cepit. portauit eū qui por-
tat omnia verbo virtutis sue. suum
qz genuit genitorem. nutriuit omni-
um viuentiū nutritorem. De bene-
dictione super omnes mulieres di-
cit beatus Hieronymus in sermo-
ne de assumptione. Benedicta inqt
in mulieribus. id est plus benedi-
cta q̄ omnes mulieres Quia quid
quid maledictionis per Euam dif-
fusum est Marie benedictio abstu-
lit. in super et gratiam refudit. Idē
in alio sermone Eua obfuit Maria
profuit. Eua luxit Maria illuxit. et
exultauit. z gaudium in ventre por-
tauit. cadat improperiū Eue. qz lo-
ti sumus vniuersi per partum vir-
ginis Marie. Vel dicitur fuisse be-
nedicta super omnes mulieres. qa
olim triplici maledictione mulieres
erant subiecte. scilz obprobrii quo
ad non concipientes. Tñ dixit Ra-
chel Bene tricesimo. Abstulit do-
minus obprobrium meum. pecca-
ti quo ad concipientes. P̄s. Ecce
in iniquitatibus conceptus sum. et
supplicij quo ad perturientes. Be-
nessis tercio. In doloze paries fili-
os tuos. Sola igitur maria super
omnes mulieres est benedicta cu-
lus virginitati additur fecunditas
et fecunditati in conceptu sanctitas
et sanctitas in ptu iocunditas

Quomodo beata virgo Ma-
ria dicitur Lancellaria.

Ancellaria in celesti curia est
 btā virgo Maria. Videmus
 em̄ q̄ in cancellaria dñi pape cōce
 duntur tria genera lras Quedam
 sunt simplicis iusticie. alie sunt pure
 gratie. terciē sunt mixte. q̄ scz conti
 nēt iusticiā z grām Scdm̄ utū mo
 dum ds̄ in curia sua celesti tres ha
 bet cancellarios. Un⁹ est ad quem
 spectat dare lras simplicis iusticie.
 z ille est Michael archangel⁹ qui
 scdm̄ picturaz repñtatōem aīmas
 ponderat in statera tam bonas q̄z
 malas. vt bonis fm̄ magnitudinez
 meritoz detur magnitudo premio
 rum. Zacha. iiii. Exequabit grām
 gratie eius. Malis autē fm̄ mēsu
 ram delicti. detur mēsurā supplicij.
 Apoē. xviii. Quantum glificauit se
 in delicijs suis tm̄ date ei tormentū
 et luctū. ideo dz̄ Prouerbioz xvi.
 Pondus z statera iudicia dei sunt
 Ali⁹ cācellarius ad quē spectat
 dare lras mixtas scz iusticie et mise
 ricordie. z ille est btus Petr⁹ apo
 stolus qui in palacio dei est ianitor
 p̄stitutus. vbi sunt due porte scilicet
 porta iusticie z misericōdie. Nā p̄ por
 tam iusticie ingrediūtur illi q̄ saluā
 tur ex operib⁹ iusticie. p̄ portaz mi
 sericordie illi qui saluantur ex sola
 dei gratia sine opibus. Istā drām
 tangit ap̄lus Roman. iiii. dices Ei
 qui opatur merces non imputatur
 fm̄ gratiā: sed fm̄ debitū. Ei vero q̄
 non operatur credenti aut in euz q̄
 iustificat impiū. reputatur fides e⁹
 ad iusticiā fm̄ propositū gr̄e dei. iō

Petrus ap̄lus pingitur cū duab⁹
 clauibus. qz̄ cū vna aperit portam
 iusticie: illis. scz qui dicere possunt
 cum propheta. Aperite mihi por
 tas iusticie ingressus in eas confite
 bor dño. Nec porta dñi iusti intra
 bunt in eaz. Cum alia aperit portā
 gratie z misericōdie: illis. scz d̄ quibus
 dz̄ ad Ephes. ij. Gratia enī iustifi
 cati estis p̄ fidē z nō ex vobis: Do
 nū enī dei est non ex opibus ne q̄s
 gl̄ieē Tercius cancellari⁹ ad quē
 spectat dare lras pure gr̄e z miseri
 cordie: z ista ē btā vgo maria. ideo
 dz̄ m̄r gr̄e m̄r misericōdie. Unde refert
 Maurili⁹ rothomagē archiep̄s
 q̄ quidā btē marie deuot⁹ in tribu
 latōe maria esset. btā vgo maria si
 bi apparuit. z an se cognosceret: re
 q̄siuit. quo r̄ndente. nō. illa ait. Ego
 sum m̄r misericōdie. Deinde subdit. m̄r
 sancta m̄r misericōdie pietatis z indul
 gentie. aperi sinū pietatis. z suscipe
 mortuos in pctis. Istas aut lras
 misericōdie dat tm̄ in pñti. Nā aiabus
 decedentibus dat lras pure gr̄e. q̄
 busdā dat simplicis iusticie. z q̄bul
 dā dat mixtas. scz iusticie z graue.
 Quidā at fuerit sibi valde deuoti: il
 lis dat lras pure gr̄e p̄ q̄s mandat
 vt detur eis gl̄ia sine aliqua purga
 torij pena. Alij fuerunt miseri z de
 uoti sicut fuerunt pctōres. illis dat
 lras simplicis iusticie p̄ q̄s mādat:
 vt de eis fiat p̄digna vindicta. Alij
 fuerit in deuotōe tepidi z remissi. ist̄
 dat lras mixtas. scilz iusticie et gr̄e
 per quas mandat vt gratia eis fi

at propter deuotionē. sed tū iuferatur purgatorij pena propter negligentia z torpore. Ista figurantur Nester. viij. vbi habet qd Nester regina scripsit lras vt iudei saluaretur z hostes interficerent z paupibus munuscula tribuerent. Iudei sunt bte marie deuoti: qz ipam laudauerunt z glificauerunt. qz iudeus interpretatur pfitens. isti portant secū lras sui saluatoris Hostes sunt pctōzes miseri. isti portāt secū lras sue purgatois p quas mundatur z dentur eis munuscula. i. pua pnia. fiat quidē eis gra propter deuotionem. sed pua et cū purgatorij pena propter negligentia z torpore

De candelis in purificatione

Candelas in purificatione deferimus rōne xginis xpi z nri. In xgine quidē fuerūt quatuor p rogatiue q p candelā intelliguntur Prima est xginitas in carne q significat p ceram: que generat ex apibus sine corruptione. ysaie vij. Ecce xgo cōcipiet zc. Scda est puritas in mēte que significatur p ligmen candidū in cera intus occultatum. Ps. Omnis glia filie regis abintus. Tercia est scificatio in vtroqz q sciat p hoc q ille candelae sanctificantur z bndicuntur. Ps. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Quarta est claritas in puerfatione que significatur per lumen. Sap. iij. D qm pulchra ē ca

sta generatio cum claritate. Secundo candelas deferimus ratiōe christi. Candelā enī christū sciat ratiōe cōpositōis. candelā quidē cōponitur ex cera lignie z lumie. In christo quidē est triplex substantia scz cera. i. caro sine lumie generata Ps. Factū est cor meū tamqz cera scz in generatōe: sed liquecēs i candore Secdo est ibi ligmen. i. anima in decore innocentie decorata. Sap. vij. Landoz est em lucis eterne. Tercio est ibi lux. i. diuinitas luminosa. Jobānis. j. Erat lux vera et sicut ignis vnitur cere mediante lignie. sic dinitas vnita ē carni mediante aia. De his trib⁹ Sz Lat. v. Dilectus me⁹ candidus propi candorem mentis. rubicundus propi fulgozem deitatis. electus ex milibus propter incorruptionē carnis Secundo christus significatur per candelam ratiōe compositionis. sicut enī candelā tota se consumit in nostruz seruiciū. sic christus totum se consumpsit in nostrum obsequium. Nam consumpsit carnem per vulnerationem et attritionem. ysaie. liij. Vulneratus est propter iniquitates nostras Attrit⁹ est propter scelera nostra. cōsumpsit sanguinē propter totalē effusionē. Un angeli admirantes dixerūt. ysa. liij Quare rubzū est indumentum tuū et vestimenta tua sicut calcantiū in torculari. Cōsumpsit animā p tristitia z dolorē Math. xxvi. Tristis est aia mea vsqz ad mortē. Cōsumpsit

vitam p abbreviationē. P̄s. p̄scia
 sa est velut a texente vita mea. Sup̄
 sit substātiā tpalē vsq; ad denuda
 tōez. P̄s. Diuiserūt sibi vestimen
 ta mea. ⁊ sup̄ vest em meā miserunt
 sortem. Tercio candelas deferim⁹
 ratione n̄ri. p̄ candelā em̄ significa
 tur qđ debem⁹ h̄re vitā sanctā ⁊ fa
 mā preclarā. Vita aut̄ sanctā faciūt
 opa bona. fides recta. ⁊ intēio sin
 cera. opatio bona significat p̄ cerā
 qz sicut cera roze celesti gignit. sic
 bona opatio a deo tm̄ habetur Ad
 Phil. ij. De⁹ em̄ est qui opatur in
 nobis ⁊ velle et p̄ficere. fides intel
 ligit p̄ lumen. sicut enī candela sine
 lumine non lucet. sic nostra opatio
 sine fide nō placet deo Hebreo. xj.
 Sine fide ip̄sibile est placere dō
 Intētō recta significat p̄ licmē qđ
 quidē est occultū ⁊ candidū ⁊ lumi
 nis baiulus. sic intentio debz eē oc
 culta hominib⁹: s; soli deo cognita.
 Un̄ Grego. Sic sit op⁹ in publico
 vt tm̄ intēio maneat in occulto De
 bet esse candida. i. pura. Math. vj.
 Si oculus tuus fuerit simplex: to
 tū corpus erit lucidū. debet esse lu
 minis baiulus. qz ip̄a intentio opa
 n̄ra corā dō dz rep̄ntare ⁊ remune
 rationē petere. Mathei. vj. Pater
 tu⁹ qui videt in abscondito reddet
 tibi zc. Secdo p̄ candelā significat
 fama preclara. Accensa enī lucet.
 abscondita nō lucet. extincta fetet.
 Sunt quidē qui sunt feruentes in
 vita ⁊ lucidi in doctrina. isti sunt si
 cut candela accensa. De quibus dz

Johānis. v. Ip̄e erat lucerna ⁊ lu
 cens. Alii sunt contenti tm̄ h̄re bo
 nam vitam ⁊ abscondūt suam scien
 tiam. Isti sunt candela abscondita
 De quib⁹ dz Luc. xj. Nemo accen
 dat lucernā et in abscondito ponit
 neq; sub modio: sed sup̄ candelabz
 Alii sunt qui nec ardent nec lucent.
 sed fetent per mala opa. Isti sunt si
 cut candela extincta que quidez nō
 lucet: sed fetet. De quo fetore dicit
 Ysa. xxxij. De cadaueribus eoruz
 ascendit fetor. Aime em̄ pctōz sunt
 cadauera. qz sunt mortue p̄ pecca
 tum. ⁊ de cadaueribus talib⁹ ascen
 det fetor p̄ malū exemplū

Quo in btā ygine Maria nul
 lus casus potuit esse.

Asus aliquis in peccatum in
 btām virginem mariam inci
 dere non potuit. Omnis enim ca
 sus. aut fit per infirmitatem huma
 nam. aut per ignorantiam et cecita
 tem multā. aut per voluntatē spon
 taneam ⁊ certam maliciam. Nullo
 autem istorum modorum virgo ca
 dere potuit. quia fundata erat su
 per altitudinem potentie patris. sa
 pientie filij. ⁊ gratia spiritus sancti
 Inter apostolos aliqui fuerunt q
 aliquo istorū modorum ceciderūt.
 Petrus quidem cecidit per infir
 mitatem humanam. quando scilic; z
 timore mortis Christum negauit.
 quia non fundatus erat super al
 titudinem potentie diuine.

Paulus pignoratia. i. Thymo. i.
Ignorans feci in incredulitate. qz
non fundatus erat sup altitudinem
diuine sapiētie. Judas cecidit per
affectatā maliciā. Ps. Dilexit ma
ledictionē z vēiet ei. qz nondū erat
fundat⁹ super altitudinē dīne gra
tie. Beata igitur virgo maria nullo
illoz modoz cadere potuit. qz sup
altitudinē diuine potētie sapientie.
et gratie firmiter stabilita fuit Eccl
xxiiij. In me om̄is gratia vite et v̄
tutis zc. Ecce qz stabilita fuit super
altitudinē diuine gr̄e. z ideo nō po
tuit cadere per aliquā maliciā Se
quitur z v̄tutis. ecce quia stabilita
fuit sup altitudinē diuine sapientie.
et iō non potuit cadere p ignoratiā
Sequitur in me om̄is spes vite z v̄
tutis. ecce qz fundata super altitudi
nem diuine v̄tutis z potentie: z iō
non potuit cadere propter infirmi
tatem humanā. Maxime autē tem
pore passionis xp̄i apl̄i ceciderūt a
fide xp̄i. vñ dixerunt quasi despera
ti Luce vi. Nos autē sperabamus
quia ipse redempturus esset israhel.
cecidērunt a gr̄a xp̄i. qz om̄is mor
taliter peccauerunt. qz cū iuramen
to negauerūt: z xp̄i gr̄am pdiderūt
cecidērunt etiā a societate xp̄i Jo
hānis. xvi. Venit hora vt disperga
mini vnusquisqz in sua z me solū re
linquetis. Beata at virgo maria ca
dere non potuit a fide xp̄i. qz om̄ia
q̄ de ipso erant fuerat expta z a spi
ritu sancto edocta. nec a gr̄a ch̄ulti
qz in vtero matris sue fuerat i gr̄a

z firmata. nec a societate xp̄i. qz eru
ci eius semper fuit affixa Johā. xix
Stabat iuxta crucē iesu mater ei⁹
z maria cleophe zc.

Quomodo beata virgo Maria
compatur cedro.

Edrus sc̄at btām virginē ma
riam Juxta illud Eccl. xxiiij
Quasi cedrus exaltata sum in liba
no. Sunt at duo genera cedroz
Una est que nascitur in libano. alia
autē que nascitur in locis marinis.
Prima z̄sideratur q̄ntū ad colorē
fructū z succū. Arbor aut istius ce
dri est alta imputribilis odorifera
et semp virens. Sic btā v̄rga Ma
ria fuit alta p celestiū contēplatiōnē
Eccl. xxiiij. Ego in altis habito. fu
it imputribilis p om̄imodam incoz
ruptionē. Est em̄ archa dei que fu
it facta de lignis zethim que sunt li
gna imputribilia. fuit odorifera p
repletionē om̄iū v̄tutum z caris
matū Cant. iij. Odor vngentozū
tuoz sup om̄ia aromata. Hugo de
sancto victore. Nullus in gratia ti
bi similis esse potuit p quā gr̄am su
per om̄s filios hoim venit. Spiri
tus sanctus in tua singulariter hūi
litate requieuit. qui in tua virginita
te miraculū nulli p̄abile fecit. iō
odor vngentozū tuoz sup oia aro
mata. filius tu⁹ vnct⁹. tu quoqz es
vncta. Ipse quidē sup te. z p̄ cūctis
pticipibus suis accepit vngenti ple
nitudinē. Tu v̄o post ipm̄ p̄ cūctis

accepisti suauitatē. fuit etiā semp vi
rens. qz plantata fuit super aquas
omniū grāruz. Juxta illud Jere.
xvii. Erit tamq̄ lignuz qđ plantať
sup aquas qđ ab humore mituit ra
dices suas. 7 nō timebit cū venerit
estus. et erit folium eius viride 7 in
tpe siccitatis nō erit sollicitū. Hiero
nymus in sermone de assumptōne
de hac sc̄tissima & gine secretoꝝ cō
templatoꝝ celestiuꝝ in canticis: ait.
Vidi speciosam quasi colūbā ascen
dentē sup riuos aq̄z. qz sup aquaz
refectionis educauerat eaz dñs ex
qua multi riuī deducti totā terram
irrigant deliciarū. Sc̄do cedr⁹
p̄sideratur q̄ntū ad fructū. Nā po
ma illius cedri in aliqua parte sunt
dulcia: 7 in aliqua acetosa. In alia
inter dulce et acetosum sunt media
Sifr brā & go maria aliqñ fuit ple
na dulcedine. aliqñ amaritudie. ali
quādo simul vtraq̄. Nam fuit tota
plena dulcedine in christi natitate.
Lanb. iiii. Fauus distillans labia
tua. Que & ba exponēs Hugo de
sancto Victore dt. mel erat diuini
tas tua 7 lac hūanitas tua In me
ipm feci fauū mellis qđ em̄ impres
sum est in te assumptū est de te. De
ide subdit. D̄ q̄ dulcis 7 suavis es
q̄ digna eras vt supne dulcedinis
osculū in tuo cōceptu suscipes 7 to
tius mūdi suauitatē in ptu stillares
ideo mel et lac sub lingua tua. hoc ē
& bū p̄zis sub carne tua. sub lingua
qz absconditū mel 7 lac. i. ds et hō.
mel diuinitas. 7 lac hūanitas. quia

mel de roze celi et lac exprimitur &
carne Sc̄do fuit plena amaritu
dine in filij passiōe. iō dixit ei syme
on. tuā ipsius animā p̄transiuit gla
dius. Bern. Animā christi nō atti
git crudelis lancea. qz iā xp̄s sp̄m
suū emiserat. sed tua ibi erat. 7 ideo
gladius doloris tuam animā p̄trā
siuit. vt te plus qm̄ martyrē nō im
merito predicemus. in qua nimirū
sensum corporee passionis excessit
affectus compassiōis Tercio fu
it dulcis 7 amara p̄ xp̄i ascēsiōne.
amara quidē propter filij subtrac
tiōne. Hieron. in sermōe de assump
tione Quātis putas virgo filij do
loribus afficiebatur. que desiderio
estuabat. dum animo reuolueret cū
cta que viderat 7 audierat. puto qz
quid humane virtutis est cogita
re non sufficiat. Nam si diligebat ex
toto corde christū nouis tñ inflam
mabatur quotidie p̄ntia absens af
fectibus desiderioꝝ tanto liquidez
validius q̄nto diuini⁹ illustrabat
visitationib⁹ interius. Fuit autē ple
na p̄solatiōe propter filiū quem ad
patris dexteraz sublimari videbat
propter fidelīū instructionē: qz ma
gistra eoz remanserat: et ap̄los et
discipulos edocebat. Hieronym⁹
vbi supra Ecce dño iesu christo as
cendente in celū & go vacauerat in
scola & tutū. ac meditať in lege mā
datoꝝ dei. 7 ipsa fit forma disci
pline christi et exemplū p̄fectionis
p̄uefatur cū senatoribus celi infra
curiā paradisi sub disciplina sp̄s sc̄i

inuenit. prima inter primas cohortes summi regis. quorum vita iam non erat de terris: sed de celis Tercio cedrus consideratur quantum ad succum qui multiplicem habet virtutem. Nam caliginem oculorum detergit. tumorem deprimit. carnes a putrefactione custodit. et moribus serpentum subuenit. Iste succus est amor diuinus quo beata virgo in dei amore nos nutrit. per quem in nobis multa beneficia facit. Nam detergit caliginem ignorantie lumine sue veritatis. ideo vocatur Eccli. xxiii. mater agnitionis. quia ignorantiam depellit: et veram de deo agnitionem infundit. Proverbiorum. xiiij. Sapienter mulier edificat domum suam. Secundo deprimit tumorem superbie exemplo sue humilitatis. Non enim est aliquis ita superbus nec ita sublimis qui non debeat humiliari ad considerationem tamen humilitatis Ecclesiastici xxiiiij. Omnium excellentium et sublimium colla. propria virtute calcavit propria virtus virginis fuit humilitas. per quam superborum colla calcavit. qua ipsos ad humilitatem reuocat Tercio custodit a putredine luxurie virtute sue virginis et puritatis ideo assimilatur mirre Eccli. xxiiiij. Quasi mirra electa dedi suauitatem odoris. sicut enim mirra preseruat carnem a putrefactione. sic eius puritas et virginitas conseruat nos ab omni fetore carnalis concupiscentie. Quarto succurrit moribus serpentum. id est demonum imperio sue praesentis. Beati. iij. Ipsa preterit caput tuum. tunc enim beata virgo maria ca-

put serpentis conteret. quoniam prauas cogitationes demonum a nobis expellit. Secundo est quedam cedrus maritima que est praua: sed fructuosa et odorifera. et becat beatam virginem mariam que fuit praua per humilitatem. fructuosa per fecunditatem. et odorifera facta per sanctitatem. Roma autem cedri triplicem habet substantiam. Prima est calida. media temperata. vltima frigida. et becat christum qui fuit fructus huiusmodi cedri. in quo fuerunt tres substantie. scilicet deitas. anima et caro. Prima scilicet deitas est valde calida. quia omnium viciorum presumptiua et omnium cordium inflammatiua. Hebreorum xiiij. Deus noster ignis presumens est. Media scilicet anima fuit valde temperata. quia omnes virtutes in ipsa sunt tenuere medium et nulla vniquam ad aliquod declinauit extremum. Vltima vero et extrema substantia scilicet caro fuit frigida. quia ab omni inordinato calore fuit penitus aliena.

Quomodo beata virgo Maria sit Celleraria

Celleraria spiritus sancti est virgo maria. Dabet enim deus cellam vinariam. id est spiritus sancti habundantiam in qua deus beatam virginem introduxit et cellerariam suam fecit. Iuxta illud Canticoz. ij. Introduxit me rex in cellam vinariam. De ista autem cella propinquat vinum. et illi qui sunt in via ad aliquid quale facietatem. et illis qui sunt in patria ad plenam ebrietatem. Iuxta illud Canticoz. v. Bibite amici et inebriamini

charissimi. Sancti qui sunt in via sunt amici. sed illi qui sunt in patria sunt charissimi sui. Amici ergo bibunt: sed charissimi inebriantur qz sanctis qui in mundo sunt dat gratia spūs sancti ad iustificatōez. Ill' dō qui sunt in celo dat pfecta fructione. Vel pōt dici q amici dei sunt angeli qui sibi sunt intimo amoē cōiuncti. Sācti dō qui sunt in patria sunt deo cari. qz sibi p amorē p iuncti: z sunt cariores. qz nature cōfōmitate propinqui. z sunt charissimi qz charissimo precio redempti. Angeli em̄ qui sunt amici bibunt. quia ex visione diuinitatis suas delectationes hauriunt hoīes dō bti q sūt charissimi ebrii sunt Nā bibunt qn̄ suas delectatōes hauriunt ex visione diuinitatis. Et rebibunt qn̄ suas delectatōes hauriūt ex visione humanitatis. Ebrietas non causat ex vno haulto: sed frequēti actu bibēdi Quia igitur sancti bibunt z rebibunt. iō ebrii erūt. Istud autem vinū spūs sancti ista celleraria nobis habundāter propinat. iō assimilatur cratheri z aqueductui. Cratheri iuxta illd Cant. vij. Umbilicus tuus crather tornatilis nūq̄ indigēs poculis. Ipsa em̄ est crather inquantū sp̄ infundit. z est tornatilis inquantū circūuadit vt inueniat cui infundat. z est nūq̄ indigēs poculis. qz nūq̄ euacuatur sed sp̄ inuenit pleā Assimilat etiā aqueductui. Ecclesiastici. xxxiiij. Sicut aqueduct' exiit de paradiso. Un̄ Bern. Vehementia

desiderij feruore deuotiōis. puritate oratiōis. fontē attingit pietatis vt hauriret sup angelos qd̄ refunderet hominibus aquā viuā. propterea em̄ tanto tpe sinenta gr̄e defuerant. qz nōdum intercesserat aque ductus. sic em̄ videm' q in diuinis est emanatio p modū nature p quā fili' procedit a p̄te. z p modū amoris z liberalitatis p quā spūs sc̄tus procedit a p̄te et filio. Ita ab ista celleraria duo nobis proueniūt beneficia. vnū p modum nature. scz filius de quo regratiamur. ps. Suscepim' deus misericōdiaz tuā i medio templi tui. Aliud p modū amoris z sue liberalitatis scz dona spūs sc̄ti. q̄ p ipām a filio obtinem'. Un̄ non tm̄ eius oratio: sz etiā eius salutatio tante fuit efficacie. q Elizabeth et Johānes baptista de eius salutatioe spūs sc̄ti gr̄a sunt repleti. Istā aut celleraria eodē cibo nos pascit quo et se et eodem potu nos reficit quo et seipām Un̄ z ipa d̄t de suo cibo z potu Cant. v. Comedi fauū cū melle meo. bibi vinū meū cū lacte meo. Tunc aut fauū cum melle comedit qn̄ xp̄m in suo vtero gesta uit. i quo fuit cera carnis et mel deitatis. Tunc ipa etiā vinū cum lacte bibit qn̄ spūs eius aiām suā gr̄a repleuit vino celestis gratie. z ei' carnem pfudit lacte virginalis mundicie. Eodem modo ipa nos pascit fauo mellis qn̄ facit delectari in xp̄o in cera. sue humanitatis. z in melle sue diuinitas. Similiter potat nos

vino ⁊ lacte qñ dat nobis spūalem
leticiā in mente. ⁊ mundiciā ī carne

Quomodo beata virgo Maria
compatur celo.

Elum dī beata virgo Maria
Est at̄ triplex celū scz syderiū
cristallinū ⁊ empireū Primo ce
lo scz syderio assimilatur btā virgo
maria p̄ ornatū motū et effectuz. sic
enī illud celū est ornatuz varietate
stellaz. sic btā ⁊ go maria diuersita
te virtutū. Ecclesiastici. xliij. Spēs
celi. i. ⁊ ginis marie celestis gloria
stellaz. i. gliosa varietas virtutum
De ornatu istius celi dī Apoca. xij
q̄ ipsa habebat in capite coronam
duodecim stellaz In duodenario
est duplex senarius qui est nūerus
p̄fectōis. et sc̄at sc̄tōs qui sunt ī pa
tria. ⁊ p̄fectos qui adhuc sunt ī via.
qui om̄s btām virginē tāq̄ dñam
et reginā coronāt ⁊ ornāt. Sc̄do
propter motū sicut em̄ illud celum
sua virtute om̄ia secum quotidie cir
cūducit. sic btā ⁊ go maria oēs san
ctos ad intercedendū pro nobis se
cum adducit. Motor istius celi est
ille de quo dī in ps̄. Verbo dñi celi
firmati sunt ⁊ spū oris eius ois vir
tus eoz. Ip̄a iḡr tali motore agita
ta mouet̄ ad deū p̄ feruētē amoz
Est em̄ rota dei de qua dī Ezechie
lis. j. Quocūq̄ ibat spūs illuc eūte
spū ⁊ rote p̄ter leuabatur sequētes
eū. spūs ei vita erat ī rotis Mouet̄
etiā ad nos p̄ cōpassionē. Un̄ cārat

ecclīa. illos tuos misericordes oeu
los ad nos p̄uerte. Mouetur ad fi
liū ip̄m pro nobis exorando. Mo
uetur ad angelos ip̄os ad nostruz
ministeriū dirigendo. Mouet̄ ad
btōs vt̄ pro nobis intercedant. Ec
ce quanti motus ⁊ volubilitatis est
illud celū. iō dī Sap. vij. Om̄ibus
mobilior est sapia. Tercio assila
tur celo sydereo propter effectū: sic
em̄ mediante celo et suis lūiaribus
habemus om̄ia terre nascentia. sic
ab ip̄a p̄cepim̄ om̄ia dei dona Nā
sicut celū terrā visitat suis lūiarib̄
ip̄am fecundat et quodāmō inebri
at suis ymbribus ⁊ nubibus ip̄am
multiplicat in fructibus locupletat
in auro ⁊ argento ⁊ lapidibus pre
ciosis. Ita btā virgo maria totam
ecclēstā illustrat ⁊ visitat suis exem
plis inebriat spūs sc̄i donis. mul
tiplicat in oib̄ bonis opibus. ⁊ lo
cupletat in virtutibus preciosis. De
his quattuor dī in ps̄. Visitasti ter
ram et inebriasti eā multiplicasti lo
cupletare eam. Sc̄dm̄ est celum
cristallinū qd̄ factū est de aquis q̄
sup̄ celos sunt que quidē in moduz
cristalli sunt īsolidate. Isti celo cri
stallino btā ⁊ go maria assimilatur
ratione materie. efficacie et forme.
Materia quidem vt̄ dictū est sunt
aque in modū cristalli solidate. Aq̄
sunt cogitatōes et affectiones fluxi
biles q̄ in nobis sepe fluūt de vicio
in viciū. sed ille aque in btā virgine
maria fuerūt solide. i. in bono p̄fir
mate. et fuerunt lucide. i. purissime.

et fuerunt transparentes et perue.
 qz p illas dei gliam intuebatur. vt
 iuxta illud. ij. Corin. iij. Nos autē
 reuelata facie gliam dñi specularē
 tes rē. Scdo ratioe efficacie. di
 cunt em̄ qz influēcia lucis celi syde
 rij disponit corpa ad susceptionem
 vite vegetabilis. Influentia volu
 cis celi cristallini ad susceptionē vi
 te sensibilis. Influentia vero lucis
 celi empyrei ad susceptionē vite ra
 tionalis. Sunt quidem qui habēt
 tm̄ flores. i. bonas cogitatōes et vo
 luntates. Istis btā virgo Maria
 ad modū celi syderij dat vitā vege
 tabilē. qz facit eos in bonis opib⁹
 fructificare. Eccli. xxxix. O baudi
 te me diuini fructus. florete flores
 et fructificate Alij sunt sine sensu de
 uotiōis et sine motu progressionis.
 qz nec in bono proficiunt nec spūa
 lia sibi sapiunt. istis ad modum celi
 cristallini infundit vitam sensibiles
 dando eis scz sensum et motū. vt ha
 beāt motū interne deuotiōis p mo
 tum feruentis opatōis. Alij sunt q
 in suis opatōib⁹ non obseruant mo
 dum nec locū nec temp⁹. Istis ad
 modū celi empyrei ifundit vitā ra
 tionalē vt seruet illud qd dī ad Ro
 man. xij. Rationabile obsequiū ve
 strū. Tercio assimilatur celo cri
 stallino ratioe forme. est em̄ forme
 sperice que quidē est capacissima p
 fectissima et pulcherrima. sic ipa fu
 it capacissima qz di habitatio effe
 cta. Un̄ cantat ecclia. quē celi cape
 nō poterant tuo gremio contulisti.

Fuit pfectissima. qz om̄ibus vtuti
 b⁹ accumulata Eccli. xxiii. In me
 om̄is grā vite et veritatis. fuit pul
 cherrima. qz nulla macula: etiaz ve
 niali vnq̄ fuit resp̄sa Land. iij. To
 ta pulchra es amica mea et macula
 nō est in te Terciū celum est em
 pyreū qd est habitatio oim̄ sancto
 ru. et illud celū est lucide forme ca
 pacitatis supreme et sublimitatē im
 mēse. Assimilatur igitur isti celo be
 ata virgo maria. Primo prop̄ in
 effabile caritate. qz tota lucet et re
 splendet Apo. xij. Mulier amicta
 sole et luna sub pedibus eius et i ca
 pite eius corona duodecim stellaz
 Ecce quia est lucida a pte inferiori.
 iō dī qz luna sub pedib⁹ ei⁹. In pte
 superiorī et iō dī qz in capite eius erat
 corona duodecim stellaz. In par
 te media. iō dī amicta sole. Scdo
 propter capacitātē. sicut em̄ nō po
 test excogitari aliquis locus maio
 ris capacitatis q̄ celū empyreum.
 sic nec aliqua creatura pōt inueniri
 maioris capacitatis qm̄ btā virgo
 maria. Dabit em̄ amplū vterū in
 quo recepit deū. habuit amplū itel
 lectū i qua habuit oīz dinorū secre
 torū cognitōez. hūit amplū affectū
 quia per compassionē recepit mise
 rias omniū afflictorū Tercio assi
 milatur celo empyreo propter sub
 limitatē. sicut em̄ illud celū est subli
 mius om̄ib⁹ corpb⁹. sic et ipa subli
 mior oibus spiritibus tam angeli
 cis q̄ rationalibus. Ps. Eleua
 ta ē magnificētia tua. i. vgo maria.

cui deus magna fecit ⁊ hoc sup omnes celos tam materiales q̄ rationales q̄ etiā intellectuales. Est em̄ eleuata sup celos materiales. qz in celo empyreo cum corpe collocata Sup celos rōnales. qz oim scōrū regina ⁊ stituta. sup celos intellectuales. qz oim angeloz regina ⁊ domina ordinata. iō ip̄a d̄t. qz fecit mihi magna qui potens est: et sanctū nomen eius. **Verū.** Magnū est q̄ virgo fuit. magnū q̄ m̄r fuit. ⁊ magnū q̄ vtrūq̄ simul et m̄r ⁊ x̄go fuit. s̄z cui⁹ m̄r vnigeniti d̄i plasmatoris et saluatoris oim. **Dugo** de scō victore. Magnū vtiq̄ fuit vt Maria plasmatoris sui m̄r fieret. magnuz vt x̄go sine virili semine filiū ꝑcipe ret. vt x̄go dei patris x̄bum carne sua induuz in vtero gestaret. Nec om̄ia magna sunt. sed ei qui potēs est cui nulla impossibilia sunt: magna non sunt.

Quomodo beata virgo Maria compatur cynamomo

cynamomū d̄t br̄a x̄go maria **Juxta** illud Eccli. xxiiij. Sic cynamomū ⁊ balsamum aromatizans odore dedi. Est aut̄ cynamomuz sp̄s sicca calida et aromatica sic ⁊ ip̄a fuit sicca in carne ꝑ tp̄antiā et ꝑ paritatē. Aromatica in vtroq̄ ꝑ mundiciā ⁊ puritatē. Notādū q̄ cynamomū ꝑ quibz signa cognoscitur q̄n̄ sc̄z est laudabile ⁊ bonum propter q̄ merito br̄am x̄ginē ma-

riam rep̄ntat. **Primo** ex colore qz nō d̄z esse sub pallidū nec nigrum: sed ruffum. sic et ip̄a nō fuit pallida ꝑ vanā gliam. nec nigra ꝑ alicuius peccati maculā. sed sub ruffa ꝑ caritatē succensa. **Dieronym⁹** in h̄mōe de assumptōe. Totā ip̄am repleuerat sp̄s sancti gr̄a. Totaz diuinus amor incanduerat. vt in ea nihil esset q̄ mundanus violaret affectus sed ardor ꝑtinuus ac ꝑfusi amoris ebrietas **Secdo** cognoscit̄ ex odore. qz ex sua aromaticitate cerebrū multū ꝑfortat ⁊ fluxū restringit. **A** cerebro at̄ fluūt sensus ⁊ mot⁹ odor igitur sanctitatis bt̄e marie x̄ginis ꝑfortat x̄tutē motiuā dū eam elicit ad bñ opandū **Confortat** x̄tutē affectiuā dū eā inflāmat ad diligēdū **Cōfortat** x̄tutē intellectiuā dū eaz illuminat ad cognoscēdū. **Iste** etiā odor sue sanctitatis restringit fluxum carnalitatis. iō assimilāt odori thuris qui habet restringere fluxū reumatis **Land. iij.** Odor vestimētoꝝ tuoz sicut odor thuris. **Ter**cio cognoscit̄ ex sapore qz appetitū acuit. iō in salsamēto poni ꝑsuevit **Br̄a** autē x̄go maria inflāmat n̄m desideriu et acuit appetitū **Ecclesia** stici xxiiij **Qui** edunt me adhuc esurient. **Quarto** cognoscit̄ ex subtilitate. grossum at̄ cynamomū nō ē bonū: sed gratile ⁊ subtile. **Ipa** aut̄ nō fuit grossa: sed valde subtilis ꝑ humilitatem. **Ezech. xvi.** Indui te subtilibus. **Tunc** deus beatā x̄ginem subtilibus vestiuit quādo libi-

dedit humilitatē in corde ⁊ mansuetudinem in conuersatione. Quinto cognoscitur ex virtute *Lynamo* mū em̄ qñ ē laudabile ⁊ bonū multiplicē habet virtutē ⁊ maxime contra vulnera labioꝝ. que autem sunt vulnera labioꝝ peccata sunt locutionis. Ista locutionum vulnera sanat beata virgo *Maria* cum omni locutioni modesta. om̄ia em̄ verba sua fuerunt nostrorum vulneꝝ medicina et nostrarū locutionū exempla. Ipa em̄ fuit discreta in inquirendo quādo dixit. ecce ancilla dñi fiat mihi s̄m̄ verbum tuū. Fuit curialis in salutando quando salutauit *Elizabeth*. fuit grata in regratiādo quando scilicet beneficia dei in se recognoscens regratiata ē deo dicēs *Magnificat* anima mea dominus ⁊c. Fuit modesta in reprehendēdo quando dixit fili quid fecisti nobis ⁊c. Non em̄ cum maledixit vel turbata increpauit. sed cum modestia reprehendit. Fuit pia in compaciēdo. quando scz compassa est spōio cui vinum defecerat. ⁊ ideo dixit filio vinum non habent. Fuit sapiēs in consulendo quando dixit ministris. Qd̄cūq; dixerit vobis facite

Quomodo beata virgo *Maria* assimilatur cypresso.

Cypressus representat *Virginem* mariā. Iuxta illud *Ecc̄i. xliiij* Quasi cypressus in mōte syon. Est aut̄ cypressus arbor odorifera soli

da ⁊ htuosa. De odore autē cypressi est quod eius lignum p̄scisum ⁊ aridū magis redolet q̄ viride. ⁊ q̄ lignū cypressi igni appositum vel soli multū redolet. ⁊ q̄ eius odor fugat serpentes et hmes. D̄ igitur beata *Virgo Maria* cypressus rōne odoris fuit autem odorifera. Primo quia fuit ab om̄i humore mundani amoris penitus exsiccata. Sc̄do qz fuit igni sp̄s sancti apposita. imo fuit ip̄o sole tota vestita *Apocal. xiiij*. Mulier amicta sole ⁊ qz sic fuit tota odorifera. ideo odor sue sanctitatis expellit serpentes. id est dyabolicas temptationes. et vermes id ē malas cogitationes conscientiam corrodentes. Secundo cypressus est arbor solida ex qua soliditate accidit. q̄ nec pōt putrefieri nec aliquo pōdere flecti ⁊ q̄ ē apta conseruationi. Eodem modo beata virgo *Maria* sic fuit in dei gratia consolidata q̄ eius corpus nunq̄ potuit putrefieri. nec in vita per aliquam corruptionem. quia fuit p̄ditum virginitate. nec in morte per aliquam resolutionem. quia fuit vestitū immortalitate. Est enim cypressus sic solida. q̄ in turribus v̄l in domib; posita nullo pondere pōt flecti nec incuruari. sed semp̄ in sua rectitudine p̄seuerat. Sic br̄a virgo *Maria* it̄m fuit d̄i gr̄a p̄solidata q̄ nullo pōdere alicui; tribulatōis vnq̄ a sua rectitudie fuit incuruata. passa est em̄ pōdus magne tribulatōis quādo puella tenera et delicata et de

nono surgēs a ptu in egyptū fugit
z p̄ septē annos ibidē p̄grina per
mansit. Passa est magnū pondus
tribulatōis q̄n̄ filiū suū vidit an̄ su-
os oculos crucifigi et vulnerari. et
qm̄ solidata erat in gr̄a: iō flecti nō
potuit p̄ aliquā tribulationē vel im-
patientiā. sed semp tenuit rectitudi-
nē iusticie fidei z gr̄e. nec miruz qz
fuit sic firmata z solidata. qz septem
colūpnis. i. septē donis spūs sancti
fuit vallata. Proverbio. ix. Sapi-
entia edificauit sibi domū et excidit
colūpnas septē. Est etiā lignum cy-
pressi aptū p̄seruatōi. fiūt etiā inde
capselle z alia vasa in quibus scō-
rum reliquie p̄seruātur. qz propter
suā soliditatē nō patitur vt res ipo-
site aliquā recipiat corruptōem. qz
igit̄ btā h̄go Maria fuit valde soli-
data in proposito virginitatis et in
ym̄o humilitatis. iō eius vterus fu-
it ydoneus ad p̄seruandū retinen-
dum z recipiendū dei filiū quē no-
uem mensibus in ei⁹ vtero p̄huauit

Tercio cypressus est arbor vir-
tuosa. om̄ia ei que in cypressō sunt.
medicinalia z h̄tuosa sunt. scz folia
cortex fructus. Sic etiā oīa q̄ fue-
runt in btā virgine maria virtuosa
fuerunt scz folia. i. ei⁹ h̄ba. cortex.
id ē ei⁹ p̄uersatio. exterior et fruct⁹
id est eius opa. Sed primo videa-
mus de h̄tute folioz. i. h̄boz. naz
vnū h̄bum dixit scz ecce ancilla do-
mini. qd̄ fuit tante h̄tutis q̄ deum
incarnari fecit. Aliud h̄bum dixit.
salicet salutationē Elizabeth. qd̄ fu-

it tante virtutis q̄ Johannē existē-
tem in vtero spiritu sancto repleuit
Aliud scz. fili quid fecisti nobis sic.
quod fuit tante virtutis q̄ deuz ho-
minibus subditum esse fecit. Unde
sequitur et subditus erat illis. Aliud
scz h̄bum vinū non h̄nt. qd̄ fuit tā-
te h̄tutis q̄ aquā i vinū p̄uertit. etiā
eius cortex. i. ei⁹ bona p̄uersatio. fu-
it tante h̄tutis z gratiositatis q̄ fa-
ciebat deo magnam gloriā. angelo
magnā leticiā. Judith. xv. Tu glo-
ria hierl̄m. i. dei in quo est visio pa-
cis nostre. Tu leticia israel. i. ange-
loz qui vident deū facie ad faciem.
Tu honorificentia populi nostri. i.
totius generis humani. Eius autē
fructus. i. opa int̄m fuerunt h̄tuosa.
qd̄ sicut d̄r Proverbio. vl. Ma-
nū suā misit ad fortia. ista at̄ fortia
que fecit notanter Judith. xv. P̄
quā aut̄ dixit ei. tu gl̄ia hierl̄m zc.
subdit̄ quia fecisti viriliter z cōfor-
tatū est cor tuū eo q̄ castitatē ama-
ueris et post virum tuum alium ne-
sciueris. ideo et manus domini con-
fortauit te. z eris benedicta in eter-
num. Ex quibus h̄bis habetur q̄
ip̄a quattuor opa fortia fecit. vnuz
est q̄ dyabolicam virtutem cōfre-
git. qd̄ notat̄ cuz d̄r. fecisti viriliter
et confortatum est cor tuum. Tunc
enī viriliter egit quādo caput Do-
lofern̄is. id est virtutem demonis
confregit. Secundum est q̄ car-
nalem concupiscentiam in se peni-
tus refecauit quod notatur cuz dici-
tur eo q̄ castitatem emacris.

Tercium est qd manū diuini auxili ad se inclinauit qd notatur cū dicitur iō manū dñi p̄fortauit te. Quartum est qd sibi benedictionē eterne glorie acquisiuit. qd notatur cuz dicitur. eris benedicta in eternū.

Quomodo beata virgo Maria compatur Collo.

Ollum dicitur beatā virgo Maria.

Juxta illud Cant. j. Collū tuum sicut turris eburnea et monilia. vbi duo sunt vidēda. primo quare dicitur collum. scdo quare dicitur monilia.

Circa primū notandū est qd ipsa assimilatur collo p̄ respectū ad deū ad seipāz. et ad nos p̄ respectū quo ad deum. dicitur collum triplici ratione. Primo ratione coniunctionis. sic enim collum caput corpori coniungit. sic et ipsa xpm qui est caput nr̄m. et ecclie que est corpus suum vnit et vniuit. Nec autē coniunctio et vnio in ei⁹ vte ro facta fuit. qñ scz de ea xps carnē assumpsit. et sibi vniuit qñ scz vbi⁹ caro factū est et habitabit in nobis.

Scdo ratione mediatois. sicut ei⁹ collū est mediū inter caput et corp⁹ sic et ipsa ē mediatrix int̄ deū et nos. Un̄ dicitur mediū tēpli. Ps. Suscepimus ds̄ miam tuā in medio templi tui. In templo quidē sunt tres diuisiones. Prima est sacrariū. Ultima est ipm corpus. Media v̄o est chorus. sicut ergo chorus est medi⁹ inter sacrariū et corp⁹. sic et ipsa ē mediā et mediatrix int̄ deū et gen⁹

humanū. Tercio rōne rectitudinis. sicut em̄ collum est rectū. sic et ipsa in oib⁹ q̄ agebat rectā int̄dōez habebat Cant. vij. Collum tuū sicut turris eburnea. dicitur em̄ turris propter rectitudinē. et eburnea propter puritatē. Scdo dicitur collum p̄ p̄patōnem ad seipam. et hoc propter tria. Primo propter eminentiā et dignitatē. sicut em̄ post caput collūz eminet om̄ib⁹ membris. sic et ipsa post xpm eminet om̄ibus sanctis. iō assimilatur cedro Eccli. xxiiij. qñ si cedr⁹ exaltata sum. sic em̄ cedrus excedit om̄s arbores in altitudine. sic et ipsa excedit om̄s sanctos in dignitate. Scdo propter eloquētie gr̄ositatē. Sicut em̄ in collo formant verba. sic et ipsa in p̄spectu dei pro nobis loquitur bona: q̄ v̄ba ds̄ audit libenter et dicat ei Latico. ij. Sonet vox tua in aurib⁹ meis. Vox ei⁹ tua dulcis et facies tua decora. Tertio propter p̄passionē et pietatē. sic em̄ collū de facili flectitur. sic et ipsa ad cōpassionē de facili cōmouetur. Flectitur autem collum. modo a dextris. modo a sinistris. modo añ. mō ad tergū. sic et ipsa flectit. modo ad illos qui sunt a dextris. i. in prosperitate dando eis tēpantiam. modo ad illos qui sunt a sinistris id est in aduersitate dando eis patientiam. modo ad illos qui flectunt ad ante id est ad deum p̄ bonā p̄uersationē. Modo ad illos qui flectunt ad tergū p̄ auersionē a deo. Jere. ij. Uertit ad me terga n̄ faciē. flectit ergo

ad illos qui sunt ante deum con-
seruādo eos in gratia. et ad illos q
sibi vertūt tergū: reducēdo eos ad
pñiam. Tertio dicit collū p respectuz
ad nos et hoc propf tria nobis ne-
cessaria. Primo propter sustentatō
nē. sicut em̄ collū caput sustentat: sic
et ip̄a nos om̄s supportat. Ido dicit
collū quasi colūpna. De qua dicit Ec-
clesiasti. xliiij. Thron⁹ me⁹ in colū
na nubis. Thron⁹ dei fuit br̄a vir-
go Maria. q̄ etiā est colūpna inq̄n-
tum nos sustentat. et est nubis inq̄n-
tū nos a terrenis eleuat. Secdo
propter submistratiōē sicut em̄ a
capite mediante collo descendūt in
corpus oīa nutrimēta. sic a xp̄o per
virginē mariā in nos veniūt om̄ia
dei dona. Ip̄a at̄ nō est auara: sed
manū sp̄ apit et nobis gr̄as sp̄eales
tribuit Proverbioꝝ. vi. Manum
suā apuit inopi. Tertio propter
resperationē et inspiratiōē. sicut em̄
a collo interior aer emittit. sic p ip̄-
sam deo nr̄a deuotio pñtat. et sic ex-
terior aer p collū ad corp⁹ trahitur
sic p ip̄am nobis oīs gr̄a inspirat.
Eccli. iiii. Sapia filiis suis vitā in-
spirat Secdo videndū ē quare di-
cat̄ monilia. circa qd̄ sciēdū. q̄ mo-
nile dicit ornāmētū pectorale qd̄ p̄fi-
citur ex auro argēto et lapidib⁹ pre-
ciosis Et his trib⁹ cōfectū est istud
monile dei. Ista at̄ sunt illa tria de
quib⁹ dicit. i. ad Thessal. v. Integer
sp̄s v̄ et aīa et caro sine q̄rela fue-
rit. Ip̄a em̄ habuit corp⁹ aureū. i.
incorruptū. aīam argenteam. i. luci

dam et purā et sp̄m corā dō precio-
sum. Dicit at̄ monile a munire. qz sp̄o
si talia ornāmēta sponsis suis olim
dare p̄sueuerūt vt se ornarēt Ut dicit
a muniendo qz pect⁹ sponse muni-
unt ne aliquis impudic⁹ manū ap-
ponat Ut dicit a monade qz duo ora
capucij iūgit et quodāmo vnum de
ip̄is facit. Vel dicit a monendo qz mo-
nebat vidētes abstinere ab illa tan-
q̄ a iungata. Olim em̄ solūmo nu-
pte deferebant monilia. et sic p̄t qz
monile quatuor habebat facere scz
pectus ornare. pectus munire. di-
uisa iungere et omnes admonere
Ista quatuor facit nobis istd̄ mo-
nile dei nā nos ornat suis exēplis.
Eccli. xv. sic sol or̄es in altissimis
deo. sic mlieris bone sp̄es in orna-
mentum domus eius. Pectus no-
struz munit suis presidijis ne demo-
nes illuc intrare possunt. Et iō Lā-
ticoꝝ sexto. Terribilis vt castro-
rum acies ordinata. Diuisos et sepa-
tos a deo iungit et vnit. Peccata
enim a deo diuidunt ysaie. lix. In-
iquitates vestre diuiserūt inter vos
et deum vestrum. Sed istos sic di-
uisos deo iungit cum veniam eis
acquirat. animas nostras signat p̄
quod demones admonentur ne ip̄-
sos contingant cum sint sponse dei
Iuxta illud Osee. ii. Sponsabo
te mihi in fide. Istud signaculū re-
cipiendum monet nos dicens Can-
ticoꝝ octauo. Pone me vt signa-
culum super cor tuum.

Sequit̄ aliud Caplm.

Quomodo Columba significat beatam virginem mariam.

Columba significat beatam virginem mariam propter plura in qua ipsa columba commendabilis est.

Primo quantum ad nidum. quod non nidificat in terra nec in arboze: sed in foramine petre. Sic beata virgo maria non nidificauit: nec cor suum posuit in terrena cupiditate nec in sublimi elatione. sed in filij sui vulneribus et passione Cant. ij. Surge propera amica mea columba mea et veni in foraminibus petre. quod per recordationem primum semper erat in christi vulneribus. Tren. iij. Recordare paupertatis mee transgressionis id est transgredietis passionis absinthi et fellis: et ipsa rident. Memoria meorum ero et tabescet in me anima mea. Ut patet dici quod christus in partu habuit plures nidos. scilicet presepe. patibulum. et sepulchrum. In istis nidis christi ipsa columba frequentissime habitabat. quia loca christi cum deuotione maxime visitabat. Unde dicit sanctus Odilio. Si uolumus scire quid dei genitrix post filij resurrectionem agebat. sine dubio loca domine natiuitatis. passionis. sepulture. et resurrectionis frequenter visitabat. in eis lachrymas fundebat et oris sui sanctissimi oscula imprimerebat. Hieronymus. in sermone de assumptione. Fortassis pro nimio amore in loco quo filius eius sepultus dicitur eam hitasse credimus quibus pijs pascere iterum amor obtutus non quia uiuus cum mortuis

quereret. hoc enim habet impaciens amor ut quem desiderat se inuenire se credat. Ignorat quippe iudicium. ratione multoties caret modum nescit. nec aliud cogitare potest quam quod diligit. Amor enim non accipit de impossibilitate solacium. nec de difficultate remedium. Secundo commendabilis est quantum ad cibum. quod non comedit cadauera: sed electa grana. Sic beata virgo maria non afficiebatur circa terrena vel mundana. sed circa celestia et eterna. pascebat enim illo grano frumenti de quo dicit Iohannes. xij. Nisi granum frumenti cadens in terram etc. granum frumenti habet reficere et sanare et quantum ad hoc signat christi deitate. Ps. Ex adipe frumenti faciat te dominus interius ruborem et quantum ad hoc signat carnem eius sanguine rubricatam. habet interius candorem et quantum ad hoc signat eius animam candore mundicie fulgidam. Sapientie septimo. Candor est lucis eterne. Propter ista tria dicit beata uirgo maria. Cantico quinto. Dilectus meus candidus quantum ad animam fulgidus. rubicundus quantum ad carnem cruentatam. electus ex milibus. quantum ad deitatem supremam. Ista igitur columba isto tali grano uestebatur. quia circa christi diuinitatem plenissime delectabatur. Tercio commendabilis est quantum ad gemitum. quod non habet cantum uarietatis: sed gemitus compassionis. Ipsa enim uirgo maria et alie sancte mulieres in christi passione gemitus

emittebant. Ysaie. lix. Quasi columbe meditantes gemem⁹. maria aut ista colūba scz ꝥgo maria tunc gemitus ⁊ lachrimas effluēter emisit Anselm⁹. O dñia mea misericordissima quos fontes dicaz erupisse de pudicissimis oculis tuis. dum attēderes vnicū filiū tuū innocentē coram te flagellari. ligari. mactari. et carnē de carne tua ab impijs disseccari. quibus singulib⁹ existimabo purissimū pectus tuū veratuz esse: cum audires. mulier ecce filius tu⁹ et discipulo. ecce mater tua. Bern⁹. Maria tuā aiā ptransiuit gladi⁹ id est dolor dñice passiōis acutissimus. Nō enī potuit videre filium crucifigi sine affectu materni doloris. licet speraret eum resurrectuz

Quarto cōmēdabilis ē quo ad eius volatū. qz non volat solitaria: sed gregatim ⁊ associata. Btā ꝥgo maria est mulier illa sole amicta. de qua dicit Apocal. xij. qd date sunt sibi due ale vt volaret in desertū. Iste due ale sunt amor ⁊ spes cuz qbus volabat in celuz. Ps. Quis dabit mihi pennas rē. Non autē solū volabat. sed ⁊ alios ad volandū secuz attraherat scz ipsos aplos. Un̄ dicit scūs Odilio Deinde ad votuz sibi refugium scz aplicum ꝥsorcū intuitu dñicorū locorū pacto cuz gaudio remeabat. Credim⁹ ipām interfuisse gaudijs dñice ascensionis. ⁊ i die penthecosti spiritum scm̄ recepisse Hieronym⁹ in smone de assumptione. Post ascensionē christi marie

ꝥuersatio ad exemplū humane vite cum aplis vsqz ad dispersionem fuit. sicut lucas in actibus aplozum cōmemorat dicens. Nij om̄s erāt ꝥseuerantes in oratione cuz matre iesu. eius autē ꝥuersatio nō fuit cuz leuib⁹ ꝥsonis. sꝫ aut erat cū angelo Gabriele. aut cū Johāne euangelista. aut cum ceteris aplis. et iō solitaria non erat: sed bñ associata. Hieronym⁹ in smone de assumptione. Si queratur quid post ascensionē filij ꝥgo egerit. vnuz scio ꝥo certo. qd ꝥgo sancta corꝑe ac mēte ꝥmansit. quā sane Gabriel angel⁹ tanqz celestis paranymphus in tactam custodiuit. Et Johānes euangelista cui christus eā in cruce commisit. ꝥginē ꝥgo huauit. suisqz specialiter obsequijs deserviuit. Nō qd eximius aploꝝ chorus eā deseruerit inter quos nimirū post resurrectionē intrans et exiens familiar⁹ de incarnatōe christi ac resurrectione cōtulit. Quinto cōmēdabilis est qntū ad simplicē cōtuitū Nabz em̄ colūba magnā simplicitatē Juxta illud Math. x. Estote simplices sicut colūbe. Jō Lanā. j. Oculi tui columbarū. i. simpliciter aspiciētes Hieronym⁹ in smone de assumptione. Veni inquit columba mea veni de libano. veni non immerito de libano venire iubetur qz liban⁹ candidatio interpretatur. Erat em̄ candida multis meritoꝝ ꝥtutibus ac de albata niue candidior spūs sc̄i muneribus. ⁊ in om̄ib⁹ simplicitatē cō

lumbe r̄ presentauit. q̄ quicqd̄ i ea
gestū est totū puritas ⁊ simplicitas
veritas ⁊ gratia fuit totū miscdia et
iusticia q̄ de celo prosperit. Dabu
it igitur beata virgo maria simplici
tate in intentione. q̄ semp dei glori
am q̄siuit. In affectione. q̄ sine ad
mixtione mundani amoris semper
dilexit. In opatōe. q̄ om̄ia que fa
ciebat ad honorē dei et edificatōez
proximi faciebat. Talis em̄ simpli
citas multū est deo grata. iō p̄imi
Paral. vi. Scio dne q̄ simplicita
tem diligis. Sap. i. In simplicita
te cordis vestri querite illū. Sexto
cōmendabilis est quātuz ad residē
tiam iuxta fluentia aquaz. Cant. v.
Oculi tui sicut colūbe sup riuos aq̄
rum q̄ lacte sunt lote et residēt iuxta
fluēta plenissima. Hieronym⁹ vbi
supra. de hac sanctissima v̄gine q̄ li
ter etiā celos ascendit secretoz con
templator celestū. In canticis ait
Vidi speciosam quasi columbā ascē
dentē desup riuos aquarū quasi co
lumba speciosa fuit qm̄ illius colū
be specie ac simplicitatē demōstra
uit q̄ sup xpm venit desup riuos aq̄
rum. q̄ sup aquā refectōnis educa
uerat eā dns. ex qua mlti riuī dedu
cti totā terrā irrigāt. Dī at̄ q̄ colū
ba iō sup riuos aquaz morat. vt in
de vmbra accipitris accipiat. v̄l vt
sicut suā extinguat. vel vt p̄tra estū
se refrigeret. Sic btā virgo maria
sp̄ morabat iuxta plenitudinē spūs
sancti. vt ilidias dyabolicas a suis
fidelib⁹ h̄cneri faciat. iō h̄cat p̄ re
m̄ in p̄cepto. In egyptu

ginā Nester q̄ fraudulētā Aman
p̄cognouit et populum suū saluauit i

Secdo sitim amoris mūdani per
diuinū amorē penit⁹ se extinguit. q̄
sic d̄t Aug⁹. Qui biberit de fluuio
padisi cui⁹ gutta maior est oceano
Restat vt in eo sitis mūdi penit⁹ ex
tincta sit Tercio estū oim tribula
tionū in se refrigerauit. Juxta illd̄
Jere. vi. Inuenietis refrigerium
animabus vestris.

Quomodo beata virgo Maria
fuit persona cōmunis.

Communis p̄sona nō singula
ris fuit btā v̄go maria. vt euz
om̄ib⁹ cōueniret. et ad oēs se p̄tine
re oñderet. Ip̄a quidez p̄mo fuit
p̄tēplatiā ⁊ actiua. sepe tñ actiui de
spiciūt p̄tēplatiā tanq̄ ociosos. ⁊
p̄tēplatiū despiciūt actiuos tanq̄
terrenis actib⁹ nimis deditos. ido
ipsa voluit esse in hoc duplici statu
vt vtrūq̄ approbaret. iō appellat̄
sol Cant. vi. electa vt sol. Sic ei sol
est in medio planetarū. sic ip̄a est in
medio p̄tēplatiuoz ⁊ actiuoz Pla
neta quidē superiores sunt p̄tēplatiū
qui magis appropinquāt ad celuz
Planete v̄o inferiores sunt actiui
qui magis implicātur terrenis Ip̄
sa igr̄ tanq̄ sol est in medio inflam
mans p̄tēplatiuos in diligendis. ⁊
actiuos illuminās i agēdis. Secdo
fuit v̄go ⁊ iugata. v̄gies at̄ despi
ciebāt iugatas tanq̄ corruptas.
et cōiugate despiciebāt h̄cnes tanq̄
morantes. ⁊ inde huc reuertentem.

infecundas. iō ipa i hoc duplici sta
tu esse voluit vt vtrūq; approbaret
ideo significat p firmamētū qd est
medio aquaz. Naz aque superiores
in cristallū puerse significat & gita
tem Aque inferiores fluxibiles sig
nificat matrimoniū. Btā aut virgo
maria firmamētū est in medio ita
rū aquaz & gines pfirmans i pro
posito castitatis. et iugatas in stu
dio bone opatōis Tercio ipa fu
it religiosa z laica. sepe em religiosi
laicos cōtēpnunt. z laici religiosos
iudicāt. Tō beata virgo maria fuit
claustralis. qz in thalamo suo hīta
bat. z foris non exibat z fuit laical
qz ceteris femis se confirmabat. et
euz eis ad templū et ad dies festos
ibat. iō significat p templū. Psal.
Suscipim⁹ ds misericordiam tuā i me
dio tēpli tui. sicut em templū est cō
mune laicis z clericis sic ad ipaz cō
muniter accedere pnt laici vt terre
na sapienter diligant. et religiosi vt
mundana cōtēpnāt. Quarto
fuit p̄lata z subdita. sepe enim p̄lati
despiciunt subditos. z subditi iudi
cant p̄latos. iō ipsa fuit p̄lata: qn̄
in matre dei assumpta. z tñ fecit ie
subdita. qn̄ se vocauit ancillā. iō sig
nificat p lignū vite in medio padu
i Paradisus est ecclia in qua sunt p̄
lati z subditi. in quorū medio est be
sata & go Maria tanq; lignū vite re
ficiens p̄latos cibo sapie. Eccī. xv.
Libauit illū dñs pane vite z intelle
ctus et subditos cibo salutaris obe
dientie. De quo dicit Iehā. iij. Me

us cibus est vt faciā volūtātē eius
qui misit me. Quito fuit iusta. se
pe at iusti pctōres despiciūt. z pctō
res iustos vilipendūt iō voluit esse
iusta. vt iusti in ea ponāt grām. Et
voluit pctōruz habere remedia. vt
pctōres in ea spernent inuenire ve
niam. iō significat p aurorā. Cant.
vi. Que est ista que progredit̄ qua
si aurora cōurgens pulchra vt lu
na electa vt sol. z iō significat p stel
lam matutinā Eccī. v. Quasi stella
matutina in medio nebule Aurora
em z stella matutina sunt medie inē
noctē z diē. qz ipa est media inē pec
catores z iustos. Ab ipa em pecca
tores accipiant veniā: z iusti grām

Sexto fuit cōsolata z tribulata
Sepe at tribulati consolatos iudi
cāt. z consolati tribulatos cōtēpn
nūt. iō ipa fuit in maxima cōsolatio
ne qn̄ tibi angelus aduentū filij dei
annūciauit. Un̄ ipa dixit. Exultauit
ip̄s me⁹ zc. Et fuit in maxima tri
bulatōe qn̄ filiū suū crucifixū vidit
Luc. ij. Quā ip̄s aiām pertrāsiuit
gladi⁹. iō sc̄at p lunā Cant. vi. Pul
chra vt luna. luna em lucet in nocte
z qn̄q; i die. z tñ lux ei⁹ magis ap
paret in nocte. qz btā & go Maria
lucet his qui sunt in die cōsolatiōis
ne euanelcant p inanem leticiam. z
his qui sunt in nocte tribulatiōis ne
frangātur per impatientiam. ma
gis autē lucet his qui sunt in tribu
latione. q̄ illis qui sunt in cōsolatio
ne. Septimo fuit diues z paup
Sepe at diuites paupes vilipēc

et pauperes ipsos diuites iam prescitos esse credunt. id est ipsas diuitias habere voluit quoniam magis sibi aurum obtulerunt et tamen paupertatem elegit quod illud pauperibus erogauit. ut ex hoc daretur intelligi quod diuites et pauperes possunt venire ad regnum dei. sed tunc tutior est via paupertatis quam vbertatis. id est beatus per oliuam in campis ad quam omnes tam diuites quam pauperes accedere possunt. Ecclesiasticus xxiii. quasi oliua speciosa in campis. Ad ipsam autem accedunt pauperes ut spiritualibus diuitiis ditentur. Accedunt et diuites ut in suis diuitiis dirigantur

De Conceptioe beate Marie virginis

Conceptio beate Marie que secundum christum cepit predicta fuit per ysaiam dicentem. Ysa. vii. Ecce virgo concipiet filium etc. vbi quattuor notantur. Primo ei in matre notatur pudoris integritas cum dicitur ecce virgo concipiet. Secundo in prole vera diuinitas cum dicitur et vocabitur nomen eius emanuel. id est nobiscum deus. Tercio in eadem prole vera humanitas cum dicitur. butyrum et mel comedet. Quarto in utroque significatur miraculosa sublimitas. adeo permittitur propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Circa primum notandum quod sicut dicit Crisostomus super Matheum. Iudei non dicunt. ecce virgo concipiet. sed ecce puella. si puella id est est quod virgo habemus propositum. Sed si puella communi lege coniugij esset in utero habitura iam non esset signum. ~~quod debet excedere omnem~~ in precepto. In egyptum

nem ordinem rerum fuit ergo virgo in conceptu et in partu et hoc fuit signum mirabile. Augustinus in sermone. Castissimum quesunt dei mirabilia nisi que sunt hominibus impossibilia. qui ergo lapideas inscripsit tabulas sine stilo ferreo ipse grauidauit mariam virginem spiritu sancto. Et qui produxit panem in heremo sine aratione ipse impregnauit virginem sine corruptione. et qui fecit virginem sine pluuia germinare. ipse fecit filium David sine semine generare. Secundo in prole notatur vera diuinitas cum dicitur. et vocabitur nomen eius emanuel. id est nobiscum deus. Quod verbum tractat Hugo de sancto Victore dicens. Deus nobiscum est quattuor modis. scilicet per presentiam maiestatis. per participationem humanitatis per vinculum caritatis. et per patrocinium vitatis. In primo mala nostra cognoscit. in secundo exptus est. in tercio compatitur. in quarto aufert. Bernartus quoque idem vbi tractans dicit. triplex quidem erat humani generis indigentia. scilicet consilij auxilij et presidij. Nam faciles sumus ad seducendum debiles ad opandum. et fragiles ad resistendum. Si discernere volumus inter bonum et malum. Decipimur. si temptamus facere bonum deficimus. Si conamur resistere malo decimur. Proinde necessaria est nobis saluatoris presentia. ut sit nobiscum deus qui in nobis per fidem habitans. cecitatem nostram illuminet. et nobiscum manens in infirmitate adiuuet et pro nobis stans proculatorem morantem. et inde huc reuertentem.

nostrā protegat. Tercio in prole
notat vera humanitas. cū dicit buty-
rum et mel comedet. Bern. Ac si di-
ceretur erit puulus ac alimentis ve-
scetur infantilib⁹ vt sciat inquit re-
probare malū et eligere bonū. Quis
vba sic exponit idē Bern. Duo sunt
in lacte ei⁹. scz butyrū qd est pigue
et humidū. et caseus qui est durus et
aridus. Quis em̄ cetesima est ge-
nitus humanū quā verus pastor q̄-
sivit et inuenit. In qua duo erāt scz
natura dulcis et bona tanq̄ butyr
et pctm̄ durū et aridū tanq̄ caseus
Iste igitur puulus sapienter elegit
qz naturā nostrā accepit. sed pecca-
ta corruptionez vitauit. Sicut apis
habet mel et aculeū et significat deū
qui habet mel misericordie et aculeū iu-
dicie. Iuxta illud ps̄. Misericordiam et
iusticiā cantabo tibi dñe. Sed ista
apis ad nos veniēs mel misericordie at-
tulit. aculeū reliquit. qz nō venit vt
iudicaret: sed vt saluaret mundum.
Postea subdit Bern. Nolite tamē
peccare in spe. Apis em̄ nra aliqñ
resumit aculeū acriter infigans me-
in dultis peccatoz. qz pater om̄e iudi-
ciū dedit filio. Nūc aut̄ puulus no-
ster butyrum et mel comedet qz bo-
nū humane nature et diuine miseri-
cordie sic in ipso vnuit vt esset homo
et verus. peccatū nō habēs et esset dñs
et misericors iudiciū non exhibens
Quarto notatur in vtroq̄ mira-
culosa sublimitas cum dicit. propter
hoc dabit ipse dñs vobis signum.

humane sapientie et astutus et
fastigio solij regalis elatus. et iō di-
xit ei dñs vt peteret aliqd signum in
quo ostenderet profunda dei sapi-
entia. Perte inquit tibi signū a dño
deo tuo in profundū inferni. vlt ali-
qd aliud signū in quo ostenderet
dei excellens potentia. iō subditur
sive in excelsum supra: vt sicut di sa-
pientia ei⁹ astuciā cōfunderet. et ei⁹
potentia illi⁹ supbiā illuminaret. Ip-
se tū noluit dans responsionem for-
mā pietatis habentē: sed nō futurē.
Non petā inquit et nō tēptabo do-
minū. Istud aut̄ est deo molestum
qn̄ scz quis nō vult vel p̄ dei sapien-
tiā corrigi. vlt p̄ eius potentiā dete-
reri. Iō additur. molesti estis ipsi
et deo meo. propter hoc dabit dñs
ipse vobis signū. Ecce virgo cōcipi-
et et pariet filiū. Ac si dicat. postq̄
non vultis signa profunda sapie-
tiā astuciā confundant nec potentie q̄
supbiā constringāt. Dabo vobis
signū charitat̄ et gr̄e que saltē vos
alliciat. Quia ecce et go cōcipiet fi-
liū zc. propter tale signū dicit Eccli.
xxxvi. Innoua signa: et immuta mi-
rabilia. Bern. De noua miracula et
signa mirabilia. p̄cept⁹ fuit sine pu-
dore puer qui nascitur dñs ē. mater
de qua nascit et go est. et prius ipse si-
ne dolore est. Aug⁹ in libro de sym-
balo ponit ista signa et mirabilia di-
cens. parit mater et et go est. feta et
intacta. factor oim̄ fit inter omnia.
portatur manibus rector totius

29
Dicitur deuit qd maria sua mter pteuauit ab omni
pco Sic r ipse fuit mter pteuauit ab omni
tacet r verum est. mter mter

De Conceptione Christi in vtero virginali.

Conceptio christi in vtero virginali facta fuit viij. kal. apri-
lis. r eodē die reuolutis. xxiiij. an-
nis passus fuit dicūt Aug⁹. Cris. et
Bern. Ipa at christi pceptio mltū
diffilis est a nra. Primo nāq pcep-
tio nra immūda est. Cōceptio autē
christi fuit pura r sancta. Un̄ dē an-
gelus marie. qd em̄ ex te nasceſ san-
ctū vocabit̄ filius dei. nos em̄ cum
peccato pcepimur r cū peccato na-
scimur.

~~Christus autem fuit sine peccato natus.~~
Christus autē fuit sine pctō cōcep-
tus r sine pctō natus. Et qm̄ cōcep-
tio christi sic fuit munda. ideo mun-
dauit nostrā immūdiciā. Job. xiiij.
Quis pōt facere mundū de immū-
do cōceptū semine. nōne tu qui sol⁹
es. Bernard⁹. in sermōe de natitate
dñi. Placebit ne tibi dñe iesu chri-
ste: vt dones mihi vitā tuā sicut do-
nasti cōceptionē tuā. nō soluz at ait
christus. cōceptionē meā r vitā ti-
bi dabo. sed r mortē r resurrectōez
et ascensionē r spūs scti missionē ti-
bi adducā. vt pceptio mea emūdet
tuā. vita mea instruat tuā. mors r
resurrectio mea precedat tuā. ascē-
sio mea pparet tuā. r spūs me⁹ ad-
iuuet infirmitatē tuā. Scdo con-
ceptio nostra fuit ex cōmixtione se-
minis vtriusqz parētis. Conceptio
autē christi ex purissimis sanguini-
bus virginis. non ex virili semine:
C. in pcepto. In egyptu

sed spiritus sancti operatione r vir-
tute Ideo dixit angelus btē marie
Spūs sanctus supueniet in te r
tus altissimi obumbrabit tibi. Spūs
ritus em̄ sanctus fm̄ Damascenurr
In mariā supuenit vt daret matri
sanctificatōis grām. vt daret femie
potentiā deitatis receptiuā. vt da-
ret v̄gini potentiam generatiuam.
Tria em̄ erant impossibilia. scilicet
q mater aliqua sine pctō pareret.
siue q femina deum cōciperet. siue q
v̄go generaret Spiritus igit̄ san-
ctus in ea supueniens. dedit matri
sanctificatōis gratiā: vt sine pecca-
to pareret. Ps. Sanctificauit taber-
naculū suū altissim⁹. Dedit femine
potentiā deitatis receptiuā: vt deum
cōciperet. Apocal. xij. Mulier ami-
cta sole rē. tunc sole amicta fuit quā-
do deū in vtero suo concepit. dedit
v̄gini potentiam generatiuā. vt ma-
nens v̄go generare possz ysa. viij.
Ecce v̄go cōcipiet et pariet filium.
Hugo de sancto victore. Nō q de
spūs sancti substantia semen pt⁹ ac-
cepit. sed qz p amorē et coopatōem
spūs sancti ex carne virginis diuie
ptui natura substantiā ministravit
quia em̄ in corde ipsius amor spūs
sancti singulariter ardebat. iō spūs
sanctus in eius carne mirabilia fa-
ciebat. r cui⁹ dilectio in eius amore
non suscepit sotiū eius opatio in illi
us carne non habebat exemplum.

Tercio conceptio nostra nō sta-
tim pficitur: sed paulatim ad pfecti-
onem deducitur. Nam sicut dicunt
morantz. r inde huc reuertentem.

i
phifici. corpus pueri masculi i. xlvj
diebus. corpus femine. lxxxvj. die
bus pficitur z organisatur. In xpi
uaut cōceptiōe non sic fuit. qz statim
post cōsensuz ḡginis plenus homo
in corpe et aia fuit. ita tamē q̄ linea
nimenta membrorū ḡsibus discerni
r nō possent. et ideo paulatim ad pfe
pctiōnē deducebantur. Un̄ sup illud
z Johis ij. Quadraginta z sex ānis
ū edificatū est templū hoc. Et Aug⁹.
Dic numerus pfectioni dñici cor
pōris cōgruit. qz vt dicunt phifici
c tot dieb⁹ forma humani corpis pfi
t̄ citor. Non igitur fuit dñs in instā
citi sue cōceptionis pfectus corpora
c tli magnitudine: sed gratia z ḡtute.
Il Primo em̄ ade cōgruebat quādo
s factus est perfectio corporalis. Se
cundo ḡo ade celesti cōgruebat p
nifectio spūalis. Fuit aut̄ christus in
n aytero. cclxxvj. dieb⁹. z faciūt. xxxix
n tiebdomadas z duas dies. Iste em̄
n inumerus fm̄ ordinē nature non er
f̄ trantis nec deficientis congruit cui
z plibet post aīme infusionem in ytero
c r̄ existenti. Quarto conceptio no
ū d̄stra est naturalis. Conceptio autē
f̄ c̄i christi fuit mirabilis z inuestigabi
r̄ stlis. illud em̄ incarnatōis mysteriū
nifuit miraculosum: qz fuit subitum.
Icc Grego. Angelo annūciante et spū
e vradueniente mox ḡbū in ytero mox
f̄ m̄ intra yterū ḡbum caro factuz fuit
insolitū quia oīm nouoz nouissimū
cu Jere. xxxj. Nouū faciet dñs super
b̄ terrā. femina circūdabit viruz. fuit
supra spem expectatiū. qz gen⁹ hu

manū nunq̄ se tantā gr̄az receptu
rū spabat. fuit supra facultatē natu
re rōne et mentis. Hieron. in hmo
ne de assumptōe qd̄ natura n̄ hūit.
vsus nesciuit. ignorauit ratō. mens
nō capit hūana. pauet celuz. stupet
terra. creatura oīs etiā celestis mi
ratur. Hoc totū p̄ Gabriele marie
dñitus nūciat. Qualiter at̄ ipa cō
ceptio fuit mirabilis: oñdit Bern. i
h̄mone de vigilia nat̄itatis: dicens.
In illa assumptōe carnis nre fecit
ds̄ mixturas tres mirabiles Con
iūcta sūt ad inuicē quippe ds̄ z hō.
m̄ z ḡgo. fides z cor hūanū In
prima cōmixtione. trinitas ē in sub
stātijs z vnitas in p̄sona. sicut i sum
ma dñitate trinitas est in p̄sonis z
vnitas in substātia. z sicut ibi p̄sona
nō scindūt vnitatē: z vnitas nō mi
nuūt trinitatē. ita etiā hic p̄sona non
p̄fundit substātijs. nec ipse substā
tijs p̄sona dissipant vnitatē Sc̄da
est m̄ z ḡgo a sc̄lo quippe nō ē au
ditū q̄ ḡgo pepit q̄ m̄ ḡgo p̄mā
sit. Tercia est fides z cor huma
nū. mirū est em̄ quō cor humanum
his duobus fidē accomodauit. qd̄
ds̄ hō esset z ḡgo pepisset: sicut em̄
ferrū et testa nō possunt p̄iungi. sicut
et hi duo neq̄t misceri. si nō misce
at ea glutinū spūs sancti. Quia igit̄
xpi c̄ceptio sic fuit mirabilis. iō fuit
inuestigabil. p̄opt̄ qd̄ dixit Job
nes vt hētur Johis. j. cui⁹ nō sum
dignus soluere corrigiā calciame
ti eius. p̄ pedez scatur diuinitas.
calciamentū significat̄ caro. p̄ c̄

rigiam significatur anima. sicut em̄ pes mediante corrigia calciamēto iūgit̄. sic diuinitas mediāte aīa carne vnitur. qui aut̄ nescit medium ignorat extrema Et qz dixit Johan. se nō esse dignū et sufficiētē itelligere v̄l alijs exponere xpi corrigiam id est ei⁹ animā. p̄ cōsequens relinquitur q̄ non sit sufficiens cognoscere eius pedē. id est diuinitatez. nec eius calciamētum id est eius corp⁹ de spū sancto genituz. De hoc sic dicit Petrus Rauēnas Hoc ineffabile sacramentū p̄ceptōnis dñice credere magis cōuenit q̄ referre. Nā qd̄ natura nō h̄z. vsus nescit. ignorat racō. mens nō capit. celū pauet terra stupet. creatura mirat̄ qualicū human⁹ h̄mo enarrabit. Quis em̄ attigeret archanū dñitatis. ptū virginis. cām rerū sc̄loz negociū diuinitatis z carnis cōmerciū dñi z hominē. Hieron̄. in h̄mōe de assumptione. Fuit igr̄ mirabil̄ qz fuit supra naturā ex eo q̄ manēs h̄go p̄cepit supra ratōez ex eo q̄ deū genuit. cōtra hūanā p̄ditōez ex eo q̄ sine dolore pepit. supra p̄suetudinez. ex eo q̄ sine pctō et de spū sancto cōcepit

De cōtritiōe capitis serpētis. 30

Contriuuit b̄tā virgo maria caput h̄p̄ēd̄ infernal̄. Juxta illd̄ Gen̄. iij. Ipsa cōteret caput tuū. p̄ caput itelligi p̄t ei⁹ suggestio v̄l potestas l̄ astucia. p̄mū caput sc̄z suggestionē ip̄a cōtriuuit et cōfregit. ita

... in p̄ceptio. In egyptū

q̄ nulla ad ip̄am appropinq̄re vel accedere ausa fuit. Fulbert⁹ carno i tenh̄ ep̄s. qd̄ ē caput h̄p̄ētis cōtrire nisi p̄cipalē diaboli suggestionez resistēdo sup̄are. z subdit B̄tā igr̄ h̄go maria caput ei⁹ cōtriuuit i hoc q̄ h̄gitatē z hūilitatē suauit. h̄gitate nā q̄ extinxit concupiscētiā carnis. hūilitate sup̄biā mētis Scdm̄ caput sc̄z ei⁹ potētia ip̄a cōtriuuit p̄ filiū quē genuit. qz diabolu suo dñio spoliavit Terciu caput sc̄z ei⁹ astucia diuidit̄ i tria capita. sc̄z i sapiāz t̄renā. aīalē z diabolicā. sic dicit Jac̄. iij. sc̄z ip̄a cōtriuuit sapiāz t̄renā p̄ paupertatē. Aīalē. i. carnalē p̄ h̄gitatē. Et diabolicā. i. sup̄biā p̄ hūilitatē. Uel p̄t dici q̄ diabol⁹ ē maliciosus. imū d⁹. sup̄b⁹. z astut⁹. Ip̄a igr̄ cōtriuuit maliciosum p̄ suā charitatē. Judith. ix. p̄cutiā eū labijs charitatis mee. sicut em̄ h̄pens sp̄ portat venenū i capite. sic diabol⁹ sp̄ portat maliciā in suggestione. Et sicut h̄pens q̄n lapidib⁹ obruitur fundit̄ necatur. sic diabolus quādo orationib⁹ b̄tē marie p̄cutit̄. ab oī sua malicia enernat̄. iō b̄n̄ dicit. p̄cutiā eū labijs charitatis mee Labia charitatis b̄tē marie h̄gis sunt ei⁹ orōes q̄s pro nobis effundit ex itimo amore cordis Scdo cōtriuuit immūdu p̄ h̄ginitatē suā. Demones em̄ dicuntur immūdi. qz immundicias diligunt. immundicias procurant et suadent. z i cordib⁹ imūdoz libēter morāt̄. sc̄z istos imūdos b̄tā h̄go maria merito sue h̄ginitatis z puritatis cōtriuuit morantes. z inde huc reuertentem.

Judith. ix. Erit ei memoriale nois
tui cū man⁹ feie deiecerint eū Ist a
em̄ ē illa man⁹ de qua dī Prouer.
vl. Manū suā misit ad fortia. q̄ aut̄
sunt illa fortia dī ibidē. Accirrit for
titudine lūbos suos roborauit bza
chiū suū Tercio p̄triuuit supbū p
hūilitatē Judith. xiiij. Una mulier
Ihebrea fecit p̄fusionē in domo Na
buchodonosor. sicut em̄ magna cō
fusio esset facta alicui gyganti si ali
qua puella ipm̄ vinceret vl̄ ligaret.
Istisupbis demonib⁹ magna p̄fusio
fuit. qn̄ vna puella p̄ suā hūilitatem
eoz supbiā supauit. Job. xl. Liga
bis eū ancillis tuis. vna de maiori
bus ancillis dei fuit btā hgo Ma
ilria. q̄ p̄ suā hūilitatē dyaboli p̄tātē
ligauit Quarto p̄triuuit dyabolū
ē astutū p̄ sapiētā suam Judicū. iij.
In manu femie tradet sizarā. id ē
diabolus. et interpretat̄ gaudij excu
rsio vl̄ exclusio. Ipse em̄ diabolus ē
valde astut⁹. ij. Loz. ix. Timeo aut̄
fne sicut serpens euā seduxit astucia
ē sua ita corūpanē sensus v̄i. Bea
ta aut̄ hgo maria est valde sapiēs.
i. Prouer. xiiij. Sapiēs mulier edi
ficauit domuz suam .i. militantē ec
clesiā. Ipse em̄ sizarā traditus est
in manu feie. qz astucia diaboli tra
dita est sapiētie marie. qz illd̄ quod
diabol⁹ astute cogitat: hoc ip̄a sapi
enter ordinat. Ista ē illa mulier sa
piens de q̄ dī. ij. Regum. xx. Excla
mauit ml̄ier sapiēs de citate ⁊ ifra.
Ingressa ē ergo ad oēm populū et
locuta ē eis sapiēter qui absisuz ca

put Sybe proiecerunt ad Joab.
Ista ml̄ier sapiēs ad dñm̄ clamat.
qn̄ suis orationib⁹ pro nobis ap̄
deū interpellat Ista sapiēter popu
lo loquit̄ qn̄ eius inspiratōib⁹ illu
minamur. ista caput sybe amputat
qn̄ diabolicas suggestiones frāgit
penit⁹ ⁊ eneruat. Vel pōt dī q̄ p̄
hoc qd̄ dī ip̄a p̄teret caput tuū oltē
ditur victoria hgis supra diabolu
quadruplici ratōe Primo ratione
p̄terētis cū dī ip̄a: qz nō fuit vir s̄
feia. Scdo rōne modi p̄terendi
qz nō p̄cussit nec vulnerauit. s̄ p̄tri
uit. qd̄ enī p̄cutitur vl̄ vulneratur
interdū resanatur. qd̄ hō cōteritur
nunq̄ repatur Tercio rōne p̄tis
quā p̄triuuit. qz nō caudā sed caput
id est suggestiōnē suā. ⁊ iō dī caput
tuū. serpens enī in cauda p̄cussus
euadet. in capite cōtritus nunq̄ re
surgit. Quarto rōne p̄sone quā
p̄triuuit. qz nō aliquē de p̄is demo
nibus: sed ipm̄ principē demonio
rū p̄triuuit. qd̄ notat̄ sup hoc qd̄ dicit
caput tuū. Ille igit̄ sp̄ens qui euā
decepit: p̄figurabat p̄sonā luciferi.
qui est caput aliorū demonū.

De p̄uersatōe btē Marie hgis.

onuersatio btē marie fuit val
de sc̄tā. valde famosa. ⁊ valde
honestā. Valde sc̄tā qd̄ fuit. qz nō
habitabat ī tris: s̄ in cel. Ecclī. xxiiij.
Ego ī altissimis hito. girū celi ec̄ui
ui sola iō p̄fat dīe cū ap̄lo ad phil
iij. Nra p̄sacō ī cel̄ ē. p̄uersacō

Et totā vitā hoīs scz cogitatōes cor
dis. locutōes oris. et effectus opis
istis tribus modis puerfabat̄ in ce
lis. iō d̄r de mulieri forti Prover.
vl. Gustauit et vidit qz bona ē eius
negociatio. Ecce qz in corde habu
it dsideria saporosa. suū os apuit sa
piētē. et lex clemētē in lingua eius.
Ecce qz in ore hūit verba gratiosa.
Accinxit fortitudine lūbos suos. et
roborauit brachiū suū. ecce qz hūit
opa v̄tuosa Sc̄do ei⁹ puerfatio
fuit famosa. scz deo p hūilitatē. an
gelo p v̄ginitatē. et mūdo prop̄ fe
cunditate. Judith. xv. Tu glia hie
rusalē. i. dei in quo est visio n̄ e pa
cis et hoc propter tuā hūilitatē. Tu
leticia isrl. i. āgeloz qui facie ad fa
ciē vidēt deū. et hoc prop̄ tuā v̄gi
nitatē. Tu honorificētia populi no
stri. i. generis humani. et hoc prop̄
ter tuā fecūditatē. De his tribus d̄r
Bern̄. supmissus est singularis ma
rie v̄gitas quā nō temeravit: s̄z ho
norauit fecūditas. sed nihilominus
spēalis hūilitas quā nō abstulit. s̄z
extulit incōpabilis prozsus fecūdi
tas ac v̄gitas sil̄ comitat̄ et hūilitas

Tercio ei⁹ cōuersatio fuit valde
honestā. qz sp̄ cū honestis p̄lois fu
it puerfata. scz aut cū filio. aut cū an
gelo. aut cū cetū ap̄lico. aut cum io
seph sp̄sō suo. aut cū iohāne sibi in
custodē deputato. fuit iḡr cōuersa
ta cū filio. qz ip̄m nūq̄ deseruit. sed
cum sp̄ secuta fuit. Nā secuta ē eum
nascentē Luc. ij. Inuenerūt infan
tē positum in presepio. In egyptū

fugientem Math. ij. Surge et acci
pe puerum et matrem eius et vade
in terram iuda. In templo cum do
ctoribus disputantem. Luce sc̄do.
Inuenerunt eum in templo seden
tem in medio doctorum. et dixit ma
ter eius ad eum. fili quid fecisti no
bis sic? In nuptijs conuiuantem.
Johannis sc̄do. Nuptie facte sunt
in chana galilee: et erat mater Ihe
su ibi zc̄. populo predicantem Ma
thēi xij. Adhuc eo loquente ad tur
bas. ecce mater eius et fratres so
ris stabant querentes ei loqui In
patibulo morientem. Johānis xix
Stabant iuxta crucem iesu mater
eius zc̄. De tumulo resurgentez qz
creditur sibi primo apparuisse. i ce
lum ascendentem. sanctus Odilio.
Credimus ipsam inter fuisse gaudi
is ascensiois dominice. et in die san
cto penthecostes cum apostol̄ spi
ritus sancti gratiam percepisse quā
constat a conceptōne christi plenis
sime habuisse. Secūdo fuit con
uersata cum angelo Un̄ d̄r Hiero.
Post ascensione filij btissima v̄go
maria quid egerit vnū pro certo ē.
qz v̄go sc̄tā corpe ac mēte p̄mansit.
quā sane Gabriel angelus celestis
paranymphus in tactā custodiuit.
Angelus em̄ custodiuit eā nascētē.
ip̄am in mūdo conuersantem. ip̄az
ad celestem patriam reuertentem
Iō poterat dicere euz Judith xiiij
Cluit domin⁹. qz custodiuit me an
gelus eius. et hinc euntē. et ibi com
morantez. et inde huc reuertentem.

Tercio puerfata fuit cū cetu apli
co Hieronym^o in s^moe de assump
tiōe. Post ascensionē christi marie
puerfatio generaliter cū aplis fuit
vsqz ad dispsionē eoz Ipa em apo
stolos lectificabat pntia sua. vñ qui
libet aplus dicere potuit illd Sap
viii. Itrans in domū meā cōquie
scam cū illa. Non em hz amaritudi
nem cōuersatio illi^o. nec tediū pui
ctus illi^o: sed leticia z gaudiū. Se
cundo instruebat eos doctrina sua
Hieronym^o vbi supza. Inter apo
stolos post resurrectōne christi fu
it hgo intrans z exiens cū quibus
familiariter de incarnatōne christi
ac resurrectione cōtulit. Tercio ip
sos inflāmabat et pot^o p exempla
sua in formabat vbi supza. Dñi o ihe
su ascendēte in celū hgo cū aposto
lis vacat in scolis h^o tutū. ac medita
tur in lege mandatorz di quib^o ipa
fit forma discipline xpi et hginib^o
ceteris exemplū pfectōis. Quarto
cōuersata fuit cuz Ioseph viro suo
verū est tamen qd Ioseph propter
hginis sanctitatē nolebat cū virgi
ne cōuersari. sz volebat ipam occul
te dimittere Un d^r Orige. Ioseph
h^o tutē mysterij in ea cognoscebat.
et iō sibi appropinquare se indignū
estimabat. humilians se añ tantā z
ineffabilem rem se longe facere que
rebat. sicut z btus Petrus domio
se humilians dicebat. Recede a me
dñe qz hō peccator sum. ideo vole
bat ea occulte dimittere: dicēs. ma
ior ē ei^o dignitas supercellit ei^o san

ctitas nec mee cōgruit indignitati.
Lrib. sup Math. D ieffabilis laus
marie magis credebat ioseph casti
tati eius qz vtero ei^o. z plus gratie
qz nature. Cōceptōez manifeste vi
debat z fornicatōz suspicari nō po
terat Possibilis credebat mlterē
sine viro cōcipe: qz maria posse pec
cae Quito puerfata fuit cū iohāne
euāgelista. Hieron^o. vbi supza quā
uis om̄s apli hginē btām sunt ve
nerati. Iohānes tñ eidem ampli^o
et familiari^o vsqz ad finē vite deser
uiuit. qz a benigno magistro in cru
ce pendēte cōmissam in suā qsi fili^o
mrez accepit. qñ xps mri dixit. mu
lier ecce fili^o tu^o. ipa tñ d ista tali re
cōmēdatōe nō habuit psolatōez: sz
magnū pcepit dolore. Bern. in ser
mone de assumptōe Nōne plus qz
gladi^o fuit ille s^mo. Mulier ecce fi
li^o tu^o D cōmutatōez. iohānes tibi
pro iesu tradit su^o pro dño. discipu
lus pro mgr̄o. filius zebedei pro fi
lio dei patris. hō pro hō deo

Corpus beate Marie virginis
fuit incorruptibile.

Corpus btē marie corruptiōi
nūqz fuit subiectū. nec i sua na
tuitate. nec in filij sui cōceptōe nec
in vita nec i morte nec mix. qz cor
p^o suū fuit i natitate i vco scificatū
In filij cōceptōe fuit solari radio
illustratū. i vita sua fuit splici custo
dia pmūtū i morte sua fuit qduplici
ci progatia ditatū. p^o igr̄ corp^o ei^o

in natiuitate sua nulli corruptōi fu-
it subiectū. qz fuit in ytero sc̄ificatū
P̄s. Sc̄ificauit tabernaculū suūz
altissim⁹ zc̄. Un̄ Bern̄. Est itaqz vir-
go regia veris honoz titul⁹ p̄mūta
q̄ proculdubio fuit sancta anq̄ na-
ta. Un̄ Adefonsus tolletan⁹ archi-
ep̄us. Si br̄a virgo Maria in ma-
tris ytero nō fuisset sc̄ificata ei⁹ na-
tiuitas colenda nō essz. nullis ergo
qn̄ nata ē delictis subiaccuit. nec ori-
ginale pctm̄ in ytero sc̄ificata p̄tra-
xit. Sc̄do corp⁹ ei⁹ nō fuit subie-
ctū alicui corruptōi in filij p̄ceptōe
qz fuit solari radio illustratus. Est
em̄ illa mulier de qua d̄ Apōc. xij.
q̄ erat amicta sole. sicut em̄ radius
solaris vitrū z speculū intrat z exit
sine vitri corruptiōe. sic christus in
matrē suā intrauit z exiuit sine ma-
terni pudoris violatiōe. De hoc sic
d̄t Aug⁹ in h̄mōe de natiuitate d̄ni
solis radius specula penetrat. z so-
lilitatē eius insensibili soliditate p̄-
transit. z talis videt̄ extrinsecus q̄l
existit intrinsecus. itaqz fr̄es nec cū
ingredit̄ violat. nec cū egredit̄ dissi-
pat. qz z īgressū z egressū e⁹ specu-
lū integrū p̄seuerat. Deinde p̄cludit.
speculū ergo nō rūpit radius solis
et integritatē v̄ginis ingressus aut
egressus violare no potuit deitatis

Tercio corp⁹ ei⁹ fuit in vita nulli
corruptōi subiectū. qz fuit ēplici cu-
stodia p̄mūitū. scz p̄ropa. āgelica z
diuina. propter hac triplice custo-
diā d̄t Lant. iij. Ortus p̄clusus es
soroz mea sp̄osa. ort⁹ p̄clusus fons

signat⁹. bis vocat eā ortū p̄clusum.
et tercio fontē signatū. Fuit em̄ or-
tus p̄clusus quatum ad custodiam
p̄ropriā. qz sensus suos z corp⁹ suū
semp̄ custodiuit. et ī thalamo suo se
inclusit vt quietius deū adoraret z
sensus suos custodiret. Bern̄. Su-
permissus est puto q̄ angel⁹ ingres-
sus est secretarium pudici cubiculi
vbi fortassis clauso sup se ostio pa-
trē suū orabat in abscondito. clausē
rat quidē illa ostiū suū: s̄z hoib⁹ nō
angelis. Nō est ergo suspicandū q̄
ap̄tū inuenerit angelus v̄gis ostio
lu cui nimirū erat in proposito fre-
quētias hoim̄ fugere colloquia vi-
tare ne vel orantis silentiū turbare-
tur vl̄ cōtinētis castitas tēptaretur
Nec fuit angelo difficile p̄ ostiolūz
clausa abdita v̄ginis penetrare cui
vtiqz ex nature sue subtilitate q̄dli-
bet corp⁹ quālibet solidū vl̄ spissūz
p̄uū ē ac penetrabile. Sc̄do d̄t
ort⁹ cōclusus p̄op̄t custodiā ange-
licā. qz angel⁹ eā sp̄ custodiuit. ideo
poterat dicere cū Indith. xij. Vi-
uit d̄ns qz custodiuit me angel⁹ ei⁹
et hinc euntem. z ibi commorantez
et inde huc reuertentē. Beata autē
virgo Maria habuit vitam actiuā
que requirit magnam sollicitudinē
et ideo dicit hinc euntem. habuit vi-
tam contemplatiuam que requirit
mentis quietem. z ideo subdit z ibi
commorantē. et nihilominus sui ip-
sius non obliuiscēbat: sed ad sui cu-
stodiam reuertebatur. et ideo sub-
dit et inde hinc reuertentem.

Tercio fuit fons signatus q̄ntū
ad custodiā diuinā. De^o em̄ ip̄a^z si-
gnauit q̄n̄ in sp̄ōsam sibi eā elegit. ⁊
iō ip̄e sol^o clauē portabat cuius the-
zaur^o int^o subiacebat. ist^o signacu-
lū monet sponsus vt ip̄a sup se acci-
piat. Cant. viij. Donec me vt signa-
culū sup cor tuū: et vt signaculū sup
brachiū tuū. q̄z fortis est vt mors
dilectio tua. Ex quib^o v̄bis hē^t
q̄ d̄s signauit in ea suā intellectuā
vt nihil in eā intrare posset ignora-
tie. iō d̄t. pone me vt signaculū sup
cor tuū. signauit e^o opatiuā vt nihil
in eā intrare posset negligentie. iō d̄o
d̄t. sic signaculū sup brachiū tuū. si-
gnauit ei^o affectiuā. ita vt nihil i eā
intrare possit dilectionis mūdane.
iō subdit. fortis ē vt mors dilectio.

Tercio ei^o corp^o nec in vita nec i
morte vlli corruptōi subiacere po-
tuit. q̄z fuit quadruplici p̄rogatiua
dotatū. Primo em̄ fuit a p̄re firmi-
ter cōpagiatū. Cant. viij. foroz mea
puula est ⁊c. ⁊ infra si ostiū cōpiga-
mus illud tabul cedrinis. corp^o no-
strū ē cōpagiatū tabul luteis Job
iiij. Qui habitāt domos luteas qui
terrenū hnt fundamētū p̄sumūtur
velut a tynea Et iō ad quēlibet im-
pulsū temptatōis ⁊ tribulatōnis
cedit. qd̄ signatū est Daniel. ij. vbi
dixit. q̄ lapis pcussit pedes fictiles
statue ⁊ statim cōminuta ē. Corp^o
btē Marie v̄gis fuit tabulis cedri-
nis cōpaginatū. Lignū ei cedrinū
est tā forte ⁊ solidū et tā firmē com-
paginatū. q̄ nec i vita potuit flecti

p̄ peccatū. nec in morte potuit fran-
gi. p̄ aliquā corruptionē. Scdo
ei^o corp^o fuit a filio sapientē cōpa-
tū. corp^o em̄ n̄m multas h̄z distē-
perātiās. siue ex supfluitate hūozū.
siue ex corruptōe vicioz. siue expu-
gna q̄ est int^o corp^o et sp̄m. ⁊ iō cito
cadit siue in peccatū siue in mortem
Eze. xij. Edificabāt parietē et linie-
bāt eū luto absq̄ paleis. dic ad eos
qui liniūt absq̄ t̄patura q̄ casurus
sit. Istud at̄ distemperamentū nō fu-
it in corpe v̄gis. q̄z nec fuit ibi cor-
ruptio humoz siue vicioz. q̄z terra
sua erat in auz p̄uersa. In auro at̄
nulla icurrit corruptio Job xxviii
glebe illi^o auz. nec fuit etiā ibi distē-
perantia. i. pugna inter corp^o ⁊ spi-
ritū suū. q̄z cū ip̄a sit archa dei: om-
nia in ip̄a fuerūt pacificata. Ter-
cio ei^o corp^o fuit a sp̄ū sc̄to clemēter
depuratū. corp^o n̄m multas habet
impuritates. s̄z ignis sp̄ū sc̄ti oēm
carnalitatē ⁊ impuritātē in corpo-
re v̄gis extersit ⁊ p̄sumpsit et ip̄am
ad om̄imodā puritatē deduxit. v̄n̄
pōt sibi dici Ysa. j. Excoquā ad pu-
rū scoriā tuā. tūc em̄ ignis sp̄ū sc̄ti
oēm scoriā in corpe v̄gis ad purū
excoxit: q̄n̄ oēm carnalitatē ⁊ fomi-
tē p̄sumpsit in ea ⁊ ad puritatē pdu-
xit. Malach. iij. Ip̄e em̄ q̄si ignis
p̄flans ⁊ sedebit p̄flans et emūdās
argentū. Quarto ei^o corp^o fuit
a tota trinitate mirabiliter inbalsa-
matū. tūc em̄ trinitas eā inbalsama-
uit q̄n̄ tota deitas in ei^o vtero hita-
uit. ⁊ fili^o dei de ea carnē assumpsit

ideo ipsa dicitur *Eccli. xxiii. q̄si balsamū nō mixtū odor meus* Deitas enim in dei filio fuit carni vnita: sed nō carni admixta. iō dicitur *q̄si balsamū nō mixtū odor me⁹*. Bern. sup illud. spūs sc̄rūs supueniet i te p̄ciosum illd̄ balsamū tanta tibi copia tanta influet plenitudine vt copiosissime effluas circūquaq̄.

Quomodo beata virgo Maria assimilatur crateri

Rather siue crathera dicitur beata virgo Maria. Juxta illud *Lank. vii. Umbilicus tuus crater tornatilis: nunq̄ indigēs poculis. Et vocat hic b̄ta virgo Maria umbilicus et crater tornatilis et crater nunq̄ indigens poculis* Dicitur aut̄ v̄t̄ illic⁹. q̄z sicut v̄mbilic⁹ est in medio corp̄is: sic ipsa est mediatrix humani generis. *P̄s. De⁹ aut̄ rex noster an sc̄la opat⁹ salutē in medio terre. sicut enim om̄ia respiciūt ad mediū: sic ad ipsaz om̄s respiciūt.* Bern. in sermone de penthecost̄. *Op̄at⁹ ē Jesus salutē in medio terre. videlz in vtero virginis Marie ad quā sicut ad mediū sicut ad cām rex ad negociū linguloz respiciūt. et qui habitant in celo et qui in terra et qui in inferno et qui nos p̄cesserūt et nos qui sumus et qui nos sequūtur et nati natoz et qui ex eis nascentur. qui in celo sunt vt restaurarētur. qui in inferno vt eripiātur. qui p̄cesserūt vt prophete fideles inueniant. qui sequūt vt glorificētur. idcirco bea-*

tam te dicent om̄s generatōes generatrix dei. regina celi. domina mundi. q̄ generatōibus cunctis vitaz et gloria genuisti. in te reperiūt angeli leticia. iusti gratiā. peccatores veniam. in te oculi totius creature merito respiciūt. qm̄ de te et in te benigna man⁹ om̄ipotētis quicq̄d creauerat recreauit. Sc̄do dicitur crater inq̄ntum sc̄z fuit vas di plenum gr̄a et spū sancto. Notandū autē q̄ veteri testamēto cratera ad tria officia vtebānt propter que merito b̄ta virgo maria crateri assimilatur.

Primo ad recipiendū sanguinē imolantiū *Exod. xxiii. Tulit Moyses partem sanguinis et misit in crateras partem aut̄ residuā fudit sup altare.* Sanguis xp̄i in duos fuit quodāmodo diuisus. sc̄z in virginem mariam. et in christū. Nam in xp̄i passione b̄ta virgo fuit tota sanguine crucentata et cum filio quodāmodo martiriū passa. Juxta illud *Luc. ii. Tuā ip̄ius aiaz p̄transibit gladius. ideo potat dicere illud Exod. iiii. Spon sus sanguinū tu mihi es. et tunc sanguis christi fuit fusus sup altare. id est sup lignū crucis christi qd̄ inter nos et deum est altare nostrū. p̄ qd̄ reconciliamus deū* Sc̄do vtebatur cratera ad sacrificia libaminū. Dicitur autē in historia scolastica. q̄ eorum que deo offerebant. aut erat de animalibus et dicebatur sacrificium. aut erat de sicca mat̄ia. sic de simula pane et thure et proprie dicebatur oblatio Aut erat de liquidis sic de vino

et oleo. et tunc propter libamē dicebatur siue libatio. In crateris igitur vinū et oleū recipiebatur: quā libatio deo offerebatur. Btā igitur virgo Maria plena erat vino diuine gr̄e iō vocatur vitis Eccli. xxiiij. q̄ si vis fructificari zc. et q̄ si oliua speciosa zc. Tercio utebant cratera ad effundendū sitientib⁹ potū. Un̄ d̄r i supiore auctoritate sicut crater tornatilis nunq̄ indigens poculis. Btā igitur vgo Maria despicientib⁹ amorē mūdi et desiderantib⁹ amorē dei dat poculū scz vinū spūs sancti q̄ generat internā iocūditatez. Un̄ vinū letificat cor: z generat mūdiciam z puritatē. Zach. ix. Vinū germenans vginēs: z generat peccati amaritudinē. Cant. viij. Dabo tibi poculū ex mirra cōditū. Tercio d̄r crater tornatilis q̄ quidē hz formā sphericā. forma autē spherica habz magnā capacitātē interminabilitatem. z habet motū facilē et cursum velocē. iō d̄r btā vgo maria crater tornatilis. Primo propter capacitātē. nā intra viscera sue pietatis recepit oia remedia et auxilia nostre salutis. Juxta illud Eccli. xxiiij. In me om̄is gr̄a vite z v̄tutis. Ex quibus v̄bis habetur q̄ ip̄a f̄cepit iustus: dando eis gr̄am. recepit peccatores: dando eis vitā. recepit ignorantes z cecos: dando eis purā v̄tutē recepit desp̄atos: inducēdo eos ad certā sp̄em. recepit debiles z infirmos: dando eis v̄tutē z cōstātiām. Sc̄do d̄r tornatilis propter in-

terminabilitatē. qz eius misericordia nullo modo finitur: sed a principio vsqz ad finē vite nostre: ei⁹ nos misericordia comitat̄ Eccli. xxiiij. Ab inicio z añ secula creata sum: z vsqz ad futurū sc̄lm nō desinā. Tercio d̄r tornatilis. qz habet motū facilē z cursuz velocem. quāuis em̄ alij sc̄ti de facili moueantur ad nostrū auxiliū. ipsa tñ om̄ibus sanctis ad nos facilius mouetur. Sap. viij. Omnibus mobilibus mobilior est ip̄a sapientia. id est om̄ib⁹ sanctis ad nostrū auxiliū venientib⁹. mobilior est sapientia. id est btā vgo Maria q̄ dei sapientiā generauit. currit itaqz velociter ad nos. Juxta illud Lāf. iij. Surge prope amica mea z veni.

Quarto d̄r crater nūq̄ indigens poculis. qz q̄ntūcūqz nobis effundat gr̄am dei nunq̄ tamē deficit: s̄z ampl⁹ crescit. si tñ crescere possz videm⁹ em̄ q̄ q̄nto aliquis vehemētius amat aliū. tāto pl⁹ de amore effundit in ip̄m. et tñ amor crescit in ipso amante. z iō fons amoris de ipso fluxu ampl⁹ crescit. retinendo v̄o amorē deficit z arefcit. Qui em̄ amorē suū retinet ne in aliū fluat iā nihil amoris hz qz in eo aruit fons amoris. quāuis em̄ ista cratera di sp̄ effluat tñ nunq̄ indiget poculis qz sp̄ ē plena. iō d̄r Cant. iij. Fons ortoz zc. Ip̄a em̄ ē fons: qz semp emanat. z est pute⁹ aqz viuentū: qz om̄ia arida viuificat z fluūt impetu de libano: qz mētes letificat. Psal. flumis impet⁹ letificat ciuitatē di.

Quomodo beata virgo Maria
habet delicias.

Delicias habet bta ꝯgo maria
tam spūales: q̄ celestes. tā in
hoc mundo: q̄ in celo. Juxta illud
Cant. vi. Que est ista que ascendit
de deserto delicias affluens: innixa
sup dilectū suū Dabit igr delicias
spūales in hoc mūdo q̄ fuerunt sex
De quibus sic d̄t Bern. Quid i de
licijs dixerim virginitatis dec^o cuz
munere fecūditatis hūilitatis insig
ne. distillantē charitatis fauū. mise
ricordie viscera plenitudinē gratie
progratiuā glie singularis. propter
tres primas delicias dicit Cant. i.
Cū esset rex in accubitu suo: nard^o
mea dedit odorē suū. Iste rex hūit
tres accubit^o. scz sinū pris. vterum
matris. z patibulū crucis. Nard^o
aut est herba hūilis odorifera z ca
lida. p hoc ꝯo q̄ est hūilis notatur
hūilitas. p hoc q̄ est odorifera no
tatur ꝯginitas. p hoc q̄ est calida:
notatur charitas. Dū igr esset rex
i accubitu patris odorē dedit mea
humilitas q̄ intm̄ xpo placuit q̄ ad
ipam descēdit dum essz in accubitu
suo vteri ꝯginalis. odorē dedit d̄o
ei^o ꝯginitas qz eius puritate pascē
batur. Cant. ii. Qui pascit inter li
lia. id est inter corda mūda. Dū eēt
in accubitu crucis: odorē dedit ei^o
charitas q̄ tāta fuit. q̄ s̄m Ambro.
ad paciendū cū filio. pro hūano ge
nere pata fuit. prop̄ alias tres deli
cias d̄t Cant. iij. Que est ista q̄ as
cēdit d̄ deserto sicut ꝯgula fumi ex

aromatibus mirzhe z thuris z vni
uersi pulueris pigmentarij. Fuit em̄
ꝯgula. qz flexibilius ad pietatē. z ex
aromatibus. qz fuit plena odorib^o
oim ꝯtutū. z vniuersi pulueris pig
mentarij. Uniuersi ei pulueres pig
mentoꝝ sunt diuersitates oim bea
tudinū z gr̄az. qz oim̄ glorias z
gr̄as quas alij sancti hnt̄ p̄icularit̄
ipa habuit vniuersaliter. Sc̄do
habuit delicias celestes: z iste sunt
in triplici d̄na. Sūt em̄ delicie ge
nerales. Speciales. z singulares. de
licie generales sunt oim̄bus sanctis
cōes. De quibus d̄t Aug^o in libro
de ciuitate dei. Ciuitas supna videt
et amat. in eternitate d̄i viget. in ꝯi
tate dei lucet. in bōitate gaudet In
hoc at̄ delicie cōes nobilius sunt in
virgie q̄ in ceteris sc̄is. qz iocūdi
us gaudet clari^o videt nobili^o viget
Sap. iij. Q̄ pulchra ē casta ge
neratio cū claritate. in hoc q̄ d̄t ca
sta generatio: notatur q̄ iocūdius
gaudet de eo. scz q̄ virgo p̄mansit:
et tñ genuit. In hoc q̄ d̄t cū clari
tate notatur q̄ clari^o lucet. siue vidz
In hoc q̄ sequitur immortalis est
em̄ memoria illius notatur q̄ nobi
lius viget. Delicie aut̄ spēales sunt
quas nō oim̄ sancti possident. sz so
le virgines hnt̄. scz aureolā i capite
q̄ d̄t h̄caī Exod. xxv. vbi d̄ns p̄cepit
Moysi. q̄ sup mensā coronā aureā
faceret coronā aureolā. vestes ful
gide i corpe Apoc. iij. Ambulabūt
mecū in albis z ineffabile canticūz
in ore eozū. vt h̄etur Apocal. xiiij.

Nij sequuntur agnū quocūq; ierit.
De autē deliciae spūales glorioſius
fuerunt in ygine glorioſa De qua dicit
Apocal. xij. Signū magnū appa-
ruit in celo mulier amicta ſole et lūa
ſub pedibus eius: et in capite ei⁹ co-
rona xij. ſtellarū et in vtero habens
Alie ygines habēt coronā aureo-
lam. hec autē habet coronam ſtellis
duodecim adornatā. Alie decoran-
tur veſte alba. hec nō eſt ſole ami-
cta. Alie ſequuntur agnū pedibus
eius. hec autē habet lunā. id eſt eccle-
ſiam militantem et triūphantem ſub
impio ſuo. Alie cantant pro pſerua-
ta virginitate. hec autē pro virgini-
tate et fecunditate in vtero habens.

Tercō hz delicias ſingulares q̄
notatur p hoc qd dicit innixa ſup dile-
ctū ſuum. vbi notatur qd quicq; ſunt
eius deliciae ſingulares Prima ē
eius ſecuritas et iſtam maxime ha-
buit in mundo. ſecura quidē erat qd
nunq; cadere poterat q̄ ſupra deū
innixa erat. Pſ. Qui pſidūt in do-
mino ſicut mons ſyon non cōmoue-
bitur in eternū. Scda eſt ei⁹ ma-
gna dignitas. innixa enim erat ei a
quo angelice ptates reuerēdo reſi-
liūt. et in cui⁹ conſpectū aſpicientes
tremūt. Juxta illud tremūt viden-
tes angeli Tercia eſt ei⁹ familia-
ritas. ſignū magne familiaritatis fu-
it. qd Johannes in ſinu chriſti recu-
buit. Dic autē recubuit tāto dulcius
quāto familiari⁹. quāto ſecreti⁹ tan-
to ſublimi⁹. Quarta eſt ei⁹ maxi-
ma ptas qui ei alicui rei inſtitit ytu

tē ei⁹ aſſumit ſibi et ea ſicut vult vtiſ
Sic et mī dicit de om̄ipotētia filij cui
eſt innixa q̄ntū vult ſibi aſſumit. iō
ip̄a dicit Eccli. xxiiij. In hierlīm ptas
mea Bern. Qñ miſereri nō poterit
mī om̄ipotentie. Quia ē filij ſui
tota proprietatis q̄ notat̄ cuz dicit ſup
dilectū ſuū. Alij em̄ filij non ſunt to-
taliter matris: ſed etiā patris. Iſte
autē fuit tot⁹ matris. qz nō fuit ibi ali-
quis p̄ carnal. et ido ſibi merito to-
tus attribuit cū dicit ſup dilectū ſuū.

Quo bta ygo maria aſſilaf diei

Jes dicit a dyan qd eſt claruz
et beat yginē mariā q̄ tota fu-
it celeſti claritate pſuſa. Si em̄ alij
ſancti dicuntur dies Juxta illud. j. ad
Thelſal. v. Om̄s vos filij eſtis lu-
cis et filij diei. in quib⁹ tñ aliqñ fuit
tenebra culpe. mltō fortius illa dicit
diei in qua ſp̄ lux dīna effulſit et nū-
quā aliqua tenebra locuz habuit. ſi
ei in iſto mūdo viſibili corp⁹ opacū
id eſt terra ſoli nō ſe interponeret.
tūc ſol ſemp diem faceret nūq; nox
eſſet. In Maria autē ygine nihil vn-
q; fuit opacū. nihil terrenū nihil ra-
tioni p̄trariū. et ido nulla nox vnq;
ibi eſſe potuit: ſed ſp̄ tanq; dies luci-
da radiavit. Zachar. xij. Erit dies
vna q̄ nota ē dño nō dies neq; nox
id eſt nō viciffitudo diez et noctiū.
Iſta tñ dies q̄ nūq; hūit noctē: eſt
bta ygo maria. qz ſic dicit Sap. vij.
Nec eſt ſpecioſior ſole: illi ei ſuccedit
nox. Sapiētia autē nō vincit malicia

De ista die dicitur in psalmo. Dies diei eructat et nocti indicat sciam. Christus est dies et virgo est dies. quoniam enim insimul erant et mutuo loquebantur. tunc dies cum die erat: et dies diei et nocti eructabat. Et conuerso Adam erat nox et Eua nox. et ambo sciam dei habere voluerunt. et ideo tunc nox nocti indicat sciam. Dabitur ei dies tres propter tres principales scilicet mane. et dicitur mane a mane quod est bonum. quia luce que tunc incipit nihil est melius. Secunda pars est meridies quasi mera dies. Tercia est vespere que dicitur a stella occidentali que vespere appellatur et sole occidente sequitur. Quatum ad istas tres partes diei beata virgo Maria dicitur dies. Est enim dies quantum ad primam partem que est mane. nam mane est finis dormitionis. incipit operacionis. hora sobrietatis et celebrate digestionis. Beata quidem virgo Maria fuit finis dormitionis. Peccatores enim dormiunt in peccatis. id est ad Thessal. v. Qui enim dormiunt nocte dormiunt. Maria enim est finis dormitionis. quia fine fecit peccatis et vicijs. Hieronymus in sermone de Assumptione. Talibus enim decebat et gine oppignorari muneribus ut esset gratia plena que celis dedit gloriam terris deum pacemque refudit gentibus fide vicijs fine vite ordine moribus disciplinam. Secundo est incipit operacionis. ante aduentum enim suum homines bene operari non poterant: quia demones eos impediebant. sed ipsa demones impediens expulsi: et homines ad bene operandum expeditos fecit. **Ps. Ortus est sol.** id est

beata virgo et congregati sunt seorsum demones et in cubilibus suis collocabuntur. id est in inferno. et sic homo securus ibit ad operandum. Unde sequitur. Exhibebit homo ad opus suum et ad operacionem suam usque ad vespam. Tercio fuit magne sobrietatis que in mane designatur. Dabitur enim sobrietate in vicijs quia rarissime inuenitur locuta fuisse. **Ysaia super lucam.** Si Maria inuenitur ante preceptum apostoli tacere. debemus post preceptum apostoli magis doceri quam docere. Dabitur sobrietate in cibo. Unde dicit Ambrosius. si quoniam maria esuriebat cibus plurimum erat obuius qui mortem arceret non delicias ministraret. Dabitur sobrietate in actu licito sicut in coniugio a quo voluit abstinere et virginitatem obseruare. unde dicitur angelo. Quo fiet istud etc. Unde dicit Ambrosius. Non vtiq; de effectu dubitauit: sed qualitate effectus inquisit. et subdit Ambrosius. Legerat ei quod virgo generaret: sed non quomodo generaret. Non ergo fide renouit. Non officium recusauit: sed accommodauit affectum et sponpondit obsequium.

Quarto sicut mane est hora celebrate digestionis. sic beata virgo maria non proferebat verba indigesta. id est impedimentata et inconsiderata. sed ea prius digerebat. id est diligenter examinabat. unde dicitur Luc. i. Cogitabat qualis esset ista salutatio. Maria considerabat omnia verba hec: proferebat in corde suo. vbi dicit Beda. proferebat que acta videbat. his que agenda legerat non tamen hoc ore promens. sed clausa in corde

de huans. Scda ps diei est me-
ridies q̄ qdē ceteris horis ē magis
calida. magis sicca. magis clara. et
magis eq̄lis siue media qz tūc sol ē
in medio celi et equaliter ab ortu et
occasu videtur distare. Un̄ vno mō
d̄ meridies quasi media dies. Bea-
ta igitur virgo Maria d̄z dies quā-
tū ad meridiē. qz ceteris sanctis fu-
it magis calida. id est d̄i amore ma-
gis accensa: imo tota fuit ignea z i
ignē amoris cōuersa. Un̄ Hieron̄.
Mariā totā sancti spūs repleuerat
gr̄a. totā diuin⁹ amor incanduerat
ita q̄ in ea nihil erat quod mūdā⁹
violaret affectus: sed ardor p̄tinu⁹
ac p̄fusi amoris sobrietas. Se-
cūdo fuit ceteris magis sicca. id est
ab om̄i humore concupiscētie peni-
tus aliena. Un̄ vocatur terra sitiēs
ysa. liij. Erit sicut radix de terra si-
cienti. Aug⁹ sup̄ illud. Et x̄tus altis-
simi obumbrabit tibi. ita vt nec estū
patiaris libidinis. z m̄ sis creato-
ris. et idcirco eā dei x̄tus obūbrat
ne portans deuz fragilitate hūana
succūbat. est⁹ corporis nesciat quā
dei virtus obumbrat Tercio fuit
ceteris magis clara. id est luce diui-
ne sapientie plena. Und̄ Apoc. xij.
Vocatur mulier amicta sole. id ē sa-
pientie diuine splendorē. Naz sicut
Beda dicit. Quādo Maria Eliza-
beth salutauit. spūs sanctus ipi Eli-
zabeth sciētia p̄sentiu p̄teritoz et
futuroz dedit P̄sentiu qdem qz
ipam matrē dei esse cognouit z fru-
ctum ventris sui benedixit. P̄rete-

ritoꝝ autē quia p̄sensum marie cre-
dens innotuit. Futuroꝝ h̄o quia a
domino p̄ficiēda que illi dicta erāt
aperuit. Deīde subdit quis ergo di-
cere z estimare sufficiat q̄ tunc gr̄a
spūs sancti dei genitricē repleuerit
cū tanta in matre p̄cursoris lux ce-
lestis emicuit. Est etiā media int̄ de-
um et nos media x̄ effecta. De quo
medio d̄z in p̄s. Deus at̄ rex n̄r an-
te secula. opatus est salutē in medio
terre. id est in maria h̄gine. Item
suscepimus deus misericordiam tuā in
medio templi tui. id est vteri virgi-
nalis Tercia pars diei est vespa
In hora at̄ vesp̄tina homo a labo-
re quiescit. mercedē accipit. cenam
facit. z in domū se recolligit. Unde
etiā d̄z sero a clausis ianuis. qz quā-
do vespe venit fores serantur. Un-
de d̄t ysid̄. Virgo igitur br̄a tāquā
stella que d̄z vesp̄erus semp̄ solem.
id est christum comitata fuit. Ista
quattuor post mortem fidelibus su-
is facit. Primo nāqz a laborib⁹ su-
is quiescere facit. Iuxta illd̄ Apo-
calipsis xiiij. Ammodo iam d̄t sp̄ri-
tus vt requiescant a laboribus suis
Scdo eis mercedem tribuit. illa
at̄ merces est fructus vētris sui. id
est suus filius b̄ndictus. P̄s. Lum
dederit dilectis suis somnū: ecce he-
reditas d̄ni filij merces fructus vē-
tris tui. Tercio cuz deuotis suis
cenam facit in qua cena appōit pa-
nem vite. Johannis vi. Ego sum pa-
nis vite. Ecclesiastici. xv. Libavit il-
lum pane vite z intellect⁹. Appōit

etiam cibum delectabile. scz seipm. qui dicit Ecclesiastici xxiiiij. Qui edunt me adhuc esurient. et qui bibunt me: adhuc sitient. Apponit etiam diuersa cibaria. id est diuersas refectiones et gaudia. Prover. vii. Dedit pda3 domesticis suis et cibaria acillis iuis. Quarto deuotos suos in domū celestem introducit. ideo vocatur porta padusi et fenestra celi. Unā cantat ecclesia. Intrent vt astra fimbiles celi fenestra facta es.

Dilectionē duplicē habuit beata virgo Maria.

Dilectionē duplicē habuit beata virgo Maria. Una ē qua dilexit filiū. Secūda est qua dilexit genus humanū. Filiū aut suū dilexit dulciter. fortiter. et sapienter. tam dulciter aut eū dilexit q̄ tota p̄ amore languebat. Lanticoz scdo. Amore langueo. qz tota in amore3 filij sui pueria erat. sicut enim ignis ea in que agit sibi assilat et ad se conuertit. sic ignis diuinus qui nouem mensibus i eius utero habitauit eā totā ignitā fecit. Scdo dilexit filiū suū fortiter. qz p̄ nullā tribulationem ab eius amore poterat separi. imo ceteris apl̄is in passione christi et fugientibus ipsa immobilis stetit. Fuerunt em̄ tunc quidā fortes quātū ad amorē sicut apostoli. Alij quātū ad amorē et corporalē associationē: sed nō quātū ad fidem sicut sancte mulieres. Beata at̄ Virgo ma-

ria fuit fortis et quātū ad amorē. Lant̄. viij. Fortis est vt mors dilectio et quātū ad fidez. Prover. vii. Non extinguetur in nocte. id est in christi passione. lunā eius id est fides eius. et quātū ad corporales associationē. Johis. xix. Stabat iuxta crucē mater eius etc. Ambrosi⁹ sup lucā. Fugientibus apl̄is maria ante crucē stabat: et pijs oculis vulnera filij spectabat. tñ nō pignoris mortem: sed mūdi salutē. Tercio dilexit filiū sapienter qd̄ in trib⁹ apparet. Primo in quod ipsuz puez ad di festiuitatē ducebat. Scdo in hoc q̄ licet sciret filiū grauissimos dolores in cruce passurum tñ nūq̄ dissuasit ne crucem ascēderet. Tercio in hoc q̄ licet videret filiū i cruce deridi et vulnerari. tñ nunq̄ suadere sibi voluit vt de cruce descēderet: s3 potius voluit vt vsq̄ ad mortem ibi perseveraret. immo etiā iuxta crucem stabat parata mori secū si oportuisset. Ambrosius sup lucā. Fortasse qz maria cognouerat p̄ filij mortē mūdi redēptionē futurā putabat aula regalis se p̄ suā mortem publico muneri aliquid adiuncturam. sed ip̄e qui factus est vt homo sine adiutorio inter mortuos liber suscepit quidē matris affectum non quesuit ad mundi redēptionem hominis auxilium. Ex his instruuntur parentes filios suos dū adhuc sunt pueri debēt bonis operibus assuefacere. nec a bono proposito et penitentia assumenda eos

retrahere. nec vt penitentiā assum-
ptā deserāt eis persuadere s; pot^o
ipsi cū filiis vel exēplo filioꝝ debēt
se in cruce pñie collocare. Sc̄da ē
dilectio qua nos dilexit et ista dile-
ctio est duplex sc; dilectio ordinata
Lant. ij. Ordinauit in me charitatē:
et dilectio pulchra. Ecc̄i. xxiii. Ego
mater pulchre dilectōis. habuit at
ip̄a charitatē ordinatā. Primo ad
id qđ est supra se. id est ad deū ei p-
fecte obediēdo. Nā legi dei semper
obediēs fuit sicut patz in filij circū
cisione. in sui purificatōe. in festiuitatū
di uisitātōe. Sc̄do ad id qđ
est extra se sc; ad proximū ei cōpa-
ciendo. sicut patz in nuptijs. vbi de
ficiēte vino sponso compassa fuit.
vt habetur Jobis. ij. Bernar. De-
ficiēte vino in nuptijs verecūdie
conuinantiū compassa est piissima
virgo dicens filio. vinum non hñt
Quid de fonte pietatis procederet
nisi pietas? quid in quā miruz si pie-
tatē exhibent viscera pietatis. Non
ne qui dimidia die pomū in sua ma-
nu tenuerit: odorē eius fliqua diei
parte seruauit. Quantū ergo visce-
ra illa virtus pietatis affecit: in qui-
bus nouez mēlibus pietas requie-
uit. Nam ⁊ ante mentem q̄ ventrē
repleuit. ⁊ cuz ex ytero processit ab
animo non recessit. Tercio ad id
quod est infra se. sc; ad corpus suū
ipm rationi subiciendo ⁊ in virgini-
tate conseruando. Apocal. xij. Lu-
na sub pedibus eius. Luna sub pe-
dibus habuit quia corpus mutabi-

le sub ratiōe subleuit. Quarto ad
id quod est intra se. id est ad animā
suam eam in humilitate conseruan-
do. seruans illud Deuterono. iiii.
Custodi teipm et aiām tuā sollicite.
Bernard. supmissus est. Nec qui-
dem due virtutes. sc; humilitas et
virginitas multum sunt deo accep-
te. Uoluit Christus matrē suam eē
virginē: de qua immaculata imma-
culatus procederet omnū macu-
las purgaturus. Uoluit ⁊ humilez
de qua mitis ⁊ humilis corde pro-
diret. haz in se virtutū hominibus
exemplum saluberrimū ostensur^o.
vt em̄ que sanctū sanctoruz erat cō-
ceptura sancta ess; in corpore mu-
nus accepit virginitatē vt ess; ⁊ mē-
te donū accepit humilitatis Sc̄do
ei^o dilectio fuit pulchra. Distinguit
at Aug^o quadruplicē dilectionem.
Una est carnalis que est inter virū
et vxorē q̄ aliquñ ē turpis qñ se car-
naliter nimis amant. Alia ē natura-
lis q̄ est inter patrē ⁊ filiū q̄ aliquā-
do ē turpis qñ p̄ filiuꝝ inordinate
diligit. Tercia ē socialis q̄ ē inter
amicū ⁊ amicū q̄ aliquñ ē turpis qñ
in malū se diligūt Quarta spūal'
q̄ est inter animā ⁊ deū ⁊ ista ē dile-
ctio pulchra cui^o m̄r est xgo beata
maria q̄ d̄t Ecc̄i. xxiii. Ego m̄r pul-
chre dilectōnis. Ista autē dilectio
pulchra in quattuor consistit. Pri-
mo in diligēdo deū. Ista pulchrā
dilectōnē Augustin^o se reprehēdit
nō habuisse: dicens in libro ꝑfessio-
nñ. sero te amari pulchritudo tā an-

tiqua et tã noua sero te amauit. itus eras et ego foris. et in ista formosa que fecisti d' formis irrueram. me cū eras et tecū non eram. Secūdo p'sistit in diligendo et habendo sapientiam dei. Prouer. xxiij. Appone cor tuū ad doctrinā meā q̄ pulchra erit cū suaueris eā. Tercio consistit in amando et seruādo p'cepta et consilia dei. Prouerbio. iij. Uie eius uie pulchre et om̄s semite eius pacifice. Quarto consistit in puritate mentis et corpis et honestate cōuersationis. Sap. iij. D' q̄ pulchra ē casta generatio cū claritate.

Dolorem triplicē habuit beata uirgo Maria.

Dolorem triplicem in presenti uita habuit uirgo maria. Primo fuit qm̄ Herodes q̄rebat puerum ad interficiendum: et ex hoc in egyptum ipam fugere oportuit. et iste dolor causabatur ex tribus. Primo ex timore Herodis nescis ipm̄ puerū dum fugeret inueniret. Secundo ex labore itineris. quia puella tā tenera et delicata et q̄ de nouo a ptu surrexerat p̄ uias tā longas et asp'as ire debebat. Tercio ex p'ortio habitatiōis. qz scz cū ydolatrie eā hitare oportebat. ubi p̄ septē annos pegrina hitabat. Ex ista igitur dñi p'secutiōe sanctorū p'secutio designat. Hieron. A cunabulis ecclie nō defuit iniquitas p̄mens et iusticia patiens. Adhuc christus in cu-

nabilis erat et iā cogebatur fugere exulare. seuiciā hostis timere. Trib' sup Math. Cōsiderādū q̄ post stelle gliosum iudiciū christus magos in p'sidiā remittit: et ip̄e cū m̄re i egyptū fugit. ut discamus ab ip̄is uite p'icipijs ad tēptatiōes et insidias p̄parari scientes tribulationes maximas inseparabiles comites esse uirtutū. Nā statim ut ortus est Jesus in hūc mundū p̄tra eū tyrānus seuit. mater innoxia in regionē barbarorū fugatur. magi tanq̄ rei fugiunt. Sz misericors d's melius rebus q̄ dā et iocūda p̄mittit qd̄ certe in oibus sanctis facit quos nec tribulationes nec iocūditates p̄tinuas habere p̄mittit. iō aut̄ christus potius in egyptū q̄ in aliam regionē fugit ut ipam sanaret. Trib'. Recordatus dñs quāta mala fecit sup egyptum misit filiū suū ut eam sua medicina sanaret. Uñ Aug' in sermōe Moyses in egypto clauerat diem xp̄us adueniens clarissimā reddidit lucē fugit ut illuminaret. non fugit ut timeret. fugit nō formidie sed pietate. Nam occultatur infans in egypto ut regnet sancta maiestas i mundo. Secūsus dolor fuit qm̄ christus puer in tēplo remansit. Cui b'at' uirgo maria dixit. fili qd̄ fecisti nobis sic: ecce p̄ tuus et ego dolentes querebamus te. Ubi b'at' uirgo maria ponit titulū magni honoris et affectū magni doloris. magn' hōor notat i hoc q̄ filiū suū eū uocat. vñ Bern' sup missus fili inqt. qd̄ fecisti nobis

sic. Ecce marie privilegium. quis enim hoc audeat dicere angelorum. sufficit enim eis et pro magno habent quod cum spiritus sint ex condicione ex gratia facti sunt angeli id est nuncij dei. Maria vero deum maiestatis et angelorum dominum suum appellat filium: dicens. Fili quid fecisti nobis sic? Dolorum autem suum exprimit cum subdit. Ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te. Iste autem dolor causabatur ex triplici timore. Unus est secundum Origene. quod timebat ne iudeos tantamquam indignos reliquisset: et ad gentes predicando longe recessisset. Secundus erat secundum eundem quod timebat ne ad celum ascendisset et ad patrem qui eum misit redisset. et sic redemptionem nostram non fecisset. Tertius erat quod timebat ne in manus filiorum herodis devenisset. Unde dicit Glossa ibidem. Metuebat ne quod herodes in eius infantia patrare consueverat. tunciam impuericia positum inuenta oportunitate iterum faceret. Tertius dolor fuit tempore passionis. de quo dicit Symeon Lucæ secundo. Tuam ipsius animam præsabit gladius. Ubi dicit Ambrosius. Quauis multe tribulationes transfoderunt animam marie. Illa tamen hic specialiter designatur que materna transfixit viscera domino in cruce moriente. Tanquam si diceret Symeon maternis tuis visceribus gladio tribulationis transfuerberaberis. videbis in cruce pendentem quem angelo nunciante virgo concepisti. quem manente virginitate filium edidisti. Et subdit Ambrosius. Denique illo pendente

in cruce iudei prentes ut descenderet insultabant. apostoli fugientes de cruce illum posse descendere non credebant. que ut vidit Maria necesse fuit materna piaque viscera ex eiusdem passione gladio tribulationis transfigi. Sed ut videre possumus quantum in ea fuerit dolor: videamus quantum fuit amor. In christo namque triplex est substantia scilicet caro anima et deitas. In matre quoque caro. anima. et spiritus. Erat enim in matre ad filium triplex communitio. scilicet carnis ad carnem secundum naturam. anime ad animam secundum amicitiam. spiritus ad deitatem secundum gratiam. Dissecabatur igitur caro virginis: videns carnem christi tam crudeliter lacerari. Dissecabatur eius anima videns animam christi tam grauiter contristari. Dissecabatur eius spiritus videns deitatem christi tantam ignominiose tractari.

Domina celi et mundi est beata virgo Maria.

Domina celi et mundi dicitur beata virgo Maria. propter domineum et propter multitudinem subditorum et propter ius domineum aduersum. Primum igitur dicitur domina propter domineum. De cuius domineo ipsa dicitur Ecclesiæ xxiiij. Si riuus celi circumui sola et profundum abyssi penetravi: et in fluctibus maris ambulavi. In omni terra steti. et in omni populo et in omni gente prematum tenui. Ex quibus verbis habetur quod ipsa dominatur in celo: id est dicitur gubernatrix celi circumui sola. ipsa ei tantamquam domina celum circum

et vbi q̄ domineū accipit. Ul' d̄r gi
rū celi circuiuit: qz om̄es girat et cir
cuit: z eos ad intercedendū pro no
bis sollicitē inducit. Un̄ dicit sola qz
ip̄a orante om̄s orant. Ip̄a silente
om̄es silent. Un̄ Anselmus in orōe
Te d̄n̄a tacente vl' silente null' ora
bit nullus iuuabit. te adorante oēs
iuuabūt om̄s adorabunt. Sec̄do
d̄n̄atur in inferno. Un̄ subdit. z pro
fundū abyssi penetraui. nō em̄ tm̄
d̄n̄atur demōibus minoribus qui
sunt q̄si in superficie inferni. Non tm̄
mediocribus q̄ sunt quasi in medio
sed etiaz maximis qui sunt quasi in
profundo. z iō nō dt penetraui sup
ficie vl' mediū: sed profundū abyssi.

Tercio d̄n̄atur in purgatorio. et
iō d̄r et in fluctibus maris ambula
ui. Pena purgatorii d̄r fluctus q̄
est transitoria. z maris qz ē amara.
In illis fluctibus ip̄a ambulat. qz
meritis suis mltos ab illis penis li
berat. Quarto d̄n̄atur mūdo. iō
subdit. in om̄i terra steti: et in omni
populo z in om̄i gere p̄matū tenui.
In mūdo qd̄ sunt tria genera ho
minū. qd̄a sunt mali. qd̄a boni. qd̄a
tepidi. Ip̄a igr̄ d̄n̄atur malis eos
ad p̄n̄iaz reducēdo. D̄n̄atur bonis
eos in gra p̄seruādo. D̄n̄atur tepe
dis eos feruenter p̄ficere faciendo.
D̄n̄atur quidē malis scz hoib' tre
nis. iō d̄r in oī terra steti. inter pctō
res em̄ nō sedet nec iacet. sed stat ip
sos adiuuando z a malis retrahen
do. Dominatur etiam bonis. iō sub
dit in omni populo. Populus em̄

dicitur a polos qd̄ est ciuitas id est
ciuium vnitas z signat bonos qui
bus est vnitas voluntatū qui dicūt
cum propheta. Unam pecij a domi
no hanc requiram. In istis talib'
virgo p̄matum tenet cum eos in
gratia dei fouet. Dominatur in te
pidis ideo subdit in omni gente p̄
matum tenui. gentes dicuntur qua
si genitales quando homo ad fi
dem conuertitur. Christi. tunc spi
ritualiter generatur. Juxta illud
Corinth. iij. In christo iesu p̄ euan
gelium ego vos genui. Quidaz em̄
sunt qui tales sunt quales sunt geni
ti. quia in nullum bonum proficiūt
nullam v̄tutez apprehendunt. In
talibus ip̄a p̄matum tenet. quia
eos ad feruenter operandum pro
uocat z inducit. Secūdo dicitur
domia propter ius dominij acqui
situm. Acquirat enim quis domine
um alicuius rei aut ratione emptio
nis. aut ratiōe operationis. sicut ali
quis est dominus rei illius quam
opatus ē z quā inesse produxit. aut
rone electiōis sicut p̄lati acquirūt
ius rōne electiōis. Beata igr̄ v̄go
maria habuit ius dominādī in celo
et in terra. Primo ratione emp
tōis. qz cu' filij suus nos emerat et
redemit ad hanc redemptionē faci
endā ip̄a est mltipliciter opata. no
stre scz redemptionis misericordiaz mini
strādo. ip̄m suū filiū redēptorē no
strū nutriēdo. Secūdo rōe opatō
nis. qz ē m̄r d̄i q̄ cūcta inesse produ
xit z oīa q̄ sunt filij: sūt m̄ris. Tercō

ratione electionis. qz d̄s ab eterno eā elegit. P̄s. Elegit eā inhabitati onē sibi Tercio d̄z d̄na prop̄ mltitudinē subditoꝝ. ipsa em̄ h̄z suos et amicos. filios ⁊ inimicos. hui sūt de nouo p̄uersi. amici sunt fideles ⁊ deuoti ei⁹ filij sunt ī celo b̄ti. hostes eius sunt demones ⁊ d̄nati Istis quattuor generib⁹ subditoꝝ diuersimode d̄nat qd̄ innuit. Lan̄. vi. q̄ est ista q̄ progredit̄ q̄li auroꝝa consurgēs pulchra vt luna electa vt sol terribilis vt castroꝝ acies ordinata. Seruis em̄ id est nouis p̄uersis d̄natur tanq̄ auroꝝa. qz ab eis expellit tenebras culpe: ⁊ dat lumen gr̄e. Amicis id est fidelibus ⁊ deuotis d̄natur tanq̄ luna. qz dat eis lucez diuine sapie: ⁊ rosē celestis gr̄e Filij id est b̄tis d̄natur tanq̄ sol. qz replet eos clarissima dei uisione et feruētissimo d̄i amore. Inimicis id est demonibus d̄natur tāq̄ acies militū ordiata. qz eos terret eos expellit ⁊ in fugā cōuertit. De eius domineo p̄t expōi illd̄ qd̄ d̄z Ben̄. p̄mo D̄namī piscibus maris. id est demōibus q̄ sunt sp̄ in amaritudine pene. ⁊ volucris celi. id est angelis. ⁊ vniuersis aiantibus q̄ mouentur sup̄ terrā. id est hoibus P̄t de hoc etiā exponi illud qd̄ d̄z Ben̄. xxvij. Seruiet tibi tribus populi id est gentiles ad fidē p̄uersi. ⁊ adorent te tribus id est populus iudeorum. esto d̄ns fratru tuorum id est ch̄ristianoꝝ. ⁊ incuruetur añ te filij matris tue. id est oēs angeli qui

sunt filij ecclesie triumphantis que etiam est mater virginis Marie.

Quomodo beata virgo Maria dicitur domus dei

Domus di est b̄ta virgo Maria quā ipse d̄s fundauit. P̄s Homo natus est in ea: ⁊ ip̄e fundauit eā altissim⁹. fundatā edificauit. Prouer. ix. Sapia edificauit sibi domū edificatā inhabitauit. Ecc̄i. xxiiij. Qui creauit me requirit in tabernaculo meo. P̄t at̄ domus p̄siderari prout ē in fieri: ⁊ tūc tria regrūt. De qb⁹ sic d̄t Ambro. in exameron Bonus artifex p̄mo fundamētū ponit. fundamēto posito edificatōnis mēbra distinguit. adiungit ornatū Ista tria celestis artifex circa domū suam seruauit. Primo em̄ ip̄az fundauit. P̄s. Fundamenta eius in montibus sanctis. p̄ montes sanctos altitudo trinitatis intelligitur Ipsa enim fuit fundata super altitudinem potentie patris qui eaz in bono confirmauit. super altitudinē sapientie filij qui eam omni sapientia illustrauit. et super altitudinem gratie spiritus sancti qui eā in gratia stabiliiuit. Nō em̄ de facili cadit tū qz corpus habet luteū. tū qz fundamentum habet terrenū. tū quia corpus habet cinerium. De duob⁹ primis Job. iij. Qui habitant domos luteas. id est terrenum. habēt fundamentum. Homo quidem habet domum luteam. id est corpus.

qđ est domus aīme qđ de luto est formatū. Habet etiā fundamentū terrenū qñ spem suā ponit sup mūdum. talis em̄ sicut dī Matth. vij. Edificauit domū sibi sup arenā De tercio dī Sap. xv. Cinis est cor ei⁹ et luto vilior vita illi⁹. qz pze nimio ardoze concupiscētie z auaricie cor eius in cinerē est redactū. Nō ē ergo miruz si terrena domus hominis cito cadit. qz habet corp⁹ luteū. fundamentū terrenū. z cor cinerū. Domus at̄ btē marie virginis nūq̄ cadere potuit. ex eo qđ hūit corp⁹ cōsolidatū. animū deificatū. z pro fundamento hūit deū. Primo quidez corpus solidatum habuit quāuis em̄ corpus suū fuit luteū. tamen in fornace diuini amoris sic cōcrematum z solidatū fuit: qđ ibi nihil de carnalitate remansit Ecclī. xxxviij. Vapor illius exurit carnes ei⁹ Ysa. primo. Excoquā ad purū scoziā tuam. Hieronym⁹ in smōe de assumptione. Puto qđ quicqđ cordis est quicqđ mentis quicqđ virtutis hūane si totū adhibeas nō sufficeret vt cogitare valeas quanto virgo beata maria indefinenter cremabat ardoze pij amoris. Secūdo habuit animū celestem z deificatū. quia eius animus totus erat in dei amore conuersus. Hieronymus vbi supra. totā eam repleuerat spiritus sancti gratia: totam eam incanduerat diuinus amor. ita vt in ea nichil esset quod mundanus violaret affectus. sed ardoz continuus z ebrie-

tas perfusi amoris. Tercio pro fundamento habuit deū. Unde dicitur Canticoz. viij. Innixa super dilectum suum: z ideo innixa fuit supra montem. Ps. Qui confidūt in domino sicut mons. Super fortissimā terram solidata erat siue fundata Proverbio. xvij. Turris fortissima nomen domini ad ipam confugiet iustus z saluabitur supra firmā petram Mathei vij. Fundata em̄ erat supra firmā petram. Non fuit ergo mirum si eius domus cadere nō potuit que sic fundata erat super altitudinem potentie patris. sapientie filij. z gratie spiritus sancti. que sic habuit consolidatum corpus. animū deificatū. z pro fundamento habuit deum. Secūdo celestis artifex postqđ stabile fundamentū posuit. edificium pulchrum erexit. scz ex auro et argento et lapidibus preciosis. Juxta illd. j. Loz. iij. Si quis autē supedificat supra fundamentū hoc aurū argentū lapides preciosos. per argētū intelligitur eius corpus lucidū atq; yagineū. De cuius claritate dī Sap. iij. D qđ pulchra ē casta generatio cū claritate. pauz intelligitur ei⁹ aīm⁹ aure⁹. i. deificatus. z quodāmō in aurū. id est in amorē puerfus. Hiero. Totā eā incanduerat diuinus amor. p lapides preciosos intelligūtur ei⁹ virtutes De qb⁹ dī Ecclī. xxiiij. In me omnis gratia vite et virtutis zc. Nec mirum si istud edificium fuit pulchrum Quia tota trinitas fuit eius

pulchritudinē operata. Nam spiritus sanctus fecit pulchrū eius mentem. Luce pmo. Spiritus sanctus superueniet in te. Hieronym⁹ vbi supra. Non immerito de libano venire iubetur. erat em̄ dealbata niue candidius spūs sancti muneribus ornata. Filius vero fecit pulchrum eius ventrem: cum enim ipse sit candor lucis eterne: et speculū sine macula. ideo totus eius ventrem splendidum fecit: quē nouez mēsis in habitauit. Ambrosius. Quid nobilius matre dei. quid splendidius ea quā splendor elegit paterne glorie. Pater pulchram fecit eius ventrē et mētem: quia vtrūq; sanctificauit. Ps. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. ideo dicitur Cant. iij. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te. Fuit em̄ pulchra cuius ventrem filius sic illustrauit. Fuit sine macula cuius ventrē spiritus sanctus sic purgauit. et fuit tota pulchra: cuius ventrē et mentē pater sic sanctificauit. Postquē celestis artifex taz stabile fundamentū posuit. tam pulchrum edificiu erexit. ipm edificium ornauit atq; depinxit. triplicem scz colorem ibi ponendo. scz colorem album puritatis. nigrum humilitatis. et rubeum charitatis. Lanticozū primo Nigra sum ecce color niger humilitatis Sed formosa. ecce color albus puritatis sicut pellis salemonis. ecce color rubeus charitatis. Dicit em̄ ibi glosa. De pellibus rubricatis fecit sibi ta

bernaculum Salomon. Pulchra ergo permixtio scilicet color albus niger. et rubeus. quia pulchra coniunctio est puritas cum humilitate et vtrāq; cum charitate.

Domus dei dicitur beata virgo Maria.

Domus non tantū consideratur quantum ad fieri vt supra dictū ē. sed etiaz ad quātū faciū eētunctria requiruntur vt dicit Augustinus in libro de trinitate. Bōa inquit domus paribus mēbris bene disposita ampla et lucida dz esse. Talis igitur domus fuit beata virgo Maria. Primo nāq; paribus mēbris fuit bene disposita. De dispositione autem membrorū istius domus dz Cant. iij. Columnas ei⁹ fecit argenteas reclinatoriū aureū et ascensuz purpureum media charitate strauit. Ex quibus verbis habetur qd christus in ipa domo fecit cenaculū ad vescendū. cubiculū ad requiescendū. et fecit triplex solarū ad spaciandū. Primo nāq; fecit ibi cenaculū ad vescendū cū dz. ferculū fecit sibi Salomon. Est at ferculuz vas escaz. quia portauit nobis panē celestē. Prover. xxxj. Facta est quasi nautis institoris delonge portans panē suū. fuit vas escarū. quia in ipsa se cibauit christus et totum gen⁹ humanū. Christus nāq; i ea se cibauit: dū d ipa carnē assūp sit hō in ipa se cibauit dum p vētris

fui fructū eternā facietatez inuenit

Secdo xps fec̄ in ea thalamū ad
gescendū. iō subdit̄ reclinatoriū au
reū. Aurū est pulchrū imputribile
et fulgidū. sic ei⁹ vterus fuit aure⁹.
qz fuit pulcher p̄ honestatē morū.
fuit incorruptibilis p̄ x̄ginitatē pri
uilegiū. z fuit fulgidus fulgore vir
tutuz. Sap. iiii. D̄ q̄ pulchra ecce
pulchritudo morz casta generatio.
ecce x̄ginitatis priuilegiū. cū clari
tate. ecce fulgor x̄tutum Tercio
Xps fec̄ i ista domo triplex solariū
ad spaciādū scz solariū inferi⁹ mu
niuit columnis argenteis. iō dt. co
lumnas eius fecit argenteas. Me
diū pauimentauit lapidibus p̄cios
ideo d̄z. media charitate constrauit
Supius x̄o ornauit p̄anis sericis
atqz purpureis. iō d̄z ascēsum pur
pureū. Ista at̄ tria solaria accipiū
tur penes ista tria solaria. de qbus
d̄z. i. ad Thessal. v. Ipe aut̄ d̄s san
ctificz vos p̄ oīa vt integer spiritus
vz z aīa et corpus sine querela fue
tur. Solariū igitur inferi⁹ isti⁹ do
mus x̄ginee fuit ei⁹ corp⁹. mediuz
fuit eius aīa. supi⁹ fuit ei⁹ spūs. Ei⁹
igit̄ corp⁹ qd̄ fuit solariū inferi⁹ fu
it columnis argenteis cōiunctū. de
qb⁹ columnis d̄z Prover. ix. Sa
piētia edificauit sibi domuz excidit
colūnas septē. Iste colūne septem
fuerūt septē dona spūs sancti: qui
bus ipsa fuit repleta. ita qz eius sen
sualitas nunq̄ fuit ad malū procli
nata: sed rationi sp̄ fuit cōsentanea.
Anima eius fuit solariū mediū que

fuit consecrata z pauimentata lapi
dibus p̄ciosis. id est virtutib⁹ di
uinis. ideo dicitur media charitate
constrauit quāuis em̄ fuit pauimē
tata omnibus lapidibus p̄ciosis.
id est virtutibus. tamē de sola cha
ritate fit mentio. ex eo qz om̄s x̄tu
tes in charitate radicanur. fuit ei⁹
pauimentata tribus virtutib⁹ theo
logicis: quasi tribus lapidibus p̄
ciosis Ecclesiastici. xxiij. Ego ma
ter pulchre dilectōnis: quo ad cha
ritatē. et agnitionis: quo ad fidem.
et sancte spei: quo ad spem. fuit etiā
pauimentata quattuoz virtutibus
polliticis. Ipsa em̄ vixit tpate. qd̄
notatur cum dixit. quoniā virū nō
cognosco. Prudenter quod notat̄
per hoc qd̄ dicitur. Logitabat qua
lis esset ista saluatio. Fortiter. quia
fuit turbata: sed non pturbata. Ju
ste. quod notatur cuz dicitur. Ecce
ancilla domini. humilitas enim est
pars iusticie Spiritus eius fuit so
larium superius quod fuit ornatū
pannis purpureis. ideo dicitur as
censum purpureum. Eius em̄ spiri
tus fuit purpureus: quia charitate
fuit inflammatus. siue quia dolore
filiū sui fuit vulneratus. siue qz pas
sione christi semper fuit asperius

Secdo ista dom⁹ fuit ampla. ha
buit em̄ amplum vterum ad deum
capiendum. Unde cantat ecclesia.
Quem celi capere non poterāt tuo
gremio cōtulisti. ideo ipsa vocatur
tēplū: q̄ si tenēs amplū. ps. Susce
pim⁹ d̄s mīam tuā i medio tēpli tui

Secundo habuit amplū affectū ad
cōpaciendū. omēs em̄ recipit intra
viscera sue pietat̄. Nā recipit ibi iu
stos suā grām largiēdo. ibi recipit
pctōres eis veniā ⁊ misericōdiam ipe
trādo. ibi recipit temptatos eos ab
insidijs diaboli protegēdo. ibi reci
pit morientes eoz aīas in suis ma
nibus suscipiēdo. propter ista q̄t
tuor̄ dicit ecclesia. Maria mī gratie
mī misericōdie. tu nos ab holte prote
ge in hora mortis suscipe. Tercō
habuit ampla merita ad subuenien
dū. om̄ib⁹ em̄ in suis necessitatib⁹
subuenit. Bern̄. sileat misericōdiam tuā
x̄go beata. si quis est qui te inuoca
tam in suis necessitatibus sibi sense
rit defuisse. Tercio ista dom⁹ fu
it lucida. de cuius luce dicit Lanf. vi.
Que est ista que progreditur qua
si auroza. surgens pulchra vt lūa.
electa vt sol. Tunc em̄ in domo ista
fulsit solis lux in auroza. qm̄ in ven
tre matris fuit sanctificata. qz tunc
omēs nubem pcti originalis spūs
sanctus ab ea fugauit. ⁊ iō tota cla
ra refulsit. ij. Regū. xliij Lux auro
re oriente sole mane absqz nubib⁹
rutilat Secūdo fulsit lux lune quā
do fuit dei filio imp̄gnata. sicut em̄
lux solis lunari corpore se iūgit. sic
tota dīnitas in eius v̄to humanā si
bi carnē vniuit. Tercio fulsit i ea
lux solis. qm̄ scz in corpe ⁊ aīma fu
it glorificata. tūc enim tota refulsit
qm̄ omēs penalitates ab ea fuerunt
ablate et gloria immortalitatis in
duta.

Quomodo beata virgo Maria
gerit similitudinē Eboris.

Bur habet candorem rubedi
nē. frigiditatem. ⁊ soliditatem
Candor significat Marie puritatē
et x̄ginitatē. iō dicit Lanf. v. Uenter
eius eburneus distinctis zaphiris
Ebur vt dictū est hz candorem. za
phirus hz colorē celestē. p qd̄ da
tur intelligi. q̄ eius puritas fuit cā
didior q̄ humana. et fuit celestior
q̄ āgelica. Bern̄. in s̄mōe de assup
tōe. Si diligēter attēdas in maria
singulas x̄tutes inuenias singula
res q̄ videntur esse cōmunes. Que
em̄ vel angelica puritas illi audeat
virginitati cōpari que digna fuit sa
crariū fieri spūs sc̄i ⁊ hitaculū filij
dei. Rubor signat eius charitatē q̄
in ipa nunq̄ extingui potuit. Lanf.
viiij. Aque multe nō potuerūt extin
guere charitatē q̄ diaboliū pcussit.
vulnerauit. ⁊ pforauit. Judith. ix.
Percussi eū labijs charitatis mee
q̄ ipam decorauit ⁊ ornatu Lanf. iij
Media caritate p̄strauit. Lanf. ij.
Ordinauit in me charitatē. De ei⁹
charitate dicit Bernard. Ip̄a est mu
lier amicta solē q̄ velut altez solē in
duit. qz sicut ille sup bonos ⁊ malos
indr̄nter oritur. sic ipa quoqz p̄teri
ta merita nō discutit. sed oib⁹ exora
bilē et clementissimā se exponit. om
niū necessitates amplissimo misere
tur affectu. Frigiditas eboris fecit
ei⁹ refrigeratōez et extinctionē fo
mitis. Un̄ dixit angel⁹. Spiritus

sanctus supueniet. Aug⁹ in sermōe
de Annūciatiōe. Spūs sc̄tūs sup-
ueniet in te. ita vt nec estū patiaris
libidinis ⁊ m̄r sis creatoris. Et sub-
dit. Idcirco eā virtus dei obūbrat
ne portās deū fragilitas humana
succūbat: est⁹ q̄ n̄ri corpis nelciat.
Soliditas h̄cat ⁊ stātia iue ⁊ tuū q̄
tāta fuit q̄ tpe passionis ceteri apli
fuerūt ⁊ fracti. ipa ⁊ osolida ⁊ firma
pmāsit. iij. Regum. x. Fecit sibi salo-
mon thronū de eboze grandē. Ip-
sa quidē fuit thron⁹ dī qz d̄s in ipsa
requieuit. et fuit de eboze: qz solida
et firma pmāsit. ⁊ fuit grandis: qz
eius dignitas omnē angelicam di-
gnitatē transcēdit. Ambros. sup lu-
cā. Maria fugientibus aplis ante
crucē stabat: ⁊ pijs oculis vulnera
christi spectabat. spectabat non tm̄
filij mortē: sed mundi salutē.

Quo beata ⁊ go Maria gerit si-
militudinez elephantis.

Lephas s̄m Arist. habz plu-
ra cōmēdabilia. Est eni inter
cetera aīalia magis obediens. ma-
iori sensu vigenz. domesticabilis et
felle carēs. Est eni inimicus draco-
nis. prop̄ ista pōt ⁊ go Maria ele-
phanti cōpari. Pr̄io nāqz elephas
est ml̄tū obediēs. qz liberatori suo
semp obedit. Dicitur enī q̄ qñ capi-
tur: grauissime a venatore ⁊ berat.
Et accedēs ille qui vult ipm emere:
fingit seipm velle liberare. ⁊ sic ele-
phas illū semp diligit ⁊ ei semp obe-

dit. Ista obedientia excellēter fu-
it in btā virgine maria. que non tm̄
obediuit suo supiori. i. deo qñ dixit.
ecce ancilla dñi ⁊ c̄. sed etiā suo infe-
riori. i. elizabeth: apud quā tribus
mensibus stetit: ⁊ sibi in partu serui-
uit. Obediuit etiā suo equali. id est
ioseph: qui nūq̄ sponzus suus erat.
Nam secuta ē eū pregnans in beth-
leem proficiscentē. secuta est eū de
egypto reuertentem. Sc̄do ele-
phas sensu ⁊ intellectu multū viger
Cū ad nutū magistrisui regez ado-
rat. aquā de fluuio vel de situla hau-
rit: ⁊ circūstantes aspgit. Btā autē
⁊ go maria sup om̄s hoies et ange-
los sensu ⁊ intellectu vigit. qz dei
profunda mysteria ceteris ampli⁹
cognouit. Bern̄. supmissus est. Vir-
tus inquit altissimi obūbrabit tibi.
quis enī excepta fortassis illa que
hec sola expiri meruit intellectu ca-
pere possit qualiter ille splendor in-
accessibilis virgineis visceribus se
infuderit. Nāqz sola p se trinitas in-
sola ⁊ cū sola ⁊ gine voluit opari si-
bi datū est nosce cui soli datū ē expi-
ri. Tercio elephas est valde do-
mesticabilis. qz de facili domestica-
tur. ⁊ cū homibus pacifice cōmora-
tur. Sic btā ⁊ go maria fuit valde
domestica p cōformitatē mox. Nō
enī fuit perzona singularis: sed cōis.
Nā voluit cōuenire cū virginibus
ideo virginitatē vouit. Voluit cōue-
nire cū iugatis. ideo in matrimo-
niū consensit. Voluit cōuenire cum
viduis. ideo post mortem ioseph vi-

duis. ideo post mortē ioseph vidua
lem vitā seruauit fuit etiā psona cō
munis. qz placere studuit deo āgel
et hoīb⁹. Bern. i. quodā fmōe. Bñ
maria d^r grā plena. qz deo. angel.
et hoibus grata Deo p hūilitatem.
angelis p hūilitatē. et homibus per
fecunditatē Quarto elephas fel
le caret: et iō naturaliter ē benign⁹.
accidētaliter autē efficitur seuerus.
scz aut qñ ad pzelium excitatur. aut
qñ nimis prouocatur. Sic btā vir
go maria non habet fel alicui⁹ indi
gnationis vl iracundie. sed tota est
dulcis et suavis. Cñ cantat ecclesia.
Speciosa facta es et suavis in deli
cijs tuis sancta dei genitrix. Bern.
supmissus ē. quid hūana fragilitas
trepidat accedere ad mariā nihil in
ea austerū vl terribile: sed tota sua
uis est. efficitur tñ seuera demōib⁹
qz ptra eos pro nobis pliat Cñ d^r
Lant. vi. Terribilis vt castrorum
acies ordinata. Efficit etiā seuera i
iudicio pctōribus. qui deū suis ma
lis opibus prouocauerunt. qz eos
vlterius non liberabit: nec pro eis
rogabit. Ideo ipsa assimilatur apī
que naturaliter mellificat. accidēta
liter pungit qñ scz prouocat. Sic
naturaliter officiu hūmānū ē hūc dul
cedinē miscēdie. accidētaliter tñ in iu
dicio ptra malos hēbit seueritatez
iusticie. Tercio elephas pugnat
cū dracone: et duobus mōis ipsum
vincit. Dno eius caput pterendo.
et tūc draco terribiliter plāgit. Ju
xta illud Michee. i. faciā plāctuz

velut draconū Scdo aquā in eius
faciē prouiciendo Nā in flumine se
prouicit. et qñ draconē ad se venire
videt. aquā cū rostro in faciez eius
prouicit: et sic eū execat et a se repel
lit. Eodē mō btā hūgo maria diabo
lū vicit. Primo qz p suā hūilitatem
caput diaboli. i. eius supbiā pteruit
Bern. iij. Ipsa pteret caput tuum.
Abacuck. iij. Percussisti caput de
domo impij. sicut enī diabolus eua
vicit p supbiā. sic a maria victus est
p hūilitatē veraz. Bern. Eua p sup
biā dei creatura se esse nō plderās
parificari deo voluit. Maria vero
hūilis factori suo se subdēs ancillā
se noiauit. Jōqz illa ē abiecta: ista
vero electa. Scdo diabolū vicit ip
sū quodāmō excecādo: et i faciē suā
aquā prouiciendo. Diabolus quidē
obseruabat si aliqñ aliqua hūgo cō
cipet. vt sic mysteriū incarnationis
scire posset. Sed hūgo ipm excecā
uit: et in faciē suā aquā proiecit. qñ
scz virū habere voluit. qz tūc sibi il
lud mysteriū occultauit Bern. Jō
brā virgo maria despōsatur. qz per
hoc a cantibus sanctū absconditur et
a secretis celestibus hostis excludi
tur. Ambros. Jō ds zelauit sue na
tiuitatis sacramentū. qz si princeps
huius mūdi cognouisset: nñqz pro
salute nra christum crucifigi procu
rasset.

Qualiter beata hūgo maria fuit
electa et plecta.

Lecta et plecta a dō fuit bea
ta hūgo Maria. Juxta illud.

Elegit eam deus et preelegit eam. Fuit enim electa ut esset mater dei, fuit etiam prelecta ut esset sponsa christi habitans in tabernaculo dei ut sit regina mundi et domina celi. Primum igitur fuit electa ut esset mater dei. Sunt autem quatuor secundum Bernardum propter quod mater dei fieri promeruit. Unum ex parte nostre scilicet magna congruitas. Unum dicitur in similitudine de assumptione. Prudētissimus artifex deus genus humanum quassatum non contempsit: sed utilius animo refecit. ut nobis videlicet nouum adam ex veteri formaret. et etiam in maria transfunderet. Et quidem cum omnis sufficientia nostra ex deo est potuit deus christus per se sufficere. sed non erat bonum homini esse solum congruum magis erat ut utroque reparatio nostre sexus adesset quorum corruptioni neuter defuisset.

Secundum est ex parte dei eius scilicet magna benignitas. Videbat enim deus quod homo non auderet propter suam nimiam excellentiam ad ipsum accedere. et ideo voluit matrem esse mediam ad quam homo securus accedat. Unum subdit Bernardum. Non verentur homines maiestatem diuinam. Quid enim humana fragilitas trepidat accedere ad mariam. nihil austerum in ea est. nihil terribile: sed tota suavis est. Tercium ex parte virginis scilicet eius virginitas. Quartum ex parte eiusdem scilicet eius humilitas. De his duobus sic dicit Bernardum. supmissus est proinde factor hominum ut homo fieret nasciturus de homine. tales sibi debuit matrem eligere quoniam potius condere quale et se docere sciebat: et si-

bi placitura esse nouerat. Voluit igitur esse virginem. de qua immaculata immaculatus procederet omnem maculas purgaturus. Voluit et humilem. de qua mitis et humilis corde prodiret. Narum in se futurum hominibus exemplum saluberrimum ostensurus. Secundo fuit prelecta. id est pro omnibus aliis electa. ut esset sponsa christi. Dominus enim pater filio suo ipsam in sponsam accepit. et gabrieli desponsandam commisit. Unum dicit Augustinus in similitudine de annuntiatione. Dum maria tacita fide proposita castitatis virginis cultu celat: dum purpureus vultus candorem mentis exsuperat. placuit ipsa deo forma mentis et corporis decora vestitu. Venitur ergo Maria de celestibus regnis. rex ipse intellato micans solio mandata dirigit. Concionante itaque deo mirantur sedes stupent throni ac diuinus silet exercitus. Uade inquit gabriel et ethereas sedes rube: et pluuium nostrum virginis defer marie. Huic unicum meum. imo alterum me donare volo. ut sit illa mater cuius ego sum pater. Locuenerunt ergo sponsi circa sponas suas quibus requirere. que sunt singularitas amoris. pulchritudo corporis. nobilitas generis. morum honestas. et proles fecunditas. Ista quinque fuerunt in ista sponsa. singularitas amoris. ut nullum diligat nisi sponsum. immo etiam amorem sponsi proponat amori paterno. ideo dicit. Audi filia et vide et inclina aurem tuam: et obliuiscere populum tuum et domum patris tui. Ubi dicit Bernardum. Audiuit et credi-

dit. vidit et intelligit. auremque suam inclinavit ad obediendum nec populū suū augere proliis successioni nec domū patris sui curavit heredē relinq̄re sed quicquid honoris qcqd de paterna domo terrena h̄re potuisset quasi stercoza reputavit: vt christum lucrifaceret Scdm̄ est pulchritudo corporis v̄l potius mentis. ideo subditur. ⁊ cupiscet rex decorē tuū. Lan̄. iiii. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te. Ubi dicit Hugo de sancto victore. Quā pulchra es ⁊ suavis q̄scrutator rerū probat. quā inspector cordium laudat. diligit auctoz pulchritudinis cui testimoniū phibz magister veritatis. Terciū est nobilitas generis. parū aut̄ valet nobilitas carnis nisi sit nobilitas virtutis De qua ip̄a d̄t. Ecc̄l. xxiii. In me om̄is gr̄a vite ⁊ virtutis Quartū est mox honestas. iō subdit. circumamicta varietate. varietates sunt diuersi mores Nam mō habebat mores p̄tendētes magnā puritatē mō p̄tendentes magnā charitatem. Quintū ē proliis fecūditas Un̄ subditur. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. Sicut enī eua m̄r oīm morientū. sic beat̄a v̄go maria est m̄r oīm viuentiū. Aug⁹ in sm̄oe de Annūciatione. Erit maria sine marito mater: cuius ego suz sine coniugio p̄z Sic enī mūdo succurrere volo. vt iā nō dicat̄ m̄r viuentiū eua: s̄ maria. Tercio eā d̄s facit habitare in tabernaculo suo. vt sit d̄na ⁊ regi

na celi. Quelibet aut̄ regina p̄ ceteris p̄suevit in palacio regali tria habere. scz nobiliozē locū. ornatum. ⁊ famulatū. Ista tria h̄z ista regina celi. iō d̄t p̄pheta Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate. Dabet enī nobiliozē locū siue sitū. qz sedz a dextris tuis. Hoc signatū est. iij. Reguz. ij. vbi d̄t. Positus est thron⁹ matris regis que sedet a dextris ei⁹ Secundo h̄z nobiliozē ornatū. iō subditur. in vestitu deaurato. i. corpore glificato. De ornatu istius regie d̄t Apocal. xij. Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona duodecim stellaruz Tercio h̄z nobiliozē famulatur quia om̄s angeli ⁊ om̄es sancti sibi famulātur. iō subditur. circumdata varietate. Una varietas ē ordo angelorū et oīm spūum. Alia est ordo patriarcharū. alia est ordo p̄phetarū. alia est ordo ap̄torū. alia ē ordo martyrū. alia est ordo confessorum. alia est ordo virginū. om̄es ille varietates ip̄am circūdant. quia om̄s tanq̄z domicelli et domicelle sibi assistunt. eā venerātur ⁊ laudāt.

Qualiter beata virgo maria sit elemosinaria.

Elemosinaria dei est beata v̄go maria. Om̄s enī elemosinas ⁊ gr̄as quas d̄s de celo in terram mittit matri sue fiendas cōmissit. Bern̄. Quia dignus tu nō eras

cui daretur filius datus est Marie
vt p eā accipias quicqd habes In
tantū enī eā d's dilexit. vt nihil nos
habere voluerit. q' p eius man⁹ nō
trāsierit. Ipsa aut nō est auara: sed
grāz d'na. et dat liberaliter. dat sa-
pienter. et dat vtiliter. De liberalita-
te huius elemosinarie. d'r Prouer-
bioꝝ vl'. Manū suā apuit inopi. et
manus suas extēdit ad paupes cu-
ius liberalitas in his v'bis oñdit. et
q' manus suas aptas h'z. et q' eas
ad paupes extensas tenet. et q' eas
plenas elemosinis possidet. Nulla
laus esset m'lieri forti: si man⁹ aper-
tas teneret et versus pauperes extē-
deret si ipas vacuas haberet. Te-
net igitur manū aptā quia dat faci-
liter. tenet eā extēsz ad paupes q'z
dat coīter. habet eā elemosinis ple-
nā q'z dat habūdāter Scdo ista ele-
mosinaria dat sapienter nō tm̄ dat
oibus equaliter sed scdm maiorem
indigēciam pauperū et scdm exigē-
ciā meritoꝝ dat et distribuit dona
graciaꝝ. idco dicit ibidez. om̄s do-
mestici eius vestiti sunt duplicibus
Dic tāguuntur ancille et duo gene-
ra domesticoꝝ. ancille cibātur. do-
mesticorum quidē duplicibus ve-
stiūtur Quedā pda ditanf. Habet
ergo beata virgo maria quosdā fa-
mulos isti intelligūtur p ancillas q̄
cibātur. Habet quosdā sibi deuo-
tos isti itelligūtur p primos domes-
ticos qui duplicib⁹ vestiūtur. Ha-
bet quosdam virginitate p̄ditos et
intima dilcōne sibi coinūctos isti in

telligūtur per alios domesticos q^z
bus preda diniditur. p famulos ez-
go siue ancillas intelligūtur bōi lai-
ci qui p̄cepta d'i custodiūt. istis dat
cibaria: q'z cibo diuine gr̄e eos refi-
cit. p domesticos quos duplicib⁹
vestit intelligūtur religiosi et viri p
fecti et btē marie deuoti quos vestit
duplicibus. quia animaz vestit du-
plici virtute. et corpus candore in-
nocentie. p alios domesticos intel-
ligūtur illi qui sunt v'ginitate p̄diti
et sibi intima deuotōe p̄iūcti. Istis
dat p̄dam q'z cum magnis diuicijs
eos ditat. q'z mundū carnē et diabo-
lū in p̄dam eis douat dum de hosti-
bus victoriam eis prestat. Ista tri-
plex d'na tāgitur Prouerbio. viij
In vijs iusticie ambulo. istud spe-
ctat ad bonos laicos: qui precepta
di que sunt via eundi ad celū custo-
diūt. i medio scitaz iudicij. istd spe-
ctat ad religiosos q n̄ tm̄ incedunt
p viā mandatoꝝ: sed etiā p semitas
consilioꝝ vt ditem diligentes me et
thesauros eoz repleā. istud spectat
ad illos qui intima deuotione eam
diligūt et in se virginitate et sibi simi-
les faciunt. Noꝝum thesauros re-
plet quia ipsoꝝ memoria replet cō-
tinua recordatiōe beneficiorū dei.
Intelligentiā dei summi cognitiōe
et voluntatē magna dei dilectione.

Tercio ista elemosinaria dat vti-
liter. q'z ei⁹ elemosine sunt valde vti-
les. i. necessarie. iō ipa d'r Eccī. xliij
Ego m'r pulchre dilectionis et tioris
et agnitōis et sancte spei. Neces-
sarius

larie sunt quidē eius elemosine frigidis vt eos ad dei amorē inflāmēt iō dī. Ego mater pulchre dilectiōis Necessarie sunt presumptuosus: vt suo timore eos humiliet. iō subdit et timoris. Necessarie sunt ignaris vt sua sapientia eos illustrat. iō subdit. et agnitōis. Necessarie sunt pusillanimis. vt ad spem venie eos reuocet. iō subdit. et sancte spei.

De pulchritudine spiritali et in
trinseca bē marie &ginis.

Acies beate marie nō tm̄ cor
poralis: sed maxime spūal. scz
anime intantū fuit pulchra. q̄ ipse
deus eam videre desiderabat. Lan
ticoz. ij. Ostende mihi faciā tuā: so
net vox in auribus meis. Vox eniz
tua dulcis et facies decora. Dic aut
Aug⁹ in libro de trinitate. Bona fa
cies est dimēsa. pariliē. affecta hila
riter. et colorata luculēter. Tūc igiē
facies aime est pariter dimensa. qm̄
mēbra id est &rtutes ipi⁹ aime sunt
debito modo proporcionate. quan
do scz magnitudine fidei respondit
magnitudo spei et magnitudini spei
rñdit magnitudo amoris et magni
tudini amoris rñdit magnitudo o
peris. Nā sicut Grego. ait. Quātū
hō credit tm̄ sperat. et q̄ntuz sperat
tm̄ diligit. et quātū diligit: tm̄ opat
Ista dimensionē et proportionem
habuit bēa &go maria. Juxta illd
Eccli. xxiii. Ego m̄ pulchre dilecti

onis et timoris et agnitionis et san
cte spei. Ipsa enī habuit magnā fi
dem p̄ quā deū veraciter cognouit
iō dīc. ego m̄ agnitōis. Hūit ma
gnā spem. qz in deū et de deo vehe
mēter sperauit. iō subditur. et sancte
spei. Habuit magnū amorē p̄ quez
deū feruēter dilexit. iō dī mater pl̄
chre dilectōis Habuit magna opa
qbus sollicite opata fuit. iō dī m̄ ti
moris. timor enī filialis boiem solli
citat ad bñ opādū Ecclesiastes. vij.
Qui timet deū faciet bona et nichil
negligit. sed plus sollicitat. i. sollicite
opatur. Ut ista dimensio pōt esse q̄
duplex. q̄ circa eius materiā inue
nitur. De qua dī Bern. Quis o bñ
dicta tue misericōdie longitudinē latitu
dinē sublimitatē et profundū inue
stigare possit. Longitudo enī ei⁹ vs
qz ad nouissimū diē subuēit vniuer
sis. Latitudo eius replet o: bez ter
rarū. Sublimitas eius ciuitatē sup
ne hierlm̄ ruinas istaurauit. Pro
funditas quoqz in tenebris sedenti
bus redēptionē obtinuit. Scdo
facies ei⁹ fuit affecta hilariter. Si
enī cor gaudēs exhilaret faciem. vt
dī Prover. xv. Māifestū ē qz cor
eius semp gaudio plenū erat: et ei⁹
faciē exhilarabat. Pōt enī dici ipa
qz de filio dī Ysa. xliij. Nō clamabit
scz murmurado. nec audiet vox ei⁹
foris scz maledicēdo. Nō erat tristis
scz in corde: nec turbulēta in facie.
ipa enī semp fuit leta. In annūcia
tione Lu. j. Exultauit spiritus me
us in dō salutaris meo. In pcuritio

ne enī gaudebat de tali prole. de cō
 seruato pudore. de eo q̄ pariebat si
 ne dolore. ⁊ de angelica iubilatiōe.
 Juxta illd̄. Dū paris ⁊ gaudes cā
 tant celi agmina laudes. Fuit leta ī
 ch̄risti resurrectione. quāuis enī in
 passiōe multū doluerit. tñ postmo
 dū in resurrectione multū gauisa fu
 it. q̄ sicut d̄ Thobie. iij. Post tem
 pestatē tranquillū facis. ⁊ post la
 ch̄zymationē ⁊ fletū exultationē in
 fundis. Fuit leta in ch̄risti ascēsiōe.
 Un̄ d̄ Luce vi. q̄ ascēdēte ch̄risto
 in celū ip̄i adorātes regressi sunt in
 hierl̄m cū gaudio magno. Qui au
 tē sunt isti qui gaudio magno sūt re
 uersi determiat Act. j. Tuuc reuer
 si sunt in hierosolymā ⁊c. Et ascēde
 rūt ⁊c. vbi manebat petrus ⁊ iohā
 nes ⁊ infra cū mulieribus ⁊ maria
 m̄fe iesu. Fuit leta in sui p̄ius assūp
 tione. q̄ tota festina fuit assumpta.
 Un̄ cātat ecclia. Sic dies h̄ni cir
 cūdabant eā flores rosaz ⁊ lilia cō
 uallū. Fuit etiaz tūc leta tota curia
 celesti. Un̄ Bern. in sermōe d̄ assūp
 tiōe. Si puuli nec dū nati aīma liq̄
 facta est vt maria locuta ē putam̄
 q̄ nā illa celestium fuerat exultatio
 cū ⁊ vocē ei⁹ audire ⁊ faciē eius vi
 dere ⁊ br̄a eius p̄ntia frui meruerit.

Tercio eius facies fuit luculēter
 decorata. Cōsueuerunt autē filij pa
 rentibus in facie assimilari. ⁊ iō ve
 risimile est q̄ colozem quem filius
 habuit traxit a matre. De colozē au
 tem dicitur Canticozū quinto. Di
 lectus meus candidus ⁊ rubicun

⁊c. electus ex milibus. Ipsa igitur
 fuit candida propter puritatem
 fuit rubicūda propter seruentem
 charitatem. ⁊ fuit electa ex milibus
 propter singularem et inauditā hu
 militatem. Canticozū primo. Ni
 gra sum sed formosa filie hierusalē
 sicut pelles salemonis que erāt ru
 bricate. Ipsa igitur fuit nigra rati
 one humilitatis. fuit formosa ratio
 ne puritatis. ⁊ fuit rubricata ratio
 ne charitatis.

Qualiter famosa fuit bea
 ta virgo Maria.

Amosa fuit beata virgo Ma
 ria angelis deo ⁊ hominibus
 Angelis propter virginitatē. Deo
 propter humilitatem. hominibus
 propter fecunditatem. Judith. xv.
 Tu gloria mea hierusalem id est di
 in quo est visio pacis propter hūili
 tatem quaz habuisti. Tu leticia isrl̄
 id est angelozum qui semper deum
 vident propter virginitatem quaz
 seruasti. Tu honorificentia populi
 nostri propter fecunditatem quam
 protulisti et sequitur. et quia fecisti
 viriliter deum per tuam humilita
 tem ad terram trahendo. Et con
 fortatum est cor tuum per tuam fe
 cunditatem nostram salutez operā
 do. eo q̄ castitatē amaueris. te per
 virginitatem angelis sociando. Ul
 pōt dici q̄ aliquis dicitur famosus
 q̄tuoz d̄ causis. p̄mo propt̄ magnā

sapiētā sicut salomon. iij. Regū. x.
Regina saba de oriente venit audi-
re sapiam salemonis. Scdo prop̄
magnā potētā. Gen. vi. Gigātes
erāt sup terrā istisūt potētes a sclo
viri famosi Tercio propter magnā
sanctitatem. Judith. viij. Nec erat
om̄ib⁹ famosissima: qz timebat deū
valde. Quarto prop̄ magnā pul-
chritudinē. Nelter. ij. Erat best fa-
mosa valde et incredibili pulchritu-
dine oim oculis admirabil videba-
tur. Ista quattuor btā vgo maria
habuit excellēter. et iō famosissima
fuit. Primo enī magnā sapiam ha-
buit. diuina enī sapia nouē mensib⁹
in ea hīt auit. iō totā ipa dei sapiētia
plenā dereliquit. iō apli ad ipaz tā
quā ad archā sapie recurrabant. et
ipam de om̄ibus dubijs interroga-
bāt. Vñ d̄t Beda. Om̄ia q̄ de dno
vel a dño dicta v̄l acta cognouerat
m̄r vgo diligētius corde retinebat
et sollicite cūcta mēorie cōmēdabat
vt cū tps p̄dicādi v̄l scribēdi incar-
natōis ei⁹ mysteria adueniret suffi-
cieter vniuersa prout essent gesta q̄
rentib⁹ explicare posset. Scdo
hūit magnā potētā Eccl̄i. xiiij. In
hierl̄m ptas mea. tā potēs enī fuit
q̄ diabolū p̄triuuit Gen. iij. Ipa cō-
teret caput tuū. tā potēs fuit q̄ celū
apuit q̄ deum ad frā traxit q̄ vicia
p̄fregit q̄ vtutes plātavit. Hiero-
nym⁹ in smōe. Nec ē q̄ celis dedit
gl̄iam. terris deū. fidē gētib⁹. sinez
vicijs. vite ordinē. morib⁹ discipli-
nam. Tercio habuit magnā san-

ctitatē. nā añ fuit sc̄tificata q̄ nata.
Bern. Est itaqz virgo regina veris
honoruz titulis cumulata q̄ procul
dubio sancta fuit añ q̄ nata. Et qm̄
sanctū idem est qd purū siue mūdū
Ipsa intm̄ sancta fuit q̄ eius puri-
tas fuit quidē ifra puritatē diuinā.
sed supra angelicā z humanā. An-
celm⁹ Decebat quippe vt vgo btā
ea puritate niteret qua sub deo ma-
ior nequid intelligi. Quarto ha-
buit magnā pulchritudinē. de cui⁹
pulchritudine dicitur in ps. Om-
nis gloria eius filie regis ab intus
in fimbrijs aureis circūdata varie-
tate. Sunt quidam qui non curāt
nisi de pulchritudine exteriori. ido
dicitur. Omnis gloria eius filie re-
gis ab intus. Alij sunt qui si aliqua
do habent pulchritudinem interio-
rem: tamen cito eam perdunt. Ip-
sa eam seruant vsqz in finem Ideo
dicitur in fimbrijs. fimbria em̄ est
finis vestis. Alij sunt qui et si dili-
gunt deum. tamē adhuc aliquo mo-
do inclinantur ad mundum vel ad
carnalia. Tales possunt dici deaur-
rati non aurei. Nam in re deaurata
est aurum z res alia p̄ter aurū
Sic z serui dei quāuis diligant de-
um. tamen adhuc omnino non ab-
strahuntur a mundo. Res autē au-
rea totum est aurum. Ideo beata
virgo maria non habuit fimbrias
deauratas: sed aureas. quia cor ei⁹
totum versum erat in aurum. id est
in amorē dīnū. Alij sunt q̄ s̄ p̄tenti
vna pl̄chritudinē. i. vna vtute. Btā

autē virgo maria habuit varietatē
omniū virtutū. ideo dicitur circūda
ta varietatibus.

Qualiter fidē beate Marie vir
ginis Elizabeth cōmendauit

Idem bē marie sancta eliza
beth cōmendauit: dicēs Luc. i.
Beata q̄ credidisti qm̄ pficiētur in
te ea q̄ dicta sunt tibi a dño. Eliza
beth v̄o fidei sue attribuit qd̄ deus
cōcipe meruit. Aug^o. De v̄bis dñi
v̄go nō libidine: sed fide p̄cepit. ve
nit in v̄ginē qui erat an̄ v̄ginē quā
elegerat creauit. et quā creauit: ele
git. Attulit v̄gini fecunditatē: et nō
abstulit integritatē. Idē in libro d̄
v̄gitate. Beatior fuit maria p̄cipiē
do fidē: q̄ p̄cipiendo carnē christi.
Nihil enī marie materna propinq
tas profuisset: nisi eū feliciter corde
qua carne gestasset. Notādñ autē qd̄
est fides viuā. p̄fecta. vera et firma.
Fides viuā ē q̄ est opib⁹ adornata
ñ enī nō haberet opa. nō esset viuā:
sed mortua. Jac. ij. Sicut corpus
sine spū mortuū ē. sic fides sine opi
bus mortua est. Istā fidē viuā nō
hñt mali xp̄iani. De qb⁹ d̄ ad Ty
tū. i. Cōfitemē se nosse deū factis au
tē negant. Fides p̄fecta est q̄ ē cha
ritati iuncta. qz ip̄a charitas est p̄fe
ctio omniū virtutū. ad Col. iij. Cha
ritas q̄ est vinculū p̄fectiōis. Gal.
v. Fides q̄ p̄ dilectionē opat̄ si enī
cū charitate nō hētur inutilis fides
esset. j. Cor. xij. Si habuero oēm

fidē. ita vt mōtes trāsserā. charita
tē at̄ si nō habuero: nihil sum. Istā
fidē nō hñt demōes. Jac. ij. Deo
nes credūt et p̄temiscūt. Illa at̄ ta
lis credētia nō est eis meritoria. qz
deū nō diligūt: s; odiūt. Ps. Sup
bia eoz qui te oderūt ascēdit semp.
Fides vera est q̄ p̄temnit mūdāna
et amat celestia quā nō hñt auari.
Aug^o. Qui verā fidē hñt de deo n̄
cupiūt in istis miserijs diuites fieri
Istā fidē verā habuit moyses. ad
Debre. xj. Fide moyses grādis ef
fect⁹ negauit se esse filiū filie phara
onis. Maiores diuitias estimans
thesauro egyptioz imp̄opiū xp̄i.
Ecce qz p̄ fidē desp̄iciebat terrena.
Asp̄iciebat enī in remunerationem
Ecce qz amabat celestia. Fides fir
ma est que non frangitur vel muta
tur p̄op̄ aliqua aduersa. De qua
dicitur Thobie sc̄do. Vitam illā ex
pectamus quam deus daturus est
illis. qui fidem suam nunq̄ mutāt
ab eo. Istam fidem non habent in
stabiles et inconstantes. De quib⁹
dicitur Luce viij. Ad tempus cre
dunt. et in tempore temptatōnis re
cedunt. Talem fidem s̄m hunc qua
druplicem gradum habuit b̄tā vir
go maria. Primo enī habuit fidez
viuam que erat operibus adorna
ta. Habuit quidem opera necessi
tatis et indigentie. Prouerbiorum
ultimo. Quesiuit lanam et linum. et
operata est consilio manū suarum
Ad litteram enī s̄m Hierony. Acu
et colo sibi et filio necia acquirebat

et sue indigentie subueniebat. Dñit
opa pietat̄ z miseric̄die. Ibidē manū
suā apuit inopi: z palmas suas extē
dit ad paupes. Habuit opa magna
nimitatis z p̄stantie. Idē. Accirit
fortitudie lūbos suos z roborauit
brachiū suū. Sec̄do habuit fidez
p̄fectā q̄ charitati p̄iūcta fuit. Ip̄a
enī p̄ nimio igne charitat̄ tota era t
liq̄facta. Cant. v. Aia mea liq̄facta
est. erat gladio amoris vulnerata.
Un̄ ip̄a dt. vulnerata charitate ego
suz. p̄ nimio amore z desiderio erat
languida effecta. Cant. v. Nūciate
dilecto qz amore languo. Ter-
cio habuit fidē verā p̄ quā desperit
om̄ia terrena. Ip̄a enī desperit de
lectabilia p̄ votū virginitatis qd̄ emi
sit diuicias p̄ paupertatem quā elegit
mūdanos honores p̄ humilitatem
cui totaliter se subiecit. Quarto
habuit fidē firmā qd̄ patet in passi
one chr̄isti. qz ceteris apl̄is a fide
cadentibus ip̄a in fide firma p̄man
sit. Nō enī cadere potuit quā pater
sanctificauit. Ps̄. Sanctificauit ta
bernaculū suū altissimus. quā inha
bitauit filius Eccl̄i. xxiii. Qui crea
uit me requieuit in tabernaclo meo
quā sp̄s sc̄tus p̄firmavit Lu. p̄mo
Sp̄s sc̄tus sup̄ueniet in te z sp̄tus
altissimi obūbrabit tibi. quā āgel⁹
custodiuit Judith. xiiij. Cuius dñs:
qz custodiuit me āgel⁹ ei⁹. Prop̄
istā q̄druplicē fidē d̄z Eccl̄i. xxvi. sic
sol oriēs m̄do ī altissimis dt. sic mu
lieris bōe sp̄s ī ornamētū domus
ei⁹ lucerna splendēs supra candelā

brū sc̄m̄. z sp̄s faciei sup̄ etatē sta
bilē columnē auree sup̄ bases argē
teas z pedes firmi sup̄ plantas sta
bilis mulieris fundamta eterna su
pra petrā solidā z mādata in corde
mulieris sc̄tē. Ex quibus sp̄bis hēt
q̄ brā sp̄go maria assimilāt q̄tuor
rebus. scz soli. colūne auree. lucer
ne sup̄ cādelabrū posite: z domui su
per petrā edificate. Nā inq̄ntū ip̄a
habuit fidē vinā q̄ bōis opib⁹ erat
ornata assimilatur soli. Sic enī sol
h̄z illuminare calefacere z fructus
terre producere. sic ip̄a quosdā illu
minabat ad dei cognitionē. Alios ī
flāmbat ad dei amorē. Alios pro
ducere faciebat fruct⁹ p̄ bonā opa
tionē: inquantū habuit fidē p̄fectā
q̄ charitati erat p̄iūcta Assimilatur
columnē auree super bases argen
teas. quia secum habebat om̄s vir
tutes lucidas. inquantum habuit fi
dem verā que facit contemnere ter
rena z amare celestia. Assimilatur
lucerne super sanctū candelabrum
posite. Lucerna igitur est fides lu
cida. Cādelabrū sc̄m̄ ē ip̄m celū tūc
iḡr lucerna sup̄ sc̄m̄ cādelabz p̄oīē
qñ fides t̄rena deserit et ad celestia
subleuatur. inquantū habuit fidez
firmā que fortis est inter aduersa.
assimilatur domui sup̄ solidā petrā
edificate. iuxta illud qd̄ d̄z Matth.
vij. Om̄is qui audit sp̄ba mea z fa
ciet ea: assimilatur viro sapienti qui
edificauit sibi domum suam super
petram et descendit pluuia. id est
aliqua tribulatio de celo immit

sa. et venerūt flumina. i. aliqua pfe-
curio a terrenis hoībus illata. et fla-
uerūt vēti. i. aliqua tēptatō a diabo-
lo inflicta. z irruerūt in domū illaz
et nō cecidit. Fūdāta enī erat supra
firmā petrā. In passiōe at̄ xpi qui-
dā nō habuerūt fidez nec cōpassio-
nem sicut iudei infideles christo in-
sultātes Quidā habuerūt cōpassio-
nē: sed nō fidē sicut apli a fide cadē-
tes Quidam fidē siue cognitionem
sed non p̄passionē: vt angeli q̄ sunt
impassibiles. Sola at̄ btā v̄go mā-
ria tūc habuit. et cōpassionē inīmā
et fidem verā z firmā et perfectam
et viuam.

Qualiter filius beate Marie v̄-
ginis fuit Christus.

Filius btē marie fuit christus
qui etiā est filius dei. et iō btā
v̄go maria vnū z eundē filiū habz
cū deo. Notādū autē q̄ ē triplex
filiatio. scz naturalis. legalis. z spi-
ritualis. Filiatio naturalis est qua
quis efficitur filius per carnale ge-
nerationē. Filiatio legalis est q̄ fit
p̄ impialē adoptionē. Filiatio spūa-
lis est q̄ fit p̄ spūales baptismi rege-
nerationē. Et fm̄ hac triplicē rege-
nerationē btā v̄go maria hūit tres
filios. Primus fuit christus quez
p̄ naturalem generationem habuit
quia cum de suis visceribus gene-
rauit. Gal. iiii. Misit deus filiū su-
um factum ex muliere: z factus sub
lege. ad Rhom. i. Qui factus est ei
ex semine dauid fm̄ carnez. Ex hoc

eniz habetur q̄ beata virgo maria
ex progenie dauid duxit originem.
Si enim christus fm̄ carnem ex se-
mine dauid: et in carne christi non
fuit nisi semen virginis Manifestū
est ipsam ex semine dauid descēdis-
se. Non solū hoc ostenditur ex apo-
stolica auctoritate: sed etiaz ex testi-
ficatione ecclesie que errare nō po-
test. Ait enī. Natiuitas gloriose viz-
ginis marie ex semine abrahe orta
de tribu iuda ex clara stirpe dauid
Hoc ostenditur etiā ex voce ipius
dauid prophete ipam exorans vt
gabriel assentiat z dicētis Audi fi-
lia z vide et inclina aurē tuā O sten-
ditur etiaz hoc ex moſayca lege fm̄
quā omnes mulieres nubere debe-
bant hominibus tribus sue Istud
autē intelligitur quādo mulier fra-
trem aliquē non habebat: tunc enī
nubere nō poterat nisi hominibus
tribus sue. Quia igr̄ btā v̄go maria
frēs nō hēbat iā alicui de tribusua
eā nubere oportebat z iō cū ioseph
de tribu dauid fuerit ipsam silit de
eadē tribu fuisse: manifestū ē Quia
igr̄ btā virgo maria fuit m̄ xpi. et
christus filius eius. iō ex tali m̄ni-
tate tria sequūt Primo qz sup̄ ipm
h3 materne auctoritatis impiū. Cū
d̄z Luc. ij. q̄ erat subditus illis Cū
Aug^o. Hoc singularit̄ illa feia ha-
buit. vt sibi haberet nascēdi hūani-
tate subditū. quē n̄ solū hūana: ve z
etiā āgelica natura venerat. et ado-
rat altissimū. Secdo. qz h3 sup̄ nos
materne p̄passiōis affectū. vñ sepe

debemus sibi dicere. Mōstra te eē
matrē. Bern. Quātum viscera illa
fētus pietatis affecit in quibus no-
uē mēsis pietatis requieuit. Nā
et ante mentē quā ventrē repleuit.
et cū ex vtero processit ab aīo nō re-
cessit. Tercio qz debuit sublima-
ri. Cū Damascenus. Decuit matrē
a filio sublimari vt ad ipm ascende-
ret sicut ad ipam descēderat. vt que
in ptu fuauerat integritatē: p^o mor-
tē nō inciderit in corruptionē. Se-
cūdus filius fuit iohānes euāgeliz-
sta. qui fuit fili^o ei^o p^o impialē adop-
tionē. Impator enī celestis ī tribu-
nali crucis existens publico edicto
iohānem mīri sue addicauit: dicēs.
mulier ecce filius tuus. Ex ista autē
tali adoptioe tria priuilegia iohan-
nes hīc promeruit. Primū ē. qz fa-
cius gabrieli archāgelo soci^o. Pe-
trus damascenus. Iohānes archā-
gelo gabrieli ad custodiā mīris dei
locius est datus. 7 vt ille integrā
7 ginē inuisibilit^o custodiret. 7 iste fo-
rinsicus fragilitati feīe obediētie
sue misteriu3 exhiberet. Scdm qz
fact^o ē vbo dei magis intim^o Idē
quāto iohānes familiarior cū mīre
vbi puerfaī. tāto vicinior vbo iue-
nitur. Tercū ē. qz factus ē qdā spe-
ciali p^orogatiua frater xpī adoptiu^o
Idē. Qm ab ipa vitate iohannes
marie dict^o est filius quadā spēali
grā frater ē saluatoris. Idē sic do-
minus dixit mīri. hic est filius tuus
Ita dixit discipulis. hoc est corp^o
meū. 7 tātus fuit in vbis illis esse

ctus. vt illico panis ille dñicū fieret
corpus. Ex quadā itaqz similitudie si
dicere audeamus. btūs iohānes nō
solū filij potitus ē noīe. sed prop^o il-
la vba dñica qdā matris necessi-
tatis sacramētū ap^o btāz 7 ginem
maria meruit obtinere. Tercius fi-
lius fuit iohānes baptista: qui fuit
eius filius p^o spūalē baptisū rege-
neratōez. ipa enī baptizauit eū. nō
baptisū flumis: sed baptisū fla-
minis. sic d^o Cris. Cū maria saluta-
uit elizabeth. ecce vt facta ē vox sa-
lutatois tue in auribus meis. exul-
tauit in gaudio infans in vtero meo
Ista at talis salutatio fuit spūs san-
cti repletio p^out āgelus p^odixit: di-
cens. Spū sc^o replebit^o adhuc ex
vtero mīris sue. p^o illā at mīris sue re-
pletōnē meruit a pctō originali mū-
dationē Sūgit ad vocē salutatois
marie puer spū sc^o est repletus. ex
tali repletōe a pctō originali mūda-
tus fuit. satis videt^o qz btē marie spi-
ritualis filius fuerit effect^o. qz p^o spi-
ritū sanctū p^o eā fuit baptizatus Ex
his patz qz iohānes ī vtero existēs
v^otute salutatois v^ogis marie q^otu-
or p^orogatias accepit. Primo exul-
tationē. Scdo a pctō originali mū-
dationē. Tercio spūs prophēcie re-
pletionē. qz p^o spm sanctū cognouit
dñm. idō dixit angelus. spū sc^o re-
plebitur adhuc ex vtero mīris sue.
Quarto prophēcie collatōnē. quia
mīri et p^o prophēcie grām dedit. p^o
quā matrē dei. scilicet esse virginem
cognouerūt.

Quomodo beata virgo Maria
dicitur fluvius celestis.

Lunius celestis est emanatio
spūs sc̄ti. Iste fluvius ē duplex
Un⁹ qui manavit in btām &ginem
Ali⁹ qui ab ipsa emanavit. Prim⁹
igr fluvius qui emanavit in ipam. de
scribit̄ Ezechiel. xlvij. vbi d̄r. q̄ vir
qui hēbat funiculū mēsus ē in fluvie
mille cubitos. ⁊ traduxit eum vsq̄
ad talos. ⁊ rursus mensus ē mille ⁊
traduxit eū vsq̄ ad genua ⁊ rursus
mensus est mille ⁊ traduxit eū vsq̄
ad renes. ⁊ itez mēsus ē mille ⁊ tra
duxit eū vsq̄ ad torrentē quē n̄ po
tuit trāsmeare. In talis at̄ est hoīs
inchoatio. in genub⁹ eius ambula
tio. in renib⁹ eius gñatio. Per mil
lenariū at̄ pfectio designat. Fluvius
igr. i. habūdātia gr̄az spūs sc̄i ema
navit in btām virginē mariā in suo
inicio q̄si in suo talo. qz fuit ī ytero
sc̄tificata. ⁊ ibi hūit millenariū ma
gne pfectōis Emanavit ī ipam qua
si in genub⁹ dū ābularet et viueret
in mūdo qz omī v̄tute ⁊ gr̄a fuit re
pleta. ⁊ ibi hūit aliū millenariū ma
ioris pfectōis. Emanavit ī ipam q̄
si in renibus qñ dei filiū generavit.
qz fuit d̄nitatis lumie illustrata. et
tūc habuit aliū millenariū maxime
pfectōis. Emanavit in ipām qñ ad
celestē gl̄iam fuit assumpta. ⁊ tūc fa
cta ē q̄si torrēs qui nō potuit trāsna
tari. qz tūc claritate tā inestabili il
lustrata ⁊ tate gl̄ie immēsitate ē pfu
sa. q̄ null⁹ intellectus angelicus v̄l

humanus plene p̄hēdere possēt.
mirari quidē possent: s̄z intelligere
nō valēt. Sc̄dus fluvius ē qui ab
ipsa ī nos emanat. De quo d̄r Apo
cal. xxiij. D̄ndit mihi āgelus fluviiū
aque viue splēdide tāq̄ cristallinū
procedentē de sede dei ⁊ agni ī me
dio platee eius. In quib⁹ v̄bis po
nūtur quib⁹ laudabiles p̄ditiones
q̄s h̄z ille fluvius. i. ista emanatio spi
rit⁹ sc̄ti q̄ a btā maria fluit ⁊ proce
dit Primo enī habuit habūdātiā
ad implentem. iō dicitur fluvius: qz
semper fluit ⁊ habundanter fluit et
nūq̄ desinit Ex qua emanatiōe ori
untur in cordibus fidelīū germina
v̄tutū ⁊ bonoz opez q̄ sunt cibus
aiāz. Ps̄. Flumē d̄i repletū ē aq̄s
pasti cibū illoz qm̄ ita ē p̄patio ei⁹

Sc̄do habuit emanationē inde
sinentē. iō d̄r Ysa. lviii. Eris q̄si or
tus irriguus. ⁊ sic aq̄z cui⁹ nō defi
ciēt aque Btā igr v̄go maria q̄si or
tus irriguus ⁊ sicut fons p̄petu⁹ et
tāq̄ fluvius viu⁹ semp emanavit iugi
ter emanat. Et ī p̄petuū emanabit.
Eccli. xxiiiij Ab inicio ⁊ añ sc̄la crea
ta sum. qz ipsa btā trinitas q̄ ipām
nasciturā p̄vidit ⁊ p̄ordīavit. de ipa
producēda gaudiū habuit. Angeli
etiā qui fm̄ quosdā creati fuerāt añ
sc̄la et quib⁹ mysteriū incarnatōis
reuelatum erat de ipa producenda
gaudiū habuerūt. Ipsa etiā emana
vit ab inicio sue creatōis. qz mor vt
nata fuit eius merita nō defuerunt
et iō bñ d̄t ab inicio ⁊ añ sc̄la crea
ta sum. Ipsa etiā in iudicio futuro nō

in vob

cessabit emanare. qz n̄ cessabit filiū
suū orare vt suā seueritatē dignetur
trare. z iō bñ d̄t et vsqz ad futurum
sc̄lm nō desinā. Mō etiā in hitatōe
sc̄tā p̄sistēs nō cessat emanare. quia
nec cessat coraz deo sua pro nobis
suffragia m̄strare. et iō bñ d̄t. et in
hitatōe sc̄tā corā ip̄o m̄strauit. Ter
cio hz claritatē refulgētē. qd̄ notat̄
cū d̄z. splēdidū tāqz cristallū Ip̄
sa enim aqua gr̄e quā virgo in nos
nō cessat effluere. d̄z splēdida tanqz
cristall⁹. qz ad instar cristalli facit
aiam solidā p̄ p̄tutem pseuerantie.
frigida refrigerādo ab estu p̄cupi
sc̄tie z lucida p̄ puritatē mundicie.
Sic enī in aqua splēdida n̄ras faci
es speculamur. sic in p̄scia mūda et
fulgida d̄z quilibz tria spectari. scz
dei gl̄iam vt ip̄am desideret. sui ima
ginē vt ip̄am reformet. claritatē co
gnitiōis di q̄ est p̄ speculū. Ista tri
plex speculatio. tagitur. ij. ad Loz.
iij. Nos at̄ reuelata facie gl̄iam d̄ni
speculātes in eandē imaginē trans
formamur a claritate i claritatē tā
qz a d̄ni sp̄ū. Nota at̄ q̄ in aq̄ clara
et fulgida: nō tm̄ vidētur ea q̄ sūt in
supficie vel in medio. sz etiā ea q̄ sūt
i profūdo i domicilio cordis. Sūt
cogitatiōes q̄ sūt q̄si in supficie. sunt
affectōes q̄ sūt q̄si i medio cordis. sūt
intētiōes q̄ sūt q̄si i profūdo. qz itē
tio d̄z eē occulta. Qñ igr̄ p̄scia ē cla
ra z mūda. tūc videt cogitatiōes q̄li
ter sunt sc̄tē. videt affectōes q̄liē sūt
mūde. videt itētiōes q̄liē sunt recte.
Quarto hz emanatōez eminetē

qd̄ notat̄ cū d̄z. procedentē de sede
dei z agni Ipa enī btā h̄go maria
ab altitudie sc̄tē trinitatis aquā gr̄e
accepit quā nobis infundit. Nā ab
altitudie d̄ine potētie facit i nos ef
fluere gr̄az habūdātē q̄ solidamur
p̄tra aduersa. Ab altitudie d̄ine sa
piētie facit in nos gr̄am refulgētē ef
fluere q̄ illūiamur p̄tra dubia. Ab
altitudie d̄ine mie facit i nos effluere
gr̄am purificatē qua mūdāmur et
abluimur cōtra pctā. Quinto hz
diffusionē cōem et patētē qd̄ notat̄
ibi. in medio platee et⁹. Mō qd̄ d̄s
citates. scz triūphātē z militatē. in
medio istaz ciuitatū ē btā h̄go ma
ria mediatrix z media mittēs d̄ isto
fluuio sp̄ūs sc̄ti ad vtrāqz ciuitatem
Nā ciuitatē militatē potat: triūphā
tē inebuat. Eccli. xxiii. Rigabo or
tū plātationū: z inebriabo p̄t⁹ mei
fruct⁹. D̄z plātationū sunt corda
iustoz q̄ ipsa rigat z fecūdat. p̄t⁹ et
fruct⁹ sui sūt p̄gregatio btōz quos
ip̄a inebriat. p̄tus enī btē h̄gis fuit
christ⁹. fruct⁹ enī isti⁹ p̄tus sūt oēs
sc̄ti z btī. quos ipsa in p̄nti fecit fru
ctificare p̄ bona opa. z mō fructum
suoz opm receperūt i celesti gl̄ia.

Quō btā h̄go maria d̄z fons

Dns ē h̄go maria. Iuxta il
lud Cant. iiii. Fons ortoz pu
teus aquaz viuētū q̄ fluūt impetu
de libano. In qb⁹ h̄bis notari p̄t
q̄ ipsa hz ortū. campū. z viridariū.
ita q̄ ortus ipsa ē fons. cāpis ipsa ē

puteus aquarū viuentiū Viridario
sive pomerio ipsa est fluius q vadit
cū impetu. Videam⁹ igit q hanc p
ortū q p campū z qui p viridariū. p
ortū hanc boni z brē marie deuoti
q sensus suos clausurūt. iō dī de q̄li
bet spōsa dī. Cant. iiii. Ortus zclu
sus es soror mea: ortus conclusus
fons signat⁹. Ipsa enī dī esse ort⁹
zclusus. qz claudere dī os suū a va
nis h̄bis. Debz etiā eē ort⁹ conclu
sus. qz dī claudere manus suas ab
opib⁹ prauis. Et dī esse fons signa
tus. qz dī cor suū sigillare a cogita
tionib⁹ imūdis. In isto orto sunt
herbe virētes z redolētes. i. h̄tutes
et sc̄tē meditatioēs. Sūt etiā flores
id est mūdi affectioēs. ibi etiam cre
scūt arbores folia virētia z fructus
suauēs h̄ntes. i. fideles q h̄nt folia
sc̄tōz h̄boz z fruct⁹ bonoz opm.
Sz tñ nec iste herbe r̄dolētes. nec
isti flores virētes nec iste arbores
fructificātes p̄nt crescē nec fructuz
facere nisi iste fons eis mittat aqua
sue grē. Adueniēte āt aqua isti⁹ fon
tis herbe h̄tutum z desiderioz cre
scūt. qz b̄ndictionē ab ipō fonte ac
cipiūt. Debre. vi. Terra sepe veniē
tē sup se bibēs ymbrem et generās
herbā oportunā ill⁹ a qb⁹ colitur ac
cipit b̄ndictionē a dño. Flores etiā
crescūt qz mūde affectioēs magis
redolēt corā dō. Cāf. ij. Flores ap
paruerūt in terra n̄ra: vinee florētes
dederūt odorē suū. Arbores etiam
producūt folia sc̄tōz h̄boz z fruc
tus bonoz opm. Jerem. xvij. Erit

foliū viride: z ī tpe siccitatē n̄ erit sol
licitū nec aliqñ desinit facere fructū
et iō b̄n dī q ipsa ē fons ortoz. p cā
pos itelligūtur mali z pctōres. q n̄
h̄nt aliquā clausurā nec ī ore suo. Sz
ill⁹ laxat ad detractōes. nec in māi
b⁹ suis: qz illas extēdūt ad illicitas
opatōes. nec ī corde suo: qz ibi reci
piūt imūdas cogitatioēs z illicitas.
De talib⁹ dī Prouer. xxiii. p agrū
hoīs pigri trāsui: z per vineaz viri
stulti. Postea subdit maceria lapi
dū destructa z qz n̄ h̄nt aliquā clau
surā nec maceria. idō male bestie. i.
demōes vadūt ī cor ei⁹ Job. xx. va
dēt z veniēt sup eū horribles z qm̄
male bestie vadūt z venient. iō her
bas zculcāt. flores dissipāt. fruct⁹
deuorāt. qz oēs h̄tutes z affectio
nes desideria z oia bōa opa destru
unt z consumunt. ita q omnia effici
untur arida et mortua. Ysaie decio
quinto. Aruit herba scilicet redolē
tiū h̄tutū. z defecit germē scz bono
rū opm: viroz oīs interijt scz viren
tiū affectionū. Sz tñ istis cāpis in
qb⁹ oia sūt arida z mortua. brā vir
go maria sepe ē pute⁹ aq̄z viuentiū.
Aq̄ enī sue sūt viuentē q faciūt reui
uiscere ī corde oēs malas volunta
tes. z mortuas faciūt viuere. om̄s
aridas affectioēs faciūt germiare
p bōas opatiōes: ita q dici p̄t illud
ps̄. Cāpi tui replebūtur vbertate.
iō bene dī pute⁹ aq̄z viuentiū. iste
sūt ille aq̄ viuentē d qb⁹ dī Exechi.
xlvij. Dis aīa viuentē q repitur quo
cūqz venerit torrēs. viuet z viuent
b ii.

oia ad q̄ venerit torrēs. Per viri-
dariū siue pomeriū intelligitur pa-
disus vbi sūt diuersi flores z diuer-
si gn̄is arbores. Nā ibi sūt rose mar-
tyrū. viole p̄fessor. z lilia v̄ginum
Ibi sunt etiā diuerse arbores: quia
ibi qdā sūt q̄ fuerit cedr̄ p̄ eminentiā
vite. qdā q̄ fuerit cȳpsus p̄ odorife-
rā famā. vñ p̄t dici q̄ dī Ec̄cs. ij. fe-
ci ortos z pomeria: z p̄seui ea cūcū
generib⁹ arboz. In isto viridario
siue pomerio btā v̄go maria spaci-
atur. mō in̄ lilia virginū. mō in̄ ro-
sas martyz. mō in̄ violas p̄fessor
mō in̄ oliuas p̄ziarchaz: q̄ fuerūt
dediti opib⁹ mie. mō inter palmas
aploz q̄ totū mūdū supauerūt. mō i-
ter cedros p̄latoz: q̄ fuerūt eminentes
in dignitate. mō in̄ cȳpsos religio-
soz q̄ odore sue pietatis sp̄pentes. i.
demōes a se fugauerūt. In istd viri-
dariū siue pomeriū iste fons mittit
aqs suas cū ipetu. i. largit̄ z habun-
dāter. Ad hec at̄ q̄ fluent aq̄ cū ipe-
tu tria requirūt. scz q̄ de alto veni-
ant. q̄ i habūdātia fluāt. et q̄ nullā
resistētiā inueniāt. Istas igit̄ aqs
iste fons celestis effluere fac̄ in vi-
ridariū paradisi a mōte altissimo trini-
tatis z fac̄ eas effluere i habūdātia
maxime plenitudis: z nullū pcti ob-
staculū inueniūt in btis. z iō bñ dī
q̄ fluūt cū ipetu de libano. De istis
aquis dī i ps̄. Flumis impet⁹ letifi-
cat civitatē dei.

Quomodo beata virgo Maria
comparatur fonti.

Dns dī v̄go Maria. de quo
fonte tria sunt vidēda. P̄rio.
qual̄ ē iste fons. sc̄do q̄les aqs h̄z.
tercio q̄lit̄ iste fons diuidit̄. Cir-
ca p̄mū notādū q̄ ille fons signat⁹
ē fons ap̄d deū posit⁹. z ē fons i flu-
mine p̄uersus. est fons p̄petu⁹ z est
fons dulcis z amen⁹. p̄mo igitur ē
fons signat⁹ Cant. iij. Ort⁹ cōclu-
sus fons signat⁹ foroz mea sp̄osa or-
tus p̄clusus fons signat⁹. bis d̄t or-
tus p̄clusus z semel fons signatus.
Intellect⁹ qdē v̄gis fuit ortus dī.
qz plen⁹ erat fide z dī cognitōe. Af-
fectus ei⁹ fuit ort⁹ dei: qz plen⁹ erat
dei amore. Uterus ei⁹ fuit fons dī.
qz plen⁹ erat aq̄ celestis gr̄e. Deus
igr̄ clausit ei⁹ intellectū: vt nihil i ip-
sum intrare possz ignoratiē vl̄ erro-
ris. Clausit eius affectū: vt nihil i ip-
sum intrare possz mūdani amoris.
Signauit ei⁹ vte z sigillo v̄ginalis
pudoris. Sc̄do fuit fons ap̄d de-
um positus. Ps̄. Qm̄ ap̄d te ē fōs
vite: z in luie tuo videbimus lumē.
Est igit̄ fons qz refrigerat ab estu
z cupiscētie. Et ē vite. qz viuificat a
morte letal̄ culpe. z ē luosus. qz in-
fundit nobis lucē p̄gnitōis dine. z
ē ap̄d deū posit⁹: z iō copiose p̄t ef-
fluere. Tercio ē fons i fluie p̄uer-
sus. Ness. xj. puus fons creuit i flu-
mē magnū: z i aqs pl̄imas redūda-
uit. Ipa ei fuit pu⁹ fons in sui hūili
p̄uersatōe. sz creuit i flumē maximū
in filij p̄ceptōe. redūdauit i aqs pl̄i-
mas i sua gliosa assūptōe. vbi intm̄
redūdat q̄ de ei⁹ pl̄itudie n̄ cessat

effluere et illi qui sunt foris. id est qui adhuc sunt in exilio et illi qui sunt in plateis celestibus hierusalem. Juxta illud Prover. v. Deriuentur fontes tui foras: et in plateis aquas tuas diuide. Quarto est fons perpetuus. Ysa. lvj. Eris quasi fons irriguus: et sic fons aquarum cui non deficit aqua. Amor mundi non est perpetuus: sed cito labitur. quia est aqua cisternae. Jeremie ij. Me dereliquerunt fonte aquae viuae: et foderunt sibi cisternas dissipatas quae continere non valent aquas. Mundus est sic cisterna perforata. quia non habet consolatores veram sed fictam. nec permanentem: sed cito effluet. nec plena: sed vacua. prima Johis secundo Mundo transit et concupiscentia eius. Quinto est fons dulcis et amarus. Sed notandum quod fons oritur amarus: sed per meatus subterraneos dulcoratur. et sic ipsa aqua dulcorata fonti imittitur et potabilis redditur. et sic patet quod fons in principio habet amaritudinem. in medio dulcorationem tandem habet dulcem et potabilem emanationem. Sic beata Virgo Maria de amaro populo iudeorum fuit orta: et cum peccati originali amaritudine generata. sed tamen a spiritu sancto fuit sanctificata et totaliter dulcorata. ita quod postmodum spiritus emisit aquas dulcissimas gratiarum. Juxta illud Judith. x. Fontes amari dulcorati sunt ad bibendum.

Secundo est videndum quales aquas habet ille fons. Aque enim isti fontis sunt valde spirituose. Nam multipliciter habent virtutem. Primo namque habent virtutem refrigerativam. id est valde grate sunt anime sitienti. id est deum desideranti. Prover. xxv. Aquae

frigida anime sitienti. Sed notandum quod aqua fontis in estate est frigida. in hieme vero calida. quia beata Virgo Maria in estate prosperitatis dat aquam frigidam. id est gratiam refrigerantem. ne mens nimis terrenorum affectibus inardescat. In hieme vero aduersitatis dat aquam calidam. id est gratiam inflammantem. ne mens in aduersitatibus passiva a dei amore tepescat. sicut etiam ipsa in aduersitatibus fuit feruentior: quia iuxta crucem stabat. In prosperitate fuit humilior: quia dei ancillam se noiebat. Secundo habet virtutem eleuativam. Johis. iij. Aqua quam ego dabo: fiet in eo fons salientis in vitam eternam. Sed notandum quod aqua quantum descendit: tantum ascendit. sic aqua gratia tantum hominem subleuat ad celestia. quantum ipse descendit despiciendo infima et terrena. Sunt quidam qui retinent minima et superflua et nihil pauperibus largiuntur. Talis erat dives ille qui iduebat purpura et bisso. isti nihil descendunt et ideo nihil ascendunt. Alii sunt qui retinent necessaria et superflua. dant tamen partem superfluum pauperibus de quibus dicit Lucas. xj. Quod superest date elemosinam: et ecce omnia munda sunt vobis. isti partem descendunt: et ideo parum ascendunt. Alii sunt qui dant omnia superflua et retinent tantum necessaria. de quibus dicit Luce. tcio Qui habet duas tunicas: det unam non habenti. Una tunica est necessitatis. alia superfluitatis. Tunica necessitatis est retinenda. superfluitatis vero eroganda. isti multum descendunt: ideo multum ascendunt. Alii sunt qui relinquunt superflua et necessaria. sicut sunt viri perfecti. quemadmodum fuerunt apostoli

q̄ p̄o christo om̄ia relinq̄runt sup
flua et necessaria. isti maxime d̄ esce
dūt z iō maxie ascendūt. Nā ascen
dūt vsq̄ ad xp̄i societatez z vsq̄ ad
iudiciariā ptatē. Math. xix. Amen
dico vobis q̄ vos q̄ reliquistis oia
et secuti estis me in regeneratiōe cū
sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis
sue. sedebit z vos sup sedes iudican
tes duodecim tribus israhel. Et dñs.
Tercō hz h̄tutē viuificatiuā Nu
meri xx. Dūc d̄s me⁹ exaudi clamo
rē populi hui⁹ z api eis thesaurum
fontis aq̄ viue. Et d̄t api. qz desup
et a dō ē hui⁹ aq̄ effusio z emanatio
sec⁹ enī ē in fonti materiali et celesti
Nāz aq̄ in fonte materiali scaturit
et fluit ad inferiora z cōicat se supi
ori. In fonte at̄ celesti aq̄ fluit a su
periori z cōicat se inferiorib⁹ Isto
at̄ mō aq̄ gr̄e fluit z currit i hūc fon
tē celestē scz ad btām h̄ginē mariā
Nā fluxit a supiori. Uñ dixit ei āge
lus. Sp̄s sc̄us supueniet in te z c̄
cōicat at̄ se nobis in inferiorib⁹ ip
sam aquā gr̄e de celo nobis infun
dēdo. Quarto hz h̄tutē irrigati
uā z germiatiuā. De irrigatiōe d̄t
Beñ. ij. Fons egrediebatur de ter
ra irrigans vniuersam superficiem
terre. De germinatiōe dicitur ysa.
quinquagesimo quinto. Quomō de
scēdit ymber z nix de celo z illuc vl
tra nō reuertitur. s̄z inebriat terraz
et infundit eā: z facit eā germinare
Dicitur at̄ Mar. iij. q̄ terra primo
germinat herbā. deinde spicā. dei
de plenū fructū in spica. Iste enim

fons celestis in terra aīme n̄re fac̄
primo germinare herbā. i. deitio
rē qui est principiū noue vite. Dei
despicā. i. penitentiā asperā. Deinde
plenū fructū in spica. i. charitatem.
qz sicut d̄t Rhom̄. xij. Plenitudo
legis dei est dilectio. Quinto hz
h̄tutē mūdatiuā. Nā i isto fōte mū
dāt z lauātur acti z p̄teplatiui z ip
si etiā pctōres immūdi Zacha. xij.
Erit fons patens dom⁹ dauid in h̄i
tātibus hierl̄m in ablutionē pctōz
et mēstruate. p̄ dauid qui interpra
tur fortis manu intelligūtur actiui.
p̄ hierl̄m qui interpraat̄ visio pacis.
intelligūtur cōteplatiui. Noīe pctō
ris intelliguntur qui cōmittūt sp̄ua
lia. Noīe at̄ mēstruate capiūtur illi
qui cōmittūt pctā carnalia. Om̄es
isti in isto fonte celesti debēt lauari
Nā actiui qñqz cōmittūt aliquā ne
gligentiā. Contemplatiui qñqz h̄nt ali
quā inanē gliam seu ineptā leticiā.
Et pctōres tam illi qui habēt pecca
ta carnalia. tam illi qui habent spi
ritualia. habent in aīma multiplicē
maculā: z in isto fonte celesti om̄es
sunt lauandi Tercio videndū est
qualiter ille fons diuiditur. Nāz si
cut d̄t Beñ. ij. Diuiditur in quattu
or capita. Quia de btā h̄gine Ma
ria egressus ē christ⁹ qui in nos q̄t
tuor maria bñficia effluxit scz bñfi
ciū creatōis z recreatōis iustifica
tionis z gl̄ificatōis. z ista dicūt flu
mina. qz flumen ciuitati in quā fluit
q̄ttuor bñficia inferre p̄suevit. Nā
necessaria apporat supflua expoz

tat sordes abluit et sitim extinguit. Bñficiū igitur creatōis omnia nccia hūano generi deportauit. Bñficiū recreatiōis omnia supflua exporta uit omnia scz pctā z opa diaboli. bñficiū iustificatiōis omnia immunda abluit. bñficiū glificatiōis sitim extinguit. ps. Inebriabūtur ab vber tate domus tue.

Quomodo beata virgo Maria est fortis.

Ortis ml̄ier fuit btā h̄go ma ria cui⁹ fortitudinez salomon mirando pōit: dicens Prover. vi. Mulierē fortē quis inuēiet. vbi d̄t Beda. Ne salomon hec q̄sisse putet̄ desperādo subdit prophetādo pro cul z de vltis finib⁹ p̄ciū ei⁹ hoc est nō vile nō mediocre non deniqz de tra nec saltē de celo terris proxiō p̄ ciū fortis ml̄ieris hui⁹. sz a summo celo egressio ei⁹. Fortitudo at̄ ei⁹ in trib⁹ appet. scz in viriliter aggredi endo ardua. z p̄stāter sustinedo ad uersā. z impseuerāter fortia agēdo Primo igr̄ p̄sistit i aggrediēdo ar dua q̄ qdē maxie q̄ttuoz fueit. pri mū arduū fuit qn̄ h̄gitatē deuouit. tūc enī naturā suā vicit: et se nature angelice sociauit. iō d̄t Prover. vi. Accinxit fortitudie lūbos suos. tūc enī lūbos fortitudine accinxit qn̄ p petuā h̄gitatē suauit. ibidē. fortitu do z decor indumētū. h̄gitas enī ē vestis forus et decora. fortis qz na turā humanā deuicit. decora quia

animā pulchrā facit. Ibidē. qz mā nū misit ad fortia. Tūc ei manū ad fortia misit qn̄ ad suādū h̄gitatē fortis se accinxit. Scdm̄ arduū fuit qz p̄ suā h̄gitatē z hūilitatē de um d̄ celo ad trā traxit. Cant. p̄mo Lū esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorē suū. Nard⁹ ē her ba hūilis z odorifera z hcat ei⁹ h̄gi nitatē q̄ tā magnū fec̄do odorē q̄ cū ip̄e eēt in accubitu. i. in sinu p̄ris delectat⁹ z recreat⁹ magnitudie tā ti odoris descēdit in thalamū vteri h̄ginal. Eccli. xxvi. Mulier fortis oblectat virū suū. Intm̄ ei ista mu lier fortis deū oblectauit sua h̄gitate et sua māsuēdū q̄ ip̄m inclusit in suo vteroseu vētre. Jō p̄t cōuenire sibi illd̄ qd̄ d̄t Ben. xxii. Si p̄tra deū fortis fuisti q̄nto magis p̄tra ho mines p̄renalebis. Si enim intan tum fuit homo fortis quod potuit trahere deum in suū vterum. Ma nifestum est q̄ ipsa poterit nos tra here in celum. Terciū arduū fu it. quia omniū sanctorū merita que alij sancti habuerūt particulariter ip̄a acquisiuit et habuit vniuersaliē Prover. vltimo. Multe filie p̄gre gauerūt diuicias: tu sola supgressa es vniuersas. Prover. x. Egestatē opata est man⁹ ei⁹ remissa. Man⁹ aut̄ fortis diuicias parat. man⁹ re missa manus fuit eue q̄ se z nos oi bus meris spoliavit. Sz man⁹ for tiū fuit man⁹ h̄gis q̄ omēs spūales diuicias p̄gregauit. iō ip̄a d̄t Eccli. xxiii. In plenitudie sc̄toz detētio

mea. vbi dicit Berni. Vere in plenitudine scōꝝ detētio sua cui nō defuit fides p̄riarchaz nec sp̄s p̄rophe-
taz nec zel^o ap̄toꝝ nec p̄stātia mar-
tyꝝ nec sobrietās p̄fessoꝝ nec mū-
dicia & ginū nec puritas angelozū.

Quartū arduū fuit q̄ p̄ciū toti^o
mūdi sola inueit. vñ post q̄ salomō
dixit. Mulierē fortē q̄s inueniet. Ita-
tim subiūxit procul et de vltis fini-
b^o. i. de extrema hūilitate b̄tē marie
& ḡis. vñ de vltis finib^o. i. de p̄iūcti-
one dei z hoīs q̄ sunt duo vltimi fi-
nes. Sap. viij. Attingit a fine vsq̄
ad finē fortit̄ suauit̄ q̄ disponēs oīa
Istud p̄ciū fuit a iudeis p̄ ignē pas-
sionis examinātū. P̄s. Igne exa-
minasti. i. examinare p̄misti: et tñ
nullā scoꝛeā ibi inuenerūt. z nō ē in-
uēta i me iniq̄tas. Deīde istud p̄ciū
nūerauerūt. P̄s. Dinūerauerūt oīa
ossa mea. z tñ nullā diminutionē in-
uenerūt: s̄ vnīuersaliter oīa ei^o ossa
fuēūt in igne passionis adusta. P̄s.
Oīa ossa mea sicut cremiū aruerūt
Postremo i statera crucis ip̄m p̄-
ciū p̄derauerūt. vñ cāta de cruce
statera facta ē corp̄is. s̄ inuenerūt
q̄ nulla cōmisit pctā et tñ grauissā
fuit pena. Vñ Job in p̄sona christi
p̄grit: dicēs Job. vi. Utinā appē-
derēt pctā mea in statera. z seq̄tur.
q̄li ar ena maris: hec grauior appa-
ret. z quāuis istud p̄ciū sic fuerit ex-
amīatū sic nūeratū sic p̄deratū: tñ
nihilomin^o a iudeis fuit reprobatū
P̄s. p̄ciū meū cogitauerūt repellē
Sec̄do ei^o fortitudo fuit incōstāter

sustinēdo aduersa. Istud in maria
patuit tpe passionis christi. vbi apli
christū relinq̄rūt z fidē christi p̄di-
derūt. ip̄a at̄ immobil̄ stetit z fidē in-
cōcussam suauit̄. Vñ christ^o in p̄so-
na Job. xix. dicit. Pelli mee p̄sumptis
carnib^o adhesit os meū: z derelicta
sunt tñmō labia circa dētes meos.
Per os b̄catur christ^o q̄ int̄m fortē
fuit q̄ pot^o potuit frangi p̄ mortē
quā inclinari p̄ timorē. istud os ha-
buit dentes. carnē. z pellē. Dentes
ei^o fuerūt apli q̄ doctrinā christi ru-
minabant z populo propinabant.
Lāt. vij. Dignū dilecto meo ad po-
tādū labijs q̄ z dētib^o illi^o ad rumi-
nandū. Carnes fuerunt sancte mu-
lieres que erant molles z fragiles.
Pellis eius fuit beata virgo Ma-
ria que ip̄m carne eius vestiuit: z q̄
multis tribulationibus exposita fu-
it. Dicit ergo christus pelli mee cō-
sumptis carnibus adhesit os meū.
Naz circa dentes id est apostolos
non remanserunt nisi labia id est a-
moris verba. Quia enim ip̄m mor-
tuū adhuc diligebant. ideo libēter
loquebantur de ip̄so. sicut patz Lu-
ce. xxiiij. In duobus discipulis eun-
tibus in emaus qui cum ip̄so ibant
loquendo. Quia sicut dicit Grego-
rius. Amabant z dubitabant. Car-
nes id est mulieres fuerunt consūp-
te id est a fide extincte. Os & solū
modo adhesit pelli et pellis ossi. qz
Christus adhesit matri z mater fi-
lio. Lanticor n̄ sc̄do. Dilectus me^o
mibi et ego illi. Christ^o enī adhesit

matri ipam de cruce cognoscendo et
ea discipulo promedando. **M**f ho ad
hesit filio ipm amando ipm in cruce
associado. ei⁹ fide illibata suado. et
pro eius amore mori desiderando.

Tercio ei⁹ fortitudo fuit in pseue
rater agedo fortia. de cui⁹ pseuerā
tia dicit **A**ct. i. Ascēderunt vbi mane
bāt **P**etr⁹ et iohānes iacob⁹ et an
dreas. et seq⁹. **N**ioēs erāt pseuerā
tes vnanimitē in orōne cū mlierib⁹
et maria mīe iesu et frīb⁹ e⁹ **E**x qb⁹
xpbis hētur q⁹ ad pseueratiā hñdaz
q̄ttuoz sūt necia. **P**rimū ē sctōz vi
roz societas. **U**n dicit q⁹ ibi erant pe
trus et iohānes et ceteri apli. **P**ro
uer. xxvij. ferrū ferro acuit: q⁹ vn⁹
ab alio ad bonū faciēdo acutior f̄d
ditur. tūc hō faciē amici sui exacuit.
qñ ipm in di amore feruētem facit
Eccl̄s. iij. **M**el⁹ est esse duos sil⁹ q̄
vnū. hñt enī emolimētū societab sue.
et. **S**cđm ē orōnū assiduitas. iō
dicit q⁹ erāt pseuerātes i orōne. **D**io
ei assidua ipetrat oia. sic hētur **L**u.
xi. de illo q⁹ sua assiduitate et iprobi
tate tres panes obtinuit. tres pāes
sunt. tres refectiōes. triū potētiāz.
Nā et i pñti mēozia reficitur di cōti
nua recordatiōe. **I**ntelligētia vera
fide et di pgnitiōe. volūtas di amo
re. **T**erciu ē cordis vnanimitas
Un dicit q⁹ erāt pseuerātes vnanimitē
tūc enī hz hō cordis vnanimitatez
qñ ē vnū cū proxio amore fratni
tatis hñdo. **N**ebreo. xij. **C**haritas
fraternitatis maneat in vobis qñ ē
vnū cū dō in ipz p desideria q̄scē

do. **P**s. **I**n pace in idipm dormiā
et req̄scā. qñ ē vnū cū seipo vnū
solū appetēdo. **P**s. **U**nā pecij a do
mino hāc requirā et. **Q**uartū ē
mīis dei familiaritas. iō subditur.
cū maria mīe iesu. **Q**ui enī se sibi fa
miliares exhibēt p spūalē deuotio
nē q̄ttuoz bōa ab ipa recipiūt. **P**mo
enī cōicat eis dei bñficia. **S**ap. viij
Proposui hanc adducere mihi ad
quiedū sciēs qm cōicabit mihi de
bōis suis. **S**cđo dat eis psolatōez
ptra aduersa. vñ subditur. et erit al
locutio cogitatōis et tedij mei. **T**er
cio dat leticiā et gaudiū subleuando
spem aīme ad supnā. **I**bidē. intrās
in domū meā cōq̄scā cū illa. **N**on
enī hz amaritudinē p̄uersatio illius
nec tediū p̄uict⁹ ipi⁹ s̄z leticiā et gau
diū. **Q**uarto p̄uenit nra desideria.
Eccl̄i. xv. obuiabit illi quasi mī ho
norificata.

Fructus beate Marie virginis
fuit **C**hristus.

Fructus beate virginis marie
fuit **C**hristus. de quo duo sunt
videnda. scilicet qualis est quantū
ad se. **S**ecundo qualis est quantū
ad sui effectum. **Q**antum ad se au
tem iste fructus est trium substan
tiarum. scilicet carnis. anime. et dei
tatis. **D**e quo dicitur in **P**s. **A** fru
ctu frumenti vini et olei multiplica
ti sunt. **P**er frumentū significatur
caro xpi q̄ fuit mortua in passiōe. s̄z
pullulauit et germiauit ī resurrectione

Multum autem fructum attulit in ascensione: et spūs sancti emissionē. Juxta illud Jobis .xij. Nisi granū frumētī cadēs in terrā mortuū fuerit ipm solū manet. Si autē mortuum fuerit ipm multū fructū attulit et affert. p oleū intelligit eius aia q̄ fuit plēa oleo spūs sancti. ps̄. Anxit te d̄s d̄s tu^o oleo leticie p̄ p̄sortib⁹ tuis. p̄ vinū qd̄ letificat cor hoīs intelligit ei⁹ d̄nitas. in cui⁹ visiōe p̄sistit gaudiū et leticia oīm b̄tōz Job. xxxij. Videbis faciē ei⁹ in iubilo. Sc̄do vidēdū ē q̄lis sit iste fruct⁹ in suo effectu. Nā faciat et reficit nos i p̄nti et in futuro. De saturitate in p̄nti d̄s Ecc̄i. xxiij. Ego q̄li v̄b̄ fructificavi suavitatē odoris: et flores mei fructus honoris et honestatē. In p̄nti q̄ dē est triplex fames. sc̄z deliciarū diuiciarū et honoz. Iste igit̄ fruct⁹ sedat famē deliciarū p̄ suā odoriferā suavitatē. iō d̄t. fructificavi suavitatē odoris. Et⁹ enī suauitas et dulcedo oēs suauitatē et dulcedinē carnalē reddit insipidā et amarā Grego. Gustate spū desipit oīs caro. Sedat famē mūdanoz honoz p̄ sui honoris sublimitate. iō d̄t. et fruct⁹ mei fruct⁹ honoris. tāta ei ē celest̄ honoris sublimitas. q̄ oēm mūdānū honozē p̄tēptibīlē facit et vilem. Grego. Terrena altitudo p̄fundit̄ q̄n̄ celsitudo celestis ap̄it̄. Sedat famē diuiciarū p̄ sui affluētia et hōestate iō subdit. et hōestati. Mūdane hōdicie sunt inhoneste. qz sepe mō inhonesto acq̄sitate. Diuicie autē celestes

honeste sunt qz honestatez diligūt et honestū faciūt. Sap. vii. Innuē rabilis honestas p̄ manū illi⁹. Secūdo iste fruct⁹ reficit et faciat i futuro. De quo d̄s in ps̄. Lū dederit dilecti suis somnū: ecce hereditas d̄ni filij merces fruct⁹ vētris. Q̄n̄ ei sci viri somnū mortis accipiūt. iste fructus dat eis possessionē et hereditatis. iō d̄t. Lū dederit dilectis suis somnū: ecce hereditas d̄ni et c̄. Secūdo dat eis fruitionē sue diuicitatis iō d̄t. filij merces. Nā fm̄ Augusti. Visio ē tota merces. Tercio dat eis visionē sue hūanitatis quā accepit in h̄gis vētre. iō subdit̄ fruct⁹ vētris. Quarto dat eis desiderioz ad iple tionē. et iō subiūgit̄ Br̄s vir q̄ implet desiderū suū ex ip̄is. Iste at̄ tal̄ fruct⁹ nō dabit̄ oīb⁹: s̄z tm̄ ill̄ q̄ hostē potēter ferūt. iō subdit̄. sic sagitte in manu potētis. et ill̄ q̄ oīa frenata se excutiūt. iō subdit̄ filij excussoz q̄ hostē intra portā suoz sensuū nō admittunt. s̄z extra cū eo colloquiū faciūt. iō subdit̄. nō p̄fundet̄ cū loq̄tur inimicis suis in porta.

Fructus benedictus beate marie h̄ginis fuit Christus.

Fructus b̄ndict⁹ vētris beate marie ē ille. de quo d̄s Luc. i. B̄ndictus fructus ventris tui. Est autē benedictus sicut dicit Bernardus. In odore in sapore et in specie siue decore. Est etiam benedictus ex plenitudine gratie. Eius autem

odor tātus fuit q̄ prēm recōsiliavit
Ben. xxvij. Ecce odor filij mei sicut
odor agri pleni. Hieron. Bñ ager
plen⁹ decore dī brā h̄go maria. de
cui⁹ vtero vite fruct⁹ effluxit credē
tib⁹ z nos om̄s de illi⁹ plenitudine
accepī⁹. Sc̄do tāt⁹ fuit q̄ dēones
p̄turbauit. iō assilat odorū vitī q̄ ho
mies delectat et bufones p̄turbat.
Ecci. xxiiij. Ego q̄si vitī fructificauī
suauitatē odoris. Assilat etiā odorū
myzre. Ibidē. q̄si myzra electa de
disuauitatē odoris. sic ei myzra ex
pellit h̄mes. sic odor isti⁹ fruct⁹ ex
pulit z cōturbauit demōes. Tercio
tāt⁹ fuit q̄ totū mūdū mirabili sua
uitate repleuit q̄ qlibet clamet z di
cat Cant. j. Trabe me p̄te: curre
m⁹ i odore vngētoz tuoz Job. ix.
dies mei p̄trāsierūt q̄si naues poma
portātes. sic enī in nauib⁹ p̄ poma
remanet odor. sic completa mortali
vita christi quā p̄ mare hui⁹ mundi
nauigauit odor sue p̄uersatōis no
biscū māsit. Sc̄do ille fructus fuit
bñdict⁹ i sapore. q̄ quidē sapor ani
mā n̄am delcāt Lat. ij. Fruct⁹ ei⁹
dulcis gutturi meo. Un̄ petr⁹ i trās
figuratōe xpi tāta isti⁹ fructus fuit
plen⁹ dulcedie q̄ voluit sp̄ manere
ibi. Ps̄. Gustate z videte qm̄ sua
uis est dñs. Idē. q̄ magna mltitu
do dulcedis tue: q̄ abscondisti dñe
timentibus te. Sc̄do appetitū pro
uocat. Bern. Fructus ille semel gu
stus dulcedine sua magis excitat
appetitū nos q̄ ad se inuitat: dicēs
Qui edūt me adhuc esurient. et qui

bibūt me adhuc sitiēt. Tercio om̄ia
amara dulcorat. Deuterom. xxiiij.
In vndatiōes maris q̄si lac fugit.
ille vndatiōes maris quasi lac fugit
q̄ mūdanas amaritudies delcābili
ter recipit. Judith. v. Fontes ama
ri dulcorati sunt eis ad bibēdū. Un̄
Paulus in suo raptu de dulcedie
istius fructus gustauit: z oīa aduer
sa postmodum gaudēter sustinuit.
Quarto oīa illa dulcia i amaritudi
nē z insipiditatē p̄uertit z p̄mutat.
Prover. xxvij. Aīa saturata. i. dei
amore repleta. calcabit fauuz. i. de
spiciet oēm dulcedinē hūana. i. t̄re
nā. Tercio iste fruct⁹ ē bñdictus in
sp̄sive decore. ps̄. Speciosus for
ma p̄ filiis hoīm. Itē. ex syon sp̄sa
decoris ei⁹. Eius at̄ sp̄s est tā pul
chra z speciosa. q̄ requirit a nobis
magnā purificatōez. Math. v. Bñ
mūdo corde qm̄ ipi deum videbūt.
Est tā gr̄osa q̄ ibi hēmus n̄am de
lectatōez. j. petri. j. In quē deside
rāt āgeli prospicere Nest. xv. faci
es tua ē pleā gr̄az. ē tā gliosa q̄ ibi
hēmus n̄am bñtitudine. Ps̄. Lum
dederit dilect̄ suis somnū. i. mortē.
ecce hereditas dñi filij merces fru
ctus vētris. Johis. xvij. Decē vi
ta eterna vt cognoscant te solum ve
rum deū z quē misisti iesum christū
Quarto ille fructus ē benedictus
propter triplicez benedictionē gra
tie que in ipso fuit. Primo est gra
tia vnionis. De qua dicitur Johā
nis pmo. Verbū caro factū ē: z hī
tabit in nobis. Sc̄da ē gr̄a capitū q̄

est influentie p qua in corpus eccie
 influit sensus fidei recte z motu opa
 tois bone. De q dicit pma Joba. pzi
 mo. De plenitudine ei oes accepim⁹
 gram pro gra. De ista plenitudine
 gre capitis dicit in ps. Impinguasti
 in oleo caput meu Tercio e gra ple
 nitudis singularis. Ceteri eni sacri
 habuerunt gram ad mesura. xps at
 sine mesura Joba. iij. No ei ad me
 sura dat ds spm scdm. Ista triplex
 bndictio gre significata e Deutero.
 xxxij. Bndict⁹ in filiis aser: sic pla
 ces fratrib⁹ suis: tingat in oleo pedem
 suu ferru z es calciametu ei⁹. Per
 aser qui interpretatur btus intelligit
 christ⁹. q vera z sempiterna hz bti
 tudine. iste bndictione hz gre capi
 tis. p qua influit in mebra fidelium. z
 io est placēs z grat⁹. ido dicit sit pla
 ces fratrib⁹ suis. Habz gram pleni
 tudis singularis. io dicit. tingat i oleo
 pede suu Ceteri at scilicet viri tingunt in
 oleo spūs scilicet digitu suu. Christ⁹ at
 a capite vsqz ad pedes totus in isto
 oleo tinct⁹ fuit. Habz eni gra z vni
 onis. prop⁹ qd dicit ferru z es calcia
 metu ei⁹. p ferru qd oia domat itel
 ligitur potētia dei. p es qd e impu
 trabile intelligit eternitas dei. Fuit
 igr calciat⁹. i. inseparabiliter vnit⁹ dei
 tati q hz insupabile ptate z intermi
 nabile eternitatem

Incipiunt distinctōes lre g. Gal
 banus scilicet btam yginē maria.

Albanus significat yginem

Mariaz. Juxta illud Eccli. xxiiij.
 Quasi myrra electa dedi suauitate
 odoris: z qsi storax et galban⁹ zc.
 Assimilatur at galbano rōne arbo
 ris liquoris z virtus. Arbor at siue
 planta ex q procedit galban⁹ dicitur fe
 rula sic dicit ysid. et dicit ferula vt idem
 dicit a feriēdo. qz pueri et puelle solēt
 de ramis hmoi vapulare. Bn ergo
 maria ygo ferula dicitur. qz diabolū fe
 riit. Ipsa eni diabolū p̄trinit. p̄fu
 dit. z deiecit. Diabol⁹ eni hūit mag
 na ptatē. magna astucia. z magna
 malicia. Ipsa at p̄trinit ei⁹ potētia
 Deū. iij. Ipsa p̄teret caput tuū. Lō
 fudit ei⁹ astucia. Judith. xiiij. Una
 mulier hebreā fecit p̄fusionē i domo
 Nabuchodonosor z deiecit ei⁹ ma
 liciā. Ibi dicitur. ix. Erit eni meoziale no
 minis tur: cū man⁹ feie deiecerit eū

Secdo assimilatur galbano rōne
 liquoris. qz dicit galban⁹ a gale qd e
 lac. Est etiā pigmentū. vt dicit Papias
 Ex illo succo a diuersis speciebus cō
 fectū. est etiā gutta magni odoris.
 Exod. xxx. Sume tibi galbanū bo
 ni odoris. Significat igr vitā bea
 te marie ygis q ad instar lactis fu
 it alba z pura z mūda. Lat. v. Cucu
 li ei⁹ sup riuos aqz qui lacte sunt lo
 ti. Ipsa ei fuit colūba prop⁹ simpli
 cē intētionē. z fuit sup riuulos aqz
 prop⁹ gre plenitudine z fuit lota la
 cte prop⁹ nimia puritatē Secdo ad
 istar pigmenti fuit diuersi virtutū aro
 matib⁹ plēa. Lat. iij. q e ista q ascē
 dit p dehtū sicut ygula fumi ex aro
 matib⁹ myrrē et thuris et vniuersi

pulueris pigmētarij. Tercio fuit
tota odorifera Lanē. iiii. Odoz vn
gētoz tuoz sup oīa aromata. qz ei⁹
odor adinstar cynamomi cōfortat
coz ꝓtra ictus tribulationū z adin
star balsami ꝓsuat a putredine pec
catoz z adinstar myzre fugat ver
mes tēptationū Ecclī. xxiii. Sicut
cynamomū z balsamū odorē dedit
quasi myzra electa dedi suauitatem
odoris. Tercio assimilatur galba
no rōne efficacie siue v̄tutis. Ipsa
enī spēs aromatica est tāte v̄tutis.
qꝫ vulnera sanat. spētes fugat. fri
gidas passiones curat. z morbū ca
ducū alleuiat. Sic btā v̄go maria
sanat vulnera pctōz. nā sanat pec
catū supbie ex ꝓsideratiōe sue hūili
tatis. pctm̄ luxurie ex ꝓsideratione
sue v̄ginitatis. peccatū auaricie ex
ꝓsideratione sue paup̄tatis. Scdo
fugat tēptatiōes demonuz Judith
xvi. Tradidit eū dñs in manu feie
et cōfodit eū. Ipsa hz demonē i sua
ptate. z ipsa qñ vult pōt eū expelle
re z fugare. Tercio inflāmat frigi
dos ad amorē celestiū Prouer. vi.
Nō timebit a frigore dom⁹ sue a fri
gorib⁹ niuis. om̄s enī domestici e⁹
vestiti duplicib⁹. Ipsa hz duplicia
vestimēta. scz vestimētū deauratū.
et vestimētū varijs colorib⁹ cōtex
tū. Juxta illd. Astitit regina a dex
tris tuis: in vestitu deaurato circū
data varietate. Et ista duplicia ve
stimēta induit domesticos suos. id
est deuotos suos. dās eis vestimē
tū deauratū. i. aureā charitatē. z di

uersis coloribus contextā. i. v̄tutū
varietatē. z ideo illi qui sic sunt idu
ti nō timent frigus pctōz: qz sp̄ ca
lescūt in amore celestiū. Quarto al
leuiat in auaris affectū terrenoz
Auaricia ei est sicut morbus cadu
cus. sicut enī illi cadūt in terrā. sic et
isti semp adherent terrenis. Istuz
morbū sanat ex ēplo sue paup̄tatis.
qz ipsa terrena desperit. Un̄ Bern.
Dne qd honoris in populo quic
quid d̄ paterna domo rez terrena
rū habere potuisset om̄ia arbitrata
ē vt stercoza vt christū lucrifaceret

Quomodo beata virgo Maria
compatur galline.

Alline habenti pullos maria
assimilatur: Nec enī gallina ꝓ
ceteris alijs auibus et gallinis tria
noua assumit. scz cōpassionē. sollici
tudinē. z magnanimitatē. z in refo
uendo oua curā assiduā. Assumit ei
cōpassionē. qz sup pullos puos z i
firmos intm̄ cōpatiē. qꝫ videt simi
liter infirmari z ipam cōpassionem
oñdit z in plumis z in penis. qz to
ta efficitur hispida. z in yoce qz to
ta efficitur rauca. Assumit etiā solli
citudinē z hoc in duobus. scz in pa
scēdo. qz grana vndiqz q̄rit. z cū in
uenerit pullos vociferādo illuc ve
nire facit z allicit. Scdo in custodi
endo. qz sub alis suis eos custodit.
et ab insidijs milui eos protegit. vñ
d̄t dñs matth. xxij. Quoties volui
cōgregare filios tuos quēadmodū

gallina congregat pullos suos sub
alis zc. Assumit etiā magnanimita
tē. qz cū naturaliter cetera galline z
aves om̄s hoīes inseq̄ntes fugiāt
ista tñ hoīem inseq̄ntē pullos suos
nō solū nō fugit. sz etiā in ip̄m p̄sur
git z ip̄m rostro z alis z clamorib⁹
inuadit. Assumit etiā magnā dilige
tiā in fouendo oua. qz seipam negli
git z sup oua sp̄ incūbit Prop̄ illa
tria b̄ta v̄go maria tali galline me
rito cōpatur. Primo prop̄ cōpas
sionē quā ip̄a oñdit. Fecit se enī his
pidā. i. vilem z abiectaz p̄ nimīā sui
corpis afflictionē Jō poterat dice
re Cant̄ p̄mo. Nolite me p̄siderare
qz fusca suz qz decolorauit me sol su
stinēdo vilissima. ac si dicat. Post
q̄ sol. i. christus se decolorauit susti
nēdo vilissimā passionē. ita ego me
decoloraui p̄ nimīā corpis afflictio
nē. Int̄m enī cōpassā ē filio paciēti
qz quodā mō facta fuit rauca. Rau
cedo aut̄ accidit vl̄ ex nimio labore
vl̄ ex nimio clamore vl̄ ex nimia fa
tigatiōe. Ip̄a igr̄ filio i cruce existē
te tñ clamauerat eiulādo tñ mem
bra fatigauerat pectus cōtundēdo
brachia p̄stringendo man⁹ alliden
do caput ad crucē feriendo. qz tota
facta fuerit languida et tota rauca.
tñ etiā fleuerat qz oculi eius quodā
mō defecerūt. iō merito dicere po
terat cum propheta. Laboraui cla
mans rauce facte sunt fauces mee
defecerūt oculi mei dū spero in deū
meū. Sec̄do assilatur hm̄i galli
ne prop̄ nimīā sollicitudinē quā d̄

nobis hz in pascēdo z in custodiēdo.
Nā dū esz in p̄nti vita: nos pa
scebat cibo doctrine. Prouer. xxxi
Os suū apuit sapie z lex clementie
in lingua ei⁹. Mō etiā nos cibabat ci
bo gr̄e. Ibidem. De nocte surrexit
deditqz p̄dā domesticis suis z ciba
ria ancillis suis Habz etiā sollicitu
dinē in custodiēdo. qz sub alis suis
nos custodit. et ab insidijs diaboli
nos defendit. Ista est enī illa muli
er. De qua d̄ Apocal. xij. cui date
sunt due ale magne Una ala est ala
miscdie sub qua pctōres confugiūt
vt deo recōsiliētur. Alia est ala gr̄e
sub qua iusti p̄sistūt vt in gr̄a p̄uē
tur. p̄mi p̄nt dicere cum propheta.
sub ymbra alaz tuarū protege me
a facie impioz qui me afflixerūt. se
cūdi p̄nt dicere cū eodē. Scapulis
suis obūbrabit tibi: z sub p̄nis ei⁹
sperabis. Tercio assilatur hm̄i
galline propter magnanimitatem.
Est enī tā magnanis z tā fortis. qz
om̄es n̄ros hostes inuadit et eos a
nobis expellit. Est enī sicut d̄ Can
ticoz vi. Terribilis vt castroz aci
es ordinata. sic enī acies militū or
dinate hostib⁹ sunt in magnū terro
rem ita qz statim fugiūt z frāgūtur
Ita z demōes ip̄am valde timent.
et a facie sua fugiūt. z oēs sue acies
p̄fringūtur. prop̄ hoc d̄ Cant̄. vij.
Quid videbis in sunamite nisi cho
ros castroz. Quarto assilatur gal
line qz diligēter nos fouet donec in
filios dei nos generet. vñ p̄t dicere
cū ap̄lo. j. Coz. iij. In christo iesu

p euāgelīū ego ip̄e vos genui. No-
tandū autē q̄ gallina semper fouet
oua propria et oua anetaruz z oua
pauonū. sed cū om̄es creuerūt veri
filij m̄ri adherēt. Anete h̄o in aq̄s
se immergūt. Dauones h̄o de sua
pulchritudine gl̄iantes nutrice re-
linquūt Sic bt̄a h̄go maria mltos
nutrit z fouet. sed p̄ processum t̄p̄s
veri filij z deuoti ip̄am semp sequū-
tur propter deuotionez. Alieni h̄o
eā deserūt aut se aquis deliciaz im-
mergētes. aut de suis mūdānis ho-
noribus gl̄iantes. propter hoc ip̄a
pōt q̄ri z dicere. filij alieni inue-
rati iunt et claudicauerunt a se-
mitis suis. Sepe enī bt̄a uirgo Ma-
ria illos qui erant a deo alienati as-
sumit ad fouendū et nutriendū. sed
post q̄ eos nutriuerit sibi mentiu-
tur. qz eā deserūt z ingrati existunt
et insup in pctis inueterascūt. Non
nulli etiā claudicare volūt. volētes
fuiŕe diabolo et sibi. iō bene d̄. filij
alieni mētiti sunt mihi filij alieni in-
ueterati sunt: et claudicauerunt a se-
mitis suis.

Gaudia quinqz plene habuit be-
ata uirgo Maria.

Audium quintuplex bt̄a h̄go
maria habuit ī p̄nti uita. Pri-
mū habuit in filij d̄i p̄ceptione. z il-
lud gaudiū causabat ex q̄tuoŕ. pri-
mo ex eo q̄ efficiebat m̄ri d̄i. Aug⁹
in h̄mōe de assumptiōe. Clade inq̄t
d̄s gabrieli et antiquū p̄siliū h̄gini
defer marie. huic ego vnicū meum

quo carior alter nemo fuit. vt pleni-
us dicam altez me donare volo. vt
sit illa m̄ri cui⁹ ego suz p̄ Bern̄. Vir-
go maria te matrē esse p̄stitit gr̄a n̄
natura. genitrice z te dici uoluit pie-
tas quā nō sinebat integritas. Se-
cūdo ex eo q̄ p̄cipiebat opatiōe spi-
rit⁹ sancti: nō ex semie uirili. Aug⁹
vbi supra. Exiet de sancta sc̄m̄ p̄ illi-
batū vtez erit sine marito m̄ri ei⁹ cu-
ius ego sum sine p̄iuge p̄. Beda su-
per lucā. Sp̄s sc̄t̄s sup h̄ginem
supuenit qui z mentē ei⁹ ab om̄i soz
de vicioz emundauit et in ei⁹ utero
redēptoris corp⁹ opatione sua sine
uirili semie de ip̄i⁹ h̄gis marie san-
guine creauit. Hieron̄. in h̄mōe de
assumptiōe. Lum ad mariā accessit
sp̄s sc̄t̄s sicut lana cū inficitur san-
guine conchilij vl̄ muricis vertitur
in purpurā Sic ip̄a h̄sa est sine coi-
tu in matrē vt iā nō sit q̄ fuerat: sed
purpura uerissima ad indumentuz
summi regis diuinitus aptissime de-
dicata. Tercio ex eo q̄ fuit uisitata
et salutata a tā nobili p̄anympho et
nūcio celesti. scilz angelo gabriele.
Aug⁹ vbi supra Secreta p̄iugia ce-
lebrata sunt in marie thalamo qui-
bus gabriel p̄anymphus interfuit
Clade inquit d̄s gabrieli z etherea
sedes rūpe z antiquū p̄siliū uirgini
n̄re defer marie. Nec incolit parua
nazareth menia. sz ibi patēt celi pa-
lacia. Quarto ex eo q̄ p̄ eā fieri de-
bebat salus generis huani. Aug⁹
in quodā h̄mone. Maria impleta ē
gr̄a eua euacuata est culpa. maledi-

ctio eue mutata est in bñdictionem
marie auctrix peccati eua. meriti au
ctrix maria. Eua occidendo obfuit
Maria viuificādo profuit. pro in
obediētia obedientia mutat. fides
pro pfidia cōpēsatur Scōz gau
diū habuit in pturitiōe. et istud gau
diū causabatur ex quattuor. P̄mo
ex tā nobili prole. Cū dixit angel⁹.
Dixerit magn⁹ et filius altissimi vo
cabitur. sup quē locū d̄t Bern. Al
tissim⁹ nāqz p̄z quamuis om̄ipotēs
sit non tñ vl̄ equalē sibi cōdere crea
turā vl̄ inequales sibi filiū gignere
potuit. fecit igr̄ angelū magnū: sed
nō altissimū. solū at vnigenitū nō fe
cit: s̄z genuit ip̄m sibi p̄ om̄ia compa
ri nec iniuriā estimat nec rapinam.
Scōdo ex cōseruato pudore. Aug⁹
in finōe de natitate dñi. Cū nō trā
sibit p̄ portam. sic dñs ad ezechiele
ait nisi dñs isrl̄. Ubi euidenter on̄dit
q̄ b̄ta x̄go maria sp̄ x̄go fuit. x̄go
pmāsit x̄go ante partū. x̄go in par
tu. x̄go post ptū. p̄cepit et x̄go est.
generat et x̄go est. lactat et x̄go ē.
vtiqz corrūpi nō potuit: qz integri
tate generauit. Tercio ex angelica
iubilatiōe. Audiebat enī angelos iu
bilātes Cū cantat ecclia. Dū paris
et gaudes cantant celi agmina lau
des. Hugo de sc̄to victore. Ad ei⁹
ptū mltitudo cecinit āgeloz. Absit
igr̄: vt in āgeloz decursus imūda
sederit septē dieb⁹. Bern. fulget in
tenebris lux noua de celo. gaudiu
magnū euāgelizabat angel⁹. de ex
celso laudat multitudo milicie cele

stis. datur gloria deo pax hoib⁹ bo
ne volūtatis Quarto ex eo q̄ pari
ebat sine dolore. Bern. O b̄ta sum
me in mulieres bñdicta. sola a ge
nerali maledictōe libera. et a dolo
re pturientiū aliena. nec mirū si do
lore nō intulit m̄ri: qz tulit dolorem
toti⁹ mūdi O vere nautas inaudita
x̄go pepit: et post ptū inuolata per
mansit. secūditate prolis cū carnis
integritate: et gaudiū m̄ris h̄is cuz
x̄gitatis honore. Hugo de sancto
victore. Idcirco prima m̄r cū dolo
re pepit: qz de viro p̄cepit. sed sc̄da
m̄r sine dolore peperit: qz nō a viro
cōcepit. sed nec de semie viri ptū ac
cepit et ab hoc maria sine dolore fi
liū edidit. Terciū gaudiū habuit
in filij resurrectiōe. et istud gaudiū
causabatur ex quattuor. P̄mo ex
eo q̄ filius suus immortalitē in
duerat. ad Rhōm. vj. Christus re
surgēs ex mortuis iā non morit̄. Et
Leo papa. Post passionē christi
ruptis vinculis mortis infirmitas
in virtutē mortalitas in eternitate
ptumelia trāsuit in glia. Scōdo ex
eo q̄ sanctos p̄res de limbo redur
erat. Zacha. ix. Tu quoqz in sāgui
ne testamēti tui emisisti vinctos tu
os de lacu in quo non erat aq̄. Ter
cio ex eo q̄ n̄re resurrectiōis nobis
spem dabat. ij. Corin. iij. Qui sus
citauit iesum et nos cū iesu suscitabit
Gregorius. Habem⁹ spem resur
rectionis nostre p̄siderata glia ca
pitis n̄ri Quarto. ex eo q̄ angeloz
numez adimplebat. P̄s. Judica

bit in nationibus scz demonū. Implebit ruinas scz angeloz. iō scdm Hieron. Angel⁹ q annūciauit christi resurrectionē in veste alba apparuit: vt de sua repatiōe suū gaudiū demonstraret. Quartū gaudium habuit in christi ascēsiōe. z istd causabatur ex quattuor. Primo ex eo q filius ad dexterā dei sedere debebat. Matth. vl. Dñs quidem iesus postq locutus est eis assumpt⁹ est in celū z sedet ad dexterā di. Scdo ex eo q aias oim sanctorz secum ad celū ducebat. Ps. Ascendēs in altū captiuā duxit captiuitatē Michee scdo. Ascendit pandēs iter añ eos. Tercio ex eo q celestē glām vl ianuā apiebat. ad Hebre. iij. Mñtes pontificē qui penetravit celū iesum oratio eternitatis nobis aditus de victa morte referasti. vñ cātat eccia Tu de victo mortis aculeo: apuisti credentibus regna celoz. Quarto ex eo q filius suus aduocatus hūani generis pstitut⁹ fuit. j. Johā. ij. Aduocatū hēm⁹ apud patrē iesum xpm iustū. z ipe est propiciatio pro pctis. Hebre. vij. Semp viuēs ad interpellandū pro nobis. Quintū gaudiū habuit in sua assumptiōe. et illud gaudiū causabatur ex quattuor. Primo ex eo q in celū ascendebat videlicz aīma et corpe glificata Aug⁹ in smone de assumptiōe. Letatur maria leticia inenarrabili corpe z anima p propriū filiū quem in vtero suo gessit quē genuit quem fouit et aluit dei genitrix di sinistra

trix deiqz seruitrix. De qua qm aliter sentire nō valeo aliter dicere nō presumo. Scdo ex eo q tota celesti curia fuit associata Hieronym⁹ in smone de assumptiōe. Ad ei⁹ exequias angeli famulabāt: z vniuerse celoz curie pgratulabātur. Nec mirū. quia maternus honor illius ē qui ex ea natus est. Idē ibidē. Creditur q ipse saluator tot⁹ festin⁹ occurrerit: z eā cū gaudio secū in throno suo collocauerit. alioquin quō impleisset qd pcepit. Donora patrem tuū z matrē tuā. Tercio ex eo q ad dexterā filij sui erat collocāda Idē ibidē. Credendū est celoz miliciāz cū yginib⁹ festine sibi obuiā aduenisse eāqz ingenti lumine circūfulsisse z vsqz ad thronū añ mūdi pstitutionē sibi paratū cū laudib⁹ z canticis spūalibus eā pduxisse. Hoc significatū est. iij. Regū. ij. vbi dī. Positus est thronus mris regis q sedz ad dexteram eius. Quarto ex eo q debebat esse humani generis aduocata. Bern. Ipsa ē apud deū aduocata nra q nō pōt sustinere repulsā qm apud deū inuenit grām. Prudens quippe virgo non sapientiaz vt salomon nec diuitias non honores querebat. sed grām requirebat Queram⁹ igitur gratiā sz pinuentricē grē. Letez quicqd ē q deo offerre paras marie pmedāre memēto. vt eodē aluo ad grē largitozem grā redeat p quē effluxit. Nō soluz at btā virgo maria propter causas supradictas ē gauisa. sz etiā magnū

gaudium in celo fecit qñ ipam suscepit et assumpta fuit. Aug⁹ in sermone de annūciatiōe. Egerunt in celo festa dñi gabriel rediit et xgo cepit. agatur in terris gaudia noua. quia xgo cepit et pepit sicut in compatiōe dei nemo bonus sit. sic etiaz in compatiōe matris dei nulla pfecta inuenitur. etiam si virtutibus eximia comprobetur. Deniqz si gaudiū fit in celo de quolibet pctōre penitentiā agente multo magis existimandū ē pro tate virgis exaltatione.

Gratiā inuenit btā xgo maria

Ratiā dei inuenit btā xgo maria. Juxta illd Inueniti gratiā apud deū. Videndū ē ergo qualem gratiā inuenit qualiter et propter quid Inuenit autem fm Bern. Gratiā corporales mētales et celestes. Gratie autē corpales fuerūt quatuor que fulserūt in eius carne qz ipsa fuit primiceria virginitatis sine corruptiōe secūda sine grauedine grauida et sine dolore puerpera Gratie mētales siue spirituales fuerunt etiam in ea quatuor que fulserūt in eius mente scz deuotio hūilitatis. reuerētia pudoris magnitudo credulitatis et martiriū cordis. Gratie celestes sicut fuerunt quatuor que sibi fulserūt de celo. scz ab originalis peccati pseruatio. angelica saluatio et spiritus sancti supuetio et filii dei conceptio. Circa scdm qualiter scz gratiā inuenit. Notan

dum autē qd eua p tria grām amisit scz p supbia. inobediētia. et curiositate vanā. Ecōtra vero maria gratiam inuenit merito hūilitatis quā habuit qñ scz ancillā se vocauit sup quē locū dicit Bernard. Semp lolet esse gratie diuine familiaris hūilitas que cedere non nouit honoribus insolescere gloria nescit mater dei eligi et ancillā se noiā. Nō est magnū ī abiectiōe esse hūilē. Magna et rara virtus est hūilitas honorata. Secūdo inuenit grāz merito obedientie quā deo exhibuit quādo dixit. ecce ancilla dñi: fiat mihi scdz vbu tuū. Cñ. Aug⁹. Eua occidendo obfuit maria viuificādo pro fuit pro inobā enī obā cōmutatur fides pro pfidia cōpēatur. Tertio inuenit gratiam merito solitudinis Nō enī fuit curiosa: scz deo et sibi vacauit Cñ angel⁹ nō inuenit eā in foro tanquā hūanis curis inbiātem. sed in thalamo tanqz soli deo vacātem. Ambrosius in libro de xginibus. Nō debet esse xgo vulgaris id est de vulgo nō in foro. nō in platea voce qzula gestu lubrica facilis auditu vel affatu. Quicūqz igitur habet hec tria scz humilitatem obedientie promptitudinē et mētis vacatōnem dei gratiaz poterit inuenire ysa. lxvi. Scdz aliā trāffacōez sup quem requiescet spirit⁹ me⁹ nisi sup hūilem Ecce hūilitas quietum ecce mētis trāquillitas et tremētē sermoes meos et ex hoc adiplētem. ecce obedientie velocitas. Circa scdm scz

propter quid gratiā inuenit sciēdū
q̄ nō tm̄ propter se eaz inuenit. sed
propter nos vt d̄ eius plenitudine
accipiam⁹. Bern̄. Copiosissima cha-
ritate beatissima v̄go sapientib⁹ et
insipientib⁹ debitricē se fecit. oib⁹ si-
nū sue miscdie apuit: vt de plenu-
dine ei⁹ vniuersi accipiāt Captiuus
redēptionē. eger aiationē. tristis ⁊
solationē. peccator veniā. iust⁹ gra-
tiā. angeli leticiā. tota deniq; trini-
tas gl̄iam. filij p̄sona carnis substā-
tiā. ita vt nō sit qui se abscondat a ca-
loze eius ⁊ a charitate.

Grām dei hūit btā v̄go maria.

Ratiā dei habuit btā v̄go ma-
ria. Ip̄a quidē habuit gr̄e in-
ventionē. Cū dixit sibi angelus. in-
uenisti enī grām apud deū. Bern̄.
Inuenisti grām quā ante nemo in-
uenire potuit. quā grām: dei ⁊ ho-
minū pacē. mortis destructionem.
vite repationē. Possunt ergo pctō-
res secure sibi dicere. Redde nobis
grām quaz pro nobis inuenisti. qz
nisi nos pctōres fuisset: tu m̄ di-
nō fuisset ⁊ iō talē grām nō inuenis-
ses. Sc̄do habuit in ventre gr̄e re-
pletionē. ido angel⁹ vocauit eā grā
plena. Est aut̄ triplex plenitudo. q̄-
dā est adinstar flumis ⁊ ista fuit in
christo. Ps̄. flumen dei repletū ē
aquis. Quedā est adinstar riui de-
currentis. et ista fuit in btō stepha-
no et in aplis et in ceteris sanctis.
Ps̄. Riuos eius inebrians. Que-

dā est media inter has duas que
est adinstar fontis. ⁊ ista fuit in btā
v̄gine maria q̄ fuit plena et nunq̄
in aliquo diminuta. ⁊ sic ei⁹ plenu-
do fuit media inter plenitudinē di-
uinā ⁊ humanā. ita q̄ ei⁹ plenitudo
fuit miōr q̄ diuina. ⁊ maior q̄ oīs
alia plenitudo humana. Cū Bern̄.
Legimus stephanū plenu gratia ⁊
aplos plenos spū sc̄to. sed lōge dis-
similiter a maria. qz nec in illo hita-
uit corpaliter deitati plenitudo. nec
illi ꝓceperūt de spū sc̄to. Hierony-
mus sup̄ illud Ave grā plena. Tali-
bus decebat v̄ginem oppignozari
mūerib⁹ vt esset grā pleā q̄ celis de-
dit gl̄iaz terris deū pacēq; refudit
gētib⁹ iudē finē vicijs vite ordinem
morib⁹ disciplinā. Tercio hūit gr̄e
replete accumulationē. qz ea q̄ alij
sc̄ti habuerūt p̄ticulariter ip̄a habu-
it vniuersaliter. Hieron̄. in smone
de assumptiōe. Bene grā plena. qz
ceteris quidē p̄ partes prestā. ma-
rie v̄o se simul ifundit tota gr̄e ple-
nitude. descēdit quippe sicut pluuia
in vellus et sicut stillicidia stillantia
sup̄ trā. plane celestis ymber illap-
su placido virgineū vellus infudit.
et tota diuinitatis vnda in eius car-
nem se contulit. ac deuiū per crucis
patibulum expressum omib⁹ terris
pluuiam salutis effudit. ⁊ humanis
mentibus stillicidia gratie prestetit
Uere ergo plena p̄ quā largo spūs
sancti ymbre p̄fusa est om̄is creatu-
ra. Quod v̄o ipsa habuit om̄s gra-
tias vniuersalē q̄s ceteri habuerūt

pticulariter patet Abraham quidē
habuit fidē. s; ista fidelioꝝ. moyses
mansuetudinē: s; ista māsuetoꝝ. da
uid hūilitatē: sed ip̄a hūilioꝝ. plures
s; ginitatē ipsa purioꝝ. martha hos
pitalitatē: s; ista aliberalioꝝ. q; nouē
mētib; christuz hospitata fuit. mag
dalena p̄templationē: s; ista p̄tem
platione sublimioꝝ. nicolaus miam
s; ista clementioꝝ. q; m̄r misericōdie ap
pellatur. Quarto habuit gr̄e accu
mulate ip̄mixtionē. Alij quidē san
cti habuerūt: s; cū admixtiōe venia
liū pctōꝝ. In hac aut̄ nulla fuit ad
mixtio nec originalis nec actualis.
nec venialis culpe. Lanf. iij. Tota
pulchra es amica mea et macula n̄
est in te. Ipsa enī fuit pulchra et to
ta pulchra. q; sine macula. fuit pul
chra: q; sine pctō originali. fuit tota
pulchra: q; sine pctō actuali. fuit si
ne macula: q; sine pctō veniali. Et
q; nō habuit aliquā pcti admixtio
nē. iō d; Sap. vij. Nihil inquinatū
in illā incurrit. Landoꝝ enī est lucis
eterne z speculū sine macula. Eccl̄i.
xxiij. Quasi balsamū n̄ mixtū odor
meus. Quito habuit gr̄e impmixte
p̄suationē z p̄firmationez. adeo in
gr̄a confirmata fuit q; ab ip̄a gra
tia confirmata cadere nūq; potuit.
ex eo q; diuina sapientia septem co
lumnis eam muniuit. Proverbio.
nono. Sapientia edificauit sibi do
mū z excidat columnas septē Per
septem columnas intelligi possunt
septem dona spūs sancti. quibus ip
sa plena fuit. Vel possunt intelligi se

ptem virtutes. sc; tres theologice.
et quattuor cardinales quas om̄s
ipsa habuit. Ecclesiastici. xxiiij. In
me omnis gratia vite z virtutis.
Sexto habuit gratie conseruate re
munerationem z quoniā deus dat
mensuram glorie s; m̄ quantitātē hu
militatis z gratie. ideo deus sibi im
mensitatem glorie contulit. quia in
hoc mundo immensam humilitatē
et gratiā habuit quia enī p̄ofunde
se humiliavit. ideo exaltare p̄rome
ruit quantū ad locum. subiectum. z
affectum. Nam quia ipsa recubuit
in nouissimo loco. ideo exaltari me
ruit super choros omniū angeloz.
quia habuit humilitatē interius in
corde z māsuetudinē exterius i cor
pore. ideo exaltari p̄omeruit quā
tū ad totū suū subiectū sc; corpus z
aiam q; z aia fuit gl̄ificata z corp;
fuit veste immortalitatis indutum.
quia se humiliavit habendo ancille
officium. Commissum est ei officiū
illuminādi. et sanctos qui sunt i via
et illos qui sunt in patria: vt clarus
rutilent virginee lampadis illustra
ti fulgorib;. Septimo habuit gra
tie remunerate siue illuminate ema
nationem siue diffusionez. quia sup
nos misericōdiam et grām suam late et
longe sublimiter et p̄ofunde i nos
diffundit. Bernard. Quis o bene
dicta misericōdie tue lōgitudinē z latitu
dinē sublimitatē z p̄ofundū iuesti
gare posset. Longitudo vsq; ad di
em nouissimum subuenit vniuersis
Latitudo eius replet orbē terrarū

vt misericordia ei⁹ plena sit ois tra.
Sublimitas ei⁹ ciuitatis supne rui
nas instaurauit. profunditas eius
sedētib⁹ in tenebris z ymbra mor-
tis redēptionē obtinuit. ergo tue pi-
etati grāz quā ap⁹ deū inuēisti no-
tā facias mūdo obtinēdo reis veni-
am egris medelā pusillis corde ro-
bur. afflictis z solationē piclītātib⁹
adiutoriū z liberationem.

Gratiā habuit btā virgo maria

Ratiā habuit btā hgo maria
scz purā. plenā. z supplemā.
Dabuit purā sine alterius cōtrarij
admirtione. Dabuit plenā sine ali-
qua diminutiōe. Dabuit supplemā
cū larga diffusionē Primo igr ha-
buit grām purā sine aliqua admirt-
tione cōtrarij. Sancti enī viri in p-
fenti vita z si habeāt grām tñ habēt
eā cū aliqua admirttiōe vel timoris
vl' laboris vel doloris. timēt enī ne
nō sint ī grā. Eccli. ix. Nescit homo
vtrū amore vel odio dignus sit. aut
cadāt a gratia. i. Coz. x. Qui se cre-
dat stare videat ne cadat. Istā aut
admirttōnē timoris btā hgo maria
nō habuit. qz certa erat se grām ha-
bere. qz angel⁹ qui nō pōt mentiri:
hoc sibi dixerat. Ave inquitēs gra-
tia plēa. Sciebat at se a grā nō pos-
se cadere. Eccli. xxiii. Usqz ad futu-
rū scīm nō desinā Scdo hui di hnt
admirttōnē laboris. qz oportet eos
mltū laborare ad sensualitatē ebdo-
madā et rationi subiiciendā Juxta

illud. i. Corinā. ix. Castigo corpus
meū: z in seruitutē redigo. Istā ta-
lē admirttōnē laboris btā hgo ma-
ria nō habuit. qz nullos mot⁹ ratio-
ni z trarios vnqz p̄sensit. Bern. Be-
ata hgo maria ictus impugnatōis
nūqz ptulit. incentiua carnis nō to-
lerauit. caput sp̄ētis z triuit. nō fu-
giēs expauit. Tercio sancti viri ha-
bēt admirttōnē doloris. ex eo qd mlt⁹
tos defect⁹ eos h̄re vidēt. z si aliqs
defectū h̄re se nō crederet. tūc ipse
om̄s haberet. Bern. Om̄ia illi de-
sunt qui nil sibi deesse putat. Istaz
talē admirttōnē doloris btā virgo
maria nō habuit. qz nullus defect⁹
gratie vnqz in ea fuit. sed om̄s gra-
tias z om̄s virtutes semper habuit
Ecclesiastici. xxiii. In me ois gra-
tia vite z vtutis. Scdo habuit gra-
tiaz plenā sine aliquo defectu vl' di-
minutione. quia om̄ib⁹ gratijs vni-
uersaliter plena fuit. Magnū quip-
pe est habere potentiam receptiuā
gratie quā habent peccatores cum
sunt in mūdo. sed ea carent damna-
ti in inferno. z istud est illd magnū
chaos qd est in inferno. impotētia
scilicet ad gratiaz percipiendā. Lu-
ce. xvi. Inter nos z vos magnum
chaos firmatus est. Maius est ha-
bere gustuz siue guttam gratie quā
habent boni dum adhuc iunt imp-
fecti. et ista gutta gratie valz eis ad
bonozū opm fecundationē. ad vicio-
rū refrigeratōnē. ad sitū mūdane ex-
tinctōz. De duob⁹ p̄mis dī Cā. v.
Caput meū plenū ē roze z cincinni

mei guttū noctū. De tercio dicit Aug⁹
Qui biberit de flumio paradisi cuius
vna gutta maris maior ē oceano
restat vt in eo sitis hui⁹ mūdi peni-
tus extincta sit. Maximū ē hęc cali-
cē siue plenitudinē grē quā hñt viri
pfecti. De quib⁹ dicit Act. ij. Repleti
sunt om̄s spū sancto. et iste calix grē
valet eis ad salutē acquirēdā. ad fi-
ducia dī obtinēdā. et ad p̄solationē
mūdanā obliuioni tradendam. De
duob⁹ p̄mis dicit in ps̄. Calicē saluta-
ris accipia: et nomen dñi inuocabo
De tercio dicit silr in ps̄. Calix me⁹ in-
ebriās quā p̄clarus est. Per maxi-
mū est hęc fontē grē quā hñt btī. et
ille fons eos viuificat. iō dicit fons vi-
te eos faciat. Vñ propheta hoc sci-
ens ibi saciari petebat: dicēs. Siti-
uit aīa mea ad deū fontē viuū. eos
inebriat Cant. v. Bibite amici et in-
ebriamini charissimi. Sz p̄ maximū
ē hęc. nō tm̄ potētia receptiua grē.
nō tm̄ hęc gustū grē. nō tm̄ calicem
grē. sz etiā flumē oīm grāz. Et istā
plenitudinē hz btā v̄go maria. De
qua dicit Cant. iiii. Fons hortoz pu-
teus aq̄z viuētū: q̄ fluūt impetu d
libano. Ipsa enī ē pute⁹ aq̄z viuē-
tū: inq̄ntū pctōres mortuos viuifi-
cat a peccato. Ipsa est fons orto-
rum: inq̄ntū bonos fecūdat in ope
bono. Ipsa ē flumē vadēs cū ipetu
inq̄ntū btōs letificat in celo. Psal.
Flumis impet⁹ letificat ciuitatē dei
Tercio hz gratiā sup̄ plenā cum
larga et plena diffusiōe. Bern. Vir-
go maria velut altez solē induit. qz

sicut ille sup̄ bonos et malos indiffe-
reter oritur. sic ipsa quoqz p̄teri-
ta merita nō discutit: sed om̄ib⁹ ero-
rabilem et clementissimā se exponit
Omniūqz necessitates amplissimo
miseratur affectu. Tam copiosa est
autem et tam plena q̄ eius plenu-
dinē sensit infernus. quia per eā ex-
poliatus fuit. sensit terra: qz mortu-
os reddidit. sensit celus qd se apuit.
senserūt angeli qui fuerant repati.
senserūt patres qui erant in limbo
q̄ fuerūt erepti. senserunt pctōres.
quia fuerunt iustificati. senserunt iu-
sti. quia fuerunt beatificati. Unde
Bernard. Beata virgo maria p̄-
ciosum illud balsamū tanta tibi co-
pia tantaqz influit plenitudie vt co-
piosissime effluat circūquaqz. Dein-
de subdit. quanto ergo deuotionis
affectu mariam a nobis honorari
voluit qui totius boni plenitudinē
in ea posuit et si quid in nobis ē spei
si quid gratie vel salutis ab ea noue-
rimus redundare que ascendit af-
fluens delicijs totis ergo medullis
cordiū. Veneremur mariā: quia sic
est voluntas eius qui totū nos ha-
bere voluit per illam.

Incipiunt distinctiones litte-
re. N. Quomodo beata virgo
Maria fuit habitatio dei.

Abitatio dei fuit beata vir-
go Maria: in qua ipse no-
uem mensibus habitauit.
Ysa. lxij. Nidauit iuuenis cū v̄gine

De ista hitatiōe sancta ipsa dicit Ecclesiasticus.
xxiii. In hitatiōe sc̄tā corā ipso mi-
nistraui. Ista at hitatio sc̄tā p̄t̄ itel-
ligi v̄l de seip̄a v̄l de hitatiōe celesti
Ipsa enī in q̄ntū fuit hitatio dei fu-
it sc̄tā h̄m q̄druplicē acceptionē hu-
ius nois sanctū. Nā sanctū idē ē q̄
mūdū. q̄ firmū. q̄ sanguie tinctū z
q̄ sacro vsui deputatū. Ipsa igit̄ fu-
it sancta. i. pura z mūda. Uñ Ancel-
mus. Decebat quippe vt h̄go btā
ea puritate niteret q̄ maior lub deo
nequit intelligi. Sc̄do fuit sc̄tā. id
est firma. qz sup̄ altitudinē d̄nitat̄
fuit fundata. Ps̄. Fundamēta ei⁹
in mōtib⁹ sc̄tis. Tercō fuit sancta. i.
a sanguie tincta. qz mēoria sangui-
nis z passiōis filii sui sp̄ fuit iugiter
in ei⁹ mēte affixa. vt possit dicere il-
lud Exod. iiii. Sp̄sū sanguinum
tu mihi es. Quarta fuit sancta. i. sa-
cro vsui deputata. Ei⁹ enī vter⁹ de-
putat⁹ fuit ad suscipiendū z recipiē-
dū filiū dei Uñ ipsa dicit Ecclesiasticus. xxiii.
Qui creauit me requieuit in taber-
naculo meo. In ista igit̄ hitatiōe sic
sc̄tā. i. in seip̄a q̄ fuit hitatio dei corā
deo ministrauit. Nā ministrauit sibi ex
istēti i vtero h̄gis. z egresso de vte-
ro z viuēti in mūdo. In vtero qdē
sibi ministrauit substātiā sue carnis.
Lant. iij. Egredimī filie hierl̄m. i. si-
deles aie z videte regē salomonē. i.
xp̄s pacificū i diademate. i. i hūana
carne q̄ coronauit eū m̄ sua z d̄ ca-
ro xp̄i diadema. qz cetere figure di-
uerb̄ lineis p̄ficiūt. sola at̄ figura spe-
rica vna tm̄ linea claudīt. Nā cetera

corpa alioz hoim facta sunt saltem
duab⁹ lineis. i. cōmixtione vtriusqz
pent. Corp⁹ at̄ xp̄i cōpositū fuit tm̄
vna linea. i. carne virginea. Sc̄do
ministrauit sibi egresso ex vtero nutri-
mētū h̄ginei lacti. Uñ cātat ecclia.
Ipm̄ regē angeloꝝ sola h̄go lacta-
bat vberē de celo pleno. vbi tria no-
tāt. p̄mo q̄ lactabat z pascebat illū
q̄ pascit oia. vñ d̄t ipm̄ regē angelo-
rū. iō alibi d̄t. puoqz lacte past⁹ ē zē
Sc̄do q̄ n̄ dedit ipm̄ ad nutriēdū.
sz ipsa sola nutriuit. iō subdit. sola h̄-
go lactabat. Tercio q̄ illū lac n̄ fuit
a natura productū: sz d̄ celo ministra-
tū. qz h̄gies naturalit̄ lac n̄ hnt. iō
subdit. vberē de celo pleno. Tercō
ministrauit sibi viuēti in mūdo nēcia
vite corp̄al. qz cū christ⁹ paup̄ esset
m̄ ei⁹ sic d̄t Hieron. Acu z colo ac-
grebat: vñ sibi z filio nēcia procura-
bat. Uñ d̄t in laude ml̄ieris fortis.
Pro. vi. q̄suiit lanā z linū: z opata
ē p̄ filio manū suaz z infra. manū
misit ad fortia: z digiti ei⁹ ap̄phēde-
rūt fusuz. Sc̄do ista hitatio sancta
pōt̄ intelligi de hitatiōe celesti: in q̄
btā h̄go maria deo silr̄ admīstrat.
D̄t at̄ illa hitatio sancta iuxta q̄dru-
plicē sup̄radictā acceptionē huius
nominis sanctū. z hoc ad d̄nāz ter-
rene habitationis q̄ non est sancta.

Primo igitur habitatio celestis
est sancta. i. mūda quātū ad se. Apo-
calipsis. xxi. Ipsa ciuitas aurū simi-
lis vitro mundo. z quantum ad ha-
bitatozem. Ibidem. Non mirabit
in illum aliquid coingnatū. i. faciēs

abholminationē. Habitatio hō terrena est immūda z q̄ntū ad se. Jeremie. iij. Polluisti terrā z in fornicationibus tuis et in malicijs tuis. z q̄ntū ad habitatorē. Jeremie. ij. Quō dicitis nō sum polluta vide vias tuas z scito qd feceris Secōdo hitatio celestis ē sancta. i. firma q̄ntū ad se. qz d̄s ipam fixit. Hebreo. viij. Tabernaculū n̄m qd̄ fixit d̄s et nō hō. z q̄ntū ad hitatorē. qz inde ampli⁹ nō exibit. Apoc. iij. Qui vicerit faciā illuz columnā in tēplo d̄i mei z foras nō egrediet ampli⁹ Habitatio at̄ terrena nō est firma nec q̄ntū ad se. j. Johā. ij. Mūdus trāsijt z ꝑcupiscētia ei⁹. Nec q̄ntuz ad hitatorē. Job. xiiij. Nō nat⁹ de muliere breui vivēs tpe replet̄ multis miserijs. qui q̄si flos egredit̄ zc.

Tercio hitatio celestis ē sancta. id est sacro vsui deputata et hoc q̄ntū ad se. qz deputata ē ad producendū rosas martyꝝ z libanū odoriferū ꝑfessorū z liliā v̄ginū Eccī. xxix Quasi rosa plātata sup riuos aq̄rū fructificate. Quasi liban⁹ odorē suavitatis habete. florete flores q̄si liliū z q̄ntū ad hitatorē. qui deputatus ē ibi ad laudādū deū. Ps Qui hitant in domo tua in sc̄l̄is sc̄loꝝ laudabūt te. Hitatio at̄ terrena deputata ē malo vsui z quātū ad se. quia producit spinas tribulos z vrticas id est hoies auaros supbos et luxuriosos z quantū ad hitatorē qui deputavit se ad mentiendum. occidendū. furandū. z adulterandū.

Dzee. iij. Non ē vitas dei in terra maledictū z mendaciū z furtum et adulteriū inundauerūt. Quarto hitatio celestis ē sancta. i. sanguine tincta z quātū ad se. qz ei⁹ ianua fuit ch̄risti sāguie reserata. Hebre. ix. Per propriū sanguinē introiuit semel in sc̄tā sc̄toꝝ. Hieron. Sanguis ch̄risti clavis padis ē z q̄ntuz ad hitatorē. qui sanguie ch̄risti fuit redēpt⁹. Apoca. j. Lauit nos a peccatis n̄ris in sanguie suo. Hitatio hō terrena tincta ē malo sanguine. et quātū ad se. scz sanguine homicidij. Ps. Infecta ē terra in sanguinib⁹. Et quātū ad hitatorē scz sanguine pcti. Ysa. lix. Man⁹ v̄te polute sunt sanguine In sancta igitur hitatione celesti maria corā dō administrat. qz d̄s triplex misterij et officij sibi cōmisit. Primū ē officij aduocādi. Un̄ Bern. Aduocatā ꝑmisit pegrinatio n̄ra q̄ tanq̄m m̄ iudicis z m̄ misericōdie fideliter z efficaciter n̄ra negocia ꝑtractabit Sedz ē officij miserēdi. Cōmisit quidē sibi d̄s : vt celestes elemosinas z dei misericōdias nobis paupib⁹ tribuat. iō d̄z d̄ m̄liere forti Prover. vl. Manū suā apuit inopi et palmas ei⁹ ex tēdit ad paupes Ex quo ei⁹ misericōdia designatur. z quia manū nō habet clausam: sz aptā. z quia manū non hz vacuā sz plenā. z qz brachiū nō ꝑtractū: sz ad paupes extēsus. Tercij ē officij adiuvādi. Nā sic bern. dt. Ipsa ꝑt adiuvare nos. qz ē m̄r omipotentie Ipsa scit nos adiuvare

quia ē mī sapientie. Ipsa vult nos
adiuuare. quia est mater misericor-
die et pietatis.

Quō christus honorauit matrē
suam.

Dnozauit christus matrē suā
in vita. in morte. et post mortē
Nā in vita ipsius sue matris q̄ttuoz
honozes sibi fecit. Prim⁹ fuit quia
magis matris sue famaz quā suam
propriā celauit et hoc q̄n sp̄sum ip-
sam habere voluit. Maluit eniz vt
ad tps crederetur q̄ ip̄e natus fue-
rit de matrimonio q̄ q̄ mī infama
ta fuiss̄ d̄ adulterio. Un̄ d̄ Ambro-
sius sup lucā. Jō christus matrē su-
am de sp̄sari voluit ne temerate h̄
ginitatis vzeretur infamia cui⁹ gra-
uis alu⁹ insigne cōruptele p̄ferre
videretur Maluit ergo aliquos de
ortu suo q̄ de mīris pudore dubita-
re. Sciebat enī tenerā esse h̄ginis
verecūdiā et lubricā famā pudoris
nec putauit ortus sui fidē mīris iniu-
rijs astruendam Secundus ho-
noz fuit quia pre ceteris virginib⁹
q̄ fuerūt añ eā secū et post eā in ma-
trē eā elegit. Un̄ d̄ Sedul⁹. nec p̄
mā illez visa ē nec h̄ze se q̄ntē. elegit
āt eā merito h̄ginitatis et hūilitatis
Dugo de sc̄to victore. O h̄ginitas
hūilis et hūilitas h̄ginis quō i vnū
puenistis sic sublimastis hūilez sic
secūdastis h̄ginē. vt virgo pareret
dei filiū et hūilis habeat sp̄sum de-
um nec alia talis inueniri poterat.

Terci⁹ honoz fuit q̄n dignat⁹ est

eius sp̄sus et filius vocari et dici et
subijci. Bernard⁹. supmissus ē. Ma-
ria deū hoīm et angelozū suū auda-
cter appellat filiū: dicēs. Fili qd fe-
cisti nobis sic? Ecce marie priuilegi-
um. Quis hoc audeat angeloz. de-
niq̄ descendit cum illis et venit in
nazareth. et erat subditus illis q̄s?
de⁹. quibus? hoib⁹ Deinde subdit
Mirare igr̄ vtrūq̄ vt̄ elige qd am-
plius mireris siue filij benignissimā
dignationē siue mris excellentissimā
dignitatē vtrūq̄ miraculū et q̄ de⁹
femine se obtpat hūilitas absq̄ exē-
p̄. et q̄ femina dō p̄ncipetur subli-
mitas sine socio. Quart⁹ honoz
fuit q̄n eā in cruce existens discipu-
lo cōmedauit. Petrus damascen⁹
Lōmisit dñs petro clauēs ecclie. vo-
luit et btō iohāni custodiā delegare
marie mī maria mī ecclia. S; ma-
ria mī christi ecclesia mī christiano
rū De maria christ⁹ carnē suscepit
eccliam h̄o de lateris sui carne pro-
duxit. Ex ista proflurixit h̄m carnem
natus. illā protulit carne iā mortu⁹
Ex ista voluit nasci pro illa dignat⁹
est mori Ex vna semel nat⁹ in p̄sona
sua ex altera nascūtur quotidie mē-
bra sua. Deide subdit. Dixit dñs pe-
tro. Dabo tibi clauēs regni celozū.
Nūquid et btā h̄go maria celū nō
fuit. in cui⁹ vtero h̄ginali nouē mē-
sibus tota d̄nitatis plenitudo pmā
sit. Sc̄do eā honorauit in morte
sua. qz ad ei⁹ obitū ip̄e filius cū tota
celesti cnria aduenit et ip̄am de mū-
do vocauit dicēs sic̄ oñdit Hieron̄.

in Simone de assumptione. Veni inquit coluba mea immaculata mea veni de libano veni. Non immerito inquit de libano venire iubetur. quia libano candidatio interpretatur. Erat enim candida omnino merito et virtutibus. ac dealbata niue candidior spiritus sancti muneribus et in omnibus colube simplicitate repertavit. quia quicquid in ea gestum est totum puritas et simplicitas totum veritas et gratia fuit. fuit totum misericordia et iusticia quam de celo prospexit. Sequitur iam enim hyemps transiit ymber abiit et recessit. Ubi dicit Hugo de sancto victore quod hyemps et ymber est vita mortalium quam tanquam hyemps ad aggrediendum bonum est pigra ad profuerandum est nubila et tanquam ymber est ad malum lasciuia. nam hyemps interiorem constringit ymber exterius dissoluit ad mundi vanitatem. Idem Hyemps enim transiit quilibet anima sancta age quod vis. quia mundus transit et concupiscentia eius. cur diligitur quod transit cum diligendum non esset etiam si maneret. Nam cum stare non nocuit cum transiret deceptus. Hieronymus. vbi supra. Regina celi de presentis seculo nequam eripit secura quod de sua immarcescibili gloria celi palacium ingreditur vbi vna societas civium supernorum. vbi dulcis sollemnitas angelorum. vbi post labores et erumnas felix et suavis est refectio animarum.

Tercio honoravit ipsam post mortem. quia post tertium diem sue transmigrationis cum tota celesti curia ad eam venit. et in corpore et in anima glorificavit eam et in throno glorie ad dexteram suam collocavit. Hieronymus. vbi supra. Creditur

quod creator omnino per se totus festinus occurrit. et eam cum gaudio secum in throno collocavit. Alioquin quomodo crederetur implevisse quod ipse precepit. Honora patrem tuum et matrem tuam. Creditum est igitur celorum milicia festine sibi obviam aduenisse eam ingenti luce circumfulsisse. et usque ad thronum cum laudibus cantibusque spiritualibus perduxisse. postea subdit. Nulli dubium est totam illam celestem curiam ineffabili leticia. tunc exultasse. tunc iocunditatem habuisse. tunc commotum gratulasse iubilasse de presentia miris.

Beata Virgo Maria quadruplicem habuit humilitatem

Humilitatem habuit beata virgo maria. in animo. in verbo. in signo. et in facto. In animo quidem. quia eua habuit elationem: ista humilitatem. id est ista fuit gratia repleta. illa gratia evacuata. Bernartus. Eua per superbiam se dei creaturam esse non considerans deo pacificari voluit. Maria vero humiliter factori suo se subdedit ancillam nominavit. id est quia illa est abiecta. ista vero electa. Seruavit Hugo illud quod dicitur Judith. viij. Nulli enim animas nostras aliter ei gratia impieri non potuissent nisi humilitatem cordis humiliter. i. petri. v. Deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam Superbum quidem ad fontem gratie accedit cum ore elevato: et id est impleti non potest. Proverbia. xvij. Qui exaltat os suum querit ruinam. Nullis autem ad fontem gratie accedit cum ore inclinato. et id est impleti merebitur. Iosue. xxiiij. Inclinate cor

da vza ad dñm deuz isrl. Et q2 btā
vgo maria nō habuit cor eleuatu
p supbiā: sed inclinatū per hūilitatē
verā. idō grā dei adimpleri meruit
Ps. Audi filia ⁊ vide et inclina au
rem tuā. Supb⁹ etiā accedit cū cor
de clauso ad fontē grē. qđ signatū ē
Zacha. v. Misit massam plūbeā in
os amphore. Nūllis vgo accedit eū
ore apto. Ps. Os meum apui ⁊ at
traxi spm̄. Btā virgo maria accessit
ad fontē grē cū ore apto. .i. cū feruē
ti desiderio ⁊ iō impleta fuit Pro
uer. vl. Os suū apuit sapie. Super
bus etiā accedit cum vase pleno. q2
h3 cor plenū amore mūdano. Nū
llis at accedit cū vase vacuo ⁊ iō im
pleri meretur. Aug⁹. Vas es si ple
nus es funde amore seculi vt iplea
ris amore dei. Btā aut vgo maria
accessit cū vase vacuo. q2 om̄ia mū
dana desperit ⁊ iō impleri prome
ruit. Un̄ ipsa st. Esuriētes impleuit
bonis: ⁊ diuites dimisit inanes.
Secdo habuit hūilitatē in vbo qñ
dixit Respexit hūilitatē ancille sue.
Magna hūilitas qđ st se respectā.
ac si diceret. Nō erā digna vt me as
piceret: ⁊ tñ respexit in meū vteruz
descēdēs. Aspexit grām infunden
do Maior hūilitas. q2 st se ancillā
Nō enī vocat se matrē di. nec dñaz
mūdi. nec reginā celi: s3 ancillā xp̄i.
Petrus rauanen. supmissus ē. Ec
ce quā vocauit angelus dñam ipse
se recognoscit ⁊ se vocat ancillā. q2
aimus deuotus infusus bñficijs ad
obsequiū crescit. augetur ad grām

non ad superbiā ptumescit. non ad
arrogantiā prosilit. Maxima hūili
tas. q2 dicit se humilimā. nō enī dix
it respexit nobilitatē vl sanctitatē: s3
humilitatē ancille sue. Illa enī an
cilla ē hūilima q̄ nō reputat se hmōi
dignitate digna vt etiam sit ancilla.
ac si diceret. Nō tm̄ me dico ancillā
sed etiā ego dico me esse indignā vt
sim ancilla. Tercio habuit hūili
tatē in signo signū magne humilita
tis in ea fuit qđ nūq̄ alicui se pfere
bat: s3 se aut equabat aut sibi ceteris
pferebat. Nā ceteris feminis se eq̄
lem ⁊ cōem exhibebat. q2 filiū volu
it circūcidi ⁊ ipa volēs legē pturiē
tiū obseruabat ⁊ festa visitabat. Ali
qñ minores sibi pponebat sicut io
seph qñ dixit Luc. ij. Ecce p̄ tu⁹ et
ego dolentes ⁊c. Applōs etiā ppo
nebat vt hētur Act. pmo. Ubi cete
ris apl̄is noiatis ipsa in fine om̄iuz
poni voluit. Nunq̄ enī stare volu
it in mōte elationis: sed semp in val
le humilitatis. ⁊ iō in tali valle flux
it fons spūs sancti. Creuit liliū padī
si ⁊ accensus est calor amoris diui
ni. prop̄ p̄mū dī in Ps. Qui emit
tit fontes in cōuallib⁹ inter mediuz
montiū ptrāsibūt aque vnā vallem
circūstant duo montes. q2 hūilita
tē circūstant due supbie spēs vna q̄
nascitur ex re tpali. Btā vgo maria
habuit occasionem supbiēdi. q2 fuit
ex regia stirpe p̄rogenita: et alia ex
grā spūali. q2 fuit in matrem dei as
sumpta. Sed primā occasionem re
pressit quādo fabro humili se in cō
k ij

iugē tradidit. Secūdam qñ se ancillā
dei vocauit. Et qz semp in valle ste-
tit. iō aqua diuine grē in eā p̄trāsijt.
Secūdo in hac valle sue hūilitatis na-
tū est liliū padisi. Lanā. ij. Ego flos
campi z liliū cōualliu. xp̄us nō fuit
flos hori s; cāpi. qz terra. i. brā vir-
go maria vt inde nasceretur nō fuit
lissa: s; p̄māsit integra liliū puallū
Est similiter ipse christus natus ex
hūili matre q̄ fuit cōuallis. Dī autē
cōuallium in plī. qz om̄s spēs in eo
fuerūt. Tercio in hac valle sue hūili-
tatis accensus fuit color igniti amo-
ris. In valle quidē solet esse lux ce-
li feruētior quā in mōtibus tribus
de causis. Prima est. qz ignis non
accenditur nisi in spisso z hūido ae-
re. In montib; autē ē aer subtilis. in
valle sp̄o spissus z humidus. Alia ē
qz in mōtibus aer subtilis ex sua le-
uitate huc z illuc impellit: z sic frigi-
dus inuenit. Tercia est. qz radij so-
lis ad latera montiu descēdētes sese
resiliendo pcutiūt z colorē multipli-
cant In hac igitur valle yginea fu-
it incensus ardor amoris: qui cau-
sabatur ex hūido sue pietatis ex irā-
gilitate mētis z imobilitate: z ex agi-
tatione diuerse ytuū Quarto hūit
hūilitatem in facto. qñ scz grauide
elizabeth z grandēue hūiliter deb-
uit. Bernardus. In montana cū
festinatiōe maria abiit: z elizabeth
salutata in eius ministerio quasi mē-
sibus tribus humiliter stetit. et sub-
dit In hoc fuit virginis ascēsus vt
difficile rūpetur triplex funiculus

fernebat siquidē inquirenda gratia
charitas. splendebat in carne virgi-
tas. z in obsequio eminebat humili-
tas. Ambrosius sup lucā. Abijt ma-
ria in montana nō quasi incredula
de oraculo nec quasi incerta de nū-
cio nec quasi dubitans de exemplo
s; quasi leta pro voto religiosa pro
officio festina pro gaudio et hoc cū
festinatiōe. qz nescit tarda molimia
spūs sancti grā. sed nec gaudebat
virgo diu videri in publico. Discite
et vos mlieres sancte sedulitatē ma-
rie quā pregnantibus cognatis de
beatis exhibere. non p̄ domos alie-
nas decursitare: nec in plateis de-
morari. non aliquos in publico mi-
scere smones. Maria in domo mā-
sit sera in publico festinat. Idē ibi-
dē. Mansit maria cū elizabeth qñ
mensibus tribus: q̄ enī propter of-
ficiū venerat officio inherēbat. nec
sola causa familiaritatis remāsi ibi
diutius. sed vt tāto tpe cresceret ely-
zabeth profectus. Si enī in primo
ingressū marie tantus ille profectus
extitit: vt ad ei⁹ salutationē infans
in vtero ei⁹ exultauerit. Ipsa q; mē-
spiritu sācto repleta fuerat putam⁹
quid ipius marie presentia tāti tem-
poris scz triū mēsiū vsu addiderit.

De humilitate beate Marie
virginis.

Amilitas beate marie yginis
fuit triplex. scz profunda. ho-
norata. z virtuosa. Tam profunde
se humiliavit. q̄ dixit se esse ancillā.

q̄ fecit se seruā. ⁊ q̄ fecit infimā. Di-
xit quidē se esse ancillam q̄n ait. Re-
spexit hūilitatē ancille sue. Sup qd̄
verbū d̄t Bern̄. Nūilitas sui p̄tēp-
tū. Ancilla h̄o sua deuotiōe cōmen-
dat famulatū. respiciēdo inqt me p̄
grām suā ⁊ humilē me fecit ⁊ ancil-
lā suā me fecit. q̄ de me opus suum
speciale fecit. Sc̄do fecit se seruam
sc̄z tribus mētibz ely zabeth gra-
uide ⁊ grandeue seruiuit. Beda sup
lucā. Festinanter abijt: ⁊ zacharie
domū intrauit vt ely zabeth visita-
ret ac p̄gnanti grandeue iuuen-
cula mīstraret. Ambrosius sup lucam
Discite vos mulieres sancte seduli-
tatē quā p̄gnātibus debeatīs ex-
hibere cognatis. Mariā nempe q̄
sola prius in intimis penetralibus
versabatur. nō a publico virginitatis
pudore. nō a studio aspiras montiū
nō ab officio prolixitas itineris re-
tardauit. Tercio fecit se oīm infimā
Sicut pt̄z Act. j. vbi recitatis noi-
bus ap̄loz ip̄a in fine oīm tanq̄ in-
fima oīm ex hūilitate ponitur. volu-
it seruare illud quod dixerat fili⁹ su-
us. Luc. xiiij. Recumbe in nouissi-
mo loco: ⁊ q̄ i nouissimo loco recu-
buit. ideo sup oīs exaltari meruit.
Bern̄. Ita exhibebat se etiā infimā
mulierū vt oīm nouissima poneret̄.
Infra sc̄z viduas et penitētes. In-
fra etiā illā de qua christus septem
demonia eiecerat. Merito ergo fa-
cta est oīm d̄na que se oīm exhibe-
bat ancillā. Ut aut̄ videre meli⁹ pos-
simus quā p̄ofunde se humiliavit.

videamus quā sublimiter se erexit.
Nam s̄m Johan. damascenū. Eva
se erexit supra deū q̄n sc̄z voluntatē
suā diuine volūtati p̄posuit vsq̄ ad
deū. sc̄z cōtra eius p̄ceptū venire
presumpsit. Beata autē h̄go ma-
ria humiliavit se infra ceteras muli-
eres. Nam eua erexit se supra deū.
ista humiliavit se infra cōsortia mu-
lierū. Quelibz enim mulier vult ha-
bere diuitem s̄ponsum: ⁊ in ptu pul-
chrū thalamū. mollem lectum. obse-
quiū ancillarū habundantiā panno-
rum et cunas ad reponendū puez
post ptū vult habere quietē ⁊ ociū.
Sed beata h̄go maria habuit sp̄o
sum pauperem. pro thalamo habu-
it stabulū. pro lecto habuit fenum.
pro ancillis habuit bouem ⁊ asinū.
pro pannis habuit vilitatē panno-
rum. pro cunis habuit p̄sepium.
pro quiete et ocio eam fugere opoz-
tuit in egiptū. Ecce quō infra oīs
mulieres se voluit humiliare. Sc̄do
humiliavit se vsq̄ ad mulieres. eua
se erexerat vsq̄ ad deū ista se hūilia-
uit vsq̄ ad muliez cōe cōsortiū Nū
quā eni alicui se p̄tulit. sed cōem ⁊
tanq̄ vnā illaz semp se exhibuit. si-
cut patet in filij circūcisiōe. in sui pu-
rificatione. in festiuitatū visitatione
et in oīm legalīū obseruatiōe. Bern-
ardus. O beata virgo maria nūq̄
indigebas purificatione. sed nunq̄
filius tuus indigebat purificatione
nec filius tuus vnq̄ indigebat cir-
cūcisiōe. Esto inter illas sicut vnā
illarū. Nam filius tuus sic est in me

dio paruulorū. Tercio humiliavit se propter mulieres eua crexerat se contra deū. Ista humiliavit se nō cōtra sed prop̄ m̄lerū vtilitatē et fructū. Nō t̄m̄ enī voluit esse x̄go sed se humiliare voluit vt esset coniugata et vi dua derelicta. Ideo aut̄ sic se humiliare voluit vt oib⁹ mulieribus spem et fiducia daret salutis q̄ sc̄z quelibet saluari potest. nō solū q̄ est x̄ginitate p̄dita. sed etiam que est matrimonio copulata et q̄ est vidua derelicta iō at̄ sic se humiliare voluit. Sc̄d̄ eius humilitas fuit honorata Est em̄ humilitas coacta spontanea et honorata humilitas coacta et si de se non sit meritoria habet t̄m̄ meritū quia ip̄a necessitas convertitur in virtutem et hec ē humilitas magna. et istā habuit ioseph. De quo dicit̄ in ps̄. Humilia uer̄t̄ i cōpedib⁹ pedes ei⁹. Humilitas sp̄otanea et si de se sit meritoria. h̄z t̄m̄ itra se cām vñ generet. Michee vj. Humilitas tua in medio tui. Humilitas vero honorata est que nullam habet correctionem nec humiliandi occasionem sed quāto plus talis extollitur tāto magis ad humiliora prouocatur. Talis fuit humilitas dauid qui in sublimitate regia constitutus dicebat. ij. Regū vj. Ludā et vilior fiam plus quam factus sū et ero humilis in oculis meis. Talis fuit humilitas beate marie. x̄ginitis que honorata ab angelo qui eā salutauit. A patre celesti qui eam ab eterno elegit. A spiritu sancto qui in eam superuenit. A filio qui eā im

pregnauit. A toto mūdo qui eaz beataz protestatur et dicit. Ipa tamē humili de se sentiens. Aut. Resperit humilitatez ancille sue. Bern̄. supmissus est. Que est ista tā sublimis humilitas que honori cedere non no uit. insolescere gloria nescit. dei mater eligitur et ancillā se nomiat. Nō magnū est humilē esse in abiectiōe. magna prorsus et rara virtus humilitas honorata. Tercio x̄o eius humilitas fuit valde x̄tuosa. qz ipsa humilitas fecit eā sponsam dei thalamū christi. habitaculū spūs sancti. De⁹ enī ip̄am cōcupiuit et ip̄am in sponsam elegit. Ps̄. Audi filia et vide et inclina aurē tuam. et obliuiscere populū tuū et domū patris tui et cōcupiscet rex decorem t̄c. Triplicē enī decorem deus in ea asperit. scilicet. humilitatis. virginittatis. et magne credulittatis. De hoc triplici decore dicit Bern̄. supmissus est Pulchra virginittatis et humilitatis permixtio nec illa mediocriter anima placet deo. in qua et humilitas virginittatem cōmendat. et virginittas humilitatem exornat. Sed quanta putas ueneratione digna est in qua fecunditas exaltat humilitatem et part⁹ consecrat virginittatē. Idem in sermone de assumptione. tante humilitati beate marie tanta fidei magnanimitas accessit. vt ille due virtutes in ea fierent ex mutuo respectu clariores. quia uidelicet nec tanta humilitas minuit magnanimitatē. nec tanta magnanimitas humilitatem.

vt in sua extimatione esset humilis.
z nihilomin⁹ in promissiois credu-
litate magnanimis. Secūdo facta
fuit thalamus christi. Ps. Tanq̄
sp̄sus procedens de thalamo suo.
Canticorum primo. Cum esset rex
in accubito suo: nardus mea dedit
odorem suum. Cum enim filius dei
esset in accubito id est in sinu patris
humilitas marie tanta fuit. q̄ ip̄e o-
dore sue humilitatis allectus in tha-
lamū vteri sui descendit. Dicitur enī
humilitas eius nardus. quia nar-
dus est herba pua odorifera z pe-
ctoris purgatiua. sic eius humilitas
fecit eam parua z respectu sui. quia
se ancillam recognouit. Fuit odori-
fera respectu dei qui intantum fuit
ea delectatus quia in thalamū eius
vteri descendit. Fuit pectoris pur-
gatiua respectu nostri. quia eius hu-
militas nostram superbiam de pe-
ctore nostro fugauit. et omnia alia
vicia resecauit. Augustinus in quo-
dam sermōe *De beate marie hu-
militas que deum homibus pepe-
rit vitam mortalibus edidit. celos
innouauit. mundus purificauit. pa-
radisum aperuit. et hominum ani-
mas ab inferis liberauit. De in-
quā glorioza marie humilitas que
porta celi efficitur. scala dei consti-
tuitur. facta est certe maria scala ce-
lestis per quam christus descendit
ad terras. Tercio facta est habita-
culum spiritus sancti. Bernardus.
supmissus ē. Si maria humilis nō
fuisset: super eam spiritus sanct⁹ nō*

requieisset. quia scriptus est super
quem requiescet spiritus meus nisi
super humilem et quietum. Porro
si super eam non requieisset vtq̄
eam non impregnasset. quō enī de
ipso conciperet sine ip̄o. Patet igr̄
q̄ vt de spiritu sancto ꝑciperet. hoc
eius humilitas fecit. Nam si ex vir-
ginitate placuit. tamen ex humilita-
te concepit. Unde constat q̄ etiā vt
placere virginitas proculdubio fe-
cit humilitas. Deinde subdit. Lau-
dabilis virtus virginitas. sed neces-
saria magis hūilitas. illa suadetur.
ista precipitur. Deniq̄ placere pōt
eius humilitas qui virginitatē am-
sam deslet cum humilitate. sine hu-
militate autez audeo dicere nec ma-
rie virginitas placuisset. ergo si nō
potes virginitatem humilis imita-
ri. humilitatē tñ virginis potes.

Quomodo beata virgo Maria
fuit Hydria.

Dzia quāuis dī esse vasa qua-
ticū. inuenimus tñ hydriā ad
tria bñficia deputatā. prop̄ q̄ non
īmerito btā vgo maria hydrie cō-
paratur. Primo enī deputata ē ad
aquā hauriendā. De qua dī Gen.
xxiij. Nā cū nuncius abrahe ad re-
beccā venit: dicēs. Da mihi paulu-
lū bibere. illa festinās deposuit hy-
driā de humero: dicēs. et tu bibe et
camel tuis potū tribuā. fm exposi-
tionē Bernī. Nācius iste quez misit
abraham vt filio suo vxorē q̄reret.
significat angelū gabrielem quem

deus pater misit ad mariã vt ipãz fi-
lio suo in spõsam accipet. p rebeccã
igĩ fcatur maria cui⁹ ydria plena ẽ
eius aia plena dei grã. In hac igĩ
ydria bibit ille nũci⁹ abrahe. bibe-
rũt z cameli. In sua etiam ydria bi-
bit architriclinus. vt hẽtur Johã.
iiij. Per nũciũ abrahe vt dictũ est
significatur angelus. p camelos sig-
nificatur viri penitẽtes Cameli enĩ
dũ graua pondera suscipiũt se hũ-
liando genua flectũt. Sic viri peni-
tẽtes graue pniã hũliler et liben-
ter portãt. Per architriclinũ fcaĩ
ds trinus. In hac igitur ydria ma-
rie bibit angelus delectatus in eius
virginitate. Hieron. in smõe de as-
sumptiõe sp est angelis cognata v-
ginitas. profecto enĩ in carne pter
carnẽ viuere nõ est terrena vita: sz
celestis est. Bibũt etiã penitẽtes de-
lectati in ei⁹ miscdia z pietate. Und
Bern. Nos quidẽ tui seruuli tibi cõ-
gaudem⁹ in v̄tutib⁹ ceteris. Nam
laudam⁹ v̄ginitatẽ miramur hũli-
tatẽ. sz miscdia miseris sapit dulci⁹.
hanc amplectimur carius recorda-
mur sepius z celebrius inuocam⁹.
Bibit insup architriclinus. i. ds tri-
nus delectatus in eius humilitate.
Bern. Supbiã eue ds desperit: sz
humilitatẽ z humiliationẽ marie re-
spexit. hũilem remunerans. hũlia-
tam exaltans. in vtroq; ergo adeo
se respectam esse testatur. qm̄ apud
deum eius humilitas est accepta. et
apud hoies e⁹ hũliatio est in gliaz
cõmutata. Sz dẽ de illa ydria in q̄

bibit architriclinus q̄ capiebãt sin-
gule metretas binas vl̄ trinas. In
ista enĩ ydria marie fuerũt metrete
bine. i. gema dilectio dei scz z proxi-
mi vl̄ duo testamẽta quoz sciam et
recognitionẽ ipã habuit. Fuerunt
etiã metrete tres. qz in ei⁹ vtero fu-
it christus. in quo fuerũt tres natu-
re z tres substãtie. scz caro. aima. et
deitas. Scdo ydria deputata ẽ ad
pseruandũ farinã. De qua legitur
iij. Reg. xvij. Viuit dñs dixit vidua
quia nõ habeo panẽ nisi q̄ntum pu-
gill⁹ cape põt farine in ydria z pau-
lulũ olei in lechito. Cui helias. Fac
mibi de ipã farinula subcinericium
panẽ puulũ z affer ad me. hec at̄ dẽ
dominus. Ydria farine nõ deficiet
nec lechitus olei minuetur. Ista
ydria plena farina fuit beata virgo
Maria omni mundicia et puritate
plena. Aliquando tamen in ista fa-
rina fuit fermentũ. id est originale
peccatum. sed cum spiritus sanctus
in vtero matris sue aduenit. z ipã
ab omĩ peccato originali purgauit.
Bern. Est itaq; virgo regia veris
honorum titulis cumulata que pro-
culdubio sãcta fuit anteq; nata. po-
stea purgata fuit in spiritus sancti
superuentione. ad hec magis in fi-
lij dei obumbratione z impregnati-
one. Und dixit angelus. Spiritus
sanctus superuẽiet in te et virtus al-
tissimi obumbrabit tibi. Uerunta-
men. quia in ea adhuc remanserat
quedã penalitas. iõ in sui assumptiõe
õĩ penalitate fuit purgata Hieron.

in smone de assumptione. Regina mundi de terris ac de pñti sclo nequam eripitur. securaq; de sua immarcessibili glia celi palaciū ingreditur. vbi vna societas ciuiū supno rū. vbi dulcis solēnitas angelorum vbi post labores et erūnas felix ac suavis est refectio aiaz. Ecce quaz vere fuit in hac ydria farina candida q̄ sic fuit purificata et mundata. De ista at ydria iussit helias sibi fieri panē subcinericiū puulum. qz de ei⁹ purissima carne de⁹ pcepit generari filiū suū qui fuit panis subcinerici⁹ z puul⁹. fuit panis q̄ntū ad ditatē in q̄ ē facietas z refectio btōrū. Jobā. vi. Ego sum panis viu⁹ q de celo descēdi. Subcinerici⁹ fuit q̄ntū ad carnē quā de nra mortalitate accepit. iij. Reg. xix. Ecce ad caput ei⁹ panis subcinerici⁹. caput xpi est deitas. tūc at ad caput ei⁹ panē subcinericiū habuit q̄n nram naturam sue dinitati vniuit. Fuit etiā iste panis puul⁹ nō tm̄ infantuli etate. sed maxie excellēti hūilitate. Ysa. ix. puul⁹ nat⁹ ē nobis: fili⁹ dat⁹ ē nobis. Et bñ iūxit helias oleū cū farina: dicēs. Ydria farine nō deficiet: nec lechit⁹ olei minuet. qz brā xgo maria hz ppetuā pietatē q̄ nūq; deficiet. Eccli. xxiiij. Ab inicio z añ secula creata sum: z post futurū sc̄im non desinā. Tercio ydria deputata ē ad pseruandū lumia Un̄ dī Judicium vij. Cūq; p girum castroz in trib⁹ locis personarent et ydrias confregissent tenuerunt in sinistris mani-

bus lampades et dextris sonantes tubas. Ista ydria cōsuās fuit beata virgo maria: in qua tria lumina pseruata fuerūt. Prīmū lumē fuit eius corpus virgineū. De cui⁹ claritate dī Sap. iij. D q̄ pulchra ē casta generatio cū claritate. Sedz fuit eius aia luminosa q̄ tota fuit diuine grē in splēdoribus plena. Ysaie lvij. Implebit dñs in splēdorib⁹ aiam tuā. Tercio fuerūt eius merita et opa gliosa et xtuosa. Sap. iij. Bonoz laboz gliosus est fructus. Ista tm̄ tria lumina erāt in ista ydria occultata vt possz dici de ea Ezech. xxij. Solē nube tegā. Nā ei⁹ corp⁹ virgineū fuit occultatū nube mortalitatis. Eius aia luminosa fuit occultata nube passibilitatis. Eius merita gloriosa ipa occultabat nube hūilitatis. Sz qñ ista ydria fuit fracta apparuerunt ista lumina. z pōt dici de ea qd̄ dī. ij. Macha. j. Temp⁹ affuit q̄ refulsit sol qui pri⁹ erat sub nubilo. Nam refulsit eius corpus quia fuit vestitum dote immortalitatis. Refulsit eius anima. quia fuit vestita gloria impassibilitatis. Refulserunt eius merita que modo patent omnibus per opera pietatis. Ista est illa mulier. de qua dicitur Apocalipsis duodecimo. q̄ erat amicta sole et luna sub pedibus eius: et in capite ei⁹ corona duodecim stellarum. Tunc enim eius anima fuit vestita sole qñ vestita fuit ipassibilitate et oimoda claritate. Lux ei sol ē ipassibil⁹ et clara. tūc hūit lunā

sub pedibus eius quoniam omnes mutabilitatem et corruptibilitatem corporis subiungunt. Habet etiam stellas in capite quia eius virtutes et merita diffunduntur et choruscant in vniuerso orbe.

Quomodo beata virgo Maria fuit ignis spiritus sancti.

Huius spiritus sancti beatam virginem mariam pre ceteris amplius inflammat. Nam sic dicit scriptura Diligite. Creditur ipsam interfuisse gaudijs ascensionis dominice et in die penthecoste cum apostolis gratiam spiritus sancti precepisse quare prestat eam a conceptione christi plenissime habuisse. Ipsa igitur ad receptionem spiritus sancti ceteris amplius se disposuit et ceteris sollicitius custodiuit. et ideo spiritus maior in ea operationem et virtutes habuit. Circa receptionem igitur istius ignis spiritus sancti tria sunt videnda. primo quod ipsa se disposuit. secundo quod custodiuit. tercio quod in ea spiritus sanctus operationem et virtutem habuit. Circa primum notandum quod quattuor sunt que disponunt ad recipiendum spiritum sanctum. primum dispositum est deuota oratio ad quam innuendum Christus dixit Johanne. xiiii. Rogabo patrem meum et alium patrem dabit vobis. vniuersa cetera ecclesia. Orantibus apostolis deum venisse nunciat. Istud dispositum maria habuit. De quo dicit Actuum. i. Di omnes erat vnanimiter perseverantes in oratione cum maria matre iesu. Bern. super illud. Ingressus angelus ad eam quod ingressus est primo quod in secretarium pudici cubiculi vbi forassis illa clau-

so super se ostio patrem suum orabat in abscondito. Solent nimirum angeli astare orantibus et in eis delectari quos videt in oratione puras manus leuare. Secundum dispositum est profunda humiliatio. Psalmus. Qui emittit fontes in conuallibus. id est gratiam suam prestat humilibus. Unde dicit in ysaiam secundum aliam translationem super quem requiescet spiritus meus nisi super humilem et quietum. Istud dispositum similiter habuit beata virgo maria quando dixit. Resperxit humilitatem ancille etc. Petrus rauanen. supermissus est. Ecce quam vocauit angelus dominam ipsa se cognoscit et proficitur. et vocat ancillam: quia deuotius animus infusus beneficijs crescit ad obsequium augetur ad gratiam. non ad superbiam peruenit. non ad arrogantiam proficit. Tercium dispositum est cordis purificatio. Unde propheta volens petere spiritum sancti infusionem. primo petit cordis mundationem: dicens. Cor mundum crea in me deus: et spiritum rectum innoua in visceribus meis. Ista purificationem habuit beata virgo Maria: quando deus pater eam sanctificauit. Psalmus. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. quam filius qui est splendor patris illustrauit. Ideo dixit angelus. Spiritus sanctus superueniet in te. Propter hoc dicit Anselmus. Decebat ut ergo Maria ea puritate niteret qua sub deo maior nequit intelligi. Quartum autem dispositum est mentis tranquilla vacatio. Unde

Christus dixit aplis. Luce ultimo
Sedete in citate quo ad usq; indua
mini & tute ex alto. Sedete. i. a sup
fluis seculariū curis quiescite. Istā
vacationē btā virgo maria hēbat q̄
i suo thalamo clausa māebat Bern.
supmissus ē. Nō est suspicādū q̄ an
gelus aptū inuenit marie ostiolum
cui nimirū in proposito erat frequē
tius hoīm fugere colloquia vitare
p̄forcia ne vlt orantis silentiū turba
retur vlt cōtinētis castitas tēptaref
Clauferat igitur illa suū habitaculū
sz hoīb^o nō angelis. Scđo vidēdū
est q̄ sunt illa q̄ spm̄ sanctū receptū
in ea custodierint q̄ quidē sunt q̄ttu
or. Primū ē qz hēbat ignē p̄petuū
et diuinū qui nūq̄ extigui poterat
scz dei filiū qui nouē mēsb^o in eius
vtero habitauit: z de ea ortus fuit.
Ecclī. xxiij. Ego feci in celis vt orie
tur lumē indeficiēs qui licz recessē
rit ab ei^o v̄tre: nō tū recessit ab ei^o
mente. De quo igne dī Debre. xij.
De^o n̄ ignis p̄sumēs est. Scđm ē:
qz habuit pabulū p̄tinuum. i. bona
opa q̄ ip̄a sp̄ faciebat z nūq̄ ociosa
fuit. Prover. vl. Panē ociosa non
comedebat. Leuit. vj. Ignis in al
tari meo. i. in btā & gie maria q̄ fuit
altare dei sp̄ ardebit. quā nutriet sa
cerdos. i. summ^o pōtifex christ^o sub
ijciēs ligna. i. & tutū opa p̄ singulos
dies. Terciū ē qz hēbat sufflatoriū
assiduū. i. spm̄ sc̄m q̄ ei^o cor sp̄ usuf
flabat z amorē accendebat. sz multi
sunt quoz cordib^o ist^o i sufflatoriū
deficit. z iō gr̄a spūs sc̄i i eis n̄ pro

ficit. Jere. vj. Deficit sufflatoriū in
ignē Quartū ē qz hēbat feruorē de
siderioz q̄ se mutuo inflāmabāt. sic
enī ex collisiōe lapidū ignis excutit
sic ex agitatiōe sc̄toz desiderioz ca
lor sc̄i spūs i ea inflāmabāt Hiero
nym^o in s̄mōe de assūptiōe. Quā
putas btā & go filij dolorib^o afficie
bat quo amore cruciabat quo ve
desiderio estuabat dū aīo reuolue
ret cūcta q̄ audierat z viderat puto
si qcqd cordis ē qcqd mentis qcqd
& cutis hūane sit totū adhibeas nō
sufficiet vt cogitare valeas. Tercio
vidēdū ē q̄le opationē z virtutē ille
ignis habuit in ip̄a. ad qd sciēdū q̄
ignis hz inflāmare. purgare. illūia
re. z vnire. sic ptz in duob^o ferris q̄
adinuicē vnire nō p̄nt nisi p̄ ignem.
Btā igr̄ & go maria non tm̄ recepit
spm̄ sc̄m. sz etiā ip̄m plenissime ha
buit in sui sc̄tificationē. in spūs sancti
supuētiōe. in filij dei incarnatiōe. et
nihilomin^o in p̄thecostā cū aplis in
visibili oñsiōe. z iō ille ignis diuin^o
totā eā inflāmavit. totā purificauit.
totā illūiauit. z totā dō vnuit. ita q̄
ip̄a inflāmabat frigidus purgabat
imūdos illūiabat tenebrosos z cuz
dō vnibat diuisos. Prop̄ ista q̄
tuor dī Ecclī. xxiij. Ego mater pul
chre dilcōis z tioris et agnitiōis et
sc̄tē spei. Ip̄a ē m̄ pulchre dilcōis
inq̄ntū ip̄a frigidus ad dei amorē
accēdit. Ip̄a etiā ē m̄ tioris inq̄n
tū a culpa imūdos purificat. qz lic
dī pro. xv. p̄ tiorē d̄ni sc̄liat ois hō
a malo. ip̄a ei ē m̄ agnitiōis i q̄ntū ad

dei cognitionē tenebrosos illuminat
Ipsa est mī sancte spei inq̄ntū ho-
mines elongatos a dō et diuisos ip-
si deo vnit et copulat.

Qualiter impregnatio btē Ma-
rie virginis fuit facta.

Impregnatio btē marie & gi-
nis fuit facta mediante celesti
nūcio. opante spū sancto filio carnē
assumēte et & gine matiaz mīlī rāte
Primo igitur facta est mediāte ce-
lesti nūcio. Quia missus ē angelus
gabriel a deo rē. De tali nūcio dici-
tur Prover. xv. Aqua frigida aie
ficiēti et nūci⁹ bonus de terra lōgin-
qua. Aqua frigida sitim sedat. estū
tpat. et quadā iocūditate in bibēdo
delectat. Btā igitur & go maria val-
de sitiebat aquaz diuine grē. hēbat
estū magnū. i. magnū dēderiū de
hūani generis salute. hēbat magnā
iocūditatē de promissa & gitate. et
iō angel⁹ gabriel fuit sibi sicut aqua
frigida. qz plenitudinē grē sibi pre-
dixit: dicens. Ave grā plena. Salu-
tē generis humani p eā fiendā asse-
ruit: dicens. qz vocabis nomē eius
iesum. i. saluatore et & ginitatē sibi il-
libatā seruādā esse pdixit. qz scz p̄ci-
peret de spū sc̄to et nō de semīe hūa-
no: dicens. Spūs sc̄tūs supueniet in
te rē. Sc̄do eius imp̄gnatio fuit
facta opante spū sc̄to. Beda sup lu-
cam. Spūs sc̄tūs in & gine supuēit
qui et mentē eius ab omī sorde vici-
orū emūdauit. et in e⁹ vtero corpus

redēptoris opatōe sua sine virili se-
mine de ipi⁹ & gis sanguine creauit
Aug⁹ in smōe de annūciatōe dixit
angelus. O maria virgo filia dei si
a me requiris quō virgo parias: et
post ptū & go pmaneat. v̄l quō fiet
in te qui fecit te. Audi me et nō ptur-
beris. In te spūs sc̄tūs supueniet.
et ita vt nec estū patiaris libidinis:
et mī sis creatoris. Bern. Ecce p̄ci-
pies et paries filiū. Cōcipies qd ca-
ro nescit nō hz p̄ditio naturā nō ad-
mittit. Quis ei ad fructū terre pue-
nit añq̄ certe laborē ac sudorē sen-
tiat. quis aut poma carpit añq̄ sue
plante industriā impēdat. quis pre-
ter viā ad māsiōnē puenit. quis pre-
ter naturā incremētum nō suscipit.
Btā aut & go maria p̄ter generādī
curas p̄ter materna fastidia ad tan-
tā gliam germis puenit. Tercio
ei⁹ impregnatio facta fuit filio car-
nem assumēte. quānis enī p̄ et fili⁹
et spūs sanct⁹ sit vn⁹ deus. et sit vna
opatio triū. fili⁹ tñ. non p̄ nec spūs
sc̄tūs carnē suscepit. sicut oñdit Au-
gust in trib⁹ exemplis in smone de
natiuitate dñi De p̄mo exēplo sic dē
In aia est ratio et vna est aia et ra-
tio. s̄z aia aliā agit alia ratio. Aia
vuit. ratio sapit. Ad aiam p̄tinet vi-
ta. ad rationē sapiētia. et tñ nec aia si-
ne rōne. nec ratio sine aia. et cū vnū
sint. aia tñ solū suscipit vitā. ratio so-
la suscipit sapiētia. Sic et p̄ et fili-
us licet vnū sint et vn⁹ ds sint. Ad so-
lū tñ christū p̄tinet caro sicut ad so-
lā rationē p̄tinet sapiētia. Desc̄da

exemplo sic dicit. In sole calor et splendor in vno radio sunt. Sed calor exsiccatur et splendor illuminat. Aliud igitur suscipit calor aliud splendor. licet calor et splendor abinuicem nequeant separari. suscipit splendor illuminatione non seruoze. suscipit calor feruoze non illuminatione. aliud simul aliud singulariter agunt et tamen abinuicem non separantur. sic et filius suscepit carnes et non deseruit patri nec se diuisit a patre. In diuinitate equalitas. in carne sola filii proprietates. Non autem ab eo patris aut spiritus sancti recessit aliquam diuinitas. De tercio exemplo sic dicit ut cythara musica melos sonis dulcibus reddat. tria prout adesse videtur scilicet ars. manus et corda. et tamen vnus sonus auditur. ars dicat. manus tangit. corda resonat. tria pariter operantur: sed sola corda personat quod auditur: nec ars nec manus sonum reddunt. sed tamen cum manu et ars et corda operantur. Sic nec pater nec spiritus sanctus suscipiunt carnem: et tamen cum filio pariter operantur. sola corda excutit carnem: solus christus accepit operationem in tribus personis. scilicet quo pertinet ad solam cordam soni redditio. sic pertinet ad solum christum carnis humani susceptio. Quarto impregnatio facta est in virginis materiam ministrante. quam tamen materiam spiritus sanctus sic sanctificauit: quod nulli vsui nisi diuino postmodum apta fuit sicut ostendit Hieronymus. in sermone de assumptione exemplo lane dicens. An quidem aduentum spiritus sancti in utero virginis vterus

eius quamuis impollutus et sanctus adhuc tamen vilitatem humanitatis erat indutus tanquam lana candidissima: ad quam cum accessit spiritus sanctus velut eadem lana cum inficitur sanguine cochilij vel muricis et tunc in purpuram versa est: et ipsa sine coitu in matrem dei ut iam non sit quod fuerat: sed purpura purissima ad indumentum summi regis diuinitatis aptissime dedicata. De hoc etiam sic dicit Anselmus in libro de trinitate. Beata virgo maria lana mundissima fuit et virginitate clarissima quam sola digna esset in se filij dei recipere dignitatem sicut lana cochilij sanguinem ut ex eadem fieret purpura imperiali maiestate tamen modo digna quam nullus esset dignus induere nisi augusta preditus dignitate.

Quo incarnatio filij dei facta sit

Incarnatio filij dei facta est et fuit in utero virginis tempore plenitudine adueniente. angelo interueniente. spiritu sancto operante. et consensu virginis accedente. Ad Gal. quarto. At ubi venit plenitudo temporis misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege. Ubi notandum est quod est tempus vacuum. semiplenum. et plenum. Tempus vacuum fuit ante legem: ubi homines dei cognitione vacui erant. et ideo creaturas et muta animalia adorabant. ad Epheos quarto. Tenebris obscuratum habentes intellectum alienati a via dei per ignorantiam quam est in illis Tempus pro semiplenum fuit sub lege ubi data fuit co-

gnitio vni⁹ dei. sed nō dabatur grā
p quā possent impleri mandata dei
Tps modernū grē est tps plenū et
pfectū qz mō ē vera cognitio dei. et
mō datur grā p quā implētur man
data dei. Scdo incarnatio fuit fa
cta angelo interuēiente. Aug⁹ in ser
mone de annūciatiōe. Secreta cō
iugia celebrata sunt in marie thala
mo: in quibus gabriel panymp⁹
interfuit ne abnueret deuota hgo
dū spūs scūs promittebatur eē ma
ritus vt nasceret filius z pudor ma
neret illesus. Petitur igr maria ce
lestib⁹ regnis. mittitur angel⁹ Rex
ipe stellato micans solio mādata di
rigit. Lōcionate igr deo miratur se
des stupent throni ac diuinus silet
exercitus Uade inqt gabriel z ethe
reas sedes rūpe: z p filiū nrm virgi
ni defer marie. Nec incolit pua na
zareth menia. sz sibi patet celi pala
cia. Tuic igr vnicū meū imo altez
me donare volo: vt sit illa mater cui
ego sum pz. Deinde subdit Augusti
nus. Prefata igr cūcto celitus au
diente senatu mādato gabriel acce
pto fulmineos obrutus oraqz tonā
tia ponēs archano paruit tremefa
ctus impio mox igr astrifex vola
tu rapido secuit aerem. pculsuis lu
mine noctē ac flammeos arcus vi
brās velut pauo vniuersi color. ra
dijs solis obiectus. p medios celi si
nus ferebatur: donec extrema ma
rie tecta choruscās ingredit: dicēs
ei. Ave grā plena dñs tecū zc. Ter
cio ipa incarnatio facta est spū scō

opante. Nō pcepit hgo virili semē
ne: sz místico spiramine. sic Aug⁹ in
smōe de natiuitate exēplo hge: di
cens. Virga aaron subito produxit
et frōdes: flores z nuces: hga pro
tulit qd añ nō habuit. non radicata
plantatiōe. nō defossa sarculo. non
aiata succo. nō fecūdata seminario.
hgo igr potuit ptra naturā filiū dī
generare. Et dī Aug⁹ q nux trinaz
bz substātia. scz corēū. testam. z nu
cleū. In coreo caro. in testa ossa. in
nucleo interior aīa intelligit Scdo
ondit idē ibidē exēplo speculi z ra
dij solaris: dicēs. solis radi⁹ specū
penetrat z soliditate z ei⁹ insensibili
gressu ptransit: z talis videt extrinse
cus qualis existit intrinsecus. Ita
qz nō cū igrēdit violat nec cū egre
ditur dissipat. Specula ergo nō rū
pit radius solis integritatē hgunis
ingressus aut egressus viciare non
potuit deitatis. Quarto ipa incar
natio facta est consensu hgis acce
dēte Un̄ Bern̄. Da hgo rñsum: rñ
de hbu z suscipe hbu. profer tuum
et suscipe diuinū. emittere trāsitoriū
et amplectere sempiternū: z tūc illa
dixit. Ecce ancilla dñi: fiat mihi sim
hbu tuū. Bernard. Verbu qd erat
apud deum fiat caro de carne mea.
Nolo vt mihi fiat aut declamatorie
pdicatū aut singulariter significatū
aut imaginarie somniatū: sz silenter
inspiratū psonaliter incarnatum et
corporealiter inuiseratū.

De duplici lacte brē marie hgis

Ac bte marie & giginis duplici
sideratur. pmo quale est in se
Scdo qualiter ipa lac nobis effun
dit. Circa pmu notandu q lac e
sanguis bis excoctus. Na pmo ex
coquit in venis. Scdo in mamillis
et ex tali decoctioe sanguis trahit al
bedine saporositate z vbertate. lac
igr bte marie & giginis habuit albe
dine qua trahit a duplici decoctioe
Scdo habuit saporositate qua tra
xit a spūs sc̄ti depuratione. Tercio
habuit vbertate qua trahit a celesti
subministratioe. Primo igr habuit
albedine qua trahit a decoctioe du
plici. pma decoctio facta fuit ab igr
ne spūs sancti in ytero m̄ris sue qn̄
spūs sc̄tus eā sc̄tificauit. Scda fac
ta fuit in filij dei p̄ceptioe qua tra
xit a spūs sc̄ti depuratione. Nunq̄s ei
fuit aliqua m̄ q̄ habuit lac ita sapo
rosus sicut fuit lac & gineū: z ratio
est. qz lac aliaz muliez mltū habet
impuritatē: z iō nō pōt esse multū
magni saporis. Lac aut beate Ma
rie & giginis sic fuit a spū sancto depu
ratū z purificatū q̄ factū ē dulcissi
mū z nimīū saporosū. z qz fuit opti
mi saporis z iō fuit optimi nutriti
ti. De isto lacte & gineo d̄t Aug⁹ in
sermone de annūciatioe. Lacta ma
ria creatoze tuū panē celi p̄ciū mun
di p̄be lambēti mamillā: vt ille pro
te p̄cutienti p̄beat maxillā lacta qui
fecit te qui talē fecit vt ip̄e fieret i te.
Tercio habuit vbertatem a celesti
subministratioe Non enī lac suuz
fuit a natura propinatū: sed de celo

largiter subministratū. Unde cātat
ecclesia Ip̄m regē angeloz sola &
go lactabat vberē de celo pleno.
Circa sc̄dm notandū q̄ ipa dat no
bis triplex lac spūale. Primū ē ce
lestis doctrine. sicut enī nutritrix gros
sa cibaria comedit z sibi incorpat et
digesta z in lac p̄uersa puero effun
dit. sic beata & go maria magnas et
difficiles snias memorie recōmen
dat. Juxta illud Luc. ij. Maria cū
seruabat om̄ia verba hec cōferens
in corde suo: z illa post modū sic di
gesta discipulis effundebat. Beda
sup lucā Luc. ij. Maria que de do
mino vl̄ a domino dicta vl̄ acta cog
nouerat diligentius in corde suo re
seruabat et illa post modum retine
bat sollicite que cuncta memorie re
cōmendabat: z cum tempus predi
candi vel scribendi incarnationis
eius miracula adueniret sufficiēter
vniuersa prout essent gelta querent
ibus explicare posset Scdo dat
nobis lac pietatis z misericōdie. San
guis enīz in nobis sepe accendit: et
sic ad iracundiā concitatur. Sed in
beata virgine maria totus sanguis
iracundie conuersus fuit in lac dul
cis misericōdie: quia nihil in ea se
uerū vl̄ austerū remansit sed tota fa
it lactea z mellea. i. dulcis z purissi
ma. Cant. iij. Mel z lac sub lingua
tua. Bern. Resolue totā scripture
seriem: z si quid in maria austerum
inuenies de cetero eam suspectā ha
beas z ad ip̄am accedere verearis.
Tercio dat nobis lac spiritualis

gratie. Und ipsa potest dicere illud
 ysa. lv. Venite emite absq; vlla cō-
 mutatiōe vinū z lac p q̄ intelligim⁹
 dei grām aiām letificantēz et aiām
 dulcorantē. Ad habendā autē istā
 grām nō requirit btā maria p̄cijs so-
 noritatē sed mentis affectū. z iō dē
 absq; argēto. nec requirit vt cū ea
 cōmutatōnē aliquā faciam⁹. s; gra-
 tis donat. iō dē absq; vlla cōmutati-
 one. Nec mirū si ipa dat nobis istd
 vinū z lac. i. grām letificantē et dul-
 corantē. qz isto vino z lacte ipsa est
 plena. z iō de sua plenitudie nobis
 effundit. iō ipa dē Cant. v. Bibi vi-
 nū meū cū lacte meo.

Quare laudare debemus beatā
 virginem mariā.

Audare debem⁹ btām vginē
 mariā propter debitū meritū
 et exemplū. Primo quidē prop̄
 debitū. Tenemur enī ipaz laudare
 qz cū essem⁹ pditū: ipa nobis succur-
 rit et recupandī aditum adinuenit.
 Aug⁹. O btā maria quis tibi vale-
 at iura grāz z laudū p̄conia impē-
 dere q̄ tuo singulari merito mundo
 subcurristi pditō q̄s tibi laudes fra-
 gilitas hūani generis p̄soluet q̄ tuo
 singulari cōmercio recupandī adi-
 tū adinuenit. Scdo propter me-
 ritū qd̄ inde p̄sequimur. Nā ex hoc li-
 beramur a p̄fusione eterna. p̄serua-
 mur a culpa. z digni efficiamur vi-
 ta eterna. Eccī. xliiij. Qui audit me
 nō p̄fundetur. z qui opantur in me

nō peccabūt. qui elucidāt me: vitaz
 eternā habebūt. Qualiter autē lau-
 dantes eā meritū assequūtur ab ea
 Dicit Hierony. in smōe de assump-
 tione. Si vgo es lauda. qz merui-
 sti esse qd̄ laudas. Si p̄nēs es ve-
 nerare z lauda. qz nō aliunde p̄stat
 vt possis esse casta quaz ex grā xpi
 q̄ fuit plenissime in btā vginē Ma-
 ria quā laudas. Quod si coniugata
 es aut certe peccatrix nihilominus
 p̄fitere z lauda. qz inde miscdia om-
 nibus profluxit z grā Et quāuis
 nō sit speciosa laus i ore pctōris: tñ
 noli cessare qz inde tibi promittitur
 venia vñ z omib⁹ vt laudes. Ter-
 cio debem⁹ ipam laudare prop̄t ex-
 emplū. Habem⁹ ei exemplū ab an-
 gelo qui eā tā reuerēter salutauit. a
 filio. qui in tāta reuerētia eā habuit
 q̄ sibi subditus esse voluit Luce. ij.
 Erat subditus illis. A spū sancto q̄
 eā repleuit Luc. p̄mo. Spūs sc̄tus
 supueniet in te. A p̄te eterno qui eā
 sc̄tificauit. Ps. Sc̄tificauit taber-
 naculū suū altissim⁹. A toto mundo
 qui ipam btām protestatur. z dē vñ
 ipsa ait. Ecce enī ex hoc btām me di-
 cent om̄s generatōes. Non possu-
 mus tñ eā sufficiēter laudare prop̄t
 q̄tuor causas. Primo prop̄t nr̄az
 imbecillitatē. Aug⁹. O felix puer pe-
 riū letabile angel. optabile sc̄tis. ne-
 cessariū pditis. p̄gruū profugatis.
 Quid dicā paup ingenio: cum de te
 qcqd̄ dixerō mioz laus ē q̄ tua dig-
 nitas mereat Si celū te vocē altioz
 es. si m̄rez gētū dicam p̄cellis. Si

formā dei appellē digna existis. si
dñam angeloz te vocē per oīa esse
probaris. quid ergo de te digne di
cā? quid referā cū nō sufficiat lingua
carnis tuas enarrare virtutes. De
hoc etiā sic dicit Damascen⁹. q̄liter eā
laudare poterit mortal' hoīs x̄bū
q̄ de se protulit x̄bū qd̄ manet in eē
nū. q̄ lingua in ei⁹ laude inuenitur
idonea qui illū genuit cui oīa bñdi
cūt z cū tremore obediūt elementa
Impar ē igr̄ illi om̄is hūane lingue
p̄coniū q̄ de intemerate carnis sue
vulcerib⁹ cibū nobis protulit aīarū
Sec̄do propter nr̄am indignitatez
Doc̄t cognoscebat sc̄tus Hieron̄.
in s̄mōe de assumptiōe: dicens. Ti
meo satis z valde timeo dū v̄ris
cupio parere profectib⁹: ne forte si
cut improb⁹ ita z indign⁹ laudatoz
inueniar profecto cū nec sc̄titas v̄l
fecūdia mihi suppetat vt beatam et
gl̄iosam x̄ginē digne laudare que
am. Qm̄ vt vez fatear quicqd̄ hūa
nis pōt dici x̄bis min⁹ est laude re
gine celi q̄ diuinis ē z angelicis ex
cellenti⁹ p̄dicata z laudata p̄conijs
a prophētā p̄nūciata. a patriarchis
figuris et enigmatib⁹ p̄signata. ab
euāgelistis exhibita. ab angelo ve
nerabiliter salutata. Idē ibidē. De
tali tātaq; x̄gine loqui me indignū
fateoz. sed z puto q; nemo sit q; p̄su
mat nisi qui q̄nta sint q; p̄adūtur ig
norant. tñ si ad hoc nemo idone⁹ in
uenit votis om̄ib⁹ cessare nō debet
quilibz etiā pctōz a laudib⁹ quāuis
enā ex plere neq; at qd̄ sentit. Tercō

propter suā dignitatē. De hoc sic dicit
Beda. Si rez vn̄uersitas singulis
distincta sp̄eb⁹ in b̄tē dei genitricis
marie laude magnis succlamet vo
cib⁹ tñ dignitatē ei⁹ intelligētibus
hoc v̄l silētū appebit Damascenus
Licet mille ora mille lingue vox v̄
biq; ferrea sit. sed nec si om̄s lingue
hoīm p̄uenirēt eā mirificis possent
p̄ferre p̄conijs. Dis enī p̄conijs ex
cedit magnitudinē z om̄e eloquiuz
ad ei⁹ excellētā insufficiēs inuenit.
Quarto propt̄ x̄bozū insufficiētā
et paup̄tatē. q; scz x̄ba ad hec ido
nea nobis deficiūt Petr⁹ damiani
Dū cuiuslibz martyris facta fortia
extollere cupim⁹. dū x̄tutū ei⁹ insi
gnia p̄dicauim⁹. etiā si ad cogitādum
tardioz sensus impediāt v̄l ad loq̄n
dū balbuciēs lingua nō sufficiat x̄
boz tñ copiā ip̄i⁹ rei materia submi
nistrat. Cū x̄o b̄tissime dei genitri
cis laudes scribere volumus: nulla
inuenim⁹ x̄ba q̄ ad hec digne exp̄
mēda sufficere valeam⁹. tollit enim
facultatē s̄monis materia singula
ris Gerardus ep̄s z martyr vti
nā tot mihi essent lingue quot sunt
celi stelle: z oēs illas possem p̄uerte
re in laudē genitricis dei nec sic etiā
faciarer.

Quō b̄tā x̄go maria comparatur
libano.

Iban⁹ sc̄at b̄tām x̄ginē ma
riaz. Iuxta illud Eccl̄i. xxiii.
Quasi libanus nō sc̄sus vapor au
hitationē meā. Sz notādū q; liba
n⁹ in masculino accipit̄ pro monte.

In feminino pro arbore. In neutro pro thure. et tñ hic pro arbore i masculino ponitur. scriptura eni sa cra aliqñ trāscreditur regulas do nati vt cerci⁹ expmat itellectū spūs sancti Dñ ergo de arbore qñ liban⁹ nō incisus zc. Ab illa enim arbore qñqz fluit thus cortice inciso z illd est deterius. qñqz xpo defluit thus nō inciso cortice. z illd ē magis luci dū et electū magis. z tali libano nō inciso btā xgo maria assimilaf. In quacuqz eni hcatōe liban⁹ accipia tur candorē signat In btā at xgie maria tria fuerūt cādida z nō inci sa scz spūs aia z corp⁹. De quibus dz. j. Thessal. v. Ipse aut dñs pacis scificat vos p oia vt iteger spūs vñ et aia et corp⁹ in die dñi nñi iesu xpi sine qrela fuerit. Sic aut huc dz li ban⁹ mons hec liban⁹ arbor hoc li banus thus. ita dz nūc ab aplo hic spūs. hec aia. hoc corp⁹. Spūs er go marie dz hic mons libani Aīma ei⁹ dz arbor libani. Corp⁹ ei⁹ dicañ thus libani. Ista tria scz spūs. aia. et corp⁹ in btā virgine nō fuerūt in cisa nec diuisa. iō bñ dz qñ liban⁹ nō incisus Spūs ei ei⁹ nūqz fuit a do diuisus. qz nūqz p pctm ab ipō sepa ri potuit. Aia ei⁹ nūqz fuit diuisa a ratione. qz ab ei⁹ domineo nūqz re cessit Corp⁹ ei⁹ nūqz fuit diuisus qz sp integrū z illibatū pmansit Talis ergo liban⁹ vaporauit hitationē su am. Nā illos in quib⁹ hitat p grāz vaporat. i. odore replet p odorife rā psciam Ibidē. Sic cynamomū

et balsamū aromatizans odorē de di: qñ myrrha electa dedi suauitatē odoris. Quosdā eni pfortat vt pse uerēt in dono grē. istis est odor cy namomi. qz cynamomū hz confor tare. Quosdā pseruat a corruptiōe culpe. z istis est odor balsami. quia balsamū a corruptiōe pseruat. Qui busdā fugat vermes diabolice tēp tatōis. z istis est odor myrrhe que fugat vermes.

Quo liberalitas beate marie cō paratur soli.

Iberalitas btē marie multis assimilatur. Pro ei assimilaf soli. qz sicut sol oritur sup bonos et malos. sic dz Matth. v. Sic z eius merita lucent sup bonos et malos. sup bonos vt eos in grā custodiat. et lucet sup malos vt eos a malo cō uertat. Un dz Berni. Btā virgo ma ria velut altez solē induit. qz sic ille sup bonos z malos indifferēter ori tur. sic ipsa quoqz pterita merita nō discutit: sz omib⁹ exorabile et clemē tissimā se expōit oimqz necessitates amplissimo quodā miserat affectu. Ibidē. Copiosissima charitate btā virgo maria sapientib⁹ z insipienti bus debitorē se fecit oib⁹ misericōe si nū apuit. vt de plenitudine eius ac cipiant vniuersi. Captiu⁹ redēptio nē. eger curationē. tristis p solatio nē. pctōz veniā. iustus gratiā. ange lus leticiā. tota deniqz trinitas glo riā. filij psona carnis substantiā. vt nō sit qui se abscondat a calore eius. Putas ne ipa est mulier amicta so

le q̄ habet lunā sub pedibus eius.

Secūdo assimilatur elemosinarie liberali. Proverbioꝝ vl. Manū suam apuit inopi: ⁊ palmas suas extēdit ad paupes. Cui⁹ liberalitas oñ dicitur. ⁊ q2 manū h3 aptam. ⁊ quia brachiū hab3 extēsum ad paupes. et q2 manū hab3 elemosinis plenā. Nulla enī laus esset elemosinarie liberali: si manū aptam teneret ⁊ brachiū ad paupes extenderet si ipsam manū vacua haberet. Brā igr̄ vgo maria tanq̄ dei elemosinaria intm̄ est liberalis q̄ dat faciliter. iō tenet manū aptam. q2 dat omnib⁹ cōiter et ideo tenet brachiū extēsum. quia dat om̄ibus habundanter. ⁊ iō manū habet elemosinis plenā. Tercio assimilatur mulieri forti. Un̄ d2 Prover. vl. De muliere forti de nocte surrexit et dedit p̄dam domesticis suis ⁊ cibaria ancillis suis. Ibi dem. Om̄es domestici eius vestiti duplicibus Ipsa enī quibusdā dat cibaria gr̄az. ideo d2. dedit cibaria ancillis suis. Quibusdā dat duplicia vestimēta ⁊ tutū. scz theoloicaz et politicaz. ⁊ iō d2 om̄s domestici eius vestiti duplicibus. Quibusdā dat victoriā hostiū qñ scz carnē diaboli mundū vincere facit ⁊ domesticis suis eos in p̄dam ꝓcedit iō d2 dedit p̄dā domesticis suis. Quarto assimilatur piissime m̄ri. Un̄ ipsa d2. Eccli. xxiii. Ego m̄ pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sc̄te spei Ipsa enī in amore dei frigidus ad dilectionē dei inflāmat. iō d2 ego

m̄ pulchre dilectōis Ipsa supbos ⁊ p̄sumptuosos ad sui cognitionē timore diuine maiestatis hūiliat. iō d2 ⁊ timoris. Ipsa tenebrosos ad cognitionē dei illūiat. iō subdit et agnitionis. Ipsa in profundū pctōꝝ despatos ad spem venie r̄uocat. iō subdit. et sancte spei. Quinto assimilatur hospiti munifico ⁊ curiali. Un̄ d2 ei d2. Eccli. xxiii. In iacob inhabita et in isrl̄ hereditare et i electis meis mitte radices. Ex quib⁹ v̄bis habetur q̄ ipsa hospitat ⁊ hitat cū trib⁹ generibus p̄sonaz Quidā enī sunt actiui. quidā ꝓtēlatiui. Quidā v̄o p̄fecti q̄ scz hnt actiua ⁊ ꝓtēlatiua Brā igr̄ vgo maria hitat cū actiuis dando eis ad opandū firmā ꝓstantiā. iō d2 in iacob inhabita. Per iacob enī qui interpretatur luctator intelliguntur actiui qui sunt in multiplici lucta istius mūdi. Habitat cum ꝓtēlatiuis dando eis visionē dei sinceram. iō d2 et in isrl̄ hereditare. Israel ei interpretatur vir vidēs deum. Habitat cū electis siue p̄fectis qui hnt vtrāq̄ vitam dādo eis in vtrāq̄ vita firmā p̄seuerantiā. ⁊ iō subdit. et i electis meis mitte radices

Liberū arbitriū beate marie virginis.

Iberū arbitriū habuit beata vgo maria in bono ꝓfirmatū et iō nulli voluit ꝓsentire pctō. Potētia enī liberi arbitrij quicq̄ moīs pōt cōsiderari. Primo ꝓout se h3 indifferēter ad hoc et ad illud. i. ad

peccandū vel non peccandū. et hoc modo fuit in adam in statu innocētie. *Un̄ dī Ecclī. xv. Deus ab inicio creauit hoīem et reliquit eū in māu cōsiliū sui.* Sc̄do cōsideratur cū dispositiōe ad peccandū. et hoc modo est in regeneratis post baptismum qz adhuc remanet in eis fomes qui est dispositio inclinās ad peccandū. Tercio cōsideratur cum necessitate ad peccandū. et hoc mō ē in nō regeneratis p baptismū. qz fomes illis nō est tm̄ dispositio ad peccandum sed qdam necessitas. Quarto consideratur cū dispositiōe ad nō peccandum. et hoc modo fuit in sc̄tificatis in ytero. sicut in *Jeremia* et in beato *iohāne baptista*. Quinto cōsideratur cū necessitate ad nō peccandū. et hoc modo est in angelis et bt̄is z *ŷgine maria* p gr̄am sc̄tificationis. *Ultime q̄ sup̄eminet om̄ib⁹ alijs sc̄tificationib⁹. ita q̄ post illā sc̄tificationē nō h̄nt potentia peccādi et q̄ntū ad hoc fuit in statu angeloz et bt̄orū qui h̄nt libez arbitriū confirmatū.* *Jō St Aug⁹* in libro de natura et gratia. excepta sancta *ŷgine maria*. si om̄s sancti et sancte cu h̄ic uiuerent interrogati fuissent vtrum sine peccato essent: oēs vna voce clamassent. si dixerimus qm̄ peccatus nō habem⁹ ip̄i nos seducim⁹ et veritas in nobis non est. excepta in q̄ virgīe maria de qua propter honorem dñi cuz de peccatis agitur nullo. sc̄imus enī q̄ ei plus gr̄e fuit col-

latū ex om̄i pte ad vincendū peccatum que illum concipere et parere meruit quē constat nullū habuisse peccatū: sed peccati fuit pemptor.

Quo bt̄a ŷgo maria p̄pat̄ lilio.

*Illū bt̄a ŷgo maria dici pōt propter multas causas. Prima est. qz liliū extra est candidū. intus aureū. intus et extra odoriferū. Sic bt̄a ŷgo maria fuit extra i carne candida p virginitatem. Sap. vij. Landoz enī eius lucis eterne et speculū sine macula. Sc̄do intus i mēte fuit aurea p charitatē. sicut enī aurum nunq̄ pōt corrūpi. sic ei⁹ charitas nunq̄ potuit extingui. Cant. viij. Aque multe non poterāt extinguere charitatē. Tercio intus et extra fuit odorifera p humilitatē. Habuit enī hūilitatē int⁹ in corde et exterius in cōuersatiōe. et ista humilitas deo tm̄ odorem fecit q̄ ip̄m ad se traxit. Cant. p̄mo. Cū esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suū. Nardus est herba parua odorifera et h̄cat ei⁹ hūilitatē. Ista sunt tria lilia ŷginitas. hūilitas. et charitas. q̄ bt̄am ŷginē mariā maxime circūdederūt. De quib⁹ sic d̄t *Bern̄*. in sermōe de natiuitate eius d̄t *Deniqz christ⁹* qui nūc iter lilia pascebat utiqz copiosius apud matres p lilioz multitudinē pascebatur. an nō lilia sunt dec⁹ ŷginitatis insigne hūilitatis supereminētia charitatis. Sc̄da causa est. quia liliū habet*

rectū haſtile ſurſum: ſed folia pēdē-
tia deoꝝ ſum. qz aī m^o vginis tanq̄
haſtile fuit ſemp rect^o ad deū ſibi d
bñficijs regratiando et in eū ſpūa-
liter exultādo. Sic liliū quicqd hz
odoris et candoris totum mittit ad
ſummū. ſic btā virgo maria quicqd
habuit ſanctitatis et gratie totū re-
mittebat ad deū. folia aut. i. verba
habuit deoꝝ ſum de ſe hūilia profe-
rendo. Und ipſa dicit. Magnificat
aīa mea dominū. Et exultauit ſpūs
meus in deo ſalutari meo. Ecce ha-
ſtile rectū. Sed audi filia deoꝝ ſum
pendentia. Quia reſpexit humilita-
tem ancille ſue. In hui^o ſignificatio-
ne dī Exod. xxv. Facies cādelabz
ductile de auro mūdīſſimo. Haſti-
le eius et lilia ex ipſa pendētia. Lan-
delabzū dei eſt btā virgo maria q̄
fuit ductilis p obediētia et de auro
mūdīſſimo p charitatē verā. cui^o ha-
ſtile fuit ei^o intētio certa. et lilia fue-
runt eius verba hūilia q̄ oīa proce-
debant ab ipa. Nos aut ecōtrario
habem^o haſtile reflexū deoꝝ ſum p
obliquaz intentionem Juxta illud
Matthei. xxij. Omīa opa ſua faci-
unt vt videantur ab hoībus. folia
aut. i. vba hēmus elata ſeu eleuata
ſurſum p blaſphemīā z detractionē
et elationē. Pſ. Iniquitatē in ex-
celſo locuti ſunt. Idem. Poſuerūt
in celū os ſuū viris celeſtib^o detra-
hendo et ſe vſqz ad celū magnificā-
do. ſz tñ lingua eoz trāſiuit in terra
de terrenis loquēdo et ea diligēdo.
Tercia cauſa eſt. qz liliū integrū

redolet cōfricatū fetet. Corpus enī
btē vginis fuit tanq̄ liliū integrū.
qz ſemp manſit illibatum: z iō ſemp
fuit odoriferū. Fuit enī vnctū vngē-
to odorifero q̄ ipm ſuauit integrū
et fecit odoriferū. illud aut vngētū
fuit conſectū ex tribus ſpecieb^o aro-
maticis. De quibus dī Ecclī. xxiiij.
Sic cynamomū z baſamū aroma-
tizās odorē dedi: q̄ſi myrrha elctā
dedi ſuauitatē odoris. Fuit enī pfe-
ctū de cynamomo hūilitatis. Cyna-
momū ei hz colorē terre. et iō eius
hūilitatē repñtat. fuit pfectū de bal-
ſamo deitatis. tūc enī dōs vtez in bal-
ſamauit qñ deitātē ſuā ibi poſuit. fu-
it pfectū de myrrha caſtitatē Myr-
rha enī pſuat corp^o a putredine et
ſcat caſtitatē q̄ ſuat corp^o a putre-
dine. Ex his ergo trib^o ſpēbus aro-
maticis. ſcz ex cynamomo hūilitatē
baſamo deitatis et myrrha caſtita-
tis conſectum eſt iſtud vngentum.
ex quo eius corpus fuit inunctum.
et ideo ſemper fuit integrum et odo-
riferum. De talibus vngentis dici-
tur Cant. quarto. Odoꝝ vngentoꝝ
rum tuozum ſuper omnia aromata
et quomā ſicut dictum eſt liliū in-
tegrum redolet conſricatum fetet.
Ideo eius corpus virgineum ſem-
per redolet quia ſemper integrum
fuit. Noſtra autez corpora cū ſunt
corrupta ſunt fetida. Yſaie. xxxiiij.
De cadaueribus eozum aſcendet fe-
tor. Jobelis primo capitulo. Com-
putruerunt iumēta in ſtercore ſuo.

Quarta cauſa eſt. qz liliū ozitur

de spinis et moratur inter spinas et tñ nō propter hoc admittit suū candorē nec odorē. imo q̄nto plus sentitur suus odor. tanto plus delectatur. Sic btā v̄go Maria fuit orta de spinis. i. de iudeis spinosis. et fuit ab eis punita spina doloris. Luce sc̄do. Tuā ip̄i⁹ aiām p̄trāsibit gladius. et tñ ip̄a semp̄ seruauit candorem sue p̄sciētie et odorē sue fame. et q̄nto plus aduersitas eā pungebat tanto maiorē odorē spirabat. Lanf̄ sc̄do. Sicut liliū inter spinas sic aīca mea inter filias. Qñ lilia ponuntur cū lilijs maiorē odorē reddunt. qñ v̄o lilia sunt cum spinis. fuāt tñ odorē suū. s̄z cū spine sunt cū spinis tūc dant sibi mutuas pūctiōes. Qñ enī boni sunt cū bonis: tūc sunt lilia cū lilijs. et tunc tot hñt odores quot hñt v̄tutes. Matth. xviii. Ubi sunt duo vel tres p̄gregati in noīe meo. ibi sum in medio eoz. Christus enī d̄z esse liliū. Lanf̄. ij. Ego flos campi et liliū cōualliū. Sancti viri sunt hortus dei in quib⁹ crescūt lilia virtutū. Lanf̄. vi. Dilect⁹ meus descendit in hortū suū vt pascatur in hortū et lilia colligat. Qñ enī serui di sunt insimul p̄gregati. tūc sunt lilia cuz lilijs posita. et ip̄e x̄ps qui est amator lilioz est in medio ipsoz et colliget lilia v̄tuū. Qñ v̄o boni sunt cū malis. tunc lilia sunt cum spinis. et tunc boni debent seruare candorem sue innocentie et odorē sue fame. et taliter illud liliū erat cum spinis qd̄ dicebat. Cum his qui oderunt pa-

cem eram pacificus. Quādo vero mali sunt cū malis et supbi cū superbis. tūc spine sunt cum spinis. et tūc mutuo se pungunt Prouerbio. xiiij. Inter supbos semper iurgia sunt.

Quinta causa est. qz liliū habz sex folia et habet sex angulos in radice iuxta numez suoz folioz. Sex folia fnerūt sex v̄ba que dixit beata virgo Maria. Sex enī vicib⁹ legitimus ip̄am locutā. bis cū angelo. scz quando dixit. quō fiet istud et c. et cum dixit. ecce ancilla domini. semel apud elyzabeth quādo eam salutauit et deū benedixit. bis cū filio cum dixit. fili quid fecisti nobis sic? et in cōuiuio quādo dixit. vinū non hñt. semel cū ministris nuptiarum quando dixit. quecunqz dixerit vobis facite. Ista autē sex folia siue verba procedebant ex radice charitatis. qz om̄ia fuerūt v̄ba charitativa et pietate plena. et quamuis sit vna radix charitatis. tñ habet dilectionis sex modos sic radix lilij quāuis sit vna tamē habet sex angulos. Primus modus fuit quo ipsa dilexit ip̄m deū super omnia reuerēdo. Sc̄dus quo dilexit aiām suā ipsaz cū om̄i sanctitate custodiendo. Tertius quo dilexit corpus suū ipsum in v̄ginitate p̄suādo. Quart⁹ quo dilexit domesticos et propinquos ip̄os morib⁹ informando. Quintus quo dilexit aīcos i deū. Sext⁹ quo dilexit inimicos propter deum. Sexta causa est. quia thalamum et cenacula regum lilijs adornantur

vt iocūdius quiescāt et vefcantur. z
qz vterus vginis fuit thalamus et
cenaculū christi. iō tot^o fuit lilijs ad
ornatus z circūdatus. Juxta illud
Cant. vij. Venter tuus sicut aceru^o
tritici vallatus lilijs tota enī fuit lili
is vallata. Nam a superiori fuit val
lata lilio eminētis charitatē. Ab in
feriori lilio interne puritatis. A dex
tris lilio tempantie in prosperis. A
sinistris lilio patientie in aduersis.
Ab anteriori lilio prouidentie in fu
turis. A posteriori lilio iusticie in p
teritū. qz pro pteritis bñficijs dō
semp gratias referebat. Et quia fu
it lilijs vallata et circūdata. Jō de
ea cantat ecclesia. Et sicut dies ver
ni circūdabāt eā flores rosaz z lilia
cōuallū. Inter ista lilia dilectus. i.
christus pascebatur. Cant. ij. Dile
ctus meus mihi z ego illi qui pasci^o
inter lilia. Nā pmo pascebatur lilio
supiori. qz delectabatur in ei^o cha
ritate. Modo lilio inferiori. qz dele
ctabatur in eius humilitate. Mō li
lio interiori. qz delectabatur in ei^o
puritate. Mō lilio exteriori. qz de
lectabatur in eius virginitate. Mō
lilio a dextris. quia delectabatur in
eius tpantia. Modo lilio a sinistris
quia delectabatur in eius paciētia.
Mō lilio anteriori. quia delectaba
tur in eius prouidentia. Modo li
lio posteriori. quia delectabatur in
eius iusticia. z qm̄ tota sic fuit flori
da. iō oīa q̄ p ipam deo offerimus
sunt deo accepta. Bernard. in hmo
ne de natiuitate eius qcqd illud est

q̄ dō paras offerre gratissimis ma
nib^o marie trade. Nimirū cādidi^o
ma lilia qdā sunt nec causabatur il
le lilioz amatoz inter lilia inuentuz
quicqd illud sit qd̄ inter manus ma
rie inuenerit. Septia causa ē. qz
liliū multiplicē hz v^o tūcē. Nā tumo
rē sedat saniem purgat z morsū ser
pentis curat. Eodē modo btā vgo
maria sanat tumorē superbie exem
plo sue hūilitatis. purgat sanie luxu
rie exēplo sue vgitatis. curat mor
sum serpentis. i. serpentine auaricie
exemplo sue paup^otatis. Auarus cū
est morsus sine cib^o spētis. qz cum
auarus diligēdo terrena effici^o ter
ra z terra sit cib^o spētis. Juxta illd
Ben. iij. Terrā comedes cūct̄ die
bus vite tue. iō auarus ē datus ser
penti infernali in cibū.

Quomodo beata vgo maria est
lucida et luminosa.

Lucida et luminosa tota ē beata
vgo maria. De cui^o luce z lu
minositate dī Cant. vi. Que ē ista q̄
progredit̄ q̄si auroza z surgēs pul
chra vt luna electa vt sol terribil^o vt
castroz acies ordinata. Ista autē
luminositas potest attendi ex parte
nostri z ex parte sui. Nam inq̄ntuz
attēditur ex parte nostri z ipa qbus
dā lucebit adinstar auroze qn̄ scz te
nebras culpe fugat et lucem gratie
donat. Quibusdam adinstar lune.
qn̄ eos ab estu viciozum refrigerat
Quibusdam adinstar solis. qn̄ eos
ad amorem dei incendit z inflāmat

Quibusdā ad modū aciei ordinate
quā ex refulgentia suoz meritoꝝ de
mones terret ⁊ fugat Scdo ista lu
minositas pōt attēdi ex pte sui. ⁊ tūc
dicendū q̄ in ipsa fulsit vt lux auro
re in sui sc̄tificatione. Tūc enī spūs
sc̄tūs oēm nubē pcti originalis ab
stulit ⁊ iō tota clara r̄fulsit. ij. Regū
xxiij. Lux aurore oriente sole mane
absq̄ nubib⁹ rutilat. Auroza mox
vt incipit semp̄ crescit donec p̄fectū
diē facit Sic br̄a virgo maria post
sui sc̄tificationē semp̄ creuit in vte
ro donec p̄fectionis cumulū appre
hēdit Prover. iij. Semita iustoz
q̄si lux splēdēs procedit ⁊ crescit vs
q̄ ad p̄fectū diē. Ip̄a enī fuit lux
splēdēs in iustificatiōe processit in
spūs sc̄ti sup̄uētiōe. creuit in filij di
ceptiōe: s̄ facta est p̄fecta dies in
sui assumptiōe. Scdo fulsit i ea lux
lune ⁊ hoc in filij dei ⁊ceptiōe. Ec
clesiastici. xliij. A luna oñsio t̄pis et
signū cui a luna signū diei festi. Ip̄
sa enī diuina sapientia incarnata
tūc oñdit suā t̄p̄alitatē eternitatē et
festiuitatē. suaz t̄p̄alitatē q̄ntum ad
naturā humanā quā in tempore as
sumpsit. ideo dicitur luna ostēsiō tē
poris. suam eternitatē q̄ntū ad na
turā diuinā. ideo subditur et signū
cui. suam festiuitatē q̄n nature diui
ne humanā naturā vniuit. Un̄ sub
dit a luna signū diei festi. tūc ei ma
gnū festū fecerat pater q̄n ip̄m fili
um incarnari p̄stituit fili⁹ qui et q̄n
ip̄am humanam naturā sibi vniuit.
Spūs sc̄tūs qui q̄n in ⁊ginem sup̄

uenit Virgo q̄ sue carnis materiam
ministravit et ipse angelus qui hec
oñia nūcianit. Om̄s isti in ⁊iunctio
ne hūane nature cū diuina magnū
festū in vtero btē marie virgis ha
buerūt. Tercio fulsit in ea lux solis
et hoc in sui assumptione De sole au
tem St Aug⁹. Videm⁹ solē fulgētē
calentē ⁊ currentē. Ip̄sa quide est
tota fulgida p̄re inestimabili clari
tate tota ignita p̄re indicibili chari
tate tota velox ⁊ p̄rompta p̄re visce
rosa pietate. Quarto fulsit in ea lux
castroz vt acies ordinata et hoc in
omniū sanctoz et angeloz venera
tione. Acies castroz vno modo ap
pellatur dispositio Itellarū. i. ange
loꝝ et sanctorū qui eam circūdat
venerātur ⁊ ornant. Ista est enī il
la mulier de qua dī Apoē. xij. q̄ in
capite ei⁹ erat corona duodeci Itel
larū. Duodenari⁹ numer⁹ ex dupli
ci senario surgit. Senari⁹ aut̄ est p̄
feci⁹ numer⁹. p̄ p̄mū iḡr senarium
intelligūtur om̄s sc̄ti de ecclia mili
tante qui h̄nt p̄fectionē gr̄e. p̄ sc̄dm
senariū intelligūtur om̄es sancti de
ecclia triūphāte qui h̄nt p̄fectionē
glorie. Om̄es isti sunt beate marie
fulgens corona. quia ipsa est omni
um regina.

Quo br̄a ⁊go maria p̄p̄at lune
Una dī virgo maria propter
quattuor causas. Primo pro
pter suam humilitatez. sicut enī lūa
oib⁹ planetis ē inferior. sic br̄a ⁊go
maria om̄ibus sanctis fuit hūilior.
vñ ⁊ cū lucas oēs ap̄los p̄nūerass̄

ipaz in fine omniū cōnumerare vo-
luit tanq̄ q̄ inferiorē oīm se reputa-
uit. vt hētur Act. p̄mo. Nabet enī
luna hoc propriū q̄ crescit vsq; ad
diem xliij. vl. xv. quousq; scz in ipā
imago cuiusdā hoīs integra videat̄
et vltra crescere nō pōt z postea de-
crescit Eodē mō btā ŷgo maria cre-
uit vsq; ad etatis sue annū xliij. z vl-
tra ampli⁹ nō potuit crescere. quia
tūc illa etate creditur ꝓcepisse xpm.
et tūc ipē qui est imago dei inuisibil̄
in ei⁹ vtero vir p̄fect⁹ extitit. n̄ q̄ntū
ad deitatē: scz q̄ntū ad sapiam et om-
niū gr̄arū plenitudinē. Jere. xxj.
Nouū faciet dñs super terrā. femi-
na circūdabit virū. Postq̄ aut̄ in-
tantū creuit statim in sua reputatio-
ne decrescere cepit. qz nō matrē di-
nō reginā celi: scz ancillam dei se ap-
pellauit: dicēs. Respexit hūilitatem
ancille sue. iō dī Eccli. xliij. De luna
q̄ est lūmare qd̄ minuit in ꝓsuma-
tione. qz beata ŷgo maria multū se
hūiliauit in filij dei ꝓceptiōe. Ul̄ p̄t
dici q̄ ista luna multū creuit in gau-
dio in filij sui ꝓceptiōe Scz postmo-
dū decreuit in passione ꝓ trilitiā et
dolorē. Luna aut̄ crescēs habz cor-
nua ŷsus solis ortū decrescens ŷo
ŷsus solis occasuz. Quia btā ŷgo
maria habuit duo cornua que ipāz
disposuerūt ad christi ortū. scz hūi-
litatē z ŷginitatē cū quib⁹ q̄si cum
duob⁹ cornib⁹ eius ortum respicie-
bat. Eius aut̄ occasum. i. passionem
ei⁹ respexit cū duob⁹ alijs cornib⁹
scz cum dolore quē habuit de mor-

te filij. et gaudiū qd̄ habuit de redē-
ptione hūani generis. Scdo dī lu-
na propter pietatē. ipām oñdit ma-
xime sup̄ tria genera hoīm. scz sup̄
illos qui in deuotione sunt aridi. si-
cut enī luna ceteris planetis est ter-
re magis vicina. sic z ipsa est vicina
magis illi qui reputant se aridos tā-
quā terrā. qz sua ariditatem cogno-
scētes dicunt cū ps̄. Anima nostra
sicut terra sine aqua tibi. Et sicut cre-
scente luna crescut medulle. sic z ad-
ueniente auxilio beate marie virgī-
nis crescut medulla deuotionis. De-
uotio enī est medulla z irrigatio os-
sium. i. virtutū. Proverbiorum. iij.
Scdo oñdit sup̄ illos qui sunt ama-
ricati. sic ei luna mari dn̄at: sic z ipā
tribulatis auxiliat̄. Und̄ ipsa vocat̄
stella maris Tercio oñdit sup̄ illos
qui sunt pctōruz tenebris inuoluti.
Sic enī luna lucet in nocte. sic ma-
ria lucet pctōrib⁹ qui sunt in obscu-
ritate culpe. Nā sic dī Beñ. j. fecit
de⁹ duo magna lūaria. mar⁹. i. xp̄z
vt p̄cesset dī. i. iustis. Et lūiare mi-
nus. i. btāz ŷginē mariā vt p̄cessz
nocti. i. pctōrib⁹. Et sic luna ceteris
planet̄ citi⁹ ꝓficit suū cursū. sic btā
ŷgo maria p̄ ceteris sc̄tis citius
pctōrib⁹ suū p̄ebet auxiliū. Tercō
dicitur luna propter suam virgini-
tatem. Unde dī Eccli. xliij. de luna
fm̄ l̄ram Clas castroz in excelsis in
firmamento celi resplendens gl̄io-
se. Luna enī dicitur vas castozū qz
ad litteram olim mulieres z viri ca-
sti z mulieres caste ipāz colebāt. i.

vocabatur ab eis lucina: sz mō per
sincopā dī luna. Un̄ dē de ea Virgi
lius. Casta faue lucina tuis. Nabe
bant enī ŷgines duas deas. scz ip
sam Lucina z qndā aliā quā voca
bāt vestā. Un̄ z dee veste templum
fecerūt z ibi in ŷginitate in suis ob
sequiis insitebant. Istud vas ca
sta fuit btā virgo maria q̄ intra sua
viscera pietatis recepit om̄s qui ha
bent mundiciā castitatis: z resplen
dēt in firmamēto celi gliose. quia in
ecclia militate om̄ib⁹ dat exmpluz
ŷginitatis ppetue.

Quomodo beata virgo Maria
compatur lune.

Una est beata ŷgo maria. ip
sa enī est luna pulchra. Cant.
vj. pulchra vt luna. plena. Eccli. ij.
Quasi luua plena in diebus suis lu
cet. luna pfecta. Ps̄. Thron⁹ eius
sicut sol in ŷpectu meo: z sicut luna
pfecta in eternum. Est iḡ luna pul
chra imo pulchrior q̄ luna. Luna
enī habet lucē mutuata eclipsatam.
et maculis resparsam Nabz quidē
lucē mutuata: qz nō lucet luce pro
pria sz a sole mutuata. tales sunt hy
pocrite qui hnt lucez mutuata: nō a
ŷo sole iusticie: sed ab hūano fauo
re. Johā. v. Quō putatis vos cre
dere qui gloriā ab inuicē accipitis.
et glīam q̄ a solo dō est n̄ q̄rit. Bea
ta autē virgo maria habuit quidem
lucē mutuata scz a sole iusticie n̄ ab
exteriori fauore. Ps̄. Dis glia ei⁹
abint⁹ in fimbrijs aureis. Scdo lu
na hz lucē eclipsatā. lux at btē ma

rie i passiōe xp̄i visa ē eclipsari prop
ter doloris sui vehemētia. sz eclipsa
ri n̄ potuit q̄ntū ad fidei ŷtatiā Ec
clesiasti. xxiiij. Usq; i futurū sc̄m nō
desinat. fides qdē aploz in passiōe
xp̄i desit. sed fides btē marie desine
re n̄ potuit. Tercō lūa hz lucē vari
atā. qz sepe in luce variat z mutat.
vñ dī Eccli. xxvij. Stult⁹ vt lūa mu
tat. Est autē q̄druplex mutabilitas.
Pr̄ia ē i mēte: qz p diuersas affecti
ones sepe mouet. Scda ē in corpe
qz mltiplici mutabilitati z corrupti
oni subijcitur. Tercia ē fortune. qz
ip̄a tp̄alia ŷtinue variat. Quarta ē
culpe q̄ ē in pctōrib⁹ q̄ d vicio sp̄ flu
unt in viciū. Sz istā q̄druplice mu
tabilitatē ip̄a sub pedib⁹ hūit. iuxta
illd̄ Apoc. xij. Mlier amicta sole et
lūa sub pedib⁹ ei⁹. Ip̄a ei oēm mu
tabilitatē aīmi sp̄ vitauit ip̄a gliazi
mortalitatē i corpe iduit. ip̄a oīa tē
na z tp̄alia ꝑculcauit. ip̄a ab oī cul
pa sp̄ immunis extitit. Quarto luna
hz lucē maculis resparsa. Sz btā
virgo maria nunq̄ hūit aliquā ma
cula nec i cogitatōib⁹. qz he sp̄ fue
rūt sc̄tē. nec i affectiōib⁹: qz sp̄ fuerūt
mūde. nec i intētiōib⁹: qz sp̄ fuerūt
recte. Cant. iiii. Tota pulchra es aī
ca mea z macula n̄ ē in te. fuit ei pul
chra i cogitatōib⁹. tota pulchra in
affectiōib⁹ sine macula in intētiōib⁹
Scdo fuit lūa plēa. tē ei lūa ē plēa:
qñ hz plēitudinē i luce. i virtute. z i
figura: Istā t̄plicē plēitudinē hūit
btā virgo maria. p̄mo ei hūit plēitu
dinē lucis. i. puritatē i carne. sap. vij

Nihil inquinatū in illa incurrit. Cā
dor enī est lucis eterne speculū sine
macula et imago bonitatis illi⁹ In
carne enī sua nihil fuit corruptiois
et iō dī nihil ipuritatē inquinatuz
in illā incurrit. iō subdit. candor est
lucis eterne et speculū sine macula.
nihil impugnatōis: qz ad similitudinē
et imaginē filij sui omnia in carne sua
pacificata fuerūt. iō subdit et ima
go bonitatis illi⁹ Scdo habuit ple
nitudinē virtutis. i. pietatis in ope.
eius quidē pietas ondit sup amari
tatos qd hcat p hoc q luna hz vir
tē sup mare. onditur sup debiles et
infirmos qd hcat p hoc q crescente
luna melioratur omnia hūida. qz ap
parente eius pietate fornicant oia
infirmā. onditur sup tenebrosos q
hcat p hoc q luna lucet de nocte qz
pietas marie manifestat in tribula
tiōe. ondit sup aridos z in deuotos
qd hcat p hoc q crescēte luce lune
crescūt medulle: qz adueniēte ei⁹ lu
ce grē crescit hō in deuotiōe Tercō
habuit plenitudinē figure. i. chari
tatis in corde. Figure enī sperica ē
mobilis capax z sine carens. qz ei⁹
charitas ē pōptissima ad subueni
endū. latissima ad capiendū. indefi
cientissima ad pdurādū. Tercio dī
luna pfecta. tūc enī luna est pfecta
qn hz lucē pfectā q illuminat noctez
totā. Sūt quidā qui hnt lucē plenā
qui hnt vita actiua z pteplatiuam.
Alij semiplenā: qz hnt tm altez illa
rū. Alij vacuā qz carēt vtroqz. Btā
autē virgo maria semp fuit luna p-

fecta: qz semper vtraqz vita refulsit
Luna etiā tūc est pfecta qn lucz in
principio noctis in medio et in fine
Sunt quidā qui fulgent in princi
pio sicut bene incipientes. Alij i me
dio sicut boni proficiētes. Beata at
virgo maria fulsit in suo principio.
qz in vtero fuit sanctificata. In me
dio quia a dei filio fuit impregnata
In fine qz ad dei dexterā gloriose
fuit assumpta. Ps. Thronus eius
sicut sol in conspectu meo: z sicut lu
na perfecta in eternuz z testis fide
lis in celo. Ipsa enī fuit sicut luna p
fecta in sui sanctificatione z sicut sol
in filij conceptione. z sicut testis fi
delis in celo in nostra apud deū ad
uocatiōe. Vel potest dici q ipsa est
thronus inqntū in ipsa deus sedet
et requieuit. Et sicut sol inqntuz iu
stis dat lucem sapientie z calozē di
uine gratie. Est sicut luna inqntum
lucz peccatoribus qui sunt in nocte
culpe. Vel inqntū lucet in tribulati
one. Et est sicut testis fidelis inqnt
tum dicit veritatem coram deo pro
vtriusqz scz iustis z peccatoribus qz
sicut dicitur Proverbiorum. xiiij.
Testis fidelis non mentietur.

Quomodo beata virgo Maria
comparatur lune.

Una aliqn ex toto est obscura
aliqn ex toto lucida z hcat bea
tā hginē mariā q aliqn fuit obscu
ra aliqn lucida tota Aliqn ex pte ob
scura. aliqn ex pte lucida. Luna at

tripliciter obscurat. sicut dicit Aug⁹.
Aut quoniam nubibus tegitur aut quoniam eclipsatur
aut quoniam renouatur. sicut patet in nouilunio.
Sic beata virgo maria in hoc mundo fuit tripliciter obscurata
Primo per nimiam humilitatem quam fuit quam
si quaedam nubes obscura quam suam claritatem
obumbrabit. Lanf. primo. Nigra sum
sed formosa. Ac si dicat. Nigra sum
exterius per humilitatem: sed formosa interius
per maiestatem. Secundo per doloris
acerbiteriam et hoc in filii sui passione
ubi passa est eclipsim per vehementiam
doloris. Johelis secundo. Sol. i. christus
conuertitur in tenebras per mortem. Et
luna. i. beata virgo maria in sanguine
per passionem et dolorem Tercio per mor-
tem corporalem. tunc enim facta est obscura
quoniam ab eius corpore recessit anima et obscu-
rata est in morte ut fieret nouilunium
in resurrectione: et tunc fuit luna in
eternum perfecta. Ps. Sicut luna perfecta
in eternum. Secundo ista luna ex toto
fuit lucida in sui assumptione. quia
in corpore et anima fuit glorificata: et nobis
etiam lucet per sua beneficia Tunc autem est luna
tota lucida quoniam lucet in principio
notis in medio et in fine per noctem tribu-
lationis significat. Sunt igitur quidam
sancti qui adiuuant in principio tri-
bulationis. Alii sunt qui dimittunt
hominem in tribulationibus et temptationibus.
primo in principio: sed postmodum
adiuant in medio. Alii sunt qui
dimittunt hominem tribulari et temptari
in principio et in medio: sed postmodum
adiuant et succurrunt in ultimo. Sed
beata virgo maria semper lucet homini tribula-

to in principio dando instantiam in me-
dio dando perseuerantiam. et in fine dan-
do coronam. Nec est ei stella maris
quam alii stellis occidentibus nunquam oc-
cidit. quia alii sanctis ex merito cul-
pe nostre sua suffragia subtrahentibus
ipsa semper subuenit. Tercio ista luna
fuit ex parte obscura et ex parte lucida et
hoc in filii passionem ubi obscura erat
et lucebat. Fuit enim obscura per dolo-
ris vehementiam. sicut enim quoniam sol eclipsatur.
luna inter nos et sole opposita
tota apparet nigra. i. dolore plena
Luce. ij. Tuam ipsius animam pertransibit
gladius. tunc autem non est passa unum
gladium vel duos: sed tres. Juxta illud
Ezechiel. xxi Dupliciter ter gladius
ac tripliciter unum gladius fuit quoniam ipsa
mater sepebat a filio et est amarus
Secundus fuit sepeatio anime christi a corpo-
re proprio et ille fuit amarior in matre
Tercio fuit sepeatio spiritus marie a spi-
ritu christi. et iste fuit amarissimus. Ipsa
enim adherens christo unum spiritus erat cum
ipso. anima quidem corpus uiuificabat.
sed spiritus suus cum spiritu christi unum erat.
quoniam igitur christus emisit spiritum suum: ma-
rie perdidit suum. spiritus enim marie magis
erat cum filio quam in corpore proprio.
Bernardus. Tuam animam beata virgo maria per-
transiuit vis doloris ut te plus quam mar-
tyrem non immerito predicemus. In qua
nimirum corpore sensum passionis ex-
cessit affectus compassionis. Nihilominus
tamen et tunc lucebat: quia lumen fidei
dei inextinguibiliter persequabat. Sa-
pientie vij Inextinguibile lumen illud
Prover. vi. Non extinguetur in nocte

Lucerna ei⁹. Ecclesiastici. xxiii. Ego feci in celo vt oziretur lumen indeficiens. Duo quidem sunt celi qui nū q̄ lumē suū amiserunt. scz christus qui etiaz in sua morte non perdidit lumen deitatis sue: sed eius deitas etiam fuerat cu3 corpore in tumulo et cum anima in limbo. Aliud celuz fuit mater sua que lumē fidei et gratie nunq̄ amisit. quādo luna est super terrā z sol recto diametro in opposito subtus terram. tunc luna obscuratur siue eclipsatur: sed non est sic de nostra luna. quia quando sol christ⁹ fuit subtus terrā in inferno luna nostra super terrā mansit et tamen lumen fidei amittere non potuit. qz vmbra terre. id est infidelitas terrenozū ad eam ascendere nequit. et tenebra infidelitatis eaz non comprehendit. Unde. q̄ dicitur de filio potest dici de ipsa. Iohis p̄mo. Lux in tenebris lucet et tenebre eā non comprehenderunt. Letere aut stelle id est apostoli obscurati fuerunt. quia lucem fidei perdididerunt Job. iij. Obscurentur stelle caligine eius.

Quomodo beata virgo Maria comparatur luci.

Vt dicitur beata v̄go maria propter multas ipsius lucis proprietates. Lux enī habz primo in situ sublimitatē. quia ozitur in celo. Ecclesiastici. xxiii. Ego feci in celis vt oziretur lumen indeficiens. Istā sublimitatē habet virgo Ma

ria. quia est sublimior vniuersis Ecclesiastici. xxiii. Quare dies diem supat et lux lucem et annus annū et sol solem. Ad litterā enīz dies diem supat. quia dies estiuales supat diē hiemale. et lux solis lucē lune et annus solaris annuz lunarē. quia annus solaris habet dies .ccc. et .lxv. annus lunaris v̄o. ccc. et .liiij. Sol etiā superat solem non aliū: sed seipsum in calore et in mora. nunc enim calidior. nunc minus calidus sentitur. nunc plus moratur in n̄o emisserio. nunc v̄o minus. Possunt tamen hec verba exponi de beata virgine maria. Sancti enī viri sunt dies. j. Thessal. v. Omnes enī vos filij lucis estis: et filij diei Angeli v̄o sunt lux. Genes p̄mo. Fiat lux: et facta est lux. Beata autē virgo maria in presenti fuit dies propter claritatem id est sanctitatez sue vite. et fuit lux propter puritatē virginalis mūdicie. Dies ergo superat diem quia eius sanctitas superat omnē sanctitatem humanā. et lux superat lucez quia eius puritas superat omnē puritatē angelicam Non autē tantum superabat sanctos et angelos dum esset in hac vita. sed etiā superat omnes qui sunt in gloria. idō subditur et annus annū et sol solem. Est enīz quidam annus eternitatis qui ē in gloria. et annus temporalitatis et ē in presenti vita. Sancti igitur qui sunt in gloria. sunt in anno eternitatis q̄ntum ad animā. sed in anno temporalitatis quātū ad corpus. quia

eōrum corpora adhuc corruptioni subijciuntur. Beata autem virgo maria est in anno eternitatis q̄ntuz ad animā et q̄ntū ad corpus. et iō eius ann⁹ alios annos superat: similiter sol solem superat. Anime enim beatorum ad instar solis splendent dei claritate et calent dei amore. sed tñ anima beate marie virginis omib⁹ alijs plena est maiori cognitione et magis feruente dei amore. et iō sol supat solem. Secōdo lux habet in substantia puritatē. Sic et beata virgo maria oimodaz habuit puritatem. Non est eniz aliquis ita sanctus in cui⁹ cor aliqui non intret aliqua vana cogitatio vel sinistra intentio vel aliqua carnalis affectio. De ista autē dicitur sapientie. vij. Vapor enī est virtutis dei et emanatio quidez claritatis di sincera: et ideo nihil inquinatum in eā incurrit. Ipsa eniz habuit cogitationes odoriferas. iō dī q̄ sit vapor dei Dabuit intentiones sanctas. iō dī q̄ sit emanatio di Dabuit affectiones mūdas. iō dī q̄ nihil inquinatū in illam incurrit. Tercio lux habz in aspectu delectabilitatē Ecclesiastes xj. Dulce lumē et delectabile est oculis videre solē. Tria sunt in beata virgine que deo faciunt magna delectabilitatē. scilicet decora facies dulcis vox et pulchritudo eius De duobus p̄mis dī Land. ij. Ostende mihi faciē tuā sonet vox tua in auribus meis. vox ei tua dulcis et facies tua decora. pulchritudo autē eius tanta est q̄ vincit

omnē aliā pulchritudinē. Sap. vij. Speciosior est sole et sup oēz dispositionē stellaz luci p̄pata inuenitur purior. illi enī succedit nox. sapiētia autē vincit maliciā Ex quibus h̄bis habetur q̄ eius pulchritudo vincit pulchritudinē corpalez. scz solis. iō dī speciosior est sole. Vincit pulchritudinē intellectualē. et iō subdit sup omnē dispositionē stellarū id est angeloz luci cōpata inuenitur purior. Vincit pulchritudinē rōnalez. quia non est aliquis in hac vita in cui⁹ intellectu non sit aliqua nox alicui⁹ ignorantie et in affectu aliqua macula affectionis terrene. Sed btā virgo maria habuit intellectū clarissimū sine nocte alicui⁹ ignorantie. iō subditur illi scz luci rōnali succedit nox. Dabuit etiā affectū sine macula alicui⁹ affectionis terrene. iō subditur. sapiētia autē vincit maliciā. Propter ista tria deo tam delectabilia. scz faciē ei⁹. vocē eius. et pulchritudinē ei⁹. Dī Judith. xj. Nō est talis mulier sup terrā in aspectu pulchritudine et in sensu h̄borum. Quarto lux habet in motu velocitatē. qz sine t̄p̄is spacio replet omnia in momento. Sic beata virgo maria est velocissima ad succurrenduz nobis. Sap. vij. Om̄ibus mobilibus mobilior est sapiētia. ip̄a enī p̄ occupat eos qui se p̄cupiscūt: vt se illis p̄oz oñdat. ip̄a circuit vt inueniat seipsa dignos existentes. Ibidem. Dignos seipsa circuit querens et in vicijs suis ostēdit se hilariter. Ipsa

obuiat querētibus *Ecclesiastici xv.*
Obuiabit illi quasi mulier honori-
ficata. Ipsa assistit inuenientibus.
Sapientie. vi. Qui de luce vigila-
uerit ad illā non laborabit assilten-
tem enī illā foribus suis adinueniet
Quinto lux habet in effectu utilita-
tem. quia dirigit itinerātes. excitat
dormientes. calefacit frigidos. asse-
curat timidos. Sic lux gratie dei q̄
habetur per mariā itinerantes per
vias hmōi dirigit. *Johis. xij.* Qui
ambulat in tenebris nescit quo va-
dit. quia lucē huius mundi non hz.
Secdo dormientes in peccato sur-
gere facit. ad *Ephef. v.* Surge qui
dormis et exurge a mortuis et illu-
minabit te *Christus*. id est gratia
christi que habetur p̄ mariā. Ipsa
frigidos in amore calefacit. vbi enī
minus est de luce: ibi minus de ca-
lore. Sed beata virgo maria lucez
sue gratie spargit et sic est um diuini
amoris in cordibus nostris accen-
dit. *Job. xxx viij.* Per quam viam
spargitur lux diuiditur estus super
terram. Ipsa timidos securos red-
dit. multi enī timent in tenebris qui
sunt in luce securi. et ista securitas &
eterna beatitudine nō habetur nisi
per spem. *P̄s.* Dominus illumina-
tio mea et salus mea: quē tibo. et in
fra. Si consultant aduersum me ca-
stra: in hoc ego sperabo. Propter
ista quattuor ip̄a dicit *Ecclesiastici*
xxiiij. Ego mater pulchre dilectio-
nis et timoris et agnitōis et sancte
spei. Ipsa enī frigidos in di amore

calefacit. et ideo dicitur mater pul-
chre dilectionis. Ipsa dormientes
in peccato surgere facit. ideo dicitur
timoris. quia sicut dicitur *Prover*
xv. Per timorem dñi declinat om-
nis homo a malo. Ipsa errantes in
viam salutis sapienter dirigit. ideo
dicitur et agnitionis. Ipsa timidos
ad spem salutis reuocat. ideo dicit.
et sancte spei.

Quomodo beata virgo Maria
dicitur lux.

Ux beata virgo maria merito
dici potest. Lux enī om̄ia cor-
pora excellit sua dignitate. Und̄ di-
cit *Aug⁹* q̄ inter corpora lux pmū lo-
cū tenet om̄ia clarificat sua pulchri-
tudine. Und̄ dicit *ambrosius* q̄ lux
facit vt cetera mūdi mēbra sint pul-
chra et laudibus digna. om̄ibus se-
cōicat ex sua bonitate. quia bonum
est sui cōicatiuū. ideo lux est tāte bo-
nitatis q̄ mox vt ip̄a oritur p̄ totam
orbem diffunditur. Beata igit̄ ma-
ria d̄ lux propter sui dignitatē. pul-
chritudinē. et bonitatē. sicut enī lux
excedit om̄ia corpora. sic brā vgo ma-
ria excedit om̄ia creata. tā angelos
q̄ om̄s sanctos. *Sapientie. viij.* Su-
per omnē dispositionē stellaz. .i. an-
geloz et sanctoz luci p̄pata inueni-
tur prior. In hoc etiaz ostenditur
eius magna dignitas. quia sicut de
luce primaria. id est de nubecula lu-
cida sol fuit factus. sic de virgine lu-
cida sol iusticie fuit natus. In hoc

etiam apparet eius dignitas. quia
ceteri sancti vocantur luminaria. vt
habetur ad Phil. ij. Ipsa vero dici
tur sole amicta. Apocal. xij. Bern.
Iure maria sole prohibetur amicta
que diuine sapientie profundissi
mam penetrauit abyssum vt quatū
creature conditio sine psonali vnio
ne patitur illi luci inaccessibili vide
atur immersa. Secdo dicitur lux pro
pter suam pulchritudinē. De cuius
pulchritudine dicitur Sapientie. vij. Lū
dor est enī lucis eterne et speculum
sine macula et nichil inquinatum in
eam incurrit. Habet enim corp⁹ can
didū et virgineū. habuit spiritū sine
macula tanq̄ speculū. quia clare spe
culabatur deum. habuit animā in
coinquinatā et nullū habuit pecca
tum. Tercio dicitur lux propter
suam bonitatē. quia omnibus bene
ficia cōicat. Unde potest dici de ea
illud Isaie. xlix. Dedi te in lucē gen
tium vt sis salus mea vsq̄ ad extre
mū terre. Nam sicut capacitātē reci
pientū infundit lucē suaz gratiarū
Prouer. iij. Iustorum semita qua
si lux splendens procedit et crescit
vsq̄ ad perfectū diem. Quibusda
enī se diffundit in modū aurore siue
lucis splendentis sicut incipientibus
quibus dat gratiā puenientē Alijs
in modū lucis crescentis sicut profici
entibus quibus dat gratiā proficien
tem. Alijs in modū diei pfecte sicut
ip̄is profectis siue pfectis quibus
dat gratiā pficiētē. Ut pōt dici qd
lux habet multiplices virtutes prop

ter quas beatā virgo maria luci assumi
latur. Primo enim habet virtutē leti
ficatiuā. Prouer. xv. Lux oculorū
letificat aīam. Sic beatā virgo maria
letificauit deū p suā hūilitatē. ange
lū p suā virginatē. et gen⁹ humanū
per suam fecunditatē. Nestor. viij.
Iudeis noua lux oriri visa est gau
diū honor et tripudiū. Ipsa enim fecit
gaudiū deo honorez generi hūano
et tripudiū angelo Secdo lux habet
virtutē pueriua Nam in visceribus
terre argentū viuū puerit in aurū.
Sic etiā beatā virgo maria hoīes in
stabilis et inflexibiles sepe facit p
fectos et pseuerātes dū eoz viscera
penetrat et ea illustrat. Eccli. xxliij.
Penetrabo inferiores ptes terre.
Job xxij. Dabit pro terra silicem ⁊
pro silice torrentes aureos. Sunt
quidā terrei id est fragiles et infir
mi. Alij sunt sicut siler id est constā
tes et fortes sicut boni actiui. Alij
sunt aurei. id est charitate dei pleni
sicut contemplatiui. Beatā igitur vir
go maria tunc dat pro terra silicem
quā actiuos debiles facit fortes tūc
dat pro silice torrentes aureos quā
actiuos etiā facit pteplatiuos et in
di amore deuotos Tercio lux habet
virtutē maturatiuā. fructus enī acer
bos fouet et nutrit ⁊ ad maturitatē
atq̄ dulcedinē producit. Nam sicut
phōs sol est p̄ planetaz ⁊ luna m̄
Sic etiā beata virgo affectiōes im
maturas id est in deuotos producit
ad maturitatē hoc est ad interne de
uotionis suauitatē. et sicut christus

omniū affectionū sanctarū est pater
Ita btā virgo maria est m̄r. Cū d̄
Deuterono. xxiiij. De pomis fruc-
tuū solis et lune. id est generatis et
maturatis bñficio solis .i. christi et
lune. i. v̄gis marie. fruct⁹ etiā acer-
bos. i. tribulationes amaras. p̄uertit
in dulcedinē q̄d significatum est
Jobis. ij. vbi christus ad p̄ces ma-
tris aquā p̄uertit in vinū. q̄z d̄s ad
p̄ces virginis aquas tribulatio-
nis sepe p̄uertit in vinū interne con-
solationis.

Qualiter beata virgo Maria
est manus dei omnipotentis.

Anus dei est beata virgo ma-
ria. De qua dicitur Lantiē. v.
Manus eius tornatiles auree ple-
ne iacinctis. vbi quattuor dicuntur
sc̄z q̄ ip̄a sit manus. et man⁹ tornati-
lis et aurea et iacinctina. Dicit̄ enīz
manus. q̄z sicut in manu sunt quin-
q̄z distinctiones digitorū. sic in ipsa
sunt quinq̄z effectus gratiarū. Pri-
mus nāq̄z digitus d̄z pollex a pollē-
do. eo q̄ p̄re ceteris polleat virtute
et potestate. Sc̄d̄s d̄z index. q̄z p̄ il-
lū om̄ia indicam⁹. Tercius d̄z me-
dius sine median⁹. q̄z est medi⁹ hic
et inde. Quartus dicitur medicina-
lis. quia eo a medicis certa colliria
colligantur. Quint⁹ d̄z auricularis.
q̄z per eum aures scalpimus. Ut d̄t
Isidorus. Tūc igitur btā v̄go ma-
ria est nobis tanq̄z pollex. q̄n potē-
ter nos in ciuitatē celestem introdu-

cit. Ecclesiastici. xxiiij. In hierusalē
ptās mea Tūc est sicut index quan-
do sapienter viam que ducit ad ciui-
tatem celestem nobis ostendit. Ip-
sa enī ambulatibus obuiat et p̄ vi-
am deducit. Ecclesiastici. xv. Obui-
abit q̄si mater honorificata. Pro-
uerbio. iij. Ducā te p̄ semitas equi-
tatis et̄. Tūc enī est nobis sicut di-
gitus medius q̄n tanq̄z mediatrix
nos d̄o recōsiliat. Ecclesiastici. xxvj
Mulier fortis oblectat virū suum.
Ipsa enī virū suū oblectat q̄n nos
deo recōsiliat. Tūc est sicut digi-
tus medicinalis q̄n vulnera pecca-
torum nostrorum sanat. Eccl̄. xliij.
Medicina omniū in festinatōe ne-
bule. i. in festina subuēctione marie.
que dicitur nebula. quia a terrenis
elevatora. Tūc est sicut digitus auri-
cularis quando aurem cordis no-
stri aperit vt dei verba audeamus
dicēs Eccl̄. xxxix. Obaudite me di-
uini fruct⁹. Eccl̄. xxiiij. Qui audit
me non cōfundetur. Sc̄do ista
manus fuit tornatilis. vas tornati-
le est q̄d a tornō efficiē. Accipit autē
ab ip̄o tornō rotunditatē. a rotundi-
tate mobilitatē. a mobilitate veloci-
tatē. Manus enī beate marie facte
sunt a tornō id est ab opifice deo ex
hoc habent rotunditatē. Uas autē
rotundū nullū habet angulū. quia
vbi angulus ibi impuritas ibi ob-
scuritas ibi obliquitas. sc̄z ip̄a ad tor-
nū facta est quia in ip̄a nulla fuit im-
puritas culpe. nulla obscuritas ig-
norantie. nulla obliquitas intētōis

oblique. Cantic. iiii. Tota pulchra
es amica mea et macula non est in
te. In ea nulla fuit macula culpe et
quia fuit pulchra nulla obscuritas
intentionis oblique. Secdo habet
mobilitatem. vas quadrum ad mo
uendū est tardum. Sed res rotun
dum ad mouenduz est apta. Sic z
beata virgo maria motu nostri de
siderij cito mouetur. Sapientie viij
Omniū mobiliū mobilior est sapi
entia. Tercio habet velocitatem
quia velociter ad nostrum auxiliuz
venit. Sapientie. vi. Preoccupat
enim eos qui se concupiscunt vt eis
se prior ostendat. Unde ipsa potest
dicere illd quod dicitur Isaie. lrv.
Anteq̄ clamēt ego exaudiam: z ad
huc illis loquentibus ego audiam.

Tercio ista man⁹ fuit aurea. Au
rum eni est pulchrum incorruptibi
le et lucidum siue clarum. sic ipsa fu
it pulchra in mente per puritatem.
fuit clara in conuersatione per ho
nestatem. fuit incorruptibilis in mē
te per castitatem z virginitatez. De
his tribus dicitur Sapientie quaz
to. D q̄ pulchra est casta genera
tio cuz claritate. Quarto ista ma
nus fuit iacinctina. Assimilatur au
tem beata virgo maria iacincto ra
tione nominis. quia iacinctus dicit̄
esse quidam flos: colorem habens
purpureū. Dicitur etiam esse lapis
preciosus. Dicitur etiam nomē cu
iusdā pueri formosi qui int̄ illos flo
res inuentus est mortuus a quo il
li vocati sunt iacincti. Unde. flos ē

iacinctus lapis est iacinctus homo
q̄. Cum sit vterq̄ bonus melior ta
men vir est vtroq̄ Per quod intel
lige q̄ ipsa fuit tanq̄ flos id est flo
rida per virtutum amenitatē. Un
de cantat ecclesia. Sicut dies ver
ni circundabant eam flozes rosarū
et lilia conuallium. Ipsa fuit lapis
p̄ciosus propter dei et proximi cha
ritatez. Isaie. xxviii. Nonam in sy
on id est in ecclesia militanti lapidē
preciosum. De isto lapide precioso
charitatis dicit Augustin⁹ in libro
de doctrina christiana Thesaur⁹ ē
magnus diuiciarum scripturarum
si piger eras ad perscrutandū the
sauruz. non sis piger vnā marga
ritam fer sub lingua et quo vis secu
rus ambula. Ipa etiam fuit virilis
propter constantiam et magnanī
mitatem. Prouerbiorū vltimo. Ac
cinxit fortitudine lumbos suos ro
borauit brachium suum Secundo
dicit̄ iacinctus ratione coloris. Nā
sicut dicit Isidorus Eius color nec
nimis est clar⁹ nec nimis est obscu
rus: sed ab vtroq̄ temperatus. De
us habet infinitam claritatem. ho
mo vero respectu dei habet quādā
obscuritatem. Claritas autem bea
te marie virginis. nec est clara sicut
diuina. nec est obscura sicut huma
na: sed in medio constituta. Est qui
dem minor q̄ diuina. sed maior q̄
angelica vel humana. ideo assimila
tur lune. Canticozū sexto Pulchra
vt luna Sic eni claritas lune minor
est q̄ claritas solis. sed est maior q̄

claritas stellarum. Sic claritas beate marie virginis est minor quam claritas dei. sed est maior quam claritas angelorum vel sanctorum. Tercio dicitur iacinctus ratione virtutis. sicut enim dicitur de proprietatibus lapidum. Iacinctus habet cor confortare. tristitiam expellere. inter inimicos tutum seruare. Sic ipsa confortat cor dans cibum gratie Ecclesiastici decimo quinto. Libauit illum pane vite et intellectus. Expellit tristitiam: dans letitiam iocunditatis interne. Ibidem. Iocunditatem et exultationem thesaurizabit super eum: et custodit ab insidijs fraudis diabolice. Sapientie decimo. Custodiuit illum ab inimicis: et a seductoibus tutauit eum.

Quomodo beata virgo Maria compatur mari.

Are dicitur beata virgo Maria. unde interpretatur amarum mare. Sicut enim in mari est congregatio omnium aquarum. sic in ipsa est congregatio omnium gratiarum. Et sicut congregatio omnium aquarum vocantur maria. ut dicitur Genesis primo. Sic congregatio omnium gratiarum vocatur maria. In mari autem tria considerantur. Est enim origo fontium. est plenitudo aquarum. ibi est amaritudo saporum. Sicut enim mare est origo omnium fontium et fluuiozum sic beata virgo maria est origo et prin-

cipium omnium gratiarum. Et sicut a mari fluunt diuerse aque. sic a maria fluunt et manant diuerse gratie. A mari quidem fluunt puteales fontales aque et fluuiales. Iste aque similiter fluunt ab ipsa. Lanticozum quarto. Fons hortorum puteus aquarum viuentium que fluunt impetu de libano. Per istas tres differentias aquarum intelliguntur tres gradus gratiarum que omnes a maria in nos fluunt que sunt gratia incipiens siue preueniens perficiens et perfecta. Gratia incipiens significatur per aquam putealem. Puteus habet aquam occultam. quia gratia preueniens peccatori ex meritis suis non datur. sed quadam dei occulta inspiratione infunditur. Et dicitur aqua viua ex eo quod peccator qui erat mortuus per culpam: viuificatur per gratiam. Ista est aqua que egreditur a templo id est a maria. Est enim quasi templum dei que viuificat omnia ad que vadit. ut habetur Ezechielis. xlvij. Per aquam fontalem intelligitur gratia proficiens. De qua dicitur Fons hortorum. Mortuus dei sunt ipsi proficientes. in quibus sunt herbe et plante diuersarum virtutum. sed nec ipse herbe et plante possent germiare nec crescere nec proficere nisi sint ab ista aqua gratie irrigate. Unde Genesis. ij. Fons ascendebat de terra id est virgine maria irrigans vniuersam superficiem terre. Per aquam fluuiale quam fluit cum impetu intelligitur gratia perfecta

m iij

De qua subditur que fluunt impetu
de libano. Gratia enim perfecta siue p-
ficiens dicitur fluere cum impetu. quia illos
quos replet facit esse sollicitos et flu-
entes. propter quod dicitur Ezechielis p-
mo. Ubi erat imperator spiritus illic gra-
diebantur. Impetus enim ibi accipi-
tur in bona significatione pro desi-
derio et seruoze et desiderium gratia-
rum facit magnam leticiam animarum. ps.
Fluminis impetus letificat ciuitatem
dei. Sunt enim aque stantine. que
dam lente. et quedam impetuose.
Aque stantine putrescunt et signifi-
cant peccatores qui stant et requie-
scunt in fecibus peccatorum. Die-
remie. xlviii. Requieuit in fecibus su-
is. Aque que lente fluunt significant te-
pidos qui lente et tepide operantur.
De quibus dicitur Apocalypsis. iij.
Utinam frigus esses aut calidus sed
quia tepidus es faciam te emouere
de ore meo. Aque impetuose que cum
impetu fluunt significant viros per-
fectos qui sunt in spiritu feruentes
et solliciti operantes. ad Romanos. xij.
Spiritu feruentes domino seruien-
tes. Ab isto etiam mari id est virgi-
ne maria quotidie in nos fluunt qua-
tuor flumina. De quibus dicitur Ec-
clesiastici. xxiiij. Ego mater pulchre
dilectionis et amoris et agnitionis
et sancte spei. Olim totus mundus
erat vacuus amore dei timore dei.
fide et spe dei. Sed venit beata vir-
go maria et influxit in nos amorem
spiritualem per quem inflamamur
ut deum diligamus. et influxit timo-

rem filialem per que incitamus ut
ipsum filialiter timeamus Influxit
recognitionem dei per quam in ip-
sum veraciter credamus. Influxit
dei spem per quam in ipsum fiducia-
liter speremus Secundo in mari est
magna plenitudo aquarum. Sic in
beata virgine maria fuit plenitudo
maxima gratiarum dum tractans illud.
Aue gratia plena sic dicit. Ipsa qui-
dem fuit in ore gratia plena affabi-
litate. In ventre gratia deitatis. in
corde gratia charitatis. in manu si-
ue in ope gratia misericordie et lar-
gitate. Propter istas quattuor ple-
nitudines gratiarum ipsa dicit Ecce-
lesiastici. xxiiij. In me omnis gratia
vite et virtutis. In me omnis spes vi-
te et virtutis. In ipsa quidem fuit gra-
tia vite in quantum scilicet eum qui est vera vita
gestauit in ventre. In ipsa fuit gra-
tia virtutis in quantum virginitate et affabi-
litate habuit in ore. In ipsa fuit gra-
tia spei in quantum misericordiam et largitatem
habuit in ope. quia propter hoc omnes
in eam et de ea sperabant. In ipsa fu-
it gratia virtutis in quantum charitatem
habuit in corde. Ipsa enim charitas
antonomatice dicitur virtus. ex eo
quod est forma et perfectio omnium virtutum

Tercio in mari est amaritudo a-
quarum Sic in beata virgine ma-
ria fuit quadruplex amaritudo.

Primo causata fuit ex filij sui amis-
sione. Unde amaritudinem sui dolo-
ris ipsa expressit: dicens. Luce secundo.
Fili mi quid fecisti nobis sic? Ecce
patruus et ego dolentes que rebamur. etc.

Dolebat enī quia timebat. vel q̄ in manus filiorum herodis deuenissz
Uel q̄ in nationes propinquas p̄dicandas profectus fuisset. v̄l q̄ redemptione humani generis intermissa ad patrem redisset. Sc̄da amaritudo fuit in ea ex intima compassione. Ipsa enī compassa fuit ve recundie sponse cui vinū in nuptijs defecerat. fuit compassa poplo suo q̄ a deo reprobatus erat. quia nemo carnem suam vnq̄ odio habet. sed nutrit et fouet eam. vt dicit Ad Epheſ. v. Ideo gentes suam aqua descēderat que et caro sua erat odire non poterat. sed de sua execratione magnam compassionē habebat Ipsa ei compassa fuit apl̄is qui in passione christi fuerāt disp̄si et erāt tribulati. erant etiam a fide christi separati Tercia amaritudo in ea tāta fuit ex dolorosa filij passione. Ille ei dolor fuit in ea magnus tripliciter. scz intensiue. quia vsq̄ ad animā penetravit. Luce sc̄do. Tuā ipsius animā pertransibit gladius. fuit etiā magnus extensiue. quia p̄ dies quattuor continuos se extendit. Nam incepit eius dolor feria quarta. quia tunc mors christi fuit tractata et firmata et continuata fuit in feria quinta. quia tunc in sero fuit captus colaphizatus et delusus. ⁊ talis dolor continuatus vsq̄ in feriā sextam. quia tunc fili⁹ suus fuit crucifixus. continuatus fuit insuper vsq̄ in diem sabbati. quia tunc filius suus in sepulchro fuit clausus. Fuit

magnus ostensiue. quia dolorē suū ostendebat et manifestabat singulatis cordium habundantia lachrymarum vocis clamorose conquestione. rursione pectoris et manuum allisione. Unde dicere poterat illud Ruth p̄mo. Nolite me vocare nomine id est pulchrā: sed vocate me marā id est amarā. quia amaritudine repleuit me domin⁹. Quarta amaritudo causabatur ex sua in mundo peregrinatione. et istam peregrinationem moleste ferebat q̄ tuor de causis. Primo quia nimis longa erat. Secūdo quia inter malos habitabat. Propter ista duo dicere poterat cuz propheta. Ne mihi quia incolatus meus prolongatus est habitauī cum habitantibus cedar multuz incola fuit anima mea. Cedar interpretatur tenebra et significat iudeos tenebrosos inter quos ipsa habitabat. Tercio ex eo q̄ tota curia celestis ipsam cum desiderio expectabat. Unde poterat cum propheta dicere. Educ de carcere animā meam vt confiteantur nomini tuo. me expectant iusti. id est omnes sancti angeli donec retribuas mihi. Quarto ex eo q̄ filij sui presentia carebat. quia erat fructus ventris eius. Unde poterat dici de ea multo magis q̄ de alijs sanctis illud qd̄ dicit propheta. Cum dederit dilectis suis somnū: ecce hereditas domini filij merces fructus ventris In christo quidem fuit vera diuinitas quam videre est

tota merces et tota gloria beatorū.
Est etiā in ea vera humanitas inq̄n-
tum fuit fructus ventris beate ma-
rie virginis quā etiā humanitatem
videre est gloria et b̄tudo sanctorū

Quomodo beata virgo Maria
compatur Margarite.

Margarita cōsiderari pōt quā-
tum ad sui generationē quali-
tatem et virtutem. Generatur autē
margarite s̄m Isidorū in conchis
marinis. Unde et a mari margari-
te vocantur. Certo eni tempore ma-
xime tempe vernali: et in autumno
ip̄e conche ad littus maris accedūt
vbi se aperiunt et rozē celestē intra
sua viscera recipiūt: ex cuius coagu-
latione margarite generatur. Ita
concha est beata virgo Maria q̄ se
aperuit vt rozem celestem acciperet ⁊
margaritā. i. xp̄m intra viscera sua
cōciperet. Nam aperuit angelo cō-
sensum suum vt dō in omnia obedi-
ret: quando dixit. Ecce ancilla do-
mini. Nam aperuit christo vterum
suū vt in eum superueneret et per ta-
lem apertionē consensus sui vteri ⁊
animi sui ros celestis spiritus sancti
in eam descendit et istam margari-
tam in ei⁹ vtero germiauit. De ista
spiritus sancti rozatione et b̄tē ma-
rie virginis cōceptione. dicit̄ Isa.
xlv. Aperiat̄ terra et germinat sal-
uatorēz. Ista est illa margarita de
qua dicitur Matthei. xiiij. Inuen-
ta autem vna preciosa margarita.

abiit et vendidit omnia que habuit
et emit eam Debemus enim omnia
que habemus deo vendere vt pos-
sumus nobis ipsaz margaritā eme-
re scilicet corpus nostrum per ma-
cerationem. animaz nostram et cor
nostrum per purificationem et res
nostras per elemosinaz largitionē

Secundo margarita potest cō-
siderari quantum ad sui qualitates
Sunt eniz ipse margarite pulchre
candide et clare. Ille eni que sunt
tales sunt meliores q̄ ille que flauē
sunt. Nam illas que sunt pulchre
candide et clare generauit ros ma-
tutinus. Alias autez generauit aer
vesperin⁹ Talis margarita sic pul-
chra. sic candida. et sic clara signifi-
cat beatam virginem mariam. que
fuit pulchra in mente per puritatē
Candida in carne per castitatem ⁊
virginitatem. et clara in opere per
sanctitatem. Sapientie quarto. Q̄
q̄ pulchre ē. Ecce pulchritudo mē-
tis casta generatio. Ecce candor et
virginitas carnis. Cum claritate ec-
ce claritas et sanctitas opis. Ter-
cio margarita pōt considerari quā-
tum ad virtutem. Dabet enim pri-
mo virtutem abstersiuam. quia mē-
bra a superfluis humorib⁹ abster-
git. Secundo habet virtutem res-
trictiuam. quia fluxum ventris et
sanguinis restringit. Tercio habz
virtutem confortatiuā. qz cor debi-
le habz confortare. Eodē mō b̄tā vir-
go maria p̄ gratiā quā nobis infun-
dit Nō s̄tutē abstersiuā i q̄tū sez i

nobis abstergit peccata preterita. Habet virtutes restrictiuam inq̄ntum animū restringit ne faciat peccata futura. Habet virtutem cōfortatiuā inq̄ntū cor confortat et fortificat ad tollerandū mala presentia. Ista igitur tria a deo et ab ipsa petere debemus. Unde super illud. Matthei. xxvj. Oravit tercio eundem sermonem: dicens. Dicit gloria. tribus vicibus oravit: vt nos de peccatis preteritis veniam et a presentibus malis tutelam: et a futuris periculis cautelā oremus. Ista igitur tria a beata virgine obtinemus. Unde ipsa dicit Ecclesiastici. xxiiij. In me omnis gratia vite et virtutis. Ipsa quidem dat nobis gratiam vite quando de peccatis preteritis dat veniā per quam peccatorem a morte peccati resuscitat. Dat gratiā veritatis quando contra futura picula dat cautelam per quam homo ipsa pericula vitare sciat. dat gratiam virtutis quādo contra mala presentia. dat cautelā per quē hominē fortificat vt a malis presentibus tueri se valeat.

Quod nomen marie est dulce et suaue.

Arie nomen est dulce et suaue. Un̄ dicit Bernardus. in sermōe de annūciatione. Sicut nomen iesus ē mel in ore. melos in aure. et in corde iubil⁹. sic et nomē marie. Dei de subdit. et si dicere audeam⁹. Iesus quasi superbū et nimis potens

est nomen. Unde si in iesu aut deitatis noie austeritatē aliquis vereat ad mariā r̄currat in qua nihil horū suspectū est. Maria est m̄liebze nomen et mansuetudinē preferens et cōmendans. Istud autē nomē maria interpretatur illuminata vel illūia trix v̄l amarū mare v̄l stella maris vel d̄na maris. Horū autē rationē videam⁹. Primo autē d̄ illūiata qualiter aut illuminata sit ostēditur Apocaliph. xij. vbi dicitur Mulier amicta sole et luna sub pedib⁹ ⁊ in capite eius corona duodecim stellarum. Duodecim stelle sunt nouē ordines angelorū et tres ordines beatorum. scz martyrū et confessorū. et virginū qui omnes eam coronāt quia ipsam venerantur et laudant.

Secundo est illuminata a parte inferiori qd̄ notatur cum dicitur et luna sub pedibus eius. Per lunam intelligitur militans ecclesia q̄ mutabilitati subijcitur quam virgo sub pedibus habet. quia ipsam sub sua protectione tenet donec ad pacem eternam ipsam deducat: et tūc oēm mutabilitatē auferat. ps̄. Dicitur in dieb⁹ eius iusticia et habundantia pacis donec auferatur luna id est mutabilitas q̄ p̄ lunā designatur. Tercio fuit illuminata a parte interiori qd̄ notatur cū d̄ in vtero h̄nt. nō d̄ quē haberet vt oīdaē q̄ illud est ineffabile. Nēbat quidem splēdorē dinū. Debreo. p̄mo. Qui cū sit splēdor gl̄ie r̄c. Nēbat cādorē niuū. hēbat spec̄lm̄ immaculatū

Sapientie. vii. Landoz est enim lucis eterne et speculum sine macula. Quarto est illuminata a parte exteriori qđ notatur cum dicitur amicta sole id est in mortali corpore Radius enī solis est clarus est agilis. ita vt ab oriente subito in occidentē transeat. est subtilis ita vt sine lesione subintret. est impassibilis: ita vt nulla violentia ledi possit. Fuit igit̃ beata virgo maria amicta sole quia induit claritatē. agilitatē. subtilitatē et impassibilitatē Scđo dicitur illuminatrix ex eo qđ multipliciter nos illuminat. Juxta illud Ecclesiastici xxiii. Penetrabo inferiores ptes terre: et inspiciam omēs dormientes: et illuminabo omnes sperantes in domino. vbi notatur qđ ipsa illuminat et calefacit obscura et frigida Ideo dicit. Penetrabo ad inferiores partes terre. Pars terre inferior est frigida et obscura. et significat illos qui sunt sine calore amoris dei qui sunt in tenebrositate peccati Nam frigidus inflamat ad amorē dei. et obscuros illuminat expellendo tenebras peccati. Ipsa etiaz illuminat negligentes et tepidos. iō subdit. inspiciam omēs dormiētes. Dormientes enī inspicit quando tepidos et negligentes feruentes facit. Unde potest sibi conuenire qđ dicit̃ ad Ephef. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis: et illuminabit te christus per merita. scz mris sue. Ipsa etiam illuminat in domo sperantes et sibi deuotos cōseruan

do eos in lumine gratie dei. iđo subdit. et illuminabo omēs sperantes in domino. Tercō dicitur amarum mare Ipsa enī habuit tres amaritudines. Prima causabatur ex sui populi exceatione et reprobatione Si enī paulus de hoc tristitiā magnam habuit. Juxta illud Rhom. nono. Tristitia est mihi magna et continuus dolor cordi meo. Opta bā enī ego ipse anathema esse a christo pro fratribus meis qui sunt cognati mei sm carnem. Multo fortius beata virgo qui erat plena maiori charitati afficiebatur maiori compassiōe. Scđa amaritudo causabatur ex dolorosa filij sui passione. iuxta illud Luce scđo. Tuam ip̃m animā pertransibit gladius. Ubi dicit Bernardus. Vere beata mater tuam pertransiuit animā vis doloris: vt te non immerito plus qđ martyrem predicamus. in qua nimiruz corpora sensum passionis affect⁹ excessit cō passionis. Tercia amaritudo causabatur ex taz longa filij sui subtractione. multū enī anxiebatur de eo qđ tam diu filij sui visioē carebat. Hieronymus in sermone de assumptione. Quantis putas beata virgo maria filij sui doloribus afficiebatur quo amore cruciabatur quo desiderio estuabat dum animo reuolueret cuncta que viderat et audierat. Nam si diligebat ex toto corde christū nouis tamen inflāmabatur quotidie presentia absens affectibus desideriozuz. Propter istā

triplicem amaritudinē dicere pote-
rat cū propheta. Cor meum contur-
batū est intra me propter scz popu-
li mei excecationē Dereliquit me &
tus mea propter filij mei doloro-
sam passionē. quia tunc eius anima
a seipā pre dolore tota defecerat &
lumen oculorum meoz et ipm non
est mecum. propter filij mei subtra-
ctam visionem qui est lumen oculo-
rum meoz quē tamen non habeo
mecum Quarto dicitur stella ma-
ris. de ista stella Bernardus super
missus est Si insurgūt venti tētatio-
num. si incurris scopulos tribulati-
onū respice stellam voca mariam. si
iactaris supbie ventis. si ambulatio-
nis. si detractōnis. si emulationis re-
spice stellaz voca mariam in piculis
in angustijs ī reb⁹ dubijs. mariam
cogita. mariam inuoca. nō recedat a
corde. nō recedat ab ore. & vt impe-
tres orationis eius auxiliū nec de-
scras conuersationis exemplū. Ip-
sam sequens non deuias. ipām ro-
gans non desperas. ipāz cogitans
non erras. ipsa tenēte non corruis.
ipsa protegente non metuis. ipā du-
ce non fatigaris. ipsa propicia pue-
nis. et sic in temetipō expiris q̄ me-
rito dictū sit nomen &ginis Marie
Ista autē stella maris mltas habz
proprietates. Nā celū circa eam se-
xtit. nautas in piculis dirigit. ipsa
ferum trahit. sic tota curia celestis
ad brām &ginem attēdit Ipa picli-
tantes in mari hui⁹ mūdi ad portū
salutis pducit. ipsa ceteris sc̄tis sua

auxilia merito nostre p̄auitā sub-
trahentibus nunq̄ occidit: sed pia
adiuandū venit. Ipsa ferreas mē-
tes et duras ad humilitatē reducit.
Prop̄ ista dicitur Eccli. xxiiij. Si
rum celi circuiui sola. tunc girum ce-
li circuiuit q̄n totam celestē curiam
ad se attēdere fac. Sequit̄. et in flu-
ctibus maris ambulauit: et piclitā-
tes ad portū salutis pducit. Sequi-
tur. et in omī populo et in omī gen-
te primatū habui. qz pre cūctis gē-
tibus et populis sanctoz ipā in au-
xiliū nostrū p̄mo venit. Sequitur.
et excellentiū & sublimiū colla pro-
pria virtute calcaui. qz duos & sup-
bos ad humilitatē reducit. Qui-
to dicit̄ d̄na. Eius autē domineum
tm̄ est q̄ illud qd̄ dicitur de filio: di-
ci pōt de matre. ad Phil. ij. In no-
mine Jesu omē genu flectatur. cele-
stium. terrestriū. et infernoz. Nam
flectunt sibi genua celestia id est ipi
angeli qui ipām venerantur et ado-
rant. Ipe etiā filius eaz veneratur
et laudat Prover. vi. Surrexerūt
filij eius id est angeli et omēs beati
et beatissimā predicauerūt. & vir e⁹
id est Christus laudauit eā. Sc̄do
flectunt sibi genua omīa terrestria.
id est oēs generationes et que p̄cel-
serūt et que sunt et que venture sunt
Luc. j. Ecce enī ex hoc beatā me di-
cent omēs generatiōes. Tercio fle-
ctunt sibi genua infernalīa id est de-
mones qui velint nolint ipām ado-
rant et ad eius noiatiōē pauent et
tremūt. Nā sic d̄z Lan. vi. Ipa est

eis terribilis vt castrorum acies or
dinata. Un̄ dicit sanctus Berard^{us}
ep̄us ⁊ martyr. Inuite quoq; ifer
nus beate marie ylulat ⁊ procacis
simi demones clamant.

Quō beata Virgo Maria nō fu
it passa martyriū gladij materialis

Artyriū gladij materialis be
ata virgo Maria nō fuit pas
sa. Quia sicut d̄t sanctus Ambros.
Nec historia nec littere docent bea
tam mariā gladio vitā finiuisse. Est
autē passa quintuplex martyriū cō
passionis. Primo martyriū dolo
ris. Sec̄do martyriū compassionis
Tercio martyriū diuini sermonis.
Quarto martyriū volūtatis. Qui
to martyriū macerationis. Pri
mo igitur passa est martyriū quod
fecit gladius doloris. De quo dicit
Luce. ij. filio enī in cruce existen
te ⁊ dolores maximos patiente ip
sa gladio doloris tota lacerabatur.
Johānes damascen^{us}. Ipsa beata
Virgo Maria om̄s dolores quos ef
fugit p̄turiens hos in christi passio
ne sustinuit a maternali cōpassione
viscerum lacerationem tollerans. ⁊
quē deū cognouit p̄ natiuitatē. hūc
vt maleficum interfectū videns seu
gladio cogitationibus lacerabatur
Anselmus. D̄na mea quos fontes
dicam erupisse de pudicissimis ocu
lis tuis cum attendens vnicū filiu
tuū innocentē corā te flagellari liga
ri mactari ⁊ carneꝝ de carne tua ab

impijs crudeliter dissecari. Se
cundo passa est martyriū quod fe
cit gladius cōpassionis. ⁊ hoc quā
do vnus militum lanceam in latus
iam mortuū infixit magna compas
sio. qz nec viuo peccerunt: nec mor
tuo peccere voluerunt. Constat autē
q̄ illa lanceatio nullum dolorē chri
sto intulit. qz eius anima iā de cor
pore recesserat. sed anima matris in
corpore filij erat. Anima enī marie
magis erat in corpore filij q̄ in cor
pore prop̄o. ⁊ ideo tunc lancea ani
mā eius p̄transiuit duꝝ filio cōpassa
fuit ex eo q̄ nec etiam mortuo vole
bant peccere. Bern̄. in sermone de an
nūciatione. Vere tunc o beata ma
ter gladius p̄transiuit animā tuam.
quādo crudelis lancea filio iā mor
tuo latus aperuit. ipsius nimirū aīa
iam ibi non erat: sed tua plane auel
li nequibat. et plus q̄ martyre te ī
merito predicem^{us}. in qua nimirum
sensum corporee passiōis excessit af
fectus compassionis. Tercō pas
sa fuit martyriū. q̄ in eo fuit gladi^{us}
diuini sermonis: quando dixit chri
stus in cruce. Mulier ecce filius tu
us. De hoc d̄t Bern̄. vbi supra. An
nō plus q̄ gladius fuit sermo ille?
Mulier ecce filius tu^{us}. Reuera fu
it p̄trāsens vsq; ad diuisionē aīme
et ip̄us. Postea subdit. D̄ cōmura
tionē. Johannes pro Iesu tradit^{us}
suus pro d̄no. discipulus pro ma
gistro. filius zebedei pro filio dei.
purus homo pro vero deo. quō ve
ro tuā affectuosam aīam nō p̄tran

sunt hec auditio quoniam et nostra licet saxea
vel ferrea pectora sola scindit recoz-
datio. Anselmus. Domina mea quibus
singultibus extunabo purissimum pe-
ctus tuum vexatum esse cum audires. mu-
lier ecce filius tuus. et discipulo. Ec-
ce mater tua. Quarto passa est mar-
tyrium voluntatis. Ipsa enim voluntarie
iuxta cruce[m] stabat parata pro huma-
no genere martyrium sustinere. Am-
brosius super lucam. Maria virgo fugi-
entibus apostolis ante crucem stabat.
et pijs oculis vulnera filij consideraba-
bat. Spectabat tamen non pignoris mor-
tem: sed mundi salutem. aut fortasse quod
cognouerat per filij mortem redemptionem
mundi futuram. Putabat autem
la regalis se per suam mortem publico
muneri aliquod addituram. Sed ipse
christus factus est sicut homo sine ad-
iutorio inter mortuos liber. Susce-
pit quidem matris affectum non quasi
homini auxiliu[m]. Quinto passa est
martyrium macerationis. intantum enim
in passione filij corpus suum et omnia
membra maceravit quod quodammodo mar-
tyrium sibi intulit. Augustinus. Illa qui pro-
pe mater immani dolore euulans pec-
tora delicata contundens ita ipsa vi-
scera cetera que fatigauerat membra
vt iam deficiens ad christi funus vix po-
terat puenire: Dabit autem marty-
rium beate marie virginis quattuor
graues conditiones. Prima est quod
non fuit in carne: sed in mente. Unde
et Hieronymus in sermone de as-
sumptione. Alij sancti pro christo pas-
si sunt in carne. beata virgo Maria

in ea parte sui passa est que impassi-
bilis et immortalis habetur hoc est
in anima vel in mente. Idcirco vt ve-
rum fatear plus quam martyr fuit. quod
atrocius passa est dum passionis christi
gladium in anima sua sustinuit. Secunda est.
quia eius dolor non fuit particularis
sed vniuersalis. quia totam animam re-
pleuit et circumdedit ita quod nulla in eius
corde fuit particula seu remansit que do-
lore non fuerit plena. Unde poterat di-
cere cum propheta. Circumdederunt
me dolores mortis. Hieronymus
vbi supra. Constat nempe. quia ma-
ria intantum doluit vt animam eius totam
pertransiret ac possideret vis dolo-
ris ad testimoniū eximie dilectionis
Tercia est quia eius dolor non fuit
superficialis sed precordialis. quod vsque
ad cordis intima pertransiuit et eius
penetrauit. Unde poterat dicere illud
Job. xxx. Os meum perforatur
doloribus nec mirum. quod mortem fi-
lij fecerat suam. Hieronymus vbi su-
pra. Eius nimis dilectio morte for-
tior extitit. quia mortem christi suam
fecit Quarta quia eius dolor non fu-
it momentaneus sed diuturnus. quod
ipsa post filij resurrectionem et asce-
sionem christi passiones in memoria
retinebat et sine doloris gladio inde
recordari non poterat. Ideo di-
cit Lancelmus primo. Fasciculus myrrhe
dilectus meus mihi inter vbera mea
comorabatur. Fasciculum myrrhe
vocat collationem amaritudinum et pas-
sionum quas christus sustinuit quas
etiam ipsa mater inter vbera anime

id est in mēoria deferebat et in his
vulnerabatur pre dolore. cruciaba-
tur pre amore. estuabat pre deside-
rio et cōpassione.

De martyrio btē Marie ꝯgis.

Artyriū dolorosum passā fuit
ꝯgo Maria in filij sui passiōe
qui quidem dolor causabatur in ea
ex tribus. scz ex ratione sui. et ratiōe
filij. et ex ratiōe supplicij. tempaba-
tur tamen ex salute generis huma-
ni. Primo quidē causabatur ex ra-
tione sui. quia scz ipa erat p̄ns ad vi-
dendū. erat impotens ad adiuuan-
dū. erat destituta ad auxiliū vl' cō-
siliū postulandū. Ipa quidem pre-
sens erat et sub eius oculis videbat
filium suū crucifigi. lanceari. et vul-
nerari. Multum dolet mater quā-
do audit filium morte horribili in-
fectū. maxime autem dolet quando
ante oculos suos vidit filiū vulne-
rari et occidi. Quanto ergo dolore
beata ꝯgo Maria cruciabatur qñ
videbat filiū suū mortuū: et ipm hor-
ribili pena interfectū. maxime etiā
dolet quando ante oculos suos vi-
dit filium suum vulnerari et occidi:
et hec omnia fieri ante suū conspectū

Secdo erat impotens ad adiuuā-
dum. magna cōsolatio est matri qñ
assistit filio morientī: et qñ mortuus
potest osculari et amplexari. Nec au-
tem filium morientē in nullo pote-
rat adiuuare. Audiebat ipsum litire
et non poterat sibi potum dare. U-

debat corpus eius vulneribus ple-
num: et non poterat eius vulnera al-
ligare. Uidebat corpus eius cruen-
tatum: et non poterat lintheo exten-
dere. Uidebat ipsum male tenentē
caput eius: et non poterat sustenta-
re. Uidebat sanguinem eius in ter-
ram effluere: et non poterat recolli-
gere. Uidebat ipsum expirasse: et nō
poterat ipsum osculari nec amplex-
ari. ideo poterat dicere qd dicitur. j.
Regum primo Infelix mulier ego
sum. Tercio erat destituta ad au-
xilium vel consilium postulandum.
Omnes enī discipuli fugerant. ita
q nullus erat a quo posset consiliū
petere vel auxilium postulare. Nā
in tanta tribulatione ipsa et filius su-
us nullum habuerunt auxiliantem
Ecclesiastici .ij. Respiciēs eā ad ad-
iutorium hominū: et non erat. Nul-
lum habuit compaciētē. Ps. Su-
stinui qui simul contristaretur et nō
fuit. nullum consolantē inuenit. Uñ
sequitur. qui consolaretur et non in-
ueni nullum associātem. Ps. Elon-
gasti a me amicum et proximū et no-
tos meos a miseria. Job. xix. Dere-
liquerunt me propinqui mei et qui
nouerunt obliti sunt mei. Secdo
causabatur eius dolor ex ratione fi-
lij. Multus dolet mater quando fi-
lium bonum et sapientē amittit. Ip-
sa vero per mortem corporis amitte-
bat illū filiū De quo dicit Ecclesiastici
xxiij. Ego mater pulchre dilectōis
et timoris et agnitōis et sancte spei.
Uidebat enim a se recedere filium.

matrem tam dulciter amanti. ideo dicit Ego mater pulchre dilectionis. Filium matrem tam filialiter reuerentem. et ideo dicit et timoris. filium matrem in cruce tam feliciter agnoscens. et ideo dicit et agnitionis. filium erga matrem tam piū et clementē. iō dicit et sancte spei. Tercio causabatur dolor in ea ratione supplicij. Videbat enī ipm pati penam ignominiosam id est penam latronum. Sapientie. ij. Morde turpissima condemnemus eum penam doloiosam Tresi. pmo. Omnes qui transitis per viam attendite et videte si est dolor sicut dolor meus. Denam diurnā. quia ab illa hora noctis qua captus est vsq; ad horam nonā. in qua expirauit in supplicijs et doloribus semper fuit. Penam iniustam. q; sicut dicitur. j. Petri. ij. Peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. quia cum malediceretur non maledicebat. cū pateretur nō cōminabatur. tradebat autem se indicanti iniuste. Quarto iste dolor tempabat propter salutem generis humani quaz ex filij passione prouenturā esse sciebat. iō in corde vgis magna pugna erat. Pugnant autez adinuicem duo amores et duo dolores. Duo amores erāt amor filij et amor generis humani. Amor filij nolebat ipm pati. Amor vō generis humani volebat ipm pati. Et sic inter istos duos amores magna erat pugna. Similiter in corde eius erant duo do-

lores. scz dolor quē habitura erat de morte filij. et ideo nolebat eū pati. Et dolor quē habebat ex perditione generis humani et volebat euz mori. et sic inter istos duos amores et duos dolores magna erat pugna. Unde poterat dicere illd Danielis. xiiij. Angustie sunt mihi vndiq; et quid eligam ignoro.

Qualis mī fuit btā vgo maria.

Ater xpi fuit filio valde vnita
Juxta illud Cant. ij. Dilectus meus mihi et ego illi. Eiusdem. vij. Ego dilecto meo et ad me cōuersio eius. Intm quidem mater fuit filio vnita q; sine matre filius non concipitur Luce pmo. Ecce concipies in utero et paries filium zc. Nec miruz quia eius vterus erat flos puritat. Cant. primo Lectulus noster floridus sine matre filius non inuenitur Matthei. ij. Intrātes domū inuenerunt puerum cū maria matre ei? nec miruz. quia ipsa est illa veritas De qua dicitur Ecclesiastici. xxiiij. In me omnis gratia vite et veritat. Sine matre filius ad nuptias non inuitatur. Johan. ij. Nuptie facte sunt i chana galilee: et erat mater iesu ibi. nec mirum. quia ipa est thalamus pudoris. ps. Et ipse tanq; spōsus procedens de thalamo suo. Sine matre filius non crucifigit. Johannis. xix. Stabat iuxta crucē iesu mater eius. nec mirum. quia ipsa erat mater pietatis. et ex pietate ma-

terna ibi stabat et cū filio crucifigi
pata erat. Luce sc̄do. Tuam ipsius
animā pertransibit gladius. Sine
matre sp̄sanctus a filio non desti
natur. Actū p̄mo. Erant omnes p̄
seuerantes in oratione cum mulieri
bus et maria matre iesu. Et postea
sequitur qualiter ip̄s orantibus re
ceperūt spiritūsanctū. nec miruz. qz
ipsa est aqueductus gratie sp̄ualis.
Ecclesiastici. xxiiij. Ego quasi aque
ductus exiui de paradiso. z sic patz
qualiter mater semper erat vnita fi
lio. Sc̄do fuit mater filio valde
charissima qz quidē ip̄e ostendit qn̄
in cruce existens tantā curam de ea
habuit qz eam iohanni recōmenda
uit. Christus nanqz in hac vita qui
qz habuit z possedit. Dabuit quan
dam licet parūā pro exp̄sis sibi da
tam pecuniā Dabuit corpus z ani
mā. habuit matrem z ecclesiam. Ea
autem que fuerunt vilia custodi vi
lissimo. ea que fuerūt cara z charis
sima custodibz caris et charissimis
cōmendauit Nam pecuniam quaz
contemptibilem z vilissimā reputa
uit custodi vilissimo id est Jude sca
rioth recommendauit. Corpus suū
proprium quod habebat carum ca
ris custodibus dimisit. scilicet Jo
seph et Nicodemo. Ecclesiam quaz
habebat cariorē cariori custodi
tradidit scilicet petro apostolo. ma
trem quam habebat charissimā ca
rissimo custodi. dereliquit id est io
hanni discipulo. Animā vero quaz
habebat supercharissimaz custodi

supercarissimo. scilicet patri eterno
commendauit: dicens. Luce. xxiiij.
Pater. in manus tuas commendo
spiritum meum. Ex hoc autem qz io
hannes mariam in custodiam acce
pit habet in potestate fontem mise
ricordie. thesauz gr̄e. z ianuā cele
stis patrie Secure igr̄ ad iohannē
accedere p̄nt peccatores postqz ha
bet in potestate thesaurum gratie.
secure exules et pegrini postqz ha
bet in potestate ianuam celestis re
gni. Tercio mater fuit filio in ma
xima reuerentia. qz patet ex quinqz
Primo quia sibi subditus esse volu
it. Luce secundo. Erat illis subditz
Secūdo quia ei⁹ voci pronus obe
diuit. sicut patet Johannis secūdo
Cum enim vinum in nuptijs dese
cisset: z virgo Maria dixisset mini
stris Quodcūqz dixerit vobis hoc
facite. statim vt filius cognouit qz
mater hoc dixerat miraculum fecit
et aquam in vinum mutauit. Tercō
ex eo qz filius in occursum eius per
rexit quando scilicet ipsa de hac vi
ta transiuit. Quarto ex hoc qz ipsaz
ad dexteram suam collocauit. Qui
to ex hoc qz eam nostraz petitiona
riam fecit. De istis tribus vltimis
dicitur. iij. Regum. ij. Sub figura
bersabee matris salemonis suz rex
it in quā rex in occursum matris ad
orauitqz eaz. Ecce quia reuerenter
sibi obuiauit. posuitqz thronus ma
tris regis que sedet ad dexteram
eius. Ecce quia eam ad dexterā suā
collocauit. Deinde sequitur. dixitqz

ei mater. **P**etitionē vnā puulam ego deprecor a te ne confundas faciem meā. Dixitq; ei rex. **P**ete mater mi. neq; ei phas est vt auertā faciem meam. **E**cce quia nostram petitionariam eam fecit.

Quomodo beata virgo **M**aria fuit mater christi.

Ater christi fuit btā **h**go **M**aria que quidem fuit vera mater et tota mater et pia mater et studiosa mater. **P**rimo nanq; fuit vera mater quod patz ex eo q; sibi carnis substantiā ministravit. quia cōuenientem locum et conueniens nutrimentum sibi exhibuit. quia nouē mensibus ipsuz in vtero portauit et fouit. **S**apientie vij. **I**n v̄tre matris configurat⁹ sum caro. **E**cce cōueniens locus decem mensium tpe coagulatus sum in sanguine. **E**cce quia in eius vtero nouem mensib⁹ stetit ita q; sicut dicit **A**ugustin⁹. de decimo aliquid attigit. postea sequitur ex semine hominis. ecce materia ministrata. et dicit hominis et non hominū. **L**eteri autem sunt nati ex semine hominū. **C**hrist⁹ tm̄ ex semine hominis virginis. **U**nde christ⁹ nō vocat se filiū hominū: sed filiū hominis. et vocatur ibi semē sanguis ei⁹ **h**gineus et spiritus sancto totalit⁹ depuratus. **D**einde subditur. et delectamento somni cōuenientis ecce cōueniens nutrimentū. **D**amascenus ix. menses complens. decimum sup

addens nascitur lege conceptionis. **I**pa etiam vt **h**a mater ipm̄ pepit. panis inuoluit. et suo lacte nutriuit. **U**nde cantat ecclesia. **M**ēbra panis inuoluta **h**go mater alligat et. **I**pm̄ regem angelorum sola **h**go lactabat vberē de celo pleno. iō qm̄ ipa vult filiū nobis placare pōt dicere. ij. **M**achab. vij. **F**ili miserere mei. qz te in vtero nouē mētib⁹ portauit et lac triennio dedi et aluit: et in etatē istam pduxi. **S**cdo ipa fuit tota mater. qz totā substantiā ministravit. ita q; nullus pz aliquid ibi dedit. iō dī **I**eremie. xxxi. **N**ouū faciet dñs sup terrā. femina circūdabit virū. solet homo circūdare qd̄ ē suū propriū. nō qd̄ est alienū. **N**ulla alia mulier puerū circūdedit. qz caro pueri tota sua nō fuit. s; pz pte ibi habuit. **V**irgo autē **M**aria filiu suū in vtero circūdedit. qz ibi de aliquo nihil fuit alieno **I**n circūdatione etiā est figura circularis. **O**m̄is at̄ alia figura sm̄ **A**ugustinū ex plurib⁹ lineis pficitur. **F**igura at̄ circularis vna tm̄ linea clauditur. **C**orpus at̄ alioz pueroz formatū ē duabus lineis. i. semine vtriusq; partis. **C**orpus at̄ christi formatuz est tm̄ vna linea. i. sola carne virginea. illud etiā qd̄ ē circūdatū ex om̄i pte ē clausum. **N**ā si aliqua aptura ibi fuerit circūdatū nō erit. **N**ulla enī mulier puez in vtero circūdedit qz nulla clausa sed apta fuit. **S**ola autē virgo **M**aria circūdedit. quia ex om̄i pte clausa fuit. et an̄ ptum et in

partu et post partū. ideo dicit hor-
tus & clusus et fons signat⁹. Ter-
cio fuit pia mater. nam pietatē quā
habuit in animo ostēdit in verbo. &
exhibuit in facto. fuit enī pia ī ani-
mo ex eo q̄ nouē mensibus in eius
vtero habitauit. Bern. in sermone de
annūciatiōe. Quid mirū si pietatez
exhibuerant viscera pietatis. Non
ne qui pomū tenuerit in manu sua
dimidia die reliqua diei pte pomū se-
uabit odore⁹. Quantū ergo illa vi-
scera virtus pietatis affectit. in qua
nouem mensibus pietas requieuit
Nam & ante repleuit mentē q̄ ven-
trem. et cū processit de vtero: nō re-
cessit ab animo. Scdo istā pietatez
ostendit in verbo quando dixit Jo-
hannis scdo Vinū non habent vbi
insinuauit indigentia. petiuit miseri-
cordia. & & suluit obedientia. q̄ om-
nia suam indicant pietatem. Indi-
gentia quidē insinuauit cū dixit. vi-
nū nō habent. & insinuando indige-
tia petijt gratia. Nam amicorū sim-
plices insinuationes sunt affectuo-
se postulationes Unde dī. Johan.
xi. q̄ sorores Lazari miserunt ad ie-
sum: dicentes. Domine ecce quem
amas infirmatur. Illa enī talis in-
sinuatio erat quedā deuota postula-
tio: tanq̄ si dicerent. veni & sana eū.
Eodem modo beata virgo Maria
quando insinuauit indigentia deuo-
te postulauit gratia: dicens. Vinū
quidem non habent: tāq̄ si diceret.
rogo te fili vt facias qd̄ habeant ip-
sum Ostendit pietatē in verbo quā

do ministris consuluit obedientia:
dicēs. Quodcūq̄ dixerit vobis: fa-
cite. Tercio pietatem exhibuit in fa-
cto: et hoc quando Elizabeth gran-
deue vetule et grauide ip̄a iuuen-
cula ministravit. Beda sup lucā. Festi-
nanter in montana Maria abiit et
zacharie domū intrauit vt p̄gnanti
grandeue iuuenula ministraret.
Quarto fuit studiosa mater. q̄ ip-
suz studiose & sollicite educauit. ope-
ra omnia misericordie in eum sollici-
te exercuit. sicut dicit Beda in sermo-
ne de assumptione: dicens. vt breui-
ter illa sex opera misericordie per-
curram⁹. Beata virgo Maria nō quē-
libet ex minimis: sed filiū dei in vte-
ro suscepit nudū carne v̄l etiā pan-
no operuit. esurientē pauit. siccitētem
lacte potauit. infirmū per infantia
non solum visitauit. sed etiam fouen-
do leniendo gestando frequēter et
omnia humana exhibuit Ip̄m etiā
in carcere positum. i. crucis patibu-
lo alligatū visitauit: dū iuxta crucē
eius stetit eiusq̄ sepulture interfuit
et ideo bñ studiosa m̄r fuit q̄ omnia
opa misericordie erga filiū exhibe-
re voluit.

Quomodo beata virgo Maria
est mater nostra.

Ater nostra ē beata & go ma-
ria que dicit. Ego mater pul-
chre dilectionis et timoris & agniti-
onis & sancte spei. que quidez & ba
possunt expōi vel de ip̄a respectu fi-
lij vel de ipsa respectu sui v̄l de ipsa

respectu nostri. inquantū exponun-
tur de ip̄a respectu filij. Dicendū q̄
ip̄a est mater pulchre dilectionis et
timoris et agnitionis et sancte spei.
id est x̄pi qui pulchre est diligēdus
propter suā bonitatē. Quia sicut d̄r
Luce xvij. Nemo bonus nisi solus
deus. Naum primo. Bonus domi-
nus ⁊ p̄fortās in die tribulationis.
et sciens sperantes in se qui est timē-
dus propter suam potestātē Mat-
thei. x. Timete eū qui potest aīaz et
corp̄ p̄dere in gehennā Hieremie
x. Quis nō timebit te o rex gentiū
in quē est credendū propter suā in-
cōmutabilē v̄itatē. Johis. xij. Dū
lucē habetis credite in lucez: vt filij
lucis sitis. Johis. xvij. Om̄is qui
est ex veritate: verba mea audit In
quē est sperādū propter suā libera-
litatē. Ip̄e enī in se spantes ditat di-
uicijs donozū celestīū. Ps̄. Spe-
ra in d̄no et fac bonitatē ⁊ inhabita-
terā et pascere in diuicijs ei⁹ J̄re
oculi omnium in te sperāt d̄ne. ⁊ tu
des escam illozū in tpe oportuno et
imples om̄ie aīal b̄ndictiōe. Sc̄do
p̄nt exponi sup̄radicta v̄ba de ip̄a
respectu sui. ex quibus v̄bis habet
q̄ ip̄a ē mensa celestis gratie in qua
di amore reficimur. ideo d̄r ego ma-
ter pulchre dilectiōis. q̄ ip̄a ē vas
maiestatis diuine. Ideo subditur.
et timoris. ex eo enī q̄ diuina maie-
stas in eius vtero habitauit terribi-
lis demonibus facta fuit. q̄ ipsa est
archa diuine sapiētie. iō subditur. et
agnitionis q̄ ip̄a est apotheca diui

ne sapiētie. iō subdit. et sancte spei.
Ex illa nāq̄ mēsa sancti viri accipi-
unt cibū diuini amoris quo faciānt
que tamen facietas nunq̄ habz fa-
stidiū sed semper auget desiderium
Ecci. xxiiij. Qui edūt me adhuc esu-
rient. et qui bibūt me adhuc sicient.
ex illo vase processit diuina maiestas
Unde demones tanq̄ virga p̄cussi
fugiūt et tereantur. Esaie. xxx. A vo-
ce d̄ni pauebit assur virga p̄cussus.
Ex illa archa attrahuntur thesauri
sapiētie vnde doctores ditantur.
Bernardus in sermone de assump-
tione. Quomodo de d̄o non sapiat
in qua sapiētia dei latebat. x̄ps vt
ait Ap̄tus. Dei v̄tus ⁊ dei sapiētia
et in eo sunt omnes thesauri sapien-
tie et scientie dei absconditi Ch̄rist⁹
autem in maria. ergo dei v̄tus et sa-
piētia ⁊ thesauri sapiētie ⁊ scien-
tie in Maria Ex illa vero apotheca
percipiunt peccatores electuarium
quo confortantur. Bernardus Fa-
cta est Maria apotheca gratiarum
omniū. in qua celestis pigmentari-
us cum omnibus suis vngentis se
collocavit. et euz omnibus delicijs
accubuit. Unde Augustin⁹. Tu do-
mina cella es aromatica ex qua om-
nium vulnerum nostrorum medici-
na defluxit per quem generalis om-
nium est celebrata curatio. Tu via
es qua deus venit ad homies qua
homo redit ad dominuz qua venit
peccator ad veniam seu qua venit
venia ad peccatorem. Tercio sup̄-
radicta verba possunt exponi de

ip̄a respectu nostri. Multi quidem sunt in amore di frigidī. Alij sunt superbi et p̄sumptuosi. alij tenebrosi. alij nimis formidulosi. Sed ista mater nostra frigidos ad dei amorem inflāmat. id̄o dicitur mater pulchre dilectionis. superbos et p̄sumptuosos suo timore ad humilitatem reuocat. ideo d̄i mater agnitionis. formidulosos ad sp̄m venie et diuine misericordie aimat. Ideo d̄i mater sancte spei. Ul̄ potest dici q̄ cū beata v̄go Maria fuit de² pater qui ip̄az suo filio desponsauit. fuit deus filius q̄ ipsam impregnauit. fuit deus sp̄s sanctus qui eā sanctificauit. fuit insimul tota trinitas que ip̄am ab eterno elegit. et ideo vocatur totius trinitatis nobile triclīnū. et fuit magne potentie cum qua fuit pater. magne sapientie cū qua fuit filius. magne clemētie et misericordie cū qua fuit sp̄s sanctus. magne charitatis diuine cū qua fuit tota trinitas. Deus enī trin² charitas n̄cupat. Iuxta ill̄d. j. Joh̄a. iij. Deus charitas est. Quia igr̄ est tante potētie. ideo potēter nos ab hoste defendit. ideo d̄i m̄tioris. qz ē tante sapientie. iō p̄ viā que ducit ad patriā nos sapienter deducit. iō d̄i m̄t agnitiōis. qz ē tate misericordie. iō peccatores ad sp̄m venie reducit. id̄o d̄i m̄t sancte spei. quia est tante charitatis immense. ideo in amore dei nos accendit. id̄o dicitur mater pulchre dilectionis.

In beata virgine Maria inuenitur quadruplex maternitas.

Aternitas quadruplex inuenitur in beata v̄gine Maria.

Una causatur ex generatiōe carnis s̄m quā aliqua d̄i mater illius quē de suis viscerib² generauit. Sc̄da causatur ex spiritali regeneratiōe. s̄m quā aliqua d̄i mater illius quē de sacro fonte leuauit Tercia causatur ex legali adoptione s̄m quā aliqua dicitur mater illius quem imperator rescripto vl̄ edicto sibi in filium adoptauit. Quarta causatur ex speciali educatione s̄m quā aliqua dicitur mater illius quem educauit et nutriuit. s̄m has quattuor mater nitates beata v̄go Maria quattuor filios habuit et habz. scz Christū Johannē baptistam. Johannem euangelistam. et om̄es christianos Christus nanqz fuit filius suus naturalis. quia ipsuz de suis viscerib² castis generauit. Unde dicit Bernardus Quāuis deus cum om̄ibus sanctis sit. specialiter tamen est cum beata v̄gine Maria cum qua vtiqz connexio ei fuit. vt illius non solum voluntatem: sed etiam christi carnē cōiangeret et de sua v̄ginea substantia vnuz christū efficeret vl̄ potius vnus christus fieret qui tamen nec totū de deo nec totū de v̄gie. tot² t̄n̄ dei et tot² v̄gis esset nec duo filij. s̄ vnus vtriusqz filius. Sc̄do Johannes baptista fuit suus filius sp̄s sanctus. qz ip̄m baptismo sp̄s sancti duz cēt infans in m̄ris vtero baptisauit Dicit enim Joh̄a. Lrij. q̄ q̄n beata virgo Maria salutauit Elyza.

beth vox eius ad puerū descendit.
et statim puer spiritus sancto repletus
fuit. et in matris utero sanctificatus
et a peccato originali mundatus.

Tercio Johannes euāgelista fu-
it eius fili⁹ legalis. quia imperator
celestis existēs in cathedra crucis
rescriptū fecit et edictum dedit. per
quod ipsum matri suē in filium ad-
optauit: dicens matri. Mulier ecce
filius tuus. Deinde dicit discipulo.
Ecce mater tua Et sic dicit Petrus
damiani. Sicut verbū dei est tan-
te virtutis q̄ panē in veruz corpus
christi transmutat. sic et illud verbū
q̄ dixit Iesus. Mulier ecce filius
tuus tante virtutis existit q̄ Johā-
nem verum filium matris suē fecit.
Uerū quidem nō per naturam: sed
per virtutē diuinā. Quarto chri-
stiani om̄s sunt eius filij. quia ab ip-
sa educantur et nutriuntur Quattu-
or enim proprietates sunt in matre
respectu filij scz genitura. cura. pri-
oritas. et dignitas Eodem modo in
beata virgine Maria est genitura
quia in fide et bonis operibus nos
generat. Unde dicitur Matthei. i.
q̄ ip̄a peperit filium suū primogeni-
tum. ergo habet filios. Secūdo geni-
tos. Constat aut̄ q̄ non habuit car-
nales. et ideo intelligitur de spiritu-
alibus. In ip̄a etiam est magna cu-
ra de filiis suis educandis. Un̄ ip̄a
dicit Eccl̄i. xiiij. Transite ad me om-
nes qui concupiscitis me: et a gene-
rationibus meis adimplemini. Ip̄a
etiam respectu filiorum magnas

habet dignitatē. Ibidem. Primo
genita ante omnē creaturā. Dabz
etiā prioritatē. Ibidem. Ab initio
et ante secl̄a creata sum. ideo sepe di-
cendū est sibi. Monstra te esse ma-
trem. et ipse respondere potest. et tu
monstra te esse filiū ne obliuiscaris
mei et ego non obliuiscor tui. Ps̄.
Esaie. xlix Nunqd obliuisci pōt mu-
lier infantē suū. vt n̄ miseratur filio
uteri sui. et illa. si oblita fuerit tamen
non obliuiscar tui.

Quomodo beata virgo Maria
est mediatrix nostra.

Mediatrix nostra est virgo ma-
ria. Unde dicit Bern̄. Media-
trix nr̄a est bt̄a virgo Maria inter
solem et lunā. i. xpm et ecclesiā vell⁹
inter rozē et aridā. Mulier amicta
sole. Nā vestit solem nube id est sub-
stantia carnis et vestitur ab eo splē-
dore maiestatis. Dicitur autem me-
diatrix q̄ntū ad sex modos. Primo
enī mediatrix nostre saluationis et
quātū ad hoc vocatur mediū terre.
Ps̄. Deus autē rex noster ante se-
cula opatus est salutē in medio ter-
re. i. in utero virginis marie. Dicitur
aut̄ ei⁹ caro nō terra: scz mediū terre
Caro enī xpi fuit sine peccato ꝓcep-
ta et sine pctō nata. Caro ho nr̄a cū
pctō ꝓcipit et cū pctō nascit. Caro
at̄ bt̄e marie virginis mediū tenet. qz
nā fuit eum peccato concepta et quātū
ad hoc cōuenit cū carne nostra. sed
fuit sine pctō nata et quātū ad hoc cō-
uenit cū carne xpi. De isto ire medio

7 nil tale h

84
a

Hic est

sic dicit Bern. ad ipam sicut ad me-
diū. sicut ad causas rezz omniū. sicut
ad negociū singulorū. respiciunt et
qui habitāt in celo z qui in inferno.
et qui nos p̄cesserunt. et nos qui su-
mus. z qui nos sequūtur. et nati na-
toz. et qui ab illis nascētur. Qui in
celo sunt vt restaurētur. qui in infer-
no erant vt eripiātur. qui p̄cesserūt
prophete vt fideles inueniātur. z q
sequūtur vt glificētur. Sc̄do est
mediatrix nostre p̄iunctionis z vni-
onis. quia nos dissociatos et diuersos
a deo tanq̄ mediatrix p̄iungit z vnit
Bern. in sermone de assumptione.
Preciosum munus terra nostra di-
rexit in celū: vt dando et accipiēdo
amiciciarū felici federe copulentur
humana diuinis. terrena celestib?
yma summis. et quantū ad hoc dici-
tur sol. Lā. vj. Pulchra vt lūa ele-
cta vt sol. Sicut enī sol supra se ha-
bet tres planetas supiores: et infra
se tres alios inferiores vt ip̄e est in
medio p̄stitutus. Sic z beata vgo
Maria non habet supra se nisi tres
in trinitate p̄sonas. infra se vero ha-
bet tres status saluandoz. scz virgi-
nes p̄tinentes z p̄iugatas. z ip̄a est
in medio constituta. p̄iungēs et vni-
ens illos tres status beatissime tri-
nitati. Istam autē coniunctionem
non potest facere nisi deus vl̄ ipsa.
Ideo dictū fuit Job. xxxviij. Nū-
quid coniungere valebis micantes
stellas pliades. Stelle ille vocātur
pliades a pluralitate. qz fm Grego-
riū sunt septem. septima latet z tātū

sex apparent. Tres igitur stelle su-
periores. scz tres in trinitate p̄sone
et tres sunt inferiores. scz tres sta-
tus saluandoz. z istas sex stellas ne-
mo pōt p̄iungere. quia tres status
saluandozz b̄e trinitati nemo pōt
vnire nisi deus vl̄ beata virgo ma-
ria. Septima autē stella que latet si-
gnificat cōgregationē omniū malo-
rū que quidez latet et ignoratur. qz
malozum p̄gregatio in numero ele-
ctorum non cōputatur z a deo peni-
tus ignorat. Juxta illud Matthei
xxv. Amen dico vobis: nescio vos.

Tercō est mediatrix nostre iusti-
ficationis. Demones nostrā iustifi-
cationē impediūt: vel suis tēptatio-
nibus nos nimis infestando: vl̄ in
bonis opibus nos impediendo: vl̄
a finali p̄seuerantia nos retrahēdo
Sed br̄a vgo Maria omnia ista im-
pedimenta expellit: z ideo nostram
iustificationē perficit. et quantū ad
hoc vocatur auroza. Ps̄. Ortus ē
sol et congregati sunt. et in cubilib?
suis collocabuntur scz catuli leonū
et bestie silue. De quibus supra dix-
it. Posuisti tenebras et facta ē nox
In ip̄a pertrāsibunt om̄s bestie sil-
ue. Catuli leonū rugientes vt rapi-
ant zc. Deinde subdit. Ortus est sol
id est lux solis. scz auroza id est vir-
go maria. z eius ortus tria fecit bo-
na. Primo enī expulit omnē demo-
nū temptationē. z ideo congregati
sunt scz leones id est demōes ad fu-
giendum. z in cubilibus suis collo-
cabūt id est in inferno abscondētur.

Secūdo hominē reddit expedi-
tū ad bonā operationē Tercō cō-
seruat hominez bene opantem vsqz
ad finalē p̄sumationez, iō subdit, ad
opationē suā vsqz ad vespam. Sūt
quidā qui opantur in mane qui scz
bene incipiunt. Alij sunt qui opant̄
vsqz ad meridiē, scz qui inceperunt
et bene persecuti fuerunt, sed tamen
postmodū defecerūt. Alij qui ope-
rantur vsqz ad vesperā, scz qui be-
ne incipiunt melius prosequūtur et
optime finiunt. Quarto est me-
diatrix nostre reconciliationis, pec-
cator efficitur inimicus dī propter
peccatū carnalis p̄cupiscētie v̄l sup-
bie vel auaricie Ista autē mediatrix
istos dī inimicos sepe recōsiliat dū
eos ad penitentiā reuocat, iō voca-
tur luna. Lanā. vj. Dulchra vt lūa
Luna quidē immutat aerez z visce-
ra terre z dñatur supra mare. Sic
et btā virgo Maria aerem mutat,
quādo superbos et elatos ad hūili-
tatē reuocat, est vicina terre qz pa-
rata est in auaris extinguere auari-
ciam cupiditatis terrene. Dominat̄
supra mare, quia extinguit z exsiccāt
aquas carnalis p̄cupiscētie. Aqua
maris est lucida: s; amara, sic et car-
nalis concupiscentia videtur habe-
re dulcedinez: sed generat amaritū
dinez. Prover. v. Fauus distillās
labia meretricis: z nitidius guttur
ei⁹ oleo, ecce aqua clara, nouissima
autem illius amara quasi absinthēū
ecce aqua amara. Propt̄ ista tria
de ipa virgine Maria tria dicūtur

Eccli. xxiij. p̄mo q̄ supra mare am-
bulauerit in fluctibus inquit maris
ambulauit, q̄ colla superboz calcāt
Unde subdit, et omniū excellentiuz
et sublimiū colla propria virtute cal-
caui. Tercio q̄ ipsa inferiores ptes
terre penetrat. Unde dicitur ibidem
Penetrabo inferiores ptes terre.
Tūc ergo super mare ambulat qm̄
carnalē concupiscētiā in nobis sup-
peditat. Tūc supbozum colla cal-
cat z domat quādo supbos ad hūi-
litatē reuocat Tūc inferiores par-
tes terre penetrat quādo profūda-
tos in amore terrenoz gratia sue vi-
sitationis ab omī terrena cupidita-
te inuitat. Quinto est mediatrix
nostre aduocationis. Ip̄a enī tāq̄
nostra mediatrix pro nobis aduo-
cat ad deū. Bern. in sermone de an-
nunciatione. Si ad deum patrē ve-
rearis accedere ad filiū fuge iesum
Tūc tibi fratrem maria dedit, sed si
forte in ip̄o maiestātē verearis diui-
nā. Ad mariā igitur curre in qua ē
humanitas pura z ipsa exaudietur
pro sui reuerentia. Qualiter autem
ip̄a sit mediatrix nostre aduocatio-
nis in quadam visione ostenditur.
Erat autē quidā grauis peccator
qui in visione ductus est ad iudiciū
ante deū, tūc diabolus per quatu-
or allegatōnes voluit probare ip̄m
suū esse. Primo iure iustriemēti qd̄
deus dictauit: quando dixit. Quā-
cūqz hora comederetis: morte mo-
riemini. Luz igitur ille sit de ei⁹ pro-
genie. merito instrumenti publici

morre perpetua debet mori Ad qd
mediatrix nostra respondit. Illud
instrumentū demon falsificasti qñ
nequaq̃ apposuiti ibi. ⁊ ideo tāq̃
falsarius es repellendus Scdo di
xit eū esse suū iure p̃scriptōis. quia
in multis annis eū in seruū possedit
Ad quod illa r̃ndit. Illa p̃scriptio
sepe fuit interrupta. quia ratio eius
sepe murmurabat et cōtradicebat.
q̃ tam crudeli domino seruebat.
Tercio dixit eum esse suū et in infer
nū dimergendū ratione propieta
tis ip̃ius peccati Nam propriū pec
cati est esse deorsum ⁊ trahere ad lo
cum infimuz. ⁊ ideo debet dimergi
in profundū inferni. Sed bt̃a vir
go Maria ad hec respondit. qz pas
sio ⁊ pena filij sui om̃ibus peccatis
amplius ponderauit. Quarto dice
bat ip̃m esse suū. quia plura sunt ei
mala q̃ bona. tunc ad p̃ceptū iu
dicis illata est statera ⁊ dum ps sta
tere in qua erant mala multū pōde
raret ⁊ alia parum. Mater misericōdie
sup illam p̃tem statera in qua erant
eius bona manū apposuit: ⁊ ipsam
ad terram traxit. Tunc diabol⁹ cō
fusus abiit ⁊ an fugit. Uir autez eui
gilans: vitam suam correxerit: in meli
usq̃ mutauit. Sexto est media
trix cōmunicatōnis. quia cū adhuc
esset in mundo cōmunicauit cū san
ctis qui erant in via. ⁊ cum illis qui
sunt in patria et quantū ad hoc pōt
appellari firmamentū in medio aq̃
rum id est sanctoruz que sunt in via
et que sunt in patria. Ipa enī tanq̃

mediatrix cōicat vtrisque Nā cū sup̃
ozib⁹ que sunt i patria habuit om̃i
modā p̃fectionē Cū inferiorib⁹ q̃
sunt in mundo habuit merendi con
ditionē. Cū sup̃ioribus habuit secu
ritatē contra casum Cū inferiorib⁹
possibilitatē ad interitū. Cū sup̃iori
bus exultationē. Cū inferioribus
cordis compassionē.

Quomodo beata virgo Maria
fuit ministra dei.

In sinistra dei fuit bt̃a ⁊ go ma
ria. Ecclesiastici. xxiij. In ha
bitatiōe sancta corā ip̃o ministravi.
Fuit autez ministra respectu filij et
nostri. respectu filij. quia sibi sedule
ministravit. Aug⁹ in sermōe de As
sumptione. Maria siquidez ⁊ opis
exhibitōe et fidei ⁊ itate m̃stra xp̃i
fuisse intelligitur. Om̃is qui sane sa
pit ope certe m̃stravit q̃ hunc in v
tero gessit ptuq̃ p̃fusum aluit et fo
uit in p̃sep̃io recliauit. In egipto fu
giens abscondit: ⁊ omnē eius infan
tiā p̃secuta est pio matris affectu
ita vt vsq̃ ad crucem inq̃ virū iam
p̃fectū vidit eū pendentē ab ei⁹ nō
recessit cōsectatu. Fuit etiam christi
ministra. qz fm Bedā om̃ia opa mi
sericordie. erga eū ministravit et exhibuit.
Nam ip̃m ⁊ ginea carne vesti
uit. cū lacte de celo ministrato pota
uit. ⁊ p̃auit ip̃m nonē mensib⁹ in vte
ro. hospitata fuit ip̃m p̃ infantia. in
firmū non solum visitauit: sed etiam
oia obsequia humanitatis exhibuit

Ab ipso in carcere crucis ligato nō recessit eius sepulture interesse voluit. Scđo dī ministra ratione nri Deus enī isti ministre quīq; misteria z officia cōmisit Primū officīū est. quia ip̄a est elemosinaria celi. qz om̄s elemosinas de celo fiendas sibi cōmisit. Ip̄a autē non est auara sed liberalis et larga. De qua dicit̄ Prover. vi. Manuz suam aperuit iopi et palmas suas extēdit ad pauperes. Ibidēz. Dedit p̄dam domesticis suis: z cibaria ancillis suis. Scđm officīū est. quia ip̄a est celleraria sp̄s sancti. Cant. ij. Introduxit me rex in cellam vinariā. Istud autē vinū copiose effundit: z tamen semp̄ plena existit. Unde ipsa dicit. Cant. quinto Bibite amici z inebriamini charissimi. Et subditur. Umbilicus tuus crater tornatilis: nunq̄ indigens poculis. Terciū officium est. quia ip̄a est thesauraria dei. Deus enī triplicem thesaurum dispensandum sibi commisit. scz thesauruz potentie. Ecclesiastici. xxiii. In hierusalē potestas mea. Scđo thesaurum sapientie. Prover. xiiii. Sapiens mulier edificauit domū suaz id est gubernat sanctā ecclesiam. Tercio thesaurum misericordie. Un̄ ad suas misericordias recipiendas om̄s inuitat: dicens. Eccli. xxiii. Transite ad me om̄s qui concupiscitis me: et a generationibus meis adimplemī. Quartū officīū. qz ip̄a est aduocata generis humani. vñ clamam⁹ ad eā. Eia ergo aduocata nra illos tu

os misericordes oculos ad nos cōuerte. Nos enī sum⁹ in pegrinatiōe sumus in lachrymatione. sumus in tenebrositate ignorantie. iō clamamus vt ip̄a nra aduocata oculos misericordie ad nos dirigens de peregrinatione siue exilio ducat ad celestem patriam De lachrymatiōe ducat nos ad eternā leticiā. iō clamamus z dicimus ad te clamam⁹ exules filij eue. Ad te suspiram⁹ gementes et flentes in hac lachrymarum valle. Clamam⁹ etiā vt de tenebrositate ignorantie nos ducat ad claritatem visionis diuine: dicentes. Et iesum benedictū fructū ventris tui nobis post hoc exiliū ostēde. Quittū officīū est. qz ip̄a est hostiaria paradisi. ip̄a enī est hostiā p̄ qd̄ intramus. Un̄ d̄t ecclesia Tu regis altitiana z porta lucis fulgida zc. Est etiam hostiaria que nos itroducit vñ ad ip̄am est pulsanduz z dicendum Cant. v. Aperi mibi soror mea amica mea. Hugo de sc̄to victore. Maria porta christus hostiū patris occultū. p̄ Mariā ergo ad christū z p̄ christū venit ad eum.

Quomodo beata virgo Maria compatur myrrhe

Irba tripliciter repitur. scilicet mirrha prima electa z probatissima. Myrrha prima est penitentia et amaritudo insipientiu z seupenitentiu. De qua dī Canticoz v. Man⁹ myrrhe distillauerūt myrr

rham primā Myrrha electa est pe-
nitentia claustralium qui dicunt cum
propheta. Elegi abiectus esse in do-
mo dei mei. De qua etiā dicit Ecclesia
stici. xxiiij. Quasi myrrha electa de
disinuitate odoris mei. Myrrha
probatissima est penitētia pfectorum
qui ab omni amore mundi abstracti
solo desiderio celestium pascuntur. et
pro desiderio celesti patrie affligun-
tur. De quibus dicit Land. v. Digni-
tati mei pleni sunt myrrha probatissima.
Beata autē Virgo Maria voluit ha-
bere myrrham primā cum penitentibus
cum ipsa tamē erat innocentissima. mir-
rham electā cum claustralibus. cum tamen
omnium claustralium esset magistra
myrrham probatissimā cum perfectis
cum tamen ipsa esset pfectissima.

De misericordia beate Marie virginis.

Misericordia beate Marie vir-
ginis est omnibus misericordiis
aliorum sanctorum excellentior. genera-
lior. comunior. et maior. Est quidem
excellētiore quia eius misericordia omnes
alias misericordias excellit. Sicut
enim oleum eminet ceteris liquoribus.
sic et eius misericordia eminet sanctorum cete-
ris miserationibus. Ista autē excel-
lentia quintuplex ostenditur. et ideo quia
quibus assimilatur. scilicet aurore. lu-
ne. soli. et armate aciei. et stelle maris
Land. vi. Que est ista que progreditur
quasi aurore cōsurgens. Assimilatur
quidem aurore quia eius misericordia per omni-
bus alijs est utilior. Sic enim auro-

ra expellit noctem culpe et introducit
diem gratie Secundo assimilatur lune
quia eius misericordia per omnibus alijs est vicini-
or. sicut luna per omnibus alijs planetis est
terre magis vicina. sic beata Virgo ma-
ria omnibus sanctis nobis est propior et
propinquior ad miserendum. Ter-
cio assimilatur soli. quia eius misericordia per omni-
bus alijs est cōrior. quia non est qui se
abscondat a calore nec a luce eius. sed
omnibus dat misericordiam inflammatam et af-
fectum et illuminantem intellectum.
Quarto assimilatur armate aciei quia
eius misericordia per ceteris est potentior
quia hostes perterit et in fugam cōuertit.
Quinto assimilatur stelle ma-
ris quia eius misericordia per ceteris est diu-
turnior. sicut enim ceteris stellis occi-
dentibus illa non occidit. sic ceteris
sanctis non exaudientibus maria non
deserit. Secundo principaliter eius mise-
ricordia est omnibus generalior. quia
vbiq; generaliter inuenitur. in mu-
ndo. in iudicio. et in celo. In mundo
quidem quia tota terra sua misericordia est
plena. nec mirum. quia ipsa habet mise-
rendi potentiam sapientiam voluntatem
promptam. Prover. xxi. Thesau-
rus desiderabilis et oleum in habita-
culo iusti. potest quidem misereri et sub-
uenire. quia habet thesaurum misericordie.
vult libenter subuenire quia habet oleum
id est pietatis affectum. scit subuenire
quia fuit iusti. id est christi qui est dei sapi-
entia speciale miraculum. Secundo sub-
uenit in iudicio. Prover. vii. Lau-
dant eam omnes electi in portis. id est in
iudicio. quia olim iudicia in portis te

nebantur opera eius scz que tūc fa-
ciet. *Ipsa* enī btā *¶* go *Maria* cum
filio ad iudicium veniet: z ibi erit in
magno honore quo ad se. z in mag-
na vtilitate quo ad nos De honore
quē in iudicio hēbit dī in ps̄. *Astitit*
regina a dextris tuis zc. *Ipsa* ei
honoratur quantū ad locū. quia a
dextris filij sedebit. iō dicit. *Astitit*
regina a dextris tuis. Honoratur
quantū ad habitū. quia glioso cor-
pore induta erit. *Iō* subditur. *In*
vestitu deaurato. i. cū corpe glori-
ficato. Honorabitur etiā quantū ad
portū. qz om̄s angeli et sancti cir-
ca eam tanq̄ suaz reginā assistēt. iō
subditur *Circūdata* varietate. i. om-
niū sc̄toꝝ diuersitate. Sc̄do ibi erit
ad magnā vtilitatē quo ad nos. vñ
dī de ea *Proverbioꝝ* vl. *De nocte*
surgens dedit pdam domesticis su-
is: z cibaria ancillis suis. *Ibidem*.
Om̄s domestici eius vestiti dupli-
cibus. Ancille eius sunt anime q̄ si-
bi humiliter fuerūt. Domestici ei⁹
sunt illi qui ex intima deuotiōe cum
ip̄a quasi quandā familiaritatē con-
traxerunt. *Ipsa* igitur tūc de nocte
surgit. qz ad litterā vt creditur iudi-
ciū in nocte fiet et tunc ancillis z do-
mesticis dabit pdam. i. demonū z
reprobōzū victoriā quos om̄es in
pdam eius dabit. qz quilibet sc̄tū
eos sub pedibus tenebit. *Malach.*
quarto *Calcabitis* impios cum fue-
rint quasi cinis sub planta pedū ve-
stroꝝ *Dabit* etiam eis cibaria quia
cum filius suus sit verus deus z ve-

rus homo eos cibabit et reficiet in
visione humanitatis. in contempla-
tione deitatis. *Ipos* z vestiet dupli-
cib⁹ id est duplici stola glorie z btū-
tudinis anime scz z corpis. *Ter-*
cio eius misericordia apparet in re-
gno quia eius claritas in beatis est
causa glorie leticie z honorificentie
Glorie quidē quia eius claritas be-
atos illustrat. *Bernard.* *Marie* p̄-
sentia totus illuminatur orbis. a dō
vt ip̄a superna ciuitas clarius ruti-
let. *¶* ginee lampadis illustrata ful-
goribus. Est etiā causa leticie. quia
sancti sine magna leticia videre nō
possunt sorozē suam super om̄s an-
gelos exaltataz. Est etiam causa ho-
norificentie. quia magnū est sanctis
habere fratrem id est *Christū* z so-
rorem id est beatā virginem *Mari-*
am quozū vnus est rex: z altera est
regina toti⁹ regni celestis. *De* istis
tribus dicitur *Judith.* xv. *Tu* glo-
ria hierusalē. tu leticia israel. tu ho-
norificentia populi nostri. *Ter-*
cio eius misericordia est ceteris mi-
sericordijs communior z copiosior
Unde eius misericordia assimilatur
oline campi. *Eccli.* xxiii. *Quasi* oli-
ua speciosa in cāpis. *Misericordie*
alioꝝ sanctoꝝ sepe sunt oliue hoz-
toꝝ. quia clausas eas tenent eo qd
digni non sumus. *Misericordia* au-
tem beate *Marię* virginis est oliua
campi. quia om̄ibus est cōmunis.
Bernardus. *Beata* virgo *Maria*
copiosissima charitate sapientibus
et insipientibus debitoricem se facit.

om̄ibus misericordie sinum apit vt
de plenitudine ei⁹ accipiant vniuer
si Captiuus redemptionē. eger me
delā ⁊ curatōnē. tristis ⁊ solationē.
peccator veniā. iust⁹ gr̄am. angel⁹
leticiam. tota deniq; trinitas gl̄iam
filij persona carnis substantia. nec
est qui se abscondat a calore ei⁹ Idē
Quid ad mariaꝝ accedere trepidet
humana fragilitas nihil in ea auste
rū est tota suavis est om̄ib⁹ offerēs
mel lac et oleū. reuolue totā scriptu
re seriem si quid durū in ea occurre
rit de cetero eaz suspectā habeas ⁊
accedere verearis. Quarto eius
misericordia om̄ib⁹ alijs misericor
dijs est maior quadruplici ratione
scz longitudine. latitudine. sublimi
tate. ⁊ profunditate. De hoc sic dic̄
Bern̄. Quis o benedicta misericor
die tue lōgitudinē latitudinē ⁊ pro
fundū inuestigare possit. Longitu
do enī ei⁹ vsq; ad diē nouissimū sub
uenit vniuerb⁹ eā inuocatib⁹ Latitu
do e⁹ replet orbē terraz. vt ei⁹ quo
q; miscōia plēa ē oīs terra. Subli
mitas citat̄ eterne ruinas instaura
uit. Profunditas quoq; sedētib⁹ i
tenebris ⁊ ymbra mortis redēptio
nē obtinuit. Sit ergo tue pietat̄ ip
sam quā ap̄ deū inuenisti gr̄az no
tā facere mūdo. ꝑcib⁹ tuis obtinen
do reis veniā. egris medelā. pusill̄
corde robur. afflictis ⁊ solatōez. ꝑi
clitatib⁹ adiutoriū ⁊ liberatōez

Quō btā ⁊ go Ma. ꝑpañ nardo
Ardus sc̄at btām ⁊ ginē ma
riā. De qua dī Lanf. ꝑmo Lū

esset rex in accubitu suo: nard⁹ mea
dedit odorē suū. vbi tria sunt viden
da. scz que sit ista nardus. q̄s sit iste
regis accubit⁹. quis sit iste odor tā
gratus. Circa ꝑmū est notandū.
q̄ nardus est herba pua odorifera
calida ⁊ ⁊tuosa. Inq̄tū est pua sig
nificat̄ marie hūilitas qz cū essz ma
xima ⁊ in matrē dei assumpta: tamē
se reputabat puā ⁊ hūilimā q̄n dice
bat. respexit hūilitatē ancille sue. in
quantū est odorifera scatur ei⁹ vir
ginitas. cui⁹ memoria deo ⁊ hoib⁹
facit odorez. Sapie quarto. O q̄
pulchra est casta generatio cū clari
tate. Immortalis est enī memoria
illī⁹ qm̄ ap̄ deū nota est et ap̄ ho
mines. Inq̄tū est calida dī signifi
cari eius feruens charitas que tan
ta fuit q̄ deum de celo ad terrā trax
it. Aug⁹ O charitas q̄ magnas vi
res habes que deū de celo ad terrā
deposuisti. Inquātū est ⁊tuosa no
tatur eius pietas. Virtus autē nar
di sicut dī in libro de ꝑopetariibus
herbarum est quia habet cerebruz
et cor confortare. inflationē stoma
chi deprimere. ⁊ fluxum ventris re
stringere Sic pietas beate Marie
virginis confortat cor in tribulatio
ne. depmit cor ab elatione. stringit
cor a carnali delectatione Sc̄do
sciendū q̄ iste rex. i. Christus habz
quadruplicē accubitu. Primus
est sinus patris. De quo Jobānis
ꝑrimo. Unigenit⁹ qui est in sinu pa
tris ipse nobis enarrauit Sc̄dus ē
vterus matris. De quo Ecclesiasti

cl. xxiii. Requieuit in tabernaculo meo. Tercius est lignū crucis. vbi Christ⁹ accubuit ⁊ obdormiuit. Lātico. pmo. Indica mihi vbi pascas vbi cubas in meridie. Ad lram enī Christ⁹ in meridie in cruce accubuit. Quartus est cor hoīs in quo christ⁹ per fidem veraz habitat ⁊ quiescit. ad Ephes. iij. Vitare xpm per fidē in cordib⁹ vris. viso que sit ista nardus: ⁊ quis sit iste regis accubitus. Videam⁹ quis sit iste odor tam gratus pro eo qđ dicitur nardus mea dedit odorez suum. Nam dū ille rex esset in pmo accubitu. id est in sinu patris odore dedit marie humilitas que intm xpm delectauit qđ ad ei⁹ vterū descēdit. tū se hūiliauit: dicens. Ecce ancilla dñi. statim christ⁹ de sinu patris ad eius vterum venit. Dū essz in scdo accubitu id est vtero vginis odore dedit marie vginitas quia christ⁹ in vtero matris vginitate ipius ⁊ puritate pascebat. Lanb. ij. Qui pascitur inter lilia id est inter corda pura ⁊ mūda. Dū esset in tercio accubitu id ē in ligno crucis odorem dedit marie charitas que tanta fuit q̄ iuxta crucez filij stabat parata pro humano genere martyriū sustinere. Ambro sius super lucas. Fortasse quia cognouerat p filij mortē mūdi redēptiōnē futuram putabat aula regalis se sua morte publico aliquid muneris additurā. Inq̄tum rex ille est in quarto accubitu id est in corde hominis odore dat marie pietas q̄ nū

q̄ deficit: sed semp deū ad misericordiaz ⁊ pietatez inducit Hugo de sancto victore. Maria stella Christ⁹ solido peccatores velut in nocte a maria p̄solant. Iusti v̄o tanq̄ in die a xpo illuminantur. itaqz si p̄timesciscis supplicaturus ad christū accedere ad mariā respice. genus tuū conspicias nihil illic q̄ timeas inuenis.

De natiuitate btē marie vginis.

Actiuitas marie vginis pmo fuit a deo p̄nūciata Scdo fuit a patriarchis p̄figurata. Tercio a prophetis p̄dicta Quarto a dō gratiose exhibita. Quinto ab ecclia solēniter instituta. Primo fuit enī p̄nūciata a deo qñ dixit sp̄p̄ti de muliere. Genesis tercio. Ipsa cōteret caput tuum. Fulbertus episcopus carnotens. Dixit eternus ad veterē deus ad sp̄p̄tē. inimicicias ponaz inter te ⁊ mulierem. ipsa conteret caput tuuz. Quid est serpentis caput cōterere: nisi p̄ncipalē diaboli suggestionē resistēdo supare. Si ergo queratur que nā mulier hoc opata sit huiusmodi victoriā. profecto nō reperitur in linea generatōnis humane donec perueniat ad mariam que nimirum caput serpentis virtutis pede contriuit in eo q̄ vginitatem ⁊ humilitatem deo consecrauit Deinde subdit. Virginitate nāqz extinxit concupiscentiam carnis. Humilitate vero que ipsam fecit pauperem spiritu concupiscentiā mentis.

Secundo a patriarchis fuit p̄figu-
rata sicut in virga aaron germi-
nasse dicitur. Glosa. i. in ȳgine ma-
ria que sine virili semine genuit ver-
bū dei. Bern. sup̄missus est. Nō est
incōueniens diuersis rebus diuersis
causis mariā figurari sicut in virga
aaron. Nā in virga intellige ei⁹ po-
tentiā. in flore eius fragrantia. in fru-
ctu saporis eius dulcedinē. in fron-
dibus puuloꝝ ad se cōfugientū se-
dulā protectionē. Idē ibidē. Quid
etiā illud gedeonis vellus qđ vtiq̄
s̄ carne: sed sine carnis vulnere ton-
sum in area ponitur et nunc quidez
lana nunc area roze pfunditur nisi
carnez assumptā de carne virginis
et sine determinēto virginitatis cui
vtiq̄ distillātibus celis tota infun-
ditur pleitudo diuinitatis. adeo vt
de hac plenitudine oēs accipemus
qui vere sine ipa nihil aliđ q̄ arida
terra sum⁹. Tercio fuit a prophe-
tis predicta. Bern. Audiam⁹ Die-
remiā dicentē. Nouū creauit deus
sup̄ terrā. femina circūdabit virum
si dixisset infantem siue paruulū nec
nouū videretur. nec mirum. sed vir
erat Iesus nec dū natus. sapientia
quidē non etate. non corp̄is sed ani-
mi vigore. et ip̄e Esaias d̄t. Ecce da-
bit dñs vobis signū. Ecce ȳgo p̄ci-
piet et pariet filiū. De ista multica p̄-
nūciatiōe et p̄dicatiōe d̄t Hierony.
in smōe de assumptiōe Nec est in-
quit q̄ d̄nis et angelicis preconijs
laudata est et p̄figurata et p̄dicata.
a patriarchis quidē figuris et enig-

matibus p̄figurata a prophetis p̄-
nūciata. ab euangelistis exhibita et
mōstrata. ab angelo venerabiliter
et officiosissime salutata. Bern. vbi
sup̄ra Qđ moysi mōstratū est in ru-
bo et igne aaron in flore Bedeoni
in vellere et roze. hoc apte Salemō
p̄uidit in forti muliere Aptius Die-
remias in femina virū circūdante.
Aptissime ȳo Esaias de ȳgine cō-
cipiente Habriel tandē exhibuit ip-
sam ȳginē salutādo. Quarto fu-
it a deo grōse exhibita. Nra enī na-
tiuitas nō est grōsa: sed ignominio-
sa. p̄mo qz est cū reatu. Ps̄. Ecce ei
in iniquitatib⁹ conceptus sum et in
peccatis concepit me mater mea.
Sc̄do quia est cū fletu. Sapie vij.
Primā oīm vocem emisi plorans.
Tercio qz est cū penuria et defectu
Job p̄mo. Nudus egressus suz de
vtero matris mee. Homo enī nasci-
tur nudus. non tm̄ nuditate veltū
sed etiam nuditate virtutum. Nati-
uitas autem beate Marie fuit gra-
tiosa. quia non fuit cum reatu. Ij cū
oīm mundicia. non fuit cuz defectu
sed cum oīm virtutū et grāz habun-
dantia. nō fuit cum fletu: sed cū leti-
cia. Quāuis enī in suo ortu nō fleue-
rit sicut ceteri pueri. tamē angeli in
eius natiuitate habuerunt magnū
gaudium et nos etiaꝝ habere debe-
mus Propter ista tria dicitur Ne-
ster viij. Judeis noua lux oriri vi-
sa est gaudium honor et tripudium
In hoc q̄ eius ortus vocatur lux.
ostenditur q̄ natitas sua fuit pura

et munda In hoc qđ dī q̄ fuit gau-
diū z tripudiū ostenditur q̄ fuit an-
gelis gaudiosa et nobis multū iocū-
da. In hoc qđ dī honor ostēditur
q̄ fuit omniū grāru z virtū deco-
re ordinata. Quinto eius natiui-
tas fuit ab ecclesia solēniter institu-
ta triū enī natiuitates. scz christi be-
ate marie &ginis et Johānis bap-
tiste ecclesia tñmodo celebrat quin-
qz de causis. quia omēs isti tres na-
ti sunt sancti De p̄mo dī Luce p̄mo
Quod enī ex te nascetur sanctū vo-
cabitur filius dī. De scđo p̄s. San-
ctificauit tabernaculū suū altissim⁹
Bern. Neqz enī natiuitas btē Ma-
rie &ginis festiuis laudibus hono-
raretur si nō sancta nasceretur. De
tercio Hieremie p̄mo. Anteqz exi-
res de vulua sanctificauit te. Scđo
quia omēs isti tres nati sunt grā ple-
ni De p̄mo Johis p̄mo. plenū grā
et virtate. De scđo Luce p̄mo. Aue
gratia. De tercio Luce p̄mo Spiri-
tus sancto replebitur adhuc in vtero
matris sue. Tercio qz omēs isti tres
miraculose sunt nati. Nam Christ⁹
est natus de matre virgine Maria
vero de sterili vtroqz parente Jo-
hannes de sene p̄re z matre. Quar-
to quia dies ortus illoz fuerūt gau-
dio dedicati. De primo Luce scđo.
Annuncio vobis gaudiū magnum
quod erit omī populo. De scđo can-
tat ecclesia. Natiuitas tua dei geni-
trix &go Maria gaudiū annuncia-
uit vniuerso mundo. De tercio Lu-
ce p̄mo. In natiuitate ei⁹ mlti gau-

debunt. Quinto qz omnes isti tres
fuerūt p̄re ceteris sanctis maiori lu-
ce p̄fusi Nā lux christi assimilatur
luci solis. Malach. iij. Vobis timē-
tibus nomen meū orietur sol iusti-
cie Lux btē marie &gis assimilatur
luci lune. Can. vi. Dulchra vt lūa
Lux bti Johis assimilatur luci lu-
ciferi Job. xxxvii. Nūquid produ-
ces luciferū in tpe suo. sicut iḡ post
solem luna post lunā lucifer magis
lucz. sic p̄ xp̄z btā &go maria et p̄
btam &ginē mariā btūs Johānes
baptista magis splendet. Et iō sicut
in celo sol et luna et lucifer amplius
lucent. sic in ecclesia militāti isti tres
p̄ ceteris sc̄tis magis refulgere dñt

Quo btā &go Maria dī nauis.

Auis dī &go Maria mltipli-
ci rōne. Primo rōne cause ef-
ficientis. qz deus trinitas eam fecit.
Nā p̄r posuit ibi suā potētā in qua
tum potētā dīnitatē receptuā sibi
ptulit. fili⁹ ibi posuit suā sapiētā in
quantū sigillū &gitatis integrū ibi
huauit. spūsc̄tus ibi posuit suā grāz
in q̄tū pleitudinē grē sibi dedit Se-
cūdo dī nauis rōne cause materialis
De mat̄ia at̄ hui⁹ nauis ip̄a dī Eccl̄
xxiiij. Quasi cedr⁹ exaltata sup in li-
bano z quasi cypr̄sus in mōte syon
quasi oliua speciosa in campis silue
quasi platan⁹ exaltata sum iuxta a-
quas in plateis. Est igitur ista
nauis facta de cedro virginita-
tis. Quia cedrus est odorifera et

imputribilis et significat eius virginitatē que fecit ipsam deo gratā et odoriferam et carnem eius seruauit incorruptam de cypho charitatis. quia cyphus est tante fortitudinis et soliditatis q̄ nulli oneri cedit. sic et charitas b̄tē Marię &ginis nulli tribulationi vnq̄ cedere potuit. **Lanđ. viij** Fortis est vt mors. dura sicut infernus emulatio. aque multe non poterunt extinguere charitatem **Facta** est etiā de oliua pietatis que semper nitet. qz eius pietas nūq̄ alicui deest. nec in vere iuuentutē nec in autumno senectutis. nec ī hie me tribulationis. nec in estate alicuius mali feruoris. **Facta** est etiā de platano humilitatis. Est enī platanus arbor amplissima et hūilis. sic humilitas beatā &ginē amplissimā fecit. quia illum in ytero suo recepit quem celi capere non possunt **Naz** sicut dicit Bern. Maria non ex virginitate sed ex humilitate concepit.

Tercio dicitur nauis ratiōe cause formalis. Forma enī nauis ē. qz supius est apta inferius est clausa. **In principio** stricta. in fine angusta. in medio lata. Sic et b̄tā virgo Maria fuit supius apta ad amorem celestium. Inferius clausa ad amorem terrenorum **Fuit** in principio sue conceptionis stricta. quia cum peccato originali concepta fuit **In fine** passionis angusta. qz in morte filii doloris gladio vulnerata fuit **In medio** lata fuit. quia toti⁹ trinitatis noble triclinium est effecta. **Quarto**

dicitur nauis ratione cause finalis. Est enī facta vt deū de celo ad terram portaret. **Juxta illud Prouer. ultimo.** Facta ē quasi nauis institoris de longe portās panē suū. **Iste** est ille panis de quo dicit **Johis. vi.** Ego sum panis viu⁹ qui de celo descendī. **Istū** panem nobis de longe portauit. istud autē de longe dicit distantia locorum. quia de celo in terram ipm portauit: vbi est distantia maxima. Vel dicit distantia naturarū. quia ille panis constat ex natura diuina et humana in quibus est distantia infinita. Vel dicit distantia statuum. Cum enī quattuor sunt status hominis. **Un⁹** ante peccatū sub innocentia **Secūdo** post peccatum sub culpa et pena. **Tercius** sub grā **Quartus** erit in gloria. **Christ⁹** carnem suā accepit de longe. i. de pmo statu humane nature q̄ fuit scz sine peccato et sub innocentia. nihilominus tamen de singulis statib⁹ xp̄us aliquid accepit **Nā** de pmo accepit peccati immunitatē. De scdo penalitātē. De tercio grē pleitudinē. De quarto gloriosaz fruitionē. qz eius aia beata cōtinue fruebat. **Ad istū** panē comedendum ipa nos inuitat dicens **Prouer. ix.** Comedite panē meū et bibite vinū qd̄ miscui vobis. **Idem** autē vocatur vinū et panis scz christus. **Nā** ipm vinū de⁹ trinitas miscuit quādo aquā hūanitatis vino dinitatis vniuit. **Ipsa** etiā virgo miscuit: qn̄ de suis sanguinibus materiā misit. **Panem** quoq̄

istum ip̄a fecit. Unde significata est
per illam mulierem De qua legitur
Matthei. xiiij. que tria sata farine. i.
corpus et animā et diuinitatē simul
coniunxit. fermentuz autem in hac
cōmixtione fuit fides & yginis Ma-
rie. Quito dicit̄ nauis ratiōe ar-
boris que in ista nauī erecta fuit. &
qua arboze dicit̄ Ezechielis. xxvij.
Cedrum de libano tulerunt vt face-
rent sibi malū. Ista arbor fuit chri-
stus qui in ygine Maria fuit ere-
ctus qui assimilatur cedro. non tan-
tum propter sui sublimitatē: s; etia;
propter fructus qualitātē. Poma
enim cedri in aliqua pte sui sunt dul-
cia. in alia sunt acerba. in alia inter
dulce & acerbum sunt media. p que
significantur tres in christo nature
Nam in christo fuit diuinitas dul-
cissima. fuit caro amaritudine pie-
na. fuit etia; anima que fuit dolore
plena inquatū sue nature relicta pa-
uebatur. & fuit dulcedine repleta in
quantū fruebatur. Sexto dicit̄
nauis ratiōe veli quod ibi appen-
sum fuit. qui autem significatur per
arbozem ipsius nauis: ip̄e etiam sig-
nificatur per velum. scilic; ip̄e chri-
stus. De isto velo dicit̄ Ezechielis
xxvij. Bislus varia de egipto cōtex-
ta est tibi in velum. Dicitur autem
istud velum varium fuisse. quia pi-
ctum fuit de colore albo. rubeo. et
aureo. In christo enim vt dictū est
fuit caro. aīma. & diuinitas. Ex car-
ne igitur refulsit color albus prop-
ter suam puritatem. ex anima color

rubē⁹ propter suā passionē et chari-
tatē. ex deitate color aure⁹ prop̄t su-
am preciositatem. Canticoz. v. Di-
lectus meus cādidus propter car-
nis puritātē. rubicundus propter
anīme charitatem. electus ex mili-
bus propter diuinam maiestatem.

Septimo dicitur nauis ratiōe
mercium quibus onusta fuit q qui-
dem fuerunt eius virtutes et maxi-
me humilitas virginitas & secundi-
tas. Nam per mercem humilitatis
fuit deo grata. per mercem ygini-
tatis angelis. per mercem secundi-
tatis toti generi humano. Judith
xv. Tu gloria hierusalem. id est dei
q̄ est visio pacis nostre. & hoc prop-
ter tuam humilitatē. Tu leticia isra-
el id est angelorum qui semp deum
vident & hoc propter virginitatem
Tu honorificentia populi nostri. i.
generis humani. & hoc propter tu-
am fecunditatem.

Nobilis fuit bt̄a ygo Maria.

Nobilis fuit beata virgo Ma-
ria quadruplici nobilitate. sc; z
generis. moris. & virtutis. & imaginis
Nobilitas generis causatur ex car-
nis propagatiōe Ista bt̄a ygo ma-
ria hūit q; de regali stirpe descēdit
Unde cantat ecclesia Regali ex pro-
genie maria exorta refulget. Olim
quidem in veteri testamento erant
tres stirpes nobilissime. scilicet pa-
triarchalis. regalis. & prophetalis
ip̄a igr̄ descēdit ex stirpe p̄iar chali

id est de Abraham de stirpe regali
scz David z Salemonis. De stirpe
propheta. scz de Nathan propheta.
Secda est nobilitas moris q̄
causatur ex honestate morū z cōpo
sitione et hanc etiam ip̄a habuit De
qua sic dicit Ambrosius in libro de
v̄ginibus. Sit nobis tanq̄ imagi
ne depicta vita marie ex qua velut
ex speculo refulget sp̄s charitatis
et forma v̄tutis. hinc sumatis exem
pla viuendi vbi tāq̄ in exēplari ma
gisteria exp̄ssa p̄obitatis. quid cor
rigere. quid effugere. qd tenere de
beatis: ostendit. Tercia est nobi
litas virtutis que causatur ex virtu
tum possessione hanc etiā ip̄a habu
it Unde ip̄a dicit Ecclesiastici. xxiii
In me om̄is gratia vite z v̄tutis.
In me om̄is spes vite et v̄tutis. p̄
cipue tamen eius v̄tus omniū v̄tu
tum fuit virginitas cuz secunditate
et fecūditas cum virginitate. Unde
Bern̄. in sermone de assumptione.
Si laudauero in maria v̄ginitatē
multe mihi videntur offerri v̄gies
post eam. Si humilitatē predicauero
inuenientur forte non pauci qui
mites facti sunt z hūiles corde. Si
multitudinē eius misericordie volu
ero magnificare sunt etiā mulieres
et viri misericordie. Unū est autem
in quo nec primā similit̄ visa est: nec
habere sequentē gaudiū videlz ma
tris cum virginitatis honore. Pri
ma igitur scz nobilitas carnis quā
do p̄iūgitur cum hac duplici nobili
tate. scz moris et v̄tutis. tunc preci

pue est laudanda. si v̄o sepatur: tūc
est vitupanda. Nobilitas vero mo
ris et v̄tutis sine nobilitate carnis
tanto amplius laudatur quāto pro
pria z vincens naturā laudabiliter
operatur. Quarta est nobilitas
imaginis que causatur ex dine ima
ginis imp̄ssiōe s̄m quā om̄is natura
liter sunt nobiles. quia ad dei ima
ginē creati. Unde dicitur Act̄. xvij.
Ipius enī genus sumus. Istā no
bilitatē imaginis peccatores corrū
punt quando imaginē alienā super
inducūt. De quib⁹ ad Rhom̄. p̄mo
Mutauerunt gloriā id est imaginē
gl̄iosam incorruptibilis dei in ima
ginem corruptibilis hominis et vo
lucrum z quadrupedū et serpentū.
Imago corruptibilis hominis est
vana gloria que cito corrūp̄itur et
evanescit. imago volucrū est super
bia. imago quadrupedū est luxuria
que in corpe exercetur quod quat
tuor elementis componitur. imago
serpentū est auaricia. quia auari sp̄
terram comedunt et terrena concu
piscunt. Beata autem v̄go Maria
imaginē dei in se illibaram seruauit
nec alienā imaginē sup̄induxit. nec
vane glorie quia fuit mitissima. nec
superbie quia fuit humilissima. nec lu
xurie quia fuit castissima. nec auari
cie quia fuit pauperzima Propter
istam quadruplicē nobilitatē dī in
ps̄. Astitit regina a dextris tuis Ec
ce nobilitas generis. In vestitu de
aurato id est i corpe mox hōestate
p̄claro: ecce nobilitas moris. Circū

data varietate id est & tutum multi-
plicitate. Ecce nobilitas & tutus De-
inde subditur. et concupiscet rex de-
corē tuuz. in hoc notatur nobilitas
imaginis cui⁹ decorem deus pluri-
mū concupiscit.

De nouitate bte marie & ginis

Qua plura facta fuerūt in vir-
gine Maria. Primo enī pa-
ter fecit in ea quattuor noua & inso-
lita. Erant quidē quattuor impossi-
bilia. Unū q̄ & go concipet. Scdm
q̄ femia deū recipet. Terciū q̄ ma-
ter sine peccato generaret. Quartū
q̄ puerpa sine dolore pareret. Pr-
enī dedit virgini virtutem generati-
uam. vt & go de spūs sancto concipe-
ret. Hieremie. xxxj. Nouum faciet
dominus super terrā. femina circū
dabit virum. vere nouū. qd̄ enīz ca-
ro de carne vel spūs de spiritu nas-
catur non est nouū: sed consuetum.
quod natum est ex carne caro est. &
quod natum est de spiritu: spūs est
Sed q̄ caro nascatur ex spiritu sic
factum est in Maria nouū & inau-
ditū est. Scdo dedit femine po-
tentia receptiuā vt scz deū intra su-
um vterum recipere posset. Apoc.
xij. Mulier amicta sole. tūc enī fuit
amicta sole qn̄ fuit illustrata diuini-
tate. Tercio dedit matri grām.
vt sine peccato generaret. ideo dici-
tur Luce pmo. Qd̄ enī ex te nasce-
sanctū vocabitur. Quarto dedit
puerpe prerogatiuā: vt sine dolore

pareret. Job. v. De humo nō egre-
dicitur dolor. ista humus est illa ter-
ra. De qua dicitur Esaie. xlv. Apia-
tur terra & germinet saluatore. Se-
cundo fili⁹ fecit in ea tria noua. vnū
est q̄ de suo vtero carnē assumpsit.
Scdm est qz aiaz suā creauit Ter-
ciū est q̄ vtrūq̄ sue diuinitati vni-
uit. Caro quidē fuit noua. qz sine se-
mine generata. anima fuit noua: qz
de nouo creata & innocēti corpi in-
fusa. Cōiunctio fuit noua. qz creatu-
ra creatori fuit vnica. De duob⁹ pri-
mis dī Esaie. xliij. Ecce ego creo ce-
los nouos & terram nouā. Per ce-
lum nouū significatur aīma christi.
qz tota fuit celestis. Per terraz no-
uam significatur eius caro que fuit
de nostra terrena substātia De qua
dicitur Job. ix. Terra data ē in ma-
nus impij. id est pilati sine iudei De
tercio Damascen⁹ loquens de hac
cōiunctione deitatis scz cum huma-
nitate dī q̄ est oīm nouissimū nouo-
rum & q̄ respectu eius nihil nouuz
sub sole Tercio spūs sanctus tria
noua fecit. Primo nouū modū san-
ctificandi fec. qz consueuerat sancti-
ficare adultos: s̄z hic sanctificauit clau-
sam in vtero. qz cum ipsa & go esset
in vtero matris clausa fuit a spūs san-
cto sanctificata. Scdo habuit nouum
modum infundendi. qz olim infun-
debat se ad iustificandū. nūc autem
infundit se ad impregnandū. Luce
pmo. Spūs sanctus supueniet in te
qui scz te impregnabit & conceptuz
tuuz formabit. Tercio habuit in ea

nouū modū tribuendi. quā cōsue-
uit dare dona gratiarū suarū p̄ticia
riter. & gini autē dedit dona sua vni-
uersalit̄. iō ip̄a d̄t Ecc̄i. xxiii Inple-
nitudie sc̄tōz detētio mea. Hiero.
in s̄mone de assumptōe. bene pl̄a.
quia ceteris quidē p̄ partes p̄stat.
marie & o se simul infundit totā gr̄e
plenitudo. Quarto ip̄a & go ha-
buit quattuor noua s̄m Bern̄. quia
fuit & ginitatis p̄miceria. sine corru-
ptione secunda. sine grauedine gra-
uida. & sine dolore puerpa. Qui-
to angelus sibi tria noua annuncia-
uit. sc̄z dei incarnationē. humani ge-
neris redemptionē. & sue & ginitat̄
cōseruationē. Luce p̄mo. Ecce con-
cipies & paries in vtero filiū. ecce fi-
lij dei incarnatio. Et vocabis nomē
eius Iesum. i. saluatorē. ecce hūani
generis redemptionē. et infra. spi-
ritus sanctus superueniet in te. quasi
dicat. nō cōcipies humano semine.
sed mystico spiramine. ecce virgini-
tatis cōseruatio.

Quomodo beata virgo Maria
dicitur nubes

Nubes facit beatā & ginē Ma-
riā. Nubes enī tripliciter po-
test considerari. sc̄z quantū ad eius
generationē. qualitātē et virtutem.
Fit autē generatio nubis aliquādo
ex vaporibus marinis. aliquādo
ex vaporibus terrenis. aliquādo
ex vaporib⁹ corruptis. Et s̄m hoc
nubes d̄t btā & go Maria & hoies

terreni & immūdi. Maria enī dicit̄
nubes in q̄tū ex marinis vaporib⁹
generatur. Nubes enī habz gene-
rari ex vaporib⁹ marinis. q̄n ptes
vaporales maris & tute caloris sol̄
attrahant et in nubes cōdensant̄.
Et sic ex & tute illius caloris omnis
amaritudo marina in dulcedinē cō-
mutatur. Per istū modū maria nu-
bes d̄t. Nā in ip̄a fuerūt multi ma-
rini vapores id est multe amare tri-
bulationes. Unde & maria amarū
mare interpretatur q̄ t̄n tribulatiōes
& tute diuini amoris sibi in dulcedi-
nem vertebātur. vnus vapor mari-
nus fuit tribulatio quā ab herode
passa fuit qui ip̄am vsqz in egiptū fu-
gavit Sz tamē istud exiliū letanter
et patienter sustinuit. Alius vapor
marin⁹ fuit dolor quē habuit in fi-
lij passione & iste dolor t̄pabatur ex
eo q̄ p̄ filij mortē expectabat hūani
generis salutē. dolor etiā ptus & do-
lor mortis sunt quidā vapores ma-
rini. qui tamē in ipsa in dulcedinem
sunt p̄uersi. qz sine dolore pepit et si-
ne dolore de hoc mūdo trāsijt.
Sec̄do nubes signat homies terre-
nos. q̄n sc̄z ex vaporibus terrenis
generatur vapores terrestres qui
sunt affectōes terrenorū qui p se ad
celestia ascendere nō possunt. Et iō
brā & go Maria virtute sui caloris
id est amoris ab amore terrenorū
corda eoz eleuat & intra viscera sue
pietatis quodāmodo eaz in nubes
cōdensat. dū ip̄a ab amore terreno-
rum eleuat & ad amorē celestīū sur-

sum leuat. Tercio generatur nubes ex humoribus corruptis et tunc magna corruptio et pestilentia generatur. Iste nubes ex humoribus corruptis generate sunt homines imundi et peccatores. qui in se sunt putridi. *Jobel primo. Coputruerunt iumenta in stercore suo. et ideo alios inficiunt. i. Corinth. xv. Corrupti bonos mores colloquia prava. i. Cor. v. Modicum fermenti totam massam corrumpit.* Secundo nubes considerat quantum ad qualitatem. Est enim concava et a terra eleuata et est motu continuo agitata. Primo quidem est concava et ad modum spongie cauernosa et ideo impressionis celestium est de facili receptiua. Sic beata *Virgo Maria* fuit concava per humilitatem. et ideo valde idonea fuit ad recipiendum celestium gratiarum infusionem. Ipsa quidem vocatur luna. de qua luna dicitur *Ecclesiastici. xliij. Vias caelorum in firmamento caeli resplendens gloriose. Luna enim dicitur vas castrorum. quia non solum a sole sed etiam a stellis et planetis dicitur recipere immutationem aliquam.* Sic etiam beata *Virgo Maria* a sole id est a deo recipit omnium gratiarum infusionem et a stellis id est ab angelis et a sanctis recipit continue laudem et honores.

Secundo nubes est a terra eleuata. de terra quidem generatur. sed tamen in terra non moratur sed sursum eleuatur. Quanto autem fuerit nubes magis eleuata et celo magis vicina tanto videtur esse minor. quia

to autem terre est vicinior. tanto videtur esse maior. Sic beata *virgo Maria* fuit in mundo nata: sed tamen conuersabatur in celo. et quanto plus ad celum se eleuabat. tanto magis de se humilia sentiebat. Unde eleuata usque in matrem dei usque in reginam caeli usque in dominam mundi. tamen de se humilia sentiebat: dicens. *Respexit humilitatem ancille sue.* Homines autem mundani quanto plus vicinantur terre et elongatur a celo tanto de se maiora sentiunt et amplius intumescunt.

Tercio nubes est in motu continuo agitata que agitatio siue motio habet fieri a sue substantie leuitate ab aeris subtilitate et a ventorum impulsionem. Nos non sumus agiles sed pigri et desides ad bene operandum. quia habemus impedimentum a corpore quod habet corruptionem et ab anima quod habet terrenam affectionem. De his duobus dicitur *Sapientie nono. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam et deprimit terrena in habitaculo sensus multa cogitantem.* Habemus etiam impedimentum a spiritu nostro. qui quando non habet deum est sibi pondus grauissimum. Unde *Augustinus* in libro confessionum. *Nunc autem ea que imple subleuas et quonia tui plenus non sum oneri mihi sum.* Beata autem *virgo Maria* ad bene operandum fuit velocissima. quia habuit corpus leue ex eo quod fuit incorruptissima. habuit animam subtilem ex eo quod fuit tota purissima. habuit spiritum

deo plenū qui ipām ad omne bonū impellebat. ex eo q̄ spiritus sancto fuit plenissima. ideo vocatur nubes leuis. *Esaie. xix.* Ascendet domin⁹ super nubem leuē. *Ambrosi⁹.* super beatam immaculatam exponens supradictam auctoritatē dicit. Ascendet dominus super nubem leuem. hoc est in virginē Mariā. que nubes erat s̄m eue hereditatez. Leuis erat s̄m virgi nitatis integritatē Leuis erat que non homini querebat placere. s̄ do leuis erat que non iniquitate conceperat. sed spiritus sancto supueniente concipiebat. Tercio consideratur nubes. quantū ad effectum siue operationē et virtutē Nubes enī terrā fecundat. estum mitigat. arcū celestē generat Sic beata *Virgo Maria* ymbre gratiarū suarū totam ecclesiā irrigat et fecundat. Est enī fons paradisi qui vniuersam terrā irrigat et in quattuor capita diuidit Quia quibusdā dat virtutē prudentie: vt sibi prouideant a periculis futuris. Quibusdā virtutē continentie: vt sint abstinentes in prosperis. Secūdo nubes estum mitigat. Nam interponēdo se inter nos et soles ymbra generat et refrigerium p̄stat. Sic beata virgo *Maria* inter solem et nos se interponit dū dei iusticiā ad misericordiā flectit: et sic nobis refrigerium magnū facit. Sunt etiā multi qui paciuntur estus tribulationū et carnaliū concupiscentiarū. sed istos estus roze sue gratie refrigerat dū paciētiā tribuit et concupiscentiarū

carnalē extinguit *Ecclesiastici. xvlij.* Nōne ardozem refrigerabit ros? Tercio nubes arcum celestem in se parit qui quidem arcus habet colorem igneum viridem et nitidū. quia igitur beata virgo *Maria* erat concava. id est humilima. et rosida id ē gratia plena. ideo genuit in se arcū id est christum qui est signū federis inter nos et deum per quem promissit deus dare gratias et gloria. Qui quidem habet colorem igneum quo ad diuinitatem. ad *Hebre. xij.* Deus noster ignis consumēs est. Habet colorem viridem quo ad carnē que viroze puritatis semper refloruit: et etiam mortua fetere non potuit: sed semper viroze emicuit. *P̄s.* Refloruit caro mea. Habet colorem nitidum siue celestem quo ad aiām. quia semp in celestibus habitabat. *Johānis tercio.* Nemo ascendet in celum: nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo.

Quomodo beata virgo *Maria* fuit odorifera.

Odorifera tota fuit beata *Virgo Maria*. quia ipsa fuit vas plenū balsamo diuine sapientie. *Ecclesiastici. xxiiij.* Quasi balsamū non mixtum odor meus. Ipsa fuit hortus plenus lilio mundicie. *Lant. ij.* Sicut liliū inter spinas: sic amica mea inter filias. Ipa fuit alabastrū plenū yngento deuotionis et gratie *Lant. iiij.* Odor yngentorū tuorū

super omnia aromata. Ipsa fuit apotheca plena aromatibus virtutū
Lant. v. Bene tue sicut aureole aromatum. Bernardus. Si vasa pigmentaria diu seruant aromatum fragrantia quātomagis apotheca omnium gratiarū. in qua celestis pigmentarius cum omnibus suis vngētis se collocavit cum omnibus delicijs accubuit. Ipsa fuit cellariū plenū vino celestiu doctrinaz. Lant. ij. Introduxit me rex in cellam vinariam Lant. vij. Buttur tuū sicut vinū optimū. Notandū autē q̄ odor multipliciter causari cōsuevit. Primo ex concrematiōe sicut thus concrematum in igne reddit odorem. Eccii. l. Quasi thus redolēs in diebus estatis et quasi thus ardens in igne. Aliquādo causatur ex contritione sicut aromata integra parū redolent. s̄ contrita et in puluerē redacta magnum odorem faciunt. Aliquando ex revelatione siue manifestatiōe sicut balsamū in vase clausum odorem nō reddit. sed vase fracto vel apto odorem diffundit. Unde dicitur de magdalena. Iohis. xij. q̄ postq̄ alabastrum vngenti fregit domus impleta est ex odore vngenti Aliquando ex diversorum florum et herbarum redolentiū aggregatiōe. sic pratū plenum diversis florib⁹ et herbis redolentibus magnū facit odorem. Gen. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Maxime autē tunc flores et herbe consueverunt redolere quando a vento australi fuerunt p

flate. Cantico. quarto. Surge a quo et veni auster perfla hortum meū et fluent aromata illius Istis quatuor modis in beata virgine Maria odor causabatur. Primo ex cōcrematione. Ipsa enī triplici igne fuit totaliter concremata. scilz igne doloris dum filij sui acerbam passionem cogitabat Igne desiderij dū ad filium suū pergere estuabat et ea q̄ dixerat et fecerat in mente voluebat. Igne amoris quia tota erat ignita et in amorem conuersa. De isto triplici igne dicit Hieronym⁹ in sermone de assumptione. Quantisputas eadem virgo filij doloribus afficiebatur quo amore cruciabatur quo desiderio estuabat duz animo reuoluerat cuncta que viderat et audierat. puto q̄ quicquid hūane virtutis est cogitare non sufficiat. Nā et si diligebat ex toto corde christū. novis tamen inflammabatur quotidie presentia absens affectib⁹ desideriorum quā nimirum totam spiritus sancti repleuerat gratia. totam diuinus amor incanduerat. ita q̄ in ea nihil esset quod mundanus violaret affectus: sed ardor continuus atq̄ perfusi amoris ebrietas. Ex tāta igitur ignis concrematione magnum de corde suo holocaustum faciebat quod deo magnum odorem reddebat. Unde in huius figurā dicitur Genesis octavo. q̄ Noe obtulit super altare holocaustum domino. odoratusq̄ est dominus odorem suauitatis. Dicitur autem holo

caustum sacrificium quod totus est incensum. Cor autem beate Marie virginis deo fuit odoriferum et holocaustum quia totum fuit incensum igne doloris. igne desiderij celestis et igne amoris. Secundo causabatur odor in ea ex contritione siue puluerisatione. Unde dicit sponsus quasi admirando Canticoꝝ tercio Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe et thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. Per aromata intelliguntur dei beneficia que ipsa pistillo deuotionis in corde suo terebat dum ea mente sedula cogitabat. Per myrrham significantur amaritudines passionis filij sui quas ipsa pistillo doloris in corde suo terebat dum ea in mente reuoluebat et amara suspiria emittebat. Per th^o significantur eius inflamata et odorifera desideria que ipsa pistillo amoris terebat. dum ea in corde suo nouis desiderijs renouabat. Per vniuersos pulueres pigmentarij intelliguntur ei⁹ virtutes quas ipsa pistillo laboris terebat dum virtutes suas per opera continua exercitabat. Illi ei habent virtutes integras qui habent eas ociosas: nec per aliqua opera exercitata. Dicit ergo. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe et thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. Virgula fumi procedens ex aromatibus est passionum filij sui amara recordatio. Virgula fumi procedens

ex thure. est desideriorum celestium continua renouatio. Virgula fumi procedens ex vniuersis pulueribus pigmentarij est virtutum suarum assidua exercitatio. Magnam ergo odorem deo faciebat que sic terebat dei beneficia per meditationem. sic terebat filij sui supplicia per dolorem. sic terebat desideria per renouationem. et sic terebat virtutes per exercitationem.

Terzio causabatur in ea odor ex reuelatione siue manifestatione. Odor enim suus non fuit clausus sed apertus et manifestus intantum quod ascendit in celum quod impenetrauit infernum. et quod diffusus est per totum mundum. Nam odor sue humilitatis et virginis in celum ascendit et deum et angelos letificauit. ideo assimilatur nardo. Cant. primo. Cum esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odorem suum. Nardus est herba parua et odorifera. in quantum est parua significat eius humilitatem. in quantum est odorifera fecit eius virginitatem et odor sue sanctitatis infernum penetrauit et sanctos patres recreauit. et demones conturbauit. Ipsa assimilatur odori vinee Cant. ij. Vinee florentes odorem dederunt. Odor enim vinee homines recreat: sed serpentes conturbat. Sic odor sue sanctitatis sanctos patres qui erant in limbo recreauit et confortauit. demones autem expulit et conturbauit. Odor enim sue fecunditatis totum mundum repleuit et omnes mirabiles sunt allecti. Ideo assimilatur odori

ungentorum. Intantū enī omnes homines odore sue fecunditatis sunt repleti et affecti q̄ omnes trahi desiderant et ipsam currere affectant. **Canticoz̄n p̄mo.** Trabe me post te curremus in odore ungetoz̄n tuoz̄

Quarto causabatur odor i ea ex diuersoz̄um floz̄um ⁊ herbarum. id est virtutum congregatione. Nam in ea fuit liliū mundicie. rosa patientie viola humilitatis profunde virtus sp̄antie. et ceteri floz̄es virtutuz̄ et gratie. Iste autem virtutes in ea fuerūt valde odorifere. quia austro spiritus sancti fuerunt perflate. **Auster** est ventus calidus. humidus ⁊ fecundatiuus. Auster ergo spiritus sancti eam inflammavit per amorē. eam humectavit per devotionem. ⁊ eam fecundavit per bonoz̄um operum multiplicationē.

Quomodo beata virgo Maria comparatur oliue.

Lina significat beatā virginē Mariā. Oliua enī cōsiderari pōt quantū ad arborē. fructū. et liquoz̄ē. Quantū ad arborē h̄o ipsa oliua est viriditatis p̄tinue. Est signū recōsiliatiōis facte. Est signū victorie assecute. Et est fecunda in sobole. Et quātū ad ista quatuoz̄ ostē dicitur de beata h̄gine qualis fuerit quantū ad seip̄az̄. qualis quātū ad deū. qualis quantū ad demones. et qualis quātū ad hoies. **Primo** er

go oliua est viriditatis p̄tinue. qz̄ viret in estate. i hieme. in vere. ⁊ in autumno. Et quātū ad hoc ostēdit de beatā h̄gine Maria qualis fuerit quātū ad seip̄az̄. Ipa enī viroz̄ē sue sanctitatis nūq̄ amisit. nec in estate cōsolatiōis. nec in hieme tribulatiōis. **Un̄** poterat dicere illud **Job. xxvij** Donec deficiā non recedā ab innocentia mea **Justificationē** meā quā cepi tenere nō deserā. Tenuit etiaz̄ viroz̄ē sue sanctitatis in vere iuuetutis et in autumno senectutis. qz̄ eundē feruoz̄ē quē habuit in iuuetute h̄uavit in senectute. **Unde** potest sibi cōuenire illud **Deuterono. xxxij.** Sicut dies iuuetutis tue ita ⁊ senect̄ tua. **Sec̄do** oliua est signū reconciliatiōis facte. **Un̄** d̄ in historijs rhomanoz̄. qz̄ quando legati rhomanoz̄z̄ mittebantur pro pace offerenda ramos oliuaruz̄ portabāt et quantū ad hoc ostenditur qualis fuit quantū ad deū. quia ip̄m nobis reconciliauit. **Unde** in signū huius reconciliatiōis sancte: sc̄i angeli cantauerunt gl̄ia in excelsis **do 2̄c** **Hec** est illa sapientissima mulier q̄ reconciliauit David filio suo. vt habetur. **ij. Regum decimo quarto.** qz̄ deum reconciliauit generi humano **Hec** est illa columba innocentissima que portauit ad archam ramuz̄ oliue virentibus folijs in ore suo q̄ indicauit deum homini esse reconciliatū **Tercio** oliua ē signū victorie assecute. **Nā** sicut d̄ **Plinius.** **Olim** apud athenas victoz̄es ramus

oluarum consueuerant coronari z
quātū ad hoc significat qualiter ip-
sa se habuit ad demones: quia ipos
superauit z vicit. Ipsa quidem con-
triuu caput sue suggestionis Bene-
sis tercio. Ipsa conteret caput tuū.
Ipsa confudit astuciam sue decep-
tōis. Judith. xliij. Una mulier he-
brea fecit confusionē in domo Na-
buchodonosor. Ipsa deiecit eū a do-
minio potestatis. Eiusdem. ix. Erit
eniz memoriale nominis tui cū ma-
nus femine deiecerit eū. Tercio
oliua est fecunda infobole. qz mul-
tas nouellas plantationes generat
et quantū ad hoc ostēditur qualis
sit quantū ad nos. Ipsa enim tanq̄
mater fecunda multos generat in fi-
de z gratia. Ds. Ego autē sicut oli-
ua fructifera in domo domini. Itē
filij tui sicut nouelle oluarum: in cir-
cuito mense tue. Ipsa ei filios quos
generat postea secū in mensa cibat.
Ecclesiastici. xv. Libauit pane vite
et intellectus. Ipsa quidez cibat in-
tellectum dei cognitione. affectum
dei amore qui amor est vita anime.

Secūdo oliua consideratur q̄
tū ad fructū. s; ar. Isid. fructus oliue
p̄mo rubescit. postea virescit. deni-
de nigrescit. Sic beata virgo Ma-
ria fuit rubea per charitatem. viri-
dis per v̄ginitatem z nigra per hu-
militatem. Anticorum p̄mo. Ni-
gra sum. Ecce nigredo humilitatis
sed formosa. ecce viredo virginita-
tis. sicut pellis salemonis. ecce rube-
do charitatis. Ul' potest dici q̄ fru-

ctus istius oliue fuit christus qui fu-
it viridis in tota sua conuersatione.
Luce. xxij. Si in viridi ligno hoc
faciunt in arido quid fiet. fuit rube-
us in passiōe. Esaie. lxij. Quare ru-
brum est indumentum tuum: z ve-
stimenta tua sicut calcantium in tor-
culari. fuit niger i morte. Apocalip-
sis sexto. Sol factus est niger tanq̄
saccus cilicinus Tercio oliua cō-
sideratur quantum ad liquorem de
quo liquore dicit. Isidorus. Sur-
git oleuz ex amaritudine radice in
pabulum luminis. in refectionē esu-
rientis in medicinā vulneris. Sic
et ipsa ad instar olei tenebrosos illu-
minat lumine sue gratie. Ecclesiasti-
ci. xxij. Penetrabo omēs inferio-
res partes terre: z inspiciam omēs
dormientes: z illuminabo omēs spe-
rantes in domo Ipsa vulneratos
sanat medicina misericordie sue. Ec-
clesiastici. xliij. Medicina omnium
in festinatione nebule. id est in festi-
na miseratione marie. Ipsa fameli-
cos faciat dulcediue coniolationis
sue. Prouer. vii. De nocte surrexit
et dedit p̄dam domesticis suis. z ci-
baria ancillis suis. Ecc. xxij. Qui
edūt me adhuc esurient. z qui bibūt
me. adhuc sitient.

Quo b̄ta v̄go maria est oliua

Liuu fecat misericordiam marie. de
qua oliua ipsa dicit Eccl. xxij.
Quasi oliua sp̄iosa in capis. Ex qui-
bus verbis h̄etur q̄ ipsa habz miam
excellētē. v̄gruētē z parētē. Primo

quidē habet misericordiam excellentem
quod notatur per hoc quod vocatur oliua
Sicut enī oleū enatat super omni-
bus liquorib⁹. sic eius misericordia
eminet omnibus aliorū sanctorū mise-
rationibus. Ecclesiastici. xviii. Mi-
sericordia hominis. i. cuiuslibet alteri-
us circa proximū suū. misericordia autē
domini ⁊ dñe sup omnē carnē. Se-
cundo habet misericordiam cōgruentē ⁊
quā tunc maxie misericordiam exhibet quā
maior necessitas imminet quod notat
per hoc cū dicitur speciosa. Quia si-
cut dicit Ecclesiastici. xxv. Speciosa
misericordia in tpe tribulationis. Tercō
habet misericordiam cōmunē et patentē
quod notatur per hoc quod dicit in campis
Ad oliuas enī hortorū nō patet om-
nib⁹ ingressus. Ad oliuas s̄o cam-
porū omnibus patet accessus. Qui-
dam enī sancti sunt sicut oliue horto-
rum. quia tenēt suas misericordias clau-
sas eo quod digni nō sum⁹ eas recipe.
Ista autē habet misericordias omnib⁹ cō-
munes ⁊ aptas. ideo ipsa om̄s inui-
tat ad suas misericordias: dicens. Trā-
site ad me om̄s qui cōcupiscitis me:
et a generationibus meis adimple-
mini Vel potest dici quod per hoc quod dicit
quasi oliua speciosa in campis. nota-
tur quod ipsa habet misericordiam natura-
lem. totalem. ⁊ vniuersalē. Dabit
quidem misericordiam naturalem quod
notatur per hoc quod dicit. quasi oliua. so-
lus deus est ipse oliua. quia ipse ē ipsa
sua misericordia. quia sibi propriū ⁊ natu-
rale est misereri et p̄cere. Beata vir-
go Maria ē quasi oliua. quia int̄m

est misereri assuetā quod ad misericor-
dias ita prompta est quod quodāmo-
do est deo similima. Secundo ha-
bet misericordiam totalem. quod no-
tatur per hoc quod dicitur speciosa. il-
la oliua ē speciosa que in tota sui pte
est pulchra. scz in ramis. in folijs ⁊
in fructu. Sunt enī qui habent mi-
sericordiam in ramis. id est in cor-
de per affectum compassionis. sunt
qui habent in folijs. id est in verbis
per affectum consolationis. Sunt
qui habent in fructu. id est in opere
per effectum exhibitionis. Virgo
Maria est oliua speciosa. quia habet
misericordiam in corde exhibēdo nobis
sue miseracionis auxiliū. Tercio ha-
bet misericordiam vniuersalem quod
notatur per hoc quod dicitur in cam-
pis. Sunt quidam sancti qui vidē-
tur habere misericordiam specialem.
quia aliquibus subueniūt ⁊ aliqui-
bus non Quidam particularē. quia
super aliquibus infirmitatibus vi-
dentur accepisse a deo potestatem cu-
randi. sicut beatus Anthonius sup
adustionem cuiusdam ignis. ⁊ leon-
ardus sup inclusos in custodia car-
ceris. Quidam localem. quia maio-
ra beneficia prestant in aliquibus
locis sic in loco sue sepulture et vbi
sue reliquie conseruantur. Quidam
temporalem. quia aliquibus tem-
poribus magis subueniunt. sicut pa-
tet in martyribus ⁊ in alijs sanctis
qui tempore sue passionis et tempo-
re sue canonizationis quā scz efficiū-
tur xp̄i noui milites sunt se inuocati.

b⁹ magis liberales. Misericordia autem beate Marie virginis est sic oliua in campis: qz omibus est vniuersalis atqz cōmunis. scz omibus personis super omibus moribus. in omibus locis z in cūctis opibus

Beata &go Maria optimā partem elegit.

Primā partē elegit beata virgo Maria que nō auferet̄ ab ea. Istū &bū nō uenit alicui sc̄to nec alicui angelo. nec etiam ipsi dō. sed tantū beate Marie virgini Luz enī optimū dicatur cui non est possibilis additio. cū non sit aliquis sanctus nec angelus ad cuius perfectionem non possit aliquid addi: ideo nulli sancto nec angelo istud verbū poterit conuenire. Et cum deus nō habet partem: sed totū. ideo nec cōuenit ipsi deo. Sola autē beata virgo Maria optimaz partem habet. quia ad eius perfectionem aliquid addi non posset. et ideo ipsa est media inter creatorem qui totum tenz et omnē aliam creaturam que partem bonam vel meliorē possidet. Et dicit elegit cum triplex sit electio. scz boni malo r̄probato que est incipientium. Sc̄da melioris inter bona que est proficientiū. Tercia optimi inter meliora q̄ est pfectoz. Manifestum est vt cum ipa esset perfectissima non tantū simpliciter bona. nō tantū de bonis meliora: sed etiā de melioribus optima eligebat. Istā

autem partē optimā elegit in mundo z in celo Pars optiā quā elegit in mūdo fuit triplex. Primo elegit partē optimā de castitate Castitas autem habet tres partes. Una est castitas coniugalis. Hebre. xiiij. Notabile coniugiū z thorus immaculatus: et ista est pars bona. quia habet fructum tricesimū. Secūda est castitas vidualis. z hec est melior. quia habet fructum sexagesimū Tercia est castitas &ginalis. z hec est optima. quia habz fructum centesimū. et istam partem optimā elegit sibi Maria. Et quoniā multe fuerunt virgines que post eam partē optimā elegerunt. Ideo ipsa elegit partem superoptimā. scilicet virginitatem cum fecunditate: siue fecunditatem cum virginitate. Bernard. in sermone de Assumptione. Optimam partem elegit sibi Maria. qz bona quidem est fecunditas coniugalis. melior atē ē castitas &ginalis Optima vero fecunditas virginea seu virginitas fecunda Et istud priuilegium solūmodo est marie quod alteri non fuit datum vt vero ostenderetur q̄ sit persona cōmunis. voluit esse coniugata cum coniugatis. vidua cum viduis. virgo cum virginibus. Secundo elegit partem optimaz de humilitate. Humilitas enim tres habz partes. Prima est subijci superiori suo. ad Hebre. xiiij Obedite prepositis vestris z subiacete eis. et ista est pars bona. Secundo est deferre etiam suo equali.

Rhōman. xij. Honorē inuicē p̄uenientes et ista est pars melior. Tercia est subijci etiā suo inferiori. Lu. xxij. Qui maior est vestrū sit sic minor et ista est pars optima quā elegit Maria. quia non tm̄ erat obediens suo sup̄iori. i. deo dicens. Luce p̄mo. Ecce ancilla domini Non tm̄ suo equali. i. Joseph sp̄so suo quē sibi p̄ponebat dicens Luce. ij. Ecce pater tuus et ego et c. Sed etiā suo inferiori. scz Elizabeth apud quam tribus mensibus mansit et sibi deuote deseruuit. Ipa enī de deo sentiebat digna. de se pua. de proxio magna. sed multi p̄trariū faciunt. p̄tra quos dī Leuit. xxj. Nō accedet ad misterīū dei si fuerit grandi v̄l paruo vel torto naso. Illi habēt grandem nasum qui de se sentiūt magna sicut sunt vana religiosi illi puū qui de alijs sentiūt modica sicut sunt p̄sumptuosi. illi habent tortuz qui de deo sentiunt indigna sicut sunt heretici. qui in scripturis tortas expositiones faciunt. et ideo de deo erronea dicunt. Tercio elegit p̄tē optimā de vite perfectione. Est enī vita actiua et ista est pars bona. Alia est contēplatiua. et ista est ps melior. Tercia est ex vtraqz parte composita. et ista est ps optima. et istam elegit Maria. iō significata fuit per Marthaz que fuit actiua. et p̄ magdalenā que fuit cōtēplatiua. sicut legitur Luce. x. Qualiter autez ip̄a fuit actiua et contēplatiua: ostendit Hieronym⁹ in quadā epistola

ad Cromaciū et Eliodorū Dicit enī q̄ btā v̄go maria de mane vsqz ad terciā orationi vacabat. A terciā vsqz ad nonā circa aliqua bōa archana. i. circa aliqua opa honesta dedita erat Post nonā et v̄o angelo sibi deferēte breuē refectiōē sumebat. Reliquū v̄o t̄pus qd̄ restabat circa quattuor expēdebat. aut qz legebat. aut orabat. aut laborabat. aut loca sancta visitabat. scz passiōis sepulchri ascensionis et cetera loca filij sui in quibus aliqua miracula fuerat opatus. Sc̄do elegit p̄tē optimā in celo. et ista est triplex. P̄mo consideratur quantū ad subiectum qd̄ glorificatū est quia scz tota i corpore et anima glorificata Gloria at̄ sc̄toz tres hz p̄tes. Una est qua d̄s glificat ip̄oz corpa in terris. Eccli. xliij. Corpa eoz i pace sepulta sūt. et nomē eoz viuet in generatiōes et generatiōes. et ista ē ps bona. Alia ē qua glificat eoz aias in celis. De qua dī Apoca. vi. Date sunt eis singule stole albe id est dotes aime. et ista est pars melior Tercia est qua glorificat vtrūqz in celo. scilicet corpus et animā quod erit in beata resurrectione. et istam p̄tem optimam maria elegit. quia in corpore et anima glorificationē accepit. Petrus et Paulus habent partem bonam quia eozuz corpa honorantur in terra. habent p̄tē meliorē. quia eoz anime glorificantur in celis. sed nō habent partem optimā. quia corpa eoz adhuc iacent in sepulchris.

Alij sancti volant in celū cū vna ala
id est gl'ia aīme. Ista autem est illa
mulier amicta sole que volauit in de-
sertū id est in celū a malignis spiriti-
bus derelictū cum duabus alis. id
est cū gl'ozificatione corpis et aīme
Quia dī Apocal. xij. Alij sancti ve-
stiuntur tantū vna stola aīme Nec
est autē illa mulier. de qua dī Pro-
uer. vi. Byssus et purpura indumē-
tum eius Per byssum que ē vestis
candida intelligit gl'ozificatio aīme
Per purpurā que est vestis regal'
intelligit gl'ozificatio corporis: qđ
de regali stirpe descendit Scđo
consideratur quantū ad modū quo
assumpta est. Quedā enī aīme assu-
muntur in celum per vnū angelum
Exod. xxij. Ecce ego mitto angelū
meum qui te custodiat in via et indu-
cat in terram quaz promisi patrib'
tuis. et ista est pars bona. Alie sunt
que assumūtur a pluribus scz ange-
lis. Luce. xvj. Factum est autem vt
moreretur mendicus: et portaretur
ab angelis in sinu Abrae. et ista est
pars melior. Sed si omīs angeli et
sancti et ipse christus alicui aīme ob-
uiarēt: et ipaz in celū deducerēt. ista
esset ps optima. et istam ptem opti-
mā brā vgo maria habuit et elegit.
Bernard. in s̄mone de assumptiōe
Quis enī illđ cogitare sufficiat quā
gl'iosa hodie regina mūdi processerit
cum quāto deuotiōis affectu to-
ta in eius occursum celestiu agminū
prodierit multitudo. Quis explica-
re queat quibus cāticis ad thronū

gl'ozie sit deducta quaz serena facie
quā letis amplexibus a filio sit susce-
pta et sup omnē creaturaz exaltata

Tercio quātū ad locū ad quē as-
sumpta est. Quedā enī anime assu-
munt ad ordies infime hierarchie
et ista est ps bona. Et alie ad ordi-
nes medie hierarchie. et ista est ps
melior. Alie ad ordines supme hie-
rarchie. et hec est pars optima Brā
vgo Maria super omīs ordies an-
gelorum est exaltata. sicut cantat ec-
clesia Exaltata es sancta di genitrix
sup choros angeloz ad celestia re-
gna et sup omnē altitudinē sanctorū
elevatora. Benes. viij. Requieuit ar-
cha id est vgo Maria. sup montes
armenie. i. super sanctos celestis cu-
rie. et iterum ad dexteram filij collo-
cata. iij. Regum. ij. Surrexit Sa-
lomon. id est christus pacificus in
occursum matris. positusqz est thro-
nus matris que sedit a dextris eius

Quarto considerat quātū ad of-
ficiū quod sibi cōmissum est. quia
deus sibi cōmisit officium miseredi.
In impensione autē mūdie sancti
sequūtur suam conscientiā et ista est
pars bona. Deus sequitur suā iusti-
ciā. et ista est pars melior. qz homo
posset in conscientia errare. Beata
autem vgo Maria semper se tenet
ad suam misericordiaz. et ista est ps
optima. Vel potest dici qz ipa acce-
pit a deo quadruplex officium. scilicet
super iustos. super peccatores.
super moientes. et super mortuos.
ideo dī de ea Maria mater gratie.

mater misericordie tu nos ab hoste protege in hora mortis suscipe. Accepit quidē a deo officiū sup iustos et bonos vt eos in gratia dei custodiat. ideo dicitur Maria mī gratie et ista est ps bona. Accepit sup peccatores: vt eos ad misericordiam recipiat et cōuertat. ideo dicitur mater misericordie. et ista est ps melior. Accepit sup morientes: vt eos ab insidijs diaboli custodiat et protegat. ideo dicitur. tu nos ab hoste protege. et ista est ps optima Accepit sup mortuos: vt eorum aīmas suscipiat et in celū deducat. et ideo dicitur. in hora mortis suscipe. et ista est ps superoptima

Quomodo beata virgo Maria dicitur hortus deliciarū.

Hortus deliciarū est Virgo maria. quē quidē hortū deus manu sua plantauit. Vñ in figura dicitur Nester pmo. Fuit scz de conuiuīū pparari in vestibulo horti et nemoris. i. in vtero virginis. qd regio cultu et manu consitū erat. Tūc enī deus cōuiuīū ibi pparauit: qñ naturā humanāz sue diuinitati vnīuit De ista plantatiōe dicit Eccli. xliij. Plantauit illum dñs. Scdo plantauit illum diuersis arboribus. i. diuersis virtutibus conuenit. Vñ in huius significationē dī Ecclesiastes. ij Feci hortos et pomeria et cōseui ea cunctis generibus arborum. Et dicit hortos in pli. quia deus cōseuit

hortum suū corporis virginitate et hortum sue mentis humilitate. Tercio ipm consitū diuersis riuis graz irrigauit et quodāmodo inebriauit Eccli. xxiiij. Rigabo hortū plantationū mearum: et inebriabo partus mei fructū. Quarto ipm irrigatum totuz amenissimū fecit Eccli. xxvij. Terra illa inculta. i. Maria que fuit integra et illibata facta est vt hortus voluptatis. et in istū hortum sic deliciosum deus descendit et ibi cōmedit. quia carue et sanguine virginis se ibi pavit et lilia collegit. quia ī eius puritate multū delectatus fuit Cantico. vj. Dilectus meus descendit in hortū meum ad areolam aromatum vt pascatur in hortis et lilia colligat. Iste autē hortus fuit clausus. hortus irriguus. hortus amenus. et hortus fructiferus. Primo nanqz fuit hortus clausus. Cantico ruz quarto. Hortus conclusus est soror mea sponsa. hortus cōclusus fons signatus. Ipa enī habnit cor clausum. quia nunqz illuc subintrauit aliqua demonis suggestio. Secundo fuit hortos conclusus. qz nūqz in ei⁹ cor subintrauit aliquis prauus consensus. Deus enī ipam signauit et clausit. quia ipse solus clauē portabat: cuius thesaurus intus latebat. Tercio fuit hortus irriguus. Juxta illd Cantico. iij. Fons hortorum puteus aquaz viuentiū que fluūt impetu de libano. Aque enim gratiarū istius horti bonos fecundant. et ideo dī fons hortoz. Boni

enī sunt hortus dei qui sensus suos
clauerunt ꝓtra delectabilia mundi
Iste etiā aque peccatores mortu-
os viuificant. idē dī. puteus aquarū
viventū. Mali enī qui sunt profun-
dati in pctis: sunt pute⁹ diaboli. Sed
aque gratiarū btē Marie virginis
sunt viuentes. qz in pctis mortuos
viuificat. Iste aque etiā btōs in ce-
lo letificant. Iō dī. que fluūt impe-
tu de libano. Ps. Flumis impet⁹
letificat ciuitatē dei. Tercio iste hor-
tus fuit amenus. Un. Post qz spon-
sus sponsam commendans: dixerat
Mort⁹ ꝓclusus es soror mea. Chri-
st⁹ statū ist⁹ horti describēs: subdit
Emissiones tue paradus malorū pu-
nicoꝝ cuz pomoz fructib⁹ cypꝛus
cū nardo Nardus ꝛ crocus fistula
et cynamomū cuz vniuersis lignis
libani. myrrha et aloes cū oib⁹ ꝓ-
mis vngentis. Ecce qz amen⁹ ꝛ deli-
ciosus est iste hortus. qz emissioes
sue id ē sue vtutes quas emittebat
sunt quasi paradus id est deliciose
et amene. Deinde ostēdit suā ameni-
tatē. qz ibi fuerūt mala punica cum
pomozū fructibus id est virtutū or-
dinabilitas ꝛ deuotiōis mira suavi-
tas. Nam mala punica habent gra-
na ordinata ꝛ poma sunt dulcia. Ad
ista poma sponsa inuitat spōsum: di-
cens. Veniat dilectus meus in hor-
tū meū vt comedat fructū pomozū
suoꝝ. ibi fuit cypꝛus cū nardo. i. fa-
ma odorifera ꝛ humilitas profun-
da. qz cypꝛus est herba humilima
ibi fuit nardus ꝛ crocus. id est fer-

uens: charitas ꝛ celestis ꝓtemplati-
onis sublimitas. qz nardus est cali-
da et crocus habet colorē aureum.
Ibi fuerūt fistula ꝛ cynamomū cū
vniuersis lignis libani. qz in ea fue-
runt puritas ꝓsciētie. odor bone fa-
me et incorruptibilitas in carne. fi-
stula enī habet suā virtutē in medul-
la. Cynamomū habet odorē suū in
cortice. Lignū libani est in pulchri-
tudine imputribile. Ibi fuerūt mir-
rha ꝛ aloes cū oībus ꝓimis vng-
gētis. qz in ea fuit amaritudo tribu-
lationis ꝓo filij passione. fuit ama-
ritudo ꝓo miseroꝝ afflictione. ꝛ fu-
it suauitas deuotiōis in mente. Na
myrrha est amara. vngēta ꝛo sunt
suauia Quarto iste hort⁹ fuit fru-
ctiferus. tūc autē hortus fructificat.
quādo bene irrigatur. quādo ven-
tus frigidus et siccus ab eo remoue-
tur. ꝛ quando vento humido ꝛ cali-
do bñ ꝓflaf. Sic iste hort⁹ fuit fru-
ctiferus Primo qz fuit bñ irriga-
tus. modo lachrymis doloris ꝓo
filij passione. modo lachrymis com-
passionis ꝓo miseroꝝ afflictione.
mō lachrymis deuotionis ꝓo desi-
derio patrie celestis. modo lachry-
mis lamentationis ꝓo incolatu ꝓ-
sentis miserie. ideo sibi potest cōue-
nire qd dicit Esaiē. lviij. Eris quasi
hortus irriguus et quasi fons cui⁹
non deficiūt aque. Secdo vētus
aquilōis ab illo horto fuit exclusus
et fuit ab austro spūssancti ꝓflatus.
Lant. iij. Surge aquilo alia lra fu-
ge aquilo et veni auster: ꝓfla hoz-

tum meū et fluent aromata illius. p
a quilonē intelligitur suggestio dia
boli. Aquilo enī est ventus siccus et
frigidus et pluuie dissipatiuus. Dia
bolus enī infrigidat a di amore. Ec
clesiastici. xxiii. Frigidus vent⁹ aq
lo flauit. desiccatur et euacuat ab omī
deuotioē. Job. xxyj. Qui expādit
a quilonē sup vacuū: et dissipat plu
uiam. sed iste ventus ab horto vgi
nali penitus fuit fugatus. Nō enī
potuit aliqd frig⁹ ibi immittere. qz
ipsa fuit feruentissima nec in aliquo
desiccata. qz semp fuit deuotissima.
nec aliquā gutta et celestis pluuie ab
eā poterat expellere. qz omī gratia
semp fuit plenissima. Per austrum
intelligit afflatio spiritus sancti. Au
ster enī est ventus calidus et humi
dus et fecundans. qui quidē hortū
vginale pflauit. quia fecit ipam cali
dam p charitatē. humidā per pīta
tem. et fecundā per operū vbertatē
et sic fluxerunt aromata odorifera.
qui odor adinstar balsami quodā
modo deum recreauit. adinstar cy
namomū totū mundus recreauit et
confortauit. quia cynamomum sto
machum confortat: et adinstar myr
rhe demones effugauit. quia odor
myrrhe vermes expellit. Propter
ista tria dicitur Ecclesiastici. xxiii.
Sicut cynamomū et balsamū aro
matizans odorem dedi: quasi myr
rrha electa dedi suauitatē odoris. de
isto horto sic pflato austro dicit
Bernardus in sermone de natiuita
te eiusdem. Hortus plane deliciaz

est beata virgo Maria. quē non so
lum afflauit veniens: sed etiam pfla
uit superueniēs. Auster ille diuin⁹
vt vndiqz fluant aromata illius In
isto etiā horto fuit viola humilitatē.
lilium virginitatis. rosa castitatis. et
vinea florida fecunditatis. Ista igitur
austro spiritus sancto pflata mag
nū fecerat odores Nam humilitas
odorem fecit deo. virginitas odorem
fecit angelo. charitas odorem fecit
diabolo. qui odor ipm percussit Ju
dith. ix. Percutiā eum labijs chari
tatis mee. fecunditas istius vinee
odorem fecit mundo Juxta illd Ec
clesiastici. xxiii. Ego quasi vitis fru
ctificavi suauitatem odoris.

Quomodo beata virgo Maria
assimilatur oui.

Ovis dei est beata virgo maria
que dicitur ovis propter fetū
propter pascu. propter simplicita
tem veram. propter obedientiā spō
taneā. propter cognitionē mutuā.

Primo igitur dicitur ovis prop
ter fetū. Oves enī multū sunt secun
de. sic et ipa fuit secunda. quia vnus
fructum protulit qui totum mundū
sacrauit. De qua ipa dicit Eccli. xxiii.
Ego quasi vitis fructificavi suauita
tem odoris et flores mei fructus ho
noris et honestatis Ubi notatur qd
ille fructus est suauissimus in saporē.
ideo dicit. fructificavi suauitatez
Est amenissimus in odore. ideo sub
dit. odoris. Est honorific⁹ et hone

stiffimus in specie siue decore. ideo
subdit. et flores mei fructus honoris
et honestatis. Et dicitur flos pro-
pter amenitatem. fructus propter sa-
cietatem. Secundo dicitur ovis quantum
ad pastum. Ovis enim non comedit her-
bam putridam nec siccam: sed herbam
virentem. Verba putrida est amor
peccati qui facit animam putrescere
et fetere. Jobelis primo. Coputru-
erunt iumenta in stercore suo. Ver-
ba sicca et arida est amor mundi que
cito siccatur et arefcit. Iaco. primo.
Exortus est sol cum ardore et arefcit
fenum et flos eius decidit et decore vul-
tus eius deperit. Verba virens est
amor dei qui animam facit virentem
et deo gratam et placentem. Prima
igitur herbam maria abhorruit. secu-
dam contempsit. tertia germinavit.
Bene. primo. Germinavit terra her-
bam virentem. Ista terra est beata vir-
go Maria que herbam virentem ger-
minavit: quia dei amore semper plena
fuit. istum pastum ista ovis dei habu-
it in hac vita. modo non habet aliam
pascua gloriosam. De quibus Ezechie-
lis. xxxiii. In pascuis vberissimis
pascuam oues meas: et in montibus
excelsis. ibi requiescent in herbis vi-
rentibus et pascuis pinguibus pa-
scentur super montibus israel. Ubi
notatur quod eius pascua sunt vberis-
sima. pingua. et virentia. Sunt qui
dem vberissima. quia pascitur in co-
gnitione summe veritatis. quia siue
ingredietur ad contemplandum diu-
nitatem. siue egredietur ad conside-

randum humanitatem: vbi que inuenit
vberissimam sacietatem. Iohannis. x. In-
gredietur et egredietur et pascua in-
ueniet. Secundo pascitur in delectatio-
ne summe suauitatis. et ista sunt pas-
cua pingua. Psalmus. Sic adipe et pi-
nguedine repleatur anima mea. Item
Ex adipe frumenti faciat te illi scilicet
frumenti. de quo dicitur Iohannis
nis. xii. Nisi granum frumenti etc.
Tercio pascitur in virore summe es-
ternitatis. et ista sunt pascua viren-
tia que nunquam siccari poterunt: sed
perpetua semper erunt. Tercio dici-
tur ovis propter simplicitatem veram.
Dabit enim simplicitatem aquilinam
columbinam. et ouinam. Simplicitas
aquilina est. quia simplici intuitu a-
quila respicit celum et solem et pul-
los quos viderit cum vno oculo re-
spicere ad celum cum alio ad terram
tanquam degeneres abijcit. Beata au-
tem virgo Maria simplici intuitu cor-
dis sui semper ad deum respexit. nec
ad terrena unquam oculos suos reflexit.
et ideo opera lucida semper habuit.
Mathei. vi. Si oculus tuus fuerit
simplex: totum corpus lucidum erit.
Secundo habuit simplicitatem colum-
binam. Columba enim caret felle. et
diliget comparem suum simplici cor-
de. ideo dicitur Mathei. x. Estote
prudentes sicut serpentes: et simpli-
ces sicut columbe. Et istam simplici-
tatem columbinam Maria virgo ha-
buit. quia caruit felle amaritudinis
et tota fuit plena melle dulcedinis
et suauitatis. Ecclesiastici. xxiii. Spi-

ritus meus super mel dulcis: et hereditas mea super mel et fauū. Tercio habuit simplicitatē ouinā. ouis enim nullū ledit sed omnibus seruit. qz de lacte suo nutrit. de carne pascit. de lana vestit. Istam simplicitatez beata virgo Maria habuit. qz nulluz vnq̄ lesit. sed nos nutrit suis doctrinis. pascit suis meritis. et vestit suis exemplis Quarto dicitur ouis propter suam obedientiaz spon taneam. oues enim sunt multum obe dientēs voci pastoris. Johānis. x. Oues mee vocem meam audiunt. Magna obedientia est audire vo cē dī precipiētis. Maior audire vo cem dei consulentis. Maxima au dire vocem dei inspirantis. Btā au tem virgo Maria tanq̄ bona ouis omnibus sanctis vocibus obediuit scilicet et deo precipienti et consulē ti et inspiranti preceperat quidē de us. Exodi. xxiii. q̄ ter in anno scilz in Aprili. in Junio. et in Septēbri. tria festa celebrarent. scilicet pascha penthecostā et senopheya. Et in his tribus festis hierusalē ascenderent et templū visitarent. istud preceptū Maria seruabat Unde etiam ad fe stum pasche ascendens: puerus Je sum qui erat duodecim annorum se cuz deduxit. sicut dī Luce scdo Se cundo obediuit deo consulenti. ser uare enim v̄ginitatē non erat in pre cepto: sed in consilio. Unde dī p̄ma Corinth. vii. De v̄ginibus autē dō mini preceptū non habeo: consiliū autē dō. Istud consiliū beata v̄go

Maria seruauit: quia v̄rginitatem suam deo donauit. ideo dixit ange lo Quō fiet istud quoniā virum nō cognosco. id est non cognituraz me propono. Tercio obediuit dō inspi ranti. Cum enim angelus Gabriel si bi aduentū filij dei annūciasset. illa taz grandia et tam insolita. scilicet q̄ virgo pariat q̄ deum concipiat cre dere non potuisset: nisi deus sibi in terius inspirassz et ideo diuine inspi rationi acquiescens continuo obe diuit: dicens. Ecce ancilla domi. fr at mihi s̄m verbum tuū. Quinto dicitur ouis propter cognitionem mutuā. Oues enim cognoscūt pasto rem: et pastor oues suas cognoscit. Johis. x. Et ego gnosco oues me as: et cognoscunt me mee. Sic etiaz christus gnouit matrē suā in vita sua sibi tanq̄ filius obediendo Lu. scdo. Erat subditus illis. Lognouit in morte eam discipulo recōmendā do. Lognouit post mortem eam ad eternam pacem deducendo: et ad su am dexterā collocando. Et quoniā christus ver⁹ est agnus qui matrē suam ter cognouit. ideo in missa ter agnus dei cantatur. Agnus enim di citur latine ab agnoscendo. vel gre ce ab agnon qd est pium: tanq̄ si di cat ecclesia. Agne qui gnouisti ma trem sibi obediēdo: miserere nobis Agne qui cognouisti matrem eā re commēdando: miserere nobis. Ag ne pie qui matrem ad eternam pa cem deduxisti: dona nobis pacem. Similiter et mater cognouit filium

in utero eum nouem mensibus con
fouendo. Agnouit ipsum extra ute
rum lacte uirgineo nutriendo. Ag
nouit in mundo sibi tanquam matri fi
ducialiter imperando Unde Johā
nis scdo. Uinum non habent. Ac si
dicat. Miraculum facias. aquā in
uinum conuertas. et sic uinū eis im
pendas. Agnouit in patibulo eū so
ciando Ideo dicitur Cantico. scdo.
Dilectus meus mihi. scilicet intēdit
et ego illi. Eiusdem septimo. Ego di
lecto meo et ad me conuersio eius.

Quomodo beata uirgo Maria
similis est palme.

Alma significat beatam uirgi
nem Mariam. Potest autem
palma considerari quantum ad arbo
rem folia et fructus. De arboze sic di
cit Ambrosius in libro sermonum.
Est plane palma umbrosa ad requie
m honorabilis ad triumphū sem
per uirens semper uestita folijs at
que ideo non marcescit. Gregorius
quoque in moralibus dicit quod palma
inferius est angusta. superius uero
ramorum expansione est lata. Pri
mo igitur palma est umbrosa ad re
quiem: quia eius umbra ad requie
scendum est grata. Umbra beate ma
rie uirginis est consideratio uite sue
que quidem nobis refrigerium pre
stat et malum ignem refrigerat estum
carnalis concupiscentie extinguit.
Nam consideratio sue paupertatis
refrigerat estum auaricie. Conside

ratio sue castitatis estum carnalis con
cupiscentie. Consideratio sue humi
litate estum ambitionis mundane
Unde quilibet sic refrigeratus tali
modo dicere potest Cantico. scdo
Sub umbra illius quem desidera
bas sedi. Scdo palma est honora
bilis ad triumphum. Unde antiqui
tus in signum uictorie dabatur pal
ma in manibus triumphantis. In
huius significatōne dicitur de mar
tyribus qui mundum uicerunt. Apo
calipsis. vii. quod palme erant in mani
bus eorum. Quidam sunt qui pal
mas in manibus non habent: sed ha
bere proponunt. quia non uincunt
sed uincuntur. sed in futuris uince
re intendunt: et illud incertum est.
Alii sunt qui non habent in manibus
sed in ore. quia multi bene sciunt ali
os docere. artem uincendi: sed seip
sos non docent: et illud uanum est.
Alii sunt qui habent palmas in ma
nibus id est operibus qui pugnant
et uincunt: et illud perfectum est Duo
prima apostolus a se remouebat: et
tercium se habere dicebat Non enim
uolebat currere sine pugnare in fu
turum: quia hoc erat incertum. idem
dicit. i. Corinth. ix. Ego igitur sic cur
ro non quasi incertum. nec uolebat
pugnare uerbo alios instruendo et
ipsum succumbendo. quia hoc fuis
set uanum. ideo subdit. sic pugno non
quasi aerem uerberans. Uox enim
nihil aliud est quam aer tenuissimus te
tus. Sed pugnat factum hostem
id est corpus suum feriendo. Ideo

subdit. sed castigo corpus meum et
in seruitutem redigo &c. Beata vir-
go Maria non in futurum nec solo
verbo: sed facto pugnabat. et iō pal-
mas in manu tenebat. Proverbio-
rum ultimo. Manum suam misit ad
fortia. Tunc enim manum ad fortia
misit: quando mundum cum suis va-
nitatibus superauit. Tercio pal-
ma semper est virens. sic beata vir-
go Maria semper habuit virides
cogitationes: quia fuerunt sancte.
virides intentiones: quia fuerunt
recte. virides affectiones: quia fue-
runt mūde. et virides operationes
quia fuerunt sollicite. Talia viridia
super omnes gratias alias deo sunt
grata. Ecclesiastici. xl. Gratiam et
spem desiderabit oculus tuus et super
hoc virides sationes. Quarto
palma non marcessit. In beata vir-
gine Maria quidem fuerunt tria
semper integra et nulli corruptioni
subiecta. scilicet corpus. anima. spi-
ritus. De quibus dicitur. i. Thessa-
lonicenses. v. Integer spiritus et ani-
ma et corpus sine querela in aduen-
tu domini nostri Iesu christi serue-
tur. Corpus enim eius corrumpi nō
potuit: quia fuit deitate inbalsama-
tum. Ecclesiastici. xxiiij. Sicut cy-
namomū et balsamum aromatizans
odoro dedit &c. Anima similiter eius
corrumpi non potuit. quia fuit cum
aīma filij vnita. vna quodammodo
de duabus aīmab⁹ effecta est quod in-
nuitur Luce. ij. Tuā ipi⁹ aīam ptra
sibit gladius doloris. i. animā tuam

que est ipsius vel animā ipius que
est tua. Spūs enim su⁹ nō potuit cor-
rumpi. quia fuit totus deificatus: et
quodammodo totus in dei amorē
cōuersus. Hieron. in sermone de as-
sumptiōe totā eā repleuit spūs sancti
grā. totā diuinus amor incāduerat

Quinto palma inferi⁹ est angus-
ta superi⁹ lata. per que tria de san-
ctis viris notātur: vt dicit Grego-
rius pmo. quia inferius sunt arti et
angusti ad petendū terrena. superius
nō sunt lati ad amandū spūalia et
eterna. i. Thymo. vi. Dñes vicē
et quibus tegamur his cōtēti sum⁹
Ecce quā angust⁹ ad terrena. i. Lopez.
v. Charitas dei diffusa est in cordi-
bus nostris. ecce quā latus ad spū-
tualia et eterna. Secūdo notat⁹ quod sui
di inferi⁹ sunt infirmi in corpe. superi-
us nō sunt fortes in mēte. ij. Lopez.
xij. Cū enim infirmor tūc fortior sum
et potēs. Tercō notat⁹ quod sui di a p-
uis incipiūt: s; ad magna pueniunt.
Prover. iij. Justorū semita quasi
lux splendēs procedit et crescit vsq;
ad pfectū diez. Btā vgo maria fuit
angusta in infimis in amore terre-
noz. s; lata in summis in amore ce-
lestiū quia ibi semp habitabat. Eccli.
xxiiij. Ego in altissimis habito. fuit
debilis in corpore sed fortis in men-
te. que quidē fortitudo spōsum suū.
id est filium delectabat. Ecclesiasti.
xxvj. Mulier fortis oblectat virū
suum. Incepit etiam ab infimo lo-
co humilitatis. et peruenit ad sum-
mum locum beatitudinis Lu. pmo

Resperxit humilitatem ancille sue. ecce q̄ infima. Ecce enī ex hoc beatā me dicent omnes generationes. ecce q̄ suprema. Sc̄do palma consideratur quantū ad folia. cui⁹ quidē folia sunt sursum eleuata: in infimo sunt punctiōe acuta. in laterib⁹ sunt incisa. in medio sunt plana ⁊ suauia. in longum sunt protensa et sunt semper virentia. Ista igitur folia significāt verba Marię que ip̄a dixit in cantico suo. Nam ibi dixit v̄ba sursum eleuata quando deum magnificauit quando in dō exultauit: dicēs Magnificat anima mea dominum Et exultauit spiritus meus in dō salutarī meo Sc̄do ibi dixit v̄ba acuta quibus demonē perforauit: cum dixit. Quia resperxit humilitatē ancille sue. nihil enī est q̄ tantum hostem superbū prostrauit sicut humilitas. Tercio habuit v̄ba plana et suauia quibus dei beneficia in se recognouit: dicens. Quia fecit michi magna qui potens est. Quarto habuit verba in longum protensa. quibus vsq; in finē mundi in generationē et generationē di misericordiam omnibus affuturam esse predixit: cui⁹ ait. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Quinto habuit verba incisa. quib⁹ vicia incidebat Nā a potentibus incidebat superbiam: dicens. Fecit potentiam in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: ⁊ exaltauit humiles. A diuitibus incide-

bat auariciam: dicens. Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. Sexto habuit v̄ba virentia quibus admonuit q̄ beneficium in carnationis diuine in cordibus nostris semper debet vīrere: dicens. Suscepit israel puerum suū zc. v̄ q̄ in finē cantici. Tercio palma cōsideratur quantū ad fruct⁹ quos producit. Sed notanduz q̄ palma tunc multuz fructificat quando est plantata in terra arida. Vel quādo radijs solis est exposita. v̄ quando palme masculinē ponantur ad radicem palme feminē. fructificat etiaz quando est antiquata. Dicitur enim q̄ palma generosa non fructificat ante centuz annos: et tunc fructus dulcissimos producit. Beata igitur v̄go Maria fructū protulit. de quo Lat. vij. Ascendā in palmā et apprehendā fruct⁹ eius. ideo aut fructificauit. Primo qz fuit ei⁹ aīa plantata in terra arida. id est in carne ab omī humore carnalis ꝑcupiscentie desiccata. Lat. primo. Congregētur aque que sub celo sunt in locū vnū. .i. in totū aliū mūdū. ⁊ appareat arida. .i. v̄go maria ab oib⁹ aquis ꝑcupiscentiaz penitus aliena Sc̄do fuit radijs sol exposita. sic ei⁹ sol magis lucē suā diffundit in lunā et postea in stellas et postea in nubes et postea in mōtes et deinde in valles. Sic et sol iusticie charitatez suā principaliter diffudit in lunā. id est in btāz v̄ginē mariā ⁊ postea in stellas id est i angelos. et postea

in nubes id est in apostolos. Deinde in montes id est in doctores. ultimo in valles id est subditos humiles. Tercio fuit sponso id est christo non tantum vicina non tantum coniuncta: sed totaliter innixa. Anticozum octauo. Que est ista que ascendit de deserto delicijs affluens innixa super dilectum suum. Quarto fuit antiquata. Est enim triplex antiquitas. Una quam facit sensus maturitas. Sapientie quarto. Lani sunt sensus hominis. Istam maturitatem habuit beata virgo Maria. de qua dicitur Luce secundo. Maria autem conseruabat omnia verba hec etc. Secundo est quam facit vite sanctitas ibidem etas senectutis vita immaculata. Istam etiam habuit quia fuit sine macula Anticozum quarto. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te. Tercia est quam facit morum grauitas et honestas. Psalms Preueni in maturitate et clamauit. Istam etiam Maria habuit. De qua dicitur in psalms. Astitit regina a dextris tuis. in vestitu deaurato id est cum corpore morum honestate preclaro

Quomodo beata virgo Maria compatur paradiso

Paradisus deliciarum est beata virgo Maria. Nam sicut dicitur Genesis secundo. Plantauit deus paradysum voluptatis. id est beatam virginem mariam a principio. id est in partibus orientis in quo po-

suit homines quem formauerat. ille autem locus est valde amenus. quia ibi sunt ea que viridarium faciunt amenum que etiam in beata Maria virgine fuerunt: que quidem sunt quatuor. Primum est diuersitas arborum. Unde dicitur Genesis secundo. Produxitque dominus deus omne lignum pulchrum visu et ad vescendum suauem. Istam diuersitatem arborum fuit in maria. quia dicitur Ecclesiastici. xxiiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano etc. vbi ponuntur sex differentie arborum que fuerunt in ea. scilicet. cedrus contemplationis excelsae. cypressus odorifera fame. palma gloriose victoriae. rosa pacietie. oliua misericordie. et platanus fidei perfecte. Platanus enim videtur habere folia ad modum scuti. et habet fidem. siue quod ad modum scuti habet tres angulos. id est tres principales articulos qui credit in sanctam trinitatem. siue quod ad modum scuti defertur et fertur in leua. id est in presenti vita: non in dextera. id est in beatitudine eterna. quod hic fides ibi visio. Siue quod fides est scutum nobis contra diaboli temptamenta. ad Ephesios. vi. In omnibus summes scutum fidei. Non tamen autem in paradiso erat diuersitas arborum: sed maxime ibi fuit lignum vite in medio paradisi. de quo dicit Augustinus. Virgo maria paradysus dicitur in cuius medio est lignum vite cuius folijs sanantur infirmi. cuius odor viuificat mortuos. cuius sapor dulcorat amaros. cuius umbra refrigerat miseros. cuius aspectus letificat angelos. Secundo in paradiso fuit iocunditas

ritulorum. Genesis secundo. Fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradysum. qui inde dividitur in quattuor capita. Ille fluvius paradysi habuit habundantiam spiritus sancti que fuit copiosissime in beata virgine maria. Et dividitur in quattuor capita. quia unum fluvium mittit ad contemplativos dans eis gratiam et devotionem orandi. Et alium mittit ad activos dans eis gratiam perseverandi. Alium mittit ad prelatos dans eis gratiam presidendi. Alium mittit ad subditos dans eis gratiam obediendi. Tercio in paradiso fuit aureum refrigerium. Unde dicitur Genesis. iij. Cum audisset vocem domini dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem et cetera. Istud refrigerium fecit in Maria spiritus sancti gratia. Juxta illud Lucę primo Spiritus sanctus superueniet in te: et virtus altissimi obumbrabit tibi. id est ab omni estu carnalis concupiscentie te refrigerabit. et dicit deambulantis ad auram non ante meridiem nec in meridie sed post meridiem. In mane autem est parua lux adhuc. et significat illos qui non habent de deo lucem cognitionis diuine. et in talibus non fiat auster celestis gratie. nec deus ibi ambulat suam gratiam apponendo. In meridie vero est estus caloris. et significat illos qui sunt in feruore concupiscentie carnalis et in talibus non fiat aura gratie celestis. In vespere autem sive post meridiem mitigatus est

calor. et significat illos in quibus caloris concupiscentie est refrigeratus et in talibus deus vadit ad auram. quia eis infundit suam gratiam.

Quarto in paradiso fuit cantus autem. non autem corporaliū: sed spiritalium id est angelorum qui ad laudem dei semper cantant. Job. tricesimo octavo. Cum me laudarent astra matutina et iubilarent omnes filii dei. Iste autem id est angeli fuerunt in paradiso terrestri. Unde dicitur Genesis tercio. Videte ne forte sumat de ligno vite etc. Et est vox dei ad angelos. Unde dicitur ibidem. quod deus collocauit cherubin ad custodiendam viam ligni vite. Iste igitur autem id est angeli celestes ad honorem Marie virginis decantauerunt in suo ortu. Nester octavo. Judeis noua lux oriri visa est Cantauerunt in suo partu: dicentes Lucę secundo. Gloria in excelsis deo. Cantauerunt in sua assumptione. secunda Regum sexto. Deducebant archam domini. id est virginem Mariam. scilicet angeli in iubilo et clamore tubę. Cantant etiam modo in sua glorificatione. quia angeli et sancti eam beatissimam predicant: et ipse christus qui eius sponsus similiter eam laudat. Proverbiorum vltimo. Surrexerunt filii eius et beatissimam predicauerunt. Cuius eius laudauit eam.

Quinto in paradiso terrestri fuit dulcedo fructuum et pomorum. ibi quidem fuerunt tria genera fructuum ut habetur Genesis. iij. scilicet consensus.

De quo dicitur. De omni ligno pardi
si comedet. prohibet. de quo subdit
De ligno autē sciētie boni et mali ne
comedas. et pmissus. de quodicef
ibidē Lignū etiā vite in medio pardi
si. Si enī pcesso vsus fuisset ⁊ a pro
hibito abstinuissz ad pmissū pue
nissz. ⁊ qz male vsus ē prohibito. iō
puatus est pcesso piter ⁊ pmissio.
Quilibet autē istoz fructū hūit ali
quā impfectionē. Nā fruct⁹ prohibi
bit⁹ fuit mortis effectiu⁹ saltē occa
sionaliter. fructus autē cōcessus nō
fuit de celo delat⁹: sz de humo pro
ductus. Un̄ dī. Produxit autē de⁹
⁊ humo om̄e lignū pulchrū visu ⁊c.
Fruct⁹ at̄ pmissus scz lignū vite
vitā btām non dabat: sed in corpali
pseruabat hoīem. Btā igr̄ ⁊go mā
ria adueniēs fructū attulit b̄ndictū
Luce p̄mo. B̄ndict⁹ fructus vētris
tui. Iste at̄ fructus est ille qui dicit
Jobis. vi. Ego sum panis viuus q
de celo descendi. Primus quidem
fructus fuit mortis causatiu⁹. Iste
autē fructus beate Marie virginis
est viuificatiu⁹. ideo dicit. Ego sum
panis viuus. Scdus fruct⁹ fuit de
humo productus. Iste autē fuit de
celo delat⁹. Jō subdit. qui de celo
descēdi. Tercī⁹ fruct⁹ cōsuabat vi
tā corpālē. Iste at̄ dat vitā celestē.
Jō subdit. Si quis manducauerit
ex hoc pane: viuet in eternū Istum
b̄ndictū fructū et panē celestē ⁊ bea
ta ⁊go Maria nobis attulit. Jux
ta illd̄ Pro⁹. vi. Facta ē q̄li nauis
institoris de lōge portās panē suū.

De partu btē Marie ⁊ginis.

Artus btē Marie ⁊ginis fu
it dissimilis partui aliarū fei
rū. Ceterē enī mulieres ante ptū ha
bent timorez. qz in ptu piclitatur. in
ptu habent dolore. post ptū incur
runt languorem. Beata autem vir
go Maria nec ante partū timorem
habuit. nec in partu dolorem sensit
nec post languorem incurrit. Pri
mo igitur ante partū nulluz habuit
timorem. Non enī poterat habere
timorem quā pater ab eterno elegerat.
P̄s. Elegit domin⁹ syon id est
beatam virginem mariam. que sem
per dei gloriā speculata fuit. Ele
git eam in habitationē sibi. quam fi
li⁹ in vtero inhabitabat: ⁊ ibi quie
scebat. Ecclesiastici vicesimo quarto
Qui creauit me requieuit in taber
naculo meo. Que spiritum sanctum
presentem et sanctificantē habebat
Luce p̄mo. Spiritus sanctus su
perueniet in te. quam dei angelus
custodiebat. Angelus enim ipsam
custodiuit et in mundum venientē ⁊
et in mundo existentem. et de mun
do recedentem. Judith decimoter
cio. Viuit dominus quoniam custo
diuit me angelus eius. et hinc eun
tem. et ibi commorantē. et inde huc
reuertentem. Secundo in par
tu non habuit dolore. ⁊ hoc con
ueniēs fuit triplici ratione. Pri
ma ratio est. quia dolorem partus
in passiōe filij rebuauit. et ista est ra
tio Damasceni: qui ait. Sed et ipsa
beata virgo Maria dolores quos

effugit pariens hos in xpi passione
sustinuit. Scda ratio est. qz sine
carnali delectatiōe concepat. Ista
rationē assignat Hugo de sancto vi
ctore: dicens. Eua postq̄ malā de
lectationē cōceperat q̄ filios in do
lore paritura esset audiuit vt aperte
demonstraretur q̄ non idcirco pa
riat cum dolore q̄ a viro concepit.
sed quia cum libidine. Beata virgo
Maria non solum sine libidine con
cepit: sed nec de semine viri accepit
et ideo sine dolore filiū edidit. Unde
Bernardus. in sermone de annuncia
tione. Hanc inuēit gratiā plena iā
gratia vt charitate feruida & ginita
te integra humilitate deuota. fieret
nihilomin⁹ sine viri cognitione gra
uida. sine muliebri dolore puerpa.

Tercia ratio est. quia immensum
gaudiū quod tunc habuit: omnē do
lorem mitigauit. Ista rationē tā
git idem Hugo: dicens. Absit vt tri
sticia & gemit⁹ interuenerit vbi gau
dium omimode predicatur. gaude
bat enī in immensum de tante pro
lis maiestate. de conseruata sibi vir
ginitate. de humani generis saluati
one. & de angelica iubilatione. quia
ibi angeli aderant qui epitalamin⁹
decantabāt. ideo absit vt tristicia in
teruenerit ad cuius ptum mltitudo
angelorū cecinit. Tercio post p
tum nullū sensit languorez. Nō enī
potuit languere que medicinā cele
stem. id est filium dei portauit. quia
sicut dicitur Matthei. iij. Sanat om
nes languores & om̄s infirmitates

Non potuit languere euz qua erat
gigas fortissimus qui omnē imbe
cillitatem suffocauit. P̄ Exultauit
vt gigas ad currendā viam. Aug⁹.
Dicat ergo Maria qui natus est ex
ventre meo exiuit cursu gigātis ma
gnificus. & venter meus non est pu
dore euacuatus. Non potuit lāgue
re eum qua erat dei & tus que ipam
confortabat. ad Phil. iij. Omnia
possum in eo qui me confortat. q̄ ip
saz firmiter roborabat Esa. xl. Qui
dat lasso virtute et his qui non sunt
fortitudie et robur multiplicat. qui
sibi refrigeriū prestabat & nullā pa
ti molestiā permittebat. Unde dixit
ei angelus. Luce p̄mo. Et virtus al
tissimi obumbrabit tibi Quod autē
ip̄a nullū languorem incurrerit p̄z
quia ip̄a filiu⁹ pannis inuoluit: & in
presepio reclinauit. Hieronymus
contra Eluidiū. Veniunt magi et in
ueniūt Mariā nō doloribus vera
tam: sed puero obsequentē. Naz in
partu virginis obstetrix nulla fuit.
nulla mulierularū sedulitas inter
cessit. ip̄a pannis infantez inuoluit.
ip̄a mater & obstetrix fuit: et eum in
presepio reclinauit.

De partu beate Marie & ginis.

Artus beate Marie virginis
fuit multe puritatis. paup̄tat̄.
et nouitatis. Puritas autē ista attē
dicitur ex pte matris. & ex pte prolis.
In matre autē fuit tāta puritas. q̄
nec in cōceptu. nec in ptu suo potuit

violari virginitas. sed seruata puritate virginali ipa peperit et concepit. Nec mirum. quia ipa est sidus dei. capus dei. et libanus dei. quia sidus dei ideo peperit filium tanquam diuini splendoris radium. Sicut enim sidus radium suum emittit sine sui corruptione. sic et beata virgo Maria filium suum peperit sine sui violatione. Unde cantat ecclesia. Sic sidus radium profert. Ergo filium pari forma neque sidus radio neque mater filio fit corrupta. Nunc est etiam quod propheta ortum christi assimilat luci. dicens. Lux orta est iusto. Item exortus est in tenebris lumen rectis corde. Quia est campus dei ideo filium suum generauit tanquam florem amenum. Sicut enim flos de campo oritur sine campi fossione. sic christus de virgine nascitur sine matris corruptione. Unde ipse filius dicit. Cant. ij. Ego flos campi. Non dicit se esse florem horti: sed campi. quia flos horti serit et scinditur terra et semen viri infunditur. Flos autem campi oritur sine seminatone et sine terre fossione. Christus autem natus est et sine humano semine et integra matre. Quia vero est libanus dei: ideo peperit thus odoriferum. Libanus enim aliquando emittit thus cortice inciso et illud thus non est ita odoriferum: sed illud quod emanat cortice non inciso est valde odoriferum et preciosum. Beata ergo Maria tanquam libanus filium suum edidit tanquam thus odoriferum et hoc non inciso cortice. id est non violato virginali pudore. Ecclesiastici. xxiiiij. Quasi li-

banus non incisus vaporatum habitatione mea. Secundo ista puritas attenditur ex parte prolis. In christo quidem sunt deitas. anima. et caro. Eius autem deitas est pura. Sapientie. viij. Ladoz est lucis eterne et speculum sine macula. Eius anima est pura. quia a deo purissima creata et purissimo corpore infusa. Sapientie octauo. Sortitus sum animam bonam et cum essem magis bonus veni ad corpus coinquinatum. Et caro fuit pura. quia de purissimis sanguinibus assumpta. Damianus. Construxit sibi christus ex castis et purissimis sanguinibus virginis carnem animatam animam rationalem et intellectualem preciasam massam nostre. Quamuis autem deitas fuit purissima: tamen ex coniunctione cum carne in nullo fuit polluta. sicut dicit Augustinus auctoritate et exemplis. Nam in libro de natura boni ostendit hoc auctoritate. quod scilicet deus ab aliquibus immundis non coinquinatur: dicens. Lum in deo sunt omnia que condidit: non tamen coinquinat eum qui peccant. De cuius sapientia scriptum est. Attingit a fine usque ad finem fortiter et omnia attingit propter suam mundiciam et nihil inquinatum in illa incurrit. In quodam vero sermone ostendit hoc duobus exemplis. scilicet exemplo solis. et anime rationalis. De primo exemplo sic dicit. Non desunt heretici qui cum ipsi sint immundi dicunt non potuisse fieri ut christus de maria nasceretur. ex eo quod illa pars corporis turpis fuisse putetur. sed si ibi etiam aliquid

immūdicie fuisset sua p̄sentia domi-
nus purificasset. Attendite solē vbi
q̄ radios immittentēz in sordib⁹ in
cloacis et ī locis etiā squalidissimis
Ecce cloace siccātur et radius solis
nō coiūinat. De sc̄do exēplo sic d̄t
Audi aliud immunde heretice. vbi
est anima tua impia infidelis q̄ ista
confringis. Nunquid tm̄ est in capi-
te in māibus in oculis et non ē etiā
in intestinis tuis vbi etiā sunt ster-
cora tua. ergo stulte anima tua non
coiūnat a stercore tuo et dens
inquinari poterit ab opere suo. Se-
cundo eius partus fuit multe paup-
tatis. qz caruit om̄ib⁹ illis q̄ ceterē
mulieres in partu suo desiderāt ha-
bere. Primo enī caruit seruitiū
p̄icia. qz nullā seruitricē habuit: sed
īpa puerū pannis inuoluit et in pre-
sep̄io reclinauit. Nulla enī assistere
voluisset paup̄cule peregrine in di-
uersorio posite et ī media nocte. Lo-
co aut̄ domi cellarū habuit bouez z
asinū. Christus aut̄ natus fuit pro
peccatoribus saluandis. z hoc ostē-
dit in sua progenie natiuitate vita z
morte: etiā post mortē. Nam in sua
progenie a peccatricib⁹ fuit ortus
sc̄z Thamar Raab z Bersabee In
natiuitate inter bonē z asinū fuit na-
tus. In vita cum peccatoribus fu-
it conuersatus. In morte inter du-
os latrones fuit crucifixus Pecca-
trici p̄mo fuit on̄sus. Sc̄do caru-
it pannozū copia quibus se et puez
regere posset. Unde d̄z. p̄nis eum
inuoluit. Pannis at̄ vilitatē z veru

statē indicat. Unde et paupes vesti-
bus vilibus et abiectis indutos vo-
camus pannosos. Bern. Luz tanta
esset necessitas nullā audio de pel-
lis fieri mentionē. Beda. Qui to-
tū mundū vario vestiuit ornatu p̄-
nis vilibus inuoluitur. Tercō ca-
ruit ignis p̄ntia qui multū necessa-
rius fuisset. maxime in hieme z ī no-
cte z hoc propter illuminationez et
calesfactionē z mēbroz pueri p̄soli-
dationē. Quarto caruit ciboꝝz
abundantia. qz z īpa cū esset paup-
cula p̄ce vivebat z puerū nō nutri-
cibus dabat: sed proprijs vberib⁹
nutriebat. Un̄ cantatur Ip̄m regē
angeloz sola virgo lactabat vberē
de celo pleno. Quito caruit ca-
mere pulchritudine et lecti mollicie
Nam pro camera habuit stabulaz
q̄ nō est habitaculū hominū: s̄z iu-
mentoz Pro lecti mollicie puer ha-
buit p̄sepe et etiā fenū vbi ip̄m reclī-
nauit. Istā tantā paup̄tate christ⁹
in se z in matre eligere voluit. vt no-
strā supbiā p̄funderet: z paup̄ibus
p̄solationē daret. Gregori⁹. Nimi-
rū si voluisset venire poterat in ma-
gnitudie signoz mouēdo celū cōcu-
ciendo terrā emittēdo fulgura. Nō
at̄ sic processit s̄z nō tm̄ hō fit: s̄z etiā
paup̄ et paup̄em matrē elegit q̄ ea-
ret cunis quibus infantē reclinet: z
hoc fecit humanā volens p̄culcare
superbiā Tercio ptus ei⁹ fuit mul-
te nouitatis Istā at̄ nouitas p̄t eē
triplex. Nā p̄mo ibi fuit nouitas ge-
neratiōis. Noua enī z inaudita ge-

neratio fuit: qñ de sola muliere nasci voluit. Unde dicit Aug⁹ in sermone de natiuitate domini. Precesserat inqt pma generatio sine viro et femina: sic in adam precesserat. Secundo de viro sine femina: sicut in eua. Erat tertia de viro et femina: sicut in nobis. Restabat igitur et quarta sine viro de feia que tres predictas liberauit cunctis uiuentibus desiderata. Secundo fuit ibi nouitas vnionis. quia secundum Bernar. In vna persona iuncta et vnita sunt nouum et antiquum temporale et eternum. id est anima de nouo creata. caro de carne ad eam producta et deitas. vnita etiam adinuicem sunt in vna persona suprema media et infima. id est deitas. anima. et caro. Tercio ibi fuit nouitas signorum. De tali nouitate dicit Bernar. in sermone de natiuitate domini. Innoua domine signa et immuta mirabilia quam ipsa consuetudine viluerunt potius. plane solortus et occasus terre fecunditas temperantur vicissitudo miracula magna sunt: sed toties visa viluerunt. Innoua ergo signa et immuta mirabilia. Ecce inquit. noua facio omnia. O vere miracula noua. conceptus sine pudore. partus sine dolore. et mater sine corruptione. Virgo peperit. et post partum virgo inuiolata permansit. fecunditate proles habens cum virginis honore. De ista mirabili nouitate dicit Aug⁹ in libro de simbolo. Parit mater et virgo feta et intacta est. factor omnium fit inter omnia. portatur manibus rector orbis. lambit vbera. regens sidera. tacet et verbum est. nec dum quis esset

demonstrabat: et vniuersa creatorum suum indicabant.

Quomodo beata virgo Maria habuit plenitudinem omnium gratiarum

Plenitudinem omnium gratiarum habuit beata virgo Maria. Sed notandum quod est quadruplex plenitudo sufficientie quam habent omnes electi qui quidem habent omnia que sibi sufficientia sunt ad salutem. De qua dicitur Act. vi. Stephanus plenus gratia et fortitudine. Secunda est habundantie quam habuerunt apostoli. qui pre ceteris sanctis spiritus sanctum in maiori habundantia receperunt Act. ij. Repleti sunt omnes spiritu sancto. Tercia est excellentie quam habuit beata virgo Maria. Luce primo. Ave gratia plena. Ipsa enim pre ceteris apostolis et omnibus sanctis excellentius spiritus sancti dona recepit. Prover. vltio. Multe filie congregauerunt diuitias: tu sola supergressa es vniuersas. quia ceterae habent mensuram gratie. Ista habuit fontem gratiarum. Ceterae habent virtutes et gratias particulariter. ipsa habuit vniuersaliter. Ceterae habuerunt mensuras determinatas. ista habuit vniuersas. Quarta est plenitudo affluentie quam habuit christus. Iohannis primo. De plenitudine eius omnes accepimus. Prima autem plenitudo que est in sanctis assimilatur plenitudini vasis. Vasis eius plenitudinem mensurata fuit secundum vas proportionem proportionata. sic et deus secundum quod homo disponit

nit vas anime dat sibi mensurā grē
ad Epheſ. iij. Unicuiq; data ē mē-
sura gratie s̄m mēsurā donationis
christi. Sc̄da plenitudo q̄ est in
ap̄lis assimilatur plenitudini riuuli
decurrentis. Ipi enī riuos doctri-
narū suarū sparserūt: z ip̄m mundū
infecundū germinare fecerūt. P̄s
Riuos ei⁹ inebrians multiplica ge-
nimina ei⁹. De istis d̄z Esaiē. xxiiij.
Locus fluuiorū riuū altissimi z patē-
tes. Sancti enī ap̄li fuerūt loc⁹ flu-
uiozū p̄ plenā a deo receptā sapien-
tiā. z fuerūt riuū p̄ emanantē doctri-
nā. z fuerūt latissimi p̄ charitatē am-
plissimā. z fuerunt patētes p̄ p̄uer-
sationē apertā Tercia plenitudo
q̄ fuit in bt̄a p̄gine maria assimilāt
plēitudini font̄. De q̄ d̄z Cant̄. iij.
Fons hortoz puteus aquarū uiuē-
tiū zc̄. Dabet enī fructuosam ger-
minationē. iō d̄z. fons hortoz. Da-
bet p̄petuā effusionē. iō seq̄. pute⁹
aq̄z uiuentiū Nz velocē z habūdā-
tē emanationē. iō sequitur. que flu-
unt ip̄etu de libano. Quarta ple-
nitude que est in Christo assimilāt
plenitudini fluminis. qz a nullo ac-
cipit z semp̄ fluit. P̄s. Flumen dei
repletū est aquis. Istud flumen sic
repletū matrē suā sic impleuit q̄ se-
ip̄m qui est cibus angelozū in ea p̄-
pauit. iō subditur. pasti cibū illozū
zc̄. Dein misit riuos. i. ap̄los quos
sic id est in tanta habundātia imple-
uit qd̄ per eos germina fidei p̄ totū
mundū multiplicauit. ideo subdit.
Riuos eius inebrians genimina.

zc̄. Deinde istud flumen emisit stille-
cidia id est in cordibus aliozū sc̄dō-
zū misit spūssancti dona per q̄ gau-
denter eos germinare fecit per bo-
na opera. istud subditur in stillicidi-
is ei⁹ letabitur germinās. Istā su-
pereffluentie plenitudinē christus
etiam cōmunicauit matri sue. qz de
plenitudine eius accipiunt vniuer-
si. non tamen om̄ibus equaliter: s;̄
diffundit se s̄m dispositionē recipiē-
tiū datq; mensurā gratiarum. Na-
bet enī quadruplicē mensurā. de q̄
dicitur Luc̄. vi. Mensurā bonarū z
confertā z coagitatā z supeffluentē
dabit in sinū uestrum. Ipsa nanq;
quosdam facit bene incipere per gra-
tiam incipientē. z istis dat mensurā
bonā. Quosdā dat in meli⁹ perficere
per gratiā progredientē. z istis
dat mensurā confertā: quia maiore
gratiā eis cōfert. Quosdā facit sem-
per perseuerare. z istis dat mensu-
ram coagitatā: quia gratiam dei in
eis sic coagitat z confirmat q̄ ab ip-
sa nunquā cadunt. Quosdā facit su-
pereffluere per gratiā p̄ficientē p̄
quā ip̄i effluunt. modo p̄ verba edi-
ficatoria. modo per bona exempla.
modo per bona opera misericordie
Notandū q̄ quattuor sunt signa
plenitudinis. Primū est non reso-
nare. sicut patet in vase pleno uino.
quod rep̄cussum non resonat. ideo
dicitur Job. vi. Nunquid mugit
bos cuz ante presepe plenū fuerit?
Sc̄d̄m est nō plus appetere. sic pa-
tet in stomacho pleno qui plen⁹ nō

appetit eo q̄ saturitatē habet. iō d̄z
Prover. vlt̄. Anima saturata calca
bit fauū. aia ho esuriens etiā amazz
pro dulci sumet. Terciū est supefflu
entia. sicut patet in flumie inundate
Ecclesiastici. xxiii. Qui implet quā
si phison sapientiaz. Phison est flu
uius paradisi qui de paradiso egre
diens terrā eiulat circuit z inundat
Quartū signū est pōderositas sicut
patz i vase plenō qñ ē vacuū: ē leue.
sed quādo est plenū est pōderosum
Ista quattuor signa fuerūt in bea
ta virgine Maria per que ostende
tur q̄ ipsa fuit gratia plena. Pri
mū signū est quia nō resonauit. ml̄
tas enī tribulationes perpessa ē. sz
tamen per nullam impacientiaz vl̄
murmurationē aliquā resonauit: sz
semper de om̄ib⁹ deo gratias egit.
Scdm̄ signū est q̄ mūdāna nō ap
petebat Infantū enī cor suū plenū
fuit amore celestiu q̄ desperit om
nem amorem terrenū. quia enī cele
stez dulcedinē degustauit. ideo om
nis dulcedo humana sibi amara fu
it. Prover. vlt̄. Gustauit z vidit q̄
bona esset negociatio eius. Nam di
cit Lrib. Vere non habet super ter
ram quod amet qui donū celeste in
veritate gustauerit. Terciū signum
est quia per continua beneficia nū
q̄ fluere cessauit. ideo dicit Bernar
dus. De plenitudine eius accipiūt
vniuersi. scz cecus illuminationem.
eger curationē. tristis consolationē
peccatoz veniam. iustus gratiā. an
gelus leticiam. filius hominis hūa

ne carnis substāciā. z tota trinitas
gloriam. ita q̄ nō sit qui se abscondat
a colore eius. Quartū signuz est qz
fuit infantū pze nimia gratie pleni
tudie pōderosa. q̄ si ipa sola in vna
statera poneretur. ipa p̄ nimia gra
tie habundantia amplius pondera
ret q̄ om̄s gratie quas alij habue
runt. Nam quod alij habebāt par
ticlariter: ipa habuit vniuersaliter.
Vñ d̄t Bernard⁹ Vere in plenitudi
ne sanctorum detentio eius cui non
defuit fides patriarcharum nec sp̄i
ritus prophetarum nec zelus apo
stolorum nec constantia martyru.
nec sobrietas cōfessorum nec casti
tas virginū nec fecunditas cōiuga
torum nec puritas angeloz.

Quomodo beata virgo Maria
d̄z porta z portanaria.

Orta z portanaria fenestra z
fenestraria celi est beata vgo
Maria. Ante aduentū quidem iūū
nō erat de celo aliqua porta p̄ quā
in celum possemus intrare nec ali
qua fenestra per quā deus ad nos
oculo misericordie posset respicere
ideo vt dictū est. Beata virgo Ma
ria facta est in celesti palatio porta
celi portanaria dei fenestra christi
et fenestraria paradisi. Primo qui
dem facta est porta celi. Sicut enīz
per portam intus inferimus et ex
tra efferimus. sic et ipsa per merita
sua nos portat ad celum et ad nos
portat dona gratiaz. Uocat̄ autez

ab ecclesia portā regia fulgida por-
ta felix et beata. Primo namq; vo-
cat̃ porta regia respectu christi ubi
dicitur. Tu regis alti ianua. sicut ei
homo p̃ portā exit et intrat. sic chri-
stus intravit et exiit per ipsam et ta-
mē ipsa porta semper clausa permā-
sit. Ezechiel. xliiij. Porta hec clau-
sa erit et non aperietur et vir nō trā-
sibit per eā. qm̃ dominus deus Isra-
el ingressus est per eam. Secūdo
vocatur porta fulgida. De^o quidē
semper stat ad ostiū cordis nostri.
Apocalipsis. iij. Ego sto ante ostiū
pulsans: volens lucem gratie infun-
dere. sed mali tenēt ostium suū clau-
sum et nolūt recipere lumen diuinū
Cant. v. Aperi mihi soror mea. Ip-
sa ṽo apuit: dicens ibidem. Pessu-
lum ostij mei aperui dilecto meo. et
ideo lucē suam infundit et eam totā
lucidam fecit. Apocalipsis. xxi. Ci-
uitas id est beata ṽgo Maria in q̃
fuit omnīū ṽtutū vnitas. non indi-
get sole id est illuminatione angeli-
ca. nec luna id est instructione hūa-
na. quia ipsam illuminat claritas di-
uina et christi claritas humana. idē
subditur. sed claritas dei illumina-
bit illam et lucerna eius est agnus.

Tercio vocatur porta felix. qz p̃
ipsam ad felicitatē eternā intramus
Uñ dicitur Genes. xxviiij. Nec est
domus dei et porta celi Videns enī
Jacob celū aptum et scalam sup̃ ter-
ram cuius cacumen celum tāgebat
et angelos ascendentes et descendē-
tes et dominū innixum scale admi-

rando dixit. Nec est domus dei et
porta celi per que datur intelli q̃ ip-
sa ē porta celestis. qz nobis ap̃nie
celuz. quia ipsa est scala celestis per
quam deus ad nos descendit que li-
cet esset in corpore terre. tamen eas-
cumen montis eius tangebatur celuz
corde et amore. Que angelos pro
nobis ad deum mittit et ad nos ve-
nire facit cui domin^o fuit innixus.
quia in eius vtero fuit incorporat^o.
Istam portā celestem nobis Eva
clausit: sed Maria aperuit. Uñ can-
tat ecclesia. paradisi porta per eua
clausa est et per mariā virginē itez
patefacta est. Porta enī paradisi
terrestris tripliciter erat clausa. scz
angelica custodia apposita flamma
et rumphea bis acuta. vt dicit Be-
nelis iij. Per que significatur clau-
sura paradisi celestis. per angelicā
custodiam significatur inimicitia q̃
per peccatam facta erat inter homi-
nem et angelū. per flammā apposi-
tam significabatur dei seuera iusti-
cia que corpus et animā incidebat.
Beata igitur virgo Maria int̃ ho-
minē et angelum pacem fecit. et idē
primā clausuram remouit. ideo an-
geli cantauerunt. Gloria in excel-
sis deo: et in terra pax hominibus.
Ipsa etiā remouit penam eternam
et adduxit dei gratiam et gloriam. et
ideo remouit scdā clausurā. Pro-
uerbioꝝ xj. Mulier gratiosa inue-
nit gl̃am. Ipsa etiā remouit penam
eternā et tā seuerā dei iusticiā. et cō-
uertit ipsam in magnā clemētīā. et sic

remouit terciã clausurã. ideo signifi-
cata est per *Nester*. Cum enim rex
Assuerus contra iudeos sententiã pro-
tulisset *Nester* regina suis precib⁹
impetrauit q^d rex illã seuerã senten-
tiã reuocauit et in clementiã comu-
tauit. Sec^{do} est portanaria dei.
quia ad christũ nos introducit. *Vi-
go de sancto Victore*. *Maria* por-
ta. christus ostiu³. pater occultum.
per *Mariã* igit^r ad christũ et p^{er} chri-
stum puenitur ad deum. *Ista* por-
tanaria thesaurũ nobis dei aperit
et nos in celeste palaciũ introducit
Aperit quidẽ nobis thesaurũ potẽ-
tie. sapientie. et misericordie. *Quidã*
enĩ peccant per infirmitatẽ huma-
nam: et illis aperit thesaurũ diuine
potentie. quia dat eis virtutẽ et po-
tentia resistendi. *Alij* peccant p^{er} ig-
norantia: illis aperit thesaurũ diui-
ne sapientie. quia dat eis scientia ca-
uendi. *Alij* peccant per certã mali-
ciam: illis dat thesaurũ diuine mise-
ricordie. quia dat eis gratia penitẽ-
di. ideo dicitur *Zacharie. xj*. *Ape-
ri libane portas tuas*. *Libanus* in-
terp^{er}tatur candidatio et significat bea-
tam virginẽ *mariaz* que fuit candi-
da per mundicia. ista aperit portas
suas quia debilib⁹ et infirmis ape-
rit portã diuine potẽtie. *Malignis*
et peruersis portã diuine misericor-
die. *Secũdo* ista portanaria in ce-
leste palaciũ nos introducit a quo
Eua nos excluderat. Legitur enim
ij. Regũ. iij. q^d ostiaria purgã trit-
ticũ obdormiuit. Et iõ *Misiboseth*

interfectus fuit. *Ista* ostiaria fuit
Eua que non sollicite vigilauit. et iõ
diabolus introiuit et eius spiritũ in-
terfecit. *Tercio* dicitur fenestra
christi per quã similiter in celum in-
tramus. Unde cantat ecclesia. *In-
trent vt astra flebiles celi fenestra*
facta es. Per istam fenestrã deus
lumen gratie sue in nos effudit. *Au-
gustin⁹*. *Facta est Maria fenestra*
celi. quia per ipam deus verũ solis
lumen seculis dedit. *Facta est Ma-
ria scala celestis*. quia per ipam de-
us descendit ad terras. Per istã eti-
am fenestrã deus ad nos oculo mi-
sericordie respicit. *Land. ij*. *En ipse*
stat post parietẽ nostrũ respiciens
*per fenestram. prospiciens per cã-
cellos*. *Ubi nota* q^d tria sunt q^{ae} chri-
stum inducunt. vt ad nos oculo mi-
sericordie sue respiciat. *Primũ* est.
quia habet nobiscũ consimilẽ natu-
ram. et ideo est propinquus noster
Dic nota q^d dicitur q^d stat post pa-
rietem nostrũ. *Paries noster* ẽ na-
tura nostra. sed dicit^r stare post pa-
rietem. quia licet habuit veritatem
nature. tamen nõ habuit vicia na-
ture. *Secũm* est quia habet nobiscũ
eandẽ matrẽ et ideo ẽ frater noster
Ideo dicitur. *respiciens per fene-
stram*. id est virginẽ *maria*. *Terciu*
est quia recepit pro nobis vulnera
ideo factus est r^{ed}emptor noster. iõ
dicitur. *respiciens p^{er} cancellos*. *De-
us* igitur misericorditer mouet. q^d
respicit in seipõ naturã nostrã et ma-
trẽ nostrã et vulnera n^{ra}. *Quar*

to est fenestraria paradisi ideo ipsa
semper est roganda et sibi dicenda.
Lant. v. Aperi mihi soror mea ami
ca mea. quia caput meum plenum est ro
re et cincinnati mei guttis noctium.
vbi ponuntur quique cause quare ista
fenestraria deuotus suis debet fene
stram celi aperire. Prima est no
stra magna propinquitas quia est
soror nostra. Secunda est eius viscerosa
charitas. quia est amica nostra.
Tercia est eius magna pietas. quia
est sicut columba. Quarta est eius
generositas. quia est immaculata.
Quinta est nostra magna necessi
tas. quia sumus inter homines frigi
dos qui nos suis malicijs infrigi
dant tota die. ideoque dicitur Caput
meum est plenum rore et cincinnati mei
guttis noctium. tanquam si diceret. totus
sum plenus frigore. quia peccato
res frigidi me infrigidauerunt gut
tis noctium malicie sue. et ideo aperi
mihi ut me calefacias igne charita
tis tue.

De potentia beate Marie regis

Potentiam magnam in ciuitate su
perna habet beata virgo ma
ria. Consuevit autem quis penes ali
quem regem habere magnam potestatem. aut ratione
parentele. aut ratione gratie. aut ratione bene
ficentie. Ista triplici de causa bea
ta virgo Maria penes regem cele
stem obtinet magnum potestatem. Pri
mo ratione parentele. quia scilicet
est mater regis. Unde Bernardus
Non deest ei potestas. quia est ma

ter omnipotentie. nec voluntas. quia
est misericordie. nec industria. quia
est mater sapientie. Hoc significa
tum est. iij. Regum. ij. vbi legitur quod
Salomon dixit Bersabee matri sue.
Petere mater mihi: nec enim peris est
ut auertam faciem meam. Bersabee
interpretatur puteus facietatis. pu
teus noster id est animus aliquan
do est vacuus. aliquando semiple
nus. Puteus autem beate Marie
virginis semper fuit facietatus et gra
tia plenus et superplenus. Hiero
nymus in sermone de assumptione.
Bene plena. quia ceteris per partes
prestatur. Marie autem se totum in
fudit gratie plenitudo. Bernardus
Legimus Stephanum plenum gra
tia et apostolos spiritus sancto reple
tos. sed longe dissimiliter a Maria
alioquin nec in illo corporaliter ha
bitauit diuinitatis plenitudo. nec il
li conceperunt de spiritu sancto. Se
cundo habet potestatem ratione gratie in
uente. quia sicut dixit ei angelus. in
uenit gratiam apud dominum et eti
am apud totum mundum. Bernardus.
Bene Maria dicitur gratia
plena. quia deo et angelis et homi
nibus gratia id est accepta. Deo per
humilitatem. angelis per virginita
tem. hominibus per fecunditatem
Tantam autem gratiam apud de
um inuenit quod ipsam ab eterno ama
uit. a principio mundi per omnes
etates quesiuit et tandem desponsa
uit. De his tribus dicitur Sapien
tie octauo. Hanc amavi et exquisi

ni a iuuentute mea: et quesivi sponsam mihi eam assumere. Tantam gratiam inuenit quod ipsam pro Eua regnare fecit. Nestor. ij. Adamauit eam rex super omnes mulieres: et posuit dyadema regni in capite eius. fecitque eam regnare pro vasti. id est pro Eua. Tantam gratiam inuenit quod omnes petitiones suas exaudit. ibidem vij. Si inueni gratiam in oculis tuis o rex. da michi animam meam pro qua rogo et populum meum pro quo obsecro. et rex omnia sibi concessit. Tercio habet magnam posse ratione beneficentiae id est ratione obsequiorum que sibi exhibuit quia ipsum aluit et nutrit. Unde dicit sanctus Odilio. Ipsa dei genitrix omne tempus dominice infantie puritatis adolescentie cum illo peregit et obsequium matris dilectionis et dulcedinis. ut vera mater vero filio ministravit. Augustinus in sermone de annunciatione. Lacta Maria creatorem tuum panem celi precium mundi prebe labenti mamillam. ut ille per te percipiendi prebeat maxillam. Tu illi temporalis ministra substantiam. ut ipse nobis et tibi vitam tribuat sempiternam. lacta qui te fecit ut ipse fieret in te et quoniam talia virgo obsequia christo prestitit. ideo christus in iudicio sibi dicere poterit Math. xv Esurivi et dedisti mihi manducare. vel me infantem nutriendo. vel me tua puritate pascendo. Sitiui et dedisti mihi bibere. lacte tuo virgineo me potando. hospes eram et collegi

sti me in tuo utero virgineo me noverem mensibus hospitando Nudus eram et cooperuisti me. vel me infantem pannis inuoluendo. vel vestimentum corporis mei de tuis castis visceribus mihi formando. Infirmus eram et visitasti me debilitatibus infantilibus subueniendo. In carcere eram et venisti ad me in patibulo carceratum associando

De pulchritudine beate Marie virginis.

Pulchritudinez maximam habuit beata Virgo Maria. que quidem fuit pulchra in seipsa et in nobis. In seipsa quidem fuit pulchra. quia in ea fuerunt cause et species et signa omnis pulchritudinis Cause vero pulchritudinis sunt quatuor que ponit philosophus in libro perspectiuorum. scilicet magnitudo numerus color et lux. Et ille quatuor cause pulchritudinis fuerunt in beata Virgine Maria. Magnitudo igitur facit pulchritudinez. et ponit exemplum. quia luna apparet pulchrior stellis et stelle magne pulchriores que parue. Sic beata virgo Maria fuit magna et maxima. Unde ipsa ait. Fecit michi magna qui potens est. Ipsa etiam dicit Ecclesiastici vicesimo quarto secundum aliam litteram. Ego mater pulchre dilectionis et magnitudinis et timoris et sancte spei. De eius magnitudine Augustinus respondens illi questioni. Anticorum vitimo.

Que est ista que ascendit de deser-
to: ait. Ista est mater dei. regina ce-
li. domina mundi. et porta celi et pa-
radisi. Numerus etiā facit pulchri-
tudine. Unde ponit exemplū q̄ lo-
ca celi stellarum plurimarū sunt pul-
chriora locis stellarum paucarum
Similiter in beata virgine Maria
fuit numerositas omnium virtutum.
Ecclesiastici. xxiii. In me omnis
gratia vite et veritatis. In me om-
nis spes vite et virtutis. Ps. Asti-
tit regia a dextris tuis: in vestitu de-
aurato. id est virtutum. Damascenus
libro quarto. Beata virgo Maria
in domo domini plantata et impin-
guata spiritu vt oliua fructifera om-
nis virtutis habitaculum facta est.
Color etiam facit pulchritudinē. cu-
ius exemplum ponit. quia panni in-
tincti et colorati sunt pulchriores q̄
alii. Sic beata v̄go Maria fuit un-
cta colore nigro hūilitatis. albo pu-
ritatis. rubeo charitatis. de quo tri-
plici colore dicitur Cant. p̄mo. Ni-
gra sum sed formosa filie hierusalem
sicut tabernacula cedar. sicut pelis
saemonis. Lux etiam est causa pul-
chritudinis. quia omnia que in te-
nebris erant aduentente luce effici-
untur pulchra. Sic beata v̄go ma-
ria tota est splendens et lucida Can-
ticoz. vi. Que est ista que progredi-
tur quasi auroza consurgens pul-
chra vt luna electa vt sol. Secū-
do in ea fuerunt species pulchritu-
dinis que sunt quinque. Prima est
pulchritudo celestis que cōsistit in

gloria sanctorum. Esaie. xxii. Se-
debit populus meus in pulchritu-
dine pacis. in tabernaculis fiducia
in requie opulenta. Secūda est pul-
chritudo intellectualis siue angeli-
ca que consistit in obseruatione mū-
dicie virginalis. Sapientie quarto
D q̄ pulchra ē casta generatio cū
claritate. Tercia ē pulchritudo mo-
ralis que consistit in claritate morū
Gregorius super illud Cant. iij.
q̄ pulchra es aīca mea q̄ pulchra.
pulchrā inquit nominat et pulchrā
replicat. qz alia est pulchritudo mo-
rum in qua cernitur nunc. atqz alia
pulchritudo premiorū in qua tunc
per conditoris sui speciem subleua-
tur. Quarta est pulchritudo substā-
tialis que ē pulchritudo diuina. de
qua dicitur Hieremie. xxxi. Bene-
dicat tibi dominus pulchritudo iu-
sticie mons sanctus. Quinta est pul-
chritudo spiritualis que consistit in
decore virtutum. de qua dicitur Tre-
noz. iij. Candidiores nazarei ei⁹ ni-
ue nitidiores lacte rubicundiores e-
boze antiquo zaphiro pulchriores
Scti enī viri assimilātur niue prop-
ter refrigeriū castitat. lacti prop-
mundiciā puritatis. eboze antiquo
et rubicūdo prop-
feruorē charita-
tis. et zaphiro prop-
pulchritudinē
celestis p̄teplacōis. Ista q̄ntuplex
spēs plchritudis fuit i brā v̄gie ma-
ria. vñ dī Apoē. xij Signū magnū
apparuit in celo mulier amicta so-
le. et luna sub pedibus eius et in ca-
pite eius corona duodecim stella-

rum in ytero hñs. De qua etiā dicitur q̄ date sunt sibi due ale. Ex quibus verbis habetur q̄ ip̄a fuit pulchra a superiori per pulchritudinē celestē. quia in capite ei⁹ corona duodecim stellarum. quia ordines novem angelorū ⁊ tres hominū martyres et confessores ⁊ virgines ipsam venerantur et adorant. Hieronymus in sermone de assumptione. Circundant eam flores rosarū ⁊ lilia connalliū: vt virtutes virtutibus fulciātur et decore formositas augeatur. Sanctorum quippe claritas submittitur vt eius gloria amplius commendetur. Secundo est pulchra ab inferiori p̄ pulchritudinem intellectualem siue angelicam: idō dicitur q̄ luna sub pedib⁹. Per lunā significatur corpus virginium quod sub pedibus eius habuit. quia sub domino rationis ipsam semper tenuit ⁊ in virginitate seruauit que etiam maior fuit q̄ angelica. Hieronymus vbi supra. Si quelibet virginitas intantum erigitur vt angelis comparetur que angelorum domino nuptiarum federe copulatur. quantomagis est gloriosa domina beata virgo Maria que singulari priuilegio cōmendat̄ et immenso ditatur m̄nimonio. Tercio fuit pulchra ab exteriori p̄ pulchritudinē moralē. idō dicit q̄ fuit amicta sole. i. splēdenti cōuersatiōe. Et enī p̄uersatio ad instar solis oib⁹ re lucebat. Quarto fuit pulchra ab anteriori per pulchritudinē spiritu

alem que cōsistit in decore ⁊ virtutum idō dicit q̄ date sunt sibi due ale. Iste ale due fuerunt ⁊ virtutes politice quibus ornata fuit a dextris. Null⁹ at vnq̄ virtutibus fuit ornatus qui sibi cōpari posset. Hieron. vbi supra. Sicut in cōpatiōe di nemo bonus. sic in p̄patiōe m̄ris dei nulla p̄fecta inuenitur. sic in ⁊ virtutibus eximia comprobaf. Tercio in ipsa fuerūt signa pulchritudis que sunt quattuor. Primum est h̄ie affectū purū et purgatū. Secundū est h̄ie amorē diuinū. Tercium est non habere aliquē defectum. Quartū est habere nullū peccatū. Ista quattuor signa fuerūt in beatā virginē Maria. idō dicit Land. iiii. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non est in te. Ip̄a enī fuit pulchra q̄ ab omnib⁹ terrenis h̄uit purgatū affectū. Ip̄a fuit tota pulchra q̄ nullū habuit defectū. Ip̄a fuit dei amica. q̄ p̄fecte habuit amorē diuinū. Jo Dugo de sc̄to Hieron. istud v̄bū tractaus dicit. q̄ pulchra es q̄ scrutator renū q̄ inspecto cor diū. laudat quaz diligit actor plenitudis cui testioniū phibet maḡ veritatis. Nos at̄ nec sum⁹ pulchri. q̄ affectib⁹ terrenis sum⁹ fedati. Nec sum⁹ sine macula. q̄ malū peccatis sum⁹ resparsi. Nec sum⁹ dei amici. q̄ nescim⁹ vtrū odio vl̄ amore sum⁹ digni. Tercio fuit ⁊ ē pulchra in nobis q̄ pulchritudo insinuat̄. Cat. vi. Que ē ista q̄ progredit̄ q̄si auro ⁊ surgēs pulchra vt lūa electa vt sol terribilis vt castrorū acies ordiata.

Ipsa enim peccatores a tenebris peccatorum purgat lumine gratie sue. ideo assimilatur aurore. Ipsa defectuosos et instabiles ac errantes dirigit sua plenitudine. ideo assimilatur lune. Ipsa frigidis accedit gratia sue charitatis et colore ipsius. ideo assimilatur soli. Ipsa demones terret fulgore maiestatis sue. ideo comparatur aciei ordinatorum castrorum. Propter ista quattuor ipsa dicit Ecclesiastici. xxiii. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei. Est enim mater dilectionis pulchre in quantum accendit Est mater timoris in quantum demones terret et expellit. Est mater agnitionis in quantum errantes dirigit. Est mater sancte spei: in quantum peccatores recipit. Ut potest dici quod in die nihil est pulchrius solis presentia. In nocte nihil pulchrius luna In confinio diei et noctis nihil pulchrius aurore. Postibus nihil terribilius acie ordinata Per diem igitur intelliguntur iusti: istis est electa ut sol. quia istos illuminat ad cognitionem dei et inflammat ad amorem. Per noctem intelliguntur peccatores: istis est pulchra ut luna. Luna est ei rozida et frigida. quia eis infundit rozem gratie et refrigerium contra estum concupiscentie. Per confinium diei et noctis intelliguntur de novo conuersi. istis est pulchra ut conuersus aurore. sicut aurore est media inter diei et noctem et male bestie tunc fugiunt et aues percinunt. sic ipsa tam

quam mediatrix istos tales reconciliat. temptationes ab eis fugat. et spirituali leticia in eis generat. Demonibus autem est terribilis ut castrorum acies ordinata. quia ad eius invocationem terribili fugiunt et in infernum recedunt.

De pulchritudine beate marie virginis

Pulchritudo beate marie virginis consistit in venusto et decetissimo colore. Fuit ei colorata triplici colore. scilicet colore nigro. albo. et rubeo. Cant. i. Nigra sum. ecce color niger sed formosa. ecce color albus. sicut pellis salemonis. ecce color rubeus. Unde dicit glossa ibi. de pellibus rubricatis fecit sibi salomō tabernaculum. Primum igitur color scilicet albus beatam virginem et puritatem. Est autem albus color lucis marie susceptus. est visus discretus. et est ceterorum colorum subintramentum et capus. Quia igitur in beata virgine maria marie fuit color albus puritatis et mundicie in ea marie radiavit lux divine gratie quanto quidem maior est albedo tanto magis se infundit lucis plenitudo. Albedo autem puritate beate marie virginis exercebat puritatem angelicam et humanam Anselm. Decebat quippe ut beata virgo maria ea puritate niteret quod maior sub celo ratio nequit intelligi. Quia igitur post deum in ea maior fuit puritas in deo post deum in ea maior est gloria et claritas. in eo est claritas assimilata claritati lune et solis. Cant. vi. Pulchra ut luna electa ut sol. Sic enim claritas solis et lune excedunt claritatem omnium luminarium. sic

claritas beate Marię yginis exce-
dit claritatē oīm angeloz ꝛ scōroz

Secūdo color albus sue puritatis
et virginitatis tant⁹ fuit. vt quodā
modo disgreget intellectū nostrum
quia ipam nō sufficimus intueri: sꝫ
tm̄ possumus admirari. Eccli. xliij
Pulchritudinē candoris eius ad-
mirabitur om̄is oculus eius. Eius-
dem. xliij. Refulgēs radijs suis ex-
cecat oculos. imo etiā disgregat in-
tellectū angelicū. quia eius gloriaꝫ
admirari ꝛ stupere p̄nt: sed ꝫsidera-
re nō sufficiūt. Unde dicunt Lanē.
sexto. Que est ista que progredit̄ q̄
si auroza ꝫsurgēs. Item. viij. Que
est ista que ascendit de deserto deli-
cijs affluens innixa super dilectuz
suū imo etiā disgregabat oculo-
los ipius Ioseph sponsi sui. vt in e⁹
faciē nō sufficeret intueri Un̄ super
illud Mathei p̄mo. Non cognosce-
bat eam Ioseph donec peperit filiuz
suū p̄mogenitū. Dicit Orige. q̄ q̄z
dīu btā ygo Maria habuit in vte-
ro suo solem iusticie tantus fulgoꝫ
eribat de eius faciē q̄ Ioseph. ip-
sam cognoscere ꝛ discernere nō va-
lebat. quia in eius faciē intende-
re nō poterat donec eius vterus fu-
it euacuatus. Tercio albus color
sue virginitatis ꝛ puritatis fuit ī ea
campus et substramentū cuiuslibꝫ
virtutis. Sicut enīz lana est prius
alba ꝛ postea diuersis coloribꝫ tin-
gitur. Sic beata virgo Maria fu-
it pulchra ꝛ postea diuersis virtuti-
bus adornata. Alchimius in libro

de trinitate. Beata Maria lana m̄
dissima et purissima fuit et virgini-
tate clarissima que sola digna esset
in se filij dei recipere dignitatem si-
cut lana cōchiliij sanguinis vt ex ea
fieret purpura imperiali maiestati
tantūmodo digna. quā nullus esset
dignus induere nisi augusta p̄di-
tus dignitate. Secundo fuit co-
lorata colore nigro hūilitatis. quā
to enim erat albior et lucidior in cō-
spectu dei. tantomagis se nigrā re-
putabat in conspectu sui. Sepe nā-
q̄ res lucida nigrum habet effectū
sicut ostendit beatus Augustinus
in libro de ciuitate di per triplex ex-
emplum. Ignis enim splendidus
carbones nigros facit et om̄ia que
lambit deterrima reddit. Argentū
lucidum nigras lineas tangit. oleū
fulgidum nigras maculas facit seu
effundit. Beata igitur virgo Ma-
ria licet habuerit ignem lucidam. id
est animū diuina sapientia illustra-
tum. licet habuerit argentū lucidū.
id est corpus virgineum. licet habu-
erit oleum fulgidum id est habun-
dantiam meritorum. tamen de se ni-
gra ꝛ humilia semper sentiebat: di-
cens. Nigra sum sed formosa. No-
tandum autem q̄ color niger visum
congregat. albus iuxta se positū ma-
gis cōmendat et aliquando de se il-
luminat. sic patz in pupilla que quā-
do nigra est magis ē lucida q̄ si es-
set alba. Color enim niger humilita-
tis habet vtutes et grās in anima
ꝫgregare. Ps̄. Qui emittit fontes

in conuallibus. per valles intelliguntur mentes humiles. per fontes intelliguntur fluxus celestium gratiarum. Deus igitur in mentes humiles fluit et congregat gratias et virtutes. Non tamen autem humilitas habet congregare: sed etiam conservare. sicut dicit Gregorius. Qui ceteras virtutes sine humilitate congregat quasi qui puluerem ante faciem venti seminat. Fite igitur niger color humilitatis in beata virgine Maria congregavit multitudinem omnium gratiarum et virtutum. Ecclesi. xxiii. In plenitudine sanctorum detentio mea. Non tamen humilitas virtutes in ea congregavit: sed etiam et conservavit. Beata virgo Maria nunquam a filio suo domino nostro Iesu christo didicerit celos fabricare non angelos creare. non miracula perpetrare: sed tamen humiliari. ceteraque documenta virtutum intra humilitatis custodiam congregare. Unde et in se sola humilitatem respexisse fatetur dominum qui est custos virtutum. Secundo nigredo sue humilitatis commendabat in ea albedinem virginitatis. quia sine humilitate sua virginitas non placuisset deo. Bernardus. Super quem ait. Requiescet spiritus meus nisi super humile. non dicitur super virginem. Si igitur beata virgo Maria humilis non fuisset: spiritus sanctus super eam non requiescisset nec eam impregnasset. quomodo namque de ipso acciperet sine ipso. potest igitur quod beata virgo Maria et si ex virginitate placuit. tamen ex humilitate concepit. Unde constat quod etiam ut placeret virginitas proculdubio fecit humilitas. Tercio nigredo humilitatis magis splende-

didam eam fecit et in conspectu mundi et in conspectu dei. Respexit humilitatem ancille sue. Subdit. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Deus quoque fecit eam sublimem et altam. Unde subdit. Quia fecit mihi magna qui potens est etc. Tercio fuit colorata colore rubeo charitatis. et iste color rubeus multiplex seu multipliciter in ea fuit generatus. Primo enim fuit rubea igne spiritus sancti inflammata. intantum quod instar lampadis igneos fulgores emittebat. Lament. viii. Lampades ignis atque flammarum. Esai. xxxi. Dixit dominus cuius ignis in syon et caminus in hierusalem. Per syon intelligitur beata virgo Maria que semper fuit deum speculata. Per hierusalem intelligitur christus qui est pax nostra et visio gloriosa. In christo igitur fuit caminus id est ignis spiritus sancti per maximus. In virgine fuit ignis id est amor immensus. In nobis autem vix est igniculus id est amor per modicus. Esai. xxx. Non inuenietur de sacramentis eius. scilicet Ade. quia cum tota sua posteritate fractus fuit. testa id est alicuius anima in qua portetur igniculus de incendio.

Secundo fuit rubea quia fuit luce solari perfusa et etiam amicta. Apocalypsis duodecimo. Mulier amicta sole. et non tantum amicta: sed etiam immersa. Hieronymus. Iure Maria sole prohibetur sole amicta quia luci illi immercessibili videtur immersa nec summati

tangit sed opiri magis et circūfundi memoratur. Tercio fuit rubea. quia fuit in cellā vinariam introducta. Istud autē vinū tam habundāter hausit q̄ nobis copiose effudit Lanticoz p̄mo. Bibite amici et inebriamini charissimi. Amicos potat et charissimos inebriat. qz sibi de uobis vinū gr̄e infundit: s; deuotioribus et p̄fectis maiorē gratiam tribuit.

Quarto fuit rubea. qz fuit christi sanguine inebriata. Habuit enī xpi sanguine tinctam memoriā. p̄ recollectionē tinctam intelligētiam. p̄ deuotionē tinctam volūtatē p̄ affectionem. et forte iuxta crucē tinctā faciē p̄ ip̄i sanguinis christi aspersionē. vt posset dicere christo Exod. q̄rto. Sponsus sanguis tu mihi es. Apocalipsis. vi. Luna. i. beata x̄go maria tota facta est sanguis. Quinto fuit rubea quia fuit purpurea vestis electa. Unde cātatur de christo Indur̄ veste purpurea. Color autem purpureus nō statim imprimitur. sicut dicit Ambrosius in libro de Apologia. Dauid primo vellus ignobili succo inficitur Deinde ei⁹ species diuerso sepe colore mutatur: et pleno lauacro depurat̄: et sic purpureus apponitur. Btā igr̄ x̄go maria p̄mo fuit ignobili succo infecta: qñ fuit cū originali peccato p̄cepta post modū fuit diuerso colore depicta qñ fuit varietate x̄tutū adornata. Ps̄. Dis gl̄ia ei⁹ filie regis abintus in simbrijs aureis circūdata varietate Des̄n fuit sp̄ss̄cti lauacro

depurata. qñ sp̄ss̄ctus in eā superuenit. qui eā totaliter purificauit. et sic fuit colore purpureo sublimata. ita q̄ nulli alteri nisi celesti impatori fuit idonea.

De purificatione beate Marie virginis.

Puritas beate Marie habuit magnā p̄fectionē. habuit imp̄mixtionē. habuit transfusionem. et habuit perpetuationem. Primo quidem habuit magnā p̄fectionem quia fuit virgo carne et mente. Ambrosius in libro de virginibus. Virgo erat non solū corpe: sed et mente que nullo doli ambitu sincerū adulteraret affectū. Intātū ei⁹ puritas fuit p̄fecta et immensa q̄ euz triplex sit puritas. scilicet diuina. angelica. et hūana. Ip̄a diuinā puritatē non uē mēlib⁹ in suo vtero habuit. Ip̄a etiā puritatē angelicā transcendit et omnē puritatē humanā vniuersaliē superauit. Ancelm⁹. Decebat quippe vt beata virgo maria ea puritate niteret qua sub dō maior nequit intelligi. Scdo eius puritas habuit imp̄mixtionem. quia nunq̄ aliqua quātūcunqz mīma impuritas eius se puritati immiscuit. Sap. vii. Nihil inquinatū in illā incurrit etc. Ecclesiastici. xxiiiij. Quasi balsamū non mixtū odor meus. Nō enī se sibi immiscere potuit peccatū originale. quia fuit in vtero a spiritu sancto sanctificata. Nec aliqd̄ mortale. qz fuit a p̄ris potētia roborata. Nec aliquod veniale. quia fuit a splendore

110

filij illustrata. ideo poterat dicere il-
lud Judith. xiiij. *U*iuu domin⁹ qm̄
custodiuit me angel⁹ ei⁹ et hic eūte
et ibi p̄moratē z inde huc reuertētē
Deus ei per angelū suūz custodiuit
eam in mundū euntē: quia ipam ab
originali per spiritūsanctum purga-
uit Et in mundo commorantē. quia
eam a mortali conseruauit z de mū-
do ad patriam reuertentē: quia sine
macula uenali de mundo eam exi-
re fecit. Tercio eius puritas ha-
buit transfusionē quia in alios trās-
fundeatur. quāuis enim esset pul-
cherrima: a nullo tamen vnq̄ potu-
it concupisci. et ratio est. quia ei⁹ pu-
ritas alioz corda medullitus pene-
trauit: z in eis om̄s motus illicitos
extinguebat. Istaz puritatē nō ha-
buit Agnes nec Katherina nec alie
virgines. quia quāuis ipē nō cōcu-
piscunt. fuerunt tamen ab alijs cō-
cupite. quia earū puritas nō erat tā-
ta q̄ illorum corda penetraret z illi-
citos motus extingueret sicut puri-
tas beate virginis Marie faciebat
ideo odor sue puritatis assimilatur
odori myrrhe et cedri. vt habet Ec-
clesiastici. xxiiij. Sicut ei odor myr-
rhe expellit h̄mes: et odor cedri fu-
gat sp̄etes. sic z odor sue puritatis i
alijs expellebat motus brutales.

Quarto ei⁹ puritas habuit per-
petuationē et p̄seruationē. nunq̄ ei
eius puritas fuit in aliquo interru-
pta. nunq̄ vel in modico diminuta
nunq̄ in aliquo tempe interpolata.
sed semp fuit augmētata semp reno-

uata. immo totaliter vltimata. Die
ronymus in sermone de assumptio-
ne. Jure sole perhibetur amicta; q̄
luci illi immacessibili videtur imer-
sa neq̄ summam t̄agi sed opiri ma-
gis et circūfundi et tanq̄ ipso igne
concludi.

De purificatione btē marie v̄gis

Purificatione btē v̄go Maria
nō indigebat nec ratione sui p̄-
turientis nec ratione prolis nec ra-
tione legis nec rōne mysterij. Pri-
mo enī nō indigebat ratione sui. qz
tota erat purissima tota pi⁹ssima to-
ta sanctissima tota mundissima Si-
quidem spiritūsanctus purificauit
mentē. Luc. p̄mo. Sp̄sanctus su-
peruēiet in te. Christus purificauit
et sanctificauit eius ventrē et mentē
D̄s Sanctificauit tabernaculū su-
um altissimus. Scdō nō indige-
bat ratione prolis. quia in filio nul-
la erat impuritas: sed om̄imoda san-
ctitas In christo quidē fuit triplex
natura. scz diuinitas vera. anima lu-
cida. et caro immaculata. Sap. viij.
Laudor est enī lucis eterne quo ad
animā lucidā. z speculū sine macula
quo ad carnez immaculatā. imago
bonitatis dei quo ad bonitatē verā
qm̄ quā filius dei est imago dei. ad
Colocen. p̄mo. Qui est imago di in-
uisibilis. q̄ aut nō indigebat purifi-
catione ratione prolis patet. quoni-
am vas plenū flore ameno repletū
balsamo p̄fusum solari radio nullā
ex his immundiciam contrahit: sed

efficitur magis purum. magis odoriferum. et magis lucidum **Christus** enim est flos amenus quo ad carnes **Canticorum. ij.** Ego flos campi. Est balsamum odoriferum quo ad animam. **Ecclesiastici. xxiii.** Quasi balsamum non mixtum odor meus. et est splendor paternus quo ad deitatem veram. **Debeorum primo.** Qui cum sit splendor glorie et figura substantie eius. Beata igitur virgo Maria ex eo quod portavit florem tam amenum. habuit maiorem puritatem mundicie ex eo quod habuit balsamum tam odoriferum. habuit maiorem redolentiam gratie. ex eo quod habuit splendorem diuinum. habuit maiorem lucem sapientie.

Tercio non indigebat purificatione ratione legis. Lex enim purificationis tria supposebat. scilicet fractionem sexus. supposebat etiam seminum commixtionem. ideo dicitur. que suscepto semine. Tercio supponit assimilationem. ut filius scilicet sit similis parentibus in natura. et ideo dicitur. peperit masculum. **Ista autem tria penitus in Maria non fuerunt.** Nam in ea nulla fuit fractio: sed perpetua illibatio. quia virgo fuit ante partum. post partum. et in partu. Dicunt tamen heretici quod Maria non fuit virgo post partum. quia de **Ioseph** filios habuit qui fratres christi vocantur. Ad quod respondet **Augustinus** in libro contra claudium: dicens. quod in scriptura quattuor modis dicuntur fratres domini. scilicet natura ut **Esau** et **Ja-**

acob. Dente ut omnes iudei. Cognatione ut **Abraam** et **Loth.** Affectu qui in duos scinditur. In speciale et sic omnes christiani fratres dicuntur. Et **concordia. 3.** et sic omnes homines dicuntur fratres. quia omnes sunt ex vno patre scilicet **Adam.** ibi non fuit seminum commixtio. quia non concepit ex seminum commixtione: sed mixtione spiramine. **Bernardus** in sermone de purificatione. Putas enim quod dicitur **Moyse** mulierem que peperisset filium immundam esse non timuerit super matrem domini blasphemiam irrogare. et idcirco promissit suscepto semine. Alioquin si non pariteram prudisset sine semine virginem que necessitas erat de suscepto seie facere mentionem. Tercio non fuit in filio tamen assimilatio nature humane sed fuit etiam ibi sublimitas nature diuine. Beata enim virgo Maria peperit filium et sibi simile quantum ad naturam humanam. et sibi dissimile quantum ad naturam diuinam. Quarto non indigebat purificatione ratione mysterij siue significationis Lex enim precepit ut puer die. xl. et puella die lxx. presentaretur in templum quia frequentius anima post tantum tempus ingreditur corpus formatum in utero quod est templum ipsius anime. Duplicavit autem deus femine dies. ex eo quod homo vnum tamen peccatum commisit femina duo. Femina enim superbiuit et fructum vetitum comedit. quia superbiuit humiliata est sub viri domineo. quia fructum comedit: punita est in fructu

vt scz pariat filios in dolore. Vir at
peccauit i vno. qz scz cibū vetitū co
medit. et ideo acquirendo sibi cibū
punitus fuit. qñ de⁹ dixit. In sudo
re vultus tui vesceris pane tuo. Si
cut igitur mulier duplici pena. z ho
mo id est vir vna punitus est extra
vteruz. sic z in vtero homo punitur
vna pena. vt scz. xl. diebus sit sine a
nima. Mulier autem duplici pena
vt duplo corpus sine aia sit. Istud
autem mysteriū in christi corpe nō
habuit locum. quia anima in corp⁹
christi die. xl. nō est ingressa. sz qñ
virgo p̄sensit. statim in instanti opa
tione spūsancti corpus eius orga
nizatum fuit et deus aiam de nouo
creatam illi corpi infudit z vtrunqz
sue deitati vnuit. z ideo mox p̄fec
tus deus z perfectus homo extitit.
Gregorius. Angelo annunciante
et spiritus sancto adueniente mox h̄
bum in vtero mox intra vteruz ver
bum caro factum est.

Quare beata virgo Maria vo
luit purificari.

Purificari voluit btā h̄go ma
ria propter exemplū. documē
tum. z sacramētū. Primo propter
exemplū. quia dedit nobis exēpluz
humilitatis. paupertatis. z cōitatis.
Nūlitas autē aliqñ apparet in ser
mone. aliqñ in corde. aliqñ in humi
li conuersatione. aliquando in hūi
li opere. Istam quadruplicem hu
militatem habuit beata virgo Ma

ria. Nam ante conceptū manifesta
uit humilitatē cordis ad quā specia
liter deus respicit quando dixit Re
spexit hūilitatē ancille sue. In par
tu ostendit humilitatē conuersatio
nis. quia humiliter fuit ibi conuer
sata. Non enī pro se vel pro filio ha
buit thalamū pictū v̄ lectū eburne
um vel culcitre molliciem nec p̄cio
sitatē pannoz nec mltitudiez serui
entiū. sz pro thalamo habuit stabu
luz. pro lecto p̄sepitiū. pro culcitra
fenū. pro pannis p̄ciosis vilitatē
pannoz. pro seruientibus bouez z
asinū. Humilitatē h̄o operis ostē
dit post partū. quando scz par tur
turū aut duos pullos columbaruz
deo obtulit. Ista erat oblatio pau
perū atqz humiliū. Scdo osten
dit exemplū paupertatis. Tibiqz enī
regina celi paupertatē seruauit scilicē
in suo p̄iugio. quia non fuit despon
sata impatori. sed fabro paupi. In
suo puerperio. qz non habuit cibo
rum habundantiā. sed penuriā ex
tremā. In suo offertorio. qz oblati
onē pauperū obtulit. In sui filij nu
trimento. quia sicut d̄t Hieronym⁹
Solo z acu acquirebat vnde se z sal
uatorē mundi nutrebat. Tercio
ostendit exemplū cōitatis. Nolu
it enī esse singularis. sed cū ceteris fe
minis voluit esse cōis Cū d̄t Bern.
in sermone de purificatiōe. Puras
non poterat aim⁹ h̄ginis cōmoue
ri ac dicere quid mihi opus est pu
rificatiōe. Cur abstineā ab ingres
sū templi cuius vterus nesciēs virū

factus est templū spūssancti. cur nō
ingrediar templū qui peperit tēplū
dei. nihil in hoc conceptu. nihil in p
tu impurū fuit. nihil illicitum. nichil
purgandū. Nimirū cū proles ista
purgationē venit facere delictorū.
vere o bta virgo maria vere nō ha
bes cām purificationis sed nūquid
filio tuo opus erat circūcisioe. Esto
igitur inter mulieres tanq̄ vna illa
rū. Nā z filius tuus sic est in medio
pueroz Scdo voluit purificari
propter documentū. vt se z nos pu
rificandos esse doceret. Debemus
enī purificari intus z extrā. Intus
quidem debet purificari voluntas
ab omī mala affectione. vñ Ds. Ex
ercitabar et scopebā spiritū meum.
Intentio ab omī duplicitate. Jac.
quarto Purificate corda duplices
āntimo. Ratio ab omī pturbatione.
sicut enī in aqua turbida imago nō
lucet. sic z ratio turbata verū non vi
det. Prover. xxv. Aufer rubiginē
de argento. i. perturbacōem ab ani
mo. et egredietur vas purissimū. id
est ratio erit clara. Ezechielis. xxxij
Purissimas reddā aquas ei⁹. tunc
deus aquā purissimā reddit qñ ra
tionē turbatā clarā z purificatā fac
Debem⁹ etiā purificari extra qntū
ad omēs sensus exteriores corpis.
Nam debent purificari oculi ab il
licita visioe Ds. Auerte oculos me
os ne videat vanitatez. Aures ab
illicitorū auditioe Eccli. xxvij. Se
pi aures tuas spinis et noli audire
linguā nequā os a praua locutione

ad Ephef. iij. Omnis sermo malus
ab ore vestro nō procedat. Man⁹
ab illicita operatione. ps. Lauabo
inter inno cētes manus meas. odo
ratus a lasciuā odorazione. Amos
vj. Optimo vngento delibuti z ni
hil cōpatiebatur sup cōtritione Jo
seph. Ista autem omīa sunt purgā
da a negligentia z torpore Ecclesia
stici. xxvij. De negligentia purgate
cum paucis. Tercio voluit pur
gari propter sacramentū. Illa enī
purgatio quā faciebat puerpa quā
do templuz dei ingressura erat fuit
sacramentalis et figuratiua. porta
bat enī secū agnum. vel si erat paup
par turturū aut duos pullos colū
barum. Beata autem virgo maria
non obtulit agnum. siue quia paup
erat siue quia verū agnum profere
bat. Qui igitur vult intrare templū
celeste. oportet q̄ intret aut per in
nocentiā. aut p viā contemplatiuā.
Illi autē agnū offerūt et celeste tē
plum ingrediūtur qui obseruant in
nocentiā baptismale. Ds. Ego aut
in innocentia ingressus sum. Illi of
ferūt turturē que est avis soliuaga
qui sequūtur vitam contemplatiuā
Illi offerunt columbā que grega
tim volant qui sequūtur vitam acti
uam. Vtraq; autem avis bina poni
tur et vtraq; gemitū pro cantu ha
bere prohibetur. quia vita contem
platiua debet habere duplices ocu
lum. Unū quo contēpletur celestia
ad considerandū. Aliuz quo videat
terrena ad despiciendū. Similiter

actiua debet habere duplicē actuz
Unū erga se ad sui rectionē. aliū er
ga proximū ad ipsius edificationē
Utraq; etiā vita debet habere du
plicem gemitum. Nam contempla
tiua debet habere gemituz amoris
qui fit pro desiderio celestis patrie
et gemitū deuotionis qui fit pro cō
sideratione passionis dominice. Si
militer actiua debet habere dupli
cem gemitum. Unus est gemit⁹ cō
punctionis pro peccatis proprijs.
Alius cōpassionis pro peccatū ⁊ mi
serijs alienis.

Quomodo beata virgo Maria
quesiuit deum.

Uesiuit Maria deum et inue
nire meruit ex eo qd ipm quasi
uit suo tempe. scz tempe gratie. ⁊ iō
inuenire meruit gratiā dei ⁊ per cō
sequens ipm deum. Ideo dixit sibi
angelus Inuenisti gratiā apud de
um. Hoc significatum est Lu. scdo
vbi dicitur qd post tridū inuenit in
templo filiu. Primus dies fuit sē
pus ante legem ⁊ tunc non poterat
inueniri Unde dixit Moyses. Ob
secro domie. mitte quē missurus es
Scda dies fuit tempus sub lege. et
tunc etiā nō poterat inueniri. Und
dicebat vn⁹ ex eis Esaie. lxiij. Uti
naz dirūpes celos ⁊ descenderes.
Tercia dies est tpus gratie. et i ista
die si queritur de facili inuenitur. iō
dī Esaie. lv. Querite dñm dū inue
niri pōt ⁊c. Scdo qsiuit eū i suo

loco. Sed notandū qd christ⁹ in tri
bus locis fuit qsitus. scilicet in prese
pio a pastoribus. in templo a parē
tibus. et in sepulchro a sanctis mu
lieribus. Pastoribus quidē dictū
fuit p angelū Lu. ij. Inuenied in
fantē pannis inuolutū et posituz in
presepio. Ubi notatur qd xps inue
nitur in humilitate Ideo dī. Inue
nietis infantē. Inuenitur in paup
tate. ideo subditur. pānis inuolutū.
Inuenitur in carnis aspitate. ideo
subditur. positū in presepio. In his
tribus locis beata Virgo Maria de
um quesuit ⁊ inuenit. scz in hūilita
te quando se ancillam vocauit. In
paupate quādo omnia terrena con
templit. In carnis maceratiōe seu
aspitate quādo uirginitatē deuouit
Domines autē mundani econtra
rio deū querere volunt. scz in deli
cijs. in diuicijs. ⁊ in honorib⁹. Sꝫ
non inuenitur in terra suauiter uiue
tium. i. carnaliū ⁊ deliciozorū. Abis
sus dicit. Non est mecum. i. hūana
cupiditas que non habet fundū. qz
sicut dicitur Ecclesiastes. v. Auar⁹
non implebit pecunia. Et mare lo
quitur non est mecum. i. tumens su
perbia. Superbia enī adinstar ma
ris semper contra alios intumescit.
semper feruet. semp est in motū tur
bationū. Esaie. lvij. Cor impij qua
si mare ferues qd quiescere nō pōt
Scdo christus fuit quesit⁹ in tē
plo a parentib⁹. Unū dicit ei mater.
Ecce pater tuus et ego dolentes q
rebamus te. Primo enī quesierūt

eum in comitatu nec ibi eū inuen-
runt. Postmodū quesierunt eū in-
ter cognatos: nec ibi similiter inue-
nerunt. Est enī quadruplex amor.
scz puatus. mundanus. domestic⁹.
et diuinus. Non potuerūt igitur ip-
sum inuenire apud seipos. quia nō
inuenitur in amore proprio siue pri-
uato cū ille amor sit periculosus. ij.
Thym. iij. Instabunt tempa picu-
losa erunt homines seipos amātes
Scdo nō inuenitur in comitatu ho-
minū mundanoꝝ. quia non inueni-
tur in amore mundano. Johā. xiiij
Spiritus veritatis quē mund⁹ nō
potest accipere. Tercio nō inueniē
inter cognatos. quia non inuenitur
in amore parentū. Bernard. Quo
modo bone iesu inter cognatos me-
os te inueniā. qui inter tuos mīme
es inuentus. Inuenerunt autē ip-
sum in templo dei. i. amore spūali et
diuino. Johā. xiiij. Si quis diligit
me sermonē meū seruabit: et p̄ dili-
get eum. et ad eum veniemus et mā-
tionē apud eū faciemus. De his q̄t
tuor amoribus dī Luc. xiiij. Si qs
venit ad me et nō odit patrē suū et
matrem suam. hoc referē ad amorē
domesticū. Adhuc autē et aiā suā
hoc referē ad amorē priuatuū. Et
qui non baiulat crucē suam. hoc re-
ferē ad amorē mūdānū. Ille enī
crucem baiulat qui crucifixus ē mū-
do et mundus sibi. et venit post me.
hoc referē ad amorē spūalē et diuī-
num. Tercio fuit quesitus in mo-
numento a sanctis mulieribus. sed

ibi in monumento iacentē mīme re-
perierunt. Propter hoc beata vir-
go Maria cū eis ire noluit. siue pro-
pter dolorem quē habuisset in vidē-
do sepulchrum. siue propter lāgu-
rem quē incurreret totiens pcutien-
do pectus suū. Vel quia pro certo
sciebat resurrexisset filiū gloriosum
immortalitate indutū. Credendum
est q̄ post resurrectionē suam p̄mo
matri apparuit. et hoc ostendi pōt
primo modo per auctoritatē sedulij
qui dicit. Semp virgo manens hu-
ius se visibus altans luce palā dñs
prius obtulit. Scdo per rhomane
ecclesie antiquā consuetudinē. quia
rhoman⁹ pōtifex in die pasche ap̄
sanctā Mariā maiorez primā facit
stationē. p̄ hoc innuens btē Marie
primo factā fuisse apparitionē Ter-
cio propter quādā moralē rationē.
Christus enī precepit vt patrē et
matrem quisq; honozaret si pri⁹ ex-
traneos de sua resurrectione letifi-
cass; et matri de salute vltimo appa-
ruisset quō impleuisset qd manda-
uerat. Tercio quesit eum debi-
to modo. Modus autem querendi
deum s̄m Dionisiū triplex est. Pri-
mo per sensibiliū manuductionē. et
ille est puulorum et incipientiuꝝ De
quo Rhom. i. Inuisibilia dī a crea-
tura mundi per ea que facta sunt in-
tellecta conspiciunt. Sapiētie. xiiij.
A magnitudine enī speciei et creatu-
re cognoscibiliter potest eorū crea-
tor videri. Scds modus est per in-
tellectiuā operationē. et ille modus

magis est perficiētū qui relinquūt
 sensibilia et visibilia ⁊ conuertunt se
 ad intellectualia ⁊ tales deū inueni
 unt. Prover. viij. Qui vigilauerit
 ad me inueniet me. Tercius mod⁹
 est per immediatā vnionē et ille mo
 dus est perfectorum qui relinquūt
 sensibilia et deserunt intellectualia.
 et immediate ad diuina ascendūt et
 di formes effecti de se imediate vni
 unt. ⁊ istum modum querendi deū
 habuit beata virgo Maria. Deus
 enī est ignis sol ⁊ amor. Beata autē
 virgo Maria intantū fuit igne di
 uino inflammata quod quodāmo
 do fuit in ignem conuersa. Dicit enī
 Cris. de Paulo vt enī ferrum im
 missum in ignem totū est ignis. sic
 Paulus charitate succensus totus
 effectus est charitas. si igitur hec d
 Paulo multo forti⁹ hoc dicere po
 terit de Maria que intantū fuit so
 le diuino perlustrata q̄ ipsa fuit so
 le amicta. Apocalipsis. xij. Multi
 er amicta sole. intātū fuit amore di
 uino repleta q̄ tota fuit in amorem
 liquefacta. Canticozum quinto. Ani
 ma mea liquefacta est vt dilect⁹ lo
 cutus est. quesui et non inueni illū.
 vocaui et non respondit mihi ⁊c.

De quiete beate
 Marie virginis.

Quietem interioris hominis et
 vacationem mentis virgo ma
 ria semper dilexit. ⁊ idō in thalamo

suo clauso ostio morabatur. Et sicut
 dicit Bernardus. Non est creden
 dum q̄ angelus ostium apertū in
 uenit. s̄ subtilitate sue nature clau
 so ostio introiuit. Voluit autem bea
 ta virgo Maria tumultus fugere ⁊
 sibi vacare multis de causis. Pri
 mo vt orationes suas secretius deo
 offerret. Secundo vt suam castita
 tem cautius custodiret. istas duas
 causas ponit Bernardus super mis
 sus est: dicens. Ingressus est ange
 lus in secretarium pudici cubiculi.
 vbi ipsa clauso ostio orabat patres
 in abscondito. quia sibi nimirum in
 proposito erat frequentias homi
 nū fugere. colloquia vitare. ne aut
 orantis silentium turbaretur. vt cō
 tinentis castitas temptaretur. Ter
 cio desiderauit quietem mentis ha
 bere vt ad suscipiendum gratiā spi
 ritus sancti se habilitaret. Quia sicut
 dicitur Esaie. xi. fm aliam translati
 onem super quem requiescet spiri
 tus meus nisi super humilē ⁊ quie
 tum Vnc est q̄ apostoli receperūt
 spiritum sanctū sedentes et a curis
 seculariū quiescentes. Vnc est eti
 am q̄ filij israel manna recipere nō
 potuerunt. quādiu habuerunt fari
 nam egipti. vel quamdiu fuerunt in
 egipto Ille est in egipto qui adhuc
 est in peccato. Ille habet farinam
 egipti qui retinet occasiones pecca
 ti. Ille nondum transiuit mare egi
 pti qui adhuc p̄mitur maximis cu
 ris mundi Quia igitur beata virgo
 Maria perfectam quietē habuit

Ideo spiritus sanctus in ea perfecte requieuit. In quibusdam enim nullo modo requiescit. In quibusdam requiescit non perfecte. In quibusdam requiescit perfecte. Nam in peccatoribus non requiescit. quia ibi est pugna continua. In sanctis peregrinantibus semiplene requiescit. quia in eis est requies semiplena. In sanctis vero triumphantibus perfecte requiescit. quia in eis est requies perfecta. Et quia in beata virgine fuit requies perfecta. quia caro eius spiritui non resistebat. sed ipsa sensualitas rationi totaliter obediens. ideo spiritus sanctus in ea perfecte requiescebat. Legitur Genesio octauo. quod Noe tribus vicibus columbam emittebat. In prima vice non requieuit. quia loca paludiosa non inuenit. In secunda vice requieuit: sed non perfecte. Requiescebat quidem in arbore oliue sed non perfecte requieuit. quia ad archam iterum rediit. In tertia vice perfecte requieuit et ultra ad archam non rediit. per quod datur intelligi. quod corda paludiosa. id est immunda spiritus sanctus fugit. In cordibus vero sanctorum peregrinantium quiescit. sed non perfecte. In cordibus vero sanctorum triumphantium quiescit et perfecte quiescit. quia nulla in eis carnis repugnantiam reperit. Caro enim spiritui non repugnabat. nec aliquos motus inordinatos emittebat: sed rationi penitus obediens erat. Quarto quietem

et vacationem dilexit. ut sensus suos mundos custodiret. Qui quidem ex conuersatione mundanorum sepe corrumpuntur. Seneca. Quotiens cum hominibus habitauit. totiens minus homo rediit. Legitur in Uitaspatrum. quod Arcenius deum orabat qualiter posset saluari. Et ecce ad eum vox venit: dicens. Arceni. si vis saluari. fuge. tace. quiesce. Beata quidem virgo Maria sensus suos in obsequium dei mancipatura erat. et ideo ipsos mundos seruare volebat. Nam uoluit seruare oculos mundos cum quibus deum debebat videre. Aures quibus deum loquentem debebat audire. Nares. cum quibus odorem christi debebat sentire. Os cum quo cum deo ore ad os debebat loqui. Manus. cum quibus debebat deum gestare. et ideo turbas hominum fugiebat. et in thalamo clauso manebat. ut sensus suos mundos seruaret.

Quinto quietem et vacationem dilexit ut diuinas consolationes reciperet que non recipiuntur in tumultu multitudinis: sed in solitudine mentis. *1. Cor. secundo. Ducam eam in solitudine: et loquar ad cor eius.* Consolationes enim diuine non infunduntur in mundanis curis. sed in solitudine. id est in quiete mentis. Legitur. *1. Regum decimosextimo. quod quamdiu Delias fuit in solitudine laute a domino pascebatur quia mittebat sibi singulis diebus panes et carnes et bibebat siue potus accipiebat de*

torrente. Postq̄ autē solitudinem
deseruit et ad ciuitatem transtulit.
vix buccellam panis habere potuit
quia quando hō est in mentis quie
te pascitur diuina consolatione. quā
do vero tumultū patitur vix modicam
consolationē habere meretur.
Ueruntamē in isto sancto helie ostē
ditur q̄ consolationes sanctorū ha
bent imperfectionis admixtionem
et interruptionē. habent quidē im
perfectionē quod notatur per hoc
q̄ non pascebatur in meridie. s; t̄m
mane et vespe. In mane quidem et
vespere est calor et lux. sed in quadā
imperfectione p̄ quod notatur q̄ san
cti viri in presenti habent dei cogni
tionē et amorem: sed imperfecte. In
futuro autē habebunt dei perfectā
cognitionē et amorem dei perfectū
Ideo sponsa petit: dicens. Cant. i.
Indica mihi vbi pascas vbi cubas
in meridie Secdo hnt admixtionē
quia sepe aliquibus saltem veniali
bus admiscetur. quod notat p̄ hoc
q̄ licet Melias haberet delicatū ci
bum. tamen habebat insipidum po
tum. quia bibebat de torrente Esa.
primo. Vinū tuū mixtum est aqua.
Tercio hnt interruptionē. q; de se
pe ad tps ab eis subtrahit diuinas
psolationes vt hoc feruētius q̄ran
tur et vt cautius custodianē. et hoc li
gnat p̄ hoc q̄ illa tal' refectio ab he
lia fuit sublata. In btā v̄gie maria
ista locū nō hnt. q; diuine psolatio
nes semper in ea fuerunt perfecte.
semper impmixte. et semp̄ perpetue

Ideo enī aliqui diuinas psolatio
nes perdunt. aut q; sp̄m̄ sc̄m̄ extin
guūt. Un̄ monet ap̄lus. i. Thessal.
v. Sp̄m̄ nolite extinguere. Aut qa
ip̄m̄ tristant. ideo seq̄ Ep̄heb. iiii.
Nolite tristare spiritū sanctū di in
quo signati estis. Aut q; sp̄ū sancto
resistūt. Act. vii. Dura ceruice et in
circūcisi cordib; et aurib; vos semp̄
sp̄ū sancto resistitis. Extinguit̄ au
tem sp̄s p̄ mortale pctm̄. Cōtrista
tur p̄ multiplicationē venialiū. Si
bi resistit p̄ inordinatum sensualita
tis appetitum Sed in beata virgi
ne nihil fuit extinguens. quia nullū
vnq; peccatū pmisit. nihil tristās
quia nunq; aliqua venialia perpe
trauit. nichil resistēs. quia de carne
sua nunq; aliquis motus illicit; pul
lulauit. et ideo nūq; spiritum sanctū
seu spirituales cogitationes amitte
re potuit.

De quomodo fiet istud

Uomō fiet istud dixit btā v̄go
Maria ad angelum. quoniam
virum non cognosco etc. Inter an
gelū et virginē gloriofam quasi qui
dam dialogus fuit factus. Nam vir
go interrogat et modum requirit.
Angelus modū exponit. virgo con
sentit et consentiens vt sic fiat rogat
et petit Primo igit v̄go interro
gat et modum requirit. Interroga
uit Zacharias angelum et punitus
fuit. Interrogauit Maria et lau
data fuit. Diuis rationē assignat

Petrus rauēnas: dicens. Ille pe-
ctorū cognitor non verba s; corda
preuidit. Non q; quisq; dixerit: sed
quid senserit indicauit. Erat enī in-
terrogantiū dissimilis causa species
per diuersa. Nec contra naturā cre-
didit. ille pro natura dubitauit. hec
integre rei ordinē querit. ille q; de-
iuber fieri non posse p̄scribit. ille im-
pellentibus exemplis ad fidez non
accedit. hec ad fidez sine exemplo p̄-
currit. hec miratur de partu virgīa-
li. sed de conceptu disputat cōiugali.
Et sic patz q; beata v̄go Maria nō
dubitauit de facto: s; tm̄ quesitum de
modo. Bernard. supmissus est. Nō
dubitat beata virgo de facto: s; mo-
dum querit et ordinem. Non enim
querit an fiat: s; quomodo. Ambro-
sius super Lucam. Non de effectu
beata virgo dubitauit: sed de quali-
tate effectus inquisiuit. Nō ergo fi-
dem renuit nec effectum recusauit.
sed accomodauit affectū et spospon-
dit obsequiū: dicens. Quomodo fi-
at istud. Tribus enī modis pōt ali-
qua mulier filiū generare. Aut spi-
ritualiter sicut in baptismo v̄l in cō-
uersiōe ad fidē. Juxta illud. i. Coz
iij. Nam in christo iesu per euāgeli-
um ego vos genui. Aut naturaliter
sicut de muliere et viro. Aut supna-
turaliter opante scz sp̄scō. Quō er-
go fiet istud angele dei. i. quō intel-
ligis tu. q; istum filiū debeam gene-
rare. Si dicis q; spiritualiter. quia
scilicet erit meus filius spiritualis.
Magnū quidem erit talem filiū spi-

ritualem habere. s; tamen nihil ad
me pertinebit. quia de mea substan-
tia nihil habebit. Si v̄o intelligis
q; naturaliter generabo. et q; volū-
tas dei sit q; de Ioseph sponso meo
ipm debeam generare: gaudebo &
tam nobili prole. sed tamen dolebo
de perdita virginitate. Si autē in-
telligis q; supnaturaliter et diuina v̄-
tute generabo: gaudebo & prole tā
magnifica et de virginitate conser-
uata Bernardus supmissus est. Cū
dominus testis conscientie mee scia-
at votum esse ancille sue sic virū nō
cognoscere. qua lege quo ordine si-
bi placebit vt illud faciam. Si me
oportuerit frangere votum: vt talē
pariam filium et gaudebo de filio et
dolebo de proposito: fiat tamen vo-
luntas eius. Si autem q; virgo cō-
cipiam et virgo pariam quod vtiq;
si sibi placuerit: impossibile sibi non
erit. tunc sciam vere q; resperit hūi-
litem ancille sue. et ideo angel^o mo-
du. n sibi exposuit. q; scilicet non spi-
ritualiter nec naturaliter s; supsub-
tialiter et mirabiliter filium genera-
bit: dicens. Spiritus sanctus super-
ueniet in te. hoc est. non concipies
humano semine: s; mystico spirami-
ne. quia spiritus sanctus in te descen-
det. et substantiam de tua carne vir-
ginea accipiet. et corpus suū sua vir-
tute perficiet. Et qm̄ virgo possz di-
cere quomodo ipa cū sit pura crea-
tura possz lucē diuinā que est inac-
cessibilis sustinere. Angelus sub-
iunxit. et virtus altissimi obumbra-

bit tibi. De^o enī est ignis inextinguibilis. ad Hebreos. xij. De^o noster ignis consumens est. Est lux inaccessibilis. i. Thym. vi. Lucem habitat inaccessibile. Est etiam dulcedo inestimabilis. Ecclesiastici. xxiij. Spiritus meus sup mel dulcis: et hereditas mea sup mel et fauū. Habēdo igitur beata virgo Maria deum in utero habuit ibi diuinū ignem. diuinam lucem. et diuinā dulcedinem. Si igitur caro factū modici carbonis non potest sustinere. si oculus soles non potest respicere. si palatus mel dulcissimū non potest sufferre quomodo pura creatura posset pati tantū caminū diuinitatis. possit respicere in solem tam infinite claritatis. posset sustinere suauitatē tā infinite dulcedinis. proculdubio non potuisset nisi virtus altissimi obumbrasset. et ideo angelus. Virtus altissimi obumbrabit tibi. Ignis enī inextinguibilis et diuin^o se sibi obumbrabit quā inter se et animā virginis corpus assumptum posuit. et sic tantū ardorē sustinere potuit. sicut aliquando accidit homini ad ignem vehementissimū existenti. quia inter se et ignem aliqd medium interponit. et sic calorem sustinere potest. Similiter lux diuina sibi obumbravit. quā ipsa lux teste id est carnī terrene se vniuit. Nam testam siue laternam creauit quando corpus suū in utero virginis fecit. et tunc laternam intrauit. quādo ipam carnem sibi vniuit. Et sic beata virgo Maria que non potuisset

videre diuinam lucē in sui essentia vidit ipsam positā in laternā. Bernardus Quia de^o spiritus est. et nos umbra corporis sui tempauit se nobis vt per obiectum viuifice carnis videamus verbum in carne. solem in nube lumen in testa cereum in laterna. Similiter dulcedo diuina obumbravit quando tantam dulcedinem exteriori carne velauit. et sic eā sustinere potuit sicut accidit homini habenti aliquem bolum dulcissimū in ore qui eius tantam dulcedinem tempat atq; velat. Bene igitur virtus altissimi sibi obumbravit. quando ignis diuin^o corpus mediū posuit. et lux ineffabilis testā intrauit. et dulcedo tam mirabilis se velauit et sic patz q; tota fuit inflammata in qua habitauit ignis inextinguibilis tota illuminata in qua habitauit lux inaccessibilis. tota plena dulcedine melliflua in qua habitauit dulcedo ineffabilis. Tunc Maria virgo humiliter consensit: dicens. Ecce ancilla domini. Non enim in ipsam filius dei aduenisset: nisi consensuz prebuisset. Ideo dicit beatus Bernardus. Ex ore tuo beata virgo maria pendet consolatio miserorum. redemptio captiuorum. liberatio damnatorum. salus deniq; miserorum filiorum Adam. Non enim credendum est q; ista verba ita nude protulerit. sed ipsa genua in terrā flexit Terram osculata fuit. oculos et manus in celū leuauit. p̄ nimio gaudio lachrymas retinere nō potuit. et tūc

eum magno cordis desiderio excla-
mauit Ecce ancilla domini. Istud
aduerbiū ecce aliquādo facit demō-
stratōne ad oculū. sicut ibi Johā. i.
Ecce agnus dei. Aliquādo ad intel-
lectū. sicut ibi. Esaie. vii. Ecce virgo
conciptet. Nō enī fiebat demōstra-
tio ad oculuz. qz virgo Maria non
dum erat nata: sed fiebat demōstra-
tio ad intellectū. Aliquando v̄o de
monstrat affectū. sicut habetur Jo-
hānis. xj. quādo scz dixerunt iudei
de christo qui super Lazary lachry-
matus est. Ecce quō amabat eū quā
igr̄ v̄go dixit. Ecce ancilla domini
pōt fieri demonstratio ad oculū vt
sit sensus. ecce p̄ns est z prompta z
parata ancilla domini ad obediendū
Uel potest fieri demōstratio ad
intellectū. tanq̄ si dicat v̄go ad an-
gelū. Quesiui a te modū cōcipiendi
et exposuisti. Et ecce ancilla domini
modū intellexi. qz scz non naturalit̄
sed supnaturaliter ꝑcipere debeam
Uel pōt demonstrare affectū vt sit
sensus Ecce ancilla domini. offert dō
suū desideriu et affectū. iō ip̄e meuz
affectū cōpleat ꝑ effectū. Ultio vir-
go Maria orauit vt sibi sic eueniat
vt dixerat angelus cū ait fiat mihi
sm̄ v̄bū tuū. Istud signatū est Jo-
sue. xv. vbi d̄z qz aza sedēs in azino
dixit patri. Terrā arentē z austrā-
lem dedisti mihi. iūge z irriguā. de-
ditqz ei irriguū supius z irriguū in-
ferius. Aza sedēs azino est btā vir-
go Maria. que dñabat̄ corpori suo
que habuit terram arentem. i. car-

nem ab om̄i humore ꝑcupiscētie ex-
siccata. z terrā austrāle. i. aiā a fla-
tu spiritus sancti inflāmata. z tamen
petijt irriguū sup̄i z inferi: quā dix-
it. fiat mihi sm̄ v̄bū tuū. nihil supe-
rius deitate. nihil inferius mortali
carne. Tūc igr̄ irriguū supius z in-
ferius habuit: quādo in eius vtero
verbum caro factum fuit.

Regina celi est btā virgo maria

Regina celi est beata virgo ma-
ria. de qua dicitur in ps̄. Asti-
tit regina a dextris tuis: in vestitu
deaurato circūdata varietate. Com-
mendatur autem ista regina a ꝑro-
pheta in isto ps̄ a sex ꝑerogatiuis.
Primo a ꝑrogatiua excellētis pul-
chritudinis cū d̄z. Dñs gl̄ia ei⁹ filie
regis abint⁹ Nō enī curauit de pul-
chritudine faciei exterioris. qz sicut
d̄z Prover. vi. Fallax gr̄a z vana
gloria id est pulchritudo. sed cura-
uit de pulchritudine faciei interio-
ris. ideo dixit Dñs gloria eius fi-
lie regis abintus. Pulchritudo au-
tem faciei sicut dicit Augustinus in
libro de trinitate est quādo ipsa fa-
cies est decenter colorata. hilariter
affecta. z bene proportionata. Cha-
ritas autem facit animā coloratam
que significatur per auruz finalis
v̄o ꝑseuerantia facit faciem bene le-
tam. Cum magna enī leticia anima
de mūdo recedit quando vsqz ad fi-
nem in bonis operibus ꝑseuerauit
iō d̄z Esaie. lv. In leticia egrediem̄

Diversitas autem virtutum facit animam proportionatam quando scilicet ad magnitudinem unius virtutis sequitur magnitudo alterius virtutis. Ista tria in beata virgine Maria fuerunt quae faciem eius anime pulchram fecerunt. ideo subditur. In fimbriis aureis etc. Ipsa enim habuit finale perseverantiam que notatur per fimbriam que est finis vestimenti. Habuit charitatem que notatur per hoc quod ista fimbria dicitur fuisse aurea. proportionalitas autem significatur per hoc quod dicitur circumdata varietate. ideo dicitur virtutum diversitate. Nam in ea magnitudini fidei respondebat magnitudo charitatis. et magnitudini charitatis respondebat magnitudo operis. Ista quatuor virtutes proportionatas habuit beata virgo maria. Nam habuit magnam fidem. Luc. primo. Beata que credidisti etc. magnam spem. Ecclesiastici. xxiii. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei Magnam charitatem inquam quod pro nimia charitate tota languebat. Cant. v. Nunciate dilecto quia amore langueo. Magna et fortia opera. Prover. vltio. Manu suam misit ad fortia. Secundo commendatur ista regina a vestimentis preciositate. cum dicitur Assitit regina a dextris tuis: in vestitu deaurato circumdata varietate. Que vestimenta intelliguntur aut prout ea habuit in mundo. aut prout ea habuit in celo. Nam in mundo exterior habuit vestimentum deauratum. id est corpus incorruptum et

illibatam. Animam vero habuit circumdata datam varietate. id est omnium virtutum diversitate. Ecclesiastici. xxiii. In me omnis spes vite et virtutis. Vel possunt intelligi ista vestimenta prout nunc habet ista in celo. Habet enim vestimentum deauratum. id est corpus gloriae indutum immortalitatis. Et est circumdata varietate. id est omnium sanctorum universitate qui ipsum circumdant. id est venerantur et laudant. ideo significata est per cortinam tabernaculi. que sicut dicit glossa super istum psalmum Erat contexta de quatuor coloribus. scilicet de bysso retorta. et cocco bis tincto. id est iacincto et purpura. Per byssum intelligitur candor et castitas virginum. que fuit retorta. quia habuerunt mundiciam in corpore et in mente per coccum Qui est coloris rubei intelligitur ordo martyrum qui fuerunt rubricati. Et fuerunt coccus bis tinctus quia sanguine proprio fuerunt tincti in corpore et sanguine christi in mente. Per iacinctum sicut dicit Isidorus. vno modo dicitur flos qui est ad modum viole et habet colorem celestem. intelligitur ordo presbiterorum qui fuerunt celestes conversatione. Juxta illud Phil. iij. Nostra conversatio in caelestibus est. Per purpuram intelligitur ordo apostolorum. Sicut enim purpura est vestis regalis. sic et apostoli spiritualiter fuerunt vestis christi. quia suis predicationibus et doctrinis eam ornaverunt. Unde dicit pater filio. Esai. xlix. Omnibus his velud ornamento vestieris. Ista ergo cortina id est

beata **V**go Maria contexta fuit ex
his quattuor coloribus. i. ex his q̄t
tuor ordinibus. quia om̄s eam cir-
cūdabant venerantur et laudāt. Et
quāuis propheta describens habi-
tum regine non facit mentionez de
eius corona. tamen Apocalip̄ xij.
fit mentio de corona duodecim stel-
larum. que fuerunt duodecim eius
gratie singulares quas p̄ōit Bern̄.
quarum quattuor fluxerunt in sua
carne. quia fuit p̄miceria virgini-
tatis sine corruptione fecunda. sine
grauedie grauida. et sine dolore pu-
erpera. Alie influxerunt in eius mē-
tem. scz deuotio credulitatis. marti-
riū cordis. reuerentia humilitatis.
magnitudo pudoris. Alie quattuor
fluxerunt sibi de celo. quia fuit san-
ctificata in vtero. salutata ab anḡlo
obumbrata a spiritu sancto. et imp̄g-
nata a dei filio. Tercio describit̄
ista regina a sponsi nobilitate. cum
d̄. Concupiscit rex decorē suū. quo-
niam ip̄e est dominus deus tuus et
adorabunt eum. vbi ostenditur de
isto sponso q̄ ip̄e est magne excellē-
tie. quia ip̄e est dominus deus tuus.
q̄ ip̄e est magne excellentie p̄t̄. qz
om̄es adorant eum. quia ip̄e est. et
ga sp̄sam dilectionis immense. q̄
ip̄e rex int̄m̄ eius decorez dilexit q̄
in sponsam eam accepit et in reginā
eam sublimauit int̄m̄ q̄ sicut reginā
absente rege regnū gubernat. Sic
beata **V**go Maria quādo rex chri-
stus per mortem se absentauit eccle-
siam dei in illo triduo rexit: quia si-

dem illibatā seruauit. Similiter q̄
rex christus ad celum ascendit. ip̄a
tanq̄ regina ecclesiam rexit. qz to-
tius ecclesie et apostolorū magistra
remansit. Similiter quādo christus
rex alicui faciē suam abscondit. tūc
ip̄a regina misericordiam suam maxime
ostendit. quādo homo ad ip̄am euz
suo corde et deuotione recurrit. Tūc
illud q̄ vane mulieres dixerunt de
luna nos exponamus de ista regia
Hieremie. xliiij. Sacrificamus re-
gine celi et libamus ei libamina celi
et facimus ei placetas. tunc satura-
ti sumus panib⁹ et bene nobis erit.
malū q̄ nō vidimus. ex eo autē tem-
pore quo cessamus sacrificare regi-
ne celi et libare ei libamina indigem⁹
omnibus et gladio et fame cōsump-
ti sumus Debemus quidem regine
nostre sacrificare corpa nostra per
mortificationez. et libare corda li-
quida p̄ lachrymosam compassionem.
et offerre sibi placetas id est cōsci-
entias mundas: et tunc ab ip̄a satu-
rabimur p̄ae. Interna refectiōe nec
videbimus malū pene eterne: et ac-
quiremus bonū gratie et glorie Il-
li autem qui eam non honorant ha-
bent penuriā gratie. et consumuntur
fame consolationis diuine et gladio
temptationis diabolice Quarto
describit̄ ista regina ab odoris sua-
uitate. cum d̄. Myrrha et gutta et
cassia a vestimentis tuis a domib⁹
eburneis. Vbi dicit glosa. Dic lau-
dat propheta sponsum ab vxore et
ornatu. Et sequitur in glosa. **D**is autē

aromatibus virtutū significat odorem qui odores nuptiali gaudio adhibetur: vt in nuptiis fieri solet. Habet etiā iste spēs aromaticæ istas proprietates vt dicit glosa. Myrrha enī est amara et conseruat carnem a putredine: et hmes expellit. et ideo myrrha hcat carnem mortificationē. que licet carni sit amara: tñ conseruat a putredine luxurie. et expellit hmes male cōcupiscentie: et sic castitas custoditur. Gutta expellit om̄s inflaturas et tumores. et ideo hcat humilitatem que cordis duriciam curat. Cassia in aquosis locis nascit̄ et crescit. et hcat pietatem que non nascit̄ in cordibus eorum qui sunt duri et aridi. sed tñ in cordibus illorū qui sunt cōpassibiles et deuoti. Iste igitur tres species aromaticæ id est virtutes scz myrrha castitat̄ gutta humilitatis et cassia pietatis in brā virgine Maria fuerunt que magnum odorem fecerunt. Nam eius castitas siue hginitas fuit odorifera angelo. humilitas eius fuit odorifera deo. pietas eius fuit odorifera toti mundo. Iste autem species aromaticæ spirabant odorem a vestimentis eius et domibus eburneis. Vestis fuit anima eius qua christ⁹ vestitur et ornatur. et fuit odorifera qz fuit om̄ibus virtutibus aromaticis plena. Domus aut̄ eburnea fuit ei⁹ corpus qd̄ fuit domus christi. Juxta illud Ecclesiastici. xxiii. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Et fuit domus eburnea propter ca-

stitatē quia elephas dicitur esse animal castum et est nature frigide. et ideo in eboze castitas designatur. Iste enim species aromaticæ scilz eius castitas hūilitas et pietas spirabant odorem ab eius anima que fuit vestis dei et omnibus aromaticis virtutū fuit plena. Et ab eius carne que fuit domus eburnea. qz fuit decorata virginali mundicia.

Quinto describitur ista regina a domicellarū siue adolescentularum seruitute seu strēnuitate. Solent ei regine domicellas et adolescentulas habere que sibi strēnue famulatur et seruiunt. Ista igitur nostra regina habet tria genera famularum. Prime sunt filie regum. de quibus dicit Delectauerunt te filie regū in honore tuo. Secūde sunt filij thyri. de quibus subditur. Et filij thyri in muneribus vultū tuū deprecabuntur. Tercie sunt virgines. de quibus subditur Adducentur regi virgines post eā Tres enim sunt status mulierū que ipi regine seruiunt. scilicet bone virgines que significantur per filias regum. quia ipse corpus suum in castitate et mundicia bñ regunt. Alie sūt conjugate que significantur per filias thyri. Thyrus enī interpretat̄ angustia. et significat conjugatas q̄ multas in mundo angustias patiuntur siue in sustinēdo virū quādo est nimis austerus. siue in pariendo filios et educando et nutriendo eos siue alijs necessitatibus procurādīs. p̄ma Corin. septimo Tribulatōez.

et dolore carnis habebūt huiusmōi
Tercie sunt virgines que votū per
petue virginittatis post ipam emise
runt. quia ipa prior omnibus emi
sit. Filie igitur regum. i. beate vidue
reginā suam delectant qñ se immū
dicia et castitate pseruant. Filie thy
ri id est beate cōiugate sibi myrrha
offerunt qñ opibus misericordie in
tendunt. et in suo cōiugio ordinate
vivūt. Virgines autē post ipam ad
ducentur qñ ipam in virginittate et
mundicia imitatur. Sexto descri
bitur ista regina a prolis fecundita
te cuz dī. pro patribus tuis nati sunt
tibi filij. et pñt ibi notari per patres
ipi patriarche vñ prophete vñ iudi in
fideles a quibus ipa originē duxit.
filij autē vocari possunt vñ virgines
vel apostoli vel deuoti christiani.
Est ergo sensus pro patribus tuis
nati sunt tibi filij. i. pro patriarchis
qui fuerunt cōiugio seruietes. Na
ti sunt tibi filij. i. vñ gines cōiugia cō
tēnētes. Vel pro patribus tuis. id
est prophetis qui christum ventu
rum predixerunt. Nati sunt tibi fi
lij. i. apostoli qui christum iam ve
nisse predicauerunt. Vel pro patri
bus tuis vel iudeis infidelibus qui
christū persequuntur. Nati sunt tibi
filij. i. apostoli. i. christiani qui chri
stum vera fide confitentur. Sequi
tur. Cōstitues eos principes super
omnē terram. Primi enī filij. i. vñ gi
nes principes super omnē terrā cō
stituuntur quando suo corpori domi
nantur. Secūdi filij scilz apostoli sup

omnē terrā cōstituuntur qñ pculcāt
terrena et subleuāt se ad celestia ap
petenda. Tales enī quis sic terrena
contemnūt omnia possident sicut qui
dam sapiens qui talem deductionē
ostendit: dicens. Qui omnia cōtem
nit: omnia sub pedibus habet. omni
bus preest. omnibus domiatur. oia
possidet. igitur qui omnia contemnit
omnia possidet. Ideo dicit apostolus
ij. Corinθ. vi. Tanqñ nihil habētes
et omnia possidentes.

De requie beate Marie virginis

Equiem perfectam habuit be
ata virgo Maria. requieuit ei
in seipā: et requiescit in nobis In se
ipā quidez requieuit in hoc mundo
et requiescet in celo In hoc mundo
requieuit in corpore et anima. Cor
pore quidem. quia ipsa eius caro cū
anima pugnā non habuit. quemad
modū cū omnibus habuit et habz in
presenti. Gala. v. Caro concupiscit
aduersus spm rē. Anima vñ op amo
rem cū deo vnita fuit: et ideo perfe
cte cum deo requieuit. Ideo pote
rat dicere cum propheta. In pace
in idipm dormiā et requiescā Se
cūdo requiescit mō in celo. in corpe
et aīa. Eccli. xxiiij. In ciuitate scripsi
cata sūt regni. Requiescit qdē ei
corp⁹ i do qñtū ad omēs sensus. Nā
ocli ei⁹ reqescūt in vidēdo faciē xpī
Aures in audiēdo vocē xpī Nares
ei⁹ in sentiēdo odorē xpī. Os ei⁹ in
loquēdo ore ad os cū ore xpī. Ma
c ij

nus ei⁹ in tāgendo personā christi.
Sillr eius aīa mō in deo pfecte req
escit in pulchritudine summe xitāt
ei⁹ volūtas in dulcedine supme sua
uitatis. ei⁹ memoria in cōtinuatōe
eternitatis Propter ista dī de quo
libet brō z multo fori⁹ dici p̄t de ip
sa q̄ ē oīm brōz brīssima. Esa. xxiiij.
Sedebit popul⁹ me⁹ in pulchritu
dine pacis. ī tabernacul⁹ fiducie. in
reque opulenta. Ipa enī mō sedet
et requiescit in pulchritudine pacis
quātū ad visionē z pulchritudie sū
me xitatis. In tabernaculis fidu
cie quātū ad eternitatē securitatis.
In rege opulēta quo ad dulcedinē
summe suauitatis Tercio reque
scit in nobis. Eccli. xxiiij. Et in his
oīmib⁹ requiē q̄siui. Premisit enim
sex genera hoīm in qb⁹ reqescit: di
cens. Byrū celi circuiui sola: z pro
fundū abyssi penetraui. z ī fluctib⁹
maris ambulauī. z in oīmī terra ste
ti. z in omni populo et in oīmī gen
te primatum habui. et omnium ex
cellentium z sublimiū colla propria
x̄tute calcaui. z in his oīmib⁹ requi
em q̄siui. Ex qb⁹ x̄bis hētur q̄ ipa
p̄tēplatiuos facit p̄tinue desiderare
celestia. iō dī. Byrū celi circuiui so
la. Tūc enī gyrū celi circuit q̄n p̄tē
platiuos celestia desiderare fac. Ip
sa p̄sumptuosos a sua p̄sumptiōe
reuocat. faciēdo eos timere tormen
ta eterna. iō dī. profundū abyssi pe
netraui. Ipsa tūc profundū abys
si penetrat q̄n facit vt p̄sumptuo
sus penā eternā formidet. Ipsa tri

bulatos in paciētia aīat inī aduersa
iō subditur. In fluctib⁹ maris am
bulauī Tūc in fluctib⁹ maris ambu
lat q̄n amaricatos ad x̄tutē pacien
tie reuocat. Ipsa auaros despicerē
terrena facit. iō dī. in oīmī terra ste
ti. Tūc enī in cordib⁹ terrenoz stat
q̄n eos ad terrenoz p̄tēptū adiuuat
ipsa pctōres fac supare vicia z pctā
iō dī. In oīmī gēte z in oīmī poplō
primatū habui. pctōres dicūtur gē
tes. i. gētiliter viuētes vt sunt geni
ti. Tales dicūtur etiā populi qz de
mones eos p̄ diuersa vicia depopu
lātur z destruūt. Tūc iḡ ipsa in oī
gēte z populo p̄matū tenet q̄n facit
vt ipsi pctōres vincāt z supent oīmē
pctm. Ipsa supbos reuocat ad hūi
lia. ideo subdit. et oīm excellētiaz et
sublimiū colla propa x̄tute calcaui
Tūc enī excellētes z sublimēs cat
cat q̄n supbos z arrogātes ad x̄tu
tē hūilitatis reuocat. In oīb⁹ at̄ sa
pradictis sex generib⁹ hoīm sic cor
reptis z sic renouatis ipsa reqescit.
et iō subdit. et in his oīb⁹ reqē q̄siui

Quo b̄tā x̄go Maria assilāt rozi.

Os sc̄at christi incarnationē
vl x̄gis fecūditatē. vl gr̄e spi
ritus sc̄i infusionē. P̄rio nāqz sc̄
christi incarnatōez. Ros qdē gn̄at
in medio aeris interstitio z t̄pate ca
lido z t̄pato frigido. t̄tia inīsticia s̄t
Celū. mūdus. z infern⁹ Christi iḡ
incarnatio nō ē facta in supmo inī
sticio. i. in celo. qz naturā angelicaz

nō assumpsit. Debeo. ij. Nūq̄ ei
angelos apprehēdit. Nec est facta
in inferno. qz demōes nō redemit
nec eis peccit. ij. Petri. ij. De^o an-
gel peccāb^o nō peccit. s; facta ē in
medio inēstitio. i. in mūdo. qz natu-
rā humanā assumpsit Gal. iij. Mi-
sit de^o filiū suū ex mliere factū sub le-
ge. Ista at̄ rozatio. i. incarnatio fa-
cta ē ex calido z frigido Duo ei deū
induxerūt vt hō fieret. scz habūdā-
tia charitatē ex pte sui q̄ fuit q̄si calor
Rhom. v. Cōmēdās de^o sua chari-
tatē in nobis qm̄ cū adhuc pctōres
essem^o: xp̄s pro nobis mortu^o ē. Et
misericordia ex pte nri q̄ fuit qua-
si frig^o. Ps. Prop̄t misericordiā inopū
et gemitū paupm̄ nūc exurgā d̄t do-
min^o. Ex tali igr̄ calido. i. ex charita-
te dei. z ex tali frigore. i. generali mi-
seria gn̄is hūani facta ē ista rozatio
scz filij dei incarnatio In hoc tñ de-
ficit similitudo. qz ibi ē tpat^o calor z tē-
patū frig^o. Dic̄ x̄o ē nīmī calor a-
moris Ephes. ij. De^o q̄ dīnes ē i mi-
sericordia prop̄t nīmīā charitatē su-
am q̄ dilexit nos cuz essem^o mortuū
pctō. viuificauit nos in xp̄o Est etiā
hic nīmīū frig^o lāguoz. ps̄ Dēs de-
cliauerūt sil̄ inutiles facti sunt Se-
cūdo ros fcat x̄gis fecūditatē qd̄
notat p̄ triplicē similitudinē. P̄mo qz
facta ē adinstar conche marine que
ex roze celesti generat margaritā. i.
xp̄m i ei^o vtero generauit. Nā sic d̄t
Ilioz^o. Concha marina certo tpe
se apit z roze celestē r̄cipit. z sic mar-
garitā intra viscera sua gignit. Sic

btā x̄go Maria aimū suū p̄sentien-
do apuit qñ dixit. Ecce ancilla dñi.
Et tūc ros spūssci in eā descendit q̄
margaritā. i. xp̄m in ei^o vtero germi-
nauit. Ista rozatiōem spūssci z ap-
tōez x̄gis petebat propheta: dicēs
Esa. xlv. Rozate celi desup z nubes
pluat iustū. apiat̄ terra et germinet
saluatorē. Secūdo ista x̄gis fecū-
ditas facta ē adinstar t̄re q̄ roze ce-
lesti p̄fusa generat viridē herbam.
Deu. xxxij. fluat vt ros eloquū meū
q̄si stille supra gramia cui verbo al-
ludit. Eccli. ix. d̄t. Descēdit in vterū
x̄gis sicut ros sup gramē. Ista igr̄
t̄ra sic roze madefacta genuit lilium
padisi. Osee. xiiij. Ero q̄si ros isra-
el: germiabit q̄si liliū. Isrl̄ interpreta-
tur vir vidēs deū. z fcat btām x̄gi-
nē mariā q̄ fuit virilis in om̄i sua ac-
tione. z fuit vidēs deū in p̄tēplatio-
ne. z germiavit liliū. i. xp̄m candidū
p̄ inocētiā z odoriferū p̄ vturū fra-
gantiā. Tercio ista x̄gis fecūdi-
tas facta ē adinstar velleris q̄ roze
plenū irrigauit areā z impleuit con-
cham. vt hētur Judic. vi. Istō vel-
lus figurabat x̄gis vtez in quo fu-
it plēitudo rozis. i. plenitudo totius
dinitat̄. ex qua plenitudie irrigata
ē area. i. vniuersal̄ ecclia z impleta
est cōcha. i. oim̄ vturū corda. Bern-
ardus. Irrigatur^o dñs aream cele-
sti roze totū vell^o prius infudit. Re-
dēptur^o etiā gen^o hūanū vniuersūz
p̄ciū p̄tulit in mariā. Tercio ros
fcat spūssci infusione. qui qd̄ i ma-
ria se diffundēs mltā bōa in ea opa-

ta est. Primo enī fecit in eā contra
estū carnalis concupiscētie refrige
rationē Eccl. xliij. Ros obuians ar
dori venienti hūilē fecit eū. Jō dix
it ei angelus. & tus altissimi obūbra
bit tibi. & ab estu oīs ꝛcupiscētie re
frigerabit. Scđo sibi dedit spūal
dulcedinē pꝛegustationē. Nūeri. xj
Lū descēderet supra castra ros de
scendebat piter & māna. Castrū dī
fuit aim⁹ bñe marie & gimis. q̄ sic fu
it vallat⁹ & munit⁹ q̄ nunq̄ ingredi
potuit inimic⁹. Lū igr̄ in illd castrū
descēdebat ros. i. spiritus sancti rozatō
descēdebat piter et manna. i. celesti
um pꝛegustatio. Istā autē pꝛegu
stationē habere meruit pꝛopꝛ mun
diciā & puritatē quā semp seruauit.
sicut enī dē glosa sup illud ps̄. Qui
dat iumentis escam illorū: & pullis
coruoz inuocantib⁹ eū. Pulli cor
uoz quādiu hñt pilos albos a pa
rētibus deseruntur & tunc celesti ro
re pascūtur. Quia igr̄ btā & go ma
ria semp fuit alba. i. purissima. iō ce
lesti refectione sp̄ fuit pasta. Ter
cio fecit in ip̄a spūalē exultationem.
Prouer. xix. Sicut ros sup herbā
sic hilaritas regis. Rex enī. i. xp̄us
sibi arrisit qñ aimū suū incenarrabi
li exultatiōe pfudit. De qua exulta
tione ipsa dicit. Exultauit spūs me⁹
in deo saluari meo. et ista exultatio
fuit sicut ros sup herbā. quia mag
nam in ea fecit fecundationē oꝛeꝛ
et refrigerationē omniū vicioꝛum.
Quarto sibi dedit vite et̄ne messi
onē. Dicitur enī Gal. vj. Qui sciat

in spiritu: de spiritu metet vitā eter
naz. Et qm̄ ista in spiritu seminauit
iō vitā eternā messuit. Istā at̄ mes
sionē non habuit a se sed a roze. Un
poterat dicere euz Job. xxix. Ros
morabit in messione mea. Quinto
sibi dedit totius vite perfectionē
que quidē consistit in opando & ꝛtē
plando. In hui⁹ figura dī Benēb
xxvij. In pinguedine terre et in ro
re celi desup erit benedictio tua In
ipsa enī fuit pinguedo terre. i. oꝛeꝛ
misericordie magna fecūditas que
dī pinguedo terre. quia ista opa mi
sericordie im̄ fiūt in terra et non in
celo. In ip̄a etiā fuit ros celestis. i.
celestiuz donoꝛ magna auiditas &
in istis duobus consistit vite perfe
ctio. scz in faciendo opera misericor
die & in desiderando celestia.

Dūo btā & go assimilatur rose.

Osa dicitur beata virgo Ma
ria. prout ipsa dē Eccl. xxvij.
Quasi plantatio rose in hiericho. q̄
interpretatur luna. & fecit ecciam mi
litatē in qua ad modū lune quādiu
est in presenti vita multos habz de
fectus. In hac igitur hiericho. i. in
ecclesia militanti ipsa est plātata. qz
inter nos & deū est media cōstituta
Rosa autē potest considerari qñtū
ad sui qualitatē amenitatē & virtutē.
Qualitas aut̄ eius pōt esse quadru
plex. Prima est quia rosa est cali
da & frigida. Est enī frigida in fo
liis & calida in semie. ita q̄ passioēs

calidas sanat frigiditate foliorū. et
passiones frigiditas sanat caliditate
seminū. Scda est quia rosa ē aquo
sa ⁊ tota rozida roze plena. Ros au
tē interi⁹ latens excutitur ex calore
solis vel ignis. Tercia est quia rosa
quāto plus conteritur tanto maior
odor sentitur. Quarta ē. quia de spi
nis nascitur. sed tñ naturā spinarū
non imitatur. Propter ista quattu
or brā virgo Maria rose assimilā
Quidā enim sunt frigidi in amore.
Istā passionē frigidā ipsa expellit
dum eorū corda ad dei amorē inflā
mar. iō dī. de mliere forti. Prouer
biorū vl. Non timebit domui sue a
frigoribus niuis. Om̄s enī dome
stici eius vestiti sunt duplicib⁹. fri
giditas niuis est frigiditas mentis
sed contra istud frigus domesticos
suos. i. deuotos suos ipsa vestit du
plicibus charitate dei ⁊ proximi.
Quidā enī sunt calidi id est malo ig
ne concupiscentie inflammati. sꝫ ipa
sanat ipam passionē calidam. qꝫ ig
nez male ꝑcupiscētie extinguit ⁊ ro
rem grē refrigerātis infundit. Jō
dī Ecclī. xliij. Ros obuians ardori
uenienti hūilez efficit eū. Scdo
ipa tota est rozida. qꝫ ē roze spūscī
plena. sicut angel⁹ ei dixit. Aue gra
tia plena. Istū autē rozez dine grē
ab ea excutim⁹ qñ ipam ꝑ desideria
feruētia exorā⁹. Istā autē excussio
aliqñ fit calore ignis. aliqñ calore so
lis. sol ē xp̄us. Malach. iiii. Uobis
timētib⁹ nomē meū orietur sol iusti
cie. Ignis est spūsc̄tūs. Luce. xij.

Ignē veni mittere in terrā Qñ iḡ
ad ipām vehemēter afficimur. ex eo
qꝫ solez iusticie in vtero suo habuit.
tunc virtute solis ab ea rozē gratie
excutimus. Quando h̄o ad ipām
vehemēter afficimur ex eo qꝫ ignis
spiritus sancti ipām purgauit ⁊ in ip
sam superuenit. tūc virtute ignis ab
ipā rozem gratie impetram⁹. Istā
autē desideria feruentia in nobis ip
sā generat immo etiam preoccupat
Sapientie septio Preoccupat qui
se concupiscunt vt se illis prior ostē
dat. Tercio ipsa semper fuit con
trita id est tribulationibus afflicta.
et quanto plus sustinebat maiores
contritiones. tanto maiores redde
bat odores. Nam in egiptū expul
sa dedit odorem patientie. In pas
sione filij gladio ꝑforata dedit odo
rem fidei perfecte. In tribulationi
bus quas patiebatur a iudis dedit
odorem gratiarū actionis. In tri
bulationibus aliorum dedit odore
compassiōis. In tribulatione quā
post ascensionē christi patiebatur
ex absentia filij. dabat odore sancti
desiderij ⁊ deuotionis. Post istos
tales odores debet qlibet ire et cur
rere per desideria ⁊ bōa opera Lā
ticorum primo. Trahe me post te.
curreremus in odore vngentorū tuo
rum. Quarto ipsa fuit de iudeis
spinosis nata. sꝫ tñ eorū mores nō fu
it imitata. vñ carat ecclia. Sic spina
rosaz gēuit. sic iudea mariā Judi ei
erāt supbi: ⁊ ipsa hūillima. iudei erāt
vicijs plēi: ⁊ ipa grā plenissā. Judi

erant infideles: et ipsa fidelissima. Iudei erant terrena appetentes et ipsa celestium avidissima. ideo dixit ei pater suus David. Audi filia et vide et inclina aurem tuam: et obliuiscere populum tuum et domum patris tui. Domus enim patris sui fuit oblita: quia eorum mores non fuit imitata Berni. in sermone quodam. O homo homo nobilis virga iesse per quam in ramo conualuit quod perierat in radice Radix amaritudinis Eua Ramus eterne dulcedinis maria. Miranda et profundissima dispensatio diuine sapientie. quod talis virga nascitur de tali radice. talis filia de tali matre. talis liberalitas de tali seruitute prescripta. Talis impatrix de tali captiua. de tam sicca spina tam florens rosa.

Secundo rosa potest considerari quantum ad suam amenitatem. Ipsa enim rosa que ex sua amenitate delectat visum olfactum gustum et tactum. Sic beata homo Maria delectat nos quantum ad spirituale visum sua pulchritudine. quod eius facies nimis est gratiosa. Nester. ij. Erat enim pulchra valde et incredibili pulchritudine omnium oculis gratiosa et amabilis videbatur. Delectat angelos. quod eius facies est nimis gloriosa. Ps. Vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis. Diuites plebis sunt angeli. qui preceteris habent diuitias regni celestis. Delectat etiam ipsum christum. quod eius facies nimis est speciosa. Ps. Concupiscet rex decorem tuum. Cant. ij. Unde mihi faciem tuam sonet vox tua

in auribus meis. Vox ei tuba dulcis et facies tua decora. Propter ista tria Judith. xv. Tu gloria hierusalem. tu leticia israel. tu honorificentia populi nostri. Hierusalem interpretatur visio pacis. et beatus christum que est pax nostra. israel interpretatur vir videns deum et beatus angelum qui semper faciem christi videt. Populus noster beatus nostrum genus humanum. In visione igitur faciei beate marie homo christi gloriatur. angelus letatur. et genus humanum honoratur. Secundo delectat spirituale olfactum pro sui odoris immensitate. De cuius odore dicit Cant. iij. Odores vestimentorum tuorum. id est virtutum tuarum sicut odor thuris que deo facta gratum officium sacrificium et recreauit animam nostram. De odore virtutum ipsius dicitur in ps. Myrrha et gutta et cassia a vestimentis tuis etc. Myrrha que est amara habet castitatem siue carnis mortificationem Gutta que tumores fragit beate humilitatem. Cassia que in aquis nascitur habet fidem que in baptismo percipitur. Iste tres virtutes fuerunt in ipsa valde odorifera. Nam castitas siue virginitas odorem fecit angelo. humilitas odorem fecit deo. fides eius odorem fecit toti mundo. Tercio delectat spirituale gustum sua suauitate Ecc. xxiiij. Qui edunt me adhuc esurient. qui bibunt me. adhuc sitient. Ipsa enim reficit memoriam cogitationibus sanctis et intelligentiam intentionibus rectis et voluntatem affectionibus mundis Ideo dicitur Ecclesiastici decimo quinto. Libauit illum pane vite et intellectus et aqua salutaris sapie

potavit illū. *Ipsa* enī cibāt memori-
am pane vite quando vitalibus co-
gitationib⁹ eā reficit. *Ipsa* cibāt in-
telligentiā pane intellectus qñ rectē
intentionibus eam pascit. *Ipsa* vo-
luntatē potat aqua sapientie qñ sa-
pidis affectionibus eam nutrit.

Quarto delectat spūalē tactū sua su-
auitate ⁊ leuitate. *Iō* dicit Bernar-
dus. Quid ad mariā trepidet acce-
dere hūana fragilitas. nihil austerū
in ea nihil terribile inuēies. tota sua-
uis est. ideo est querenda ⁊ arripiē-
da. ⁊ amplexanda. Querēda p me-
ditationē. Sap. vii. Nanc amari ⁊
exquisiui a iuuetute mea ⁊c. Arripi-
enda per imitationē. et amplexāda
per deuotionē. Prover. iiii. Arri-
pe illā ⁊ exaltabit te glorificaberis
ab illa cum eam fueris amplexatus
Propter ista omnia cantat ecclesia.
Speciosa facta es ⁊ suavis in deli-
cijiis tuis sancta di genitrix. per hoc
qđ dicit speciosa notatur qđ ipsa de-
lectat spūalem aspectū. per hoc qđ
dicitur suavis notatur qđ ipsa delec-
tat spūalē tactum. per hoc qđ di-
citur delicijiis tuis notatur qđ ipsa de-
lectat spūalē gustū. per hoc qđ di-
citur sancta dei genitrix ostendit
qđ ipsa delectat spūalē olfactum
In hoc enim qđ dei genitrix fuit in
vtero suo balsamū paradisi habuit.
et iō tota odorifera extitit Tercō
rosa potest considerari quantum ad
suā virtutē. Siquidē ex rosis fit ali-
quando electuariū oleū colliriū em-
plastrū ⁊ diuersē ppationes cōtra di-

uersas infirmitates. Maxime autē
habet rosa virtutē supra quadrupli-
cē infirmitatē. Ipsa enī stomachū
et cor pfortat. fluxum ventris refre-
nat. oculos clarificat. dolorē capiti
sanat. Sic btā ⁊ go Maria cor cō-
fortat dando seꝝ dei charitatē. q̄ in
tīm cor forte fac qđ propter xp̄m eti-
am pūpēdet mortē. Land. viij. For-
tis est vt mors dilectio. dura sic in-
fern⁹ emulatio. Aug⁹. Omnia seua
et imania facilia ⁊ prope nulla facit
amor. Ipsa fluxum pctōꝝ refrenat
dando dei timorē qđ pctā vitare fac
Prover. xv. In timore dñi decli-
nat om̄is hō a malo. Ipsa oculū in-
tellect⁹ clarificat. dando diuinorū
agnitionē. que qđē cognitio oculū
mentis illūiat. Ps̄. Preceptū dñi
lucidū illuminans oculos. Ipsa ca-
put mētis q̄ est spes sanat qñ spem
nostrā tepidā ad celestia desideran-
da subleuat. qđ enī spes sit caput mē-
tis dī. i. Thym. v. Haleā spem salu-
tis assumite. Propter ista dī Ecclī
xiiii. Ego m̄ pulchre dilectionis.
Ecce qđ cor cōfortat p charitatē. et
timoris. ecce qđ fluxū vicioꝝ restri-
git p timorē. et agnitiōis. ecce qđ spi-
ritualē visum clarificat p diuinorū il-
luminatiōē. et sc̄tē spei. ecce qđ ca-
put mentis sanat p spei subleuatōē ⁊

De salutatione angelica.

Salutatio angelica a patre ad
quē spectat auctoritas fuit im-
pata. a filio q̄ ē p̄is sapia fuit dc̄ata

A spiritus sancto fuit cōcepta. de quo scriba dī i p̄s. Lingua mea calam⁹ scribe: velociter scribēt. et a tota trinitate fuit Gabrieli cōmissa. et ista saluatio talis et tanta cū deuotione maxime est dicenda. Uideamus igit a quibus deat dici. et qualiter. et propter quod. Debz autē maxie dici a uiris celestib⁹ et deuotis quod beatur p hoc quod illā saluationē tres cōposuerunt scz angelus qui dixit. Ave grā plena. Ecclesia que addidit maria. Et Elizabeth quae addidit. et benedictus fructus uentris tui. Angelus autē ē celestis et purus. Uñ Dionisius. Angelus ē speculū purū clarissimū incontaminatū et incoignatū et immaculatū. Ecclesia est sine macula et sine ruga. ut dī Ephe⁹ v. Elizabeth erat iusta et sine quarela. ut dī Luc. pmo. Ex his datur intelligi. quod quicumque hanc saluationē uirgineam digne et meritoze uult dicere. debz habere corpus purum et angelicum quantū ad deum. Debet esse sine macula peccati quantū ad seipsum. Et debet esse sine querela quantū ad proximū. Uñ potest dici quod per angelū significantur uirgines. Bernardus Quid de corius uirginitate que de homie angelum facit. Per ecclesiam significantur uidue. Ecclesia enī quodam modo uidua remansit: quando sp̄s suus ad celos ascendit. Per Elizabeth que erat copulata coniugio intelliguntur coniugati Illi ergo qui seruant uirginitatem. qui digne custodiunt uiduitatē. et qui licite utū

tur copula m̄rimoniali. Nāc saluationē digne dicere p̄nt. Et tñ nihilominus pctōzes nō debēt cessare ab eius laude. Hieronym⁹ in sermone de assumptione. Si ego es lauda. quia meruisti esse quod laudas. Si uirginēs es venerare et lauda. quia nō aliū de cōstat ut posset quā ex grā xp̄i quae fuit plenissime in maria quā laudas quia cōiugata aut certe peccatrix nihilomin⁹ confitere et lauda. quia inde misericordia omnibus profluxit et gratia ut laudent. et quāuis non sit speciosa laus in ore peccatoris: noli tamen cessare. quia inde tibi promittitur uenia unde et omnib⁹ ut laudes. Secūdo uidentū est qualiter ista saluatio dicenda sit. Est autem dicenda frequēter. humiliter. et deuote. Frequēter quidē eaz salutare debem⁹ quia frequēter ab ipa beneficia multa recipimus. Esaie. xxiii. Sume cytharā. i. saluationē angelicam. que quādo dicitur facit quādam melodiam. et circui ciuitatem. id est gloriosam uirginem mariam. in qua omnes ciues id est omnes cogitationes fuerunt unite in unam fidem. et dicitur circui. quia tota et in circuitu est laudanda. quia nihil in ea fuit quod non fuit laude dignū. De inde subdit propheta. Bñ cane frequēta canticum ut memoria sit tui Ille bene canit qui corde. ore. et opere eam laudat. Ille canticū frequētat qui ab eius laude non cessat. Et talium beata uirgo Maria habet memoriaz. quia eos copiose

remunerat dum vitam eternam eis donat Ecclesiastici. xxiiij. Qui elucidunt me: vitam eternam habebunt

Secundo ista salutatio est dicenda humiliter. et ista humilitas non tantū debet esse in corde: sed etiam in corpore et in genuflexione. Non est magnum si ad illam salutationē mortalis homo genua ponit in terram. ad cuius prolationē rex glorie de celo descendit in terram. Nō est magnū si ad illam salutationē se humiliat vermiculus. ad cuius prolationem altissimus factus est paru? Non est magnum si seruus se humiliat et genua flectat quando reginā celi et terre salutat. Tercio dicenda est deuote. tunc autem deuote dicitur quando dicitur cum cordis intentione recta et attentione vera et cum fidei et spei certitudine. Debet enim dici cum cordis attentione ne cōquerat. Et dicat Esaie. xxix. Popul? hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. Debz dici cum recta intentione. Multi enī salutant personas nobiles vt videātur eis esse familiares. sic etiam multi salutant et reuerentur beatam virginem mariam vt deuoti sibi credātur. De talibus potest dici Matth. sexto. Amē dico vobis receperunt mercedem suam. Debet etiam dici cum fidei et spei certitudine. vt scilicet que petimus ab ipsa nos habere speremus. Superba enim esset domina illa que se saluantes nō se resalutaret. et quia regina nostra ē

humilima. ideo eos qui salutant eā digue laudando. ipsa resalutat ad se etiam inuitando. Ecclesiastici vicesimo quarto. Trāsīte ad me omīs qui concupiscitis me. Tercio videnduz est propter quod ipsa salutatio sit dicenda propter debitū. exēplū. et fructū. Propter debitū quidem quia salutatio debetur amicis. bñficis. et dominis. quia ipsa est amica. Ecclesiastici. xxiiij. Ego inquit mater pulchre dilectionis. iō pulchre amari volo. Cant. ij. Surge prope ra amica mea. Est autē benefica nra Sapientie. vii. Proposui pro luce habere illam. Venerunt autē michi pariter omīa bona cum illa. Ibi. cap. viij. Proposui hanc adducere mihi ad cōuiuādū sciens qm̄ mecum cōcabit. de bonis et beneficijs que ab ipa recepim? Et Aug? in oratiōe Per te xgo bñā hereditamus misericordiā miseri et ingrati grām. peccatores veniam. sublimia infimi celestia. terreni deuz. hoies mortales vitā. patriā pegrini. iō pōt sibi venire illd Rhom. vi. Salutate marīam que multuz laborauit in nobis. Laborauit quidē filiū nutriēdo. in egiptū fugiēdo. discipulos docēdo. paup̄tatem sustinēdo. et pro nobis orādo Est etiā dña nra q̄ vbiq; dñā. Eccli. xxiiij. In omī populo et i omī gēte p̄marū tenui. et oim excellētū et sublimiū colla propa x̄p̄te calcaui Ip̄a ei hz domineū i celo. iō d̄t. i oī populo. scz angeloz. i mūdo. iō subdit. et i oī gēte p̄marū tēui.

in inferno. iō subdit oīm excellētū et
sublimiū colla propa virtute calcaui

Secūdo debemus eam salutare sp
propter exemplū. quod exemplum
habemus ab angelo qui eaz saluta
uit in thalamo. Un̄ dī. Ingressus
angelus ad eam dixit zē. A Johā
ne qui eam salutauit in ytero. vñ dī
Exultauit in gaudio infans i ytero
meo. A christo qui eam salutauit in
celo. iij. Regum. ij. Surrexit rex in
occursum matris adorauitq; eaz id
est salutauit qñ scilicet ipam in celū
deduxit. Debemus etiā erubescere
eam nō salutare. Post q̄ tales salu
tant eam. Eccli. xij. Erubescite a sa
lutationibus de silentio. Bernard⁹
Inuitant nos ad marie salutationē
gabrielis exemplū Johānis tripu
diū et resalutatiois lucrū. Tercio
debemus eā salutare propter fruc
tum. Si enī eam salutamus cuz de
uotione. ipa nos resalutat cū gratie
exhibitione. Specialiter autē tres
gratias salutantibus dat. de quib⁹
dī Eccli. xxiiij. Obuiat illi quasi
mater honorificata. Obuiam⁹ nos
illi sanctis desiderijs z laudibus de
uotis. Obuiat ipa nobis auxilijs o
portunis. dat etiā nobis panē gra
tie. Unde seqtur. Libauit illuz pane
vite z intellectus. Dat virtute pseue
rantie. Un̄ seqtur. Et firmabitur in
illo z non flectetur. Dat exultationē
glozie. Un̄ seqtur. Et exaltabit illuz
apud proximos suos.

De salutatione angelica.

Alutatio virginea qua fuit ab
angelo salutata ē diabolo val
de odiosa. Est ipi virginis valde grati
osa. et ē nobis valde fructuosa. Dia
bolo quidē est odiosa. Nec mirū. qz
per ipsam fuit territus Lantico. vi.
Terribilis vt castrorū acies ordia
ta. per illā fuit rufusus. Judith. xiiij
Una mulier fecit cōfusionem in do
mo Nabuchodonosor. per illam fu
it rritus Benes. iij. Ipā cōteret ca
put tuū. per illam fuit mortu⁹. vñ si
guraliter dī Judicium. v. Inter pe
des Jael ruit defecit z mortu⁹ ē zi
zara id est diabol⁹. Interpretatur ei
zizara exclusio gaudij: z significat
diabolū qui a celesti gaudio ē exclu
sus Quādo igitur diabolus salutio
nem audit. ita est sibi ac si audiret to
nitruū quo terreatur. Ps. Vox to
nitruū tui in rota. Cum enī illa salu
tatio profertur ita terretur quasi si
ebrius rotareē. ita est sibi ac si vide
ret baculū sine clauū quo percutiā
Numeri. xxiiij. Consurget virga de
israel: z percutiet duces moab .i. de
mones. ita est sibi ac si videret gladi
uz quo iugulareē. Judith. xvj. Am
putauit Judith caput Nolofernis
Judith interpretat gloriozificans. et
significat beatā virginē mariā. que
semper deū glificauit Nolofernes
interpretat infirmitas dissensionis. z
scat diabolū qui multos robustos
enaruat z multos pacificos ad dis
sensionē prouocat. Tunc ergo Ju
dith caput Nolofernis amputauit
qñ beata virgo diabolo dominuz

abstulit. ita ē sibi ac si videret clauū
et malleum quo excerebretur. **Iu-**
dicū. v. dicit in figura. sinistra ma-
nū misit **Jabel** ad clauū et dextram
ad fabriozum malleos. et tempus sy-
sare valide perforans. Secūdo
ista saluatio est virgini valde gra-
tiosa. cum enī eam audit valde gra-
tiose eam recipit. quia ibi recitantur
septem priuilegia que ipsa habuit.
Prīmū est quia ipsa fuit speculum
totius mundicie. qđ notatur in hoc
qđ dicitur **Aue** id est sine ve alicui⁹
culpe. **Sapientie. vi.** Landoz est la-
cis eterne et speculum sine macula.
Scđm est quia ipsa est lucerna ciui-
tatis eterne. qđ notatur cuz dicitur
Maria. que interpretatur illumina-
trix. **Un̄** illud qđ dicitur de domio.
potest dici de domina. **Apocalip̄**
xxi. Lucerna illius scz ciuitatis sup-
nē est agnus. similiter lucerna illi⁹
est agna id est beata virgo **Maria**.
Bernardus. **Marie** presentia tot⁹
illuminatur orbis. ideo vt et ipsa su-
perna ciuitas clarius rutillet virgi-
nē lampadis illustrata fulgorib⁹.
Tercium est quia ipsa est aquedu-
ctus celestis gratie qđ notatur per
hoc qđ dicitur. gratia plena. De isto
aqueductu dicit **Ecclesiastici. xxiii.**
Quasi aqueductus exiui de paradi-
so. **Bernardus.** Propterea huma-
no generi tanto tempore fluēta gra-
tie defuerunt. quia nondū interces-
serat aqueductus. **Quartum** est qz
fuit thalamus regis glorie. qui scz
nouem mensibus in eius vtero ha-

bitauit. quod notatur per hoc qđ dicitur
dominus tecum. **P̄s.** Ipse tanq̄
sp̄s procedens de thalamo suo.
Ecclesiastici. xxiiij. Qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo. Qui-
rum est quia ipsa facta est receptacu-
lum benedictionis eterne. quod no-
tatur per hoc qđ dicitur. benedicta
tu in mulieribus. **Eua** quidē incur-
rit maledictionē. et ista attulit bene-
dictionem. **Augustinus.** Impleta
est **Maria** gratia. et **Eua** ē euacua-
ta culpa. **Maledictio** **Eue** in bene-
dictionem mutatur **marie**. auctrix
peccati **Eua** auctrix meriti **Maria**.
Eua occidendo obfuit. **Maria** viu-
ficando profuit. obedientia pro in-
obedientia mutatur. fides pro per-
fidia compensatur. **Sextum** est. qz
ipsa est mensa refectionis superne.
quod notatur per hoc cum dicitur.
B̄ndictus fructus vētris tui. **Istū**
enī fructū ventris sui dat nobis ad
comedendum et bibendū. **Lant. v.**
Comedite amici et bibite et inebria-
mini charissimi. **Dat** etiā seipam ad
manducandum et bibendum **Eccle-**
sastici. xxviiij. Qui edunt me adhuc
esurient. et qui bibunt me adhuc si-
tient. **Tercio** ista saluatio est no-
bis valde fructuosa. quia liberat a
cōfusione eterna. preseruat a culpa
et dignos facit vita eterna. **Ecclesi-**
astici. xxviiiij. Qui audit me id est meū
mandatuz me salutando non 2fun-
detur. et qui opatur in me id est qui
non tm̄ salutant me lingua: sed etiā
bona vita. nō peccabunt. et qui elu-

cidant me. i. lucide salutant me vitā
eternam habebunt. **I**sta autem re
gina est tam sublimis et alta q̄ non
posset digne a nobis laudari prop
ter suam sublimitatem. est taz humi
lis et pia q̄ laudes nostras libēter
recipit propter suam benignitatem
Quāuis enī nos omnino insufficiē
tes simus propter nostrā infirmita
tem. et ip̄a excellit omnē humanam
laudem. Non debemus tamen ces
sare ab eius laude **E**cclēsiastici. xliij
Benedicentes deum et etiā dominā
exaltate illum quantūcūq̄ potestis
Maior est enim omni laude. Nul
lus enīz sufficienter laudare potest
illa; quā sic humiliter salutat ange
lus: dicens. **A**ue gratia plena. quā
sic singulariter elegit pater eternus
P̄s. **E**legit eam in habitationē sibi
quā sic reuerenter honorat filius.
Luce. ij. **E**rat subditus illis. **L**uz sic
totaliter se cōmisit sanctus spiritus.
Luce primo. **S**piritus sanctus sup
ueniet in te. **Q**uam sic vniuersaliter
adorat et laudat tot⁹ mundus. **I**bi
dem. **E**cce enī ex hoc beatam me di
cent om̄s generationes.

De salutatione angelica.

Alutatio beate **M**arie qua eā
angelus salutauit om̄s causas
comprehendit: propter quas ip̄a ē
merito salutanda **E**st enim domina
formosa salutāda. ideo dicitur **A**ue
Salutanda est domina tam gratio
sa. ideo dicitur gratia plena. **S**alu

tanda est domina tam famosa. ideo
dicitur. benedicta tu in mulieribus
Salutāda est domina tam fructuo
sa. ideo dicitur. benedictus fructus
ventris tui. **P**rimo igitur salutā
da est domina taz pulchra et formo
sa. quod notatur per hoc q̄ dicitur
Aue id est sine ve alicui⁹ macule si
ue culpe **F**uit enī sine macula in cor
pore fuit sine culpa in mente. **I**p̄
sa enim habuit pulchritudinē men
tis et corpis. **D**e pulchritudine cor
pis dicit **E**piphani⁹ q̄ ip̄a fuit sta
ture medie et q̄ fuit coloris frumen
tici et q̄ hūit capillos flauos et bo
nos oculos et nigra supercilia et na
sus oblongum et manus oblongas
digitos prolixos et faciem longam
De filio autē dicit q̄ fuit coloris fru
mentici et q̄ fuit sex pedū in longi
tudine et q̄ habuit capillos longos
et flauos et supercilia nigra et aliq̄n
tuluz circūflexa. et q̄ habuit faciem
longam et aliquantulū inclinatam.
Ex quibus apparet q̄ filius multū
fuit similis matri. **Q**uidam tamē ex
positor dicit q̄ beata virgo **M**aria
fuit in oculis et capillis ip̄ate nigra
in colore fuit mixtim alba et rubea.
De pulchritudine mentis dicit **L**ā
ticoz quarto **T**ota pulchra es ami
ca mea et macula non est in te. **S**ūt
quedam anime pulchre quia nō ha
bent turpitudinem alicuius pecca
ti mortalis et tamē non sunt tote pul
chre quia adhuc habent multos de
fectus et dato q̄ sint tote pulchre et
q̄ habeant om̄s virtutes in sui per.

fectione sicut fuerunt apostoli tamē
non sint sine macula saltem veniali.
Beata autē virgo glorioza fuit pul-
chra. quia nunquā aliquod peccatuz
commisit. et fuit tota pulchra quom-
nes virtutes in sua perfectione ha-
buit et nullus defectus vnquā in ea fu-
it. et fuit sine macula. quia nulluz ve-
niale peccatum vnquā comisit et ideo
merito sponsus sibi dicit. Tota pul-
chra es sicut mea et macula nō ē in te
Hugo de sancto Victore. quā pulchra
es et suavis quā scrutator renū pro-
bat. quā inspector cordiuz laudat. quā
diligit auctor pulchritudinis cui te-
stimoniū phibet magister veritatis

Secundo salutanda est domina tam
nobilis et tam generosa. quod nota-
tur per hoc quod dicitur Maria quā in-
terpretatur domina siue illuminata
siue stella maris que triplex interp-
tatio triplicē eius nobilitatē insinu-
at quarū vna causatur ex dominij
vniuersitate. Secunda ex generis cla-
ritate. Tercia ex animi virtute. Pri-
ma igitur causatur ex dominij vni-
uersitate que notat ex prima inter-
pretatione qua dicitur domina. Ad
perfectū igitur dominij sicut de dio-
nysius in libro de diuinis nominibus
tria requiruntur. scilicet preeminētia.
continētia. et permanentia. Si enī
aliquis debet esse dominus oportet
quod preemineat et quod alios possideat.
et cōtineat. et quod ab ipso domino nō
cadat. Ista tria habet ista domina
Unde ipsa dicit. Ecclesiastici. xxiii.
Ab initio et ante secula creata sum.

Ecce preeminētia. ipsa enim omnia
secula precessit. et si non tempore ta-
men dignitate. et vsque ad futuruz se-
culum non desinam. Ecce perma-
nētia. Et in hierusalē potestas mea
ecce cōtinentia. Secunda nobilitas
causatur ex generis claritate et ista
accipitur in secunda interpretatiōe
qua dicitur illuminata Olim quidē
in veteri testamento erant quatuor
p̄sone clarissime scilicet patriarcha.
rex propheta et sacerdos Ex ista quā
duplici stirpe beata virgo Maria
descendit Primo ex stirpe patriar-
chali. quia descendit ab Abraham
patriarcha. Secundo ex regali. quod de-
scendit a David rege. Ista duo tan-
git ecclesia dicēs. Natiuitas glorio-
se virginis Marie ex semine Abra-
he orta ē tribu iuda ex clara stirpe
David. Tercio descendit ex stirpe
prophetali. id est ex Nathan pro-
pheta filio David. sicut de Damasco-
nus. Unde etiam Lucas terit suam
geneologiam per Nathan. Ipsa enī
fuit cognata Elizabeth vxor zacha-
rie. Zacharias autē fuit de tribu le-
ui Elizabeth fuit de filiabus Aaron
sicut dicit Lucas. et sic patet quod bea-
ta virgo Maria cum tribu sacerdo-
tali cognationē habuit. Tercia no-
bilitas causatur ex animi virtute. et
ista intelligitur ex terciā interpreta-
tiōe que dicitur stella maris. ex hoc
enim habetur quod in ea fuit virtus hu-
militatis. virginis. et pietatis. si-
cut enī illa stella est magna sed vide-
tur parua. Sic et virgo glorioza erat

magna per dignitatē: sed fecerat se
pna per humilitatē. Notatur etiam
eius v̄ginitas. quia sicut stella sine
sui corruptione radiū emitit. sic ip̄a
sine sui violatione filium generauit.
Notatur etiā eius pietas. quia sicut
illa stella maris nautas ī piculis di
rigit. sic et ip̄a tribulatis misericordi
ter subuenit. Dabuīt igitur nobilitatē
virtutis. Vñ ip̄a dicit Eccl̄i. xxiij.
In me om̄is gratia vite et veritatis
in me om̄is spes vite et virtutis. Quā
igitur iste nobilitates due scilz car
nis et virtutis inuicē coniūguntur tunc
merito collaudatur. si v̄o sepantur
tunc nobilitas carnis nō est lauda
bilis: sed vitupabilis. Nobilitas autē
virtutis sine nobilitate carnis tāto
amplius laudatur quāto propriam
vincens naturā laudabiliter opera
tur. Tercio salutanda est tā dñā
gratiosa. qđ notatur cū dicit. gr̄a ple
na. Ip̄a sicut dicit Bernardus. fuit gra
tiosa deo per hūilitatē. angelo per vir
ginitatē. toti mundo per suā fecundi
tatē. Qualiter autē est gratiosa to
ti mūdo: cantat ecclesia. Maria ma
ter gr̄e mater misericordie tu nos ab ho
ste protege in hora mortis suscipe.
Ip̄a enī est gratiosa om̄ibus bōis
et iustis. quia in eis gratiā dei con
seruat. ideo dicitur Maria m̄i gra
tie. Ip̄a est gratiosa om̄ibus peccā
toribus. quia eis veniā et misericordi
am impetrat. ideo dicit mater misericordie
Ip̄a est gratiosa om̄ibus morientibus
qđ eos ab insidijs diaboli protegūt.
iō dicit tu nos ab hoste protege. Ip̄a

ē gratiosa om̄ibus aiab⁹ de corpore egre
dientibus. qđ eas in manu sua suscipit:
et in celū deducit. Vñ subditur.
in hora mortis suscipe. Fuit autē plēna
gratia in mente. et in ventre. et vtrā
qđ gratiā habuit pre ceteris creatu
ris. Nā in mente intantū gratia dei
plena fuit qđ nihil in ea vacuū remā
sit. quādiu enī vas pōt aliqd recipe
tam diu habet aliquid de vacuitate
Unde om̄is alia creatura aliqd va
cuitatis habuit. quia maiorē grām
recipe potuit. Btā autē virgo Ma
ria intm̄ gratia plena fuit qđ maio
rem recipe nō potuit. Secūdo fu
it gr̄a plena in vētre. qđ habuit fon
tem omniū gratiarū. et ista fuit ma
ior gratia quā recipe potuit. nisi enī
diuinitati vniretur maior gratia in
telligi nō potuit qđ qđ se de ip̄a acci
peretur qđ vniretur diuinitati. hoc
est nisi ip̄a esset deus non posset ma
ior gratia intelligi qđ qđ esset m̄i dei.
vñ dicit Bernardus. Legim⁹ Stephanū
plenū gratia et fortitudine et ap̄los
repletos fuisse spiritu sancto: sed lon
ge dissimiliter a Maria. Nā nec in
illo habitauit plenitudo diuinitatis
corpore. quē admodū in Maria
nec illi conceperūt de spiritu sancto
sicut maria. Quarto salutanda ē
domina tā glorioza. quod notatur
cū dicit dominus tecum. Fuit enī secū
dominus pater qui fecit eam valde
potentem. dominus filius qui fecit
eam valde sapientē. dominus spiri
tus sanctus qui fecit eā valde clemē
tem. Prover. viij. Manū suā misit

ad fortia. Ecce q̄ potens. os suum
aperuit. ecce q̄ sapiens et lex clemē
tie in lingua eius. ecce q̄ clemens.
Unde Berni. in quodā sermone dicit
dominus tecū. vt te sanctificet. tecū
vt te seruet. tecū vt te faciet matrē.
de filia reginā de ancilla celū de ter
ra. Idem ibidem. dominus tecum.
scz pater cum filio. filius cū pacito.
tota trinitas ope indiuiso. Quin
to salutanda est domina tā famosa.
qd̄ notatur cū dicitur. benedicta tu ī mu
lieribus. Olim quidē mulieres ha
buerunt quattuor maledictiones.
Unā habebant fecunde. quia parie
bant cuz dolore. Benef. iij. In do
lore paries filios. Scd̄a habebāt
steriles. quia erāt maledicte a lege.
Duas alias habebant ambe cōiter
vna est maledictio subiectiōis. Be
nefis. iij. Sub viri potestate eris: et
ipe dominabitur tui. Alia est male
dictio incineratiōis. vnde dictū fuit
ade in persona sui et oim. maledicta
terra in opere tuo et donec reuer
taris in terrā de qua assumptus es
quia puluis es et in puluere reuer
teris. Ab ista quadruplici maledi
ctione fuit beata virgo Maria libe
ra et quadruplicē benedictionē ha
buit. Ipsa enī fuit sine dolore puer
pera. ipsa fuit sine sterilitate secūda.
ipsa fuit om̄ibus creaturis prelata
ipsa est veste immortalitatis indu
ta. Qualiter autez benedicta fuit in
mulieribus oñdit Berni. in quodaz
sermone: dicens. Benedicta tu in mu
lieribus. quia singularis meriti es.

benedicta quia mater et virgo es. o
vere femina sup̄ feias bñdicta. sup̄
oēs bñdictas p̄lecta. o vere gēma
inestimabilis de thalamo sapie pro
ducta: et toti trinitat̄ artificio incō
pabiliter adornata. Deinde subdit.
Tu es vere benedicta in mulierib⁹
quia tu es matrū glia. & ginū dec⁹
innocentie speculū. castitatis exem
pluz. integritatis forma. Sexto
salutāda est dñā tam fructuosa. qd̄
notatur cum dicitur. Et bñdic⁹ fructus
ventris tui. Iste fructus fuit iesus
christus fili⁹ di viui qui nobis attu
lit triplicē bñdictionē. Nos enī era
mus multis pctis inuoluti. multis
vulnerib⁹ tēptationū fossi et a cele
sti regno exclusi. id̄ venit Iesus cū
salute vt nos a pctis saluaret. qz Je
sus saluator interpretatur. Und̄ dixit
angelus Matthei. p̄mo. Vocabis
nomē ei⁹ Iesum. Ipse enī saluū fa
ciet populū suuz a pctis eoz. Venit
christus cū vngētis vt vulnera no
stra sanaret quia christus interpre
tatur vnctus. Eccli. xxxviii. Angen
tari⁹ faciet pigmēta suauitatis. Ve
nit filius dei portans secū gliam vt
eaz nobis daret et ad celeste regnū
adduceret. Unde cantat ecclesia. Ec
ce aduenit dominator dñs et regnū
in manu eius et potestas et imperiū
Habz igitur christus in manu sua
tria scilicet regnū. quia vult ist⁹ da
re. habet in manu eius potestatem.
quia potest illam dare. habet in ma
nu eius imperiū. quia imperatores
nos facere potest.

De sanctificatione beate marie
virginis.

Sanctificata fuit beatissima Virgo Maria quantum ad quadruplicem statum suum. scilicet dum in utero matris eius erat polita. dum a spiritu sancto erat preuentur. dum a dei filio fuit impregnata. et dum ad celos fuit assumpta. Primo namque fuit sanctificata dum esset in utero matris sue polita. et illud ostenditur auctoritatibus. rationibus et exemplis. Nam ostenditur primo ratione prophetie que dicit. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Secundo auctoritate ecclesie que eius natiuitatem celebrat. Bern. Neque enim festis laudibus nascens honoraretur nisi sancta nasceretur. Est igitur virgo regia veris honorum titulum cumulatam que proculdubio sancta fuit antequam nata. Unde etiam dicit Hildefonsus tolletanus archiepiscopus. Si non in matris utero sanctificata fuisset. eius natiuitas celebrata non esset. Nunc autem quia uenerationi habetur auctoritate totius ecclesie constat ipsam ab ipso peccato originali immunem fuisse. Tercio auctoritate sanctorum et maxime sancti Bernardi que dicit. Hanc enim omnimodis constat ab originali contagio sola dei gratia pulchram nasceretur esse mundatam quam nimirum pietas christiana credere prohibet. vel non minus hieremia in utero sanctificata. vel non magis iohanne spiritu sancto repleta. Secundo hoc ostenditur rationibus. Una ratio est quia

tam preciosum thesaurum scilicet dei filium pater in eius utero non posuisset nisi sancta et munda fuisset. quia sicut dicit propheta. domum tuam domine decet sanctitudo in longitudine dierum. Et Damascenus dicit Spiritus enim eius in sanctis habitat. Alia ratio est. quia sicut dicit Anselmus Decuit ut Virgo beatissima Maria ea puritate niteret qua maior sub deo nequit intelligi. sed puritas hominis dei. id est christi est peccatum originale. nec habere nec unquam habuisse. puritas maior post istam est originale quidem habuisse sed statim et omnino mundatum esse. et ista fuit puritas gloriose. Virgo Puritas vero maior post istam est originale habuisse et ab ipso mundatum esse quantum ad reatum: licet non quantum ad actum et ista est puritas illorum qui post baptismum regenerantur.

Tercio hoc ostenditur exemplis. Nam Hieremias fuit in utero sanctificatus. sicut patet Hieremie primo. Prius quam fore matrem in utero noui te. et antequam exires de ventre matris sanctificauit te. Sicut et Johannes baptista. Juxta illud Luc. primo. Spiritus sancto replebitur adhuc in utero matris sue. Sicut et Hieremias fuit sanctificatus ut esset dignior propheta dei. multo fortius virgo gloriose sanctificari debuit ut dignissima esset mater dei. Si Johannes baptista fuit sanctificatus ut esset dignus digito christi ostendere et ipsum baptizare. multo fortius sanctificari debuit Virgo maria ut esset digna christum de suis uisceribus

generare. Secundo fuit sanctificata
quoniam a spiritu sancto fuit puera. Juxta il-
lud. Spiritus sanctus superveniet in te, tunc
enim spiritus sanctus ipsam sic mundavit et sic
confirmavit. quod ulterius in aliquo pec-
catu cadere non potuit. quod tamen in
alijs sanctificatis non reperitur. quia
saltem venialia committere potuerunt
Unde dicit de sancto Johanne baptista.
Antra deserti teneris sub annis ci-
vium turmas fugiens peristi ne levi
saltem maculare vitam familie posses.
Ista autem immunitas a peccato mortali
et veniali causabatur in ea ex religatio-
ne fomitibus qui ad malum inclinare non
poterat. ex inclinatione gratie quam ipsam
ad bona opera promouebat. et ex con-
sideratione divine providentie quam ipsam
in omnibus custodiebat. Fuit igitur
eius sanctificatio excellentior quam illa
que fuit in baptismo. vel quam facta est in
alijs sanctificatis in utero. Nam in bap-
tismo tollitur culpa sed remanet fo-
mites que inclinatur ad mortale et veni-
ale. In alijs vero sanctificatis in ute-
ro tollitur culpa et remanet inclina-
tio fomitibus ad veniale et non ad mor-
tale. In beata autem virgine maria abla-
ta fuit omnis culpa originalis et cri-
minis inclinatio siue ad mortale si-
ue ad veniale. Bernardus. Ego pu-
to quod copiosior sanctificationis be-
nedictio quam in alijs sanctis ab utero
sanctificatis in eas descendit que
non solum ipsius ortum sanctifica-
vit. sed etiam vitam ab omni pecca-
to deinceps immunem conferuaret.
quod alteri quidem nemini in natis

creditur esse mulierum donatum. de-
cuit namque reginam virginum et ut sin-
gulari privilegio vitam absque omni
peccato duceret. quam dum peccati mor-
talis peremptorem pareret. vitamen-
nus iusticieque omnibus obtineret.
quod autem sine peccato fuit. testatur
Augustinus in libro de natura et gra-
tia dicens excepta sancta virgine ma-
ria. Si omnes sancti et sancte dum
hic viverent interrogati fuissent ve-
truz sine peccato essent. omnes una
voce clamassent. si dixerimus quis
peccatum non habemus. ipsi nos se-
ducimus. excepta inquam hac sancta
virgine de qua propter honorem do-
mini cum de peccatis agitur nullatenus
propterea volo questionem habere

Tercio fuit sanctificata quando
fuit a deo filio impregnata. tunc enim
omnimode ad divinos vius tantum men-
te quam corpore dedicata fuit et tota lu-
ce divinitatis resplenduit. Unde dicit
Alchimius in libro de trinitate. vir-
go quidem Maria lana fuit mundis-
sima et virginitate clarissima que so-
la digna esset in se filii dei recipere
dignitatem. sicut conchilij sanguine
ut ex eadem fieret purpura imperi-
ali maiestate tantummodo digna:
quam nullus esset dignus induere nisi au-
gusta preditus dignitate. Quar-
to fuit sanctificata quando ad celos
fuit assumpta. tunc omnes penalia
res deposuit. quia tamen in corpore quam
in anima glorificata fuit Unde an-
geli admirantes dicunt. Cantico-
rum sexto. Que est ista que progreditur

quasi auroza confurgens pulchra
vt luna electa vt sol terribilis vt ca-
strozum acies ordinata. Ipsa eniz
ascendit quasi auroza per dotē agili-
tatis. Auroza enim qñ apparet in
oriēte statim et subito est in occidē-
te. Ipsa ascendit pulchra vt luna p-
dotem claritatis. Ipsa ascendit ele-
cta vt sol per dotē subtilitatis et im-
passibilitatē. Habuit etiā dotes ani-
me. ideo subdit. terribilis vt castro-
rum acies ordinata. Castrorū aci-
es hic vocantur angelozum agmīa
De quibus dī Bene. xxij. Castra
dei sunt hec. Ipsa igr̄ istis castris
est terribil̄ id est admirabilis. et ma-
xime illis de supiori hierarchia Nā
seraphin in ea admirantur tam im-
mensum amorem. cheraphin in ea
admirantur tam profundā cogniti-
onem. throni in ea admirātur tam
tranquillā et suauissimā fruitionem

Sanctificata fuit beata vgo ma-
ria in vtero matris sue.

Sanctificata fuit virgo Maria
in vtero matris sue. Spiritus
enim sanctus ipām mundauit ab ori-
ginali q̄tuz ad maculā et reatum
quāuis fomes ibi remansit q̄tū ad
essentiam. sed tamen sic fuit ligatus
q̄ nec ad maluz inclinabat nec a bo-
no retrahēbat. Postmodū aut̄ qñ
spūs sanctus superuenit in eam ipm
fomitē quantū ad essentiā penit̄
purgauit et extinxit. propter qd̄ ps
ab ea sepata. in christi corpus nihil

habuit de fomite. Ceteri quidē san-
cti cum originali concipiuntur et euz
originali nascuntur. Christus autē
fuit sine originali conceptus et sine
originali natus. Virgo autem Ma-
ria medium tenet locum. fuit enī cū
originali concepta. sed sine origina-
li nata. Ista differentia tangit Job
tercio. vbi dicitur de die culpe origi-
nalis que incepit quādo aperti sunt
oculi ade et eue. obtenebrentur stel-
le caligine eius. expectet lucez et nō
videat nec ortum surgentis auroze
Stelle enim id est ceteri sancti in il-
lo die. scilicet culpe originalis fue-
rant obumbrati. quia fuerunt con-
cepti et cum originali nati. Et ideo
dicit. obumbrētur stelle caligine e?
Sed ista dies culpe originalis nō
vidit lucem id est Christum. nec in
suo conceptu. nec in suo ortu. Et iō
dicit. expectat lucem et non videat
aurozam. id est virginem mariam.
quam non vidit quantum ad ortuz
sed vidit quantum ad conceptum. et
ideo dicit. nec ortum surgentis au-
roze. Spiritus igitur sanctus in v-
tero matris sic eam mundauit et cō-
firmavit. q̄ vltcrius nec mortaliter
nec venialit̄ peccare potuit. nec hoc
factum est ipso tollente liberum ar-
bitrium sed defectū. et ideo sola glo-
riari potest se nunq̄ commississe ali-
quod peccatum. Dicitur autē Pro-
verbiorum vicesimo. Quis potest
dicere mundus est cor meū. purus
sum a peccato. null̄ nisi xps pōt di-
cere. mundus sum a pctō originali.

Nulla h̄o creatura nisi beata h̄go maria dicere potest mundū est cor meum a peccato mortali et veniali. Mundū ē a potētia cadēdi in mortale vel veniale. Mundū est ab omni inclinatione ad malum ⁊ ab omni difficultatione ad bonū. Nulli etiā alij sancti nisi in vtero sanctificati et apostoli per spiritūsanctū cōfirmati dicere possunt. mundū est cor meum ab omni mortali. mundum est a potentia cadendi in mortale. Mundum est ab omni inclinatione ad malum. tamen non fuerunt mundi ab omni difficultate ad bonū nec a potentia cadendi in veniale peccatum. Ceteri autē sancti non possunt dicere se esse mundos a peccato originali nec veniali nec a potentia cadēdi in malum mortale nec ab inclinatione ad malū nec a difficultate ad bonum. Et ideo dicitur. j. Johā. j. Si dixerimus peccatū non habemus ipi nos seducimus et veritas nō est in nobis. Quāvis autē beata virgo Maria ex tali confirmatione sic fuerit confirmata q̄ nō potuit peccare. potuit tamen merita cumulare. Ista autem est differentia inter cōprehensores ⁊ viatores. quia cōprehensores non possunt peccare. non possunt mereri. Viatores autē p̄nt peccare ⁊ p̄nt mereri Et qm̄ beata h̄go Maria nō simplr̄ fuit viatrix. s̄ h̄m qd fuit p̄hendēs. iō ipa quodāmō fuit in statu medio. Ipa enī nō potuit peccare ⁊ q̄stū ad hoc pueniebat cuz p̄bēsōrib⁹ ⁊ potuit

mereri ⁊ q̄stū ad hoc cōueniebat cū viatoribus.

De sapientia btē Marie h̄ginis

Sapientissima fuit h̄go maria.

Un̄ d̄t Bern̄. Quid de dō nō sapiebat in qua dei sapiētia latebat Xp̄s vt ait ap̄ls ē dei h̄t⁹ ⁊ dei sapientia et in eo sunt om̄s thesauri sapientie ⁊ scie dei absconditi. Xp̄s at̄ in maria. ergo d̄i h̄t⁹ ⁊ dei sapia ⁊ omnes thesauri sapie ⁊ scie in maria. iō profunda ⁊ occulta dei mysteria ipsa cognouit sup oēm intellectū hūanū. q̄ p̄ om̄ib⁹ prophetis ml̄ta maiora ⁊ meliora dei mysteria ⁊ maiori ⁊ meliori mō sibi reuelata fuerūt. Ipa qdē ea cognouit nō tm̄ audiedo p̄ inspirationē. De quo mō d̄i in ps̄. Audia qd loquatur in me d̄ns de⁹ ⁊ c̄. Nō tm̄ vidēdo p̄ speculatōz De quo d̄i. j. Loz. xiiij. Videm⁹ nūc p̄ speculū in enigmate: s̄ etiā in gustādo p̄ experientia ⁊ fruitionē. Pro uerbioz vl̄. Sustauit ⁊ vidit q̄ bona esset negociatio ei⁹ S̄ etiā odorādo p̄ deuotionē. Cant. iij. Odoz yngētoz tuoz sup omnia aromata Isti at̄ duo modi taliter distinguuntur qm̄ deuotio q̄ est circa hūanitate xpi cōpatur gustui. Johānis. vi. Qui manducat meā carnez et bibit meum sanguinē habet vitā eternā. Deuotio autē que est circa diuinitatem spiritualē: assimilatur odoratuī Nā faucib⁹ saporēz cozpoz discernūt. narib⁹ h̄o odores spirituū discernūt. sc̄do p̄gnouit d̄na misteria

et maxime mysterium incarnationis
dominice super intellectum angeli
cum. Nam illud mysterium cogno-
uerunt superiores angeli per infu-
sam inspirationem. Medij autem cog-
nouerunt a superioribus per tradi-
tam illuminationem. Inferiores vero
aliqui cognouerunt ab apostolis per
predicationem. Unum super illud Ephe-
s. iij. ut innotescat principibus et pote-
statibus per ecclesiam multiformis
sapientia dei. Dicit glossa quod angeli-
cis spiritibus per predicationem apo-
stolorum aliquid accreuit. Et Hiero-
nymus dicit quod angelice dignita-
tes mysterium incarnationis non cog-
nouerunt donec christi passio fuerit
consummata: et per apostolos per mun-
dum predicata. Beata autem virgo
Maria illud celeste mysterium tripli-
citer cognouit. Primo per angeli-
cam annunciationem. Angelus tamen
nesciuit sibi reuelare modum incar-
nationis: sed tantum illud annuncia-
uit. Unde dicit Bernardus. Spiritus
sanctus in te superueniet. id est super
angelos et omnem creaturam in te veni-
et et ideo me non interrogas. quia est supra
me et non potero ad illud ascendere igitur
et ne steteris inter angelos. quia paulum
cum pertransieris eum inuenies quem
diligit anima tua. Secundo cognouit per
diuinam inspirationem Bernardus. super
missus est dicit modum quo de spiritu
sancto concipies dei spiritus et dei sa-
pientia christus in suo secretissimo con-
silio sic obubrando concitetur et occul-
tabit. ut sibi tantum notus habeatur et tibi

Scies utique sed illo doctore quo et
actore. Non enim doceri potest nisi a do-
nante nec potest addisci nisi a susci-
piete. Tercio cognouit per beatam
experientiam. Bernardus. ubi supra.
Quis enim excepta fortassis illa que
hoc sola expirare meruit intellectu ca-
pere possit qualiter ille splendor in-
accessibilis virginis visceribus se in-
fuderat. et ideo forte dictum est. ob-
umbrabit tibi quod sola per se trinitas in-
sola et cum sola virgine voluit operari. so-
li datum est nosse cui soli datum est expiri
Ac si dicat angelus. Quid a me req-
ris quod in te mori experieris. Idem. Ne-
mo unquam sicut beata virgo maria gu-
stauit quod suavis est dominus. Psalmus. Ine-
briabuntur ab ubertate domus dei.
Nec mirum. quia apud eam imo intra eam
erat fons vite. Quarto cognouit
celeste mysterium super intellectum apo-
stolicum. quia docuit totam congregationem
apostolicam Hieronymus in sermone
de assumptione Ascendente domino iesu
in celum virgo maria cum apostolis vacat in
scola studium ac meditat in lege man-
datoque dei. peruersat cum senatoribus ce-
li in curia paradisi sub disciplina spiritus
sancti. totum quod maiestatis diuine. Inue-
nitur prima inter primas cohortes sum-
mi regis quorum vita iam non erat de ter-
ris: sed de celis. Idem ibidem. In apostolos
nimirum virgo beata per christi resur-
rectionem intras et exiens familiari-
ter de incarnatione christi ac resurrectione
contulit.

Quomodo beata virgo Maria
dicitur speculum.

Deculū dicitur &go Maria
quaduplici de causa. Primo
propter speculi compositionē Spe
culū enim compōitur ex vitro ⁊ plū
bo. Per vitrum qđ est lucidum sig
nificatur eius &ginitas que fuit lu
cida corā deo Sapie. iiii. D qđ pul
chra est casta generatio cū clarita
te. Per plumbū qđ est ductile ⁊ hz
colorē cinerū. intelligitur eius hūi
litas. qz &e humilis de facili ad om
ne bonū ducitur ⁊ insuper humiles
reputant se cinerios. iuxta illd Be
nefis. xviii. Loquar ad dominū me
um cum sim pulvis ⁊ cinis. ⁊ sic plū
bū per se ⁊ vitrū per se non facit spe
culū nisi insimul coniūgantur. Sic
nec marie virginitas sine humilita
te. nec humilitas sine virginitate fe
cissent eam speculū dei in quo reful
sit xpūs qui est imago di. De ista ta
li cōiunxitione virginitatis et hūi
litis dicit Hugo de sancto Victo
re. D virginitas humilis et humili
tas virginis quomō in vnū conue
nistis qđ fecistis. sic sublimastis hu
mitem sic fecundastis virginem. vt
virgo pareret dei filium. ⁊ humilis
habeat sponsum deum. Sicut autē
ille qui speculum facit quantuncun
qđ sit magnus. tamen totam suā ima
ginem ibi conspiciat. Sic ⁊ christus
matrem suam creavit ⁊ tam immen
sis totuz se ibi recepit. Esaie. xij. Ex
ulta ⁊ lauda habitatio syon id ē bea
ta virgo Maria que est speculū di
quia syon specula siue speculū inter
pretatur. quia magn⁹ in medio tui

sanctus israel. Ps. Nunquid syon
dicet homo et homo natus est in ea
et ipse fundavit eam altissimus. Si
autem speculum non esset tersum et
clarum nequaquā quis ibi imaginez
suam conspiceret. Sic nec christus
in Marie vtero se posuisset nisi pu
rissimus fuisset. ideo potuit dici de
ea Sapientie septimo. Landoz est
lucis eterne et speculum sine macula

Secundo dicitur speculum pro
pter radij solaris penetrationē Si
cut enim radius solis speculum in
trat et exit sine speculi corruptione.
Sic ⁊ christ⁹ qui est verus sol spe
culum intrauit in conceptu et exiuit
in partu sine sui virginitatis violati
one. De hoc sanctus Augustin⁹ in
sermone de natiuitate domini. So
lis radius specula penetrat et solidi
tatem eius insensibili subtilitate per
trāsit. ⁊ talis videtur intrinsec⁹ qua
lis extrinsecus. itaqz nec cum ingre
ditur violat. nec cum egreditur dis
sipat. quia in ingressu ⁊ egressu spe
culum integrum perseverat. Specu
lum enim non rompit radius solis
et integritatem virginis ingressus
aut egressus viciare poterit diuini
tatis. Tercio dicitur speculū pro
pter rerum presentium representa
tionez. Omnia enim que ibi sunt in
speculo relucēt Sic in bta &gie qđ
in speculo dei oēs dñt suas impuri
tates ⁊ suas maculas videre et eas
mundare ⁊ corrigere. Nā supbi ibi
cognoscēt suas maculas respiciendo
ad suā hūilitatē. Auari respiciendo

ad suā paupertatem. Luxuriosi respiciendo ad eius virginitatē. Hieronymus in sermone de assumptione. Christus virginem matrem elegit vt ipa omnibus esset exemplū castitatis. In ea tanq̄ in speculo refulget forma virginis. habetisq̄ in ea expresse magisteria probitatis. Ambrosius in libro de virginibus Sic itaq̄ in nobis tanq̄ in imagine descripta marie virginitas. ex qua velud in speculo refulget species castitatis forma virtutis. Hoc signatū est Exodi. xxxviii. vbi dicitur. Fecit tabernaculum eneū cum basi sua de speculis mulierum Sacerdotes enim in illis speculis maculas facies sue respiciebant et eas lauabant vt sic mūdi accederēt ad sacrificandū. sic etiam nos in hoc speculo dei nostri meritis maculas debem⁹ aspicere et eas lauare vt sic possimus deo. mundo. corde. et corpore deservire. Sicut autem speculum imagines omnium tam parvorum q̄ magnorum recipit et de qualibet re que sit pulchra vlt deformis veritatē dicit. Sic et virgo maria gloriosa omnes ad se venientes recipit intra viscera sue pietatis et tamen veritatem dicit in iudicio tam pro bonis vt saluentur q̄ cōtra malos vt merito puniantur. Nō est ei ira ferotior q̄ ira mansueti quādo irascitur. Ideo christus qui est agnus mansuetus: in iudicio erit terribilis et ferus. Nam sicut dicit Apocalipsis vi. Reprobis dicent montibus et petris. cadite super nos et ab

condite nos a facie sedentis super thronū et ab ira agni. Timendū est igitur peccatorib⁹. ne beate marie mansuetudo et clementia eis in iudicio vertatur in iram. Nam sicut dicit propheta. Ipsa est testis fidelis in celo. Testis autem fidelis nō mentitur. sicut dicitur Proverbi. xiiii. Et ad instar speculi declarabit et manifestabit de omnibus veritatem

Quarto dicitur speculum propter ipsius speculi fulgorem. sic et ipsa tota fuit fulgida. Unde Hieronym⁹ Sane credo q̄ virgo Maria tota fuit fides in credendo. tota oculus in cognoscendo. tota charitas in diligendo. tota virtus in operando. tota candor in concipiendo. tota splendor in pariendo. tota decus in nascendo.

Quomodo beata virgo Maria fuit sponsa dei.

Sponsa si est beata virgo maria. que habuit duplicem sponsum. scz terrenū et celestem. Sponsus terrenus fuit Ioseph. et quamuis virgo beata fecisset votum perpetue virginis. consensit tñ sponso suo Ioseph: non in copulā carnalem. sed in maritalē societatem. et talis consensus fecit matrimonium esse verum. Quia sicut dicit Augustin⁹ Matrimonium non facit copula carnis: sed pactio cōiugalitatis. et satis verisimile est et credendum. q̄ deus vt q̄ reuelauerit q̄ debebant insimul virgines permanere. et si forte dicatur

q̄ ip̄a virgo consensit in copulā car-
nalem intelligendū est q̄ ip̄a nō cō-
senserit absolute: sed sub conditione
videlicet si deus hoc vellet. Voluit
autē deus q̄ mater sua haberet spō-
sum multiplici ratione. Prima est.
quia ipsa erat tenera puella. ideo in-
digebat viro maturo ⁊ grandeuo et
ab ip̄o custodiretur Unde d̄t Bern-
ardus supermissus est. Mos erat
iudeorum vt a die desponsatiōis vs-
q̄ ad tempus nuptiaruz sponsi spō-
sas in custodiam reciperent vt earū
pudicitiam curiosius custodirent ⁊
seruarent quo sibi ip̄is fideliores ex-
isterent. Sc̄da ratio. quia ip̄a erat
virgo verecunda. ideo indigebat si-
bi viro matrimonialiter coniuncto.
ne tanq̄ adultera infamaret̄. Bern-
ardus vbi supra. Quis autē eam vi-
dens non desponsatam ⁊ tamē gra-
uidā nō potius diceret meretricem
q̄ virginem. nec hoc decebat dici de
matre dei. Tollerabilius enī et ho-
nestius fuit putare christuz ad tem-
pus de coniugio natum fuisse q̄ de
fornicatione. Ambrosius super Lu-
cam. Maluit dominus aliquos de
suo ortu q̄ de matris pudore dubi-
tare. Sciebat enī teneram esse vir-
ginis verecundiam ⁊ lubricam fa-
maz pudoris. nec putauit ortus sui
fidem matris iniurijs astruendam
Tercia ratio est quia ipsa erat sola.
ideo indigebat fideli socio a quo et
ante partum ⁊ in partu et post partuz
associaretur ⁊ a laborib⁹ releuaret̄
Unde Hieronym⁹ super Mattheū

ponens istam rationē ⁊ aliquas ali-
as: dicit. A desponsata christus cō-
cipitur. Primo quidem vt per ge-
nerationē Joseph origo marie mō-
straret̄ Sc̄do ne a iudeis vt adulte-
ra lapidaretur. Tercio quoq̄ vt fu-
giens in egiptū haberet viri solaciū
Quarta ratio est. quia ip̄a erat dia-
bolo suspecta ne scilicet illa esset vir-
go de qua prophetauerat ysaias. ⁊
ido esse debuit in matrimonio vt ip-
sum mysterium diabolo celaretur.
Bernardus vbi supra. Nūquid nō
poterat deus apertum aliquod sig-
num ostendere quo fieret vt ei⁹ nec
ortus infamaretur nec mater crimī
naretur. poterat utiq̄ sed non pote-
rat latere demones q̄ scirent ho-
mines. Idem ibidem. Necessario
igitur viro Maria despōsatur. quia
per hoc ⁊ a canibus sanctū abscon-
ditur et a sponso virginitas cōpro-
batur et virginis tam verecundie p-
citur quā fame prouidetur ⁊ secre-
tis celestib⁹ hostis excluditur. Se-
cundo habuit sponsum celestem sc̄-
licet deum qui cum ea spirituale ma-
trimoniū contraxit quod habuit tri-
plicem gradum. triplicē consensum
triplex bonuz ⁊ triplicem copulam
siue coniunctionē. Habuit quidem
triplicem graduz. quia fuit iniciatū
ratificatum ⁊ consumatum. Inicia-
tum quidem fuit per verba de futu-
ro a propheta qui dixit Esaiē. vij.
Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiu⁹
Deinde fuit ratificatum per verba
de presenti quando ipsa consensit ⁊

dixit. Ecce ancilla domini. fiat mihi
fm verbum tuum. Ultimo fuit con-
sumatū quando filius dei in thala-
mo vteri virginalis nostram natu-
ram sibi eternaliter copulauit. Unde
clamat ecclesia. Ecce completa sunt
omnia que dicta sunt per angelū de
virgine maria. Secūdo in illo m̄ri
monio fuit triplex p̄sensus In quo
libet enim matrimonio requirit̄ cō
sensus animi cōsensus vizi v̄l saltem
consensus signi. His tribus modis
cōsensit virgo Maria. Et istū tripli-
cem consensum ipsa postmodum in
suo cantico expressit. Nam consen-
sum animi expressit cum dixit Ma-
gnificat aīma mea dominū. Cōsen-
sum signi cum subdit. et exultauit spi-
ritus meus in deo salutari meo. ex-
ultauit. id est extra saltauit. tunc enī
gaudiū habuit in animo quod etiā
manifestabatur in exteriori signo.
Consensum verbi expressit cum sub-
ditur. Quia respexit humilitatē an-
cille sue. et hoc fuit quando ip̄a dix-
it Ecce ancilla dñi etc. Tercio in
illo matrimonio fuit triplex bonum
sc̄z bonū fidei prolis et sacramēti. fi-
di qdē qz votū v̄ginitatis qd̄ bt̄a vir-
go Maria emisit sp̄ illibatū custodi-
uit. Fuit etiā ibi bonū prolis. qz dei
filiū de ei⁹ castis visceribus genera-
uit. fuit etiā bonū sacramēti. qz nun-
q̄ a filio suo diuisa v̄l sepa-
ta fuit. Quarto ī m̄rimonio fuit triplex co-
pula. Nam in m̄rimonio carnali tri-
plex p̄iunctio inuenitur. Una causat̄
ex p̄sensu animoz. Secūda ex p̄mix-

tionē corporoz. Tercia ex indiuisibili
habitatōe ambozū. Eodē mō inter
xp̄m et bt̄am virginē mariā fuit con-
iunctio animoz p̄ mutuā charitatem
Laud. vi. Ego dilecto meo et dilect⁹
mihi. fuit p̄iunctio corporū p̄ nature
vnitatē. qz vna est caro xp̄i et m̄ris.
Un̄ p̄t de hoc exp̄oi illud qd̄ d̄ Be-
nelis. ij. Erāt duo in carne vna. Nā
ad formādū xp̄i corpus fuerūt duo
sc̄z sp̄s sc̄tus qui ip̄am carnē v̄gis
mūdauit et corp⁹ xp̄i formauit. et ip̄
sa v̄go que materiā ministravit. fu-
it etiā indiuisibilis habitatio ambo-
rū. qz sicut ī vita sua dilexerūt se ita
et in morte nō sunt sepa-
ti Jobā. xx. Stabat iuxta crucē Ihesu m̄r eius
et soroz m̄ris eius Maria cleopbe.
et Maria magdalena.

Stella maris significat beatam
virginem mariam.

Stella maris q̄ vulgariter di-
citur transmontana significat
bt̄am virginē mariā multis ratiōi-
bus. Primo ratiōe nominis. illud
enī nomē sc̄z stella maris nō p̄uenit
christo nec alicui sancte fem̄e: s̄z tā-
tum virgini gloriose. q̄ enī proprie
nō p̄uenit xpo p̄t̄z. qz ip̄e ē fons to-
rius lūis. iō magis cōpetit sibi cē so-
lē q̄ esse stellā maris. Nō etiā cōpe-
tit alicui sc̄o viro. qz stella maris ita
dirigit nauē q̄ ip̄a nō dirigit a na-
ui. Navis est ecclia. Apli etiā et alij
sc̄i ita dirigebāt nauē. i. sc̄t̄z ecclē-
siaz suis doctrinis q̄ nihilomin⁹ ab

ecclesia ipsi dirigi indigebat. et scilicet
meritis et orationibus deuotis. Unde et
apostolus sepe petebat orari pro se. Be
ata autem Virgo Maria nauem ecclesie ita di
rigebat suis doctrinis et exemplis. quod
ipsa non indigebat dirigi aliquorum me
ritis. quia in ipsa erat plenitudo omni
um meritorum. Non petit etiam dici stel
la maris alicui scilicet femine nec coniuga
te nec vidue nec Virgini nec penitenti
Stella enim maris vniuersaliter di
rigit omnes nauigantes. Sic et beata vir
go Maria omnes per mare huius mundi
transerunt dirigit suis exemplis. Con
iugate quidem sicut fuit Elizabeth in
formant coniugatas ut dei mandata
custodiant. Unde dicitur Luce. primo de ip
sis coniugatis. Erant ambo iusti ante de
um incedentes in omnibus mandatis et iu
stificationibus domini sine querela. Vidue
vero sicut fuit Anna informat tamen vi
duas ut ieiuniis et orationibus insistant.
Unde dicitur Luc. ij. De Anna vidua quod
ipsa non discedebat de templo ieiuniis
et orationibus seruans deo die ac nocte.
Virgines tamen informat alias Virgines.
ut publicos visus viros fugiat. vnde
dicitur Benef. xxiii. quod Rebecca puella
cum vidisset ysaac tulit pallium suum et
operuit. Sic penitentes sicut fuit ma
ria magdalena informat tamen penite
tes ut scilicet habeant opera penitentie. Be
ata autem Virgo Maria omnes suis exemplis
informat et illuminat. Nam informat con
iugatas ut viris suis obediunt sicut ipsa
Joseph semper obediens fuit. Infor
mat viduas ut post mortem viri alios non
accipiant: sed in viduitate maneant sicut

ipsa post mortem Joseph vidua reman
sit. Informat Virgines ut hominum for
tia fugiat sicut ipsa fugiebat. et itha
lamo suo clausa manebat Informat
penitentes ut opera penitentiae faciant sicut et ip
sa faciebat. quauis enim nunquam penitens
fuerat. quia nunquam fecit aliquid vnde peni
tere debuit. tamen sic opera penitentiae faciebat
ac si fecisset vnde penitere debuisset
Quia igitur beata Virgo Maria omnibus per
mare huius mundi nauigantibus radios
exemplorum emittit. ideo stella maris recte
vocari debuit. Secundo dicitur stella ma
ris ratione attractiue virtutis. sicut enim
stella ista ferrum ad se trahit. sic Virgo
Maria sepe ferreas mentes peruertit
Ferrum autem est frigidum et durum et ponde
rosus et scilicet periculosus quod sunt frigidi
ad amandum deum. durus ad peruertendum.
ponderosus propter amorem terrenorum.
quia spiritus stant in ymnis et nunquam ad cele
stia subleuantur. sicut patet in Theo
philo qui pius erat frigidus et durus
et ponderosus quem beata Virgo Maria
inflamavit peruertit et ad celestia leua
uit Tercio dicitur stella maris ratione
stationis. quia hec stella est quasi sine mo
tu et a suo puncto non discedit. Sic be
ata Virgo Maria a filio ad punctum non
discedit et iugiter nos custodit. sicut enim
dicitur de filio suo. Ecce non dormitabit
neque dormiet qui custodit israel. Sic
etiam ipsa non dormitat: sed spiritus pro nobis
vigilat. Unde potest esse Verbum suum illud Esa.
xvi. Super speculam domini ego sum stans
iugiter per diem et super custodiam domini ego
sum stans totis noctibus. Ipsa est enim
Virgo de radice iesse. de qua dicitur Miche

remie. iij. Virgā vigilantem ego vi-
deo. Quarto dī stella maris ra-
tione cōtinue illuminatōnis. Unde
Bern. Tolle corpus solare qđ illu-
minat mundū et non erit dies. tolle
maria maris stellā et quid nisi cali-
go inuolvens et ymbra mortis et te-
nebre relinquūtur. Nec autē stella
lumen suum sp ad nos emittit. ita qđ
nec occidit nec occūbit. Alie stelle.
id est apli in passiōe xpī occubuerūt.
qđ lumē fidei amiserūt. Ipa at nun-
qđ occubuit. qđ lumē fidei sp huauit.
Sepe enī ptingit qđ aliqui scī aliq-
b^o pctōrib^o occidūt qđ suffragia eis
subtrahūt qđ indigni sunt. Jobel. ij
Stelle retraxerūt splēdorē suū. Be-
ata at virgo Maria nūqđ occidit. s;
lumē grē sue oib^o mittit. Un ipsa dē
Eccli. xxiiij. vsq; ad futuz scīm n̄ de-
sinā alicui sc; in nēcitatib^o cōstituto

Quito dī stella maris rōne dire-
ctiōis. qđ nauigātes in mari h^o mū-
di dirigit et deducit. Nā in mari h^o
mundi sunt multi fluct^o psecutionū.
młti venti tēptationū. multi scopuli
tribulationū. młte tenebre ignoran-
tiāz. et iō ista stella maris om̄s tles
dirigit et ad portū deducit. Hilber-
tus oportet hanc stellā sp attēdere
qđ quisq; fecerit nec inanis glie vē-
to iactabitur nec scoplis aduersorū
frāgetur nec absorbebitur volupta-
tū voragie. s; prospe veniet ad por-
tū quietē eterne. Bern. supmissus ē.
In angustijs. in picul. in reb^o du-
bijs maria cogia. maria inuoca nō
recedat a corde. nō recedat ab ore.

Ipam seq̄ns non deuias. ipam ro-
gas nō despas. ipam cogitas nō er-
ras. ipa tenete nō corruis. ipa pro-
tegete nō metuis. ipa duce non fati-
garis. ipa propicia ad portū puēis
Idē. Ipsa ē p̄clara et eximia stella
ex Jacob orta. sup hoc mare mag-
nū et spaciosum nēcio subleuata mi-
cans merit^o et illustrās exēplis. Si
igī insurgūt venti tēptationū. si icuz
ris scopulos tribulationuz. respice
stellā voca maria et vt ipetres orō-
nis ei^o suffragiū nō deseras p̄uersa
tōis ei^o exēplū. Sexto dī stella
maris rōne giratiōis. illa enī stella
ē sic cardo vl aris firmamētū. sic enī
ostiu voluit siue x̄sat i cardie et ro-
ta in axe. sic et firmamētū circa cēt^o
Eodē mō circa ipam btām virginē
maria tota curia celestis se voluit et
girat. qđ eā tanq̄s dñam et reginam
circūdat. Iuxta illd qđ cātat ecclesia
Sic dies verni circūdabant eā flo-
res rosaz. i. ordo martyz et lilia cō-
ualliū. i. ordo cōfessorz et virginū et
angeloz. iō dī propheta. Altitit re-
gina a dextris tuis: iu vestitu deau-
to circūdata varietate. Scī ei sunt
qđā vestis brē marie virginis ipsam
tanq̄s reginā et dñam adornātes q̄
quidē vestis ē mltiplici varietate et
texta. Nā apli ponūt ibi colorē aur-
reū. martyres colorē rubeū. p̄fesso-
res colorē nitidū. virgines et angeli
colorē candidū. Septio dī stel-
la maris rōne situatiōis. est enī hec
stella sita in sumo poli respectu oim̄
et est sita etiā p̄tra aqlonē. Sic btā

virgo Maria est exaltata sup cho-
ros omniū angeloz. Un̄ cātat eccle-
sia. Exaltata es sc̄ta dei genitrix sup
choros angeloz ad celestia regna.
Est etiā sita ad aq̄lonē quia radios
gr̄e sue semp̄ dirigit ad pctōres. vñ
etiā ipsa vocatur luna. qz sicut luna
dat lucē suā noctib⁹. sic ipsa lucem
sue gr̄e dat pctōribus.

Quomodo beata virgo Maria
d̄z stella matutina.

Tella matutina d̄z vgo Ma-
ria. De qua d̄z Eccl̄i. ij. Qua-
si stella matutina in medio nebule.
In isto enī mūdo erat triplex nebu-
la scz nebula supbie. auaricie. z car-
nalis immūdicie. Ipsa igit̄ fult̄ in
medio nebule supbie p̄ hūilitatē. in
medio nebule auaricie p̄ paup̄tatē.
et in medio nebule carnis immū-
dicie p̄ virginitatē. Assimilatur aut̄
vgo Maria isti stelle p̄ nomia pro-
pria z propter q̄dā officia. Ista enī
stella multa hz noia. Pr̄io ei d̄z ve-
nus non q̄ sit dea amoris sic fabule
poetaz fingūt. sz qz illos in quibus
dñatur dispōit ad amandū. Sc̄do
d̄z stella matutina ex eo q̄ sequens
mane denūciat z diē inchoat. Ter-
cio d̄z lucifer ex eo q̄ p̄ ceteris stell̄
et planetis maiorē lucē hz. Quarto
d̄z hesper⁹ in q̄tū scz noctē se q̄ntem
respicit z eā illūiat. Ista q̄ttuor no-
mina p̄nt btē vginī puenire iuxta il-
la quattuor q̄ dicūtur Eccl̄i. xxiiij.
Ego m̄r pulchre dilectionis z timo-

ris et agnitionis et sancte spei. Ip-
sa quidē p̄t dici ven⁹ in q̄tūz hoies
inflāmat in di amore. z q̄tū ad hoc
ip̄a ē m̄r pulchre dilectiōis. Sc̄do
p̄t dici stella matutina in q̄tū ip̄a ē
p̄ncipiū noue vite. sicut stella matu-
tina est p̄ncipiū diei se q̄ntis. z q̄tū
ad hoc d̄z mater timoris. Timor ei
est p̄ncipiū gr̄e z noue vite. Iuxta
illd̄. Iniciū sapie timor dñi. Tercō
d̄z lucifer in q̄tū dat lucē agnitiōis
diuine z q̄tū ad hoc d̄z mater agni-
tionis. Quarto d̄z hesperus in q̄tū
scz respicit et illūiat pctōres qui sūt
in tenebris culpe. z q̄tū ad hoc d̄z
mater sancte spei. Sc̄do d̄z stel-
la matutina propter illi⁹ stelle propa-
Illa enī stella multas hz propeta-
tes. qz est calida malicie martis re-
frenatiua. t̄pata. humida. z iocūda.
Iste at̄ propetates nō sunt in ipsa
stella nisi q̄tū ad effectū Eodez mō-
brā vgo Maria in nobis hz istos
effcūs. Dat ei calorē dilectiōis diue
refrenat feruorē iracundie. dat t̄pa-
mētū discretiōis mature. iocūditatē
p̄scie. z humorē obediētie. Mūduz
enī male terminat terminio propo: sed
bñ terminio alieno. qz ver⁹ obediens
nō d̄z duci sensu proprio: sz alieno.
Ista q̄nqz notantur Jaco. iij. q̄ ad
brām vginē matrez vere sapie p̄nt
applicari. sapia ingt̄ q̄ desursum est
Pr̄imū qdē pudica. deinde pacifi-
ca modesta suasibilis bōis p̄senties
plēa misc̄dia z fructib⁹ bonis. Na z
in q̄tū ip̄a dat calorē diuini amoris ē
pudica: qz fac̄ simū pudicū. Amor

enī dei om̄ez amorē illicitū extinguit
et om̄ez carnalitatē restringit. in q̄
tū ip̄a refrenat iracundiā d̄z pacifi-
ca. qz fac̄ aīmū pacificū in q̄tū dat
tp̄amentū discretiōis mature. dicit̄
modesta qz facit aīmū modestū et
maturū in q̄tū facit cor hūidū p̄ ve-
ram obedientiā. d̄z suasibilis et boni-
nis p̄sentiens qz tales facit suasibi-
les et p̄sentientes in q̄tū dat iocūdi-
tatē p̄sciētie. d̄z plena miscdiē et fru-
ctibus bonis quia conscientia q̄ bo-
nis operibus est plena multū est io-
cunda. Juxta illud ps̄. Jocundus
homo qui miseretur et cōmodat.

Tercio assimilatur stelle matuti-
ne propter quedā ip̄i stelle officia.
Habet enī terrere fures. fugare lu-
pos. fleuare infirmos. excitare ad
cantandū. et letificare viatores. Si-
militer officiū btē marie v̄ginis est
terrere demones. Job. xliij. Si
subito apparuerit aurora arbitran-
tur vmbzā mortis. Ps̄. Ortus est
sol. i. lux solaris sc̄z v̄go Maria. et
p̄gregati sunt in cubilibus suis col-
locabūtur. Sc̄do habet fugare he-
reticos. vñ Auḡ. Haude maria cū
etas hereses interemisti in vniuer-
so mundo. Tercio consolari pusilla-
mines. Idē. Sancta maria succur-
re miseris. iuuua pusillamines. refo-
ue flebiles. Un̄ pōt esse vox sua illd̄
q̄ dicitur Baruth. iij. Anime qui-
or esto populus dei mēozabilis isrl̄
Quarto excitare angelos et factos
ad laudandū deū. quod significatū
est Exodi. xv. vbi dicitur q̄ Maria

sumpsit tympanū. Quinto letifica-
re om̄s viatores qui tendunt ad pa-
triam. Istud significatū est Mat-
thei sc̄do. In magis qui ad christū
ibant De quibus dicitur Uidentes
autem stellā: gauisi sunt gaudio ma-
gno valde.

Stella d̄z beata virgo Maria

Tella dicitur virgo Maria.
Xp̄us v̄o sol. Hugo de sac̄to
Victore Maria stella d̄z. christ̄ sol
Ideo pctōres velud in nocte a ma-
ria p̄solātur. Iusti v̄o tanq̄ in die
a christo illuminātur. ideo si pertu-
mescis ad christū accedere ad Ma-
riam respice. genus tuū cōspicis ni-
hil illic q̄d timeas inuenis. Dicitur
igitur Maria stella. Juxta illd̄ Nu-
meri. xliij. Orietur stella ex iacob
et cōsurget virga de israel. et assimi-
latur hic stelle et virge. stelle qz sem-
per erat in celo mente. v̄ge quia in
terra habitabat corpe. Stelle quia
radios suos dirigit in mundū. v̄ge
quia fructū protulit angeloz. stelle
quia protulit radiū in quo est sol di-
uinitatis. virge quia protulit fructū
in quo ē caro terrestis. De ista stel-
la dicit Bernardus. Ipsa proprie-
tas stelle virgini Marie conuenit
valde. Quia sicut stella sine sui cor-
ruptione suū emittit radiū. sic et abs-
q̄ sui lesione virgo peperit filiū. nec
sideri radius minuit claritatem. nec
virgini filius suam integritatē. No-
tandū autē q̄ stella habz in essentia

magnā puritatē. in apparentia puri-
tate. in motū velocitatē. ⁊ inter cete-
ra corpa magnā dignitatē. sic ⁊ ipsa
virgo maximā puritatē habuit quā
tū ad illa tria de quibus dī. j. *Thes-*
sal. v. Integer spūs vī ⁊ aīa et corp⁹
pus sine q̄rela in aduētū dñi n̄ri Ie-
su xp̄i seruetur. Habuit etiā corp⁹
purissimū. q̄ fuit sine om̄i cōtagiōe
vñ potest esse verbū suū illud qđ di-
citur *Sapiētie. viij.* Veni ad corp⁹
coinquinatū. Habuit ei animā pu-
rissimā q̄ fuit sine om̄i contagione
Ibidē. Sortitus sum aīam bonā.
Habuit spiritū purissimū qui semp
fuit cōiunctus cum deo per amorē.
Quia sic dicitur. *j. Lho. vi.* Qui ad-
heret deo vnus spūs est. Scđo illa
stella habet in apparētia magnā pu-
ritatē quāuis enī stella quelibet di-
catur esse maior q̄ tota terra. tñ pū-
ctualis et modica esse videt̄. eo mo-
do btā virgo Maria q̄uis ess̄ ma-
xima: tamen de se sentiebat humiliā
Nā humilitatē habuit in animo. in
x̄bo. i factō. ⁊ i signo *In aīmo hūi-*
litate habebat. quia nulli vnq̄ se
preponebat. imo etiā minores se p̄-
ponebat sicut *Joseph* quē sibi pre-
posuit dicens *Luce scđo.* Ecce pa-
ter tuus ⁊ ego dolētes querebam⁹
te. Nunq̄ etiā ingererat se. sed om̄i-
bus locū dabat qui ad filius suū ire
volebat. qđ notatur *Matthei. xij.*
vbi dicitur. Ecce ait quidam. mater
tua ⁊ fratres tui foris stant queren-
tes te. *Bernard.* Ubi maria aliquā-
do p̄sumptuosa fuisse inuenitur. fo-

ris stabat querens loqui filio. nec
auctoritate materna aut sermone in-
terrupit. aut habitationē in qua fili-
us loq̄batur izrupit. Scđo habuit
istā humilitatē in x̄bo. quia nō vo-
cauit se matrē dei nec reginam celi.
nec dominā mundi: sed ancillā xp̄i
dicens. Respexit humilitatē ancille
sue. Tercio habuit istam humilita-
tem in signo. Magnū quidez signū
humilitatis fuit. quia filio suo iaz in
celo ascendente ⁊ ipsa in hoc mun-
do loco filij remanēte. in loco tamē
nouissimo poni voluit volens sua-
re illud *Luce. xiiij.* Recumbe in no-
uissimo loco. Dicitur *Act. ij.* vbi nu-
meratis om̄ibus apostolis subdī.
Ni omnes erant vnanimiter perse-
uerantes in oratione cum mulieri-
bus ⁊ *Maria* matre *Iesu.* sicut enī
absente sole inter cetera sidera luna
magis illuminat mundū et tamē in-
fimū tenet locum. Sic beata virgo
Maria sole absente iusticie ⁊ in ce-
lo regnante inter cetera mundi lu-
minaria *Maria* magis mundū illu-
minat: et tamen locum nouissimū te-
nebat. Quarto habuit istam humi-
litate in factō. quia postquā erat
mater dei effecta ancillā *Elizabeth*
se fecit cū ei ministravit. Unde *Bern-*
ardus *In montana* cum festinatio-
ne virgo abiit ⁊ *Elizabeth* salutauit
In eius ministerio quasi mensibus
tribus stetit humiliter. Deinde sub-
dit. Tercius hic fuit virginis ascen-
sus vt difficile rumperetur triplex
funiculus. Feruebat siquidem

ingrēda gr̄a charitas. splēdet ī car
ne & ginitas et obsequio eminebat
humilitas. Tercio stella habet in
motu velocitatē. Nam motu sui su
perioris scilicet firmamenti moue
tur citissime q̄ quotidie lustrat om
nia in circuitu Motu vero proprio
mouetur lentissime. quia per centū
annos vt dicūt mouetur p̄ vnū gra
dum. Eodem modo beata & go ma
ria motu suo non mouebatur. s̄ mo
tu sui superioris id est sp̄scti Naz
vt mota fuit a spiritus sancto vt virgi
nitatē seruaret statim votum emisit.
Mota fuit vt ad seruiendū cogna
te pergeret mox ad montana con
scendit. Mota fuit vt iam peregri
nans et vicina p̄tū in bethleem per
geret et statim perrexit. Mota fuit
vt in egiptum fugeret continuo fu
git. Mota fuit vt inde rediret conti
nuo redijt Ecce quō nō mouebatur
a seip̄a. sed a sp̄sctō qui erat in ea tā
q̄ sup̄ior. sp̄ ducebat et regebat eam

Quarto stella inter cetera corpa
h̄ dignitatem s̄m p̄h̄m. In stellis
nō cadit corruptio nec casus nec er
ror. Sic in ista n̄ra stella nūq̄ fuit
aliqua corruptio. nec in sua natitate
q̄ sine pctō nata fuit. nec ī sua p̄cep
tiōe. q̄ de sp̄sctō generauit. nec in
sua vita. q̄ nūq̄ aliq̄ pctm̄ cōmisit
nec in sua morte. q̄ mortū nexib̄ de
primi non potuit Sec̄do in ipsa non
fuit aliquis casus. q̄ nūq̄ cadere
potuit. nec a gr̄a dei. q̄ erat in gra
tia dei confirmata. nec a fide dei q̄
tota fuerat deiformis effecta. Ter

cio in ip̄a nō fuit aliq̄s error. q̄ ī su
is affectiōib̄ vl̄ opatiōib̄ nūq̄ ez
rare potuit. q̄ pater eā sp̄ gubernauit.
filius eā sp̄ duxit. sp̄sctūs tan
dem eam in ciuitatē glorie introdu
xit. Unde propter ista tria pōt dice
re cum propheta. Tenuisti manum
dexterā meā et ī volūtate tua dedux
isti me: cū gl̄ia suscepisti me.

Quomodo beata virgo Maria
compatur thalamo christi.

Thalamus christi fuit vterus
virginis marie. Dicitur autē
thalamus a thalamone duce Rho
manorū. qui cum quandā sabinam
& ginē rapuisset. dictū est p̄ oraculū
q̄ illa & go thalamoni in iugē tra
deret. et qm̄ ille nuptie feliciter suc
cesserunt ordinatum fuit vt cubicu
lū sponsi et sponse thalamus diceret.
Quia igitur deus in vtero virginis nu
ptias celebrauit. qm̄ sc̄z naturā hūa
nā sibi copulauit. ideo ip̄i vterus tha
lamus dici p̄t. Habet enī rex. i. xp̄s
thalamū suū. et regina. i. beata & go
Maria similiter suum. De thalamo
regis d̄z in ps̄ In sole posuit taber
naculū suū. i. seip̄m solē posuit in ta
bernaculo suo. i. & gis vtero. et hoc
fuit ī p̄ceptōe. et ip̄e tāq̄ sp̄sctus pro
cedēs de thalamo suo. et hoc fuit in
natiuitate. Consueuerunt autē tha
lami regales per tria cubacula di
stingui. scilicet per cubiculū estiu
le. hiemale. et cōe. Consueuerūt at̄ pā
nis p̄cios adoznari varijs colorib̄

depigi et diuersis florib⁹ aspgi. In isto igitur thalamo & ginali fuerunt tria cubacula. scz ei⁹ spūs. aia. & corpus. De qb⁹ dī. j. Thym. vi. Ipse aut de⁹ pacis scificet vos poia vt ineger spūs v² & aia et corp⁹ sine qre la in aduētū dñi nri iesu xpi fuerit. In primo igr cubiculo. i. in suo spū regeuit p². qz eius spm totū deiforme et diuinū fecit. In scdo cubiculo id est in ei⁹ aīa regeuit spū sanctūs. qz eius aīam omī & tute & gratia adimpleuit. In tercio cubiculo id est in eius vtero requeuit fili⁹. qz ibi nouē mensib⁹ habitauit. Iste ē ergo ille architriclin⁹ qui in nuptijs vteri & ginali tria triclinia ppaui. & iō facta est ipa toti⁹ trinitati nobile tricliniū. Scdo iste thalam⁹ fuit pannis p̄ciosis adornat⁹. scz p̄anis purpureis aureis & gematis. De qb⁹ dī Land. p̄mo ferculū fecit sibi rex Salomon de lignis libani. Ferculum dī vas escaruz: & fecit virginis vteruz. Fuit ille de lignis libani qz vterus fuit odoriferus & incorruptibilis & serpentū infernaliū expulsiu⁹. Postea subditur. reclinatorium fecit aureū. ascensum purpureū media charitate p̄stravit. Ista sunt illa tria cubicula superius assignata. scz eius spiritus anima & corpus. q̄ fuerunt tam p̄ciosis pannis adornata. Nā eius spiritus superius ornatus fuit purpura ex dominice passionis continua recordatiōe & memoria. ideo dī q̄ ascensum purpureuz fecit. Nam filij passionē semper in

corde gerebat ita q̄ dicere poterat. Exodi quarto. Sponsus sanguinū tu mihi es. Eius vterus in quo christus sic reclinauit fuit adornat⁹ p̄ano aureo id est pudore virgineo. iō dicitur. reclinatorium fecit sibi aureū. Sicut enim aurum est incorruptū fulgidum & p̄ciosum. sic eius & ginitas reddit eius vterum incorruptum quo ad se fulgidum per exemplum quo ad nos & p̄ciosum quo ad deum. Eius anima que fuit media inter spiritū et corpus fuit ornata panno gemmato id est cum charitate et amore diuino. Ideo subditur media charitate p̄stravit. Charitas enim est gemma lucida q̄ omnes alias & tutes fecit fulgidas esse. De ista gemma charitatis dicit Ecclēsiastici. xxxij. Gemula carbūculi in ornamento auri. Tunc enim charitas est perfecta quando habet secū annexam humilitatem & puritatem. Iō in b̄ta virgine maria fuit gēma hūilitat⁹ & carbūcul⁹ feruētis charitatis & aurū incorruptibilis & ginitat⁹. Tercio ille thalam⁹ & ginalis fuit varijs colorib⁹ depict⁹. Colore nigro hūilitat⁹. albo puritatis. & rubeo charitatis. Cād. j. Nigra sum. ecce nigredo hūilitat⁹. s̄z formosa. ecce albedo puritatis. sicut pellis salemonis. que erant rubicunde. Ecce rubor charitatis. Sicut enim color niger iuxta album positus ipm albus magis commendat. Sic & ipsa humilitas virginitatem magis exornat. Si enim beata Maria non

fuiſſet & go humilima ſz ſupba nec
deo cōplacuiſſet nec filius dei de ip
ſa carnē ſuſcepſet. Et ſicut color ru
be⁹ iter albū z nigrū poſit⁹ pulchri
tudinē magnā facit. ſic charitas brē
marie hūilitatē exornabat. & ginita
tē deo gratā reddebat. Nā ſine cha
ritate eius humilitas ſicca eſſet. z &
ginitas eſſet vacua. Quinto iſte
thalam⁹ & ginalis fuit diuerſis flo
rib⁹ aſpſus ſcz roſa patientie. Ecclī
xxiii. Quasi plantatio roſe in hieri
cho viola hūilitatis profunde z lilie
puritatis z mundicie. De iſtis duo
bus floribus dicitur Lantico. ſcdo.
Ego flos campi z lilīū puallū. Na
bet enī regina. i. brā & go maria tha
lamū ſuūz in quo ſimuliter tria cubi
cula fuerūt. Primū eſt ei⁹ vter⁹ ſpe
cioſus in quo habitauit diuina ſapi
entia. z q̄tū ad hoc facta eſt ſponſa
eterni regis. Eccleſiaſti. xxiiij. Qui
creauit me requieuit in tabernaculo
meo. Scdm eſt ei⁹ aīn⁹ viſcerofus
in quo habitat vniuerſal ecclīa. z quā
tū ad hoc ip̄a eſt aduocata hūani ge
neris. Om̄s enī electos recipit intra
viſcera ſue pietatis. cū ip̄a ſit mater
grē z mī miſcōdie. Terciū eſt ei⁹ lo
cus glorioſus in quo ip̄a habitat ſubli
mata. z q̄tū ad hoc ip̄a eſt dñā z re
gina totius curie celeſtis. Propter
iſta tria dī Apoca. xij. Mulier ami
cta ſole z luna ſub pedib⁹ ei⁹. z i ca
pite eius corona duodecim ſtellarū
Tunc enim amicta fuit ſole qm̄ chri
ſtum qui eſt ſol iuſticie in ſuo vtero
habuit. Lunā aut̄ ſub pedibus ha

bet quia eccleſiam ſub ſua protectio
ne tenet. habz at̄ coronā duodecim
ſtellarū. qz eſt r̄gina triū ordinū ho
minū. ſcz martyrū p̄feſſoz z & ginū
et nouē ordinū angeloz

Quomodo beata virgo Maria
dicitur templū dei.

Emplum dei dī & go Maria.

Juxta illd̄ p̄s Suſcepim⁹ ds
miaz tuā i medio tēpli tui Dī at̄ brā
& go maria tēplū rōe cauſe efficiēt
formalis. mat̄ ialis. et finalis Lauſa
efficiens iſtius tēpli fuit ip̄e de⁹ tri
nitas. Nā pater iſtud tēplū fun
dauit. P̄s. Fundauit eā altiffimus
Fundatū ſpūſſctūs cōſecrauit. P̄s
Sancificauit tabernaculū ſuūz al
tiſſim⁹. fundatū et cōſecratū filius
inhabitauit. Eccleſiaſti. i. c. xxiiij. Qui
creauit me requieuit in tabernaculo
meo. Forma autez huius tēpli fu
it. quia fuit valde amplum. In ip̄a
enī & gine glorioſa fuerunt quattu
or valde ampla. Primo quidē ha
buit amplū vterum ad deum ſuſci
piendum. Quia ſicut cantat ecclīa
Quem celi cape nō poterāt tuo gre
mito contuliſti. Petrus Rauenenſ
qd̄ erat in principio apud deū intra
ſe & go pepit verbū. facta qz eſt dei
tat̄ tēplū q̄ puſillū erat hūanitatē ho
ſpicitū. Idē. ip̄a & go maria fuit ma
tor celo. fortior ſra. latior orbe. naz
deū quē mundus non capit ſola ce
pit et portauit eum qui portat or
bem. Idem. Quantus ſit deus ig
norat qui nō miratur hui⁹ & ginis

uterum. celū pauet. trémunt ange-
li. creatura non sustinet. natura nō
sufficit. ⁊ vna puella deum in sui pe-
ctoris hospicō r̄cipit oblectat. vt ter-
ris pacem. celis gloriā. salutē per-
ditis. vitam mortuis. dederit terre-
ni cum celestibus parentelā dei cū
carne cōmerciū fecit. Sicut enī to-
tū manna in vna. ⁊ tota vna erat
in archa ⁊ tota claudēbatur in tem-
plo Sic ⁊ deitas tanq̄ manna dul-
cissimū tota erat in vna id est in xp̄i
anima. tota erat in archa id est in car-
ne ch̄risti deificata. ⁊ hec omnia to-
ta claudūtur in templo id est in v̄gi-
nis ytero glorioso. Secundo ha-
buit amplū intellectum ad diuinum
lumen suscipiendum. sicut enim o-
culus non sufficit intueri solem nisi in
radijs. sic nec intellectus noster po-
test deū r̄gnoscere nisi in operibus
suis. Intellectus autē virginis ma-
rie nō indigebat radijs quia habu-
it in se presentiaꝝ solis. Ecclesiastici
xxvi. Sicut sol oriens mundo in al-
tissimis dei. sic mulieris bone spēs ī
ornamēto dom⁹ sue Nec indigebat
lumine lucerne. i. manu ductiōe ali-
cui⁹ creature. q̄ in suo ytero hēbat
diuinā lucernā fulgētē. Ibidē. Lu-
cerna splēdēs sup cādelabrū sc̄m ⁊
spēs faciei mulieris sup eratē stabile
nec indigebat sic filij isrl̄ colūna ig-
nis v̄l nubis. i. manu ductiōe alicui⁹
angeli celestis. q̄ hēbat ipām colū-
nā ignis ⁊ nubis. i. xp̄m in quo erat
ignis deitatis ⁊ uubes hūanitatis.
Ibidē. Colūne auree sup bases ar-

gentes ⁊ firmi pedes sup plantas
labilis mulieris. Tercio habuit
amplū affectū ad cōpaciendū. nam
intra sinū sue misericōdie et pietatis om-
nes recipit. idō d̄ de ea Maria m̄
gr̄e m̄ misericōdie ⁊c. Recipit quidē iu-
stos quib⁹ impetrat dei gr̄am et mi-
sericordiā. iō subdit. m̄ misericōdie Re-
cipit tēptatos quos a diabolo pro-
tegit. iō subdit. tu nos ab hoste pro-
tege. Recipit aīas d̄ hoc mūdo exe-
utes ⁊ suis manib⁹ in celū deducit
iō subditur. in hora mortis suscipe.

Quarto habet amplū meritū ad
subueniendū. subuenit quidē oib⁹
p̄ sua merita in mūdo ⁊ iudicio. In
mūdo quidē. q̄ habet subueniendi
potētatē seu potētiā sapientiā ⁊ vo-
luntatē. Prover. xxi. Thesaur⁹ de-
siderabilis ⁊ oleū in habitaculo iu-
sti. p̄t quidē subuēire q̄ h̄z thesau-
rū. ⁊ vult subuenire q̄ habz pietatē
oleū. sc̄it subuēire q̄ fuit ch̄risti qui
ē d̄i sapia h̄itaculū. subueniet enī in
iudicio. nō ei d̄t sicut dixerūt illē vir-
gines. ne forte n̄ sufficiat nobis et vo-
bis. q̄ e⁹ merita et sibi suffecerūt ad
exaltatōz sup oēs angelos ⁊ nobis
subueniet ad n̄rāz nēcitatē Pro. x.
v̄l. Laudēt eā ī portā. i. in iudicio. q̄
olim in portis iudicia tenebantur
opa ei⁹. q̄ sc̄z in iudicio faciet. q̄ tūc
fideles ⁊ deuotos suos proteget et
defendet. Maria v̄o h̄ repli spūal
fuerit aux̄ argentū et lapides p̄ciosi
d̄ qb⁹ d̄. i. Loz. iij. Si qs sup hoc
fundamētū edificauerit argentūz
aurum ⁊ lapides p̄ciosos ⁊c.

Beata enim virgo Maria sup funda-
mentū fidei edificauit aurum. id
est animū deificatum ⁊ diuino amo-
re repletum. Edificauit argentū id
est corpus virginem Edificauit la-
pides preciosos. id est refulgentiaz
omniū virtutum. Causa vero finalis
templi est duplex. ad hoc enī fit tem-
plū vt deus ibi laudetur ⁊ vt ibi ha-
bitare dignetur. Propter istuz du-
plicem finem deus istud templū spi-
rituale cōstruxit. scilicet propter di-
laudem ⁊ suam habitationē. Sicut
enī in templo deus glorificatur lau-
datur et honoratur. sic ⁊ ipsa est ad
dei gloriā dei leiciā ⁊ dei hono-
rificentiā. ideo in figura dictū fuit
Judith. xv. Tu gloria hierusalē. tu
leticia israel tu honorificentiā popu-
li nostri. In ipsa enim tanq̄ in suo
templo dominus inhabitat sicut an-
gelus asserit. dicens. dominus tecū
id est s̄m Bernard. dominus pater
tecum qui genuit quem concipis et
dominus filius tecum quem carne
tua mundissima induis.

Quomodo beata virgo Maria
compatur terre.

Era dicitur virgo maria mul-
tiplici de causa. Primo qz
licet terra omniū elementorū sit infi-
ma. est tamen p̄ omnibus magis
ornata. Sic beata virgo Maria p̄
omnibus sanctis fuit magis infima
per humilitatem: sed tamen magis
ornata per virtutum varietatē. In

simā se vocabat dicens Luce p̄mo.
Respexit humilitatez ancille sue sed
ornatam virtutibus se ostendebat:
dicēs Ecclesiastici. xxiiiij. In me om-
nis gratia vite ⁊ veritatis. in me om-
nis spes vite ⁊ virtutis. Hierony.
Ceteris gratia per p̄es prestatur.
marie vero se totam infundit grate
plenitudo. Ipsa quidem fuit omni-
bus grāis a deo v̄sitata. amorem
dei inebriata. et cunctis virtutibus
locupletata. Ps̄. Visitasti terram ⁊
inebriasti eaz: multiplicasti locuple-
tare eam. Secūdo dicitur terra
quia licet terra videatur in superficie
despecta: tamen continet preciosa.
scilicet aurum argentum et lapides
preciosos. Sic beata virgo maria
videbatur exterius despecta: tamē
interius continebat celestez thesau-
rum. scilicet dei filium. Cant. p̄mo.
Nigra sum exterius per conuersa-
tionē: sed formosa interius per filij
dei in vtero meo habitationē. Ps̄.
Omnis gloria eius filie regis abin-
tus. Tercio dicitur terra. quia li-
cet terra sit multipliciter attrita. est
tamen firmiter stabilita Sic beata
virgo Maria fuit attrita in christi
passione per dolorē. Luce sc̄do Tu
amplius animā per transibit gladi-
us. sed tamē erat fortis per constā-
tem fidem Ecclesiastes p̄mo. Bene-
ratto p̄terit et generatio aduenit.
terra vero in eternū stat. Naz gene-
ratio apostolorū p̄teriuuit. genera-
tio latronis ⁊ Centurionis venit ad
fidē. Terra autē id est virgo maria

in eternū stetit quia fidem semp ser-
navit Quarto dicitur terra quia
licz terra est frigida z sicca. est tñ su-
pernozum luminariū influentie ma-
xime susceptiva. sic z virgo brā ma-
ria fuit sicca ab omni humore cupi-
ditatis z frigida ab omni concupis-
centia carnalitatē. fuit tamen divi-
narum influentiarum maxime susce-
ptiva Nam fm Bernard. In ven-
tre fuit plena gratia deitatis. in cor-
de gratia charitatis. in ore grā affa-
bilitatis. z in manibus gratia mise-
ricordie z largitatis. Quinto di-
citur terra. quia terra exteri⁹ venu-
statur plantis interi⁹ thesauris In
intimis est plena tormētis. qz ibi in-
fernus esse perhibetur. Sic z bea-
ta virgo Maria exteri⁹ fuit orna-
ta venustate mox. Interius ditata
thesauris virtutū. In intimo cordis
vulnerata doloribus tormentoz
Juxta illud Luc. ij. Tuam ipi⁹ ani-
mā pertransibit gladius. Lantico-
primo. Nigra sum sed formosa filie
hierusalē sicut pellis salemonis que
erat rubricate. Ipsa enī fuit nigra
et denigrata in passione p̄ vehemē-
tia doloris. sed fuit formosa decore
virtutis et rubicunda fulgore puer-
sationis. Sexto dicitur terra qz
sicut dicit Aug⁹ in libro de trinitate
Bona terra est altitudine mōtiū tē-
perata collū z planicie campoz
Sic beata virgo Maria fuit terra
bona eo qz fuit alta per celestem cō-
tēplationē. Ecclesiastici. xxiiij. Ego
in altissimis habito. Fuit spata p̄ di-

cretionē. de cuius spamento discre-
tiōis dicitur Luce p̄mo. Maria au-
tem cōservabat quotidie verba hec
conferens in corde suo. fuit plena p̄
humilē conversationē. quia cū apo-
stolis et ceteris sanctis mulieribus
hūiliter conuersabatur Unde Act. p̄mo.
Numeratis omnibus aposto-
lis in fine concludit Lucas Di om-
nes erant perseverantes in oratiōe
cū mulieribus z Maria m̄re Jesu

Quomodo beata virgo Maria
compatur terre.

Et re assimilatur virgo maria.
que quidē fuit terra bona bo-
no semine seminata. id est terra fecū-
data z terra ad germinandū apta.

Primo igit fuit terra bona. Bo-
na autem terra cognoscitur per tria
fm Virgiliū per colorē. quia nigre-
do attestatur bonitati terre. Secūdo
per saporē quia si gleba terre aqua
aspgatur z ad gustum ponitur si est
dulcis est bona. si est salsa est mala.
Tercio per fossionē z repletionem
quia si fossa repleta post aliqd spa-
cium defecerit est mala. si aquata fu-
erit erit mediocriter bona. si supha-
būdaverit erit optima. Istis trib⁹
modis cognoscit qz beata vgo ma-
ria fuit bona terra. p̄mo per nigre-
dinē hūilitatis Cant. p̄mo. Nigra
sum sed formosa. homo qui diucius
stat ad solem z ad eius feruorez co-
lor eius nigrescit z decolorat. Chri-
stus qui est verus sol novez mētib⁹

in vtero virginis habitavit. et ideo non
fuit mirum si ipsam nigram et humilem fe-
cit. et ipsam ab omni calore mundano
decoloravit. et ideo ipsa dicit Cant. pri-
mo. Nolite me considerare quia fusca
sum quia decoloravit me sol. Se-
cundo agnoscitur fuisse bona terra
per saporem. quia tota fuit dulcis et sua-
vis Cant. vi. Pulchra es aica mea
suavis et decora. Unde Bernardus. Quid
ad mariam accedere trepidet humana
fragilitas nihil austerum in ea repe-
ries nihil terribile. tota suavis est et
omnibus omnia facta est. et omnibus
miscere sinu aperit: ut de plenitudine
ei accipiat uniuersi. Tercio cog-
noscitur fuisse bona terra per fossionem
et repletionem. quia a corde suo omnes
amorem effudit et sanctis meritis illud
adimplevit et superabundavit. Non enim
tamen seruauit precepta non tamen consilia
sed in ipsis consiliis superabundavit
Nas consilio paupertatis addidit nil
proprium possidere nec in speciali nec
in communi. consilio castitatis addidit
seruare castitatem virginalem. consilio
obedientie addidit non solum obedi-
re suo superiori id est deo. non solum
suo equali id est Ioseph sponso sed
etiam suo inferiori id est Elizabeth
In cuius obsequio tribus mensibus
mansit. Secundo ista terra fuit bono se-
mine seminata. Nam deus in agro
vteri sui seminavit semen antiquum
eternum et nouum id est deitatem suam
que est eterna. carnem suam que est
antiqua id est ab Adam producta.
et animam que de nouo fuit creata

De his tribus seminibus tanquam ex tri-
bus farinis factus est ille panis ce-
lestis qui dicit Iohan. vi. Ego sum
panis viuus qui de celo descendi.
Istud significatum est Genes. xviii.
vbi Abraham id est deus pater di-
xit sari. id est virgini Marie. Accelera:
tria sata simile commisce et fac subcine-
ricos panes. Tunc enim Sara id est
beta virgo Maria. tria sata farine
commiscuit. quando christum existere in
his tribus substantiis de suis visce-
ribus generavit. Tercio ista ter-
ra fuit terra fecunda. Bona enim terra
generat fructum tricesimum. melior sex-
agesimum. optima centesimum. Istum
triplicem fructum terra virginalis pro-
tulit. Ipsa enim fuit nupta et quantum ad
hoc protulit fructum tricesimum. Ipsa
fuit vidua derelicta. quando scilicet
sponsus suus Ioseph defunctus est.
et quantum ad hoc protulit fructum sex-
agesimum. Ipsa fuit uirgo perpetua
et quantum ad hoc protulit fructum ce-
tesimum. Quarto ista terra fuit ad
germinandum apta. Esaie. xlv. Ape-
riatur terra et germinet saluatorem
Ipsa enim aperuit animum suum ad
consentiendum quando dixit. Ecce
ancilla domini. Ubi dicit Bernardus.
Surge. curre. aperi. surge per fide
curre per deuotionem. aperi per con-
fessionem. responde verbum et susci-
pe verbum. profer tuum et suscipe di-
uinum. emitte transitorium et amplecte
re sempiternum. Secundo aperit vterum
ad accipiendum. Eius enim vterus fuit
clausus omni viro: sed apertus christo. ideo

significatur p̄ portā De qua habet̄
Ezechielis. xliiij. que semper clausa
fuit ⁊ nullus nisi dominus per eam
transiuit. Aug⁹ Quid est porta hec
erit clausa nisi quia Maria semp̄ fu
it intacta et quid est vir nō transibit
per eam nisi q² Joseph non cogno
uit eam Tercio apuit os suuz ad
benedicendū quādo dixit. Magni
ficat anima mea dominū. Ps. Ape
ri os tuū ⁊ adimplebo illud et bene
dixit adimplebo. q² cū alias p̄ce lo
cuta fuerit. p̄olixē tamen locuta fu
it quādo deū benedixit. e contrario
p̄o in verbis inutilibus nos multū
sumus p̄olixi. in laudando deū su
mus multū auari in retinendo eius
laudem. Quarto aperuit os suū
ad miserendū. Zacharie. xi. Aperi
libane portas tuas. Libanus inter
pretatur candidatio. ⁊ h̄cat beatam
virginē mariā totam puram et can
didā que habet in se tres portas. sci
licet potentie. sapientie. ⁊ misericōdie. et
iō dicit portas in plurali. Quidā ei
peccant per infirmitatē humanā et
illis aperit portā sue potentie quia
dat eis virtutes resistendi. Alij pec
cant per ignorantiā. ⁊ illis ap̄it por
tam sue sapientie. q² dat eis scientiā
cauendi. Alij peccant p̄ certaz mali
ciā. illis aperit portā sue misericōdie. q²
dat eis gratiaz penitendi. Quito
ap̄it manus suas ad largiēdū. Pro
uer. vlti. Manū suaz aperuit inopi.
Aperit quidē manū suā bonis lar
giendo gratiaz. malis obtinēdo dei
misericōdiaz. tēptatis dādo resistentiā.

mortuis introducēdo in gloriā. pro
pter ista quattuor dī Maria mater
grē mī misericōdie. tu nos ab ho
ste protege in hora mort̄ suscipe

Quomodo beata virgo Maria
dī thesauraria dei.

Thesauraria dei est btā virgo
Maria. Habet enī de⁹ tripli
cem thesaurū scz potentie. sapientie
et misericōdie. Thesaurus potētie
est patris. thesaurus sapientie filij.
thesaurus misericōdie spūs sancti. Istū
triplicē thesaurū dispensandū com
misit deus virgini gloriose. Primo
quidē pater sibi cōmisit thesaurū sue
potētie int̄m q̄ ipsa potēter deū tra
xit. potēter diabolū cōtrinit. et nos
potenter in gloriā introducit. Po
tenter quidē deum traxit q̄n virtute
sue humilitatis virginitalis ⁊ chari
tatis deū in suū vteruz venire fecit.
Magna quidē erat potentia inui
cibile vincere om̄ipotentē supare et
illum quē celū non poterat cape in
suo vtero continere Cant. p̄mo. Cū
ess̄ rex in accubitu suo id est in sinu
paterno: nardus mea dedit odorez
suū. Nardus est herba pua odori
fera et virtuosa. in q̄tum est parua
h̄cat eius humilitatē. in q̄tum ē odo
rifera h̄cat eius virginitalē. in q̄tu
z est virtuosa h̄cat eius charitatem.
His tribus virtutib⁹ virginis xp̄s
allectus scilz humilitate virginitate
et charitate in eius vterū descendit.

Sec̄do potenter diabolū p̄trinit.

Magna quidem potentia est illum conterere. De quo dicitur Job. xli. Non est potestas super terram que ei valeat cōparti qui factus est ut nullum tumeret. Benef. ij. Ipsa conteret caput tuū. Non solum enī in serpente infernali ip̄a contriuit caudā id est cōsumationē ⁊ malum actum. non solum corpus id est malum cōseusum. sed etiam caput id est mala ⁊ suggestionē ⁊ cogitatū. quia nec minimā cogitationē iniquā in eius cor immittere ausus fuit. Tercio nos potenter in gloriā introducit Magna potentia hominē tam infimum ducere ad celum. Ista enī potestas est data virgini marie. vt in celestē hierusalē aimas introducat. Ecclesiastici. xxiiiij. In hierusalē potestas mea. Ista tria q̄n ad memoriā sibi veniunt magnū gaudiū sibi faciunt Magnū enī gaudiū habet de eo q̄ deū sic traxit. de eo q̄ diaboli maliciam sic euasit. ⁊ de eo q̄ hominē de mundo ad celū introducit. Unde in figura huius dicitur Judith. xiiij. Nō permisit me dñs ancillā suam coingnari: sed sine pollutione ⁊ peccato reuocauit me de sua victoria gaudentē. i. de eo q̄ ip̄a ⁊ per meā humilitatē deuici. q̄ tamen victoria est sua. q̄ gratia sua adiuuante hoc feci. in euasione mea. i. de eo q̄ diaboli malicias penitus euasi. In liberatione nostra. i. de eo q̄ nos de piculis mūdi liberauit ⁊ in celum nos deduxit.

Secundo filius cōmisit sibi thesaurum sue sapientie int̄m q̄ ip̄a nobis in p̄

mo dei cognitionē tribuit. ideo vocatur mater agnitionis Ecclesi. xxiiij. Ego mater pulchre dilectionis timoris et agnitionis ⁊c. Secundo p̄ mare huius mundi sapienter nos dirigit et ad portum nos deducit. ⁊ iō vocatur stella maris. Tercio actus nostros sapienter disponit. Prover. xiiij. Sapiens mulier. i. beata uirgo Maria. edificauit domū suam. i. sanctā ecclesiam. Incipiens. i. Eua extructā quoq̄ destruit manibus quando sc̄z manus suas ad vitium pomū porrexit. Tercio spūsc̄tus cōmisit sibi thesaurum misericordie. et istum thesaurum ip̄a dispensat largiter sine auara retentiōe. Proverbiō ⁊ vlt̄ Manū suā aperuit inopi. palmas suas extendit ad paupes. Secundo dispensat cōmuniter sine personarum acceptione. Unde ipsa om̄s cōmuniter inuitat ⁊ dicit Ecclesiastici. xxiiij. Transtate ad me om̄s q̄ concupiscitis me: ⁊ a generationib⁹ meis adimplemini. Tercio dispēsat velociter sine magna precū multiplicatione. Unde ip̄a dicere potest Job xxxi. Si oculum vidue id est marie christi presentia viduate expectare feci. Seruauit enī illud quod dicitur Ecclesiastici. iij. Cor inopis ne afflixeris ⁊ non protrahas data angustianti. Quarto dispensat sapienter. quia in maiori subuenit necessitate. quando est maior necessitas tūc sentitur maior eius pietas. ideo vocatur luna. Nam luna vicina est terre et lucet i nocte et lucet absente

sole. Ipsa enī est peccatoribus vici-
na. cito eis misericordiā suam impē-
dendo. Ipsa lucet in nocte aduersi-
tatis paciētiā tribuendo. Ipsa qñ
solid est deū alicui se abscondit lu-
cet gratiā impetrando.

Quomodo beata virgo Maria
compatur throno.

Thronus dupliciter accipitur
scz pro solio fgali z pro tercio
ordine supreme hierarchie qui dici-
tur ordo thronorū. et qñtū ad istas
duas acceptiones. beata vgo Ma-
ria thronus dici potest. Primo qā
īpa fuit thronus id est sedes et solū
supmi regis z in suo vtero z hūc est
in mundo et erit in iudicio. Xpus ei
fecit eā thronū suū dum esset in vte-
ro suo. In hūius figuram dicit. iij.
Regū. ij. Fecit Salomon rex thro-
nū de eboze grandē: z vestiuit eum
de auro fuluo nimis. Iste enī thro-
nus fuit de eboze per virginitatem.
et fuit de auro per feruentē charita-
tē. z fuit grandis per humilitatez
Nam quanto fuit humilioz: tāto co-
ram deo facta est sublimioz. Xpus
enī requieuit in sua vginitate. quā
diligit mundiciaz. requieuit in eius
charitate: quia diligit fraternā con-
cordiā. requieuit in eius humilitate
quia diligit mentē trāquillā. Secdo
īpa est thronus dei peccatoribus q
sunt in mūdo. Ideo dī Debre. iij.
Accedamus cuz fiducia ad thronū
gratie vt misericōdiam consequamur et

gratiā inueniam⁹ in tempore oportu-
tuno. Quidā enī peccant ex timore
male humiliante. sicut Petrus qui
timore mortū christū negauit. Isti
accedētes ad eā magnā possunt ha-
bere fiduciam. Ideo dicit. Acceda-
mus cum fiducia ad thronū gratie.
Alij peccant ex amore male inflam-
mante. sicut Dauid qui malo amore
inflāmat⁹: in adulteriū cecidit. z si-
cut Mattheus mala cupiditate al-
lect⁹ illicita lucra exercuit. Isti ad
istum thronū accedentes inueniūt
gratiā. z ideo subdit. et gratiā inue-
niamus in tempore oportuno. Ter-
cio īpa erit thronus xpi in iudicio. z
hoc quantū ad illos qui erūt a dex-
tris. Nā illos qui erūt a sinistris so-
lus christus iudicabit. Unde dicit
Apoc. i. iij. De throno procedunt
fulgura et voces z tonitrua Ipe ei
christus om̄s ad iudiciū citabit: di-
cens. Surgite mortui venite ad iu-
diciū. Et talis citatio dī tonitruum.
Ang⁹ Ad raz grande tonitruū. qui
nō exprosecit⁹ non dormit: sed mor-
tuus est. citatos examinat⁹: dicēs.
Esuriui z non deditis mihi mādu-
care. z iste sunt voces q de celo pro-
cedunt. Ultimo cōtra citatos z exa-
minatos sententiā fulminabit: dicēs
Discedite a me maledicti i ignē eter-
nū. et istud est fulgur quod de thro-
no procedit. Illi vō qui erūt a dex-
tris ad beatā virginē gloriosā tan-
q̄ ad thronuz gratie z misericōdie
resurgēt. Ps. Thronus eius sicut
sol in conspectu meo. z sicut luna p̄

fecta in eternū ⁊ testis fidelis in celo. Ipsa enim in iudicio existēs erit coram deo sicut sol. quia pre ceteris habet maiorem splendorem sapientie et maiorem colorem gratie. et erit sicut luna perfecta. quia cōtra tam te nebulosam dei indignationē erit deuotus suis ad lucem ⁊ cōsolationē. ⁊ erit sicut testis fidelis. qz coraz filio suo ⁊ nobis testimoniū perhibebit. Unde dicit ecclesia. Recordare xpo mater dum steteris in conspectu di vt loquaris pro nobis bona. bonū felicitet pro nobis apud tuū filiu ⁊ testimoniū perhibendo ⁊ vt auertas indignationē suā a nobis nos sibi recōsiliando. Scdo dicit thron⁹ ex eo qd proprietates hz angeloz q throni dicuntur. Que quidē sunt sex sū beatū Dionisiuz. Prima est maria celsitudo que beate marie conuenit que ait. Eccli. xxiii. Ego i altissimis habito: et thronus meus in colūna nubis. Ipsa enī in altis habitat. qa sup omīs sanctos est exaltata. habitat in altioribus: quia sup omīs angelos est sublimata. habitat in altissimis: quia ad dexteram filij sui est collocata. Unde in figura dicit. iij. Regū. ij. Positus est thronus matris regis que sedet ad dexterā ei⁹. Scda proprietates thronozū est regis circundatio que ⁊ sibi conuenit De qua dicit Hieremie. xxj. Creauit dominus nouū super terram femina circūdabit virum. vbi triplex nouitas notatur. Prima ē quia circundat. i. sine corruptione generat.

Illud enī est circūdatuz qd ex omī parte est clausum. Scda est qz circundat virū. Bernardus. Si dixisset infante vel paruulū nec nouū videretur. nec mirum. sed vir erat Iesus nec duz etiā natus sapientia nō etate non corporis: sed cum vigore Dicitur enī vir non propter etatem sed propter sapientie plenitudinē quā habuit ab instanti cōceptiōis. Tercia est. quia dicitur super terrā Ecclesia quidē generat quotidie filios in celo sine corruptione et cum gratie plenitudine. Unde obit⁹ sanctorum dicitur natale. quia tunc nascunt ⁊ istud nō est nouū. sed quista talis generatio fiat super terra. istd est omniū nouoz nouissimū. Tercia proprietates thronozū est stabilis collocatio. ⁊ ista proprietates sūr cōuenit beate marie virgini que stabilis fuit filio in vita ⁊ i morte et post mortē. Nam in vita fuit stabilis sibi per amorem. quia nunq̄ ab eius amore discessit. In morte fuit stabilis per associationē. quia iuxta crucem suam semper stetit. et post mortem fuit stabilis per fidem: qz nunq̄ eam amisit. Quidaz autē discipuli ab eo discesserunt per fidez: s; nō per amorem sicut apostoli. Alij discesserunt a fide: sed non ab amore. nec a societate vt sancte mulieres: q̄ iuxta crucem christi steterunt. Beata autem virgo Maria semper immobilis stetit. ⁊ in fide et in amore et in societate. Quarta proprietates thronozū est regis susceptio.

et ista etiam conuenit beate marie q̄
excellentiore modo p̄re ceteris ip̄m
suscepit. Om̄s enī tam boni q̄ mali
christū suscipiūt per essentiā ⁊ p̄re
sentiā. Boni uero ip̄m suscipiūt per
inhabitantē gratiā. Beata autē vir
go Maria ip̄m suscepit. ⁊ per gra
tie plenitudinē in mente. ⁊ per p̄re
sentiā corporalē in ventre. Quis
ta proprietates thronoz est regis de
latio. ⁊ ista sicut conuenit beate marie
que christū de celo detulit. ⁊ ido d̄z
ferculum a ferendo. Cant. iij. Fer
culū fecit sibi rex Salomon ⁊c. Uo
catur etiā nubes. Esaie. xix. Ascēdet
dominus super nubem leuem: ⁊ in
gredietur in egiptū. Ipsa enim nu
bes christū tanq̄ pluuiā salutarem
cōpluit. Esa. xlv. Nubes pluunt iu
stum. Uocatur etiam nauis. Pro
uerbioꝝ vlt̄. Facta est quasi nauis
institoris de longe portans panem
suū. Sexta proprietates thronoz
est familiaris apparitio. ⁊ ista simi
liter beate virgini conuenit. Familia
rius enī ⁊ apertius misterii incarna
tionis sibi christus manifestauit q̄
ceteris sanctis uel angelis. Nā salo
mon dixit se illū ignorare. Prouer
bioꝝ. xxx. Tria sunt mihi diffici
lima ⁊ quartum penitus ignoro qd̄
est uia uiri in adolescentia sua. Jo
hannes enim baptista dixit se non
sufficere soluere corrigiā calciamē
ti. id est exponere profunditatē tan
ti mysterij. Gabriel etiam angelus
de modo requisitus ipsum non ex
posuit: s; ad spiritum sanctum virgi

nem remisit: dicens. Spiritus san
ctus superueniet in te. Bernardus
supermissus est Ac si dicat angelus
Quid a me queris qd̄ in te mox ex
perieris. scies ⁊ feliciter scies: sed il
lo doctore quo et actore. Ego missus
sum nunciare uirginalem conceptū
non creare. Beata autem uirgo ma
ria illud mysterium non tantum sci
uit per infusam sapientiam: sed max
ime per experientiam. Bernardus
ibidem. Qualiter splendor ille inac
cessibilis uirgineis se infunderit uis
ceribus soli datū est scire cui soli da
tum est expiri.

Qualiter turbata est beata vir
go Maria.

Turbata est Maria in sermōe
angeli: ⁊ cogitabat qualis eēt
ista salutatio. In his uerbis ex par
te uirginis ponuntur duo. scilicet ei⁹
turbatio ⁊ eius prudens cogitatio.
Ex parte angeli alia duo. scilicet an
gelica cōfortatio ⁊ nascituri filij cō
mēdatio. Primo igitur ponitur
uirginis turbatio cum dicitur. Tur
bata est in sermone angeli Non est
enim turbata turbatione impacien
tie. sed turbatiōe pudoris timoris ⁊
ammirationis Est igitur turbata. i.
uerecundata uel expauefacta uel ad
mirata Primo igitur est turbata et
uerecundata Angel⁹ qd̄ sibi appu
it i forma iuuenis pulcherrimi Nō
enī apparuit in etate puerili. q; illa
etas s; dicat nouitatē. tñ d̄t ip̄fectio
y iiii

nē. et ideo decuit et conueniens fuit
vt appareret i etate iuuenili. quia il
la etas dicit nouitate z perfectionē.
et ille annūciare venerat illum qui
erat nouus q̄stum ad humanitatez
et perfectus quantū ad deitate. Be
ata igitur virgo Maria illū iuuenē
pulcherrimū videns z nondum an
gelum esse cognoscens z se solaz cū
eo in thalamo inueniēs: turbata fu
it id est nimīū verecundata. Hiero
nymus ad Eustachiū. Tante puri
tatis Maria extitit vt esse mater do
mini mereretur. ad quā cuz Gabri
el in viri spē descendisset consterna
ta z perterrita respondere nō potu
it. Nūq̄ enī a viro aliquo fuerat sa
lutata. Ambrosius super lucā. Tre
pidare quidē virgineū est z ad om
nes virozum ingressus pauere om
nes eozum affatus vereri. Discāt er
go mulieres propositū pudoris imi
tari. Et discite virgo verborum vita
re lasciuia. Maria etiaz angeli sa
lutationē verebatur. Bernard. sup
missus est. Solent v̄gines que ve
re virgines sunt semp esse pauide et
vt timenda caueant tuta primescere
Proinde quicqd nouū quicqd sub
itū fuerit suspiciatur insidias. totū cō
tra se estimant machinatū. Se
cundo fuit turbata. i. expauesceta.
Angelus quidē cū lumie z cū cādi
da z lūiosa veste sibi apparuit. etiō
ex tali fulgore expauesceta fuit. Nō
enī venit angelus in veste nigra: sz
fulgida z candida. qd̄ quidē pueni
ebat triplēi rationē. scilicet ratione

annūciantis. quia candōz vestimē
ti designabat fulgozem z claritatez
angeli. Secundo ratione annuncia
ti. quia annūciabatur ille qui est cā
dōz lucis eterne z speculum sine ma
cula. Tercio ratiōe illius cui fiebat
annunciatio que fuit tota candida.
quia ab omni peccato penitus alie
na. cuius conceptus fuit purissim⁹
et partus mundissimus. Beata igit
virgo videns angelum venire cum
tanta claritate et cum tanta fulgida
veste fuit turbata. id est expauesceta.
Unde cantat ecclesia. Et expaue
scit virgo de lūie. Tercio fuit tur
bata. i. nimis admirata et hoc maxi
me de duobus. primo de eo qd̄ an
gelus ostio clauso intravit. Bernar
dus vbi supra. Non est suspiciandū
qd̄ apertam inuenit ostiūz virginis
cui nimirū in proposito erat frequē
tias hominū fugere. colloquia vita
re ne vel orantis silentium turbare
tur. vel continentis castitas tempta
retur. nec fuit illi difficile per ostiūz
clausum abdita virginis penetrare
cui ex nature sue subtilitate quodli
bet corpus quantuncūqz solidum
vel spissum parūū est ac penetrabi
le. Secundo admirata fuit de eo qd̄
nouam et inauditam salutionez sibi
fecit. qd̄ scilicet deus debebat esse se
cum. non tantum in mente per gra
tiam: sed etiam in ventre per suscep
tam naturam humanam. Petrus
Rauanēs. Quāuis motu blādo af
fatu pio v̄ginē sibi de⁹ in m̄rem fa
mulā sibi v̄teret i pntē. viscera tūe⁹

turbata sunt. ipsa quoque tremefacta
peditio. cum ei⁹ conditor de⁹ quem tota
creatura non capit. totum intra pe-
ctus virginis se recepit. Nam ut an-
gelum vidit mens eius contremuit
in eius ingressu. Secundo poni-
tur ipsius virginis prudens cogita-
tio cum dicitur. cogitabat qualis es-
set ista saluatio. Circa quattuor ve-
ro eius cogitatio versabatur. Pri-
mo circa saluantis qualitate vtruz
scilicet esset bonus nuncius vel non.
Sciebat enim quod diabolus sepe in an-
gelum lucis se transfiguratur sed tñ re-
uelatione dei cognouit quod fuit ange-
lus bonus et dei specialis nuncius.
Bernardus vbi supra. Sciebat ne-
pe virgo prudens quod frequenter an-
gel⁹ iathane se in angelum lucis trans-
figuratur. Sed quia simplex et humil-
er erat nihil tale de sancto angelo peni-
tus estimabat. et ideo qualis esset ista
saluatio cogitabat. Secundo ei⁹ co-
gitatio versabatur circa saluatiōis
nouitate. quia a seculo non est audi-
tum quod aliqua femina ab aliquo an-
gelo sic vocata gratia pleā vi bene-
dicta tu. et ideo talis nouitas h⁹boz
quodammodo eā turbauit et in admi-
ratione induxit. Petrus Rauenen⁹
Uenerat angelus in specie blandus
in sermone terribilis. humana pre-
ferens. diuina reprobittens. Unde
et virginem quaz leuiter sollicitauit
uisus. turbauit auditus Augustin⁹
in sermone de annūciatione. Post
illius benedictionis prelagium ter-
retur virgo nouitate verborum.

Tercio eius cogitatio versabatur
circa suam indignitatem. quia indi-
gnā se reputauit de tali uisione et de
tali saluatione angeli. Bernardus
vbi supra. Nimiruz indignā sese an-
gelica saluatione reputabat et for-
sit in mente talia meditando volue-
bat. Unde hoc mihi ut veniat ange-
lus domini ad me. Quarto eius
cogitatio versabatur circa dei boni-
tate que tanta erat quod per ipsam hu-
manu genus saluare et redimere di-
sponerat. Bernardus vbi supra. ut
quid h⁹go indebitā tibi dixeris gra-
tiam angelorum. que inuenisti gra-
tiam apud deum. quam gratiam di-
et hominū pacis et mortis destructi-
onem vite repationem. Hierony-
mus in sermone de assumptiōe. Dec-
est que dedit gloriam celis deū ter-
ris gentibus fidem vicis finem vi-
te ordinē moribus disciplinā. Ita
igitur quattuor diligenter in corde
suo reuoluens. noluit statim respon-
dere sed cogitabat qualis esset ista
saluatio. Petrus Rauenen⁹. Lico-
nanq; respondere fatuitatis est hu-
mane. cogitare vero pudoris ē ma-
ximi et iudicii perimaturi. Bernar-
dus vbi supra. Turbata est: s; non
perturbata. Quod ergo turbata est
fuit verecūdie uirginalis. quod nō
perturbata fortitudinis quod tacu-
it et cogitauit prudentie. Turbatus
sum inquit propheta et non sum lo-
cut⁹. cogitauit dies antiquos. Sic
brā h⁹go maria turbata ē et nō locu-
ta. sed cogitabat qual' esset ista saluatio.

ratio Ex parte hō angeli duo ponū
tur. Primo eius confortatio cū di-
xit. Ne timeas Maria zc. In hoc
enī cognoscit angelus bonus a ma-
lo. quia angelus bon⁹ qñ apparet
in principio terret. in medio confor-
tat. in fine letificat. ideo iste angel⁹
beatam virginē in principio terret
quādo ipsa turbata fuit. In medio
confortauit quando dixit. Ne time-
as Maria. In fine letificauit. quia
eam dei filio grauidam dereliquit.
Angelus hō malus quando in an-
gelum lucis se transfigurauit. in pn-
cipio multuz terret. in medio diuer-
sis temptationibus multuz turbat.
in fine hō multū contristat. Et quo-
niam deus videtur angelo reuelas-
se illa quattuor circa q̄ cogitatio vir-
ginis versabatur. ideo angelus ad
illa quattuor per ordinē respondit.
Primo enī versabatur eius cogita-
tio circa salutantis qualitātē vtrum
scilicet esset bonus nuncius v̄ non.
Ideo sibi dixit. Ne timeas Maria
Super quē locum dicit Bernard⁹.
Ne timeas Maria. nichil hic doli
vel fallacie. nullas hic insidias suspi-
ceris. non sum homo sed spirit⁹ nec
sathane: sed dei angelus. Secūdo
versabatur eius cogitatio circa salu-
tationis nouitatē. quia multū mira-
batur q̄ angelus eam plenam gra-
tiam vocauerat cum hoc nusq̄ au-
ditum fuerit. Ideo dixit ei angelus
Inuenisti gratiā apud deum. Ubi
dicit Petrus Rauenenf. Ne time-
as Maria. inuenisti enī gratiā apd

deum. timet siquidem. non q̄ inue-
nit. sed qd̄ perdit. Quid ergo timet
que securitatem concipit rerum. pa-
rit gaudia seculorum timor non est.
vbi est diuinū negociuz non huma-
num. Quid timet Maria cui iudex
est causa. assertor integritas. testis
innocētia. Tercio vsabať ei⁹ co-
gitatio circa suā indignitatē. qz nō
reputauit se dignam angeli visione
vel salutatione. Ad hoc respōdit an-
gelus: dicens. Ecce concipies et pa-
ries filiū. Ac si dicat. q̄ concipis dei
filium digna. proculdubio angeluz
videre que es mater dei. digna es
salutari a nuncio dei. Bern. super
missus est. Ne timeas Maria. O si
scires q̄tuz tua humilitas altissimo
placeat quanta te apud ipsum subli-
mitas maneat angelico te indignaz
nec alloquio nec obsequio iudica-
res. Non mireris Maria q̄ ange-
lus ad te venit. Nam z maior ange-
lo venit. Non mireris angelum do-
minicum. nam z dominus angeli te
cum. Postremo quid nisi angelum
videas cum iam angelice viuas.

Quarto versabatur eius cogita-
tio circa dei bonitatem que tanta e-
rat. q̄ per ipsam humanum genus
saluare disponebat. et istam suaz co-
gitationem angelus approbat: di-
cens. Uocabis nomen eius Iesum
Bernardus. Ihesus hebraice. so-
ther grece. saluator latine dicitur.
Noc enim nomē est quod cecis vi-
sum. Surdis auditum. Claudis
gressum. Sermonem mutis. vitam

mortuis dedit. totamq; diaboli po-
testatez de obsessis corporibus vir-
tus huius nominis effugauit. *Se-*
cundo ex parte angeli ponitur filij
nascituri cōmendatio cū dicit. *Nic-*
erit magnus z filius altissimi voca-
bitur. Dicitur autem christus mag-
nus z puus. Nam dicitur fuisse ma-
ior angelo et minor. *Maioz* iuxta il-
lud *Debre. pmo.* Tanto melior an-
gelis effectus quāto pre illis nomē
hereditauit. *Minoz* *Juxta* illd ps
Minuisti eum paulominus ab an-
gelis. De domino enim *Jesu chri-*
sto est loqui fm quattuor modos.
Primo de ipsa psona et fm hoc est
ipe maioz omibus angelis et rex et
dominus angelorum. *Secūdo* de
persona ratione nature diuine. z fm
hoc etiam est maioz omnibus ange-
lis. *Tercio* de persona ratione na-
ture humane. z hoc potest esse du-
pliciter. vel fm q ipa natura huma-
na est vnita diuine. z sic itez est ma-
ior omnibus angelis. vel fm q con-
sideratur in se circūscripta diuinita-
te. z fm hoc est minor angelis q̄tū
ergo ad tres primos modos ē ma-
ior angelis. z sic intelligitur verbuz
apostoli quod dicit. tato melior an-
gelis effectus zc. Quantū ad quar-
tum modū est minor angelis. z fm
hoc intelligitur *phū* prophete qui
dicit. *Minuisti eum paulomin⁹* ab
angelis zc.

Quomodo beata virgo Maria
fuit vas dei.

As dei fuit btā *hgo* Maria.
Fuit ergo vas purū et nouuz
vas profundū vas solidum vas ad-
miradū vas aromaticū *Primo* igi-
tur fuit vas purū z nouū. *iiij.* *Regū*
ij. *Afferte mihi vas nouuz z mittite*
in illud sal. *Istud* vas nouū fuit vte-
rus virgineus marie qui fuit nou⁹
qz ab omi vetustate culpe penit⁹ fu-
it mūd⁹ *In* istd vas sal sapiētie fuit
missum cū xps qui ē dei sapia in ei⁹
vterū intrauit *Nō* soluz at istd vas
fuit nouū z purū sz etiā fuit purissi-
mū. *Prover. xxv.* *Aufer rubiginē*
de argēto z egredietur vas purissi-
mū. triplex eni rubigo totū gen⁹ hu-
manū occupauerat. pma culpe ori-
ginal. *Ps.* *Ecce eni in iniquitatibus*
cept⁹ sum zc. *Ista* rubigo ab isto
vase dei fuit ablata in sui scificatiōe
q̄n scz in vtero mris sue fuit scifica-
ta. *Ps.* *Scificauit tabernaculū su-*
um altissim⁹. *Scda* ē rubigo culpe
actual. *Prover. xx.* *Quis pōt dice-*
re mūdū est cor meū. pur⁹ suz a pec-
cato. *Ista* rubigo silt ab isto vase
dei ablata fuit in spūsc̄ti supuētiōe.
et in filij dei cōceptiōe. *Quāuis* enī
nūq; venialiter peccauerit tñ ex tñc
peccare n̄ potuit spūsc̄to ab ea libe-
rū arbitriū n̄ auferēte: sz ipaz in bo-
no pfirmate. *Aug⁹* in libro de natu-
ra z grā. excepta di gēitrice maria.
Si om̄s sc̄ti et sc̄tē interrogati fuis-
sent vtrū sine pctō essent. om̄es vna
voce clamassēt. si dixerit⁹ qz pctm̄ n̄
hēm⁹ ipi nos seducim⁹ z vitas i no-
bis nō ē. excepta inq; hac *hgie* sc̄tā

de qua propter honorē dñi duz de peccatis agitur nullam prozsus vo lo questionē habere. Tercia est rubigo penalitatis. quia multe penali tates tā corporales q̄z mentales ho minē circundāt. propter qđ aplus clamat Rhoma. vii. Infelix homo quis me sepabit de corpore mortis huius. Ita rubigo ab isto vase di fuit ablata in sui assumptōne. qz tūc corpus suū induit immortalitatē et aīma impassibilitatē. Potest igitur esse verbū patris ad spiritūs sanctuz vt sibi dicat de argento. i. de corpo re z anima marie fulgido. Aufer ru biginē culpe originalis et egrediet̄ vas purum. Aufer rubiginē culpe actualis z erit purius. Aufer rubi ginē omīs penalitatis z egredietur vas purissimum. Scđo fuit vas profundū per profundā humilita tem. z ideo profunde dei gratia me ruit impleri. Cor nostrū est vas qđ tunc profunde foditur. quādo pro funde homo humiliatur. Sed sunt quidā quozum cor tm̄ cauatur z fo ditur in superficie. quia habent solum humilitatē in ore z in exteriori puez satione. supbiam h̄o habēt in corde Ecclesiastici. xix. Est qui se nequirit humiliat et interiora eius plēa sunt dolo. Alij sunt qui habēt cor fossuz et concavū vsqz ad mediū sicut serui dei qui sic humiliātur exterius in si gno cōuersionis. sic humiliatur in medio cordis. de quibz dī Michee sexto. Humiliatio tua in medio tui. Null⁹ aut̄ vnqz fuit qui habuit cor

concauū vsqz ad fundū .i. qui se pro funde hūiliauerit nisi chzist⁹ z bea ta h̄go maria. Ille profunde se hu miliat qui inferius descendere non potest. sicut chzistus qui descēdit vs qz ad susceptionez nature nostre. et vsqz ad tolerationē pene. Phil. ij. Exinaniuit semetiḡm formā sui ac cipiens Nūiliauit semetiḡm factus obediens vsqz ad mortē: mortē aut̄ crucis. Similiter et beata h̄go ma ria non potuit profundius humilia ri descendendo nec magis se humili are quā cuz illa que fuit mater dei diceret se ancillam z pedisse quā dī. et qz profundius se humiliauit quā alia creatura. ideo tātā gratiā susce pit aliq̄ quā pura creatura recipe n̄ potuit Tercio fuit vas soliduz qz nunqz frangi potuit. Ecclesiastici. i. Quasi vas auri solidū ornatum om ni lapide precioso. Letere mulieres franguntur in conceptu per violati onē. franguntur in partu per dolo rem z afflictionē. frangūtur in vita per multozum peccatozū perpetra tionē. quia qđlibet peccatū frangit cor humanuz Ecclesiastici. xxj. Cor fatūū quasi vas confractū. omnē sa pientiam iam non timebit. frangun tur etiam in obitu p incinerationez Beata autē virgo Maria fuit vas solidum. quia in suo conceptu habu it integritatē. in suo partu habuit io cunditatē. in sua vita habuit pecca ti immūitatē. in suo obitu induit im mortalitatē. Quarto fuit vas ad mirādū. Ecclesiastici. xliij. Vas ad

mirabile op^o excelsi. Si esset aliq^o
vas q^o maius seipo cōtineret illud
esset vas mirabile. sed si vas existēs
clausum effunderet ⁊ reciperet. ill^o
vas esset mirabilius. Rursum si ess^o
vas q^o vinū ⁊ aquā sine aliquo me
dio p^otineret et tamē nulla cōmixtio
fieret. illud vas esset mirabilissimū.
Tale vas fuit btā vgo Maria q^o il
lud q^o in suo vtero p^otinebat maius
seipa erat. Un^o d^r Aug^o ⁊ cātat eccle
sia. Sācta ⁊ immaculata vginitas
quibus te laudib^o referā nescio. q^o
quē cape nō poterāt tuo gremio cō
tulisti. Ipsa enī existens clausa con
ceptū filij dei recipit ⁊ existēs simi
liter clausa in p^otu ipm effudit. iō vo
catur Land. iiii. Dorsus conclusus
fōns signatus. Ipsa enī in vase sui
vteri habuit vinū diuinitatē ⁊ aquā
humanitatis et tamē nulla est facta
cōmixtio seu confusio naturarū. vñ
cantat ecclesia. Deus homo factus
est id q^o fuit p^omansit nō cōmixtio
nē passus est neq^o diuisionē. Quin
to fuit vas aromaticū. In eius enī
vtero ⁊ aia fuit spēs oīm aromatu
⁊ oīm virtutū ⁊ omniū gratiarum.
De quibus ipsa d^r Eccli. xxiii. In
me omnis gratia vite et veritatis.
In me omnis spes vite ⁊ virtutū. nā
ibi est species aromatica q^o viuificat
mortuos. iō d^r in me oīs grā vite
ibi est alia q^o illūiat cecos. iō subdi^r.
et veritatis. ibi est alia q^o sanat infir
mos despatos. iō subdi^r in me oīs
spes vite. ibi ē alia q^o roborat ⁊ p^ofir
mat debiles ⁊ lāgidos. iō subdi^r ⁊

vtutis. In isto enī vase aromatico
p^otinetur vngēta p^otra oīs infirmi
tates. Nā ibi ē vngētū q^o depmit
tumore supbie. scz p^osideratio sue hu
militatis. ibi est aliud q^o extinguit
fumū auaricie. scz consideratio sue
pauptatis. ibi ē aliud q^o expurgat
immundiciā luxurie. scilicet conside
ratio sue virginitalis.

Quomodo beata virgo maria
habuit vbera.

Bera spūalia habet vgo ma
ria q^o sunt eius pietas ⁊ chari
tas q^o nos p^osolat ⁊ nutrit. Juxta
ill^o Esa. lxvi. Satiemī ab vberib^o
p^osolatiōis v^ore. Hnt aut vbera vim
attractiuā et p^ouatiuā et effusiua.

Primo quidē hnt vim attractiuā
cū sint spōgiōsa et porosa. Eodē mō
vbera btē marie vginis hnt vim at
tractiuā. q^o nos ad se ⁊ ad deuz tra
hit. Sūt aut q^ottuor q^o naturalit^r tra
gūt. scz simile calidū et q^odā proprie
tas rez. vt ptz in adamāte et vacuū
Ista quattuor inducunt vginē ma
riam vt p^o vba sue charitatis ⁊ pie
tatis nos ad se trahat. propter ista
quattuor possum^o sibi dicere Land
v. Api michi soroz mea aica mea co
lūba mea ⁊ imaculata mea Prīmū
qdē q^o attrahit ē sile. ⁊ iō debz nos
attrahere propter similitudinē nature
iō d^r soroz mea Eccli. xiiij. Omīe aial
diligit sibi sile. Ephef. v. Nōo carnē
suā vnq^o odio hūit. s; nutrit ⁊ fouet
eā. Scdm q^o attrahit ē calidū. ⁊ iō

ip̄a debet nos attrahere propter ca-
lidū charitatis intime. idō dī amica
mea. i. q̄ me intime diligit *Lan̄. vi.*
Ego dilecto meo. i. intēdo per amo-
rem ⁊ ad me conuersio eius *Terciu*
qđ attrahit est propriet̄as natural̄.
et iō ip̄a nos debet attrahere prop̄
prop̄ietatē sue misc̄ie. Sicut ei do-
mino prop̄iū est misereri semp et p-
cere. sic est etiā dñe. iō subditur colū-
ba mea. Sicut enī colūba caret fel-
le. sic ⁊ ip̄a nō habet fel amaritudis
sed tota est plena dulcedine pietat̄.
Lan̄. p̄mo. Meliora sunt vbera vi-
no. Ubera Eue fuerunt plena vino
id est sn̄ia mordacis iusticie. Sꝫ v-
bera b̄tē marie virḡis fuerūt melio-
ra: qꝫ plena sunt lacte dulcis miseri-
cordie *Quartū* qđ attrahit ē vacuū
Et ideo debet nos attrahere prop-
ter vacuū hūilitatis profunde. ideo
dī immaculata mea. Ip̄a enī omni-
no se euacuauit ab omnibꝫ maculis
mundi maxime a macula superbie.
sicut enī supbia cor facit inflatuz. sic
humilitas facit cor vacuum. ⁊ a tali
vacuitate nostre regine debemꝫ at-
trahi vt nō alta sꝫ hūilia sentiamus.

Sec̄do vbera hñt vim cōuersiuā.
Sunt enī posita in pectore vt cor di-
sint vicina vt sic p̄ calorē cordis fiat
decoctio sanguinis ⁊ in materiā lac-
tis facilius p̄uertat̄. idō lac dī san-
guis bis coctus semel in venis et se-
mel in māmillis. Istam vim p̄uersi-
uā hñt in nobis vbera v̄ḡis gliose.
Faciūt enī in nobis q̄tuor p̄uersio-
nes propter q̄s ip̄a dī *Eccl̄. xxiii.*

Ego m̄ pulchre dilectiōis et timoris
et agnitionis et sancte spei. *Primo*
nāqꝫ p̄ vbera pietat̄ et charitatis ip̄a
sa cōuertit frigꝫ n̄m in calorē: qñ a
nobis expellit torporē et nobis dat
feruentē amorem. iō subdit ego sum
m̄ pulchre dilectiōis. i. q̄ frigꝫ ⁊ tor-
porē expello ⁊ calorē diuini amoris
introduco. Sec̄do p̄uertit n̄m me-
rorē in gaudiū ⁊ delectationē qñ sci-
licet aufert tristitiā scli ⁊ dat timorem
dei scꝫ filialē qui quidē est delecta-
tio cordis. *Iuxta illd̄ Eccl̄. p̄mo.*
Timor dñi delectabit cor ⁊ dabit le-
ticiā ⁊ gaudiū in lōgitudine diez. et
iō seq̄tur et timoris. De ista delecta-
tiōe dī *Esa. xi.* Delectabitur infans
ab vbere. *Tercio* p̄uertit tenebras
n̄as i lucē. qñ scꝫ expellit tenebras
et errorē ignoratiē et dat verā dī co-
gnitiōē. ergo subdit ⁊ agnitionis.
Esa. lx. Vt m̄illa regū lactabit̄. Re-
ges fuerunt apl̄i ⁊ sacri doctores ⁊
expositor̄es. Noꝝ mammilla lacta-
mur qñ coz sacris doctrinis ⁊ me-
ritis et exēplis in dei cognitiōe eru-
dimur. *Quarto* cōuertit tempesta-
tem in tranquillitatē quando scꝫ au-
fert dubietatē vacillantē: ⁊ dat spes
animā tranquillatē. ideo subditur
et sancte spei. Spes ei aiām firmat
et trāquillat. *Iuxta illd̄ Debr̄. vi.*
Cōfugimꝫ ad tenedā propositā no-
bis spem quā velut anchorā aīc ha-
bemꝫ tutā ac firmā. Istā spem pro-
pheta ab vberibꝫ b̄tē marie se rece-
pisse gliabat̄: dicens. Spes mea ab
vberibꝫ m̄is mee. *Tercio* vbera

hnt vim effusiuam: qz lac effundunt
 Est autem lac candidum nitidū fri-
 gidum ⁊ pingue et significat quattu-
 or beneficia que recepimus a visce-
 ribus charitatis et pietatis marie.
 De quibus dicitur *Trenozū* quar-
 to. Candidiores nazarei eius niue
 nitidiores lacte rubicundiores ebo-
 re antiquo saphiro pulchriores Est
 igitur lac candidus quia nazarei. id
 est eius deuoti ab ipsa recipiunt can-
 didorem innocentie. ideo dicitur can-
 didiores nazarei eius niue. Secun-
 do lac est nitidum. quia recipiūt ab
 ipsa nitorem mundicie. Ideo subdi-
 tur nitidiores lacte. Tercio lac ē na-
 ture frigide. quia recipiunt refrige-
 rium contra estum concupiscentie.
 ideo subditur rubicundiores eboze
 antiquo. Ebur enim est nature fri-
 gide. Quarto lac ē pingue. quia ab
 eius vberibus recipiunt pinguedi-
 nem deuotionis interne. ideo subdi-
 tur saphiro pulchriores. Saphir⁹
 enim habet colorem ethereum. ideo
 significat celeste desiderium.

Quomodo beata virgo Maria
 assimilatur velleri.

Ellus significat beatam vir-
 ginem mariam propter quin-
 qz causas. Prima causa. quia
 vellus est de carne: sed sine carnis
 corruptione decisum. Sic christus
 natus est de virginis carne: sed sine
 carnis corruptione. Bernhardus.
 Quid gedeonis signat vellus quod

vtiqz de carne sed sine carnis vulne-
 re decisum. in area positum nisi car-
 nem assumptam de carne virginis
 et sine detrimento virginitatis Am-
 brosius Recte maria velleri compa-
 ratur que dñm ita concepit. q̄ eum
 toto hauriret corpore nec eiusdem
 corporis scissuram pateretur: sed es-
 set mollis ad obsequium. solida ad
 sanctimonium Quamuis igitur vel-
 lus sit de corpore tamen nescit cor-
 poris passiones quia licet maria fu-
 erat in carne tamen vicia carnis ne-
 sciuit nec vnquam corruptionē sen-
 sit sed semper impoluta et immacula-
 ta mansit. Secūdo dicitur vellus
 quia roze est spiritus sancti perfusa
 hoc significatum est. *Judicum. vi.*
 Ubi dicitur q̄ vellus impletum est
 roze area sicca remanente qđ gede-
 on expressit et concham adimpleuit
 Vellus quidem bibulum est et mul-
 tum rozem recipit sed expressum le-
 uiter effundit. Loz etiam beate ma-
 rie virginis erat bibulum id est sibi-
 bundum ad rozem spiritus sancti sus-
 cipiendum. et ideo recipere meruit
 plenitudinem gratiarum. Petrus
 Rauensis Ille celestis ymber il-
 lapsu placido se virgineum in vell⁹
 effudit totaqz diuinitatis vnda vil-
 loso nostre carnis invellere se cela-
 uit donec patibulo crucis pressum
 terris omnibus pluuiam salutis ef-
 funderet. ac vitalibus partium stil-
 licijs fidei germina irrigaret Qz
 igitur istud vellus virgineum sic est
 plenum. ideo nō potest tam leni de

siderio tangi vel exprimi quin statim impleat concham id est animam nostram. Tercio dicitur vellus quia fuit celesti pluuia madida. ps. Descēdit sicut pluuia in vell^o. Bernardus. Pluuiam voluntariā quā segregauit deus hereditati tue placide prius et absq̄ strepitu operationis humane suo secretissimo illapsu virgineum dimisit in vterū. postmodum autem vbiq̄ terrarum diffusa est per ora predicatorum. Nō itā sicut pluuia in vellus: sed sicut stillicidia stillācia super terram cū quodam vtiq̄ strepitu verborum ac sonitu miraculorum. Psalmista. Descendit sicut pluuia in vellus. Plane celestis ymber virgineum vellus infudit et tota diuinitatis vnda in carne se contulit. ac deinde per crucis patibulum expressum omnibus terris pluuiam salutis effudit. et humanis mētibus stillicidia gratie prestavit. Quarto dicitur vellus quia ad instar velleris fuit tincta et maxime colore rubeo et sic caro eius ē purpura celesti imperatore solummodo digna. Alcuinus. in libro de trinitate. Beata maria lana mundissima fuit et virginitate clarissima que sola digna esset i se filij dei recipere dignitatez sicut chonchilij sanguinem vt ex eadem fieret purpura impiali maiestate tantūmodo digna quam nullus esset dignus induere nisi augusta predictus dignitate. Quinto dicitur vellus quia ad vestimenti preparationē christi

fuit valde idoneū. De lana quidem ouis sine ouis lesione assumitur et inde vestimentū preparatur Triplex autem vestimentum maria christo fecit seu cofecit. vnum est materiale scz tunica christi inconsutilis quam vt dicitur brā vgo maria xpo fecit q̄ puero crescente crescebat. Secundum vestimētum fuit corporale nā spiritussanctus hoc de eius carne assumpsit et corpus christi sine lesione virginitatis preparauit. quod etiam potest dici inconsutilis vestis Ceterorum quidem corpora ex duabus partibus id est ex semie patris et matris consumūtur. Corpus autem christi fuit inconsutile quia factum est spiritussancti operatione. Tercium est vestimentum spirituale quod nobis facit quando fide et ceteris operib^{us} nos induit et ad dei honorem nos calefacit. Job tricesimo primo. De velleribus ouium meorum calefactus est. oues christi sunt virgines christi. earum velleres sunt eorum merita et exempla precipue enim ouis dicitur esse virgo maria que suis meritis nos induit et calefacit Proverbiorum vltimo. Non timebit domui sue a frigo: ibus nūis. Omnes domestici eius vestiti duplicibus. Duplicia vestimenta sunt fides et opera vel dilectio dei et proximi vel vita actiua et contēplatiua. Ista duplicia vestimenta deuotis suis impetrat et itō ab eis omne frigus expellit et fugat.

Sequitur aliud Caplm

De ventre beate Marie
virginis.

Enter beate Marie virginis
fuit beatus ratione contento
rum et ratioe ipsius ventris
continentis Ipse enim eius venter
septem mirabilia continebat.
Primo ignem. et sic fuit tota infla-
mata De quo igne dicitur. ad He-
breos duodecimo. Deus noster i-
gnis consumens est. Qui quidem
ignis in eius ytero nouem mensib⁹
habitauit. et ideo totam ipsam amo-
re repleuit. Iheronimus Mariaz
totam impleuerat spiritus sanctus.
totus incaduerat diuinus amor ita
quod in ea nihil esset quod munda-
nus violaret affectus. Sicut enim
aurum ad presentiam ignis lique-
scit. sic etiam eius anima ad presen-
tiam ignis diuini tota liq^ufacta fuit.
Lanticozum quinto. Anima mea li-
quefacta est. Secundo contine-
bat splendorem diuinum et ideo to-
ta facta fuit illuminata. De quo splē-
dore dicitur Ad Hebreos primo.
Qui cum sit splendor. zē Sol enim
iusticie nouem mensibus ipsam in-
duit. et ideo totam splendidaz fecit.
Apocalipsis duodecimo. Mulier
amicta sole z luna sub pedibus eius
Tercio cōtinebat thesaur^u sapien-
tie. z ideo tota fuit sapientissima. De
quo thesauro dicitur ad Colocēses
secundo In quo sunt thesauri om-
nis sapientie et scientie dei abscondi-
ti. de quo thesauro sapientie effudit

flumina doctrinarum. Ecclesiastici
vicesimo quarto. Ego sapientia effu-
di flumina et quia sic est sapientifica-
ta. ideo sapienter ecclesiaz dei dispo-
nit Proverbiozum decimo quarto
Sapiens mulier edificat domum.

Quarto continebat fontem mise-
ricordie. z ideo tota fuit piissima. de
quo fonte dicitur Genesis secundo
Fons egrediebatur de loco volup-
tatis. De isto fonte sue gratie z mise-
ricordie hauriunt illi qui sunt in via
ad aliquam suauitatem. Hauriunt
illi qui sunt in patria ad plenam sa-
cietatem. Lanticozum quinto. Bibi-
te amici z inebriamini charissimi.

Quinto continebat niuiam can-
dozem. De quo dicitur Sapientie
septimo. Candor est enim lucis eter-
ne z speculuz sine macula in ea. z id
remansit ibi mira puritas Lantico-
zum quarto. Tota pulchra es ami-
ca mea z macula non est in te. An-
celmus. Decebat vt beata xgo ma-
ria in ea puritate niteret qua maior
sub deo nequit intelligi. Sexto
cōtinebat diuinū ardorem. De quo
dicitur Ecclesiastici vicesimo quarto
Ego quasi vitis fructificauit suauita-
tem odoris. et ideo ibi remansit mi-
ra suauitas Ideo adolescentule cla-
mant z dicunt Lanticozum primo.
Trabe me post te: currem⁹ in odo-
re vngentozum tuozum. Septi-
mo continebat suauem dulcorem il-
lum scilicet qui dicit Spiritus me-
us sup mel dulcis. z hereditas mea
super mel z fauum. z ideo remansit

ibi mira pietas. ideo vocatur mater gratie ⁊ mater misericordie. Secundo eius venter dicitur beatus ratione ipsius ventris continētis. Ipse quidem venter primo fuit thalamus christi. Psalmista. Ipse tanq̄ sponsus procedens de thalamo suo Ecclesiastici. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Secundo fuit habitaculum spiritus sancti. Unde dixit ei angelus Luce primo. Spiritus sanctus superueniet in te: ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. Vere superueniet. quia super omnem aliam creaturam in eam venit. Vere superuenit. quia de super miraculose concepit. Vere superuenit quia ipsa os cordis non infra s̄ de super habuit. Tercio fuit apotheca carismatum. quia deus reposuit ibi medicinas contra omnia genera infirmitatum Ecclesiastici. xxxviii. Altissimus de terra creauit medicinas id est virginem Mariam. Eiusdem xliij. Medicina omnium in festinatione nebule. hoc est in christi carne purissima festinata. quia subito decisa ⁊ i corp⁹ christi formata. Bernard⁹. Apotheca est beata virgo maria omnium gratiarum. in qua celestis pigmentarius cum omnib⁹ suis vngentis se collocauit cum omnibus delicijs accubuit. Quarto fuit fons gratiarum Canticozum quarto. Fons hortorum puteus aquarū viuentium que fluunt impetu de libano. Alij fontes aquam hauriunt ab inferiori et redundant ad superi

us Iste fons celestis aquas suarū gratiarū haurit a superiori quia a monte libani. id ē ab altitudine trinitatis: ⁊ fluit ad nos inferioris gratia sue largitatis. Quinto fuit aceruus tritici ⁊ liliozum. Canticozum. viij. Venter tuus sicut aceru⁹ tritici vallatus lilijs. Eius enim venter fuit plen⁹ tritico illo. de quo dicitur Iohannis. xij. Nisi granum frumenti cadens in terram ⁊c. Quidē triticus fuit ad instar acerui. Aceruus enim tritici in ymo est latus in summo angustus. In medio nec nimis lat⁹ nec nimis angustus. quia christus quantum ad naturam infimā. id est humanam fuit nobis manifestus. Quantum vero ad naturam summam. id est diuinam fuit nobis valde angust⁹ id est occultus. Quantum vero ad naturā mediam. id est animam partim fuit occultus ⁊ partim manifestus. In huius figuratonez tres misse dicuntur in natali vna in nocte profunda. et significat naturam diuinam que omnino nobis fuit occulta. Alia in auroza et significat eius animā que partim nobis fuit occulta ⁊ partim manifesta Tercia in luce clara et significat ei⁹ carnem que nobis fuit manifesta. Iste venter plen⁹ aceruo tritici fuit vallatus lilijs. dicit lilia in plurali quia omnia que in ipsa fuerunt: pura ⁊ munda fuerunt. Dabit enim mundas cogitationes. affectiones intentiones. locutiones. et operationes. Nos autēz miseri nec vnū liliū

habere possumus. scilicet vel cogitationem sanctam. vel affectionem mundam. vel intentionem rectam. vel operationem sollicitam. Et dicit vallatus. quia venter eius liliis puritatis et mundicie vndiq; fuit circumdatus et vallatus. scilicet intus et extra sursum et deorsum a dextris et a sinistris ante et retro. ita quod hostis ad eorum nunquam intrare potuit nec aliquam impuritatem immittere valuit. Naz intus inueniebat liliam puritatis et extra liliam castitatis. sursum liliam contemplationis. deorsum liliam humilitatis. a dextris liliam temperantie. a sinistris liliam patientie. ante liliam prouidentie de futuris. retro liliam iusticie de preteritis. Nos autem miseri non sumus vallati liliis puritatum: sed spinis et vitiis malorum concupiscentiarum. et ideo corda nostra sunt demonibus puia in que et malas suggestiones ingerunt et prauas delectationes immittunt.

De verbis Marie.

Verba beate marie virginis habuerunt quinque laudabiles conditiones. Primo eius verba non fuerunt prolata: sed multum pauca et breuia. Non enim in tota serie euangelij inuenitur fuisse locuta nisi septies. et tunc breuiter. Primo locuta est bis cum angelo. scilicet Quomodo fiet istud. et Ecce

ancilla domini: fiat michi secundum verbum tuum. Bis locuta est Elizabeth. Primo salutando. Postea in laudem dei prorumpendo dicens Magnificat anima mea dominum. Bis locuta est filio. Semel in templo. Fili. quid fecisti nobis sic? Et semel in nuptijs. Vinum non habent. Septimo locuta est ministris dicens. Quodcumque dixerit vobis: facite. Semper autem breuiter locuta est nisi ipsa in laudem dei prorumpit. Discant ergo mulieres raro loqui. et nunquam effluere in verbis: nisi forte in orationibus et dei laude.

Secundo eius verba non fuerunt leuiter prolata: sed multum premeditata. Luce capitulo secundo. Maria autem conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo: vbi dicit Beda. Virginalis pudicie iura custodiens secreta christi nemini diuulgare volebat: sed ipsa quando vellet et quomodo vellet hoc diuulgare expectabat reuerenter: et ipsa secreta tacuit ore. vigili tamen meditatione scrutabatur corde. Bernardus. De nobis quod spiritum habemus in naribus. ve qui totum spiritum proferimus et qui effluimus vndique. Maria autem conseruabat ea que audiebat in corde suo. Fuit enim velox ad audiendum et tarda ad proferendum. Beda. Imitemur fratres piam matrem domini seruantem omnia verba et facta saluatoris domini nostri Iesu christi. Nostrum meditatione diurna et nocturna importunos

inaniū cogitationum atq; nocentiū
repellamus incurfus. Nozum cre-
bra consolatiōne nos ⁊ proximos a
fabulis superuacuis et male dulco-
ratis detractionum declinare ⁊ ca-
stigare ⁊ ad diuine laudis frequen-
tiam accendere curemus. Tercō
verba eius non fuerunt presumptu-
osa: sed ipsa in loquendo multuz fu-
it timida et verecunda. Bernardus
Maria vbi loquebatur nunq̄ pre-
sumptuosa fuisse videtur. foris sta-
bit querens loqui filio nec auctori-
tate materna sermonem interrum-
pit. aut habitationē in qua filius lo-
quebatur izrumpit. Eius quidē ser-
mo certissim⁹ idex fuit ingenite mā-
suetudinis ac verecūdie virginalis
Aliozum vero verecundiam suā re-
putans sustinere nō valuit defectū
vini. dissimilare non potuit. Ubi ve-
ro a filio increpata fuit tanq̄ mitis
et humilis corde nihil illi respondit
non tamē desperauit: sed ministros
facere quod eis diceret admonuit.
et subdit Bernardus. Totiens ma-
ria filium audiuit fratribus in para-
bolis loquentem discipulis myste-
ria reuelatem vidit miracula facien-
tem. vidit in cruce pendentem. expi-
rantem. resurgentem. ⁊ ascendentē
In his omnibus vox verecund.issi-
me virginis quotiens auditur.

Quarto eius verba non fuerunt
vacua sed multū fructuosa ⁊ virtuo-
sa Nam locuta est cum angelo ⁊ ad
eius verba deus fact⁹ est homo ve-
rus. Locuta est cuz Elizabeth ⁊ tri-

pidiauit iohānes in vtero clausus
Locuta est filio in templo ⁊ de⁹ fa-
ctus est hominibus subditus Locu-
ta est in nuptijs et manifestauit su-
am gloriā Iesus christus Quin-
to eius verba non fuerunt improui-
da sed multum discreta. Nam ille q
loquit debet discrete videre. Quid
Ubi. Cui. Quando. ⁊ quomodo lo-
quatur. Maria virgo discrete con-
siderauit quid loqueretur. quia nō
verba vana vel fabulosa: sed omnia
sua verba fuerūt vtilia et ad nostrā
edificationem pertinentia. Conside-
rauit etiam cui loqueretur. quia nō
cui libet viro s; dei angelo. In quo
instruuntur mulieres virozum lo-
cutiones fugere. Considerauit insu-
per vbi loqueretur. quia non fuit lo-
cuta in foro: sed in domo. Etiam in-
struuntur mulieres ne in plateis lo-
quantur: sed in domo a viris instru-
antur. Considerauit iteruz quando
loqueretur. quando scilicet magis
fuit oportunium Quia sicut dicitur
Ecclesiastes octauo. Omni nego-
cio tēpus est ⁊ oportunitas. Beda.
Omnia que de domino dicta vel fa-
cta cognouerat mater virgo dilige-
ter in corde retinebat. vt cū tempus
predicandi vl' scribendi incarnatio-
nis eius adueneret sufficienter vni-
uersa prout essent gesta querentib⁹
explicare posset. Considerauit etia;
quomodo loqueretur. quia non cla-
morose: sed modeste ⁊ tacite loque-
batur. nusq̄ enim clamorose locuta
est nisi in filij sui passiōe. tūc enī hū-

Augustinū fortiter eiulabat. Sed de gazrulis mulierib⁹ dicitur Pro uerbiorum septimo. Gazrula vaga quietis impaciens non valens i do mo consistere.

Quomodo beata virgo Marta dicitur virga.

Virga dicitur beata virgo maria. flos filius eius. Iuxta illud Esa. xj. Egredietur virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet. Ista enim virga commendabilis est quoniam ad se et quoniam ad florem. Quantum autem ad se commendabilis est quadrupliciter. Primo quoniam ad modum producendi quia non dicitur fuisse orta sed egressa. Egredietur inquit virga etc. Ipsa enim virga fuit orta de radice iudeorum sed tamen egressa est naturam radicis. Radix enim ad yma virga ad alta tendit. Radix in terra virga in aere proficit. Radix terre humore virga celi rore et solis calore crescit. Sic iudei petebant yma viciorum illa autem virtutum. illi erant fixi in terra per cupiditatem terrenorum hec in aere per auiditatem celestium. illi pascebantur amore carnali hec nutriebatur amore spirituali. illi constringebantur frigore infidelitatis: hec fouebatur calore charitatis. Secundo ista virga commendabilis est quoniam ad modum germinandi. quia non germinauit operatione humana: sed virtute diuina. ideo significata est per

virgam aaron que miraculose fronduit et amigdala fecit ut habetur Numeri. xvij. Sic et beata Virgo maria miraculose et supernaturaliter filium generauit. quia secundum Augustinum assimilatur amigdalo siue nuci. quia in nuce sunt tria scilicet exterior pellis fragilis. Intus nucleus dulcis. in medio testa fortis. In christo quidem tres fuerunt substantie. scilicet caro exterior que habuit infirmitatem. deitas interior que habuit omnem dulcedinem et anima media que circa omnes passiones habuit fortitudinem: ut nunquam per impotentiam vinceretur. Quauis igitur virga fuit multum gracilis tamen fructum portauit qui totum humanum genus saciauit. imo qui totum mundum suo robore sustentauit In passione enim christi fracte fuerunt columnae mundi. et ista virgula totum sustentauit mundum. Tercio ista virga commendabilis est quoniam ad virtutem operandi. De cuius virtuosa operatione dicitur in psalmo. Virgam virtutis tue emittet dominus ex syon: dominare in medio inimicorum tuorum. id est demonum. Olim quidem diabolus dominabatur in mundo Naz in cordibus auarorum dominabatur per cupiditatem terrenam. In cordibus deliciarum per carnalem concupiscentiam In cordibus superbiorum per ambitionem vanam. et ideo deus hanc virgam creauit in qua tria posuit. scilicet stimulum. hamum. et viscum. Stimulo autem boues vrgentur et

hamo pisces capiuntur. visco capiuntur aues Diabolus quidem erat bos in quantum exercebat agriculturam. id est in quantum inducebat homines ad terrenorum auariciã. Erat piscis in quantum homines natare faciebat in aquis deliciarum. Erat avis in quantum homines volare faciebat per sublimitatem hominum. Deus igitur huic virge stimulum apposuit quando carni marie virginis totum se vniuit. et sic bouez id est diabolũ de cordibus auarorum eiecit. Ecclesiastici. xxxviii. Stimulo bones agitat. Tunc autẽ ista virga hamũ posuit quando deitatem suam sub eica carnis velauit. et sic malum piscem cepit. Job. xl. An extrahere poteris leuiathan hamo. Ibidem In oculis eius quasi hamo capiet eum. Isti etiam virge viscum siue laqueum apposuit quando suam sapientiam in humana carne de virgine sumpta occultauit. et sic istam auem irretiuit et cepit Job xl. Nunquid illudes ei quasi aui. Eiusdem decimo octauo Lenebitur planta eius laqueo Quarto commendabilis est ista virga quantum ad officium vtendi. Vtusus enim virge ad quattuor officia videtur esse ad que nobis beata virgo Maria fuit cõcessa. Primus vsus est ad dominij ostensionem. et sic ea vtuntur reges et principes. et quãtũ ad hoc data est nobis beata virgo vt videlicet sit nostra domia et regina. Psalmista. Virgam virtutis tue emittet do

minus ex syon: dominare in medijs inimicorum tuorum. Secũsus vsus est ad defensionem et percussionem et sic vtuntur ea bellatores. et quãtũ ad hoc data est nobis vt a demonibus nos defendat et eos percutiat. Numeri. xxiii. Consurget virga de israel et percutiet principes Moab Esaie. xxx. Ad vocem domini p̄uebit assur virga percussus. Tercius vsus est ad directionem. et sic pastores virga vtuntur vt gregem suum regant et dirigant. et quãtũ ad hoc data est nobis vt in presenti vita regat nos et ad eterna pascua deducat Michee. vii. P̄asce populum tuum in virga tua et potest esse verbũ patris ad filium. vt sicut pastor cũ virga gregem suum ad pascua deducit sic et ip̄e per virginem mariam nos regit et ad eterna pascua deducit. Quartus vsus est ad sustentationẽ et sic vtuntur infirmi. et quãtũ ad hoc data est nobis vt nostram infirmitatem sustentat et regat P̄s. Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Secundo ista virga commendabilis est quãtũ ad flores qui quidem flos est ipse christus qui dicit Lucã. ij. Ego flos cãpi Cãpi dicitur et non horti triplici de causa. quia flos horti vt nascatur terra apitur. Flos autem campi sine terre apitiõe nascitur. Sic etiã christus natus e de v̄gine sine virginitatis violatione marie. Secũdo dicitur flos campi et non horti. quia flos horti e clausus Flos vero campi om̄ibus e ap̄tus.

Sic etiam hortus pietatis xpi nulli clauditur: sed omnes pnt ad ipm accedere et misericordiam inuenire. Tercio dicitur christus flos campi. qz in partibus ultra marinis dicitur nasci quidam flos qui vocatur flos campi. qz hinc vnus stipitem asperum. et quinque folia rubra. et beatus christus qui protulit asperitatem crucis. et habuit quicquid vulnera passionis.

Quo beata virgo maria propter virginem.

Virga dicitur beata virgo maria. que quidem dicitur virga aurea et virga aromatica. virga decora et virga recta. Primo quidem dicitur virga aurea que beatur per virginem auream. De qua dicitur Nester. v. Extendit rex protra reginam virginem quam manu tenebat. Cum enim rex ille esset iratus extensio illius virge ipm placavit et reginam Nester in palacium introduxit et ipsa inpetrauit. Ipsa quidem beata virgo maria et deum iratum placat. quia est nostra aduocata et in palacium celeste nos introducit. qz est celestis ianua et omnia nobis impetrat. quia est mater regis veneranda. Secundo est virga aromatica. De qua dicitur Lactantius quarto. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe et thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. Ipsa quidem fuit virgula propter humilitatem. et fuit virgula fumi quia concremata per charitatem. et fuit etiam virgula ex aromatibus myrrhe. quia

fugat diabolicas temptationes. Et fuit etiam virgula thuris. quia restringit fluidas cogitationes. et fuit et est vniuersi pulueris pigmentarij. quia in se habuit omnes gratias et virtutes. Tercio est virga decora. De quo Zacharie. xj. Assumpsit mihi duas virgas. vnam vocaui decorem. aliam funiculum. Virga que vocatur funiculum fuit Eva que nos instruxit vinculis peccatorum. Virga que vocatur decora est virgo Maria. Luc enim virga est decora quando est felix floribus et fructibus adornata. Beata igitur virgo Maria habuit flores. id est redolentes cogitationes quo ad deum. Ecclesiastici. xxiiiij. Flores mei fructus honoris et honestatis. Dabit folia. i. verba sanatiua quo ad proximum Ezechiel. xlvij. Folia eius ad medicinam. Apoc. xxij. Folia ligni ad sanitatem gentium. Dabit fructus. i. opa pietatis pura et munda quo ad se Prover. iij. pmi et purissimi fructus eius. Quarto fuit virga recta per intentionis puritatem. Ps. Sedes tua deus in seculis seculi virga directionis virga regni tui. Ipsa enim esset fuit sedes dei. quia deus semper in ea resedit. et fuit directionis. quia opera sua semper in deum direxit. et fuit virga regni dei. quia per ipsam deus regnum suum quod diabolus usurpauerat acquisiuit. Ista autem virga quamuis fuerit recta quatuor ad deum per rectam intentionem. Fuit tamen et est flexibilis quatuor ad nos per compassionem. Nam modo flectitur

ad iustos impetrādo eis grām. mō
flectit ad peccatores obtinendo eis
miscēdām. mō flectitur ad moriētes
expellēdo ab eis hostis fallaciā. mō
flectitur iam ad mortuos eorū aīas
deducēdo ad glīam. propter ista di
cimus Maria mī grē mater miseri
cordie tu nos ab hoste protege ī ho
ra mortis suscipe.

Quō beata virgo Maria habu
it virginitatē perpetuā.

Virginitatē ppetuā habuit be
ata vgo Maria ante ptum in
ptu z post ptū. Aug⁹ sup Johānē.
Sicut in sepulchro vbi positū erat
corp⁹ dñi. nec ante nec postea mor
tuus iacuit. sic vterus marie nec an
te nec p⁹ qcūq; mortale pcepit. Istū
aut pueniēs fuit quattuor rōnibus
Prima sumitur ex pte filij nascētis
et ista est qdruplex. pma est qz de⁹
cōmittebat sibi pciū redēptiōis hūa
ne. De quo dī Prover. vlt. Mulie
rem forte qs inuēiet procul z de vl
timis finib⁹ pciū ei⁹. Istud enī pre
ciū fuit procul qz fuit de celo et fuit
de vltimis finib⁹. qz de natura di
uina supma z natura hūana infima
et qz tale pciū in ei⁹ vtero ponebat
iō debuit esse vas integrū. quia car
nis integritatē z vginitatē seruans
Virginitas enī est integritas mētis
et corpis. Sed de multis dī Ecclī.
xxi. Cor fatui quasi vas p fractū om
nem sapientiā nō tenebit. Aggei. j.
Qui mercedes pgregauit misit eas

in sacculū ptusum. Scda est. qz cō
mittebat sibi thesaurz celestis sapie.
Illū scz thesaurz de quo Colocē. ij.
In quo sunt omīs thesauri sapiētie
et sciētie dei absconditi. z iō debuit eē
vas nouū. i. virginitatis glīa deco
ratū. Hoc significatū est. iiii. Regū
ij. vbi Delizeus. i. de⁹ p². sal. i. diuī
nā sapiam. in vas nouū. i. in marie
vterū misit. De isto thesauro dicitur
Prover. xxi. Thesaurus desidera
bilis z oleū in hitaculo iusti. Hit
aculū iusti fuit mater christi. in q̄ fuit
thesaurus diuine sapiētie z oleū di
uine miscēdie. Tercia est. qz cōmitte
bat sibi balsamū diuīe grē. illud scz
balsamū de quo dī Ecclī. xxiiij. Si
cut cynamomū z balsamū aromati
zans zē. z iō debuit esse vas mūdū
Virginitas etiam dicit mundiciam
mentis et corpis. Bernardus in
sermone de assumptione. Que enīz
vel angelica puritas illi audeat vir
ginitati cōparari que digna fuit sa
crarium spiritus sancti fieri z habita
culum filij dei. Quarta est. quia cō
mittebat sibi splendorē paterne glo
rie. illum scilicet splendorē de quo
dicitur Debreo. primo. Qui cuz sit
splendor zē. et ideo debuit esse vas
admirandum. Ecclesiastici quadra
gesimoterccio. Vas admirabile op⁹
excelli. Vere admirabile. quia in se
habuit admirabilem. De quo dicitur
Esaie nono. Vocabitur nōmen
eius admirabilis. Vere admirabi
lis ei⁹ vter⁹. in quo sil⁹ fuit vgitas z
fecunditas. Augustin⁹ Omīpotēs

filius nullo modo & ginitate[m] matri
abstulit q̄ nasciturus elegit. Bona
est fecunditas in coniugio: sed melior ē
integritas in & ginibus. Homo igitur
christus vtrunq; potest p̄stare
vt deus nunq̄ sic matri daret bonū
qđ coniuges diligunt vt auferret me-
lius propter qđ & gines matres eē
contēpnūt. Scđa ratio sumitur ex
parte matris cōcipientis. sicut enī
illa terra fuit & go que p̄mū Adam
terrenū produxit. sic et Maria de-
buit esse virgo que scđm Adā cele-
stem generauit. Et sicut illa fuit vir-
go que fuit causa mortis. sic et debu-
it esse virgo que fuit causa vite. Et si-
cut illa fuit virgo que fecit corrumpere
virū. sic et ista debuit esse virgo que
fecit resurgere totū genus huma-
nū. Ista tria tangit Cris. sup mat-
theū: dicens. Uide mysteriū adam
ex terra virgine figuratiter fili⁹ dei
ex Maria & gine nascitur Illic vir-
go morte cōcepit. hic virgo vitā ge-
nerauit. illic vir p̄ virginez ruit. hic
vir p̄ virginē stetit. illic ruina mor-
tis. hic triumphus victorie. Tercia
racō sumitur ex parte humani gene-
ris. Humanū quidē gen⁹ cōiugis
fuit et virginitatem seruare. nec
meritum nec p̄mū nec honorē esse
credebat. et ideo christus de & gine
nasci voluit. vt ostēderet de virgini-
tate quā sit meriti p̄mū et honoris
Est enī tanti meriti qđ cū castitas cō-
iugalitatis habeat fructū tricesimū. vi-
dualis sexagesimū. & ginalis tñ ha-
bet centesimū. Istud oñdit christ⁹

Matthei. xiiij. vbi ip̄e dicit qđ bona ter-
ra affert fructū tricesimū. et sexagesi-
mū. et centesimū. Scđo xp̄us oñdit
de ip̄a & ginitate quā sit honoris.
Intm̄ enī xp̄s & gines honorat qđ
facit eas ioculatores suos. familia-
res suos. et domesticos suos siue ser-
uitores suos. Apoc. xiiij. dicit de & gi-
nibus. Cantabāt quasi canticū no-
uū añ sedē dei Ecce qđ sunt ioculato-
res hi sequūtur agnū quocūq; terit
Ecce qđ sunt de familia dei. sine ma-
cula sunt añ thronū dei. Ecce qđ sunt
domicelli et seruiunt in mensa dei.
Tercio oñdit xp̄us de & ginitate qñ
ti sit p̄mū. istud oñdit Apoc. xij. vbi
dicit de muliere q̄ signat b̄tām & gine
mariā q̄ hēbat. xij. stellas in capite.
et luna sub pedibus eius. et vestita
erat sole. et in vtero habebat diuinū
splendore. Ubi notatur qđ & gines
beatas ornat a supiori. qđ hnt coro-
nas duodecim stellas. ornat ab in-
feriorib⁹. qđ hnt sub pedibus eius
lunā. i. mutabile mūdū. ornat ab ex-
teriori. qđ hnt corp⁹ immortalitate
vestitū. ornat ab interiori. qđ hnt ani-
mū glificatū. Quarta racō sumitur
ex pte diuini opis. Ista rationē oñ-
dūt Aug⁹ et Anselmus Op̄a quidē
dei dñi esse p̄fecta. Deutero. xxiiij.
Dei opa p̄fecta sunt. Fecerat autē de-
us hoīem sine hoīe et femia sicut fecit
Adā. fecerat de hoīe sine feia sic fecit
Euā. facit quotidie de hoīe et femia
et ideo vt eius opa essent p̄fecta.
Quartū modū debuit adhibere vt
scilicet faceret aliquem hominez de

femina sine homine. sicut fecit christum de virgine Maria.

De virginitate beate marie virginis

Virginatē habuit illibatā beata virgo Maria. cuius virginitas multas habet prerogativas. Cuiusmodi est igitur qualiter ostenditur et probari potest quod ipsa fuerit virgo. Secundo videndum est de prerogativis quas habuit virginitas sua. Circa primum notandum quod eius virginitas ostenditur et probatur testimoniis exemplis et miraculis. Testimoniis quidem testimonio eius qui dixit per prophetam Isa. vii. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Testimonio angeli Mariam. primum dixit angelus. quod in ea natus est de spiritu sancto est. Et testimonio hominis fidedigni. Due enim persone antiquitus erant fidedigni scilicet propheta et sacerdos. Dicitur igitur testimonio prophete Hieremie. xxxi. Nouum faciet dominus super terram: mulier circumdabit virum. Secundo testimonio zacharie sacerdotis. Nam sicut Origenes dicit super Mattheum. In templo erat quidam locus sacratissimus solis virginibus deputatus ad orandum. et cum beata virgo Maria ibidem cum ceteris virginibus adoraret et sacerdotes templi eam expellerent Zacharias sacerdos pater Iohannis baptiste eam defendebat asserens eam virginem peperisse. Ob hoc iudei indignati ipsum inter templum et altare occiderunt. Secundo ostenditur multis mysteriis. scilicet virgo porte et

velleris. Et primo virgo aaron quae miraculose floruit et fructum fecit. Bernardus. Nec virgo virore floris lesit emissio nec virginis pudorem sacri portus editio. Idem. Nec est virgo sublimis planta celestis sanctior vniuersis. quae vertice sanctum erexit versus ad dominum maiestatis. quia nimirum in altum miserat radices humilitatis. hec est virgo iesse et flos filii eius. flos in qua non horti: sed campi. Ad modum enim campi sine humano amniculo virginis alius floruit. Secundo mysterio porte que domino fuit aperta. ceteris autem clausa. ut habetur Ezechielis. xliiij. Augustinus in sermone de annuntiatione. quod est porta hec erit clausa nisi quia Maria semper erat intacta. et quod est vir non transibit per eam nisi quia et Ioseph non cognovit eam. Tercio mysterio velleris perfusi de celo. Bernardus. quod gedeonis fecit vellus quod utique fuit consummum de carne scilicet sine vulnere carnis nisi carne assumptam absque detrimento virginitatis. Tercio ostenditur eius virginitas exemplo. Dicit autem Augustinus tria exempla: dicens. Qui lapideas tabulas scripsit sine stilo ferreo ipse gravidauit virginem mariam spiritu sancto. et qui produxit panes in heremo sine rore ipse impugnavit virginem sine corruptione. et qui fecit virgum sine pluuia germinare: ipse fecit filiam David sine semine generare. Sunt etiam tria alia exempla. scilicet glorificationis corporis sideris et apis. Et primo corporis glorificationis. quia corpus christi gloriosum clauso sepulchro exiit et ad di-

scipulos clausis iannīs introiuit. Eo
dē mō clauso vtero matris exire po
tuit. Scdo ostēditur exemplis si
deris. Bernard. Nec sideris radi
suā minuit claritatē nec h̄gis filius
suā integritatē. Tercio ostēditur ex
emplo apis. Nā s̄m Ambrosiū. Si
apes mellificāt et filios generant si
ne corruptōe. multo fortius btā vir
go Maria generare potuit sine cor
ruptōe. Quarto ostenditur miracu
lose et hoc miraculo radij proceden
tis ex facie h̄ginis. Dicit enī quedā
glosa sup mattheū sup illud Nō cog
noscebat donec peperit filiū suū p̄mo
genitū q̄ Joseph mariā facie ad fa
cie videre nō poterat. quā spūs san
ctus a cōceptōe penit̄ impleuerat
Iōq̄ quaz despōsauerat i facie nō
cognoscebat donec vterus ei⁹ eua
cuaretur. Si igitur btā h̄go maria
ita erat fulgida in facie manifestū ē
q̄ fulgidior erat in ventre et fulgi
dissima mente. Quinto hoc ostēdit̄
figura siue p̄gruo sacramēto. et istā
figurā siue sacramētū assignat Ori
ge. sup mattheū: dicēs. Sicut rub⁹
p̄buri videbat̄ et ignis eū n̄ tāgebat
et sic tres pueri i camino ignis iclusi
habebātur et tñ eos nō ledebat incē
dium nec ardor fumi erat in eis. vel
quēadmodū danieli intra lacū leo
nis incluso claustris nō apertis al
latū est ei prandiū ab Abacuc. Ita
et hec sc̄ta h̄go maria genuit dñm.
s̄z immaculata pmāsit. Scdo viden
dū est de p̄rogatiuis q̄s habuit ei⁹
integritas: integra fuit in anima sc̄z

corpe et spū. Juxta illd. i. Thessal.
v. Integer spūs vester et aia et cor
pus sine querela in aduentu xp̄i ser
uetur. Ipa quidē habuit integrita
tē corpis. qz ipm semp illibatū hua
uit: Integritatē aie. qz nūq̄ vl mo
dica cogitatio illicita in eius aia in
troiuit. Integritatē spūs qz nunq̄
a deo p̄ aliqd̄ pctm̄ sepata fuit. Lad.
iij. Lota pulchra es aica mea et ma
cula nō ē in te. Ipa enī fuit pulchra
in corpe. qz ipm illibatū huauit. Fu
it sine macula in aia. qz nunq̄ etia
modica cogitatio illicita ibi itroiuit.
fuit tota pulchra in spū. qz nūq̄ ali
qd̄ pctm̄ etiā v̄iale p̄misit. Scda p̄
rogatiua ē qz ei⁹ h̄ginitas fuit pus
deo dedicata. Bernard. Si p̄cia re
rū pensam⁹ de raritate sup om̄s ē il
la que proposuit angelica in terris
vitā ducere et vere propositū h̄gini
tatis immobile fuit qd̄ nec aliq̄ten⁹
titubauit angelo filiū promittēte. et
qm̄ ipa p̄mo votū h̄ginitatis emisit
iō recte p̄ amigdalū figuratur. Sic
enī amigdalus inter ceteras arbo
res pus flores producit. sic et ipa in
ter ceteras mulieres pus votū h̄gi
nitatis emisit. Ps. Adducetur regi
h̄gies p̄ eā. h̄e p̄ eā tpe sc̄z exēplo
dignitate et vtilitate. Tpe quidē qz
añ ipam nulla. post ipsaz h̄o multe
h̄ginitatē deuouerūt. Exēplo vere
qz om̄ib⁹ exēplū h̄ginitat̄ huāde ex
hibuit. Dignitate autē qz h̄ginitatē
cū fecūditate huauit. Vtilitate etiam
qz sua h̄ginitate totū mūdū saluaui.
Cñ dic̄ Ecclesiastes vl̄. Florebis

amigdalus impiguabitur locusta:
dissipatur capparis Tūc amigdal⁹
floruit. qñ beata & go maria virgini
tatē deuouit Tūc locusta. id est gen
tilitas instabilis et vaga fuit spiritus
sancti gratia impiguata 2 capparis
idest plebs iudaica fuit totaliter dis
sipata Capparis enim est frutex spi
nosus sup terrā expansus et signifi
cat populū iudaicū durum et rebel
lem et terrenis cupiditatibus semp
adherentē Tercia p̄rogatia est qz
habuit & ginitatē trāsfuluam. quia
in alios trāsfundebatur qz quāuis
pulcherrima fuit tñ a nullo vnquāz
potuit cōcupisci qz eius puritas cor
da oīm penetrabat et in eis oēs mo
tus illicitos extinguebat. ideo cōpa
tur mirrhe que fugat & mes 2 odor
cedri fugat serpentes sic et odor sue
& ginitatis de alioz cordib⁹ expel
lebat motus brutales Quarta p̄re
rogatia est quia habuit & ginitatez
fecundā. qz scz fuit & go et mat̄ qđ
quidē nulla vnq̄z habuit nec habitu
ra erat Sedulius. Sandia matris
hñs cū & ginitatē honore nec p̄maz
silez visa es nec habere sequētem
Quita p̄rogatia ē. qz habuit & gi
nitatez ornata. Ipa enī tanq̄z & go
prudens et hūilis lāpades suas scz
corpus 2 aiaz ornauit oleo pietatis
luie veritatis et igne caritatis. Eccī
xxiiij. Ego mater pulchre dilectōis
ecce ignis caritatē et timoris ecce lig
men puritatis qz sicut sub dīf. Eccī.
p̄mo. Timor dñi expellit pctm̄ Et
agnitiōis ecce lumē veritatis Et scē

spei ecce oleum pietatis.

De vita et conuersatione b̄tē
marie virginis.

Ita et conuersatio b̄tē ma
rie & ginitis fuit ordiata quā
tum ad deū quātum ad se et quantū
ad om̄s alios. ordinauit enī vitā su
am quantū ad deū. scz ante xp̄i con
ceptionē in sua adolescētia. dum ad
huc in templo cū suis coetaneis mo
raretur. vitā suā valde ornauit 2 or
dinauit De cuius ordinatiōe sic di
cit. Iheronim⁹ in eplā ad Roma
ciū. et Eliodoz Hanc regulā beata
& go maria seruabat vt a mane vsq̄z
ad terciā orationibus insisteret. A
tercia vsq̄z ad nonā texteno op̄ se oc
cupabat. a nona ab oratiōe nō rece
debat quousq̄z illi angel⁹ appareret
De cuius manu escā accipe solebat
et sp̄ melius ī dei amore proficiebat
Post & resurrectionē 2 ascēsiōnē
xp̄i ordinauit vitā suā circa tria Pri
mo circa assiduā orationez et grāz
actionē. Un̄ dicit. Actū. p̄mo. De
apl̄is Nij om̄s erāt p̄seuerantes in
orōne cū mulierib⁹ et maria matre
Ihesu. Blosa sup illud. Luce. p̄mo
Exultauit spūs meus. totū iterioris
animi affectū ī agēdis grāz laudi
b⁹ offero totū qđ uiuo qđ senciō qđ
discerno in eius magnitudie cōtem
plāda 2 ei p̄ceptis obfuādis ip̄ēdo
In ip̄o tm̄ exulto qz trena prosper
ritas me non extollit aduersitas me
nō frāgit Sz ī illius sola spūs me⁹

delectatur memoria. a quo sal⁹ eter
na speratur. illi⁹ ppetua dinitate le
tatur. aim⁹ cui⁹ cōceptiōe caro mea
fecūdatur. Scdo circa sacroz loco
rū visitationem. vt dicit sc⁹ dilio
Si scire volum⁹ qd dei genitrix p⁹
xpi resurrectionē añq̄ xps celos as
cēderet agebat. sine dubio loca do
minice natiuitatis passiōis sepulture
et resurrectōnis frēq̄nter visitabat
et i eis lachrymas fundebat. z oris
sui osculo sc⁹issimo osculabat⁹ et im
pmebat. De hoc etiā dicit Hieron. in
b⁹mōe de assumptiōe. Fortassis p ni
mio amore in loco quo fili⁹ ei⁹ nat⁹
mortu⁹ z sepult⁹ dicit interdū eā inha
bitasse credim⁹ q̄tū p̄ijs pascere⁹
intern⁹ amor obtutib⁹ n̄ q̄iā uiuēs
cū mortuis q̄rere⁹ Nec ei hz impa
tiens amor vt quē desiderat sp̄ inue
nire se credat. Ignorat quippe in
diciū. rōne multotiēs caret. moduz
nescit nec aliqd cogitare p̄t q̄ q̄ di
ligit Amor enī nō accipit de impos
sibilitate solaciū nec de difficultate
remediū. Tercio circa ap⁹oz z dis
cipuloz informationē z instructio
nē. Cū dicit Hieron. vbi supra Post
ascēsiōnē xpi generaliter marie con
uersatio cū aplis fuit vsq̄ ad eozuz
disp̄siōnē sic lucas dicit. Di om̄s erat
pseuerātes in orōne cū ml̄ierib⁹ et
m̄re Jesu Deinde subdit. Ecce dño
Jesu ascēdēte in celū. vacat xgo in
sc̄ola x̄tutū. cōuersat⁹ cū senatorib⁹
celi. in summa curia padisi sub disci
plina sp̄ssci toti⁹ q̄ maiestā dīne
Inuenit p̄ma inē p̄mos cohortes

summi regis quoz vita iā nō erat d
terris: s; de celis. De hoc etiā sic dicit
sc⁹ dilio. Intuitu dñicōz loco
rū pacto brā xgo maria cū gaudio
ad aplicū p̄fortiū remeabat. Credi
mus enī ipam interfuisse gaudijs as
cēsiōis dñice z i die sc⁹ penthecostē
cū aplis sp̄ssci grāz pcepisse q̄ cō
stat eā a p̄ceptiōe plenissime habuis
se. Hieron. vbi supra. Brā xgo ma
ria inē choros ap⁹oz p̄ resurrectionē
intrās z exiēs familiarit⁹ de icar
natiōe xpi ac resurrectionē cū eis cō
tulit quā sane beatissimā reginā z si
om̄s discipuli venerati sunt. Johā
nes tñ ampli⁹ z speciali⁹ vsq̄ ad fi
nē vite sue sibi defuiuit. Scdo or
dinavit vitā suam q̄tū ad se. Nā ha
buit. q̄dā p̄ q̄ ordinabātur e⁹ interi
ora. q̄dā p̄ q̄ ordinabātur ei⁹ exteri
ora. q̄dā p̄ q̄ sit ei⁹ interiora z extero
ra. Sua q̄dē interiora ordinauit. qz
habuit affectiōes sinceras. cogitati
ones sc⁹as. z intentiōes rectas. De
ei⁹ sinceris affectionib⁹ dicit Ambro.
i libro de xgib⁹ Quid nobilit⁹ m̄re
dei. qd splēdid⁹ ea quā splēdor ele
git. qd casti⁹ q̄ corp⁹ sine corpis cō
mixtiōe generauit. Naz de ceteris
ei⁹ x̄tutib⁹ qd loquar. xgo erat nō
solū corpe: s; etiā mēte. q̄ nullo doli
ambitu sincerū adulteraret affectū
De ei⁹ sanctis cogitationib⁹ dicit idē
ibidem. Brā xgo maria ad ipos in
gressus angeli inuēta ē domi in pe
netrabilib⁹ sine comite. ne q̄s inten
tionē ei⁹ corrūper. ne q̄s oblitreper.
neq̄ enī comites feias desiderabat

q̄ cogitatioēs bonas comites habe
bat que tūc sibi minus sola videbat
cū sola esset. Nā quemadmodū sola
erat cui tot libri adessent tot angeli
tot archangeli. De eius rectis inten
tionibus d̄t ibidē. Corde erat humi
lis. verbo grauis. animo prudēs. lo
quēdi p̄tior. legēdi studiosior. nō in
certe diuitiaz: s; in p̄ce paupis spes
reponēs intenta opi verecunda ser
monibus arbitrū mentis solita nō
hoiēm s; deū q̄rere Sc̄do habu
it ea per q̄ ordinabātur sua exteriora.
De hoc dicit Ambros. vbi supra
Nihil in ea toruū in oculis. nihil in
verbis procar. nihil in actu inuere
cundū. nō gestus fractioz. nō inces
sus solutioz. nō vox petulantioz. vt
ip̄a corpis spēs simulachrum fuerit
mentis z figura probitatis. Ter
cio habuit ea p̄ que ordinabātur e
interiora. sc; quattuor virtutes. iusti
ciā. prudentiā. fortitudinē. z t̄panti
am. Habuit enī fortitudinē z pru
dentiā Bern. q̄ turbata est fuit ve
recūdie v̄ginalis. q̄ nō est p̄turba
ta fuit fortitudinis. q̄ tacuit z cogi
tauit fuit prudentie. Hūit enī iusti
ciā in eo q̄ se humiliāuit et obediuit
dicēs. Ecce ancilla dñi: fiat mihi s̄m
s̄ b̄ tuū: Hūilitas enī et obediētia
sunt p̄tes iusticie. Habuit insup t̄p
eratiā. De cui⁹ t̄pantia d̄t Ambro
si⁹ vbi supra. Quid exequar cibozū
p̄cimoniā officioz redūdātiā. altez
vlt̄ra naturā sup̄fuisse. altez ip̄i pe
ne nature defuisse. illic nulla int̄mis
sa t̄pa hic cōgemiat̄us ieiunio dies

et si qñ successisset reficiēdi volūtas
cibus plurimū obuius q̄ mortē ar
ceret nō delicias misrar̄et. dormi
re non p̄us cupiditas q̄ necessitas
fuit. z tñ cū q̄sceret corp⁹ vigilabat
aim⁹ q̄ fr̄q̄nter in somnis aut lecta
repetit aut somno interrupto p̄tinu
at aut disposita gerit aut gerēda p̄o
nūciat. De his quattuor eius virtuti
bus d̄t Bern. Br̄a v̄go Maria fu
it fortis in proposito. t̄pata in silētio
prudēs in interrogatiōe. iusta in cō
fessioe. Tercio ordināuit vitā suā
q̄tū ad alios et hoc q̄tū ad duas p̄
tes iusticie. q̄ sunt declinare a malo
et facere bonū. Primā p̄tez iusticie
hūit. q̄ nullū vnq̄ lesit. Cū d̄t Am
brosi⁹ vbi supra. Nullū solita fuit le
dere. om̄ib⁹ b̄n velle. maiorib⁹ natu
assurgere equalibus nō inuidere. ia
ctātia fugere rōnez sequi amare v̄
tutē qñ ista v̄l vultu lesit pentes qñ
discessit a propiqs qñ fastidiuit hūi
lem qñ irrisit debilē qñ vitauit ino
pem Hieron. in epl̄a ad Cromaciū
et Eliodoz. Nāc irascentē. hāc ma
ledicētē null⁹ audiuit. Dis s̄mo ei⁹
ita erat gr̄a plenus vt cognoscere ē i
lingua eius d̄s. Quārū ad sc̄dam p̄
tē iusticie om̄ibus profuit. sc; v̄bo
obsego z t̄palis subsidio z exemplo
Uerbo qdē q̄z socias suas sp̄ i bono
informabat. Jeronym. vbi supra.
Sollicita erat circa socias suas. ne
aliqua ex eis in aliquo s̄mōe peccas
set. ne aliqua in risu vocē exaltaret.
ne aliq̄ in iniurijs aut supbia circa pa
rem suā existeret. Sine int̄missione

bñ dicebat deū. et ne forte in saluta-
tione sua a laudibus dñi tolleretur.
Si q̄s eā salutabat illa pro salutari-
one deo grās respondebat **P**rimū
āt ab ip̄a exiit vt dū salutātur hoīes
sancti deo grās dicāt. **S**ec̄do profu-
it obsego q̄d ptz. qz trib⁹ mētib⁹ in
obsego Elizabeth māsit. **A**mbros.
vbi supra **Q**uātū religiosa in propi-
q̄s fuerit scriptura cōmemorat. **N**ā
et hūilior facta ē vt a dō se cognouit
electā z statū ad p̄gnatā suā in mon-
tana processit. **N**on vtiqz vt exēplo
crederet que iā crediderat oraculo
Brā inq̄ q̄ credidisti z tribus cū ea
mētib⁹ māsit. tāti h̄o interuallo t̄pis
nō fides q̄ritur s̄ pietas exhibetur
Tercio profuit t̄pali subsidio. **A**ñ
in p̄sona sua d̄z d̄ m̄liere forti. **P**ro-
uer. vlt. **M**anū suam apuit inopi: z
palmas suas extēdit ad pauperes.
Qualiter āt fuerit liberalis ad pau-
peres patz ex hoc qz totū aurū q̄d
magi obtulerūt paupib⁹ tribuit. ita
q̄ postmodū in purificatiōe nō ha-
buit vnde posset emere vnū agnum
De ip̄ius liberalitate ad paupes d̄
Hieron. in eplā ad **C**romacium et
Eliodor. **D**e esca q̄ de manu ange-
li h̄go accipiebat ip̄a. f̄ficiēbatur q̄
vere a pontificib⁹ accipiebat paupi-
bus erogabat **Q**uotidie videbatur
angelo loqui z q̄si charissime obtē-
pabat ei. **Q**uarto profuit exēplo qz
ei⁹ vita oīb⁹ fuit sc̄ritat̄ speculū z re-
ligiōis exēplū. **A**mbros. in libro de
h̄gib⁹. **S**ic nobis tāq̄ in imagine
descripta vita btē marie h̄gis. de q̄

velut ex speculo refulget: spēs casti-
tatis et forma h̄tutis. hinc sumatis
exēpla viuēdi. vbi tanq̄ in exēplari
magisteria sunt p̄obitat̄ exp̄ssa. q̄
qd corrigere qd effngere qd tenere
debeat̄ ostēdit. z infra prodire de
domo nescia nisi cū ad eccliam p̄ue-
niret z hoc ip̄m cū parētib⁹ z propi-
quis domesticis oposa. secreta fo-
res. stipata comitatu nullo tñ melio-
re custode quā seip̄a q̄ incessu aspe-
ctusqz venerabil. nō tā vestigiū pe-
dis tolleret quā gradū h̄tut̄ attol-
leret. **H**ieron. vbi supra **I**n vigili-
is inuēiebat̄ p̄oz. in sapia legis eru-
ditior. in hūilitate hūilior. in carmi-
nibus **D**avid p̄stātor. in charitate
gratiosior. in puritate purior. et i oī
h̄tute p̄fectior. **Q**uia iḡr btā virgo
Maria vt dictū ē sic suis illūiat exē-
plis. iō pōt sibi p̄uenire qd d̄ **E**cclī
xxvj. **S**ic sol oriēs in altissimis dei.
sic mulieris bone spēs in ornamētū
dom⁹ eius. **S**ol ē xp̄s. mūd⁹ ē btā
h̄go **M**aria. est qdā mūd⁹ intelli-
bilis z admirabil̄ cui⁹ terra solidi-
tas hūilitat̄. cui⁹ mare latitudo cha-
ritatis cui⁹ celū altitudo p̄uersatio-
nis z p̄tēplatiōis. cui⁹ sol splēdor in-
telligētie. cui⁹ luna decor mundicie.
cui⁹ lucifer fulgor sc̄ritat̄. cui⁹ arctu-
rus gr̄a septiformis. cui⁹ sidera ali-
arū h̄tutū ornamēta pulcherrima.

Duo btā h̄go maria d̄z vitis

Itis becat btām h̄ginē mariā
q̄ d̄ **E**cclī. xxiiij. **E**go q̄si vitis
fructificavi suauitatem odoris z flo-
res mei fruct⁹ honoris z honestat̄.

z iij

vbi ipa oñdit qualis vitis fuerit re-
spectu filij z qualis respectu sui Nā
respectu filij ipa fuit vitis que protu-
lit fructum plurimum z fructum o-
dorifex. iō dī Ego quasi vitē fructifi-
caui suauitatē odoris. Protulit au-
tē fructū plurimū. qz fuit a pze pur-
gata z fructū suauissimū. qz fuit ca-
lore spūsscti excocta. z fructū odori-
ferū qz fuit a filio inbalsamata. pro-
tulit igr ista vitis fructū plurimū qz
fuit a pze purgata. iō dī Ego quasi
vitē fructificaui Job. xv. Dēm pal-
mitē qz profert fructū purgabit euz
vt fructū plus afferat. Pz quidem
ipsa purgavit dū adhuc essz in vte-
ro z sic facta fuit nata z tūc fecit fru-
ctū magnū Deide purgavit ipsā qñ
splendorē suū fillū i ei⁹ vterū misit et
tūc fecit fructū maximū. Scdo fe-
cit fructū suauissimū qz calore spiri-
tusscti excocta. iō subdit suauitatem.
tūc ei vitē fructū dulcē producit. qñ
radi⁹ sol⁹ ei⁹ vvas exurit. iō dī Lan-
ticoz pmo. Botrus cypri dilectus
me⁹ mibi i vineis engaddi. Olim lo-
cus ille vocabat̄ oclus solis. qa sic
dī sol fctō radio locū illū r̄spicit. iō
illas vvas valde exurit z sic vinū su-
auissimū facit. Radi⁹ igr spūsscti to-
tā ipam h̄ginē inflāmauit. z iō fru-
ctū suauissimū produxit. Lā. ij. Fru-
ctus ei⁹ dulcis gutturi meo qd fue-
rit enī a spūssctō inflāmata. Dic̄ Nie-
ronym⁹ in smōe de assumptiōe To-
tā ipam repleuerat spūsscti gr̄a totā
incanduerat dīnus amor. ita qz i ea
nihil essz qd mundan⁹ violaret affe-

ctus sed ardoz cōtinu⁹ z ebrietas p-
fusi amoris. Qd h̄o fructū suauissi-
mū produxit Lan. vj. Buttur tu-
um sicut vinū optimū dignū dilecto
meo ad potandū. labijsqz et dētib⁹
ei⁹ ad ruminādū. Tercio ista vitē
fecit fructū odorifex. ex eo qz fuit a
filio inbalsamata z iō subdit odoris
Fili⁹ enī dei qz est verū balsamū no-
uē mēlib⁹ in ei⁹ vterō hitauit z tadē
de ipa in natiuitate exiuit. z tūc ipsa
fructū odorifex produxit. Un post
qz ipa dixit botrus cypri dilect⁹ me-
us michi subdit in vineis engaddi.
Dī enī qz ille vinee engaddi balsa-
mū producebāt. Et iō ipa fuit vinea
engaddi qz verū balsamū. i. xp̄s pro-
duxit. Eccli. xxiiiij. Sic cynamomū
et balsamū odorē dedi aromatizās
Idē ibidē. Quasi balsamū nō mix-
iū odor me⁹ Sicut igr vitis aqua
putrefactā z uertit in vinū suauissi-
mū z odorifex Sic br̄a h̄go maria
amorē mūdi qz ē tāqz aqz putrida cō-
uertit i nobis i amorē dī qz ē tāqz vinū
suauissimū et odorifex qz implet aiām
suauitate deuotōis z trahit ipaz ad
amorē z odorē sue imitātōis Lā. j.
Trabe me p̄te: currem⁹ i odore zc

Scdo oñdit qz vitē ipa br̄a h̄go
maria fuerit respectū sui cū dī flores
mei fruct⁹ hōris z hōestā. Flores
fuerūt e⁹ h̄tutes corā dō z hoib⁹ val-
de fructifere z odorifere intm qz eo-
rū odor deū delcābat vt possz dice-
re Ben. xxvij. Ecce odor filij mei sic
odor agri pleni. qz hoies recreabat
Lā. ij. Clinee flozētes odorē dedc̄t

q̄ demōes effugabat. *Lāf. ij.* Capi
te nobis vulpes puulas q̄ demolitū
tur vineas. Nā vinea n̄a floruit q̄
etiā in ipsa extasim faciebat *Lāf. ij.*
Fulcite me florib⁹ stipate me malis
q̄z āore lāgueo. Istos āt flores sc̄z
īpas vtutes h̄ūt cū fructib⁹ .i. bōis
opib⁹. iō d̄i flores mei fruct⁹. Sic
ei flores oīno s̄t iūtiles nisi fruct⁹ se
quāf. sic ipse vtutes s̄t oīno vacue.
si bōa opa n̄ comitāt. iō d̄i. *ij. Loz.*
vi. Dormamur vos ne ī vacuū grāz
dei recipiāt. De fructib⁹ istoz floz
btē marie d̄i *Lāf. vij.* Videā⁹ si flo
res fruct⁹ pturiūt. ipsa ei nō h̄ūt vt
tutes ociosas. q̄z d̄i *Pro v̄ vt̄ Pa*
nē ociosa n̄ cōedit rē Ista āt opa fa
ciebat ad hōrē d̄i. z iō d̄i fruct⁹ ho
noris. quā in om̄ibus suis operib⁹
semper dei honorem z gloriā inten
debat. *Iuxta illud. j. Loz. n̄. x.* Si
ue comeditis siue bibitis siue qd ali
ud faciatis: om̄ia in honore dei faci
te. Faciebat etiam opera sua ad edi
ficationē proximī. ideo subditur et
honestatis Eius enī opera tam ho
nesta fuerūt q̄ omnes videntes at
trahebant. honestuz enī est qd̄ per
se allicit. Seruauit enī illud *Mat*
thēi. v. Sic luceat lux vestra coram
hoib⁹ vt videant opera v̄za z glo
rificent patres vestrum qui in celis
est. De ista etiam vite potest intelli
gi illud qd̄ dicitur *Genesis. xl.* Vi
debam corā me vitem in qua erant
tres propagines crescere paulatim
in gemmas z post flores vuas ma
turefcere. Ex quibus verbis habe

tur q̄ in ista vite fuerunt tres pro
pagines. z in q̄libet propagine fue
runt tria. scilicet gēme. flores. z v̄ue
Per tres propagines intelligūtur
tres ī trinitate persone. per alia tria
que fuerunt in propagine intelligū
tur tres in chusto substantie. Ista
igitur vitis fuit beata virgo Maria
in cuius vtero fuerunt tres propa
gines. .i. tres p̄sone. Nā ibi fuit p̄so
na patris qui ch̄risti incarnationēz
fecit. Ibi fuit p̄sone sp̄s sancti q̄ eā
similiter opatus fuit Ibi fuit p̄sone
filij qui corpus humanū sibi induit.
In ista āt propagine. .i. xp̄o fuerūt
gēma. flos. et v̄ua .i. natura diuina
anima z caro Per gemmā enī que
est p̄ncipiū floz z fructuū intelli
gitur eius diuinitas que est causa z
p̄ncipium oīm rez *Uñ interrogat⁹*
ch̄ristus a iudeis quis esset. respon
dit. p̄ncipium qui loquor vobis. p̄
floz intelligitur eius anima. q̄ om
nium virtutum honoribus fuit ple
na Land. iiii. Odoz vngentoz tuo
rum sup om̄ia aromata. Per v̄uā
intelligitur eius caro que fuit plēa
musto. .i. sanguine p̄cioso z tandē fu
it posita in torculari crucis vñ ema
nauit mustum n̄re redēptōis. vnde
admirātes dixerunt *Uñd Esa. lxiii.*
Quare rubz ē indumētuz tuum: et
vestimēta tua sicut calcātium vuas.
De ista etiā vite pōt exponi illd̄ qd̄
d̄i *Judic. ix.* Inieit p̄siliū ligna vt
vngerēt sibi r̄gē. dixerūtq̄ oliue ficui
et viti vt eis imparēt. R̄nsio oliue fu
it q̄ nolebat deserē suā pinguedinē

Responsio fici q̄ nolebat deserere suā dulcedinem. Rñsio vitis q̄ nolebat deserere suā iocūditatē. per ista tria. scz oliuā ficū et vitē intelligitur brā & go Maria. Ipa ei fuit oliua propter pinguedinē spūalis gr̄e. ipsa fuit ficus propt̄ dulcedinē pietat̄ et misericōdie. Ipa fuit vitis propt̄ leticiam iocūditat̄ interne. lingua enī siluaz fuerūt iudei q̄ fuerūt duri z inflexibiles z siluestres q̄ libēt̄ voluissent q̄ brā & go maria fuisset p̄inceps sue synagoge q̄ xp̄i ecclie. idō dixerunt ei. veni z impera nobis. id est veni z relinqua xp̄m tuuz z sis dñā synagoge nr̄e. scz ipa dñā rēnu- it. qz si hec fecissz amississet pinguedinē gr̄e spūal̄ et dulcedinē sue pietat̄ et misericōdie z leticiā interne iocūditat̄. Un̄ p̄ suū scz David p̄ multos ānos an̄ q̄ nasceret ammonuit q̄ synago- gā om̄ino dimitteret z xp̄o regi suo sp̄ adhereret: dicens. Audi filia z vide z inclina aurē tuaz. z obliuiscere populū tuū et domū patris tui et ꝑ- cipiet rex decorē tuū. qm̄ ip̄e ē dñs deus tuus.

De vnitate christi z matris

Vnitas magna fuit in xp̄m et brām & ginē mariā matrē ei⁹. Est at̄ quadruplex vnitas. P̄ia est vnitas carnalis q̄ est in vroz z et virū. de qua dī Benef. ij. Erunt duo in carne vna. Ista vnitas fuit inter xp̄m z brām & ginē mariā. qa eam sibi in sp̄sā accepit. z spūale

m̄imoniū cū ea ꝑtraxit. Dsee sc̄do Sp̄sabo te mihi in fide. Istud at̄ m̄imoniū fuit nūciatū ꝑ angeluz ꝑ vba de futuro qm̄ dixit. Ecce ꝑcipies z paries filiū. Deinde fuit ratificatū ꝑ vba de p̄senti qm̄ virgo ꝑsen- sit z dixit. Ecce ancilla dñi zc. Un̄io fuit ꝑfirmatū qm̄ fili⁹ dei naturā hu- manā in vnitate ꝑsone sibi cōiūxit et tūc verificatū fuit illd̄. Erūt duo in carne vna. nā in vna carne. i. in vno corpe xp̄i generādo z formādo fue- rūt duo. spūscūs q̄ d̄ ipa carne cor- pus xp̄i formauit z virgo q̄ carne z m̄l̄ raut. Sc̄da ē vnitas natu- ralis q̄ inter patrē siue matrē z filiū. De qua dī Benef. xliij. Si intra- uero ad patrē meū z puer scz benia- min defuerit cū aia illius ex anima huius dependeat morietur. Ex ista enī vnitate naturali fit q̄ mater de- beat diligere filiū tanq̄ rem suā. fili- us scz d̄bet honorare matrē tanq̄ causam suaz. et mater z filius de- bēt cōmunicare sibi actiones z pas- siones. Ista igitur vnitas naturalis fuit inter christum z matrem suam. vt possit dicere. ij. Regū primo. Si- cut mater vnicus amat filium. ita te diligebam z filius honorabat ma- trem vt causam suā. Juxta illd̄ Lu- ce sc̄do. Erat subditus illis et mater et filius cōmunicabant adinvicem suas actiones. Nam filius tante fu- it potentie q̄ creaturam suam fecit matrem suam. z mater tāte fuit obe- dientie q̄ creator z suū fec̄ filiū suū. Communicabāt etiam sibi inuicem

suas passiones. naz in xpi passiōe z
mf fuit vulnerata gladio doloris.
Lu. ij. Tuā ipi⁹ aiaz ptrālibit gladi
us. z fili⁹ fuit vulnerat⁹ affectu ma
xime cōpassionis. prop^t qđ oblit⁹
suoꝝ vulnez mrem p̄solat⁹ ē: dicēs
Johā. xix. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. vt
ista cōicatio passiōis et actiōis pōt
aliter assignari. Est enī triplex com
passio. scz accidētalīs qñ bu⁹ cōpa
titur dño suo. naturalis qñ m̄r filio
essentialis qñ capiti mēbrū cōpatif
Btā virgo maria fuit cōpassa filio.
vt ancilla dño. mater filio vt mēbrū
capiti suo. Lōicat etiā m̄r filio suam
actionē in p̄trahēdo. qz ibi posuit su
um p̄sensum. In generando qz ibi
materiale p̄ncipiū. In saluando ge
nus hūanū. qz posuit ibi suā sollici
tudinē z studiū. Tercia ē vnitas
socialis que ē inter amicū z amicaꝝ
De qua dī Act. iij. Multitudinis
credetiū erat aia vna z cor vnuz in
dño. Est alia vnitas amicicie q̄ fac
ōmīa esse cōia inter amicos. vñ Tu
lius. his amicicie finibus vtendum
arbitroz. vt cū cor̄recti fuerint mo
res amicoꝝ sit inter eos rerū oim̄ z
voluntatū z consilioꝝ sine exceptio
ne cōitas. Ista aut̄ cōitas fuit iter
matrē z filiū. Nā oīa q̄ fuerūt fi
lij fuerūt matris: z ecōuerso filius
enī tria hūit. scz arnē. aiam. z deita
tē. z ista tria fuerūt m̄ris. scz caro p
generationē. z aia ei⁹ p̄ amorē. z di
tas ei⁹ p̄ fruitionē. Silr z m̄r habu
it maxime tres v̄tutes. scz humili
tatē. virginitatē. et fecunditateꝝ. Et

ista fuerūt filij. qz ista ab eo recepit
ipa. Quarta vnitas ē spūal̄ q̄ est
inter aiam z deū. De qua. i. Corinθ
vij. Qui adheret deo vn⁹ spūs est z
ista fuit matris ad filioꝝ. Intm̄ fuit
enī cū eo p̄ amorē vnita q̄ tota erat
in amorē cōuersa. vt enī ferrū missū
in ignē totuz efficitur ignis. sic eius
aia charitate succēsa tota factā ē cha
ritas. imo multo magis qz ferrū aq̄
pōt extingui z retinet de mat̄ia fer
ri. z nō pōt nisi p̄cussionibus flecti.
Sꝫ charitas btē marie v̄ginis nul
lis aquis tribulationū extingui po
tuit Land. viij. Aque multe nō potu
erūt extinguerē charitatē. In sup̄ d
amore mūdi nihil oīno hūit: scz to
ta amore inflāmata fuit. Hierony.
Totā virginē mariā spūsancti gr̄a
repleuerat: z totus diuus amor in
canduerat. ita vt in ea nihil essz qđ
mūdanus violaret affectus. Ad ip
sam etiā flectendā ad miscēdiaz non
oportet vti magna violētia p̄cum
sed leui deuotiōe cordiū. iō vocatur
virgula. qz cito flectitur Land. iij. q̄
est ista q̄ ascendit p̄ desertū sicut vir
gula fumi ex aromatibus mirrhe et
thuris z vniuersi pulueris pigmen
tarij. Ipsa enī habet flexibilitatem
ad misericordiā. ideo dicitur v̄gula
Ipsa habuit leuitateꝝ per omnimo
dam innocentia. quia nunq̄ habu
it aliquod pondus peccati. ideo di
citur fumi. Ipsa habuit redolenti
am per odoriferam famam. ideo dī
et aromatibus. Ipa hūit magnam
virtutē z efficacā in expellēdo de

mones: iō dī myrre. *Ipa* habuit deuotionē internā. iō dī thuris. ipsa hūit oim virtutuz plenitudinē et habundantiā. et iō subditur. et vniuersi pulueris pigmentarij.

Quomodo beata virgo Maria fuit vulnerata.

Vulnerata multū gladijs siue sagittis fuit beatā virgo maria. p̄mus ē gladi⁹ tioris. de quo dī i ps̄. *Cōfige tiorē tuō carnes me.* Ituz gladiū virgo maria habuit. p̄ quē a se oia carnis vicia fsecavit. Nūit at nō tiorē huilē: s̄z filialē q̄ p̄manet in sc̄lin sc̄li. Et q̄ aiaz facit pulchrā. vñ ipa dī. *Ego mī pulchre dilectiōis timoris et agnitōis rē.* Sed⁹ ē gladi⁹ dīni h̄mōis. de quo dī *Deb. iij.* *Uiu⁹ est h̄mo dī et efficac̄ et penetrabilior om̄i gladio ancipiti.* Itū gladiū virgo maria in corde portabat. qz verba dei sp̄ in corde suo suabat. *Dia verba hec p̄ferēs in corde suo.* Ambrosi⁹. *Nec historia nec lre docēt braz virginē mariā gladio vitaz finiuisse.* Incertū ē aut̄ vtrū symeō pro gladio materiali dixerit an pro verbo dī valido et acutiori om̄i gladio ancipiti. Terci⁹ ē gladi⁹ aōris de quo dī sp̄osa vulnerata charitate ego sum. De his trib⁹ gladijs dī Berni. *Est sagitta q̄ daz tior dīni qui carnis desideria cōfigit et inficit vt sp̄s salu⁹ fiat.* Est etiā sagitta h̄mo dīni modo viuus efficac̄ penetrans vsqz ad diuisionē aie et sp̄s. Est etiā sagitta electa amor xpi q̄ aiam beate marie miro mō nō solū p̄fixit: sed

etiā p̄trāsīuit. vt nulla in pectore virginali p̄ticulā vacuā amore reliq̄rit aut certe p̄trāsīuit eā vt veniret vsqz ad nos. et de plenitudine ei⁹ om̄is accipim⁹. Quart⁹ gladi⁹ fuit doloris quo fuit vulnerata in xpi passione filij sui. *Luc. ij.* *Tuā ipi⁹ aiam p̄trāsībit gladi⁹.* Bernard⁹. Vere p̄trāsīuit vt eā plus q̄ martirē nō immerito p̄dicem⁹. in qua n̄ in trū sensum corpe passiōis excessit cōpassionis affect⁹. Quintus ē gladi⁹ p̄secutionis. qz n̄ ultas cū aplis est p̄secutiones p̄pessa. Ambrosi⁹. n̄ sermōe super illud. *Tuā ipius aiam p̄trāsībit gladius.* In scriptura sacra inquit. *Gladij neie tpalus tribulatio p̄figuratur.* Juxta illud. *gladiū euaginauerūt p̄ctōres rē.* Gladius eoz intrēt i corda ipsoz. Et de Joseph tribulato dī ferrū p̄trāsīuit aiam eius. *Quan q̄ at multe tribulatiōes animā trās foderint b̄nissime marie virginis. illa in hic specialiter designatur q̄ materna transfixit viscera domino in cruce moriente.* Deo gr̄as.

E Finem accipiūt beate virginis marie laudes. magna cū diligentia emēdate. atz d̄ h̄bo ad h̄bū p̄ totū attēte reuise. In mercuriali oppido Namborgensi loco famatissimo impressē. Per me Joannē et Thomā borchar̄. Anno dīni. M. cccc. xci. sc̄da feria p̄ martini. De quo dīns d̄s gliosus cū sua benedicta matre sit eternaliter b̄ndictus. **A M E N.**

Incipit tabula.

**Bestinēcia beate marie.
Aduocata nostra est beatā
virgo maria**

**Adinrix nostra est maria.
Amigdalus dicitur maria.
Amor beate marie.
Ancilla dei est maria.
Annuntiatio beate marie.
Apis dicitur beata maria.
Aquaductus dicitur maria.
Arbor celestis dicitur maria.
Archa dei est maria
Arcus celestis est maria.
Assumpta est maria.
Assumptio marie virginis
Assumi debuit maria.
Aue maria de subtractiōe angelica
Augusta et imperatrix
Auroza dicitur maria.**

**Alamus dicitur maria
Beata fuit maria.
Benedicta fuit maria**

**Ancellaria dei est maria virgo
Candela significat mariam
Casus nullus potuit esse in maria
Cedrus signat mariam
Celleraria spiritus sancti est maria.
Celum dicitur maria
Cynamomū dicitur maria
Cipressus significat mariam
Collum dicitur maria.
Columba dicitur maria.
Communis persona est maria
Conceptio marie.**

**Conceptio marie.
Contrivit serpentem maria
Conuersatio marie.
Corpus marie
Crater dicitur maria.**

**Elicie marie.
Dies dicitur maria
Dilectio marie.
Dolorem habuit maria.
Domina celi et mundi est maria
Domus dei est maria**

**Bur significat mariam
Elephas significat mariam
Electa et preelecta fuit maria.
Elemosinaria dei est maria**

**Acies marie.
Famosa fuit maria.
Fides marie.
Filius marie fuit christus
Fluuus spiritus sancti fuit maria
Fons dei est maria.
Fons dei est maria.
Fortis mulier est maria
Fructus marie fuit christus
Fructus marie fuit christus.**

**Albanus significat mariam
Ballina significat mariam
Gaudia marie.
Gratiam inuenit maria.
Gratiam habuit maria
Gratiam dei habuit maria.**

**Abitatio dei
fuit Maria.**

Donoravit christus mariam.
Humilitas marie.
Humilitas marie.

Ora dei fuit beata maria
Ignem spiritus sancti cum apo-
stolis recepit maria.
Impregnatio marie.
Incarnatio xpi facta est de maris.

Ac marie.
Laudanda est maria.
Libanus significat mariam.
Liberalis est maria.
Liberum arbitrium marie
Lilium dicitur maria
Lucida tota est maria.
Luna dicitur maria.
Lux dicitur maria.
Lux dicitur maria.

Anus dei est maria.
Mare dicitur maria.
Margarita dei dicitur maria.
Marie nomen.
Martyrium passa est maria.
Mater christi fuit maria.
Mater christi fuit maria.
Mater nostra est maria.
Maternitas quadruplex fuit in maria.
Mediatrice nostra est maria.
Ministra dei est maria.
Myrrha significat mariam
Misericordia marie.

~~no~~
Ardus significat mariam.
Natiuitas marie.
Nauis dicitur maria.

Nobilis fuit maria.
Nova plura facta sunt in maria.
Nubes significat mariam.

70
Ozifera fuit maria.
Oliua significat mariam.
Oliua significat mariam.
Optimam partem elegit maria.
Ortus deliciarum est maria.
Ortus dei est maria.

Alma significat mariam
Paradisus deliciaz e maria.
Partus marie.
Plenitudinē graz habuit maria.
Porta celi est maria.
Potentiam magnā habet maria
Pulchritudo marie
Pulchritudo marie
Puritas marie.
Purificatio marie.
Purificatio marie.

Uesuit deum maria
Quietē mētis sp dilexit maria
Quomodo fiet istud.

Egina celi est maria.
Requiescit in se z in nobis ma-
ria.
Ros fecit incarnationem
xpi z fecunditatem marie.
Rosa significat mariam.
Alutatio marie.
Salutatio marie
Salutatio marie.
Sanctificata fuit maria
Sanctificata fuit maria
Sapientissima fuit maria.

Speculū dicitur Maria.
Sponsa dei est maria
Stella maris dicitur maria.
Stella matutina dicitur maria
Stella dicitur maria.

Nalamus christi fuit maria
Templū dei fuit maria
Terra dicitur maria
Thesauraria dei dicitur maria
Thronus dei est maria
Turbata fuit maria in smōe angeli

As dei fuit maria.
Ubera spiritualia h3 maria.
Uellus significat mariā
Uenter beate marie.
Uerba que locuta est maria
Uirga dicitur maria
Uirga dicitur maria.
Uirginitas marie.
Uirginitas marie.
Uita et conuersatio marie. 20
Uitis significat mariam.
Unitas fuit inter christū z mariam
Uulnerata fuit maria multipliciter
in anima.

Explicir Tabula. z gmet capta
y den et triu capta

154 ff

